ALEXANDER DUMAS

GREFVINNAN DE MONSOREAU

I

GREFVINNAN DE MONSOREAU

AF

ALEXANDER DUMAS

ÖFVERSÄTTNING

I

STOCKHOLM
SVENSKA BOKFÖRLAGET

STOCKHOLM 1912
KUNGL. HOFBOKTR. IDUNS TRYCKERI-A.-B.

1.

Saint-Luc's bröllop.

Palmsöndagen år 1578 firades en lysande fest i det praktfulla palats, som nyligen blifvit uppbyggdt af den frejdade familjen Montmorency, hvilken, befryndad med konungahuset, i allo täflade med de furstliga ätterna. Konung Henrik III:s gunstling, François d'Epinay de Saint-Luc, hade denna dag blifvit förmäld med Jeanne de Cossé-Brissac, och denna fest var tillställd med anledning däraf.

Måltiden hade ägt rum i Louvren, och konungen, som högst ogärna samtyckt till detta äktenskap, bevistade festen med en sträng uppsyn, som föga öfverensstämde med det glada tillfället, och hans mörka dräkt stod desslikes i full harmoni med hans bistra uppsyn. Detta allvarsamma kungliga spöke väckte hos alla de närvarande hemska känslor, synnerligast hos den unga bruden, hvilken han gaf ganska ovänliga ögonkast.

Emellertid förundrade sig ingen öfver konungens dystra utseende vid denna glada fest; orsaken därtill var en af dessa hofhemligheter, dem alla kringgå med största försiktighet, liksom man undviker de i vattenbrynet dolda klipporna, hvilka krossa den farkost, som stöter emot dem.

Knappt var måltiden slutad, förrän konungen hastigt steg upp, och alla måste följa hans exempel, till och med de, som önskade att längre få njuta af bordets nöjen. Saint-Luc kastade nu en lång blick på sin unga maka, liksom för att därigenom hämta mod; därefter nalkades han konungen och sade:

— Täckes ers majestät visa mig den nåden att i afton bevista den bal, som jag tänker gifva till er ära i palatset Montmorency?

Med en blandning af svårmod och harm vände sig Henrik III om, men emedan den djupt bugande Saint-Luc hade framställt sin begäran med den mest bönfallande röst och min, svarade konungen:

— Ja, min herre, vi skola komma, ehuru ni visserligen ej förtjänar detta vänskapsbevis af oss.

Fru de Saint-Luc tackade konungen ödmjukt; men Henrik vände henne ryggen utan att bevärdiga henne med ett svar.

— Hvad har då konungen emot dig? frågade den unga damen sin make.

— Kära vän, svarade Saint-Luc, längre fram, då denna svåra vrede upphört, skall jag säga dig det.

— Men är det då säkert, att den upphör? invände Jeanne.

— Den måste det, svarade brudgummen.

Fröken de Brissac hade ännu icke tillräckligt länge varit fru de Saint-Luc för att vilja envisas; hon kufvade därför sin nyfikenhet och föresatte sig att uppskjuta sina frågor till ett tillfälle, då Saint-Luc nog skulle nödgas besvara dem.

I palatset Montmorency väntade man som bäst på Henrik III, just i det ögonblick, då denna historia börjar. Klockan var redan elfva, och konungen hade ej ännu anländt.

Saint-Luc, som till denna bal inbjudit såväl konungens som sina egna vänner, hade äfven i denna bjudning inbegripit prinsarne och dessas vänner, i första rummet hertigen af Alençon, numera, efter Henrik III:s uppstigande på tronen, hertig af Anjou. Men denne hertig, som ej infunnit sig vid festen i Louvren, tycktes ej heller ämna visa sig på festen i palatset Montmorency.

Konungen och drottningen af Navarra vistades i Béarn och stodo i öppen opposition emot konungen, i det de satt sig i spetsen för hugenotterna.

Som vanligt, tillhörde äfven hertigen af Anjou oppositionen, men detta skedde ej öppet utan i smyg, på det sätt, att han ständigt gömde sig bakom sina vänner.

Det förstås af sig själft, att de ädlingar, som omgåfvo hertigen, lefde i ständig oenighet med dem, som omgåfvo konungen, hvaraf följde, att åtminstone ett par gånger i månaden dueller förefölło, hvarvid oftast någon dödades eller svårt sårades.

Katarina hade nått sina önskningars mål. Hennes mest älskade son hade bestigit den tron hon eftersträfvat för hans räkning eller rättare för sin egen, och hon regerade i hans namn, under det hon låtsade vända sig från denna världen och endast sysselsätta sig med sin själs välfärd.

Saint-Luc, i hög grad orolig öfver att ej se någon af de kungliga personerna anlända, sökte emellertid att lugna sin

svärfader, som var högligen bedröfvad öfver detta hotande uteblifvande. Öfvertygad, liksom alla andra, om konung Henriks vänskap för Saint-Luc, hade han trott sig bortgifta sin dotter åt en gunstling, och dock började det nu se ut, som om han gifvit henne åt en i onåd fallen ädling. Saint-Luc sökte på allt sätt ingifva honom ett lugn, som han själf ej ägde, och hans vänner, Maugiron, Schomberg och Quélus, ökade denna ångest genom en gäckande medömkan.

— Ack, min stackars vän, sade Quélus, sannerligen tror jag icke, att du denna gång är förlorad. Konungen bär agg till dig, för det du skrattat åt hans råd, och hertigen, för det du skrattat åt hans näsa.

— Nej, visst icke, svarade Saint-Luc; konungen kommer ej, emedan han gjort en vallfart till ett kloster i Vincennesskogen, och hertigen af Anjou uteblifver, för det han är kär i en dam, som jag glömt att bjuda.

— Men, inföll Maugiron, märkte du konungens min under middagen? Var den förenlig med en vallfart? Hvad hertigen af Anjou beträffar, så är det ju möjligt, att du har rätt, men hvarför skulle icke hans vänner kunna komma? Ser du en enda här? Nej, ej ens storskrytaren Bussy.

— Ack, ja, mina herrar, anmärkte hertig de Brissac, i det han bekymrad skakade på hufvudet, det här förefaller mig som en fullständig onåd. Ack, min Gud, på hvad sätt har väl min familj, ständigt så tillgifven monarkien, kunnat misshaga konungen? — Härvid lyfte den gamle hofmannen förtviflad händerna mot himmeln.

De unga herrarne sågo på Saint-Luc och gapskrattade, hvilket ännu mer upprörde marskalken. Fördjupad i tankar, frågade bruden sig själf, på hvad sätt Saint-Luc kunnat misshaga konungen.

Saint-Luc visste det, han, och var just därför den oroligaste af allesammans.

Plötsligt hördes vid en af salens dörrar ropet: Konungen kommer.

— Ack! utbrast marskalken, betagen af glädje, nu fruktar jag ingenting; kommer nu hertigen äfven, så är jag nöjd.

— Men jag, mumlade Saint-Luc, jag fruktar mer konungens närvaro än hans frånvaro; ty säkert kommer han hit endast för att spela mig ett spratt, liksom det är af samma orsak hertigen af Anjou icke kommer.

Oaktadt denna nedslående tanke skyndade han likväl att

möta konungen, som nu ändtligen aflagt den mörka dräkten och var utstyrd på det präktigaste.

Men i samma ögonblick Henrik III syntes i den ena dörren, syntes i dörren midt emot en annan Henrik III, prydd och utstyrd på samma sätt, så att hofmännen, som ilat emot den förstnämnde, plötsligt stannade och stodo där helt villrådiga.

Henrik III märkte detta och frågade:

— Nå, mina herrar, hvad är på färde?

Ett uthållande gapskratt blef svaret.

Af naturen ganska retlig, och i synnerhet vid detta tillfälle föga böjd för tålamod, rynkade konungen redan ögonbrynen, då Saint-Luc skyndade fram till honom och sade:

— Sire, det är Chicot, er hofnarr, som klädt sig alldeles lika med ers majestät och nu låter damerna kyssa honom på handen.

Henrik III började härvid att skratta, ty Chicot åtnjöt en utomordentlig frihet vid den siste Valois' hof.

Men också var Chicot ej någon vanlig narr. Innan han hette Chicot, hade han hetat de Chicot. Han var adelsman, hade blifvit illa behandlad af hertigen af Mayenne och hade tagit sin tillflykt till Henrik III. Med stundom rätt bittra sanningar gäldade han det beskydd konungen skänkte honom.

— Hör på, mäster Chicot, tvenne konungar här äro för mycket! ropade Henrik III.

— I så fall, svarade Chicot, kan du ju låta mig spela konung på mitt sätt. Spela du själf hertigen af Anjou; kanske kan man då säga dig saker, som skola lära dig, icke hvad han tänker, utan hvad han gör.

— Jag märker verkligen, sade konungen, i det han vresigt såg sig omkring, att min broder af Anjou icke är här.

— Ytterligare ett skäl för att intaga hans plats, anmärkte Chicot. Jag är nu Henrik, och du är Frans. Jag skall bestiga tronen, och du kan dansa; jag skall i ditt ställe åtaga mig konungagycklet, och du, stackars monark, kan emellertid få roa dig litet.

Konungens blick föll vid dessa ord på Saint-Luc.

— Du har rätt, Chicot, sade han, jag skall dansa.

— Säkert, tänkte Brissac, har jag misstagit mig, då jag trodde konungen vara ond på oss; han är ju tvärtom vid ett ypperligt lynne.

Och han struttade hit och dit och lyckönskade sig själf

att hafva gifvit sin dotter åt en man, som stod så högt i konungens ynnest.

Emellertid hade Saint-Luc nalkats sin unga maka. Denna var just icke skön, men hon hade vackra ögon, hvita tänder och en bländande hy.

— Min vän, sade hon till sin man, hur kommer det till, att man påstått, det konungen är ond på mig? Han har ju, alltsedan han kom hit, oupphörligt smålett mot mig.

— Så sade du ej, då vi stego upp från bordet; hans blick hade ju då skrämt dig.

— Men säkert var hans majestät då vid dåligt lynne; nu däremot....

— Nu är det långt värre, afbröt Saint-Luc; konungen ler med hoppressade läppar: det är ett dåligt tecken. Min stackars vän, konungen tillämnar oss helt säkert någon oangenäm öfverraskning. Ack, se ej så ömt på mig, jag ber; vänd mig hellre ryggen. Se, här kommer just Maugiron; var älskvärd emot honom.

— Min vän, anmärkte Jeanne småleende, du ger mig ett ganska besynnerligt uppdrag; om jag bokstafligen följde det, skulle man kunna tro....

— Ack! suckade Saint-Luc, det vore önskligt, om man kunde tro något sådant.

Han vände ryggen åt sin allt mer förvånade hustru och gick att uppvakta Chicot, som spelade sin roll med det löjligaste allvar.

Henrik, som emellertid begagnade sig af sin ledighet från konungavärdigheten, dansade oupphörligt men förlorade icke Saint-Luc ett ögonblick ur sikte.

Ibland ropade han honom till sig för att berätta honom någon historia, som, rolig eller ej, dock hade den verkan, att Saint-Luc gapskrattade däråt. Ibland bjöd han honom ur sin konfektdosa brända mandlar eller glacerad frukt, som Saint-Luc naturligtvis fann förträfflig. Om Saint-Luc ett ögonblick försvann för att göra les honneurs i de andra salarna, skickade konungen genast en af sina officerare efter honom, och småleende återkom då Saint-Luc till sin herre, som ej tycktes tillfreds, om han ej hade honom hos sig.

Midt under sorlet hördes plötsligt en vredgad stämma, som till och med nådde konungens öra.

— Jag tycker mig höra Chicots röst! utropade Henrik. Hör du, Saint-Luc, konungen blir ond.

— Ja, sire, svarade Saint-Luc utan att låtsa märka konungens hänsyftning, jag tror, att han är i gräl med någon.

— Gå och se efter, hvad det är, återtog konungen, och kom genast tillbaka och säg mig det.

Med den näston, som konungen ibland brukade antaga, hördes Chicot verkligen utropa:

— Och ändå har jag utgifvit öfverflödsförbud! Men om dessa ej äro tillräckliga, skall jag utfärda flera, ja, så många, att de väl en gång skola förslå; om mina förordningar ej äro goda, skola de åtminstone bli många. Vid Belzebub, sex pager, herr de Bussy, det är alldeles för mycket!

Härvid blåste Chicot upp kinderna, vrickade på höfterna och satte armarna i sidorna, alldeles som konungen plägade.

— Hvad är det han säger om Bussy? frågade konungen, i det han rynkade ögonbrynen.

Saint-Luc ämnade just svara konungen, då hopen hastigt delade sig och lämnade plats för sex pager, klädda i guldtyg och bärande på bröstet sin herres vapen, strålande af ädelstenar. Efter dem följde en ung, vacker ädling med förnäm hållning och spotsk min; hans enkla, svarta sammetsdräkt gjorde ett starkt afbrott mot hans pagers granna dräkter.

— Bussy! ropades från alla håll; Bussy af Amboise!

Många skyndade den unge mannen till mötes eller makade sig åt sidan för att låta honom pasera.

Maugiron, Schomberg och Quélus hade tagit plats bredvid konungen, liksom för att försvara honom.

— Se, sade den förstnämnde med hänsyftning på Bussys oförmodade ankomst och hertigens af Anjou uteblifvande, där kommer drängen, men hvar är herrn?

— Tålamod! svarade Quélus; framför drängen gingo drängens drängar. Drängens herre kommer kanske efter.

— Hör på, Saint-Luc, sade Schomberg, den yngste af konungens favoriter, men tillika en af de tappraste, Bussy visar dig föga heder; se bara på hans svarta dräkt. För tusan! passar den på ett bröllop?

— Nej, inföll Quélus, den passar snarare på en begrafning.

— Ack! mumlade Henrik, om det ändå vore hans egen begrafning, och om det vore efter sig själf han bure sorgdräkt.

— Hertigen af Anjou, sade Maugiron, kommer emellertid ej. Månne du också är i onåd på det hållet, Saint-Luc?

Ordet o c k s å ljöd obehagligt i Saint-Luc's öron.

— Hvarför skulle han följa Bussy? invände Quélus. Kommen I ej ihåg, att då hans majestät gjorde Bussy den äran att låta fråga honom, om han ville tjäna hans majestät, svarade han, att, som han var af ätten Clermont, behöfde han icke tjäna någon utan nöjde sig med att tjäna sig själf, viss på, att han vore lika så god furste som trots någon i världen.

Konungen rynkade ögonbrynen och bet sig i läppen.

— Det oaktadt, återtog Maugiron, tycker jag ändock, att han tjänar hertigen af Anjou.

— I så fall, genmälde Quélus kallt, är hertigen af Anjou för mer än vår konung.

Denna anmärkning var för Henrik III den mest sårande man kunnat göra; ty han hade alltid innerligt hatat sin broder, hertigen af Anjou. Också bleknade han synbart, ehuru han ej svarade ett ord.

— Håll, håll, mina herrar, afbröt Saint-Luc bäfvande; hafven då litet öfversende med mina gäster och stören ej glädjen på min bröllopsdag.

Dessa Saint-Luc's ord förde sannolikt Henrik på en annan tankegång, och han upprepade:

— Ja, låt oss ej störa glädjen på Saint-Luc's bröllopsdag.

Men dessa ord uttalade han med en gäckande ton, som ingalunda undföll Saint-Luc.

— Jaså, utropade Schomberg, Bussy är då nu en familjen Brissacs bundsförvant, emedan Saint-Luc vill försvara honom! Sannerligen tycker jag ej, att man i denna eländiga värld, där man knappt kan försvara sig själf, åtminstone ej behöfver försvara andra än sina släktingar, bundsförvanter och vänner.

Konungen slungade en vredgad blick på Saint-Luc.

Förkrossad häraf, skyndade denne att säga:

— Jag försvarar honom ej det ringaste.

Emellertid hade Bussy nalkats och ämnade just hälsa på konungen, då Chicot, förtörnad öfver att se en annan erhålla den hyllning, som nu tillkom honom, utropade:

— Hör på, Bussy! Bussy af Amboise, Ludvig af Clermont, grefve af Bussy ... efter man nödvändigt måste nämna dig vid alla dina namn för att få dig att höra. Ser du

inte den rätte Henrik, tokarnes konung? Den du går till är Chicot, min hofnarr, han, som gör så många galenskaper, att jag ibland kan kikna af skratt.

Bussy gick emellertid fram till Henrik, men denne sade:

— Hör ni ej, herr de Bussy, att man ropar på er?

Och under sina gunstlingars gapskratt vände konungen den unge krigaren ryggen.

Bussy rodnade af harm men låtsades taga konungens tillsägelse för allvar, och utan att synas märka hofmännens gäckande löje, vände han sig till Chicot och sade:

— Ack, förlåt, sire! Det finnes konungar, som till den grad likna narrar, att ni måste ursäkta mig, då jag tagit er hofnarr för konung.

— Hm! mumlade Henrik, hvad är det han säger?

— Ingenting, sire, sade Saint-Luc, som hela denna afton tycktes spela rollen af fredsstiftare.

— Hör på, herr Bussy, det är verkligen oförlåtligt, sade Chicot och höjde sig på tåspetsarna, alldeles som Henrik brukade göra, då han ville se majestätisk ut.

— Ursäkta, sire; jag var tankspridd.

Det var väl era pager skulden till, sade Chicot i missnöjd ton. Ni ruinerar er för era pagers skull: det är att göra ingrepp i våra rättigheter.

— Hur så? frågade Bussy, som insåg, att, då han svarade narren i samma ton, det löjliga skulle återfalla på konungen. Vågar jag bedja ers majestät förklara sig?

— Gyllenduk åt sådana där lymlar! återtog Chicot och pekade på pagerna, medan ni, en ädling, en Clermont, nästan en furste, kommer klädd i blott svart sammet.

— Sire, återtog Bussy och vände sig till favoriterna, saken är, att, när man lefver på en tid, då lymlarne äro klädda som furstar, tror jag det röja god smak hos furstarne att kläda sig som lymlar för att skilja sig från dessa.

Detta fick de praktfullt klädda gunstlingarne för deras hånlöje en stund förut.

Henrik såg på sina af harm bleknande vänner, hvilka endast tycktes vänta på ett ord af sin herre för att störta på Bussy. Quélus, som var mest uppbragt på denne, med hvilken han, så framt ej konungen uttryckligen förbjudit det, säkert långt före detta kommit i handgemäng, förde redan handen till värjfästet.

— Är det åt mig och mina vänner det där är ämnadt? sporde nu Chicot.

I det narren sade dessa ord, antog han ett så löjligt utseende af förolämpad värdighet, att hälften af sällskapet brast i skratt. Den andra hälften skrattade ej, hvilket var helt naturligt, emedan den just var föremål för åtlöjet.

Emellertid hade trenne af Bussys vänner, hvilka anade oråd, närmat sig honom. Dessa voro d'Entragues, Livarot och Ribeirac.

Saint-Luc gissade, att Bussy kommit på prinsens vägnar för att tillställa en skandal. Han blef allt mer och mer orolig, skyndade fram till Quélus och, i det han lade handen på hans värjfäste, ropade han:

—I Guds namn, min vän, sansa dig!

— Sansa dig själf, svarade denne. Den där lurken måttar såväl åt dig som åt mig; den, som säger något om en af oss, säger det om oss alla, och den, som säger något om oss alla, förolämpar konungen.

— Quélus! Quélus! återtog Saint-Luc, kom då ihåg hertigen af Anjou, som gömmer sig bakom Bussy och är så mycket vaksammare, emedan han är frånvarande, så mycket mer att frukta, eftersom han är osynlig. Du vill väl ej förolämpa mig med att tro mig vara rädd för drängen; det är endast hans herre jag fruktar.

— För tusan! ropade Quélus, hvad har man att frukta, då man tillhör konungen af Frankrike? Om vi våga oss i faran för honom, så skall han försvara oss.

— Ja dig, ja; men mig... återtog Saint-Luc nedslagen.

— För katten! sade Quélus, hvarför gifte du dig, då du vet, hur afundsjuk konungen är om sina vänner?

— Hvar och en är sig själf närmast, tänte Saint-Luc, och som jag vill lefva i ro, åtminstone de första fjorton dagarna af mitt äktenskap, så skall jag bjuda till att göra hertigen af Anjou till min vän.

Med denna föresats lämnade han Quélus och gick bort till Bussy.

2.

Saint Luc's bröllop *(fortsättning)*.

Efter sitt gäckande utfall höjde Bussy stolt hufvudet och tycktes afvakta ett svar. Men hvarje mun var förstummad.

Somliga fruktade att i konungens närvaro gilla, hvad de hört; andra vågade ej i Bussys närvaro ogilla det.

Denne sistnämnde, som såg Saint-Luc nalkas, trodde nu, att han ändtligen funnit hvad han sökte.

— Min herre, sade han, är det väl de ord jag yttrat, jag har att tacka för äran af det samtal, ni synes önska?

— De ord ni yttrat? upprepade Saint-Luc med den mest artiga min; förlåt, jag har ingenting hört, alldeles ingenting. Jag blef er varse och önskade blott få nöjet bedja er vara välkommen och tacka er för den ära, ni gör mitt hus.

Bussy var en i alla afseenden öfverlägsen person; tapper ända till öfverdåd, men tillika beläst, kvick och belefvad. Han kände Saint-Luc's mod och förstod ganska väl, att hans egenskap af värd i detta ögonblick lade band på hans lättretlighet. För hvilken annan som helst skulle han upprepat sin fras eller rättare sin utmaning; men nu nöjde han sig med att buga sig för Saint-Luc och att med några förbindliga ord besvara hans artighet.

— Aha, sade Henrik, då han såg Saint-Luc språka med Bussy, jag tror, att min ungtupp läxar upp den storskrytaren. Däri gör han rätt; men jag vill ej, att man dödar honom. Skynda dit, Quélus: nej, inte du, Quélus, du har för dåligt hufvud; utan du, Maugiron: gå du dit och hör efter, hvad han säger.

Maugiron ilade bort, men Saint-Luc märkte det och mötte honom på halfva vägen.

— Hvad sade du åt den narren Bussy? frågade konungen.

— Jag, sire?

— Ja, just du.

— Jag hälsade god afton på honom, svarade Saint-Luc.

— Var det allt? mumlade konungen.

Saint-Luc märkte, att han begått en dumhet, och återtog därför:

— Jag hälsade god afton på honom, sire, men tillade, att jag i morgon bittida skulle ha den äran att hälsa god morgon på honom.

— Aha, återtog Henrik; jag anade just det, vildhjärna!

— Men ers majestät täckes ej förråda min hemlighet! sade Saint-Luc.

— Åh, sade Henrik, det är ej för att lägga hinder i vägen, jag gör dessa frågor. Det är visst och sant, att, om du

kunde göra mig kvitt honom, utan att du finge någon skråma, så....

Gunstlingarne växlade härvid snabba ögonkast, dem Henrik III ej låtsade märka.

— Ty, fortfor konungen, den narren är oförskämd till en grad, att....

— Ja visst, inföll Saint-Luc; men var emellertid öfvertygad, sire, att han förr eller senare skall finna sin öfverman.

— Hm! hm! mumlade konungen och runkade på hufvudet; han för sin värja som en hel karl. Hvarför kan ej en galen hund bita honom? På det sättet blefve vi mycket bekvämare af med honom.

Han sneglade på Bussy, som med sina tre vänner gick fram och åter i salen, under det han gjorde narr af alla, dem han visste vara hertigens af Anjou värsta fiender och hvilka följaktigen voro konungens bästa vänner.

— För hin i våld! utropade Chicot, förolämpa då ej på det sättet mina älskvärda ädlingar, herr de Bussy; ty så kung jag än är, drar jag då värjan, alldeles som vore jag en narr.

— Ha, den token, mumlade Henrik; på min ära har han icke rätt!

— Om Chicot fortfar med sitt skämt, tuktar jag honom, sade Maugiron.

— Gör ej det, Maugiron; Chicot är adelsman och ganska ömtålig i hederssaker. Dessutom är han ej den mest straffvärde, ty han är ej den oförskämdaste.

Denna gång kunde man ej misstaga sig på konungens mening. Quélus gjorde ett tecken åt d'O och d'Epernon.

— Mina herrar, sade han, i det han förde dem afsides, låt oss rådslå. Du, Saint-Luc, prata med konungen och afsluta den fredsunderhandling, du så lyckligt synes ha börjat.

Saint-Luc föredrog denna senare roll; han nalkades därför konungen och Chicot, som munhöggos.

Emellertid förde Quélus sina vänner till en fönstersmyg.

— Nå, frågade d'Epernon, hvad har du att säga oss? Jag höll just som bäst på att kurtisera Joyeuse's fru, och jag säger dig på förhand, att, om din historia ej är af allra intressantaste slag, förlåter jag dig ej att ha stört mig.

— Jag vill blott säga er, mina herrar, svarade Quélus, att sedan balen är slut, beger jag mig oförtöfvadt på jakt.

— Godt! sade d'O; hvad för slags jakt?

— Vildsvinsjakt.

— Hvad är det för ett dåraktigt infall att nu i kylan förirra dig i skog och snår?

— Lika godt; jag går ändå.

— Ensam?

— Nej, i sällskap med Maugiron och Schomberg; vi jaga för konungens räkning.

— Aha, jag förstår! utropade Schomberg och Maugiron på en gång.

— Konungen vill, att man i morgon serverar honom ett vildsvinshufvud.

— Med nedfälld krage, inföll Maugiron med hänsyftning på den enkla, nedfällda krage Bussy bar.

— Men hvad är det då fråga om? yttrade d'O.

— Åh, se dig omkring, min vän; ser du ej någon, som skrattar dig midt upp i synen?

— Jo, Bussy, tror jag.

— Nå, tycker du ej, att han är ett vildsvin, hvars hufvud skulle behaga konungen?

— Och du tror att konungen ... ?

— Just han önskar det, inföll Quélus.

— Välan, må ske! Till jakten då!

Bussy hade märkt rådplägningen, och som han ej betviflade, att frågan gällde honom, närmade han sig, i det han sade till sina vänner:

— Nej, se bara, huru de där stå grupperade! Det är ju riktigt rörande; man skulle kunna tro sig se Damon och Pythias, Castor och .... ; men hvar är då Pollux?

— Pollux har gift sig, svarade d'Entragues, och på det sättet har Castor blifvit omaka.

— Hvad kunna de väl öfverlägga om? frågade Bussy, i det han med en föraktlig blick betraktade dem.

— Jag vill slå vad, sade Ribeirac, att de rådslå om något nytt slags stärkelse.

— Ingalunda, mina herrar, sade Quélus småleende; vi tala om jakt.

— Sannerligen, herr Cupido, är det icke bra kallt att jaga nu; ni kan förkyla era händer.

— Åh, svarade Maugiron i samma artiga ton, vi ha ganska varma vantar och fodrade tröjor.

— Nå, då är jag lugn, genmälde Bussy; ämnen I er snart på jakt.

— Redan denna natt, svarade Schomberg.

— Jag vill då underrätta konungen därom, sade Bussy; ty hvad skulle väl hans majestät säga, om han i morgon bittida finge veta, att hans vänner hade snufva och bröstvärk?

— Besvära er ej, min herre, sade Quélus; hans majestät vet redan, att vi ämna jaga.

— Lärkor då? inföll Bussy med den mest gäckande min.

— Nej, min herre, återtog Quélus; vi ämna jaga vildsvin. Vi måste nödvändigt ha ett vildsvinshufvud.

— Nå, herr de Bussy, vill ni vara med om jakten? frågade d'O.

— Nej, svarade denne i samma ton; jag måste i morgon infinna mig hos hertigen af Anjou för att öfvervara herr de Monsoreaus audiens. Monseigneur har, som ni vet, utnämnt denne till öfverhofjägmästare.

— Men i natt då? frågade Quélus.

— Åh, i natt rår jag lika litet om min tid; jag har stämt ett möte i ett hus i förstaden Saint-Antoine.

— Jaså, inföll d'Epernon; skulle drottning Margareta möjligen vara inkognito i Paris? Vi ha hört, att ni är de La Moles arfvinge.

— Visserligen; men för någon tid sedan afstod jag från arfvet, och det är en helt annan person, det nu är fråga om. Herr de Quélus, jag ämnade bedja er om ett råd.

— Allt för gärna. Ehuru jag icke är lagkarl, smickrar jag mig med att gifva rätt goda råd, helst åt mina vänner.

— Man påstår, att Paris' gator äro osäkra; förstaden Saint-Antoine är ganska ödslig; hvilken väg råder ni mig att taga?

— På min ära, sade Quélus, om jag vore i ert ställe, skulle jag taga den lilla färjan vid Pré-aux-Clercs, låta sätta mig öfver till tornet i hörnet och följa kajen utåt till Grand-Châtelet. Därefter skulle jag taga vägen öfver gatan Tixéranderie till förstaden Saint-Antoine; har ni väl hunnit till ändan af gatan Saint-Antoine och utan äfventyr kommit förbi hôtel des Tournelles, så är det troligt, att ni välbehållen uppnår det hus, ni nyss nämnde.

— Tack för ert goda råd, herr de Quélus, sade Bussy. Ni sade ju färjan vid Pré-aux-Clercs, tornet i hörnet, kajen utåt till Grand-Châtelet, så gatorna Tixéranderie och Saint-

Antoine? Jag skall ej vika ett steg från denna väg, var säker på det.

Bussy bugade sig och gick, i det han högt yttrade till d'Entragues:

— Man kommer ej ur fläcken med de där människorna; låt oss lämna dem.

Bussy och hans vänner aflägsnade sig, under det de flera gånger vände sig om och blickade tillbaka.

Gunstlingarne stodo helt lugnt kvar och tycktes ha föresatt sig att ej märka någonting.

Då Bussy skulle passera genom den sista salongen, där fru de Saint-Luc befann sig, gaf hennes man henne ett tecken. Med den hos kvinnor egna skarpsyntheten förstod Jeanne genast detta tecken; hon skyndade bort till ädlingen och sade:

— Ack, herr de Bussy, man talar för närvarande ej om annat än en sonett, som man påstår ni författat.

— Mot konnugen, min fru?

— Nej, men till drottningens ära. Ack, läs upp den för mig, jag ber.

— Gärna, min fru, sade Bussy, hvarefter han bjöd armen åt fru de Saint-Luc och aflägsnade sig med henne, under det han uppläste sonetten.

Emellertid hade Saint-Luc oförmärkt närmat sig gunstlingarne. Quélus sade nu:

— Villebrådet skall ej bli svårt att följa på dylika spår. Alltså, vid hôtel des Tournelles, nära Porte Saint-Antoine.

— Tar hvar och en sin betjänt med? frågade d'Epernon.

— Nej, nej, svarade Quélus. Jag hatar honom visst, men jag skulle blygas öfver, att en drängs käpp vidrörde honom; därtill är han för god adelsman.

— Gå vi alla sex på en gång? frågade Maugiron.

— Alla fem och inte alla sex, anmärkte Saint-Luc.

— Ack, det är sant; vi höllo på att glömma, att du firat bröllop i dag, sade Schomberg.

— Mina herrar, sade Saint-Luc; det är ej min hustru, som håller mig kvar, utan konungen.

— Huru? Konungen?

— Ja, hans majestät vill, att jag skall följa honom tillbaka till Louvren.

De unga männen sågo på hvarandra med ett smålöje, hvilket Saint-Luc fåfängt sökte tyda.

— Nåja, sade Quélus, konungen har en så utomordentlig vänskap för dig, att han ej kan vara dig förutan.

— För öfrigt behöfva vi ej Saint-Luc, inföll Schomberg. Vi lämna honom således åt sin konung och åt sin fru.

Man hörde nu Henriks röst ropa Saint-Luc.

— Mina herrar, sade denne, lycklig jakt och farväl så länge.

Han skyndade bort, men i stället för att begifva sig till konungen, smög han sig genom rummen, som ännu voro uppfyllda af gäster, samt uppnådde slutligen den dörr, till hvilken Bussy nu närmat sig, ända hittills uppehållen af den unga bruden, som gjort sitt bästa för att hålla honom kvar.

— Ah, god natt, herr de Saint-Luc! sade den unge ädlingen. Men hvad ni ser ifrig ut! Skall ni händelsevis med på den stora jakten, som är i fråga? Detta vore visserligen ett prof på ert mod men ingalunda på er artighet.

— Nej, min herre, svarade Saint-Luc; jag höll just på att söka er.

— Verkligen?

— Jag var rädd för, att ni hade gått er väg. Goda Jeanne! sade han till sin unga fru, säg åt din far, att han försöker uppehålla konungen ett ögonblick; jag måste tala några ord med herr de Bussy.

Jeanne förstod ingenting af allt detta, men hon efterkom likväl sin mans önskan.

— Hvad är det ni har att säga mig, herr de Saint-Luc? frågade Bussy.

— Jag vill säga er, herr de Bussy, svarade Saint-Luc, att om ni stämt något möte i afton, gör ni bäst uti att uppskjuta det till i morgon, emedan gatorna i Paris äro osäkra. Framför allt gör ni klokt i att undvika hôtel des Tournelles, ty där är lämplig plats för ett bakhåll. Gud bevare mig från att tänka, det en sådan man som ni skulle kunna hysa någon fruktan; men betänk er emellertid och öfverväg mina ord.

I detta ögonblick hörde man Chicot ropa:

— Saint-Luc, Saint-Luc, göm dig ej så där! Du ser ju, att jag väntar på dig.

— Sire, här är jag, svarade Saint-Luc, i det han skyndade fram.

Bredvid narren stod Henrik III, åt hvilken en page re-

dan räckte den tunga, hermelinfodrade kappan, medan en annan räckte honom handskar, som gingo ända upp till armbågen, och en tredje hans med sidensars fodrade sammetsmask.

— Sire, sade Saint-Luc, i det han ställde ordet på samma gång till bägge Henrikarne, jag skulle ha den äran att bära facklan ända ned till edra bärstolar.

— Det skall du icke, sade Henrik; Chicot beger sig åt sitt håll, jag åt mitt. Mina vänner äro ena odågor, som låta mig återvända ensam till Louvren, medan de roa sig med att spela fastlagsnarrar. Du finner således, att du ej kan låta mig färdas ensam. Du är nu en gift och ordentlig karl; du skall föra mig tillbaka till drottningen. Kom, min vän. Holla! en häst åt herr de Saint-Luc. Fast nej, det är onödigt, tillade han; min bärstol är bred nog; där är plats för två.

Jeanne hade ej förlorat ett ord af detta samtal; hon ville tala, ville säga ett par ord till sin man, ville underrätta sin far, att kungen förde med sig Saint-Luc; men denne lade ett finger på sin mun och gaf henne därigenom tecken att vara tyst.

— Anamma, mumlade han mellan tänderna; nu, då jag har sökt göra mig Frans af Anjou bevågen, bör jag undvika att stöta mig med Henrik af Valois! Sire, tillade han högt, här är jag, till er tjänst. Jag är ers majestät så tillgifven, att om ers majestät befallde mig följa med er till världens ända, så gjorde jag det.

Nu uppstod en djup tystnad bland sällskapet, för att alla måtte höra konungens afskedsord till bruden och hennes far. Dessa afskedsord voro högst förbindliga.

Då Jeanne blef ensam med sina kammarjungfrur, gick hon in i sin kammare och knäböjde för en helgonbild. Därefter befallde hon, att man skulle lämna henne allena.

Herr de Brissac sände sex tjänare att vid Louvrens port vänta på den unge brudgummen för att eskortera honom hem. Men efter tvenne timmars väntan återkom en af tjänarne och underrättade marskalken, att alla Louvrens portar voro stängda. Innan den sista stängdes, hade vakthafvande kaptenen sagt:

— Det är onödigt att vänta längre; ingen kommer mer ur Louvren i natt; konungen har gått till sängs, och alla människor sofva redan.

Marskalken omtalade detta för sin dotter, som förklarade, att hon var alltför orolig för att vilja lägga sig och att hon ämnade vaka ända till dess hennes man återkomme.

3.

Den, som öppnar porten, träder icke alltid in.

Den öppna plats, som på ena sidan omgafs af Porte Saint-Antoine och hôtel de Brétagne, var ganska vidsträckt, men denna öppna plats var föga besökt om dagen och alldeles folktom på kvällarna, ty nattliga vandrare tycktes helst taga sin väg närmare Bastiljen för att ställa sig under skydd af tornväktaren, hvilken kunde, om ej bistå dem, åtminstone genom sina rop tillkalla hjälp eller skrämma missdådarne. På denna tid voro nämligen gatorna riktiga röfvarnästen och nattvakter nära nog okända väsen.

Den natt, under hvilken dessa tilldragelser ägde rum, var så kall, mörk och töcknig, att ingen människa skulle bakom fästningens tinnar kunnat märka den skyddande väktaren, som äfven å sin sida skulle haft mycket svårt att se dem, hvilka passerade nämnda plats.

Nära Porte Saint-Antoine, åt det inre af staden till, låg på ena sidan kyrkan Saint-Paul och på den andra hôtel des Tournelles. Det var vid slutet af denna byggnad, åt gatan Sainte-Chaterine till, som muren bildade en vinkel. Detta var den plats, hvarom Saint-Luc hade talat med Bussy.

Ingen lykta upplyste hela denna del af det gamla Paris.

Under denna natt, som börjat med en tämligen skarp frost och slutade med ett ymnigt snöfall, hördes på den frusna marken ingen enda vandrares steg. Men däremot skulle en öfvad blick uti nämnda vinkel af hôtel des Tournelles kunnat urskilja flera mörka gestalter, hvilka rörde sig tillräckligt för att visa, att de voro människor, som sökte bibehålla kroppsvärmen, under det de stodo där och tycktes afvakta något äfventyr.

Tornväktaren, som i mörkret ej kunde urskilja dessa svarta skuggor, skulle ej heller kunnat höra deras samtal, ty så sakta talade de, och likväl var detta samtal ej utan ett visst intresse.

— Den fördömde Bussy hade rätt, sade en af dessa ge-

stalter; det är sannerligen en natt, som mycket liknar dem, vi upplefde i Warschau, då Henrik var konung i Polen, och håller det i att vara så här kallt, kan man verkligen, såsom han spådde, förkyla sig.

— Kors, Maugiron, svarade en annan, du jämrar dig ju alldeles som en käring; det är visst inte varmt, men drag kappan öfver ögonen och stick händerna i fickorna, så känner du ingen kyla.

— Sannerligen, Schomberg, inföll en tredje, man kan lätt märka, att du är tysk; men hvad mig angår, blöda mina läppar redan, och mustascherna äro stela af rimfrost.

— Med händerna är det värst, sade en fjärde; jag skulle vilja slå vad om, att jag inga fingrar har, så litet känner jag till dem.

— Hvarför lånade du inte mor dins muff, arme Quélus? återtog Schomberg; den goda frun skulle gärna lånat dig den, helst om du sagt, att du skulle på jakt efter Bussy, hvilken hon älskar som pesten.

— Blott litet tålamod, sade en femte; jag är säker på, att I snart skolen beklaga er öfver för mycken hetta.

— Gud gifve det!

— Nå, jag tror, att du redan är bönhörd, ty jag ser någon komma där borta på Saint-Paulsgatan.

— Misstag! Det kan inte vara han.

— Hvarför inte?

— Emedan han skulle ta en annan väg.

— Nå, hvad vore det för underligt, om han anat oråd och tagit en annan väg?

— Du känner inte Bussy. Den väg, han har sagt sig ämna taga, den tar han ock, finge han än veta, att hin själf där väntade på honom.

— Hur det är, inföll Quélus, så komma där två personer.

— Ja, min själ, är det icke så, bekräftade ett par af de andra.

— Låt oss lägga an, sade Schomberg.

— Håll, håll! ropade d'Epernon; låt oss ej döda någon hederlig borgare eller ärbar matrona. Se, nu stanna de.

I själfva verket hade de två personerna obeslutsamma stannat vid ändan af Saint-Paulsgatan.

— Åhå, hviskade Quélus, månne de sett oss?

— Huru skulle det varit möjligt? Vi se ju knappt hvarandra.

— Du har rätt. Men se, nu taga de af åt vänster, stanna framför ett hus och tyckas söka någon.

— Ja, sannerligen göra de icke det.

— Det ser ut, som de ämnade sig in någonstädes, sade Schomberg. Skulle de möjligen kunna undkomma oss?

— Hm! inföll Maugiron, det kan inte vara han, ty han ämnade sig ju till förstaden Saint-Antoine, men dessa däremot kommo ju direkt utför Saint-Paulsgatan.

— Åh, återtog Schomberg, hvem vet, om icke den skälmen gett oss falsk uppgift om vägen.

— Ja, det vore visst icke omöjligt, svarade Quélus.

Denna förmodan kom ädlingarne att rusa fram likt ett koppel hungriga hundar, och med dragna värjor störtade de fram emot de tvenne män, hvilka stannat utanför porten.

Den ene af dessa hade just satt nyckeln i låset och höll på att skjuta upp porten, då bullret af de kommande förmådde de tvenne hemlighetsfulla vandrarne att vända sig om.

— Hvad vill detta säga, d'Aurilly? sade den ene af dem. Tänka de anfalla oss?

— Ack, nådig herre, svarade den, som höll på att öppna porten, det ser verkligen så ut. Ger ni er tillkänna eller bibehåller ni ert inkognito?

— Beväpnade män! Ett försåt!

— Säkert någon rival, som lurat på oss; jag kunde just ana det! Damen är för vacker, ers höghet, för att ej vara kurtiserad.

— Låt oss skynda in, d'Aurilly; man uthärdar en belägring bättre innanför än utanför en port.

— Visserligen, nådig herre, om det ej finns fiender inom fästningen; men hvem kan veta, om icke....

Han fick ej tid att fortsätta. Med blixtens snabbhet hade de unga ädlingarne tillryggalagt den sträcka af vid pass hundra steg, som skilde dem från byggningen. Quélus och Maugiron, som hade smugit sig tätt utmed muren, störtade sig emellan porten och dem, som ville gå in, för att afskära dem all utväg till flykt, medan Schomberg, d'O och d'Epernon beredde sig att anfalla dem.

— Hugg ned! Hugg ned! skrek Quélus, den hetaste af de fem.

Den, som nyss af sin kamrat benämnts: Nådig herre och af honom tillfrågats, om han ville behålla sitt inkognito,

vände sig nu till Quélus, tog ett steg emot honom, och i det han stolt lade armarna i kors öfver bröstet, sade han med dof och långsam röst:

— Jag tror, herr Quélus, att ni säger: hugg ned! då ni talar om en kunglig prins af Frankrike.

Quélus ryggade häpen tillbaka.

— Hertigen af Anjou! ropade han.

— Hertigen af Anjou! upprepade de andra.

— Välan mina herrar, återtog Frans med dundrande stämma, ämnen I ännu ropa: hugg ned!

— Nådig herre, stammade d'Epernon, det var blott ett skämt; förlåt oss!

— Ers höghet, sade i sin ordning d'O, vi kunde ej förmoda att råka ers höghet här i detta ödsliga kvarter.

— Ett skämt? upprepade Frans utan att ens bevärdiga d'O med ett svar. Ni har ett besynnerligt sätt att skämta, herr d'Epernon, låt höra då, åt hvem skämtet var ämnadt, efter det ej var åt mig.

— Ers höghet, svarade vördnadsfullt Schomberg, vi sågo Saint-Luc lämna hôtel Montmorency och bege sig häråt, hvilket föreföll oss så sällsamt, att vi ville veta, hvad som kunde förmå en brudgum att öfvergifva sin brud.

Ursäkten var ganska lyckligt påfunnen, ty troligen skulle hertigen af Anjou dagen därpå få veta, att Saint-Luc ej tillbragt natten i hôtel Montmorency.

— Herr de Saint-Luc? I han då tagit mig för honom?

— Ja, ers höghet, svarade på en gång de fem adelsmännen.

— Men hur är det möjligt att förblanda oss bägge? återtog hertigen af Anjou; herr de Saint-Luc är ju hufvudet längre än jag.

— Det är sant, ers höghet, svarade Quélus; men han är precis lika lång som herr d'Aurilly, som har den äran att åtfölja ers höghet.

— Och vidare är natten ganska mörk, tillade Maugiron.

— Slutligen, återtog Quélus, kan väl ers höghet ej misstänka, att vi, beträffande er höga person, hysa ens minsta skymt till något elakt anslag, ej ens om det blott vore fråga om att störa ers höghets nöjen.

Under det Frans åhörde de mer eller mindre rimliga svar, som fruktan eller öfverraskning förestafvade de unga ädlingarne, hade han genom en skicklig manöver, och steg för steg åtföljd af d'Aurilly, sin lutspelare och vanliga följe-

slagare vid nattliga utflykter, lämnat porten och befann sig snart på ett sådant afstånd från densamma, att den i mörkret ej kunde urskiljas från de andra.

— Mina nöjen? upprepade han i bitter ton; hvad kan föra er på den tanken, att jag här söker något nöje?

— Ack, ers höghet, i alla händelser, och för hvilken orsak ni än måtte ha kommit, så anhålla vi, det ni täckes ursäkta oss.

— Godt; farväl, mina herrar!

— Ers höghet, tillade d'Epernon, kan vara öfvertygad om vår tystlåtenhet och....

Hertigen, som redan aflägsnat sig ett par steg, vände sig nu hastigt om, rynkade ögonbrynen och utbrast häftigt: Tystlåtenhet! Hvem ber er om något sådant?

— Ers höghet, svarade d'Epernon, vi trodde, att ers höghet vid denna timme och åtföljd af sin förtrogne....

— I bedran er. Hören nu, hvad I skolen tro och hvad jag vill, att man skall tro.

De fem ädlingarne lyssnade under den vördnadsfullaste tystnad.

— Jag ämnade mig, återtog hertigen af Anjou helt långsamt, liksom för att inskärpa hvartenda ord i sina åhörares minne, till juden Manasse, som spår i hand och i kaffe. Som I veten, bor han på gatan des Tournelles. Aurilly blef er varse, då I gingen förbi, och tog er för några bågskyttar, som gjorde runden. Också, tillade han med ett slags glädtighet, fruktansvärd för dem, som kände denne furstes karaktär, ha vi som riktiga nattspöken strukit utåt murarna och gömt oss i portarna för att undgå edra stränga blickar.

Under det prinsen yttrade detta, hade han så småningom uppnått Saint-Paulsgatan och befann sig nu så nära posterna vid Bastiljen, att han kunde blifva hörd, i händelse han blefve utsatt för ett anfall, för hvilket, alldenstund han kände sin brors inrotade hat, konungagunstlingarnes vördnadsfulla ursäkter blott ofullkomligt tryggade honom.

— Och nu, återtog prinsen, då I veten, hvad I skolen tro och framför allt hvad I skolen säga, så farväl, mina herrar.

Ädlingarne bugade sig för prinsen, som flera gånger såg sig tillbaka, under det han aflägsnade sig.

— Ers höghet, sade d'Aurilly, jag svär, att de där män-

niskorna hade elaka afsikter. Det är midnatt, och, såsom de anmärkte, befinna vi oss i ett ödsligt kvarter. Låt oss skynda tillbaka till palatset, ers höghet.

— Nej, sade prinsen och hejdade honom, låt oss tvärtom begagna oss af tillfället, då de nu aflägsnat sig.

— Ers höghet bedrar sig, återtog d'Aurilly; de ha alldeles icke gått sin väg, utan, såsom ers höghet själf kan se, blott återvändt till sitt gömställe. Ser ni dem ej, nådig herre? De stå där borta i hörnet vid hôtel des Tournelles.

Frans blickade ditåt och fann, att d'Aurilly hade rätt. De fem ädlingarne hade åter intagit sin förra post, och det syntes ganska troligt, att de förehade något anslag, som prinsens ankomst afbrutit, eller också ämnade de spionera på prinsen och hans följeslagare samt förvissa sig om, huruvida dessa verkligen gingo in till juden Manasse.

— Hvad täckes ers höghet besluta? frågade d'Aurilly. Jag är färdig att göra, hvad ers höghet befaller; men jag anser det ej vara försiktigt att stanna kvar.

— För tusan! mumlade prinsen; det är emellertid förargligt att nödgas afstå från besöket.

— Visserligen, nådig herre; men det kan ju uppskjutas, och, som jag haft äran säga, huset är hyrdt för ett helt år. Vi veta, att damen bor i första våningen; vi ha mutat hennes kammarjungfru och ha en nyckel, som öppnar porten. Med sådana fördelar går det väl an att vänta.

— Är du säker, att du läst upp porten?

— Ja.

— Men stängde du den också?

— Ja visst, ers höghet.

Ehuru d'Aurilly vid detta svar antog en ton af fullkomligaste öfvertygelse, böra vi dock nämna, att han var mindre säker på, huruvida han verkligen stängt porten. Hans trygga svar lugnade emellertid prinsen.

— Men jag skulle gärna själf velat öfvertyga mig....

— Om hvad de ha för sig där borta? Ack, ers höghet, utan att behöfva frukta ett misstag kan jag försäkra, att de ha lagt sig i försåt för någon. Ers höghet har många fiender; hvem vet, hvad de allt kunde våga företaga?

— Välan, låt oss då gå, men vi skola komma tillbaka sedan.

— Åtminstone icke i natt, nådig herre. Tadla ej min försiktighet; jag ser ej annat än försåt, och denna fruktan är naturlig, då jag har den äran åtfölja förste prinsen af

blodet.... arfvingen till en krona, den så många skulle önska, att de aldrig finge se på hans hufvud.

Dessa senare ord gjorde ett sådant intryck på Frans, att han genast beslöt att aflägsna sig; dock gjorde han det ej utan att förbanna en sådan otur och föresätta sig att vid tillfälle betala de fem ädlingarne det spratt de spelat honom.

— Godt, sade han, låt oss då återvända till palatset. Vi skola där träffa Bussy, som nu väl måtte vara återkommen från det fördömda bröllopet. Emellertid torde han där ha sökt något gräl, som vållar, att han kanske antingen dödat eller kommer att döda någon af dessa sängkammarfavoriter, hvilket är det enda, som något kan trösta mig.

— Ja, nådig herre, tillade d'Aurilly, låt oss hoppas på Bussy; jag önskar ingenting högre och har i detta hänseende, liksom ers höghet, största förtroende till honom.

Båda två gingo nu sin väg.

Men knappt hade de hunnit vika om hörnet af Jouygatan, förrän våra fem ädlingar varseblefvo en ryttare vid början af Tison-gatan.

— Nu, sade Quélus, ha vi honom ändtligen!

— Omöjligt! menade Maugiron.

— Hvarför det?

— Emedan denne är ensam; men vi lämnade ju Bussy i sällskap med Livarot, d'Entragues och Ribeirac, som säkert ej låtit honom rida ensam.

— Men det är ändå han, inföll d'Epernon; känner du inte igen hans ljudliga hm! och hans sturska hållning? Han är verkligen ensam.

— I så fall, sade d'O, är det en snara.

— Snara eller ej, genmälde Schomberg, så är det han, och därför till vapen, till vapen!

Det var verkligen Bussy, som helt obekymrad kom ridande på gatan Saint-Antoine. Som vi sett, hade han blifvit varnad af Saint-Luc, men trots de misstankar, dessa ord väckt hos honom, hade han, oaktadt sina vänners enträgna böner, afskedat dem vid porten till hôtel Montmorency.

Detta var just en sådan bedrift, som den tappre öfversten älskade.

Dessutom hade Bussy tänkt, att Saint-Luc, den han ej räknade bland antalet af sina vänner och hvars deltagande också verkligen endast härledde sig ifrån hans egen kinkiga belägenhet, att Saint-Luc, säga vi, uppmanat honom till

dessa försiktighetsmått endast för att göra honom löjlig i hans fienders ögon, i händelse verkligen några sådana lagt sig i försåt för honom; och Bussy fruktade åtlöjet långt mer än faran. Han ägde, till och med hos sina fiender, ett rykte för tapperhet, som förmådde honom att företaga de dåraktigaste vågstycken, blott och bart för att bibehålla detta anseende. Såsom en äkta forntidens hjälte hade han således afskedat de trenne tappra kamrater, som velat följa honom. Allena, utan andra vapen än sin värja och sin dolk, styrde han kosan till det hus, där han, tvärt emot hvad man kunnat förmoda, ej väntades af en älskarinna, utan af ett bref, hvilket drottningen af Navarra till minne af deras vänskap en gång i månaden sände honom, och hvilket bref den tappre ädlingen, enligt det löfte han gifvit drottning Margot, i egen person och nattetid själf afhämtade hos budbäraren.

Han hade obehindradt hunnit ända till gatan Sainte-Catherine, då hans vaksamma och öfvade blick i mörkret varseblef de människogestalter, dem hertigen af Anjou icke genast märkt.

Bussy räknade de mörka gestalterna.

— Tre, fyra, fem, sade han, utom betjänterna, som gömma sig i en annan vrå och störta fram vid sina herrars tillrop. De tyckas ha aktning för mig. Men det är och blir i alla fall ett duktigt stycke arbete för en enda man. Den hederlige Saint-Luc bedrog mig således icke, och blir han den förste, som ränner värjan genom mig, så skall jag ändå säga: tack för varningen, kamrat.

Under dessa tankar red han framåt, medan han försökte, om högra armen ledigt kunde röra sig under kappan, den han helt oförmärkt hade uppknäppt.

Det var i detta ögonblick Schomberg ropade: till vapen! och de fem ädlingarne på en gång rusade fram.

— Jaså, mina herrar, sade Bussy med sin starka, men lugna stämma, den stackars Bussy var alltså det där vildsvinet, som skulle fällas? Hör på, mina herrar, vildsvinet skall nog rispa upp skinnet på några af er; I veten, att jag håller mina löften.

— Det är möjligt, svarade Schomberg; men det hindrar ej, herr Bussy d'Amboise, att ni är en ohöflig tölp, som ej vet att stiga af hästen, då ni talar med oss, som stå.

I samma ögonblick kände Bussy sin häst svikta under sig,

ty Schomberg hade med en honom egen skicklighet, hvarpå han redan aflagt prof, slungat ett slags jaktknif mot hästens ena bakben.

Djuret dignade skälfvande till marken.

Beredd på allt, var Bussy i ögonblicket ur sadeln och svängde sin blottade värja.

— Ha, din usling! Det var min favorithäst, ropade han; det skall du dyrt få betala!

Och då Schomberg, hänförd af sitt mod, icke rätt beräknat afståndet mellan sig och Bussys värja, som denne höll tryckt intill lifvet, utsträcktes helt plötsligt Bussys arm, och hans värja stöttes djupt in i Schombergs lår.

Schomberg uppgaf ett skri.

— Nå, sade Bussy, håller jag ej ord? Nu har redan en fått skinnet upprispadt. Det var Bussys handlofve, men ej hästens has du skulle huggit, din tölp.

Och inom ett ögonblick hade Bussy riktat spetsen af sin långa värja mot de fyra öfrigas ansikten och bröst, och försmående att ropa på hjälp, lindade han sin kappa kring vänstra armen såsom ett slags sköld och drog sig tillbaka för att uppnå en mur, mot hvilken han kunde stödja sig för att ej blifva anfallen i ryggen. Under allt detta gaf han tio stötar i minuten och kände ofta det mjuka motstånd, som antyder, att vapnet träffat fiendens kropp. Ett ögonblick halkade han och såg mekaniskt ned på marken; detta ögonblick begagnade Quélus för att måtta åt honom ett styng i sidan.

— Sårad! ropade Quélus.

— Ja, i jackan, svarade Bussy, som ej ville erkänna förhållandet.

Därefter störtade han mot Quélus och korsade sin värja så eftertryckligt med dennes, att den unge mannens vapen flög tio steg ifrån honom. Men Bussy fick ej tid att fullfölja sin seger, ty i samma ögonblick anföllo honom d'O, d'Epernon och Maugiron med nytt raseri. Schomberg hade nu hunnit förbinda sitt sår och Quélus hade återupptagit sin värja; Bussy fann således, att han skulle blifva kringränd, om han ej ögonblickligen kunde hinna muren.

Han tog ett språng tillbaka, som aflägsnade honom tre steg från hans fiender; men fyra värjor nådde honom snart; dock var det redan för sent, ty med ännu ett hopp bakåt var han invid muren och stödde sig mot densamma. Där

stod han nu, stark som en Akilles, leende åt den skur af svärdshugg, som hven om hans hufvud; men plötsligt kände han kallsvetten öfverskölja sin panna, och det svartnade för hans ögon. Han hade glömt sitt sår, och dessa tecken till vanmakt påminde honom nu först därom.

— Aha! du ger då ändtligen med dig ropade Quélus och fördubblade sina hugg.

— Döm själf, om så är, svarade Bussy.

Vid dessa ord gaf han med sitt värjfäste Quélus ett så kraftigt slag vid tinningen, att denne raglade tillbaka.

Utom sig af raseri, uppgaf Bussy nu ett förskräckligt rop och rusade framåt. D'O och d'Epernon veko undan, Maugiron hade rest upp Quélus och höll honom i sina armar. Bussy krossade med sin fot dennes värja, rispade genom en skicklig stöt d'Epernons arm, och ett ögonblick var han segervinnare; men Quélus återkom snart till sans, Schomberg, ehuru sårad, började åter striden, fyra värjor blänkte ånyo öfver Bussys hufvud, och för andra gången trodde han sig förlorad. Han drog sig steg för steg tillbaka för att hinna muren igen. Han kände tydligt, att hans krafter voro uttömda. Värjan följde icke mer den riktning, den orediga tanken föreskref den, med vänstra handen famlade han efter muren, vidrörde den, och stenarnas kyla lifvade honom en smula. Men till hans stora förvåning gaf denna mur vika. Det var en halföppen port. Då vaknade ånyo Bussys hopp; han samlade alla sina krafter för detta afgörande ögonblick. Ännu en fjärdedels minut voro hans utfall så täta, att han höll alla värjor ifrån sig eller tvang sina motståndare att sänka dem. Plötsligt drog han sig in genom porten, och när han väl kommit in, tryckte han till den så kraftigt, att den dånande smällde i lås. Nu var striden slut och Bussy utom all fara; han var segervinnare, ty han var räddad.

Med glädjedrucken blick såg han genom portluckans täta galler sina fienders bleka anleten. Han hörde ursinniga svärdshugg förgäfves riktas mot den starka ekporten, hörde rop och förbannelser. Slutligen förekom det honom, liksom darrade jorden under hans fötter och muren vacklade. Han gick några steg framåt och befann sig på en gård, där han neddignade på en trappa.

Därefter visste han icke mer hvad som passerade: det föreföll honom, som hade han nedstigit i grafvens tystnad och mörker.

4.

Drömmen är ibland svår att skilja från verkligheten.

Innan Bussy neddignat, hade han emellertid haft nog sans att stoppa sin näsduk under kläderna och spänna sitt värjgehäng därofvanpå, hvilket sålunda utgjorde ett slags förband på det djupa sår, hvarur blodet ymnigt strömmade; men då detta var gjordt, hade han redan förlorat så mycket blod, att han föll i vanmakt.

Men vare sig, att uti hans hjärna lifskrafterna ännu verkade under den skenbara sanslösheten, eller att denna sanslöshet upphört för att aflösas af en feber, som följdes af en ny vanmakt, nog af, se här hvad Bussy såg eller trodde sig se under detta tillstånd af dröm eller verklighet.

Han befann sig nu i ett rum, försedt med möbler af skulpteradt trä, tapeter, prydda med mytologiska figurer, och måladt tak. Emellan de bägge fönstren syntes ett fruntimmersporträtt, strålande af ungdom och skönhet; det föreföll Bussy, såsom om ramen till detta porträtt endast utgjordes af en dörrkarm. Orörlig utsträckt på en säng och där kvarhållen liksom af en öfvernaturlig makt, betraktade Bussy med stirrande blick dessa figurer. Månne han väl redan förr sett dem, eller såg han dem nu för första gången? Denna fråga kunde han ej besvara, ty därtill var hans hufvud alltför oredigt.

Men plötsligt steg kvinnoporträttet ur sin ram, och en tillbedjansvärd varelse, klädd i en dräkt af hvitt ylle och med fladdrande hår, nalkades honom. Denna kvinna var så underbart skön, att Bussy gjorde en häftig rörelse för att kasta sig till hennes fötter. Men han tyckte sig fjättrad i sin säng med samma bojor som kroppen i grafven.

Denna känsla förmådde honom att kasta ögonen på den säng, där han låg; den föreföll honom att vara en af de präktigt arbetade sängarna från Frans I:s tid, försedd med ett omhänge af hvitt damast.

Figurerna på väggarna upptogo ej längre Bussys uppmärksamhet. Porträttet var nu för honom allt, och han försökte att fästa sina ögon på det tomma rum det lämnat i ramen: men liksom ett moln sväfvade framför denna ram och dolde den för honom. Hans blickar riktades ånyo på

den hemlighetsfulla varelsen, och han började artigt tilltala henne.

Men hastigt försvann damen, och en mörk kropp ställde sig emellan henne och Bussy.

Den senare erfor därvid en häftig känsla af harm och blef så uppbragt på den ovälkomna gästen, att, om han obehindradt kunnat röra sig, skulle han säkert störtat på honom; han försökte det verkligen, men det var honom omöjligt.

I detsamma hörde han den nykomne yttra:

— Nå, ändtligen har jag då kommit hit!

— Ja, min herre, och nu kan ni taga bindeln af er, svarade en röst, så ljuf, att Bussys alla hjärtfibrer darrade därvid.

Bussy gjorde en rörelse för att se, om damen med denna ljufva stämma var densamma, som var afbildad på porträttet. Men hans försök voro fruktlösa; han såg ingenting annat än en ung, behaglig man, som tog en bindel från sina ögon och kastade förvirrade blickar omkring sig.

— Åt fanders med den karlen! tänkte Bussy.

Därvid försökte han uttrycka sin tanke genom ett ord eller en åtbörd; men det ena såväl som det andra var honom omöjligt.

— Ack, nu förstår jag, sade den unge mannen, i det han nalkades sängen, ni är sårad, min herre, är det ej så? Låt mig se; vi skola försöka att bota er.

Bussy ville svara men förmådde ej; hans ögon voro liksom öfverdragna med en glasartad hinna, och det stack i hans fingerspetsar såsom med tusentals synålar.

— Är såret dödligt? frågade åter den ljufva stämman, men med ett så ångetsfullt deltagande, att det lockade tårar i Bussys ögon.

— Det vet jag ej ännu; men jag skall snart säga er det, genmälde den unge mannen. Sanslös är han emellertid.

Detta var allt, hvad Bussy kunde fatta: han tyckte sig väl ännu en gång höra liksom frasandet af en klänning som aflägsnade sig; därefter tyckte han sig känna ett glödgadt järn intränga i sin sida, men sedan förlorade han fullkomligt sansen.

Då han uppvaknade ur denna dvala, kände han en kall vind fläkta emot sitt ansikte, och grofva, skorrande röster träffade hans öra; han slog upp ögonen för att se, om det

var figurerna på väggen, som grälade med hvarandra, och han försökte se efter, om porträttet ännu var kvar. Men han såg hvarken väggar eller tak eller porträtt; allt var försvunnet. Vid hans högra sida stod en gråklädd karl med ett hvitt, blodfläckadt förkläde, uppviket åt ena sidan; på hans vänstra sida syntes en augustinermunk, som höll sin hand under hans hufvud, och framför honom stod en gammal kvinna, som mumlade några böner.

Bussys irrande blick fästes snart på en stenmassa, som utbredde sig framför honom, och han betraktade den uppmärksamt för att urskilja, hvad det var. Han igenkände då Temple med dess tinnar och torn, och där ofvan den klara vinterhimmeln, förgylld af den uppgående solen.

Bussy befann sig helt enkelt liggande på gatan eller rättare strax bredvid Tempeltornets vallgraf.

— Tack, mycken tack, godt folk, sade han, för den möda I han gjort er för att föra mig hit. Jag behöfde luft, men man hade ju kunnat skaffa mig den genom att öppna fönstret, och jag hade legat bättre i damastsängen än här på gatan. Men lika godt; om I ej redan gjort er betalda, så finnen I uti min ficka några och tjugu guldstycken; tagen dem, mina vänner, och delen er emellan.

— Herre, sade slaktaren, vi ha ej burit er hit; ni har legat här förut, och vi fingo se er, då vi gingo här förbi i dagbräckningen.

— Nå, än den unge doktorn då? frågade Bussy. Var han också här?

De kringstående sågo förvånade på hvarandra.

— Han yrar ännu, sade augustinermunken, skakande på hufvudet; därefter yttrade han till Bussy: Jag tror, att du gör bäst i att bikta dig, min son.

Bussy stirrade på munken.

— Här fanns ingen läkare, stackars unge man, sade gumman; ni är alldeles ensam och öfvergifven. Se där borta i snön den mörka fläck, där ni legat.

Bussy kände sin sida värka, påminde sig, att han fått ett värjstyng, förde handen under tröjan och kände näsduken ligga kvar på såret, fasthållen där af värjgehänget.

— Det är besynnerligt! utropade han.

De kringstående begagnade sig redan af den tillåtelse de fått, och under det de delade pengarna sins emellan, ömkade de högljudt den sårade.

— Se så, sade Bussy, sedan delningen var gjord, nu är det bra, mina vänner; återfören mig nu till mitt palats.

— Ack ja, det skall visst ske, stackars unge man; slaktaren är stark, och dessutom har han en häst, som ni kan begagna.

— Ja, inföll slaktaren; både jag och min häst stå till er tjänst, ädle herre.

— Välan, min son, sade munken, medan slaktaren går efter sin häst, kan ni bikta er.

— Vid Gud! sade Bussy, i det han satte sig upp, jag hoppas, att det inte är så farligt med mig heller; laga således, min far, att ni får bikta någon, som har brådare än jag. Jag fryser och vill så fort som möjligt till mitt palats för att värma mig.

— Huru heter då ert palats?

— Hôtel de Bussy.

— Hvad säger ni, utropade de kringstående; hôtel de Bussy?

— Ja, hvarför tycken I det vara så underligt?

— Ni är då en af Bussys folk?

— Jag är Bussy själf.

— Bussy! ropade alla; den ädle Bussy, den tappre Bussy, de kungliga gunstlingarnes skräck! Lefve Bussy!

Vid dessa ord upplyfte de den unge mannen och buro honom i triumf till palatset, medan munken gick sin väg, i det han räknade sin andel af pengarna och mumlade:

— Om det är den fördömde Bussy, så förvånar det mig ingalunda, att han ej velat bikta sig.

Då Bussy återkom till sitt palats, lät han kalla sin läkare, som fann såret föga farligt.

— Säg mig, sade Bussy, om ej detta sår redan varit förbundet?

— Det kan jag verkligen ej säga, svarade doktorn.

— Och säg mig, återtog Bussy, om det är så svårt, att jag kunnat yra däraf?

— Utan tvifvel.

— För tusan! utropade Bussy, då skulle möjligen de där granna väggarna, den präktiga sängen, porträttet och den tillbedjansvärda damen äfvensom doktorn, som lekte blindbock och åt hvilken jag höll på att ropa: akta er, det bränns! — då skulle allt detta blott varit en yrsel, och ingenting mer varit verkligt än min strid med konungagunstlin-

garne. Men hvar var det nu vi slogos? Jo, nu minns jag, det var nära Bastiljplatsen. Jag stödde mig mot en mur, och den muren var en port, som i rätt tid gick upp. Det var med stor möda jag kunde slå den i lås efter mig, och då kom jag in i en lång gång; men därefter kan jag ej påminna mig någonting, förrän jag kom till sans igen. Men kom jag verkligen till sans igen, eller har jag drömt alltsammans? Men det är sant, min häst, min häst lär man väl ha funnit död på platsen. Doktor, var god och ropa på någon af mitt folk.

Doktorn ropade in en betjänt.

Bussy fick nu veta, att hästen blödande och stympad släpat sig till palatsets port, där man funnit honom gnäggande i dagbräckningen. Genast hade det blifvit uppståndelse i huset; Bussys alla tjänare, som tillbådo sin herre, hade skyndat ut för att söka honom, och de flesta af dem voro ännu icke återkomna.

— Det är då blott porträttet, som är en dröm, sade Bussy, och säkert var det en sådan: ty hur skulle det vara möjligt, att ett porträtt stiger ur sin ram för att samtala med en läkare med förbundna ögon? Jag är en narr, som kan tänka någonting sådant. Och likväl var detta porträtt så intagande!

Bussy började nu draga sig till minnes, huru porträttet såg ut, och därvid genomilades han af en ljuf rysning, af det slags frossa, som kärleken alstrar och som på en gång värmer och isar hjärtat.

— Och jag skulle ha drömt allt detta! utropade han, under det doktorn förband hans sår. Vid Gud, det är omöjligt; man har ej sådana drömmar!

Han började för hundrade gången att upprepa: Jag var på bal, Saint-Luc varnade mig för trakten kring Bastiljen, jag var i sällskap med Antraget, Livarot och Ribeirac, men skildes från dem och tog vägen utåt kajen. Vid hôtel des Tournelles fick jag sikte på bofvarne; de störtade på mig och stympade min häst. Vi slogos tappert, jag kom in i en lång gång, jag kände mig må illa, och sedan .... Ack! där är jag nu igen; detta *sedan* dödar mig; det är en feber, en yrsel, en dröm, det där *sedan*.

— Och sedan, tillade han med en suck, befann jag mig bredvid Tempeltornets vallgraf, där en augustinermunk ville häkta mig. Men jag skall nog taga reda på saken, åter-

tog han efter ett ögonblicks tystnad. Säg mig, doktor, om jag behöfver hålla mig inne fjorton dagar för den här skråman, liksom jag måste göra för den sista?

— Det kommer an på; kan ni gå och röra er?

— Ja bevars, svarade Bussy; det är alldeles, som om jag hade kvicksilfver i benen.

— Gå då ett hvarf omkring rummet, får jag se.

Bussy hoppade ur sängen och bevisade sanningen af sina ord, i det han ganska fort gick omkring i rummet.

— Det blir snart bra, sade doktorn, bara ni inte stiger till häst och rider tio mil första dagen.

— Nå, se det var bra taladt, doktor! utropade Bussy. Emellertid har jag sett en annan läkare i natt. Hans anletsdrag äro så djupt inpräglade i mitt minne, att, om jag någonsin mer träffar honom, känner jag igen honom, det ansvarar jag för.

— Ädle herre, sade doktorn, det är ej värdt att söka honom; det följer alltid litet feber efter ett värjstyng, det bör ni bäst veta, ni, som så många gånger varit ute för sådana.

— Ack! utbrast Bussy, som plötsligt fattades af en idé, ty han kunde omöjligt upphöra att tänka på den hemlighetsfulla natten; skulle min dröm möjligen ha börjat utanför porten i stället för innanför? Kanske det lika litet finns någon stenlagd gång och trappa som någon damastsäng och porträtt? Kanske de skurkarne trott mig vara död och burit mig till Templetornet? I så fall är det säkert, att jag drömt det öfriga. Store Gud! om det är sant, att jag har dem att tacka för denna dröm, som sätter allt mitt blod i svallning, så svär jag att förgöra dem alla till sista man.

— Ädle herre, sade doktorn, om ni snart vill bli frisk, får ni ej vara så där häftig.

— Undantagandes Saint-Luc, fortfor Bussy utan att lyssna till doktorns ord. Hvad honom angår, är det helt annat; han har uppfört sig som en vän mot mig. Jag skall göra mitt första besök hos honom.

— Men icke förr än klockan fem i afton, sade doktorn.

— Må ske, svarade Bussy; men jag försäkrar er, att jag ej blir sjuk af att gå ut och råka människor, men väl af att hålla mig stilla och sitta ensam.

— Det kan visst vara möjligt, genmälde doktorn. Ni är i alla afseenden en så besynnerlig patient. Gör som ni vill,

nådig herre: jag anbefaller er blott en sak, och det är att ej skaffa er ett nytt värjstyng, innan detta är läkt.

Bussy lofvade doktorn att göra hvad han kunde för att följa rådet, och sedan han låtit kläda sig, befallde han fram sin bärstol och lät bära sig till hôtel Montmorency.

5.
Den nygifta.

Ludvig af Clermont, vanligen känd under namnet Bussy af Amboise, hvilken räknades bland det sextonde seklets största fältherrar, ehuru han dog knappt trettio år gammal, var en vacker karl och en sann ädling. Konungar och furstar eftersträfvade hans vänskap; drottningar skänkte honom sina ljufvaste småleenden. Bussy hade efterträdt La Mole i besittningen af Margaretas af Navarra tillgifvenhet, och den goda drottningen, som efter sin gunstlings död behöfde tröst, hade för den vackre Bussys skull begått så många dårskaper, att hennes gemål, Henrik, harmades däröfver, han som eljest föga brydde sig om dylikt, dårskaper, dem hennes svåger Frans säkerligen aldrig skulle förlåtit henne, så vida ej denna kärlek bragt Bussy på hans sida. Äfven denna gång uppoffrade hertigen allt för den oroliga ärelystnad, som under hela hans lefnad vållade honom så mycket lidande.

Men midt under allt detta hade Bussy, som aldrig hyst någon fruktan, hittills ej heller vetat, hvad kärlek var.

Henrik III hade erbjudit Bussy sin vänskap, men Bussy hade afböjt den, i det han yttrade, att konungars vänner vore deras drängar och stundom något ännu sämre, samt att ett dylikt anbud följaktligen ej anstode honom. Henrik III hade måst svälja denna förolämpning, som blef ännu skymfligare, då Bussy antog Frans till herre. Frans var, som sagdt, Bussys herre, dock på samma sätt som djurväktaren är lejonets: han betjänar och föder det, på det att lejonet ej må sönderslita honom. Sådan var denne Bussy, som Frans alltid sköt framför sig. Bussy visste det väl, men rollen var just i hans smak.

Hans tänkesätt påminde om familjen Rohans valspråk:

Kung kan jag icke vara, furste försmår jag att vara, jag är en Rohan. Bussy tänkte: Kung af Frankrike blir jag icke, men hertigen af Anjou vill och kan bli det, och jag skall bli *hans* kung.

— Är herr de Saint-Luc hemma? frågade Bussy, när han anlände till palatset.

— Nej, nådig herre, svarade portvakten.

— Hvar skall jag då få reda på honom?

— Jag vet ej, svarade den gamle tjänaren; vi äro alla mycket oroliga, ty herr de Saint-Luc har ej varit hemma sedan i går afton.

— Hvad säger ni? utropade Bussy tviflande.

— Det är, som jag haft äran säga, nådig herre.

— Är fru de Saint-Luc hemma då?

— Ja.

— Gå då och säg henne, att det vore mig ett nöje, om jag finge göra henne min uppvaktning.

Fem minuter därefter återkom portvakten och svarade, att fru de Saint-Luc tog emot.

Bussy gick uppför trappan. Jeanne mötte honom i stora salen. Hon var mycket blek, hennes ögon voro röda af sömnlöshet, och på hennes kind kunde man märka spår efter tårar.

— Var välkommen, herr de Bussy, oaktadt all den fruktan er närvaro väcker hos mig, sade den unga damen.

— Hvad menar ni, min fru? yttrade Bussy; hur kan min närvaro väcka fruktan hos er?

— Ack, en duell har ju i natt ägt rum emellan er och Saint-Luc; tillstå det.

— Emellan mig och herr de Saint-Luc? upprepade Bussy förvånad.

— Ja, han aflägsnade ju mig för att få tala några ord enskildt med er. Ni tjänar hertigen af Anjou, och Saint-Luc tjänar konungen. I han säkert haft någon tvist er emellan, herr de Bussy; jag bönfaller, att ni måtte säga sanningen. Ni bör inse min oro. Saint-Luc följde visserligen med konungen, men I han ju kunnat stämma möte någonstädes. O, jag besvär er, säg mig, hvad som händt Saint-Luc!

— Min fru, svarade Bussy, hvad ni säger mig, är verkligen besynnerligt. Jag väntade, att ni skulle fråga, huru

det är med mitt sår, och nu är det tvärtom jag, som skall göra reda för en annan person.

— Ack, Saint-Luc har då verkligen sårat er? Ni har duellerat med honom! utropade Jeanne; jag hade ju ändå rätt.

— Nej, visst icke, min fru. Saint-Luc och jag ha ej varit i minsta handgemäng, och det är, Gud ske lof! ej han, som sårat mig; han har tvärtom gjort allt, hvad han kunnat, för att hindra det. Han har väl redan talat med er om den vänskap, som numera råder oss emellan?

— Han? Hur skulle han kunnat berätta mig det, då jag ej fått se honom?

— Har ni ej sett honom?

— Ack nej! Visst icke.

— Men hvar kan han då vara?

— Det är just det, jag ville fråga er om, suckade Jeanne.

— Men omtala då, min fru, hur det gått till, sade Bussy, som anade förhållandet; det är ju alltför löjligt.

Den stackars unga frun såg förvånad på Bussy.

— Nej, det är mycket ledsamt, ville jag säga, återtog han hastigt. Jag har haft en så stark blodförlust i följd af mitt sår, att mitt hufvud icke är rätt redigt. Berätta för all del denna bedröfliga historia.

Jeanne började nu omtala allt, hvad hon visste, nämligen att konungen befallt Saint-Luc följa med, att Louvren blifvit stängd och att vakten bortskickat herr de Brissacs tjänare.

— Godt, sade Bussy, nu förstår jag: hans majestät har fört Saint-Luc med sig till Louvren, och, väl inkommen dit, har Saint-Luc ej fått tillstånd att lämna slottet.

— Hvarför det? frågade Jeanne.

— Åh, min fru, svarade Bussy förlägen, ni begär då, att jag skall yppa statshemligheter?

— Men, återtog den unga frun, både jag och min far ha varit till Louvren, och vakterna svarade, att de ej förstodo, hvad vi menade, och att herr de Saint-Luc säkert vore hemma hos sig.

— Ännu ett bevis på, att Saint-Luc är kvar i Louvren, återtog Bussy.

— Tror ni det? frågade Jeanne häftigt.

— Jag är säker därpå, min fru; vill ni själf öfvertyga er därom?

— Hur skall det gå till?

— Låt mig dra försorg därom.

— Men jag försäkrar er, att det är förgäfves jag beger mig till palatset; man skall säkert afskeda mig på samma sätt som sist; ty om han verkligen vore där, hvarför skulle jag ej då få se honom?

— Vill ni verkligen komma in i Louvren för att träffa er man?

— Men om han inte finns där?

— Jag försäkrar er, att han är där.

— Besynnerligt! Men, herr de Bussy, kan ni då verkligen komma in i Louvren?

— Ja visst, emedan jag icke är fru de Saint-Luc.

— Jag förstår er icke.

— Kom bara och lita på mig.

— Ni blir allt mer och mer obegriplig. Ni påstår, att fru de Saint-Luc ej får komma in i Louvren, och ändå vill ni själf föra mig dit.

— Visst icke, min fru; det är ej fru de Saint-Luc jag vill föra dit.... ett fruntimmer!.... Fy då!

— Ni gör narr af mig, herr de Bussy, och det är illa af er, då ni ser min ångest.

— Nej, min sköna fru; hör mig blott och förstå mig. Ni är tjugu år, har svarta ögon, är lång till växten och snarlik min yngste page: minns ni den där vackre gossen, som guldtyget klädde så bra i går afton?

— Ack, hvilken dårskap, herr de Bussy! utropade Jeanne rodnande.

— Hör på, jag har intet annat medel än detta att föreslå er. Det står er fritt att antaga eller förkasta det. Vill ni träffa er man, så säg?

— Ack, jag vill ge allt i världen för att få se honom!

— Jag lofvar, att ni skall få se honom, utan att det skall kosta er det allra ringaste.

— Ja.... men....

— Jag har sagt er på hvad sätt.

— Må ske, herr de Bussy; jag underkastar mig det. Bed då en af era pager, att jag får låna kläder af honom; jag skall skicka en af mina kammarjungfrur att hämta dem.

— Nej, min fru, det behöfs icke. Jag skall skicka er en af de nya kostymer, jag låtit göra åt de slynglarne till drottningens nästa bal, och utvälja den, som jag tror bäst passa

er. Sedan skall ni möta mig, och vi skola tillsammans bege oss till Louvren.

Jeanne smålog vänligt och räckte honom handen, i det hon sade:

— Förlåter ni mig mitt misstroende, herr de Bussy?

— Hjärtans gärna, min fru; ni förskaffar mig tillfälle att ställa till ett äfventyr, som skall komma hela Europa att skratta; det är således jag, som står i förbindelse hos er.

Sedan Bussy tagit afsked af den unga frun, återvände han hem till sig för att ordna allt för maskeraden.

Om aftonen möttes Bussy och fru de Saint-Luc på öfverenskommet ställe. Om den unga damen ej burit hans pagedräkt, skulle han ej igenkänt henne. Hon var under denna förklädnad alldeles förtjusande. Sedan de växlat några ord, styrde de sina steg till Louvren.

På vägen mötte de ett sällskap, så talrikt, att det intog nästan hela gatan och spärrade vägen för dem. Jeanne blef rädd; men Bussy igenkände på facklorna och eskorten hertigen af Anjou, dessutom lätt igenkännlig på den skäck han red och på den hvita sammetskappa han alltid bar.

— Ers höghet! Ers höghet! ropade Bussy så hårdt hans lungor förmådde.

Oaktadt hästarnas stampande och sorlet af rösterna nådde detta rop hertigens öra, och genast vände han sig om, i det han ytterst glad utropade:

— Du, Bussy? Jag trodde dig vara dödligt sårad och ämnade mig just nu till ditt hus.

— Sannerligen, ers höghet, svarade Bussy utan att ens tacka prinsen för hans deltagande, om jag ej är död vid detta laget, så har jag därför ingen annan än mig själf att tacka. Ni bringar mig just i vackra äfventyr, nådig herre! På balen hos Saint-Luc i går var det en riktig röfvarekula; ja, där fanns ej en enda af era anhängare utom jag, och de ha, på min ära, hållit på att tappa hvarenda smula blod af mig.

— Vid Gud, de skola dyrt få plikta därför, Bussy; de skola betala mig ditt blod, droppe för droppe!

— Ja, ers höghet säger så nu, återtog Bussy med sin vanliga fria ton, och ändock är jag säker, att ni småler åt den förste ni möter.

— Nå, genmälde prinsen, följ mig då till Louvren, så skall du få höra.

— Hvad skall jag få höra, ers höghet?

— Du skall få höra, hvad jag skall säga min bror.

— Men jag följer icke med till Louvren, ers höghet, om fråga blir att få snäsor. Dem kunna prinsarne af blodet och favoriterna hålla till godo med.

— Var lugn och lita på, att jag skall taga saken allvarsamt.

— Lofvar ers höghet, att upprättelsen blir lysande?

— Ja, jag lofvar dig, att du skall bli nöjd med den. Men du tvekar ännu, tror jag?

— Ers höghet, jag känner er så väl.

— Kom, säger jag; jag ansvarar dig för, att jag skall ge dem talämne.

— Aldrig kunde lyckan gynna er bättre, hviskade Bussy i Jeannes öra. Det skall bli ett förskräckligt gräl emellan de ömma bröderna, och under tiden kan ni få träffa er man.

— Nå, återtog prinsen, har du tagit ditt parti ännu, eller måste jag ge dig mitt furstliga ord till borgen?

— Nej, bevars; det vore olycksbringande, genmälde Bussy. Jag följer er på vinst och förlust, nådig herre, och om jag förolämpas, så hämnas jag.

— Nej, min tappre ädling, sade hertigen, det tillkommer ej dig, utan mig att hämnas. Vet, tillade han med lägre röst, att jag känner dem, som anfallit dig.

— Bah! invände Bussy, ers höghet har visst gjort sig besvär att höra efter sådant.

— Jo, jag säger dig, att jag har sett dem.

— Hvar då, ers höghet?

— Vid Porte Saint-Antoine, dit jag själf hade ärende, svarade prinsen. De anföllo mig och höllo på att mörda mig; jag anade just, att det var dig de ville åt, annars ....

— Hvad menar ni, nådig herre?

— Hade du med dig den där pagen då? frågade prinsen liksom i förbigående och afbröt den hotelse, han ämnade uttala.

— Nej, ers höghet, svarade Bussy, jag var alldeles ensam; men ni?

— Jag hade Aurilly med mig, svarade prinsen. Men hvarför var du ensam?

— Därför att jag ville bibehålla mitt rykte för oförfäradt mod.

— Och de sårade dig? afbröt prinsen med den hastighet, som var honom egen, då han ej låtsade höra ett stickord.

— Ers höghet, jag vill ej göra dem den glädjen att medge det; men, oss emellan sagdt, fick jag ett rätt duktigt styng i sidan.

— Ack, de skurkarne! utropade hertigen. Aurilly hade således rätt, då han försäkrade, att de hade ondt i sinnet.

— Huru? utbrast Bussy; ni märkte försåtet; ni hade Aurilly med er, Aurilly, som handterar värjan lika bra som lutan; han förstod, att de hade ondt i sinnet; I voren två och de bara fem; och ni lurade ej på dem för att kunna bistå den de ville anfalla?

— Men hvad vill du då, att jag skulle göra? Jag visste ju inte, hvem det gällde.

— Åh, ers höghet, då ni kände igen konung Henrik III:s vänner, borde ni kunnat räkna ut, att det var någon af era vänner det gällde, och som det just icke finns någon annan än jag, som har nog mod att vara er vän, så var det lätt gissadt, att det var mig, de ville åt.

— Du har kanske rätt däri, min käre Bussy, svarade prinsen; men jag tänke icke på det då.

— Ne-nej, suckade Bussy, som ej fann något annat ord att uttrycka, hvad han tänkte om sin herre.

Man anlände snart till Louvren. Vakten hade visserligen fått befallning att ej insläppa någon; men, som man förstår, kunde detta ej gälla den förste i riket näst konungen. Prinsen och hans följe försvunno således snart under vindbryggans hvalf.

— Ers höghet, sade Bussy, då de kommit in på borggården, håll nu räfst och kom ihåg ert löfte, att den skall bli eftertrycklig. Jag har emellertid ett par ord att tala med någon här.

— Du lämnar mig då, Bussy? sade oroligt hertigen, som tycktes hafva räknat på Bussys närvaro.

— Jag måste det. Men var säker på, att när det blir som hetast, skyndar jag till er. Skrik blott duktigt, nådig herre, så att jag hör er; ty om jag icke hör er skrika, kommer jag naturligtvis ej.

Då hertigen nu inträdde i drabantsalen, smög Bussy sig in i rummen, åtföljd af Jeanne.

Bussy kände Louvren lika väl som sitt eget palats. Han tog af åt en stentrappa, passerade ett par ensliga korridorer och hann slutligen till ett slags förmak.

— Vänta mig här, sade han till Jeanne.

— O, min Gud, lämnar ni mig här ensam? frågade den unga damen förskräckt.

— Det är nödvändigt, min fru; jag måste taga reda på vägen och skaffa er inräde.

4.

Den nygifta. *(Fortsättning.)*

Bussy begaf sig direkt till Henrik III:s sängkammare, som fordom varit Karl IX:s vapenkabinett. Då hade detta rum varit prydt med jakthorn, bössor, böcker och manuskript. Henrik III däremot hade där placerat tvenne med sammets- och sidentäcken försedda sängar, självsvåldiga taflor, reliker, af påfven invigda skapulärer, luktdynor från Orienten och en samling präktiga floretter.

Bussy visste ganska väl, att Henrik ej fanns i detta rum, emedan han lämnat sin bror audiens; men han visste tillika, att bredvid konungens rum låg ett annat för hans gunstling för tillfället. Som Henrik var en i sin vänskap ganska ombytlig furste, hade detta rum skiftesvis varit upptaget af Maugiron, d'O, Schomberg, d'Epernon och Quélus, och för ögonblicket borde det, enligt Bussys tanke, vara bebodt af Saint-Luc, för hvilken, såsom vi sett, konungens ömhet åter blifvit så upplifvad, att han bortröfvat den unge mannen från hans hustru.

Förhållandet var att Henrik III, denna märkvärdiga natur, denne på en gång småsinnade, djuptänkte, fege och tappre furste, som ständigt var utledsen, drömmande och orolig, behöfde oupphörlig förströelse. Om dagen stoj, spel, vapenöfningar, upptåg, maskerader och intriger; om natten ljus, muntert glam, böner och orgier. Han var ämnad att födas i någon österländsk stad, midt ibland en omgifning af slafvar, eunucker, filosofer och sofister; hans regering skulle då utmärkt sig genom sina vekliga utsväfningar och förut obekanta dårskaper, påminnande både om Nero och Heliogabalus.

Som Bussy icke betviflade, att Saint-Luc bebodde nämnda rum, klappade han på dörren till det förmak, som ledde till bägge rummen.

Vakthafvande kaptenen öppnade.

— Herr de Bussy, utropade han förvånad.

— Ja, jag själf, min bäste herr de Nancey, svarade Bussy. Konungen önskar att tala med herr de Saint-Luc.

— Godt, svarade kaptenen; man skall underrätta herr de Saint-Luc därom.

— Men hvad gör då den stackars herr de Saint-Luc? fortfor Bussy.

— Han leker med Chicot, nådig herre, medan han väntar på konungen, som begifvit sig till audienssalen.

— Tillåter ni, att min page väntar mig här? frågade Bussy.

— Alltför gärna, svarade officern.

— Kom då in, Jean, sade Bussy till sin unga följeslagerska. Han pekade på en fönsternisch, där hon genast dolde sig.

Knappt hade hon hunnit dit, förrän Saint-Luc inträdde; af artighet gick herr de Nancey så långt afsides i rummet, att han ej kunde höra, hvad som sades.

— Hvad är det konungen vill mig nu igen? sade Saint-Luc med vresig ton. Jaså, är det ni, herr de Bussy.

— Jag själf, bäste Saint-Luc; men först och främst, härvid sänkte han rösten, tack för den tjänst ni gjorde mig.

— Ack, sade Saint-Luc, det var ju helt naturligt, att jag ej kunde fördraga den tanken, att en tapper ädling, sådan som ni, skulle lönnmördas. Dock trodde jag er vara död vid det här laget.

— Föga fattas att så är, men föga i ett dylikt fall vill säga det samma som ganska mycket.

— Huru då?

— Jo, jag har sluppit undan med ett duktigt värjstyng, som jag dock, efter hvad jag tror, betalat igen med ränta åt Schomberg och d'Epernon. Hvad Quélus angår, så kan han lyckönska sig öfver sin starka hufvudskål; det var en bland de hårdaste, jag någonsin träffat på.

— Nå, berätta mig då ert äfventyr, det skall förströ mig litet; sade Saint-Luc, i det han gäspade så, att han kunnat draga käkarna ur led.

— Det har jag för ögonblicket icke tid till, min bäste Saint-Luc. Dessutom är jag hitkommen för en helt annan orsak. Ni leds här betydligt, kan jag tro.

— Kungligt är rätta ordet.

— Nå, då kan jag förströ er litet. För tusan, den ena tjänsten är den andra värd, vill jag tro.

— Ni har rätt, och den, ni gör mig, är ej mindre än den, jag gjort er, ty man kan dö af ledsnad lika väl som af ett värjstyng; det går visst långsammare, men så mycket säkrare.

— Stackars grefve! svarade Bussy. Som jag misstänkte, är ni fången.

— Ja, så mycket man kan vara det. Konungen påstår, att ingen annan än jag kan roa honom. Hans majestät är verkligen bra god; ty sedan i går har jag grimaserat åt honom värre än hans apa och varit ovettigare på honom än hans hofnarr.

— Nå, kan jag ej göra er någon tjänst?

— Jo visst, sade Saint-Luc; ni kan gå hem till mig, eller rättare till marskalk de Brissac, för att ställa min lilla hustru tillfreds. Hon är visst mycket orolig för min skull och finner säkert mitt uppförande, lindrigast sagdt, besynnerligt.

— Nå, hvad skall jag säga henne?

— För tusan, säg henne, hvad ni själf sett, att jag är fången och icke får lämna Louvren, och att konungen oupphörligt pratar med mig om vänskap och om dygd.

— Nå, hvad svarar ni honom? yttrade Bussy skrattande.

— Jag svarar honom, att jag, när det gäller vänskap, är en otacksam best, och när det blir fråga om dygd, är jag en fördärfvad varelse, hvilket dock ingalunda hindrar honom från att fortfara och suckande upprepa: Ack, Saint-Luc, är då vänskapen blott en villa, är då dygden blott ett tomt ord? Sedan han först sagt detta på franska, säger han om det på latin och upprepar det slutligen på grekiska.

— Ja, hvad vill ni, att han skall göra? Han tror sig kunna beveka er. Men var detta allt, ni hade att bedja mig om?

— Ack ja; jag vet ej, att ni kan göra mig någon annan tjänst.

— Nå, då är det redan gjordt.

— Hvad menar ni?

— Jo, jag anade, hvad som händt er, och har på förhand underrättat er hustru därom.

— Nå, hvad svarade hon?

— Att börja med ville hon ej tro mig; men, tillade Bussy och blickade åt fönstret, jag hoppas, att hon slutligen låter

öfvertyga sig. Bed mig således om något annat, något svårt, till och med omöjligt; då kan det bli ett nöje att försöka det.

— Då, min käre Bussy, skall jag be er att för några ögonblick låna riddar Astolfs bevingade häst och föra den utanför mitt fönster. Jag vill då stiga upp på den bakom er, och ni skall föra mig hem till min hustru. Sedan står det er fritt att efter behag fortsätta er färd till månen.

— Min vän, sade Bussy, det vore mycket enklare att föra den bevingade hästen till er hustru, som då kunde färdas hit på den.

— Hit!

— Ja, just hit. Vore inte det ännu lustigare, säg? Ni skulle inte leds då mera.

— Nej, på min ära. Jag har verkligen bra ledsamt här. Fråga bara Chicot. Allt sedan i morse tål jag inte att se honom, och tre gånger har jag redan manat ut honom. Den narren blef så rasande däröfver, att man kunde dö af skratt åt hans vrede, men hvad tycker ni väl, jag drog ej ens på munnen däråt. Jag tror, att, om det här räcker länge, så antingen mördar jag honom helt enkelt för att förströ mig, eller också låter jag honom döda mig.

— För fan, lek ej på det sättet; ni vet, att Chicot är en säker skytt; dessutom skulle ni leds ännu mer i en likkista än här, eller hur? Men, hör på, vill ni att jag skall skänka er min page?

— Stor tack, sade Saint-Luc; jag afskyr pager. Konungen har tillbjudit mig att låta hämta hvilken jag önskade af mina egna, men jag har afslagit det. Bjud honom åt konungen, som håller på att sätta upp ny betjäning. Hvad mig angår, skall jag hädanefter aldrig låta uppassa mig af annat än kvinnor.

— Åh, envisades Bussy, det går ändå alltid an att försöka.

— Bussy, svarade Saint-Luc uppbragt, det är ej vänskapsfullt af er att skämta med mig på det där sättet.

— Men då jag säger, att jag vet, hvad som fattas er.

— Nej, nej, hundra gånger nej!

— Hollah, page, kom hit!

— För fan i våld! utropade Saint-Luc med stigande vrede.

Pagen lämnade sitt gömställe och skyndade fram helt rodnande.

— O, hvad är detta? mumlade Saint-Luc helt häpen, då han igenkände Jeanne.

— Nå, frågade Bussy, skall jag skicka bort honom?

— Nej, nej! utropade Saint-Luc. Ack, Bussy, Bussy, det är jag, som är skyldig er en evig vänskap.

— Ni vet, Saint-Luc, att man ej hör er; men kom ihåg, att man ser er ändå.

— Det är sant, svarade Saint-Luc och drog sig tillbaka. Herr de Nancey, förvånad öfver Saint-Luc's alltför uttrycksfulla pantomim, började verkligen gifva akt på samtalet, då ett häftigt buller, som hördes från audienssalen, plötsligt ådrog sig hans uppmärksamhet.

— Ack, utropade han, kungen grälar visst på någon!

— Jag tror verkligen det, svarade Bussy och låtsade bli orolig. Skulle det möjligen vara på hertigen af Anjou, med hvilken jag kom hit?

Vakthafvande kaptenen förde handen till sin värja och skyndade till galleriet, hvarifrån man verkligen hörde en ganska häftig tvist.

— Säg nu, om jag ej ställt bra till? sade Bussy och vände sig till Saint-Luc. Det är hertigen af Anjou och kungen, som äro i lufven på hvarandra, och som detta utan tvifvel måste vara ett högst kostligt skådespel, så skyndar jag dit för att ej gå miste därom. Ni begagnar er emellertid af tillfället, ej för att fly, det vore icke värdt, ty kungen skulle snart taga reda på er, utan att bringa i säkerhet den här vackra pagen, som jag nu lämnar er. Är det möjligt att dölja honom någonstädes?

— Ja, för tusan! Dessutom, vore det ej möjligt, så måste det bli det. Men lyckligtvis spelar jag sjuk och håller mig i min kammare.

— I så fall, farväl, Saint-Luc, och ni, min fru, glöm mig ej i era böner!

Förnöjd öfver att hafva spelat Henrik III detta spratt, lämnade Bussy i helt munter sinnesstämning förmaket och skyndade till galleriet, där konungen, blodröd af vrede, höll på att bevisa hertigen af Anjou, som var blek af raseri, att Bussy varit den angripande vid det nattliga uppträdet.

— Jag bedyrar, sire, skrek hertigen af Anjou, att d'Epernon, Schomberg, Maugiron, d'O och Quélus lurade på honom vid hôtel des Tournelles.

— Hvem har sagt er det?

— Jag har själf sett det, sire, med mina egna ögon.

— I mörkret då; natten var ju kolsvart.

— Också kände jag ej igen dem på anletsdragen.
— På hvad då? På axlarna kanske?
— Nej, sire, på rösten.
— De tilltalade er således?
— De gjorde ännu mer, sire; de togo mig för Bussy och anföllo mig.
— Er?
— Ja, just mig.
— Och hvad hade ni att göra vid Porte Saint-Antoine?
— Hvad rör det er?
— Jag vill veta det; jag är nyfiken i dag.
— Jag var på väg till Manasse.
— Till Manasse, en jude!
— Ja, ni brukar ju gå till den där spåmannen Ruggieri.
— Jag går hvart jag vill; jag är konung, jag.
— Det är att ge ett undvikande svar.
— För öfrigt, återtog konungen, är det som jag säger. Bussy är den som kastat utmaningshandsken, och det skedde på Saint-Luc's bal.
— Bussy skulle då ha utmanat fem personer på en gång! Nej, ursäkta mig, sire; Bussy är tapper, men ingen galning heller.
— Men för tusan, då jag säger, att jag själf hörde utmaningen! Dessutom är han väl i stånd till sådant, emedan, trots allt hvad ni säger, han sårat Schomberg i låret, d'Epernon i armen och varit nära att slå ihjel Quélus.
— Jaså, verkligen, sade hertigen; det har han ej nämnt något om. Jag skall säga honom en artighet för den saken.
— Men jag, inföll konungen, jag skall inte säga honom några artigheter utan tvärtom göra denne slagskämpe till en varnagel för andra.
— Och jag, sade hertigen, jag, som anfalles af era vänner, jag skulle vilja veta, om jag är er bror eller ej, och om det, utom ers majestät, i hela Frankrike finns en enda människa, som vågar se mig i ansiktet utan att slå ned ögonen af vördnad eller af fruktan.
Nu inträdde Bussy.
— Sire, sade han, värdigas mottaga min underdåniga hyllning.
— Nå, se där är han! utropade Henrik.
— Jag tyckte, sire, att ni gjorde mig den äran att tala om mig, sade Bussy.

— Ja, svarade konungen, det var rätt bra, att ni kom. Jag tycker, att ert utseende antyder välbefinnande, oaktadt man sagt mig, att ni är sjuk.

— Åderlåtningar rena hyn, sire, svarade Bussy, följaktligen bör jag se mycket frisk ut.

— Nå, emedan ni blifvit sårad och illa handterad, så klaga då vid domstol, herr de Bussy, och jag lofvar, att er skall vederfaras rättvisa.

— Förlåt, sire, genmälde Bussy, jag har hvarken blifvit sårad eller slagen och beklagar mig icke.

Henrik såg förvånad på hertigen af Anjou.

— Jag tyckte, ni sade det, yttrade han.

— Bussy har fått ett värjstyng, svarade hertigen af Anjou.

— Är det sant? frågade konungen, i det han vände sig till Bussy.

— Visserligen bör det vara sant, ers majestät, då er bror säger det, svarade Bussy; förste prinsen af blodet kan icke ljuga.

— Och ehuru ni fått ett värjstyng, återtog Henrik, så beklagar ni er ej?

— Jag skulle ej beklaga mig, sire, annat än i händelse man högge af mig högra handen, hvilket skulle hindra mig från att kunna hämnas; fast, tillade den hårdnackade slagskämpen, jag hoppas, att jag i värsta fall skulle göra det med den vänstra.

— Oförskämde! mumlade Henrik.

— Sire, sade hertigen af Anjou, ni talade nyss om rättvisa; välan, skipa då rättvisa, vi önska ingenting högre. Anbefall rannsakning, så att man får veta, hvem som tillställt försåtet och uttänkt mordanslaget.

Henrik rodnade.

— Nej, svarade han, för denna gång vill jag hellre förbli okunnig om, hvilka förbrytarne äro, och benåda allesamman. Däremot fordrar jag, att dessa hätska fiender må sluta fred sins emellan, och jag är ledsen, att Schomberg och d'Epernon i följd af sina sår ej äro närvarande här. Hör på, hertig af Anjou, hvilken af mina vänner var enligt er tanke den hätskaste? Det bör vara er lätt att säga det, emedan ni påstår er ha sett det.

— Sire, svarade hertigen, det var Quélus.

— Ja, det är sant, svarade Quélus, jag nekar ej därtill; ers höghet har alldeles rätt.

— Välan, återtog Henrik, herr de Bussy och herr de Quélus skola nu i allas namn sluta fred.

— Hvad menar ni, sire? sade Quélus.

— Jo, jag vill, att I på ögonblicket omfamnen hvarandra i min närvaro.

Quélus rynkade ögonbrynen.

— Hvad, signor, sade Bussy, i det han vände sig till Quélus och härmade den italienske Pantalons åtbörder, vill ni inte göra mig den äran?

Detta infall var så oväntadt och han spelade sin roll så bra, att konungen själf började skratta.

— Se så, min herre, kungen vill det, återtog Bussy.

Härvid slog han sina armar om halsen på Quélus.

— Jag hoppas, att det icke har någon betydelse, hviskade Quélus till Bussy.

— Var lugn, hviskade denne tillbaka; vi träffas nog endera dagen.

Blodröd af harm, drog sig Quélus tillbaka, men Bussy svängde sig om på klacken och lämnade audienssalen, där han genom denna omfamning förskaffat sig en dödsfiende.

7.

Huru kungen tillbragte kvällen.

Efter detta uppträde, som börjat tragiskt och slutat komiskt, och hvarom ryktet spred sig kring hela staden, vände konungen harmsen tillbaka till sina rum. Chicot följde med honom och begärde kvällsvard.

— Jag är icke hungrig, svarade konungen tvärt och gick in i sin sängkammare.

— Det är möjligt, svarade Chicot, men jag är det så mycket mer.

Konungen låtsade, som hade han ej hört, hvad Chicot sade. Han gjorde min af att vilja gå in i Saint-Luc's rum, hvilket endast genom en brädvägg var skildt från hans eget.

— Vänta här, narr; jag kommer snart tillbaka, sade han.

— Brådska inte, min son, sade Chicot, brådska inte. Jag önskar till och med, fortfor han för sig själf, då han såg kungen gå sin väg, att du gåfve mig tid att bereda dig en liten öfverraskning.

Chicot tillkallade nu en tjänare.

— Konungen har ändrat mening, sade narren; han vill ha en god aftonmåltid för sig och Saint-Luc; särskildt har han befallt, att vin inte får fattas.

Betjänten skyndade att verkställa Chicots befallning, den han ej betviflade vara konungens.

Henrik hade, som sagdt, gått in till Saint-Luc, hvilken, på förhand underrättad om hans majestäts besök, hade lagt sig och lät läsa böner för sig af en gammal tjänare, som följt honom till Louvren och där blifvit fången liksom han själf. Borta i ett hörn satt, djupt insomnad, den unge pagen, som Bussy ditfört.

Med en enda blick öfversåg konungen allt detta.

— Hvem är den där ynglingen? frågade han orolig.

— Ers majestät har ju tillåtit mig att kalla hit en af mina pager.

— Aha! Nå, hur är det med dig?

— Sire, jag har stark feber, sade Saint-Luc.

— Ja, du är verkligen alldeles scharlakansröd i ansiktet, min son, återtog konungen; låt mig känna på din puls. Du vet, att jag är en smula läkare.

Saint-Luc räckte ut handen. Han var synbarligen vid dåligt lynne.

— Ja, sade konungen, pulsen är verkligen mycket ojämn. Jag skall kalla hit min lifmedikus och skall själf vaka öfver dig.

— Sire, det skulle jag aldrig kunna tillåta.

— Jag skall låta bädda en säng åt mig i din kammare, Saint-Luc. Vi skola prata hela natten. Jag har tusen saker att....

— Ack! afbröt Saint-Luc förtviflad; ni säger, att ni är läkare, sire, att ni är min vän, och ändå vill ni hindra mig att sofva. Minsann, sire, har ni ej som doktor ett bra eget sätt att behandla era sjuka och som vän ett bra eget sätt att älska era vänner.

— Men vill du då vara alldeles ensam, så sjuk som du är?

— Sire, jag har ju min page Jean.

— Men han sofver ju?

— Det är just på det sättet jag vill att folk skall vaka öfver mig; ty då hindra de mig ej från att själf få sofva.

— Låt mig åtminstone få vaka tillika med honom. Jag skall inte tala dig till, annat än då du är vaken.

— Sire, jag är mycket svår att få vaken, och man måste vara mycket van vid mig för att ursäkta alla de dårskaper jag säger, innan jag riktigt vaknat.

— Nå, som du vill då, men kom åtminstone in till mig en stund.

— Skall ske, sire, men jag säger er på förhand, att jag blir en högst dålig hofman; ty jag är så sömnig, att jag kan digna ned.

— Du skall få gäspa så mycket du vill.

— Hvilket tyranni, sire, då ni har så många andra vänner!

— Jo, de äro just i ett vackert tillstånd! Bussy har gått hyggligt åt dem, han. Schomberg har ett styng i låret, d'Epernon har handlofven upprispad, Quélus är ännu döfvad af slaget i går och omfamningen i dag; återstår sedan d'O, som tråkar mig till döds, och Maugiron, som snäser mig. Se så, väck nu den där pagelymmeln, att han må hjälpa dig på med en nattrock.

— Om ers majestät vill vara nådig och lämna mig ensam, skall jag inom fem minuter vara hos er.

— Må göra. Emellertid kan du hitta på några roliga historier, som vi kunna skratta åt.

Därpå gick konungen, som till en del fått sin vilja fram, mindre missnöjd tillbaka in till sig.

Dörren var knappt stängd efter honom, förrän pagen häftigt sprang upp från stolen.

— Ack, Saint-Luc! ropade han, skall du ännu en gång lämna mig? Min Gud, hvilken ångest! Jag dör af förskräckelse, om man upptäcker, att....

— Älskade Jeanne, afbröt Saint-Luc och pekade på den gamle tjänaren, Gaspard är här; han skall skydda dig för all fara.

— Kanske är det så godt, att jag går min väg, sade den unga frun rodnande.

— Om du nödvändigt så vill, Jeanne, sade Saint-Luc i bedröfvad ton, så skall jag låta föra dig tillbaka till hôtel Montmorency, ty förbudet att slippa ut gäller allenast mig. Men om du är lika god som vacker, och om du hyser någon ömhet för den stackars Saint-Luc, så väntar du på honom en stund. Jag skall vara så sjuk, att kungen snart skall ledsna vid ett så tråkigt sällskap och säkert skicka bort mig.

Jeanne slog ned ögonen.

— Gå då, sade hon, jag skall vänta; men jag säger som kungen, dröj icke länge.

— Jeanne, min älskade Jeanne, sade Saint-Luc, du är tillbedjansvärd; lita på mig, att jag så fort som möjligt skall återkomma till dig. Dessutom har jag fått en idé, som jag skall meddela dig, då jag återkommer.

— En idé, som skall återskänka dig friheten?

— Jag hoppas det.

— Gå då, min vän.

— Gaspard, fortfor Saint-Luc, se till, att ingen får komma in, stäng dörren om en kvarts timme och skicka nyckeln in till mig hos kungen. Gå sedan hem till palatset och säg, att ingen behöfver vara orolig för grefvinnan, och kom icke tillbaka förr än i morgon.

Gaspard lofvade utföra dessa befallningar.

Saint-Luc tryckte sin hustrus hand och skyndade sedan in till Henrik, som redan började bli otålig.

Då Jeanne blifvit ensam, grubblade hon i sin oro på medel att komma ur denna kinkiga belägenhet.

Då Saint-Luc inträdde i konungens rum, möttes han af en stark doft, som uppsteg från det lager af blommor, Henrik bokstafligen trampade under sina fötter. Oaktadt den kalla årstiden såg man törnrosor, jasminer, violer och nejlikor bilda en mjuk och doftande matta åt denne veklige konung.

Taket var prydt med de skönaste målningar, och rummet var, såsom vi ofvan sagt, försedt med tvenne sängar, af hvilka den ena var ovanligt stor. Denna säng omgafs af ett omhänge i guld och silke, föreställande mytologiska scener och företrädesvis historien om Ceneus, hvilken stundom var man och stundom kvinna.

Gardinerna voro af samma tyg som sängomhänget, och i taket hängde på en guldkedja en lampa af förgylldt silfver, hvaruti brann en olja, som spred den ljufvaste vällukt. Till höger om sängen stod en satyr af guld, hvilken i sin hand höll en kandelaber med fyra tjocka, rosenfärgade, parfymerade vaxljus, hvilka, i förening med lampan, spredo tillräckligt ljus i detta yppiga rum.

Konungen satt i en fåtölj af ebenholts; hans bara fötter hvilade på blommorna, hvarmed mattan var beströdd, och på sina knän höll han sju eller åtta hundvalpar af spansk ras. Tvenne kammartjänare voro sysselsatta att frisera och kamma hans hår, hans mustascher och hans tunna, tappiga skägg.

En tredje beströk konungens ansikte med en röd doftande massa, och med tillslutna ögon samt allvaret och majestätet hos en indisk gud lät konungen sina tjänare förrätta denna aftontoalett.

— Saint-Luc, frågade han otåligt, hvar är Saint-Luc?

Saint-Luc inträdde i det samma. Chicot fattade honom vid handen och förde honom fram till konungen, i det han sade:

— Se här har du din vän, Saint-Luc; befall honom nu också att gnida in sig med den där smeten; ty eljest skall han lukta illa för dig, som luktar så godt, eller också skall du lukta för godt för honom, som luktar ingenting. Men hit med smörja och kammar; jag vill också känna, hur det smakar.

— Chicot, svarade konungen, din hud är så sträf, att den skulle göra ända på all min pomada, som knappt räcker till åt mig själf, och ditt hår är så borstlikt, att det skulle bryta sönder mina kammar.

— Min hud har blifvit sträf i din tjänst, otacksamme furste, och mitt hår har blifvit styft däraf, att du ständigt gör mig så ledsen, att det reser sig på ända. Men om du vägrar mig smörjelsen för min utvärtes människa, så mycket värre, jag säger inte mer, min son.

Henrik ryckte på axlarna, liksom hade han varit föga böjd att roa sig åt narrens skämt.

— Låt mig slippa höra ditt pladder, sade han. Därpå vände han sig till Saint-Luc och frågade:

— Nå, min son, hur är det med ditt hufvud?

Saint-Luc förde handen till pannan och suckade.

— Kan du tänka, fortfor Henrik, att jag sett den där Bussy af Amboise. Aj, du bränner mig! ropade han åt kammartjänaren.

Denne knäföll häpen.

— Bussy af Amboise? upprepade Saint-Luc orolig.

— Ja, fortfor konungen; men tänk dig, de där oskickliga slynglarne voro fem och ha dock förfelat målet. De förtjänte steglas. Om du varit med, Saint-Luc, tror du inte, att du skulle lyckats bättre?

— Det är möjligt, att jag inte varit lyckligare än mina kamrater, svarade Saint-Luc.

— Åh, hvad du pratar! Jag slår vad om tiotusen écus,

att du skulle träffa Bussy tio gånger, då han träffar blott sex. I morgon skola vi försöka. Fäktar du ofta?

— Ja, jag öfvar mig nästan alla dagar, då jag mår bra, sire, men då jag är sjuk, duger jag till ingenting.

— Hur många gånger träffade du mig sist?

— Jag menar, att vi voro ungefär lika starka.

— Ja, men jag fäktar bättre än Bussy. Var god och ryck ej mustascherna af mig! ropade Henrik till den andre kammartjänaren.

Äfven denne knäföll.

— Sire, sade Saint-Luc, säg mig något medel mot hjärtängslan.

— Man måste äta, svarade konungen.

— Du har rätt, Valois, sade Chicot; och som jag har ondt i hjärtat eller magen, jag vet icke rätt hvilketdera, så följer jag din ordination.

Härvid hördes ett besynnerligt läte, liksom af en apas käkar, då hon äter.

Konungen vände sig om och såg, huru Chicot i det närmaste slukat i sig den aftonmåltid för två personer, han i konungens namn sagt till om.

— Hvad hin gör du, Chicot? frågade konungen.

— Jag smörjer mig invärtes, svarade Chicot, eftersom jag inte får göra det utvärtes.

— Ack, den skurken! ropade Henrik, i det han gjorde en så häftig vändning med hufvudet, att kammartjänarens med pomada insmetade finger kördes in i konungens mun.

— Ät, min son, sade Chicot allvarsamt; jag är inte så tyrannisk som du och tillåter gärna, att du smörjer dig efter behag, både in- och utvärtes.

— Du kväfver mig! skrek konungen vredgad åt kammartjänaren, hvilken knäföll liksom de tvenne andra.

— Gå efter vakthafvande kaptenen, ropade Henrik, gå genast!

— Hvad skall kaptenen här att göra, min son? frågade Chicot, i det han slickade sig om munnen.

— Jo, han skall komma och genomborra dig med sin värja, och så mager din kropp än är, skall den stekas åt mina hundar.

Chicot reste sig upp och ropade:

— Chicots kött åt dina hundar! En adelsman till stek

åt dina rackor! Må han komma, den där kaptenen, så få vi väl se, min son!

Härvid drog narren sin långa värja och gjorde så löjliga utfall mot kammartjänarne, att konungen ej kunde låta bli att skratta.

— Jag är hungrig, sade konungen med klagande ton, och den där skälmen har ätit upp alltsammans för mig.

— Kors, så nyckfull du är, Henrik! sade Chicot; jag bjöd dig på att äta, men då ville du inte ha. Det finns dock litet buljong kvar åt dig; jag är mätt och går nu och lägger mig.

— Jag går också min väg, sade Saint-Luc; ty om jag längre sutte kvar, skulle jag fela i vördnad mot min konung; jag får säkert en feberattack, ty jag känner häftiga rysningar.

— Tag då med dig de här, sade konungen och räckte Saint-Luc några hundvalpar.

— Hvad skall jag göra med dem, sire?

— Lägg dem i sängen hos dig, så draga de åt sig sjukdomen.

— Jag tackar, sire, sade Saint-Luc och lade dem tillbaka i deras korg, jag har ej förtroende till botemedlet.

Därefter bugade han sig för konungen och lämnade rummet. Chicot hade äfven aflägsnat sig. Kammartjänarne betäckte nu konungens ansikte med en mask af fint linne, insmord med välluktande pomada. Därefter satte de på honom en nattröja af rosenrödt siden, väl stoppad med vadd; sedan det var gjordt, räckte de honom ett par handskar af det finaste skinn. Dessa handskar gingo ända upp till armbågen, och äfven de voro insmorda med en parfymerad olja.

Då dessa den kungliga toalettens hemligheter voro slutade, serverade man konungen hans buljong i en guldkopp, men innan han förde den till sina läppar, slog han hälften däraf i en annan kopp och befallde, att den skulle bäras in till Saint-Luc.

Sedan kom ordningen till Vår Herre, som denna afton, förmodligen till följd af Henriks stora tankspriddhet, blef något vårdslöst behandlad; ty kungen läste blott en enda bön och rörde ej ens vid sina invigda radband. Därefter steg han uti sin uppvärmda säng.

Då han ändtligen kommit sig i ordning på de talrika kud-

darna, befallde han, att blommorna skulle tagas bort och fönstret öppnas en minut för att skaffa luftväxling i rummet, hvarefter en stor brasa af vinref påtändes i marmorspiseln och hastigt som en meteor flammade upp, men slocknade dock ej, innan den spridt en behaglig värme i rummet.

Därpå tillslöt kammartjänaren sänggardinerna och insläppte konungens favorithund Narcissus, som med ett skutt hoppade upp i sängen, vände sig där några hvarf och utsträckte sig sedan vid sin herres fötter.

Slutligen släcktes ljusen, och i deras ställe påtändes en svagt brinnande nattlampa, hvarefter den kammartjänare, som haft dessa sistnämnda bestyr, aflägsnade sig på tåspetsarna.

Och mera bekymmerslös, liknöjd och försoffad än till och med de sysslolösa munkarne i hans rike, gjorde sig konungen af Frankrike ej mera besvär att ihågkomma, det ett Frankrike fanns till, ty inom några minuter sof han.

En half timme senare sågo de, som vakade i gallerierna och hvilka från särskilda håll kunde urskilja konungens fönster, hur slutligen den kungliga lampan alldeles slocknade och månens silfverstrålar ersatte det rosenröda skenet. De tänkte följaktligen, att hans majestät sof. Allt buller både inom och utom slottet hade upphört, och det var så tyst, att man skulle kunnat höra en läderlapps flykt i Louvrens mörka korridorer.

8.

Konungens omvändelse.

Då två timmar förflutit under denna djupa tystnad, hördes plötsligt ett förfärligt rop, hvilket kom från konungens sängkammare. Snart förnams ytterligare bullret af något tungt, som föll, och af porslin, som slogs sönder. Ljudet af oroliga steg blandades därmed, hvarefter hördes förnyade rop och hundens skällande.

Genast äro ljus påtända, värjor dragas, och de yrvakna posternas steg genljuda i de långa gångarna.

— Till vapen! ropas ifrån alla håll, till vapen! Kungen ropar; skynda till kungen!

Och täflande om, hvem som skall komma först, instörta i

samma ögonblick gardeskaptenen, öfversten för schweizergardet, hofbetjäningen och drabanterna, så att det kungliga rummet i hast upplyses af minst tjugu facklor.

Bredvid en kullstjälpt länstol och sönderslagna porslinskoppar, framför den upprifna bädden, hvars täcke och lakan lågo spridda på golfvet, stod Henrik, löjligt utstyrd i sin besynnerliga nattdräkt, blek, med håret på ända och stirrande ögon. Hans högra hand var utsträckt och darrade som ett af vinden skakadt löf; med den vänstra höll han krampaktigt fästet af sin värja, den han mekaniskt fattat. Lika orolig som sin herre, stod hunden tjutande vid hans fötter.

Kungen tycktes alldeles förstummad af fasa, och ingen af dem, som omgåfvo honom, vågade bryta denna tystnad, utan alla blickade otåligt på hvarandra och afvaktade ångetsfulla en förklaring.

Halfklädd och insvept i en vid kappa, inskyndade nu den unga, ljuslockiga drottningen, Lovisa af Lothringen, en mild och god varelse, som förde ett helgons vandel och nu förfärad uppvaknat vid sin gemåls rop.

— Min Gud, sire, ropade hon, ännu mera darrande än de öfriga, hvad fattas ers majestät? .... Era rop ha nått ända bort till mina rum, och jag har skyndat hit för att höra, hvad som händt.

— Ingenting .... intet, stammade konungen utan att röra de stirrande ögonen, som i luften tycktes söka ett för alla andra osynligt föremål.

— Men ers majestät har ropat, återtog drottningen; ers majestät är då illamående?

Fasan var så tydligt målad i Henriks drag, att alla de närvarande så småningom smittades däraf. Man undersökte konungens person för att förvissa sig om, att han ej var sårad, att han ej blifvit träffad af åskan eller stungen af någon orm.

— Ack, sire, ropade drottningen, i Guds namn, lämna oss ej i en sådan oro, en sådan ångest! Vill ni ha en läkare, sire?

— En läkare? upprepade konungen med samma hemska ton, nej, ingen läkare, utan en biktfar; det är icke kroppen, som är sjuk, det är själen; nej, nej, nej, ingen läkare, utan en biktfar!

Man började nu undersöka dörrarna, fönstren, golfvet, taket, men ingenstädes fanns något spår af det osynliga föremål, som så häftigt tycktes hafva uppskakat konungen.

Det hemlighetsfulla i detta uppträde ökades allt mer och mer, ty konungen begärde fortfarande ifrigt en biktfar.

Genast svingade sig ett ilbud upp på en häst, hvars hofvar kastade tusen gnistor kring Louvrens borggård, och fem minuter därefter anlände, väckt eller rättare sagdt ryckt ur sin djupa sömn, superiorn i jesuiterklostret. Vid dennes ankomst lade sig tumultet, tystnaden inträdde åter, men de oroliga frågorna och slutsatserna fortforo, ty man förfärades i högsta grad öfver konungens begäran.

Dagen därpå är konungen uppe förr än alla andra och befaller, att Louvrens portar skola stängas för alla utom för superiorn. Därefter tillkallar han skattmästaren och ceremonimästaren, fattar sedan sin mässbok, läser böner och klipper ut helgonbilder och tillsäger plötsligt, att hans vänner skola samlas hos honom.

Vid denna befallning går man först till Saint-Luc, den man finner ännu sjukare än förut. Hans sjukdom hade urartat till en djup dvala, så att han var den ende i hela palatset, som ej hört det ringaste af nattens uppträde, ehuru han blott genom en tunn brädvägg var skild från kungen.

Då Henrik får höra detta, gör han korstecken och tillsäger, att hans apotekare skall efterskickas för den sjukes räkning. Därefter befaller han, att inom Louvren Augustinerklostrets stränga regler skola iakttagas och går svartklädd och dyster förbi Schomberg, som haltar, d'Epernon, som bär armen i band, Quélus, som ännu har känning efter slaget i hufvudet, d'O och Maugiron, som darra af fruktan. I förbigående utdelar han åt dem gissel och befaller dem att gissla sig så mycket de orka. D'Epernon anmärker då, att, som han bär högra armen i band, bör han vara fritagen från ceremonien, emedan han ej är i stånd att återge de slag han erhåller, hvilket så till sägandes skulle utgöra en disharmoni i gisslings-symfonien. Henrik svarar honom då, att hans botgöring därigenom blir Gudi så mycket behagligare. Konungen själf är den förste att gifva exemplet, i det han kläder af sig och gisslar sig som en martyr. Chicot ämnar som vanligt att skratta och gyckla, men konungen kastar på honom en blick, som säger, att nu är ej rätta ögonblicket därtill. Narren tar då ett gissel och börjar gisslandet, men med den skillnad, att han, i stället för att slå sig själf, slår de andra, och då han snart nog ej finner någon rygg i sitt

grannskap, börjar han att undfägna målningar och skulpturverk med sina slängar.

Denna botgöringsakt tyckes emellertid lugna konung Henrik, som ännu förefaller häftigt uppskakad.

I hast lämnar han sina rum, med befallning, att man skall vänta honom där, och knappt har han hunnit aflägsna sig, förrän gisslandet upphör såsom genom ett trolleri. Det är endast Chicot, som fortfar att gissla d'O, den han afskyr, och denne betalar honom tillbaka allt hvad han orkar, så att det väl kan kallas en gisslingsduell. Henrik beger sig emellertid till drottningen, skänker henne ett halsband, värdt sina tjugufemtusen écus, kysser henne på bägge kinderna, hvilket han ej gjort på ett helt år, och beder henne aflägga den kungliga dräkten och kläda sig i botgöringsdräkt.

Lovisa af Lothringen, ständigt mild och eftergifvande, samtycker genast därtill, men frågar blott, hvarför hennes gemål, då han skänkt henne ett så dyrbart halsband, vill, att hon skall kläda sig i säck och aska.

— För mina synders skull, svarar Henrik.

Detta svar är nog för drottningen, som bättre än någon annan känner den stora mängd synder, för hvilka hennes gemål behöfver göra bot. Enligt hans önskan går hon därför att kläda sig så, som han önskar.

Vid konungens åsyn börjar gisslandet ånyo; d'O och Chicot äro betäckta af blod; konungen komplimenterar dem därför och kallar dem sina enda och sanna vänner.

Efter tio minuter inkommer drottningen, klädd i botgöringsdräkt. Genast utdelas vaxljus åt hela hofvet, och hörsammande sin konungs vilja, begifva sig de fina hofmännen, de vackra hofdamerna och de goda parisarne, barfotade trots den stränga kölden, till Montmartre. I början skallra de tänderna af köld, men många af dem äro redan uppvärmda af gisslandet, synnerligast de, som befinna sig i Chicots grannskap. D'O har slutligen erkänt sig öfvervunnen och håller sig femtio steg bakom narren.

Klockan fyra var den jämmerliga promenaden slut, klostren hade erhållit rika skänker, hofpersonalens fötter voro uppsvullna och deras ryggar flådda. Drottningen hade visat sig i en klänning af groft lärft, konungen med ett radband af dödskallar. Man hade gråtit, bedit, skrikit, sjungit psalmer och bränt rökelse.

Allt detta hade man företagit för att göra konungen till viljes, utan att någon förmått utleta orsaken, hvarför denne furste, som ett par aftnar förut varit så glad och dansat så ifrigt, nu med ens så späkte sig.

Hugenotterna, ligisterna och fritänkarne uppskattade till dess rätta värde denna hastigt påkomna späkning, och skrattande hade de sett processionen af botgörande draga förbi.

Konungen återkom alldeles fastande, med långa röda och blå strimmor utåt rygg och axlar; på hela dagen lämnade han ej drottningen, och vid hvarje kapell på vägen lofvade han henne stora summor och uppgjorde planer till pilgrimsfärder i sällskap med henne.

Chicot, trött af gisslingen och hungrig till följd af den ovanliga kroppsrörelsen, som konungen ådömt sina vänner, hade tillika med några af hofvets fritänkare ofvanför Montmartre smugit sig in i trädgården till ett då för tiden mycket beryktadt värdshus, där förfriskat sig med kryddvin och ätit upp en hel stekt anka, hvarefter han åter intagit sin plats i processionen, som nu återvände till Louvren; med fördubblad styrka gisslade han nu alla dem, som befunno sig i hans grannskap, och utdelade den fullkomligaste syndaförlåtelse, som han kallade det.

Då aftonen kom, kände sig konungen uttröttad af allt detta. Han lät då servera sig en mycket tarflig kvällsvard, baddade sin misshandlade lekamen och gick sedan in till Saint-Luc, som han fann vaken och mycket munter.

Konungen hade blifvit mycket förändrad; alla hans tankar voro nu vända på de mänskliga tingens fåfänglighet, på späkningar och på döden.

— Ack, sade han helt sorgset, Gud har gjort väl uti att göra lifvet så bittert!

— Hvarför det, sire? frågade Saint-Luc.

— Ty om man är trött vid denna världen, önskar man sig döden i stället för att frukta den.

— Förlåt, sire, sade Saint-Luc, ni talar efter ert tycke, men hvad mig angår, så önskar jag ingalunda att dö.

— Hör på, Saint-Luc, sade konungen och skakade på hufvudet, om du gjorde rätt, så följde du mitt råd eller rättare mitt exempel. Vill du, så öfvergifver jag min krona, och du din hustru, och så gå vi båda i kloster. Jag har på förhand påfvens tillåtelse därtill, och redan i morgon

kunna vi aflägga våra löften; jag skall helt enkelt låta kalla mig broder Henrik.

— Förlåt, sire; ni frågar föga efter er krona, emedan ni haft den så länge; men jag däremot tänker icke så om min hustru, som jag nyligen fått. Ursäkta således, om jag ej går in på förslaget.

— Stackars Saint-Luc! sade konungen och knäppte ihop händerna.

— I går, sire, skulle ni gärna fått föreslå mig klosterlifvet, ty då var jag tungsint och dyster, jag skulle då med nöje ha gått i en brunn eller i ett kloster, lika godt hvilketdera, men i dag är det helt annat, för hin i våld!

— Jag tror, du svär, Saint-Luc! sade konungen.

— Svär jag, sire? Det är väl möjligt; men ni brukar ju också svära ibland, vill jag minnas.

— Jag har så gjort, Saint-Luc, men hädanefter skall jag ej göra så mer.

— Jag för min del vågar icke att säga det samma; visserligen skall jag svära så litet som möjligt, men det är också det enda jag kan lofva.

— Saint-Luc, sade konungen efter en paus, vill du tillbringa natten i mitt rum?

— Hvad skall jag göra där?

— Jo, vi skola tända upp mycket ljus, jag lägger mig, och du sitter vid min säng och läser för mig.

— Nej; stor tack, sire!

— Du öfverger mig då, Saint-Luc? Du öfverger mig?

— Nej, sire, visst icke. Jag vill göra er till viljes, men på det villkor, att ers majestät ger befallning om en präktig aftonmåltid och skickar efter musik och....

— Saint-Luc! Saint-Luc! ropade konungen, utom sig.

— Jag rår icke för, sire, att jag är glad och munter i afton.

Henrik svarade intet.

— Saint-Luc, sade han ändtligen med dof röst, händer det dig någonsin att drömma?

— Ofta, sire.

— Hvad tänker du om drömmar?

— Jo, att de stundom ge oss ersättning för verkligheten, och just i natt har jag haft en förtjusande dröm.

— Nå, hvad drömde du då?

— Jag drömde, att min vackra hustru....

— Ja, sade kungen, Eva var också vacker, och likväl har hon vållat allas vårt fördärf.

— Aha, sire, det är således därifrån ert agg härleder sig?

— Jag har också drömt något, mumlade konungen.

— Välan, sire, återtog Saint-Luc, jag tyckte i drömmen, att min hustru blifvit förvandlad till en liten fågel och kom flygande hit till Louvren.

— O, du världsliga människa! sade konungen.

— Sire, ni må gärna kalla mig världslig. Om jag nu i natt skall vaka hos er, vill jag åtminstone ha någon ersättning för min dröm; således, om ers majestät vill låta skicka efter musik och....

— Nog, nog, Saint-Luc, afbröt konungen, i det han steg upp, du skulle vålla min undergång och din egen med, om jag längre stannade kvar. Farväl därför! Jag hoppas, att Gud sänder dig en hälsosam uppenbarelse, som kan förmå dig att i sällskap med mig göra syndabot och tänka på din själs frälsning.

— Det tviflar jag på, sire; jag är till och med säker därpå, att jag råder ers majestät att ju förr dess hellre köra den sällen Saint-Luc på porten, emedan han föresatt sig att icke bättra sig.

— Nej, Saint-Luc; jag hoppas, att du får någon väckelse, liksom jag fått, och jag vill nu gå att bedja för dig.

— God natt då, sire!

Därpå började Saint-Luc gnola första versen af en lättsinnig visa, den konungen plägade sjunga, när han var vid godt lynne. Henrik fick då så mycket brådare att aflägsna sig, stängde dörren och mumlade, i det han gick in i sitt rum:

— Store Gud, din vrede är rättvis, ty världen blir allt värre och värre!

9.

Konungens rädsla, för det han varit rädd, och Chicots rädsla att blifva rädd.

Då konungen kom tillbaka från Saint-Luc, fann han hela hofvet enligt sin befallning samladt i stora galleriet. Han utdelade då åtskilliga ynnestbevis åt sina vänner, det vill säga, han skickade d'O, d'Epernon och Schomberg åt landet, hotade Maugiron och Quélus att strängt straffa dem,

om de någonsin mer vågade att gifva sig i gräl med Bussy, räckte denne senare sin hand att kyssa och höll sin bror Frans en lång stund tryckt mot sitt hjärta.

Emellertid nalkades den vanliga timmen för konungens kvällsmottagning, men man kunde lätt se, att Henrik så länge som möjligt uppsköt denna. Slutligen slog Louvrens ur tio, och Henrik kastade en forskande blick omkring sig, liksom ville han bland sina vänner utvälja den, som skulle få i uppdrag att blifva hans föreläsare i stället för Saint-Luc, som undanbedt sig det.

Chicot förstod meningen och utropade med sin vanliga djärfhet:

— Hör på, Henrik, du ser så vänligt på mig i afton; skulle du kanske söka någon, åt hvilken du kan ge bort något fett abbotstift med tio tusen livres i inkomst? För tusan, hvilken dråplig prior jag skulle bli! Gif det åt mig, min son, gif det åt mig!

— Följ mig, Chicot, sade konungen; god natt, mina herrar! Jag vill nu gå till sängs.

Chicot vände sig till hofmännen, vred upp sina mustascher, och i det han härmade Henriks röst, upprepade han:

— God natt, mina herrar! Vi vilja nu gå till sängs.

Hofmännen beto sig i läppen och konungen rodnade af harm.

— Hör hit, min barberare, min hårfrisör och min kammartjänare, fortfor Chicot, men framför allt tag hit min pomada.

— Nej, det behöfs ingenting af allt det där i afton, sade konungen; fastan har gått in, och jag är botgörande.

— Men jag saknar rätt mycket pomadan, jag, invände Chicot.

Konungen och narren gingo nu in i den kungliga sängkammaren.

— Hör på, Henrik, sade Chicot, då de kommit in, det är alltså jag, som i afton är din favorit och ditt oumbärliga sällskap. Jag är således vacker och älskvärd i dag, jag!

— Tig, narr, sade konungen, och ni, tillade han, i det han vände sig till kammartjänarne, lämnen mig.

Tjänarne lydde. Henrik och Chicot blefvo ensamma, och Chicot betraktade med förvånade blickar konungen.

— Hvarför skickar du bort dem? frågade han; de ha ju ännu inte smort oss. Tänker du kanske själf smörja mig

med din egen kungliga hand? Godt! Det kan också vara en botgöring så god som någon annan.

Henrik svarade ej. Konungen och narren betraktade hvarandra ett ögonblick tigande.

— Låtom oss bedja! sade slutligen Henrik.

— Stor tack, svarade Chicot; det är icke mycket roligt. Om det var därför, du tog mig med dig, så vill jag hellre gå tillbaka till det dåliga sällskap, jag lämnade. Farväl, min son! God natt!

— Stanna! befallde konungen.

— Ah, sade Chicot, detta stöter på tyranni! Du är en riktig despot. Jag leds här, jag. Hela dagen har du tvungit mig att piska sönder mina vänners skinn, och nu vill du, att vi skola börja med leken igen i afton. För tusan, Henrik, låt bli det! Vi äro inte mer än två, och då man inte är mer än två, så träffar hvart enda slag.

— Tig, din eländige pladdrare, återtog konungen, och tänk på att göra bot och bättring!

— Jaså, äro vi nu där igen? Jag ångra mig! Hvad vill du, att jag skall ångra? Kanske att jag gjort mig till narr åt en munk? Nåväl, jag känner verkligen ånger däröfver.

— Ingen hädelse, slyngel, ingen hädelse! sade konungen.

— Hör på, återtog Chicot; jag skulle tycka mer om att vara inspärrad i en lejonbur eller i sällskap med en hop apor än att vara instängd med en tokig kung. Farväl! Nu går jag min väg.

Konungen tog nyckeln ur dörren.

— Henrik, sade Chicot, jag skall säga dig, att du ser ganska hemsk ut, och om du inte vill låta mig gå, ropar jag på hjälp; jag skriker, jag skall slå sönder dörrar och fönster, kom ihåg, att jag säger dig det.

— Chicot, sade konungen i den mest sorgliga ton, Chicot, min vän, du gycklar med min bedröfvelse.

— Aha, jag förstår, svarade Chicot; du är rädd för att vara ensam. Det är alltid så med tyranner. Tag emellertid min långa värja och låt mig gå min väg med slidan. Hvad säger du om det?

Vid ordet rädd skakades Henrik af en oförklarlig rysning; därpå reste han sig häftigt upp och gick med stora steg fram och tillbaka i rummet. Hans utseende förrådde så mycken sinnesrörelse, hans ansikte var så ytterst blekt, att Chicot verkligen började tro, det konungen var sjuk, och

sedan han sett honom med stirrande blick gå flera hvarf kring rummet, sade han:

— Min son, hvad fattas dig? Omtala dina bekymmer för din vän Chicot.

Vid dessa ord stannade konungen framför narren, och i det han skarpt betraktade honom, sade han:

— Ja, du är min vän, min enda vän.

— Abbotstiftet Valencey är ledigt, sade Chicot.

— Hör på, Chicot, återtog Henrik, du är tystlåten.

— Äfvenså abbotstiftet Pithiviers, där man äter så goda kramsfågelpastejer.

— Oaktadt dina narraktiga upptåg, fortfor konungen, är du en behjärtad man.

— Nå, gif mig icke ett abbotstift då, utan ett regemente.

— Du är till och med en god rådgifvare.

— I så fall är bäst att göra mig till statsråd; fast nej, då jag rätt tänker på saken, tycker jag mer om ett regemente eller ett abbotstift. Jag vill ej bli statsråd, ty då skulle jag alltid nödgas vara af konungens mening.

— Tig, tig, Chicot; ty timmen nalkas, den förskräckliga timmen.

— Se så, kommer det nu åt dig igen? sade Chicot.

— Du skall själf få se och höra; vänta bara.

— Hvad skall jag då få se och höra?

— Vänta, säger jag; du skall med egna öron öfvertyga dig därom.

— Nej, nej, säger jag; jag vill inte vänta. Hvad i all världen, Henrik, är det som gjort dig så galen?

— Du är ju modig, Chicot?

— Det kan jag verkligen skryta af; men för fan i våld, inte vill jag på det här viset låta pröfva mitt mod. Då konungen af Frankrike och Polen skriker och väsnas midt i natten, så att det är synd och skam att höra, då är jag, arme stackare, den ende, som skall hålla dig sällskap. Farväl, Henrik! ropa dina officerare, ditt schweizergarde, dina slottsknektar, och låt mig gå min väg från en fara, den jag hvarken ser eller känner till.

— Jag befaller dig att stanna kvar, sade konungen allvarsamt.

— Nå, det var på min ära lustigt; ni vill befalla själfva rädslan, sire.

— Hör på, min vän, sade konungen, jag vill berätta

alltsammans för dig, efter som jag nödvändigt måste göra det för att få dig att tiga.

— Godt, sade Chicot, i det han drog ut sin ofantliga värja; då man en gång vet, hvad man har att frukta, kan man nog försvara sig. Berätta nu, berätta, min son.

Vid dessa ord satte sig Chicot bekvämt i en stor fåtölj och placerade sin dragna värja mellan sina knän.

— Förliden natt, sade Henrik, låg jag och sof....

— Jag med, sade Chicot.

— Då kände jag plötsligt en vindfläkt öfverfara mitt ansikte.

— Åh, det var bara hunden, som var hungrig och slickade på din deg.

— Jag vaknade helt häpen och kände mitt skägg resa sig af fasa under masken.

— Ah, din berättelse förorsakar mig just en behaglig rysning, sade Chicot, i det han kröp ihop i sin länstol och stödde hakan emot knappen på sin värja.

— Då, fortfor konungen, men med så låg och darrande stämma, att orden knappt nådde Chicots öra, då hördes en röst i rummet, i så klagande ton, att den grep mig i mitt innersta. Eländige syndare, sade rösten, jag är Herren din Guds röst. Hör mig, du förhärdade, har du fullt och fast beslutit att fortfara med dina gudlösheter?

— Nej, sade rösten det verkligen! utropade Chicot. Kors, då tycks Vår Herres röst mycket likna ditt folks, efter hvad jag kan finna.

— Därpå, fortfor konungen, följde tusen andra förebråelser, hvilka, jag bedyrar det, voro högst plågsamma att höra.

— Hör, sade Chicot, säg mig litet mer, min son; berätta mig hvad rösten sade, att jag må få veta, om Vår Herre hade riktig reda på allt.

— Gudlöse! skrek konungen; om du tviflar, så låter jag straffa dig.

— Nej, sade Chicot, jag tviflar visst inte; jag är blott förvånad öfver, att Vår Herre ända tills nu dröjt med att göra dig dessa förebråelser. Han har blifvit bra långmodig efter syndafloden. Emellertid, min son, blef du väl bra rädd?

— Ja, svetten rann i stora droppar utför mina tinningar, och blodet stelnade i mina ådror.

— Nå, det var naturligt. Då ropade du, de kommo in, sökte öfverallt, men ingenstädes fann man Vår Herre. Min

son, var nu uppriktig och säg mot din vana sanningen: hvad tänker din biktfar om denna uppenbarelse?

— Han ryste, korsade sig och bjöd mig att ångra mig, såsom Gud befallt.

— Ganska rätt; men hvad sade han egentligen om uppenbarelsen eller rättare om rösten?

— Att det var Försynens skickelse, att det var ett underverk, att jag skulle tänka på statens bästa; också har jag redan denna morgon . . .

— Hvad har du gjort denna morgon, min son?

— Jo, jag har gifvit hundratusen livres åt jesuiterna, och så har jag piskat sönder min egen och mina hofmäns kroppar.

— Bravo! Än sedan?

— Ja, sedan, ja, hvad tänker du om det, Chicot? Men det är ej till gycklaren, jag ställer mitt tal, utan till den kallblodige, lugne mannen, till vännen.

— Ack, sire, sade Chicot, jag tänker, att ers majestät varit hemsökt af maran.

— Du tror således? . . . .

— Att alltsammans varit en dröm, som ej skall komma igen, om ers majestät ej för mycket tänker därpå.

— En dröm? sade Henrik och skakade på hufvudet. Nej, nej, jag var fullkomligt vaken, det kan jag försäkra dig.

— Du sof ju, Henrik?

— Nej, jag låg med vidöppna ögon; jag såg månen glindra genom mina fönsterrutor, såg ametisten på min värjknapp, just på det ställe, där du nu är, lysa med ett dystert sken.

— Än lampan?

— Den hade slocknat.

— Käre son, en dröm, bara en dröm!

— Men hvarför tror du ej därpå, Chicot? Händer det ej understundom, att Gud talar till konungarne, då han vill utföra något stort verk på jorden?

— Jo, visst talar han till dem, sade Chicot, men så lågt, att de aldrig höra det.

— Nå, förstår du nu, hvarför jag vill, att du skall stanna kvar hos mig? sade konungen.

— Nej, min själ, jag det förstår, svarade Chicot.

— Jo, det är därför, att du med egna öron skall få höra, hvad rösten säger.

— Och för det att man skall tro, att jag bara gycklar

då jag upprepar, hvad jag hört! Chicot är en så obetydlig, så ringa, så narraktig person, att ingen skall tro honom, om han än berättade något. Inte illa uttänkt, min son.

— Hvarför ej hellre tro, att det är till din bepröfvade vänskap, jag anförtror denna hemlighet?

— Åh, ljug inte, Henrik; ty om rösten låter höra sig, så skall den förebrå dig ännu en lögn, och du har förut nog många synder på ditt samvete. Men, lika godt, jag går in på saken. Jag har dessutom ingenting emot att höra Vår Herres röst; kanske har den också någonting att säga mig.

— Nåväl, hvad skall jag nu göra?

— Du skall gå och lägga dig, min son.

— Men kanske det är bättre jag är uppe?

— Tror du kanske, att du skall förhindra Vår Herre att tala för det du står upprätt på golfvet? En kung är aldrig mer än kronan högre än andra människor, och då han inte bär den, så, tro mig, Henrik, är han ej större än de, ofta mycket mindre.

— Godt, sade konungen, du stannar ju kvar, och du somnar inte?

— Det kan jag inte lofva. Det är med sömnen som med rädslan, min son; den beror ej af viljan.

— Men du vill ju åtminstone bjuda till att hålla dig vaken, eller hur?

— Ja, var lugn; jag skall nypa mig litet emellanåt; dessutom skall rösten nog väcka mig.

— Gyckla inte med rösten, sade Henrik, som redan hade ena benet i sängen, men drog det tillbaka.

— Se så, sade Chicot, skall jag hjälpa dig i säng?

Konungen drog en djup suck, och sedan han oroligt blickat åt alla håll i rummet, kröp han rysande ned i sängen.

— Nu, sade Chicot, är det min tur.

Han sträckte ut sig i länstolen och stoppade omkring sig dynorna.

— Hur mår ni, sire? sade han.

— Inte illa, svarade konungen; än du?

— Rätt bra. God natt, Henrik!

— God natt, Chicot! Somna inte.

— Nej, det skall jag nog akta mig för, sade Chicot och gäspade, så att munnen kunnat gå ur led.

Därefter blundade båda, konungen för att låtsas sofva, Chicot för att verkligen göra det.

10.

Huruledes Herrens röst misstog sig och talade till Chicot, då den trodde sig tala till konungen.

Omkring tio minuter förblefvo konungen och Chicot tysta och orörliga, men hastigt for konungen upp, väckt ur den angenäma domning, som föregår sömnen. Äfven Chicot flög upp, och båda sågo häpna på hvarandra.

— Hvad är på färde? frågade Chicot.

— Fläkten, fläkten! hviskade konungen.

I samma ögonblick slocknade vaxljusen, som guldstatyn höll i handen, därpå lampan, och rummet upplystes endast af det sista skenet från brasan.

— Det var besynnerligt, ropade Chicot, i det han steg upp.

— Tyst! Rösten skall nu låta höra sig, sade Henrik och kröp tillsammans i sin säng.

I samma ögonblick hördes verkligen en skarp, ihålig stämma, som tätt utmed sängen uttalade dessa ord:

— Förhärdade syndare, är du där?

— Ja, Herre, svarade konungen, hvars tänder skallrade af fruktan.

— Hm, sade Chicot, det där var en bra hes röst för att komma från himmeln. Men lika godt, det är i alla fall hemskt.

— Hör du mig? frågade rösten.

— Ja, Herre, svarade Henrik, och jag har ödmjukat mig under din vrede.

— Tror du då, att du har lydt mig, återtog rösten, därför att du haft en hop gyckel för dig i dag, utan att ditt hjärta haft någon del däri?

— Bra sagdt! utropade Chicot.

Konungen hopknäppte skälfvande sina händer, under det Chicot sakta närmade sig hans säng.

— Nå, olycklige, mumlade Henrik, tror du nu?

— Vänta litet, sade Chicot.

— Hvad vill du här?

— Tyst bara; smyg dig sakta ur sängen och låt mig få lägga mig där.

— Hvarför det?

— Jo, på det att himlens vrede må träffa mig i stället.

— Tror du då, att jag därigenom skall skonas?

— Låt oss försöka.

Med vänlig enträgenhet drog han därpå Henrik ur sängen och lade sig i hans ställe.

— Gå nu och sätt dig i min länstol, Henrik, och låt mig vara en stund.

Henrik gjorde som han bad, ty han började förstå narrens afsikt.

— Du svarar icke? återtog rösten. Det är ett bevis på, att du ännu framhärdar i dina synder.

— Ack, förlåt, Herre, förlåt! sade Chicot, i det han talade i näsan för att härma konungens röst.

Därpå vände han sig till Henrik och sade:

— Tycker du inte, att det är bra roligt, min son, att den gode Guden inte känner igen Chicot?

— Hur är det möjligt.

— Vänta, skall du få se.

— Olycklige! sade rösten.

— Ja, Herre, svarade Chicot, jag är en förhärdad, en förskräcklig syndare.

— Bekänn då dina synder och ångra dig.

— Jag bekänner, svarade Chicot, att jag varit en stor förrädare mot min kusin Condé, hvars hustru jag förfört, och jag ångrar det.

— Hvad är det du säger? mumlade konungen. Vill du tiga! Det är länge sedan det hände.

— Nå, sade Chicot, låt oss då gå öfver till något annat.

— Fortfar, återtog rösten.

— Jag bekänner, sade den föregifne Henrik, att jag handlade som en skälm emot polackerna, som hade valt mig till konung, i det jag en natt hemligen öfvergaf dem och tog med mig kronjuvelerna. Äfven detta ångrar jag.

— Din slyngel, hviskade Henrik; det där är glömdt för länge se'n.

— Men jag måste ju fortfara att narra rösten, genmälde Chicot; låt mig bara hållas.

— Tala, manade åter rösten.

— Jag bekänner, sade Chicot, att jag röfvat Frankrikes tron från min broder Alençon, hvilken den rätteligen tillkom, emedan jag formligt afsade mig den, då jag mottog polska kronan, och jag ångrar äfven detta.

— Skurk! mumlade Henrik.

— Det är icke allt, återtog rösten.

— O, nej! Jag bekänner äfven, att jag i samråd med min moder Katarina af Medici sökt förjaga ur Frankrike min svåger, konungen af Navarra, efter att ha nedgjort alla hans vänner, samt min syster Margareta, sedan jag dödat alla hennes älskare. Allt detta ångrar jag uppriktigt.

— Ack, din bof! hväste konungen med sammanbitna tänder.

— Henrik, min son, låt oss ej förtörna Herren genom att söka dölja, hvad han redan vet lika väl som vi.

— Men det är icke nu fråga om politik, återtog rösten.

— Ja så, svarade Chicot med jämmerlig ton, det är fråga om mina seder, är det icke så?

— Jo, svarade rösten.

— Det är sant, o Herre! återtog Chicot, i det han fortfor att tala i näsan, att jag är en vekling, en vällusting, en lätting, en enfaldig och skrymtaktig varelse.

— Ja, det är sant, svarade rösten med ihålig ton.

— Och jag har illa behandlat kvinnorna, i synnerhet min ädla hustru.

— Man bör älska sin hustru såsom sig själf och öfver allting annat! dundrade rösten.

— Ack, suckade Chicot, därutinnan har jag mycket syndat.

— Och du har äfven förledt andra att synda, därigenom att du gifvit ett dåligt exempel.

— Det är sant, mycket sant.

— Du har varit nära att draga den arme Saint-Luc i fördärfvet. Sänd honom redan i morgon tillbaka till de sina.

— Aha! hviskade Chicot, rösten tyckes vara mycket god vän med huset de Cossé.

— Och om du icke gör honom till hertig, så skall du evinnerligt brinna i den ugn, där Sardanapalus, Nebukadnezar och marskalk Retz vänta dig.

Henrik suckade oroligt, ty vid denna hotelse greps han åter af en förfärlig fruktan.

— Men märker du inte, hviskade Chicot, huru himlen intresserar sig för Saint-Luc? Man skulle minsann kunna tro, att han får Vår Herre till allt hvad han vill.

Henrik tycktes ej lyssna till Chicots gycklande anmärk-

ningar, eller, om han hörde dem, förmådde de åtminstone ej lugna honom.

— Jag är förlorad, utropade han; jag är förlorad! Denna röst ofvanefter skall döda mig, det känner jag.

— Röst ofvanefter, säger du? Nej, på sin höjd kommer den från sidan.

— Huru, från sidan? utbrast Henrik.

— Ja, hör du inte, min son, att rösten kommer från den där väggen? Vår Herre bor bestämdt i Louvren. Troligen gör han som Karl den store: han tar vägen genom Frankrike för att nedstiga till helvetet.

— Gudsförnekare! Hädare! ropade Henrik.

— Den ära, dig vederfares, Henrik, är stor, och jag lyckönskar dig därtill men finner dig tillika bra kallsinnig därför; ty du är ju bara genom en brädvägg skild från den gode Guden, och ändå gör du honom inte visit. Valois, jag känner inte mer igen dig; du är inte artig.

I detta ögonblick uppflammade några kol i spiseln, spredo ett flyktigt sken i rummet och belyste Chicots ansikte, som uttryckte en sådan munterhet, att konungen förundrade sig däröfver och sade i förebrående ton:

— Hur kan det falla dig in att skämta, Chicot. Hur vågar du det?

— Jo, visst vågar jag det, och jag vill, att du själf skall göra det samma. Gör, som jag säger dig, min son.

— Du vill då, att jag skall gå?

— Ja, gå och se efter, om Vår Herre verkligen är i rummet bredvid.

— Men om rösten fortfar att tala?

— Då är ju jag här för att svara, och det är till och med bra, att jag fortfar att tala i ditt namn; rösten skall då tro, att du ännu är här inne; ty du måste medge, att den himmelska rösten är ganska lättrogen och tycks inte rätt väl känna igen folk. Hur är det möjligt, att jag nu i en hel kvart fått bräka, utan att den känt igen mig; det är sannerligen förödmjukande för en ande.

Henrik rynkade ögonbrynen; men Chicots skämt hade emellertid till en del förmått rubba hans obegripliga lättrogenhet.

— Jag tror, du har rätt, Chicot, sade konungen; jag har verkligen lust att gå och se efter.

— Ja, gör det, min son; men skynda dig, sade Chicot.

Henrik öppnade nu sakta dörren till korridoren, som ledde till närgränsande rum, hvilket, som man påminner sig, innehades af Saint-Luc. Knappt hade han tagit några steg i korridoren, förrän han hörde rösten fördubbla sina förebråelser. Chicot svarade i den jämmerligaste ton.

Då kungen kommit längre fram i korridoren, märkte han med förvåning, huru, i samma mån Chicots röst hördes på längre afstånd, den underbara rösten däremot tycktes närma sig, och huruledes denna röst kom från Saint-Lucs rum.

Konungen ämnade knacka på dörren, då han märkte, att en ljusstråle trängde genom nyckelhålet. Han satte ögat intill detta. Hans dödsbleka anlete blef plötsligt blodrödt, och i det han gnuggade sig i ögonen för att bättre urskilja, hvad han trodde vara en synvilla, utropade han:

— Vid Gud! Är det möjligt, att man till en sådan grad vågat gäckas med mig?

Se här, hvad Henrik såg. I ena hörnet af rummet stod Saint-Luc i tofflor och nattrock och talade uti ett språkrör alla de hotande ord, som konungen tagit för en röst ofvanifrån, och stödd mot hans axel stod i hvit nattdräkt en ung kvinna, som då och då ryckte språkröret ifrån honom och talade däruti allt, hvad hennes skalkaktighet förestafvade henne, i det hon bjöd till att göra sin röst så stark som möjligt. Båda två skrattade så, att de kunnat kikna, hvarje gång de togo språkröret från munnen, ty Chicot fortfor att gifva sina svar i den jämmerligaste ton, allt under det han fullkomligt härmade konungens sätt att tala i näsan.

— Saint-Lucs hustru! Ett hål i muren! Ett bedrägeri! mumlade Henrik. O, de uslingarne skola dyrt få betala mig det!

Vid en fras, ännu mera förolämpande än de andra, tog Henrik ett steg tillbaka och sparkade upp dörren med en hos en vekling förvånande styrka.

Den halfklädda Jeanne ilade med ett anskri till sängen, uti hvars omhänge hon insvepte sig. Dödsblek af förskräckelse, med språkröret i hand, knäföll Saint-Luc för konungen, som var krithvit i ansiktet af raseri.

— Ack, ropade Chicot i konungens rum, ack, barmhärtighet! Jag åkallar den heliga jungfrun och alla helgon!.... Jag dör.

Men i rummet bredvid hade ingen af aktörerna i denna

löjliga scen hunnit att säga ett enda ord, så hastigt hade skådespelet förändrats. Henrik bröt först tystnaden.

— Bort! ropade han, och i det han gaf vika för ett raseri, ovärdigt en monark, ryckte han språkröret från Saint-Luc och höjde det för att slå honom därmed.

Men hastigt, liksom en orm stungit honom, rusade Saint-Luc upp och sade:

— Sire, ni har ej rätt att slå mig annat än i hufvudet; jag är adelsman.

Henrik kastade då ifrån sig språkröret, som i det samma upptogs af Chicot. Då denne hört bullret af den inslagna dörren, hade han funnit, att en medlare vore af nöden, hvarför han i ögonblicket skyndat dit.

Han lät Henrik och Saint-Luc hållas, sprang till sängen, ty han anade, att någon gömt sig där, och drog fram den darrande unga frun.

— Se, ropade han, Adam och Eva efter syndafallet! Du jagar väl bort dem, Henrik?

— Ja, svarade konungen dystert.

— Vänta då, så får jag bli ängeln med svärdet, återtog Chicot, och i det han trädde emellan konungen och Saint-Luc, utsträckte han språkröret öfver de bägge brottsligas hufvud och sade:

— Detta är mitt paradis, som I genom er olydnad gjort er förlustiga af. Jag förbjuder er att dit återvända.

Saint-Luc hade slagit armen om sin hustrus lif för att, om så behöfdes, försvara henne mot konungens vrede. Chicot hviskade till honom:

— Om ni har en god häst, så sporra honom tills han stupar, men laga bara, att ni är tjugu lieues härifrån i morgon bittida.

11.

Bussys efterforskningar.

Emellertid hade Bussy återvändt till sin bostad. Han grubblade oupphörligt på den föregående nattens äfventyr.

— Hvad som är säkert, sade han för sig själf, är, att jag

blifvit anfallen och sårad, det känner jag fullväl. Det var vid Bastiljplatsen jag blef angripen, då jag ämnade mig till förstaden Saint-Antoine för att hämta drottningens af Navarra bref. Det var således där jag anfölls, nära en port, och denna hade en lucka, genom hvilken jag tittade, sedan porten var igenslagen, och jag såg då, hur blek Quélus var och hur hans ögon gnistrade. Jag kom sedan in uti en lång gång, och vid dess slut var en trappa, mot hvilken jag snafvade och där jag nedföll afdånad. Därefter började min egentliga dröm, och slutligen befann jag mig under bar himmel, liggande på gatan, och bredvid mig stodo en munk, en slaktare och en gammal kvinna.

— Men hvaraf kommer sig, att alla andra drömmar så hastigt utplånas ur minnet, medan denna däremot allt djupare inpräglas däruti? Ack, suckade Bussy, däri ligger just det besynnerliga!

— Det är icke möjligt, fortfor han, att en dröm kan kvarlämna ett sådant intryck. Jag ser för mig, när jag vill, hela rummet, figurerna på tapeterna och i taket, sängen med damastomhänget, porträttet och den vackra, blonda damen, ehuru jag icke är rätt säker på, om ej damen och porträttet voro en och samma. Slutligen ser jag den unge läkaren, som man förde med förbundna ögon till min säng. Allt detta har jag således till min ledning. Det tycks väl vara tillräckligt kännetecken, och jag skulle vara bra dum, om jag icke lyckades få ljus i saken. Nu till Bastiljplatsen!

Detta beslut var för visso föga klokt af en man, som kvällen förut varit nära att bli mördad på samma ställe, dit han nu ämnade begifva sig. Bussy tog emellertid sin starkaste värja, insvepte sig i en kappa och steg upp i sin bärstol samt sade till, att denna skulle stanna vid ändan af gatan Roi de Sicile. Där steg han ur, med tillsägelse åt sitt folk att vänta på honom, hvarefter han begaf sig till Bastiljplatsen.

Klockan var nio, och Paris' gator voro ödsliga och tomma. Bussy såg sig omkring för att igenkänna det ställe, där hans häst hade stupat under honom, och trodde sig snart ha funnit det. Han började nu granska hvar enda port för att få reda på luckan, genom hvilken han sett Quélus. Men alla portar hade en dylik lucka samt en gång innanför, någonting som ej var underligt, om man betänker,

att portvakter den tiden voro okända i privata hus, hvarför ock tre fjärdedelar af husen voro byggda på detta sätt.

— Vid Gud! sade Bussy harmsen, skulle jag än bulta på hvar enda port, fråga hvar enda hyresgäst och ge ut tusen écus för att få betjänter och kammarjungfrur att tala, så skall jag dock slutligen ha reda på, hvad jag vill veta. Antag, att det är femtio hus, och att jag besöker tio hvarje afton, så behöfver jag inte mer än fem aftnar inalles.

Bussy hade just slutat sin monolog, då han hastigt varseblef ett svagt ljussken, som ömsom höjde och sänkte sig.

Detta ljus närmade sig långsamt; det stannade ibland och tog af än åt höger, än åt vänster.

— Bastiljplatsen är bestämdt ett underligt ställe, tänkte Bussy; men jag vill emellertid vänta och se, hvad detta skall betyda.

För att bekvämare göra detta insvepte sig Bussy i sin kappa och stödde sig mot en port. Natten var så mörk, att man ej på fyra stegs afstånd kunde urskilja en person.

Lyktan fortfor emellertid att nalkas under de mest besynnerliga rörelser åt sidorna. Men som Bussy ej var vidskeplig, blef han snart öfvertygad, att ljuset ej var ett af dessa irrbloss, hvilka så hiskligt skrämde resande under medeltiden, utan blott och bart en lykta, som bars af någon.

Efter några sekunders förlopp befanns slutsatsen riktig. På omkring trettio stegs afstånd urskilde Bussy en mörk skugga, hvilken så småningom antog skepnaden af en lefvande varelse med en lykta i vänstra handen. Denna varelse tycktes för tillfället tillhöra de hedervärda drinkarnes brödraskap, ty endast rusighet kunde man tillskrifva de besynnerliga cirklar, han beskref, och det märkvärdiga tålamod, hvarmed han snafvade i groparna.

En gång hände det honom till och med att halka, och ett doft buller, åtföljdt af lyktans ofrivilliga rörelse uppifrån och nedåt, tycktes antyda, att den på sina ben osäkre nattvandraren sökt en fastare tyngdpunkt.

Bussy började då erfara det slags medlidande, som ädla sinnen känna för druckna, hjälpbehöfvande varelser, och han ämnade just närma sig denne Bacchi tjänare, då han såg lyktan åter höjas med en skyndsamhet, som bevisade, att den, som bar den, hade mera stadga i kroppen, än man haft anledning förmoda.

— Håhå, mumlade Bussy, ännu ett äfventyr, som det tyckes.

Lyktan närmade sig nu, och vid det sken den spred, märkte Bussy med förundran, att den, som bar den samma, hade en bindel för ögonen.

— Det var i sanning ett besynnerligt infall att leka blindbock med lykta, synnerligast på en sådan mark som denna, tänkte Bussy; månne jag möjligen åter skulle drömma?

Han såg åter mannen med bindeln gå några steg framåt.

— Minsann, sade han, tror jag ej, att den token talar för sig själf. Säkert är han hvarken full eller galen, utan helt enkelt en matematiker, som söker lösningen af något problem.

Denna slutsats föranleddes af de ord, Bussy hörde mannen med lyktan yttra:

— Fyrahundraåttioåtta, fyrahundraåttionio, fyrahundranittio, mumlade han; det bör vara nära här intill.

Därvid upplyfte den hemlighetsfulle mannen sin bindel, och som han befann sig midt framför ett hus, gick han fram till dess port och betraktade den noga.

— Nej, den här är det inte.

Därefter drog han åter ned bindeln öfver ögonen och fortfor att räkna:

— Fyrahundranittioett, fyrahundranittiotvå, fyrahundranittiotre; nu borde jag vara där. Han drog åter upp bindeln, gick till porten näst intill den, där Bussy stod, och undersökte den.

— Hm, hm! sade han efter en paus, det kunde vara den här; nej, jo, nej; dessa fördömda portar äro hvarandra alldeles lika.

— Samma anmärkning har äfven jag gjort, sade Bussy för sig själf; detta inger mig förtroende för räknemästaren.

Denne satte nu bindeln åter för ögonen och fortfor att räkna ända till fyrahundranittionio.

— Om det nu är en port midt framför mig, så bör det vara den rätta, sade han.

Där fanns verkligen en port, och det var just den, invid hvilken Bussy höll sig gömd, och därför, då den förmente matematikern lyfte upp sin lykta och tog af sig bindeln, befann han sig ansikte mot ansikte med Bussy.

— Hvad för något, utbrast Bussy, här har jag ju läkaren!

Det var ni, som i går förband en adelsman, som blifvit sårad i sidan.

— Ja, och ni är denne adelsman. Jag väntade ej att finna er här.

— Hvad sökte ni då?

— Det hus, dit jag hämtades.

— Ni kände då ej till det förut?

— Hur skulle jag kunna det? Jag fördes ju dit med förbundna ögon.

— Ni har då verkligen varit i detta hus?

— Ja, i detta eller något af de andra, jag kan icke säga hvilketdera, efter jag just nu som bäst håller på att söka det.

— Godt, inföll Bussy, då har jag icke drömt.

— Hvad menar ni? jag förstår er icke.

— Jo, jag måste säga er, att jag trodde hela denna händelse vara en dröm — utom värjstynget, förstås.

— Det förvånar mig inte, ty jag anade, att det låg någon hemlighet dold därunder.

— Ja, en hemlighet, som jag önskar utleta. Vill ni hjälpa mig därmed?

— Mycket gärna.

— Hur heter ni, min vän?

— Min herre, svarade den unge läkaren, jag vill icke sätta mig på mina höga hästar, som man säger. Jag vet, att jag vid en dylik fråga stolt borde räta upp mig och med handen i sidan säga: än ni själf, min herre, hur heter ni? Men ni har en lång värja och jag bara min lansett; dessutom ser ni ut som en ädling, och jag däremot är våt och smutsig upp öfver öronen. Således svarar jag er helt uppriktigt, att jag heter Remy-le-Haudouin.

— Tack för ert förtroende! Jag är grefve Ludvig af Clermont, herre till Bussy.

— Bussy af Amboise! Hjälten Bussy! ropade den unge doktorn med oförställd glädje. Skulle ni vara den ryktbare Bussy! ....

— Ja, han själf, svarade Bussy blygsamt, och nu, då vi gjort hvarandras bekantskap, så var god och tillfredsställ min nyfikenhet. Hur har ni kommit hit till detta hus?

— Ja, det är verkligen märkvärdigt. Herr grefve, hör, hvad som händt mig. Jag bor vid gatan Beautreillis, femhundra steg härifrån. Jag är en fattig kirurg, som studerat

ganska mycket utan att därför ha stor praktik. Nu hände sig för åtta dagar sedan, att en karl på andra sidan arsenalen fick ett djupt knifstyng; jag sydde ihop såret, och detta har i grannskapet gifvit mig en viss ryktbarhet, som jag tillskrifver den lyckan, att jag i går natt blef väckt af en ljuf stämma.

— En fruntimmersröst? ropade Bussy.

— Ja; men, min ädle herre, gif noga akt på hvad jag säger; så oerfaren jag än är, är jag säker på, att det var en tjänarinnas röst.

— Nå, hvad gjorde ni då?

— Jo, jag steg upp och öppnade min dörr; men knappt var jag kommen ut i förstugan, förrän två små händer, ej alltför fina, men inte grofva heller, satte en bindel för mina ögon.

— Utan att man sade något?

— Jo visst; man sade mig: Kom, försök inte att vilja se hvart ni går; var tystlåten, och se här er belöning.

— Och belöningen var?

— En börs med guldmynt, som man lade i min hand.

— Nå, hvad svarade ni?

— Att jag var färdig att följa min förtjusande ledsagarinna. Icke visste jag, om hon var förtjusande eller ej; men jag tyckte, att epitetet, om ock litet öfverdrifvet, ej kunde skada.

— Och ni följde utan invändning?

— Ja, visserligen; ty jag har ofta läst om sådana historier och alltid funnit, att de medförde något angenämt för läkaren. Jag följde således; man förde mig öfver en hård, frusen mark, och jag räknade ända till femhundratvå steg.

— Det var försiktigt, och ni bör nu vara vid den rätta porten.

— Ja, åtminstone bör jag inte vara långt därifrån, emedan jag nu räknat till fyrahundranittionio steg, såvida ej den unga kvinnan fört mig några omvägar, en list, som jag nästan misstänker henne för.

— Men ni kunde väl göra några iakttagelser?

— Jag gaf akt på allt, så vidt det är möjligt för en person, som ej kan se. Jag passerade en port, en portgång och en trappa med tolf trappsteg.

— Och dörren låg strax bredvid?

— Nej, först en korridor, tror jag, ty jag hörde tre dörrar

öppnas. Sedan jag hört en behaglig fruntimmersröst yttra några ord, fördes jag in i det rum, där ni låg, och man befallde mig att taga af bindeln.

— Hvar var jag då?

— Ni låg på en säng med damastomhänge.

— Uti ett rum med tapeter, prydda med mytologiska figurer?

— Alldeles; och ytterligare mellan ett par fönster ....

— Ett porträtt, som föreställde en ung, förtjusande flicka?

— Ja. Välan, sedan förband jag er.

— Och det gjorde ni förträffligt; ty denna morgon var såret nästan sammanläkt.

— Det har ni att tacka en salfva för, den jag uppfunnit; mången gång, då jag ej vetat, på hvem jag skulle anställa mina rön, har jag ristat mig själf i skinnet, och skadan har läkts inom kort.

— Nå, herr Remy, berätta vidare!

— Sedan föll ni i en ny svimning, och rösten frågade, hur det var med er.

— Hvar var hon, då hon gjorde er denna fråga?

— Hon var i ett sidorum, så att jag ej kunde se henne, och jag svarade, att ert sår ej var farligt och snart skulle vara läkt.

— Tycktes hon lugnas däraf?

— Åh, hon tycktes bli förtjust däröfver, ty hon utropade: Ack, min Gud, så lyckligt!

— Sade hon verkligen så? Min käre herr Remy, jag vill göra er lycka. Än sedan då?

— Sedan var det slut; ni var förbunden, jag hade ingenting mer att göra där, och rösten sade då till mig: Fortfar, min herre, såsom ni börjat, och utsätt ej för ledsamheter ett stackars fruntimmer, som låtit hänföra sig af medlidsamhet; sätt åter på er bindeln och tillåt utan svek, att man för er tillbaka till ert hem.

— Och ni lofvade det?

— Ja, jag gaf mitt hedersord därpå.

— Och ni har hållit det?

— Det ser ni väl, svarade den unge mannen helt naivt, efter jag just håller på att söka porten.

— Bravo! sade Bussy; det är ett vackert drag, ett ridderligt drag, och ehuru jag i visst fall harmas däröfver, kan

jag dock ej låta bli att säga: Räck mig er hand, herr Remy. Ni förtjänte att vara ädling.

— Min herre, sade Remy, det skall vara för mig en evig ära att ha fått trycka den tappre Bussys hand. Emellertid har jag någonting på hjärtat.

— Hvad då?

— Jo, i börsen lågo ej mindre än tio guldmynt, och det är alldeles för mycket för den, som tar fem sous för sina besök, då han ej gör dem för intet. Det är därför, jag nu håller på att uppsöka huset.

— För att återlämna börsen?

— Just så.

— Min bäste herr Remy, jag bedyrar, att ni visar alltför mycken grannlagenhet; ni har ärligt förtjänat dessa penningar, och de tillhöra er.

— Menar ni det? sade Remy, högst belåten.

— Jag ansvarar er därför; men det enda är, att det ej är damen, som bort betala er, ty jag känner icke henne och hon icke mig.

— Således ytterligare ett skäl att återlämna penningarna.

— Det påstår jag icke, utan jag vill blott säga, att också jag har en skuld att betala er.

— Ni, en skuld till mig?

— Ja, och jag skall också betala den. Hvad gör ni i Paris? Låt höra... säg... gif mig ert förtroende, min bäste herr Remy.

— Hvad jag gör i Paris? Ingenting, herr grefve; men nog skulle jag göra något, i fall jag hade patienter.

— Nå, det faller sig alldeles förträffligt; jag skall genast skaffa er en: vill ni ha med mig att göra? Jag är en god kund. Det går nästan ingen dag förbi, utan att jag antingen får eller tillfogar andra någon kroppsskada. Låt höra.... vill ni åtaga er att hela de skråmor, jag får eller ger?

— Ack, herr grefve, sade Remy, jag är alltför obetydlig att....

— Nej, för tusan! Ni är tvärtom just en sådan man jag behöfver; ni har lika lätt hand som en kvinna, och dessutom har ni er ojämförliga salfva.

— Men, nådig herre....

— Ni skall bli hos mig... ni skall få era egna rum, er egen betjäning; antag mitt tillbud, eller också gör ni mig

bra ledsen. Dessutom har ni ej ännu slutat ert värf; ni skall ytterligare förbinda mitt sår, min käre Remy.

— Herr grefve, svarade den unge läkaren, jag är så hänryckt, att jag ej vet, hur jag skall uttrycka min glädje. Jag skall studera, och jag skall få praktik!

— Nej, jag säger ju, att jag ämnar ha er för min egen räkning.... och mina vänners, förstås. Kan ni icke påminna er någonting mer rörande äfventyret?

— Nej, ingenting.

— Nå, hjälp mig då att få litet ljus i saken, om det är möjligt.

— På hvad sätt då, herr grefve?

— Jo, hör på; ni, som är en man med observationsförmåga, som räknar steg, famlar utåt väggar och känner igen röster, hur kom det sig, att, sedan ni förbundit mig, jag flyttades från huset ut på gatan, nära Tempeltornets vallgraf?

— Ni, herr grefve?

— Ja, just jag. Har ni på något sätt varit behjälplig att förflytta mig dit?

— Nej, visst icke; jag skulle tvärtom mycket ha satt mig emot något sådant, om jag blifvit rådfrågad;... kylan hade kunnat vara er högst skadlig.

— Då vet jag åter igen icke, hvar jag är hemma, sade Bussy. Skulle ni vilja hjälpa mig att ännu en liten stund söka huset?

— Jag vill allt, hvad ni vill, nådig herre; men jag fruktar bara, att det tjänar oss till ingenting, ty alla dessa hus äro ju hvarandra så lika.

— Må vara, sade Bussy; men vi skola gå hit igen vid dager.

— Ja, men om dagen kan man observera oss.

— Då skola vi göra frågor, och vi skola slutligen vinna vårt syfte; vi äro nu två och löpa ej efter en dröm, utan ha med verkligheten att göra, och tro mig, Remy, redan detta är mycket.

12.

Hvad Bryan de Monsoreau var för en karl.

Det var ej glädje, det var ett slags yrsel Bussy erfor, då han blifvit förvissad om, att hans drömbild var verklighet

och att den sköna kvinnan verkligen visat honom en ädelmodig gästfrihet. Också ville han ej släppa den unge läkaren, den han nyss upphöjt till sin lifmedikus. Remy måste stiga upp i hans bärstol, ty grefven fruktade, att om han ett ögonblick skildes ifrån honom, han skulle försvinna som en andesyn. Han ämnade därför föra honom med sig till hôtel de Bussy och där kvarhålla honom till följande dag, då han finge tänka efter, huru vida han skulle återge honom friheten eller ej.

Hela hemvägen upptogs af nya frågor, men Remy visste föga mer än Bussy, utom att han var öfvertygad om att ej ha drömt, emedan han ej varit afdånad.

Men för hvarje ung man, som är förälskad, och Bussy var det ögonskenligen, är det redan mycket att ha någon, med hvilken han kan tala om den kvinna, han älskar. Remy hade visserligen icke sett henne, men detta var ytterligare en förtjänst i Bussys ögon, emedan denne då kunde göra honom begripligt, hur mycket hon i alla afseenden öfverträffade sitt porträtt.

Bussy hade stor lust att hela natten tala om den okända damen, men Remy började sin läkarebefattning med att påyrka, att den sårade skulle sofva eller åtminstone lägga sig till hvila; tröttheten och smärtan gåfvo grefven samma råd, och dessa trenne förenade makter besegrade honom slutligen.

Emellertid gick han ej till sängs, förrän han installerat sin nye husläkare uti trenne rum, dem han som yngre själf bebott och hvilka utgjorde en del af tredje våningen i hôtel de Bussy. Därpå, sedan han väl förvissat sig om, att den unge läkaren, belåten med sin nya boning, ej i hemlighet skulle fly från palatset, begaf han sig ned till den präktiga våning, han själf bebodde.

Då han följande morgon vaknade, fann han Remy stående bredvid sängen. Den unge mannen hade tillbragt natten utan att kunna tro på sin lycka, och han väntade blott på Bussys uppvaknande för att öfvertyga sig om, att ej han i sin ordning hade drömt.

— Nå, frågade Remy, hur befinner ni er, nådig herre?

— Förträffligt, min käre esculap; än ni själf, är ni nöjd?

— Ja, så nöjd, min ädle beskyddare, att jag säkert ej skulle vilja byta med konung Henrik III, ehuru han under gårdagens lopp bör ha hunnit ett bra stycke väg till him-

melriket. Men det är icke fråga om det nu, utan vi skola undersöka såret.

Detta tycktes snart vara läkt. Bussy hade sofvit godt, och som sömnen och sällheten kommit kirurgen till hjälp, så hade denne nästan ingenting mer att göra.

— Nå, frågade Bussy, hvad säger ni om såret?

— Jag säger, att jag knappt törs låta er veta, att ni nästan är läkt, af fruktan att ni skickar mig tillbaka till gatan Beautreillis, femhundratvå steg från det där ryktbara huset.

— Som vi skola taga reda på, tror du ej det, Remy?

— Förlåt, upprepade Remy, jag tror, att ni kallade mig du, nådig herre?

— Dem, jag håller af, kallar jag du, Remy. Är du stött däröfver?

— Ack nej; tvärtom! ropade den unge mannen, i det han försökte fatta Bussys hand och kyssa den. Jag trodde, att jag hört orätt. Ack, nådig herre, ni gör mig en stor glädje.

— Min käre vän, jag önskar blott, att du i din ordning skall hålla af mig ett litet grand, att du skall anse dig som hemma här och att du i dag tillåter mig, medan du gör din lilla flyttning, att vara närvarande vid öfverhofjägmästarens installerande i sin tjänst.

— Ack, sade Remy, nu är ni ju redan färdig att göra nya dårskaper!

— Nej, tvärtom lofvar jag att vara mycket förnuftig.

— Men ni måste ju stiga till häst?

— Ja, det är alldeles nödvändigt.

— Har ni någon rätt sedig gångare, så tag då i dag den, ni skulle vilja sadla åt den där damen, som är så lik porträttet, ni vet väl hvem.

— Hör på, Remy. Du har i sanning hittat rätta vägen till mitt hjärta. Jag fruktade mycket, att du ej skulle vilja låta mig deltaga i denna jakt, eller rättare denna lek, ty hofdamerna, liksom stadens andra nyfikna fruntimmer, komma äfven att deltaga däri. Nu, min käre Remy, förstår du väl, att den hemlighetsfulla damen bör finnas bland hofvets eller stadens fruntimmer. Säkert är hon ej en simpel borgaredotter. De där vackra väggarna, det målade taket och damastsängen, med ett ord, all denna smakfulla lyx förråder ett förnämt eller åtminstone rikt fruntimmer; tänk, om jag skulle träffa henne på jakten?

— Allting är möjligt, svarade Remy filosofiskt.

— Utom att få reda på huset, suckade Bussy.

— Och att komma dit in, sedan man funnit det, tillade Remy.

— Åh, jag vet nog en utväg: jag skaffar mig ett nytt värjstyng, inföll Bussy.

— Godt, sade Remy; det ger mig hopp om att få stanna kvar hos er.

— Åh, var lugn i det hänseendet, sade Bussy; jag kan, på min ära, inte nu vara af med dig.

— Nåväl, sade den unge läkaren, det är då afgjordt, att ni deltager i jakten för att söka reda på damen, och att jag återvänder till gatan Beautreillis för att söka rätt på huset.

— Det vore lustigt, inföll Bussy, om vi, härnäst vi träffas, hade gjort hvar sin upptäckt.

I Vincennesskogen var verkligen en stor jakt anbefalld i anledning af grefve de Monsoreaus installerande i sin öfverhofjägmästarsyssla. Den procession, som ägt rum dagen förut, och den stränga botgöring, som iakttogs af konungen, hade gjort, att man i förstone betviflat, att han personligen skulle infinna sig vid denna jakt; ty när konungen ibland fick detta ryck af gudaktighet, hände det, att han ej på flera veckor lämnade Louvren, om han ej gick så långt i sträng andaktsöfning, att han rent af begaf sig till ett kloster; men till hela hofvets stora förvåning fick man på morgonen veta, att konungen hade begifvit sig till Vincennestornet för att jaga i sällskap med sin bror och hela sitt hof.

Klockan nio voro således alla församlade, och den nye hofmannen, okänd för nästan hela hofvet och föremål för den allmänna nyfikenheten, visade sig på en präktig svart häst. Allas blickar riktades på honom.

Han var en man af ungefär trettiofem års ålder, reslig till växten, med ett ansikte, fåradt af koppärr. Hans hy, som schatterades af flyktiga fläckar, allt efter de sinnesrörelser han erfor, gaf honom vid första anblicken ett rätt obehagligt utseende

Klädd i en lifrock af grönt kläde, galonerad med silfver, prydd med ett axelgehäng, hvarpå konungens vapen var broderadt, hållande i vänstra handen ett jaktspjut och i den högra den staf, som han, enligt ceremonien vid ett sådant tillfälle, borde öfverlämna åt konungen, kunde grefve de

Monsoreau visserligen förefalla som en käck riddare, men han var ingalunda en vacker ädling.

— Fy då, hvilken fuling ni fört till oss från ert hertigdöme, nådig herre, sade Bussy till hertigen af Anjou. Är det sådana ädlingar, er ynnest uppsöker på landsbygden? Jag bedyrar, att man ej skulle kunna finna maken i själfva Paris, som ändock är bra stort och tämligen befolkadt af fula karlar. Det påstås, att ni varmt förordat honom hos konungen.

— Grefve de Monsoreau har tjänat mig troget, svarade lakoniskt hertigen af Anjou, och jag belönar honom därför.

— Bra taladt, nådig herre, och det är vackert af furstar att vara erkännsamma, så mycket mer som det är så sällsynt; men kräfves det ingenting mer, så tycker jag, att också jag tjänat er troget, nådig herre, och jag ber er vara förvissad om, att jag skulle bära öfverhofjägmästarrocken något bättre än det där långa spöket. Nej se, han har ju rödt skägg; det var en ytterligare försköning!

— Jag har inte hört, svarade hertigen af Anjou, att man behöfver vara skapad som en Apollo eller Antinous för att bekläda en hofsyssla. Jag ser till hjärtat och ej till ansiktet; till gjorda tjänster, ej till utlofvade.

— Ers höghet tycker utan tvifvel, att jag är bra nyfiken, återtog Bussy; men jag tillstår min oförmåga att söka utgissa, hvilken tjänst herr de Monsoreau kunnat göra ers höghet.

— Ja, du har rätt, Bussy, svarade hertigen sträft; du är som sagdt, bra nyfiken, till och med något för mycket.

— Se, sådana äro furstarne! utropade Bussy med sin vanliga frimodighet. De fråga ständigt, och man måste svara dem på allting, men om man någon gång vågar göra dem en fråga, så besvara de den aldrig.

— Du har rätt, sade hertigen, men du kan ju emellertid fråga grefve de Monsoreau själf.

— Det var sannerligen ett präktigt råd, inföll Bussy, och med honom, som blott är simpel ädling, återstår mig alltid en utväg, om han ej svarar mig.

— Hvilken då?

— Att säga honom, att han är en ohöflig junker.

Utan att vidare tänka på saken vände Bussy härvid ryggen åt prinsen, och med hatten i hand närmade han sig herr de Monsoreau, hvilken, en skottafla för allas blickar,

med beundransvärd kallblodighet afvaktade, att konungen skulle befria honom från denna obehagliga granskning.

Då han såg Bussy gladlynt och leende närma sig med hatten i hand, antog äfven han en något gladare min.

— Ursäkta, min herre, sade Bussy, men ni tycks vara så ensam. Skulle möjligen den ynnest, ni för närvarande åtnjuter, redan förskaffat er lika många fiender, som ni hade vänner, åtta dagar innan ni blef utnämnd till öfverhofjägmästare?

— Ja, herr grefve, det skulle jag nästan vilja svära på. Men törs jag fråga, hvarför ni gör mig den äran att störa min ensamhet?

— Jo, sade Bussy framfusigt, det kommer sig af den stora beundran, hertigen af Anjou ingifvit mig för er.

— På hvad sätt då?

— Jo, i det han berättat mig er sista bragd, den, för hvilken ni blifvit utnämnd till öfverhofjägmästare.

Herr de Monsoreau bleknade härvid så förfärligt, att koppärren, som fårade hans ansikte, syntes såsom lika många svarta fläckar på hans gulaktiga hy; med det samma gaf han Bussy ett ögonkast, som bebådade ett vredesutbrott.

Bussy märkte, att han förplumpat sig, men han var ej den som var van att rygga tillbaka; tvärtom tillhörde han det slags folk, som ofta reparera en framfusighet med en näsvishet.

— Ni säger, herr grefve, yttrade öfverhofjägmästaren, att hertigen berättat er min sista bragd?

— Ja, min herre, svarade Bussy, och det har gifvit mig en liflig åtrå att höra berättelsen därom af er egen mun.

Herr de Monsoreau klämde jaktspjutet i sin krampaktigt knutna hand, liksom hade han haft lust att genomborra Bussy.

— På min ära, sade han, är jag icke ganska benägen att erkänna er artighet och villfara er begäran, men olyckligtvis kommer nu konungen, hvilket hindrar mig från att göra det nu; om ni så önskar, kan det ju ske litet senare.

Konungen kom nu ridande. Han tycktes vara föga belåten med herr de Monsoreau, men han mottog dock med temligen vänlig min stafven, som öfverhofjägmästaren knäböjande räckte honom.

Nu började jakten.

Bussy lagade så, att han fick se alla rida förbi, och han

granskade noga alla damerna för att se, om han ej skulle upptäcka originalet till porträttet. Men fåfäng möda; många vackra och intagande damer voro med på jakten, men den förtjusande varelse, han sökte, fanns ej bland dem.

Han var således tvungen att nöja sig med sina vänners sällskap, och Antraguet var som alltid munter och skämtsam.

— Vi ha fått en hiskligt ful öfverhofjägmästare, sade han till Bussy; hvad säger du om honom?

— Han är gräslig. Visa mig hans hustru.

— Öfverhofjägmästaren är ungkarl, min vän, svarade Antraguet.

— Hvem har sagt dig det?

— Fru de Veudron, som tycker, att han är en rätt vacker karl och som gärna skulle vilja göra honom till sin fjärde man. Se bara, hur hon på sin bruna häst sätter efter honom.

— Hvad heter hans egendom? frågade Bussy.

— Åh, han har många.

— Han är då rik?

— Man påstår det. Men det är också alltihop; han tycks vara af knapadel.

— Hvem är då den där landtjunkarens älskarinna?

— Han har ingen. Den ädle riddaren tycks sätta en ära uti att var egen i sitt slag. Men hertigen af Anjou vinkar dig; skynda till honom.

— Åh, han får vänta litet. Den der grefven retar på det högsta min nyfikenhet. Jag finner honom besynnerlig, ehuru jag icke kan säga hvarför. Det anar mig, att jag får något obytt med honom.

— Livarot känner till honom, återtog Antraguet. Han är från samma trakt. Kom hit, Livarot! Säg oss något om den där Monsoreau.

— Gärna. I få ord skall jag säga er, hvad jag vet och hvad jag tänker om honom. Jag är rädd för honom.

— Godt; då du nu sagt oss, hvad du tänker om honom, så säg oss också, hvad du vet.

— Nåväl, hören då.. För omkring ett halft år sedan var jag en afton på väg från min onkels egendom och red genom Méridorskogen, då jag hastigt hör ett förfärligt skri och med det samma får se ett hvitt sto med tom sadel galoppera förbi. Jag sporrade min häst, och vid slutet af en

lång allé varseblef jag en man, ridande på en svart häst. Men denne man red ej på ett vanligt sätt, utan han så till sägandes flög fram. Samma kväfda skrik hördes på nytt, och framför honom i sadeln urskilde jag en kvinna, öfver hvars mun han lagt sin hand. Jag hade min jaktbössa med mig. I veten, att jag vanligen träffar ganska bra; jag siktade, och på min ära skulle jag icke ha dödat honom, om ej i samma ögonblick jag skulle trycka af, luntan slocknat. Sedan frågade jag en vedhuggare, hvad det var för en karl, den där mannen på svarta hästen, och han svarade mig, att det var herr de Monsoreau.

— Nå, men, inföll Antraguet, det var icke något ovanligt att enlevera en dam, eller hur, Bussy?

— Åh nej, svarade Bussy, men man bör åtminstone låta dem få skrika, om de behaga.

— Hvem var damen då? frågade Antraguet.

— Det har man aldrig fått veta.

— Godt; sade Bussy; den karlen är emellertid en egendomlig människa, och han intresserar mig på det högsta.

— Det vissa är, sade Livarot, att den ädle herrn har ett förfärligt rykte om sig.

— Har man något annat att anföra om honom?

— Nej, ingenting egentligt; han har aldrig gjort något uppenbart ondt; man påstår till och med, att han är tämligen god mot sina underhafvande, hvilket dock icke hindrar att han i sin trakt är fruktad som hin sjelf. Dessutom är han en lika väldig jägare som Nimrod, och aldrig har konungen haft maken till öfverhofjägmästare. Han passar bättre till denna tjänst än Saint-Luc, åt hvilken den först var ämnad, men som gick miste om den till följd af hertigens af Anjou inflytande.

— Hör du icke, att hertigen af Anjou ropar dig? sade Antraguet

— Åh, låt honom ropa. Nå, vet du, hvad som säges om Saint-Luc?

— Nej; är han ännu konungens fånge? frågade Livarot skrattande.

— Han är väl det, sade Antraguet, efter han icke är här.

— Alldeles icke, min vän; han har klockan ett i natt rest för att bese sin hustrus egendomar.

— Förvist?

— Ja, det ser så ut.

— Saint-Luc förvist, det är icke möjligt!

— Det är sant som evangelium, min vän; marskalk de Brissac har i morse själf berättat mig det.

— Nå, det var något så sällsamt, att det öfvergår själfva herr de Monsoreau!

Åtföljd af Livarot och Antraguet, red nu Bussy ändtligen fram till hertigen af Anjou.

— Ack, nådig herre, utropade Bussy, hvad den herr de Monsoreau är för en präktig karl!

— Ah! Tycker du det? Nå, har du frågat honom, hvilken tjänst han gjort mig?

— Ja. Han förtrodde mig helt artigt, nådig herre, att han är ers höghets skaffare.

— Hur sade du? frågade hertigen, hvars panna på ögonblicket mörknade. Hvad betyder detta skämt, Bussy?

— Det betyder, nådig herre, att han för er räkning bortför damer på sin stora svarta häst, och att han, emedan de utan tvifvel äro okunniga om den ära, som väntar dem, håller handen för deras mun för att hindra dem från att skrika.

Hertigen rynkade ögonbrynen, knöt hotande sin hand, bleknade och satte sin häst i så häftigt galopp, att Bussy och hans vänner blefvo ett långt stycke efter.

— Aha, sade Antraguet; skämtet var godt!

— Så mycket bättre, inföll Livarot, helst ej alla tyckas taga det som skämt.

— För tusan! sade Bussy, det ser ut, som om jag gått den stackars hertigen för nära in på lifvet.

Ett ögonblick därefter hörde man hertigen ropa:

— Nå, Bussy, hvar är du? Kom då hit!

— Här är jag, nådig herre, svarade Bussy, i det han red fram till prinsen, som uppgaf ett skallande skratt.

— Jag tror, nådig herre, sade han, att ni skrattar åt hvad jag sade er.

— Nej, Bussy, jag skrattar icke åt det.

— Ack, det hade jag helst sett; ty jag skulle då haft den förtjänsten att narra en furste att skratta, en furste, som sällan ser glad ut.

— Nej, Bussy, jag skrattar åt, att du diktar upp historier för att få veta sanna förhållandet.

— Jag bedyrar, nådig herre, att jag sagt er sanningen.

— Lika godt. Men nu, efter vi äro mellan fyra ögon, så

berätta mig din lilla historia. Hvar har du fått tag i det, du sade mig?

— I Méridors skog, nådig herre.

Äfven denna gång bleknade hertigen, men sade ingenting.

— Det är säkert, mumlade Bussy, att hertigen på något sätt är inblandad i historien om röfvaren på svarta hästen, damen och det hvita stoet.

— Nådig herre, fortfor Bussy högt, i det han nu i sin ordning skrattade åt prinsens allvarsamma min; om ni särskildt önskar bli betjänad på något sätt, så säg oss det; vi skola då rätta oss därefter, skulle vi än ta lofven af herr de Monsoreau.

— Bussy, svarade hertigen, jag har verkligen en tjänst att be dig om, och jag vill säga dig, hvari den består.

Hertigen drog härvid Bussy afsides.

— Hör på, sade han, jag har händelsevis i kyrkan sett ett vackert fruntimmer; som hennes anletsdrag, dolda under en slöja, påminde mig om ett fruntimmer, som jag högt älskat, så har jag följt henne och tagit reda på, hvar hon bor. Hennes kammarjungfru är mutad, och jag har en portnyckel till huset, där hon bor.

— Godt, nådig herre; hittills tyckes ju allt gå bra.

— Vänta, skall du få höra. Man påstår att hon är dygdig, ehuru hon är fri, ung och skön.

— Ack, nådig herre, nu komma vi in på fantasiens område.

— Hör på, du är tapper och håller af mig, efter hvad du påstår åtminstone.

— Jag har mina stunder.

— Att vara tapper?

— Nej, att hålla af ers höghet.

— Nå, är det händelsevis en sådan stund nu?

— Ja, måhända.

— Det handlar om att göra för mig, hvad man vanligen endast gör för sig själf.

— Aha! sade Bussy. Skulle det möjligen vara frågan om att kurtisera er älskarinna, på det ers höghet måtte öfvertyga sig om, att hon verkligen är lika dygdig som skön? Det går jag in på.

— Nej, det handlar om att få veta, om icke någon annan uppvaktar henne.

— Hör man bara på; det börjar på att bli intrassladt, det där! förklara er tydligare, nådig herre.

— Jag önskar, du ville lägga dig i bakhåll och säga mig, hvad det är för en karl, som går till henne. Om du samtycker till att göra mig denna tjänst...

— Så gör ers höghet mig i min tur till öfverhofjägmästare, så snart platsen blir ledig.

— På min ära, Bussy, jag skall så mycket säkrare ha dig i åtanke, som jag aldrig gjort någonting för dig.

— Tänk, att ers höghet funnit det!

— Jag har redan länge sagt det åt mig själf.

— Helt sakta, förstås, såsom furstar pläga säga sig sådana saker. Jag tillstår emellertid, nådig herre, att ert uppdrag föga smickrar mig.

— Du erbjöd dig ändock att göra mig en tjänst, och nu är du genast färdig att rygga tillbaka.

— Men för tusan, ni vill ju, att jag skall göra spiontjänst, nådig herre!

— Åh nej, bara en väntjänst; dessutom, tro icke, att det blir någon lätt sak; kanske kommer det i fråga att draga värjan.

Bussy runkade på hufvudet.

— Nådig herre, sade han, det finns saker, som man gör bäst själf, äfven om man är en furste.

— Du vägrar då?

— Ja, på min ära, nådig herre.

Hertigen rynkade ögonbrynen.

— Nå, jag skall då följa ditt råd, sade han, jag skall gå själf, och om jag blir dödad eller sårad, så kom ihåg, att jag hade bedt min vän Bussy åtaga sig att gifva eller få detta värjstyng, men att han för första gången i sin lefnad var försiktig.

— Ers höghet, svarade Bussy, här om aftonen sade ni till mig: Bussy, jag hatar dessa favoriter, som vid alla tillfällen reta och förolämpa oss; du kunde väl gå på Saint-Luc's bröllop och söka gräl med dem och göra oss dem kvitt. Jag gick dit, nådig herre; de voro fem; jag var ensam; jag trotsade dem; de lade sig i bakhåll för mig, öfverföllo mig, dödade min häst, och lika fullt sårade jag två af dem och var nära att slå ihjäl den tredje. I dag ber ni mig att förfölja en kvinna. Ursäkta, nådig herre,

detta ligger utom de tjänster, en furste kan begära af en riddersman, och jag vägrar således.

— Välan då, sade hertigen; jag skall hålla min vaktgöring ensam eller också i sällskap med Aurilly, såsom sist.

— Hvad, utbrast Bussy, som kände liksom en slöja falla från sina ögon, var ers höghet sysselsatt med sin vaktgöring, då ni här om aftonen råkade ut för de där fina herrarne, som lurade på mig?

— Alldeles.

— Er sköna okända, frågade Bussy, bor således åt Bastiljplatsen till?

— Ja, och det är en trakt, där man kan räkna på att bli illa tilltygad, det vet du af egen erfarenhet.

— Har ers höghet spionerat något vidare sedan den aftonen?

— Ja, i går.

— Hvad såg ers höghet då?

— En karl, som smög omkring där, utan tvifvel för att taga reda på, om någon lurade på honom. Efter som han troligen fått sikte på mig, höll han sig envist utanför hennes bostad.

— Var karlen ensam, nådig herre? frågade Bussy.

— Ja, vid pass en halftimme, men sedan kom en annan karl till honom, och denne hade en lykta i hand.

— Aha! sade Bussy.

— Då började karlen i kappan...., fortfor prinsen.

— Den förste hade då kappa? afbröt Bussy.

— Ja. Då började, som sagdt, mannen i kappan och mannen med lyktan att samtala, och som de ingalunda tycktes fallna för att snart lämna sin post, så rymde jag fältet och gick min väg.

— Misslynt öfver denna dubbla motgång?

— Ja, på min ära, det tillstår jag. Således, om jag lyckas komma in i detta hus, som ganska lätt kan vara en röfvarekula....

— Så skulle ni ej ha någonting emot, om man där mördade en af era vänner i stället för er själf.

— Så du talar! Nej, jag önskar, att denne vän, som ej är furste och ej har de fiender jag har, och som dessutom är van vid dylika äfventyr, toge reda på vidden af den fara, jag kunde löpa, och läte mig veta det.

— I ert ställe, nådig herre, skulle jag öfvergifva alla tankar på denna kvinna.

— Nej, visst icke. Därtill är hon för skön.

— Men ni säger ju själf, att ni knappt sett henne.

— Jag har sett henne tillräckligt för att veta, att hon har ett beundransvärdt blondt hår, gudomliga ögon, en makalös hy och en förtjusande växt. Du finner väl, att man icke gärna afstår från en sådan kvinna.

— Ja, nådig herre, det finner jag verkligen; också börjar jag att ömma för er belägenhet.

Hertigen sneglade på Bussy.

— Det är på min heder allvar.

— Skämtar du icke?

— Nej; till bevis därpå får jag nämna, att, om ers höghet vill gifva mig förhållningsorder och visa mig huset, så skall jag hålla vakt därutanför i afton.

— Du har således ändrat mening?

— Ack, nådig herre, det är ingen mer än vår helige fader, Gregorius XIII, som är ofelbar; säg mig blott, hvad jag har att göra där.

— Du skall hålla dig gömd ett stycke från den port, jag visar dig, och om någon karl går in i huset, skall du följa honom för att taga reda på, hvem han är.

— Ja, men om han, då han går in, slår igen porten efter sig?

— Jag har ju sagt dig, att jag har en nyckel.

— Ack, det var sant; man har således bara en sak att befara, nämligen att jag förföljer en annan än den rätte och att nyckeln hör till en annan port.

— Åh, man kan icke misstaga sig om porten; det är en portgång innanför; vid slutet af denna och på vänster hand finns en trappa; du går upp tolf trappsteg, och då kommer du in i en korridor.

— Hur vet ers höghet det, då ni aldrig själf varit inne i huset?

— Jag har ju sagt dig, att kammarjungfrun är mutad, och hon har sagt mig alltsammans.

— Hin besitta, hvad det är bekvämt att vara prins! Hade det varit jag, så hade jag själf fått taga reda på huset, gå in i portgången, räkna trappstegen och leta mig fram i korridoren. Det hade dragit fasligt lång tid, och Gud vet ändock, om jag hade lyckats.

— Du samtycker således?

— Kan man någonsin vägra ers höghet något? Bara ers höghet vill följa med mig och visa mig porten.

— Det behöfs ej; då vi vända tillbaka från jakten, så taga vi en liten omväg; vi passera förbi Porte Saint-Antoine, och jag skall då visa dig huset.

— Förträffligt, nådig herre; men hvad skall jag göra åt karlen, om han kommer?

— Ingenting annat än följa honom, ända till dess du får veta, hvem han är.

— Det är något kinkigt. Om t. ex. den där karlen drifver sin försiktighet så långt, att han stannar på halfva vägen och sålunda klipper tvärt af mina forskningar?

— Jag lämnar åt din egen omsorg att sköta saken, som dig bäst synes.

— Alltså tillåter ers höghet mig att handla som för mig själf?

— Ja, helt och hållet.

— Jag skall så göra, nådig herre.

— Men icke ett ord om allt detta åt våra unga kavaljerer.

— På min adliga ära!

— Och tag ingen med dig.

— Nej, jag svär att gå ensam.

— Välan; det är då afgjordt. Vi taga hemvägen förbi Bastiljen: jag visar dig porten.... du kommer hem med mig.... jag ger dig nyckeln.... och denna afton....

— Föreställer jag ers höghet; det är sagdt.

Bussy och hertigen återvände nu till jakten, som leddes med stor skicklighet af herr de Monsoreau. Konungen var förtjust, och öfverhofjägmästaren fick höra artigheter både af honom och hertigen.

— Nådig herre, sade Monsoreau till den senare, jag vore alltför lycklig, om jag kunnat förtjäna er välvilja, emedan det är er, jag har att tacka för min befattning.

— Men ni vet, min herre, inföll hertigen, att, om ni vill förtjäna min fortfarande ynnest, så måste ni i afton bege er till Fontainebleau. Konungen vill jaga där i öfvermorgon och följande dagar, och det är icke för mycket, att ni har en dag på er för att göra er bekant med skogen.

— Jag vet det, nådig herre, svarade Monsoreau, och jag

har redan gjort allt i ordning för att resa i natt, som kommer.

— Ah, se där är herr de Monsoreau! sade Bussy; hädanefter är det för er ej att tänka på någon hvila hvarken natt eller dag.

Bussy såg spefull ut, då han sade detta, och hertigen kastade en genomborrande blick på Monsoreau.

Denne hade vid Bussys ord bleknat liksom förra gången och fått samma hemska utseende.

13.

Huruledes Bussy återfann både porträttet och originalet.

Klockan fem på eftermiddagen återvände konungen med hela sitt hof till Paris genom förstaden Saint-Antoine, liksom hade han haft en aning om hertigens af Anjou önskan.

Grefve de Monsoreau hade tagit afsked af furstarne under förevändning att genast begifva sig till Fontainebleau.

Då sällskapet passerade förbi Bastiljen, gjorde konungen sina vänner uppmärksamma på fästningens stolta och dystra utseende, liksom för att påminna dem om, hvad som väntade dem, i fall de händelsevis skulle bli hans fiender.

Många förstodo meningen och fördubblade sin uppmärksamhet mot hans majestät.

Under tiden sade hertigen af Anjou helt sakta till Bussy, som red bredvid honom:

— Se åt höger, Bussy, och gif akt på det där lilla trähuset, som på sin gafvel har en madonnabild; följ sedan med ögat raden utåt och räkna fyra andra hus.

— Godt, sade Bussy.

— Det är det femte i ordningen, fortfor hertigen, det som ligger midt framför gatan Sainte-Catherine.

— Jag ser det, nådig herre. Märker ni, hur fönstren öfverallt fyllas af nyfikna?

— Undantagandes det hus jag menar, sade hertigen; där äro alla fönster stängda.

— Men där gläntas likväl på en gardin, inföll Bussy med stark hjärtklappning.

— Utan att dock någon märkes, svarade hertigen. Ah, hon är väl gömd eller gömmer sig väl. I alla fall är det där rätta huset; då jag kommer hem, skall jag lämna dig nyckeln.

Bussys blick sökte speja genom den halföppnade gardinen, men förgäfves.

När Bussy anländt till sitt palats, frågade han genast Remy, hur det hade gått för honom.

— Jag tänkte just göra er samma fråga, nådig herre.

— Du har då ingenting fått reda på?

— Huset är lika svårt att finna om dagen som om natten. Jag tvekar emellan fem eller sex stycken, som ligga i en sträcka.

— Då, sade Bussy, tror jag, att jag varit lyckligare än du.

— Hur så, nådig herre? Har ni också varit dit för att taga reda därpå?

— Nej, jag har bara färdats förbi.

— Och ni har känt igen porten.

— Jag hoppas det.

— Och när får jag veta, om ni haft den lyckan att finna hvad ni söker?

— I morgon bittida.

— Behöfver ni mig inte under tiden?

— Nej, på intet sätt, min käre Remy.

— Och ni vill inte, att jag skall följa er?

— Omöjligt, min vän.

— Men var då åtminstone försiktig, nådig herre.

— Ack, sade Bussy skrattande, det är onödigt att anbefalla mig försiktighet; jag är ju känd för den egenskapen, jag.

Bussy åt middag, såsom om han ingalunda vetat, hvar, hur eller när han skulle supera; därefter, när klockan slagit åtta, tog han sin bästa värja, stack, trots konungens nyligen utkomna förbud, ett par pistoler i sitt bälte och lät föra sig i sin bärstol till Saint-Pauls-gatan.

Då han kommit dit, igenkände han snart huset med den lilla madonnabilden, räknade sedan de fyra följande husen, förvissade sig om, att det femte var det anvisade, och gick därpå, insvept i sin vida kappa, och ställde sig i hörnet af

gatan Sainte-Catherine, fullt och fast besluten att där vänta i tvenne timmar och att, om under loppet af denna tid ingen visade sig, sedan handla för egen räkning.

Klockan hade nyss slagit nio i Saint-Paul, då Bussy började sin vaktgöring.

Knappt hade han stått där i tio minuter, förrän han, trots det djupa mörkret, såg tvenne ryttare nalkas. Då de hunnit till hôtel des Tournelles, stannade de. Den ene af dem steg af och kastade tyglarna åt den andre, som troligen var en tjänare, och sedan han sett denne färdas tillbaka samma väg de kommit och försvinna i mörkret, styrde han sin kosa till det hus, Bussy fått i uppdrag att bevaka.

Då den okände kommit nära huset, såg han sig försiktigt omkring åt alla sidor, hvarefter han gick in genom porten.

Bussy hörde porten stängas efter honom. Grefven väntade ett ögonblick af fruktan, att den hemlighetsfulle personen möjligen stannat för att speja genom vaktluckan. Efter några minuters förlopp öppnade Bussy själf sakta porten och inträdde.

Han såg, att vaktluckan ej var högre upp, än att han kunde se igenom den, och efter all sannolikhet var det genom denna lucka han sett Quélus.

Men Bussy var ej kommen för att fördjupa sig i sina minnen. Han gick således långsamt framåt, famlande åt båda sidor i portgången, till dess han på vänstra sidan fann den bekanta trappan. Där stannade han ett ögonblick, och det af tvenne skäl: först, emedan han kände sina knän svikta under sig; sedan, emedan han hörde en röst, som sade:

— Gertrud, underrätta din matmor, att det är jag och att jag vill träffa henne.

Tillsägelsen gjordes med en alltför befallande ton för att tåla någon motsägelse; efter ett ögonblick hörde Bussy en kvinnoröst svara:

— Vill herrn vara god och stiga in i salongen; min matmor skall komma dit.

Sedan hörde Bussy, att ännu en dörr lästes igen. Han tänkte på trappstegen, dem Remy räknat; han räknade nu i sin ordning tolf steg och befann sig uppe i förstugan.

Han påminde sig nu korridoren och de tre dörrarna samt gick försiktigt några steg framåt, i det han famlade för sig med händerna. Han fann först en dörr, utan tvifvel den,

genom hvilken den okände passerat; fortsatte sedan sin väg, fann ytterligare en annan dörr, sökte och fick tag i en nyckel, hvarefter han, rysande från hufvud till fot, vred om denna nyckel i låset och sköt upp dörren.

Det rum, i hvilket Bussy nu befann sig, var alldeles mörkt, undantagandes den del däraf, som upplystes af det svaga sken, hvilket genom en halföppen dörr inträngde från den angränsande salongen. Han betraktade den del af taket och af väggarna, som belystes af det svaga skenet, och igenkände då de mytologiska figurer, dem han redan en gång förut sett; han sträckte ut handen och fick tag i den skulpterade sängen. Nu återstod honom ej mera något tvifvel; han befann sig verkligen åter i samma rum, där han uppvaknat den natt, då han erhöll det sår, som här förskaffat honom gästfrihet.

Bussys hjärta slog allt starkare och starkare, då han nu gömde sig bakom det vida sängomhänget för att lyssna.

Han hörde den okände otåligt gå fram och tillbaka i sidorummet, emellanåt plötsligt stanna och mumla mellan tänderna: Nå, kommer hon då aldrig?

Snart öppnades en dörr, som syntes tillhöra ett rum på andra sidan om salongen. En kvinnas lätta steg hördes på mattan, frasandet af en sidenklänning nådde Bussys öra, och den unge mannen hörde en fruntimmersröst i på en gång rädd och föraktfull ton säga:

— Här är jag, min herre; hvad är det ni nu åter vill mig?

— Hå, hå, sade Bussy för sig själf; om den där herrn är älskaren, så lyckönskar jag på det högsta den äkta mannen.

— Min fru, svarade den, som blifvit så kallt mottagen, jag har den äran att förkunna er, att efter som jag är tvungen att i morgon resa till Fontainebleau, kommer jag för att tillbringa natten här.

— Medför ni några underrättelser om min far? frågade damen. Ni vet, hvad vi kommo öfverens om i går: då jag samtyckte att bli er maka, så var det på det villkor, att antingen min far skulle komma till Paris, eller att jag skulle få återvända till honom.

— Så snart jag kommer tillbaka från Fontainebleau, skola vi resa till honom, jag ger er mitt hedersord därpå; men emellertid...

— Nej, min herre, stäng icke den där dörren, det är onö-

digt; jag tillbringar ej en enda natt under samma tak som ni, förrän jag blir lugnad med afseende på min fars öde.

Det fruntimmer, som yttrade sig i en så bestämd ton, hvisslade nu skarpt i en liten silfverpipa. Det var på detta sätt man på den tiden kallade på sina tjänare.

I samma ögonblick öppnades den dörr, genom hvilken Bussy inkommit, och den unga damens kammarjungfru skyndade in. Hon var en stor och starkt byggd landtflicka, som tycktes hafva väntat på denna sin matmors kallelse för att genast infinna sig.

Då hon gick in i salongen, ställde hon dess dörr på vid gafvel. Det rum, där Bussy befann sig, upplystes då ännu mer, och han varseblef porträttet emellan de båda fönstren.

— Gertrud, sade damen, du får icke gå och lägga dig, och du skall vara i min närhet, så att du kan höra, när jag ropar.

Kammarjungfrun gick.

Bussy smög sig sakta till dörren för att titta genom springan mellan dörren och väggen; men hur sakta han än gick, knarrade golfvet under hans steg, i samma ögonblick han lade ögat till springan.

Vid detta buller vände sig damen om, och Bussy såg originalet till porträttet, féen i hans dröm.

Ehuru mannen ingenting hört, vände sig äfven han om, då han såg damen göra det, och Bussy igenkände i honom grefve de Monsoreau.

— Aha, sade Bussy; det hvita stoet... den bortröfvade kvinnan... jag skall utan tvifvel bli vittne till någon förfärlig historia.

Bussy såg henne stå där blek och med en föraktfull hållning; Monsoreau hade satt sig: han var icke blek utan gulgrön, han stampade med foten och bet sig i naglarna.

— Min fru, sade slutligen grefve de Monsoreau, hoppas ej att längre kunna inför mig spela rollen af ett förföljdt offer; ni är i Paris, ni är i mitt hus; och ännu mer, ni är grefvinna de Monsoreau, det vill säga min hustru.

— Då jag är er hustru, hvarför neka att föra mig till min far? hvarför längre dölja mig för världens ögon?

— Ni har då glömt hertigen af Anjou, min fru?

— Ni har ju bedyrat, att jag, då jag en gång vore er hustru, ej mer skulle ha något att frukta af honom.

— Min fru, jag måste ytterligare taga några försiktighetsmått.

— Välan, tag dessa försiktighetsmått, och återkom sedan!

— Diana, sade grefven, hvars vrede synbart stegrades, Diana, lek ej med det heliga äkta bandet; det är ett råd, jag ger er.

— Laga så, min herre, att jag ej behöfver misstro mannen, och jag skall vörda äktenskapets band.

— Jag tycker likväl, att jag genom mitt handlingssätt mot er förtjänt hela ert förtroende.

— Jag tror inte, att det i denna sak är uteslutande deltagande för mig, som förestafvat ert handlingssätt. Åtminstone har slumpen rätt lyckligt gått er till handa.

— Ah, det där är för mycket utropade grefven; jag är i mitt eget hus, ni är min hustru, och komme er än självfva helvetet till hjälp, så skall ni i denna natt tillhöra mig.

Bussy lade handen på sitt värjfäste och tog ett steg framåt, men Diana gaf honom ej tid att visa sig.

— Hör på, sade hon och drog med det samma en dolk ur sitt skärp, se här, huru jag svarar er.

Vid dessa ord störtade hon in i det rum, där Bussy befann sig, slog igen dörren efter sig, sköt för rigeln, och medan Monsoreau lät höra en mängd hotelser och bultade på dörren, sade hon:

— Ni känner mig, min herre, om ni slår minsta splint ur dörren, skall ni finna mig död på tröskeln.

— Var lugn, min fru, sade Bussy, i det han slöt Diana i sina armar, ni skall få en hämnare.

Diana höll på att uppgifva ett skrik; men hon förstod, att den enda fara, som hotade henne, kom från hennes man. Hon teg därför, ehuru hon darrade häftigt.

Grefve de Monsoreau stampade ursinnigt i golfvet, men utan tvifvel öfvertygad om, att Diana tänkte verkställa sin hotelse, lämnade han slutligen salongen och slog dörren i lås efter sig. Man hörde honom aflägsna sig och gå utför trappan.

— Min herre, sade nu Diana, i det hon lösgjorde sig ur Bussys armar och drog sig ett steg tillbaka, hvem är ni, och hur har ni kommit hit?

— Min fru, sade Bussy, i det han öppnade dörren till salongen och knäföll för Diana, jag är den man, hvars lif ni räddat. Hur kan ni tro, att jag inträngt hit i

någon elak afsikt eller att jag uppgjort någon plan mot er ära?

Tack vare det ljusskеn, som nu öfvergöt den unge mannens ädla drag, igenkände Diana honom genast.

— O, ni här, min herre, utropade hon och sammanknäppte sina händer; ni här! Ni har då hört allt?

— Ja, tyvärr, min fru.

— Men hvem är ni då?

— Min fru, jag är Louis de Clermont, grefve af Bussy.

— Ni den tappre Bussy! utropade helt okonstladt Diana utan att ana den glädje, som detta utrop väckte i den unge mannens själ.

— Ack, Gertrud, fortfor hon, i det hon vände sig till sin kammarjungfru, som hade hört sin matmor tala med någon och helt förfärad skyndat in, Gertrud, jag har ingenting mer att frukta, ty från detta ögonblick anförtror jag min heder åt den tappraste och ridderligaste af Frankrikes ädlingar.

Därefter räckte hon handen åt Bussy och sade:

— Stig upp, min herre; jag vet, hvem ni är; nu måste ni äfven veta, hvem jag är.

14.

Hvem Diana de Méridor var.

Bussy reste sig upp, förvirrad af sällhet, och inträdde med Diana i den salong, grefve de Monsoreau nyss lämnat.

Han betraktade Diana med beundran och förvåning; han hade ej vågat tro, att den kvinna, han sökte, skulle kunna uthärda jämförelse med kvinnan i hans dröm, och likväl fann han nu verkligheten öfverträffa allt, hvad han ansett såsom en blott fantasi.

Diana var aderton eller nitton år, således i ungdomens och skönhetens första fägring. Man kunde ej misstaga sig på uttrycket i Bussys blick; Diana såg sig beundrad, och hon hade ej mod att störa hans hänryckning.

Slutligen fann hon dock, att hon måste bryta denna tystnad, som var alltför vältalig.

— Min herre, sade hon, ni har besvarat den ena af mina frågor, men ej den andra. Jag frågade er, hvem ni var,

och ni har sagt mig det; men jag frågade er också, hur ni kommit hit, och på denna fråga har ni ej svarat.

— Min fru, sade Bussy, af några ord, som jag uppsnappat af ert samtal med herr de Monsoreau, har jag funnit, att orsaken till min närvaro helt naturligt skall förklaras af den berättelse, ni haft den godheten lofva mig. Sade ni mig icke själf nyss, att jag skulle få veta, hvem ni är?

— Jo, ack jo, grefve; jag skall berätta er allt, svarade Diana; ert namn är tillräckligt att ingifva mig förtroende, ty jag har ofta hört detta namn nämnas såsom tillhörande en tapper och ridderlig man, åt hvilken man kan anförtro allt.

Bussy bugade sig.

— Af de få ord ni hört, fortfor Diana, har ni kanske förstått, att jag är baron de Méridors dotter, enda arfvingen till ett af de äldsta och ädlaste namn i Anjou.

— Jag har, sade Bussy, hört omtalas en baron de Méridor, som i slaget vid Pavia kunnat rädda sig, men när han fick veta, att konungen var fången, lämnade han sin värja i spanjorernas händer och begärde som en ynnest att få åtfölja Frans I till Madrid. Han lämnade ej konungen, förr än han fick tillfälle att återvända till Frankrike och underhandla om hans lösen.

— Det var min far, min herre, och om ni någonsin inträder i slottet Méridors stora sal, skall ni där såsom ett minne af denna tillgifvenhet se konung Frans I:s porträtt, måladt af Leonardo da Vinci.

— Ack, sade Bussy, på den tiden visste furstarne att belöna sina trogna tjänare.

— Vid sin återkomst från Spanien gifte sig min far. Hans två första barn, tvenne söner, dogo, hvilket förorsakade min far mycken sorg, emedan han förlorade hoppet att se sitt namn fortlefva. Snart dog äfven konungen; min fars smärta öfvergick då till förtviflan; han lämnade hofvet några år därefter och begaf sig med sin maka till slottet Méridor, där jag föddes, tio år efter mina bröders död.

All min fars kärlek öfverflyttades nu på mig; hans tillgifvenhet för mig var ej ömhet, den var afguderi. Tre år efter min födelse förlorade jag min mor; detta var ett nytt, förskräckligt slag för min far.

Jag växte upp under hans ögon. Jag var allt för honom och han var allt för mig. Sålunda uppnådde jag mitt sex-

tonde år utan att ana, att det fanns någon annan värld än den, hvaruti jag lefde med min far, mina svanar, mina turturdufvor, utan att betänka, att detta lugna lif någonsin kunde upphöra, utan att önska, att det någonsin skulle det.

Slottet Méridor var på alla sidor omgifvet af vidsträckta skogar, som tillhörde hertigen af Anjou; där fanns godt om dofhjortar, råbockar och hjortar, dem ingen tänkte på att störa och hvilka, emedan man lämnade dem i fullkomlig ro, slutligen blefvo alldeles tama. Några af dem voro så vana vid min röst, att de skyndade fram, då jag ropade dem; bland andra fanns det en hind, Dafne, som till och med åt ur min hand.

En vår syntes hon ej till på en hel månad; jag trodde henne vara död och begrät henne som en vän, då jag en dag åter fick se henne med två små hjortkalfvar; i början voro ungarna rädda för mig, men då de sågo sin mor slicka min hand, förstodo de, att de ingenting hade att frukta, och de kommo äfven i sin ordning fram till mig.

Ungefär vid den tiden spred sig ett rykte, att hertigen af Anjou sändt en vice guvernör till provinsens hufvudstad. Några dagar därefter fick man veta, att denne anländt, och att det var grefve de Monsoreau.

O, hvarför träffade detta namn så obehagligt mitt öra, redan första gången jag hörde det uttalas? Jag kan ej förklara denna smärtsamma sinnesrörelse annat än som en aning.

Åtta dagar förflöto. Man talade i trakten på olika sätt om denne grefve de Monsoreau. En morgon genljöd skogen af jakthorn och hundskall; jag sprang ända ned till gallerporten vid parken och hann just lagom för att se, hur min Dafne med blixtens hastighet ilade förbi, förföljd af ett koppel hundar; hennes båda hjortkalfvar följde henne. Ögonblicket därefter såg jag en man, ridande på en svart häst, ila förbi. Det var herr de Monsoreau.

Jag ville skrika, jag ville be om nåd för min arma skyddsling, men han hörde ej min röst eller gaf ej akt därpå, så hänförd var han af sin jaktifver.

Utan att betänka, hvilken oro jag skulle förorsaka min far, om han finge veta min frånvaro, sprang jag åt samma håll, som jag hade sett honom rida; jag hoppades att råka grefven själf eller någon af hans följe för att besvärja dem att sluta upp med detta förföljande. Utan att veta, hvart

jag tog vägen, sprang jag på detta sätt en half lieue; jag hade förlorat ur sikte både hind, koppel och jägare. Snart kunde jag ej mera höra hundarnas skall; jag dignade ned vid foten af ett träd och började gråta. Om en stund hördes jakten närma sig. Jag reste mig genast upp och skyndade åt det håll, hvarifrån jag hörde larmet.

På ett öppet ställe i skogen fick jag verkligen se den arma Dafne flämtande ila förbi; hon hade nu blott en hjortkalf med sig; den andra hade troligen dukat under och blifvit söndersliten af hundarna.

Hon själf var synbart trött: afståndet mellan henne och kopplet var mindre än första gången; hennes lopp hade förändrats till ett ojämnt hoppande, och då hon ilade förbi, skrek hon sorgligt.

Jag gjorde fåfänga ansträngningar att göra mig hörd. Herr de Monsoreau såg ingenting annat än djuret, han förföljde, och han ilade förbi ännu fortare om möjligt, än första gången.

Bakom honom syntes tre eller fyra af jaktbetjäningen, som med horn och röst uppmuntrade hundarna. Jakten flög förbi som en stormvind och försvann i skogen.

Jag var förtviflad, men snart började jag hoppas, att jakten för tredje gången kunde passera förbi mig. Jag följde således en liten gångstig, som jag visste ledde till slottet Beaugé. Detta slott, som tillhörde hertigen af Anjou, var beläget nära tre lieues från min fars slott. Snart fick jag se det, och först nu erinrade jag mig, att jag gått tre lieues, att jag var ensam och ganska långt från mitt hem.

Jag tillstår, att ett slags obestämd oro fattade mig, och att jag i detta ögonblick endast tänkte på det oförsiktiga, ja till och med opassande i mitt uppförande. Jag följde utmed brädden af en damm, ty jag ämnade bedja trädgårdsmästaren, som ofta gifvit mig blommor, då jag varit där med min far, följa mig tillbaka, då plötsligt jakten ånyo hördes. Ett ögonblick stannade jag och lyssnade. Larmet tilltog, och jag glömde allt annat. Nästan i samma ögonblick såg jag hinden störta fram ur skogen på andra sidan dammen. Hon var nu ensam, ty hon hade äfven förlorat sin andra kalf; åsynen af vattnet tycktes återge henne krafter; hon störtade sig i dammen, liksom hade hon velat komma till mig.

I början sam hon ganska raskt. Jag betraktade henne

med tårade ögon och nästan lika andlös som hon själf; men småningom uttömdes hennes krafter, medan hundarna tvärtom, lifvade af att vara sitt rof så nära, tycktes fördubbla sina ansträngningar. Snart hunno de henne. I detta ögonblick syntes herr de Monsoreau vid skogsbrynet; han hoppade af sin häst och sprang ned till dammen. Jag samlade nu alla mina krafter för att med hopknäppta händer ropa: förskona henne! Säkert hörde han mig, ty han vände sig om, och jag såg honom hoppa i en båt, som han lösgjorde och i hvilken han hastigt nalkades den arma hinden. Jag tviflade ej mer, att herr de Monsoreau skyndade sig att efterkomma min önskan, då jag plötsligt såg honom draga sin jaktknif: dess breda blad blixtrade ett ögonblick i solskenet, och jag uppgaf ett skrik, ty ända till skaftet stötte han in knifven i det arma djurets hals. En blodström sprutade ur såret och färgade vattnet; den arma hinden uppgaf ett klagande läte, reste sig nästan upp öfver vattenytan och nedföll sedan död.

Jag uppgaf ett nästan lika smärtsamt skri som Dafne och nedföll afdånad vid dammens brädd.

Då jag återkom till sans, låg jag i ett rum på slottet Beaugé, och min far, som man efterskickat, satt gråtande vid min hufvudgärd.

Dagen därpå kunde jag återvända till Méridor, där jag likväl på tre eller fyra dagar ej lämnade mitt rum.

Den fjärde dagen sade mig min far, att under hela den tid, jag varit sjuk, hade herr de Monsoreau, som fått se mig i det ögonblick, då man bortburit mig afdånad, hvarje dag kommit för att underrätta sig om mitt hälsotillstånd; han hade blifvit utom sig, då han fått veta, att han mot sin vilja varit orsak till denna händelse, och hade anhållit att få bedja mig om ursäkt därför, tilläggande, att han ej blefve lugnad, innan han af min egen mun fått förlåtelse.

Det skulle sett besynnerligt ut, om jag nekat taga emot honom; oaktadt min motvilja kunde jag ej neka att uppfylla hans begäran.

Dagen därpå infann han sig; jag insåg allt det löjliga i min ställning; jakten är ett nöje, hvari till och med fruntimmer ofta deltaga; det var således jag, som på sätt och vis bjöd till att ursäkta mig för denna sällsamma sinnesrörelse, därigenom att jag tillskref den min ömhet för den stackars Dafne. Nu var det grefvens tur att låtsa vara

förtviflad, och tjugu gånger bedyrade han vid sin heder, att om han kunnat ana, det jag haft en sådan ömhet för hans offer, skulle det varit honom ett nöje att skona det; dessa bedyranden öfvertygade mig emellertid på intet sätt, att grefven skildes från mig utan att ur mitt hjärta ha kunnat utplåna det intryck, han där gjort.

Då grefven tog afsked, bad han min far om tillåtelse att snart få återkomma. Han var född i Spanien, hade blifvit uppfostrad i Madrid, och min far fann ett slags nöje uti att med honom samtala om ett land, där han så länge vistats. Dessutom var grefven af god familj, vice guvernör i provinsen, därtill, såsom man sade, hertigens af Anjou gunstling; och min far hade således intet skäl att vägra honom denna begäran.

Ifrån detta ögonblick upphörde tyvärr, om ej min lycka, åtminstone mitt lugn. Snart varseblef jag det intryck, jag hade gjort på grefven. I början kom han blott en gång i veckan, men snart två och slutligen alla dagar. Jag såg det nöje, min far erfor af hans samtal, som alltid antydde ett öfverlägset förstånd. Jag tordes ej beklaga mig; ty hvad hade jag väl att beklaga mig öfver? Grefven var artig mot mig, som mot en älskarinna, vördnadsfull, som mot en syster.

En morgon kom min far in till mig med ett mer än vanligt allvarsamt utseende, hvilket dock förrådde ett slags tillfredsställelse.

— Mitt barn, sade han till mig, du har ju alltid försäkrat mig, att du skulle anse dig lycklig, om du ej behöfde lämna mig?

— Ack, min far, utropade jag, du vet ju, att detta är min innerligaste önskan!

— Välan, min Diana, fortfor han, i det han lutade sig ned öfver mig för att kyssa mig på pannan, det beror endast af dig själf att se denna önskan förverkligad.

Jag anade hvad han hade att säga mig, och bleknade så förfärligt, att han drog sig tillbaka, innan han med sina läppar vidrört min panna.

— Diana, mitt barn, utropade han; o min Gud, hvad fattas dig?

— Herr de Monsoreau, är det ej så? stammade jag.

— Ja, hvarför icke? sade han förvånad.

— O, aldrig, min far, om ni har något medlidande med ert barn, aldrig!

— Diana, min älskling, sade han, hur skulle jag kunna tvinga dig till något; du vet ju, att jag tillber dig; betänk dig en vecka, och om, inom åtta dar...

— O, nej, nej, utropade jag, det är onödigt; icke åtta dar, icke åtta timmar, icke en minut. Nej, nej, o, nej.

Jag brast i tårar.

Min far tillbad mig; han hade aldrig förr sett mig gråta så, han tryckte mig i sina armar och ställde mig tillfreds genom att på sin heder lofva mig, att han aldrig mer skulle tala om detta giftermål.

En månad förflöt verkligen, utan att jag såg herr de Monsoreau och utan att jag ens hörde talas om honom, då min far och jag en morgon erhöllo en inbjudning till en stor fest, hvilken herr de Monsoreau skulle gifva för hertigen af Anjou, som väntades på besök till den provins, hvars namn han bar. Denna fest skulle äga rum på stadshuset i Angers.

Med brefvet följde en personlig inbjudning från prinsen, som skref till min far, att han påminde sig fordom ha sett honom vid konung Henriks hof, och att han med nöje skulle återse honom.

Min första känsla var att be min far neka, och säkert skulle jag lyckats öfvertala honom, om bjudningen endast varit från herr de Monsoreau; men prinsen hade äfven del i denna inbjudning, och min far vågade ej såra hans höghet med ett afslag.

Vi begåfvo oss således till denna fest. Herr de Monsoreau mottog oss, såsom hade ingenting passerat; han bemötte mig såsom alla de andra damerna, och jag ansåg mig lycklig att å hans sida ej vara föremål för något slags utmärkelse.

Men det förhöll sig ingalunda på samma sätt med hertigen af Anjou. Genast från början fästes hans blick på mig. Jag kände mig besvärad af denna blick, och utan att säga min far orsaken, hvarför jag önskade lämna balen, bad jag honom så mycket därom, att vi voro de första, som begåfvo oss af.

Tre dagar senare infann sig grefve de Monsoreau på Méridor; jag fick se honom på långt håll och drog mig undan i min kammare.

Jag fruktade, att min far skulle kalla mig; men han gjorde det ej. Efter en half timmes förlopp såg jag herr de Monsoreau rida sin väg, utan att någon hade underrättat mig om hans besök. Ännu mer, min far talade ej ens med mig om honom; jag trodde mig blott märka, att han efter detta besök var allvarsammare än vanligt.

En dag, då jag återkom från en promenad, underrättade man mig, att herr de Monsoreau var hos min far. Denne hade flera gånger frågat efter mig och med oro undrat, hvart jag kunde ha gått, samt gifvit befallning, att man skulle underrätta honom, då jag återkommit.

I det samma kom min far in till mig.

— Mitt barn, sade han till mig, ett skäl, som det är onödigt att säga dig, tvingar mig att några dagar skiljas från dig. Fråga mig ingenting; betänk blott att det skall vara ett högst viktigt skäl, som kan förmå mig att tillbringa åtta dar, fjorton dar, ja, kanske en månad, utan att se dig.

Jag ryste utan att dock kunna ana den fara, för hvilken jag var utsatt. Men herr de Monsoreaus tvenne besök bådade mig ingenting godt.

— Hvart skall jag då under tiden taga vägen, min far? frågade jag.

— Du skall fara till slottet Lude, till min syster, där du skall vara dold för allas blickar. Man skall laga, att du kommer dit nattetid.

— Följer du inte med, min far?

— Nej, jag skall stanna kvar här för att afvända alla misstankar; själfva husfolket skall vara i okunnighet om, hvart du tager vägen.

— Men hvem skall då ditföra mig?

— Tvenne personer, på hvilka jag kan lita.

— O, min Gud!

— Mitt barn, sade min far, det måste ske.

Jag var så öfvertygad om min fars kärlek, att jag ej gjorde några invändningar och ej begärde någon förklaring; det blef endast öfverenskommet, att Gertrud, min ammas dotter, skulle åtfölja mig.

Om aftonen klockan åtta — det var mycket mörkt och kallt, ty vintern var inne — kom min far och hämtade mig. Vi lämnade huset i all tysthet, gingo genom trädgården, och han öppnade själf en liten port, som ledde åt skogen; där funno vi en s. k. hästbår och tvenne karlar; min far

talade en lång stund med dem och anbefallde mig åt dem, såsom jag kunde tycka; därpå steg jag upp i båren, och Gertrud satte sig bredvid mig; min far omfamnade mig ännu en gång, och därefter begåfvo vi oss i väg.

Jag var okunnig om, hvad det var för en fara, som hotade mig och tvang mig att lämna slottet Méridor. Jag gjorde Gertrud frågor härom, men hon var lika okunnig som jag, och jag vågade ej tilltala våra ledsagare, dem jag ej kände. Vi fortsatte således vår färd under den djupaste tystnad och, som det tycktes, på med flit valda omvägar. Efter ungefär tvenne timmars förlopp, just i det ögonblick då jag i följd af bårens enformiga rörelse höll på att inslumra, väcktes jag plötsligt af Gertrud, som häftigt fattade min arm, ty båren hade stannat.

— Ack, min fröken, sade den stackars flickan, hvad kan nu ha händt?

Jag stack ut hufvudet mellan gardinerna och fick se, att vi voro omringade af sex maskerade ryttare; våra ledsagare, som velat försvara sig, hade blifvit afväpnade och bundna.

Jag var allt för uppskrämd att kunna ropa på hjälp, och dessutom, hvartill hade våra rop tjänat?

Den, som syntes vara anförare för de maskerade karlarne, närmade sig båren och sade: Var lugn, min fröken, intet ondt skall vederfaras er; men ni måste följa oss.

— Hvart då? frågade jag.

— Till ett ställe, där ni, långt ifrån att behöfva frukta något, tvärtom skall bli behandlad som en drottning.

Detta löfte förfärade mig långt mer, än en hotelse skulle ha gjort. O, min far, min far! stammade jag.

— Hör på, min fröken, hviskade Gertrud till mig, jag känner till trakten, jag är er tillgifven, jag är stark, och vi skola vara bra olyckliga, om vi ej lyckas fly.

Denna tröst, som min stackars tjänarinna ville inge mig, var långt ifrån att lugna mig. Emellertid är det så ljuft att känna sin smärta delad, att jag åter hämtade något mod.

— Välan, mina herrar, sade jag; vi äro ett par arma kvinnor och kunna ej försvara oss.

Vi togo nu kosan åt ett helt annat håll. —

Som man lätt kan förstå, lyssnade Bussy med djupaste uppmärksamhet till Dianas berättelse; det ligger i den gry-

ende kärleken en nästan religiös känsla för den person, man börjar att älska; den kvinna, som hjärtat utkorat, är genom detta val upphöjd öfver alla andra kvinnor; man ser henne liksom genom ett förstoringsglas, hon blir liksom förklarad; hvarje hennes åtbörd är en ynnest, hvarje hennes ord en nåd; hennes blick gläder, hennes smålöje tjusar älskaren.

Den unge mannen hade således låtit den sköna berätterskan upprulla hela taflan af sitt förflutna lif, utan att ens tänka på att afbryta henne. Hvarje omständighet af denna lefnad, öfver hvilken han kände sig kallad att vaka, hade för honom ett mäktigt intresse. Stum och nästan andlös lyssnade han till Dianas ord, liksom hade hans tillvaro berott på hvart och ett af dem.

Då nu den unga damen gjorde ett ögonblicks uppehåll, hade Bussy därför ej styrka att hejda sin otålighet, utan, i det han hopknäppte sina händer, utbrast han: Ack, fortfar, fortfar!

Diana kunde ej misstaga sig om det intresse, hon väckte; allt hos den unge mannen: röst, åtbörder och ansiktsuttryck, stod i öfverensstämmelse med den bön, han uttalade. Diana smålog sorgset och fortfor:

— Vi färdades omkring tre timmar, hvarefter båren stannade. Jag hörde en port knarra på sina gångjärn, man växlade några ord, båren sattes åter i rörelse, och jag tyckte mig märka, att den passerade öfver en vindbrygga. Jag bedrog mig ej, jag tittade ut och såg, att vi befunno oss på en borggård.

Men hvad var det för ett slott? Hvarken jag eller Gertrud visste det. Ofta under vägen hade vi försökt att känna igen trakten, men vi hade endast sett skog. Vi hade dock kommit på den tanken, att man för att förvilla oss låtit oss göra oupphörliga omvägar i denna skog.

Dörren till vår bår öppnades, och samme karl, som redan hade tilltalat oss, bad oss stiga ur.

Jag lydde stillatigande. Två karlar, som utan tvifvel tillhörde slottsbetjäningen, hade kommit med facklor för att mottaga oss. I enlighet med det grymma löfte, man gifvit mig, visade man oss, trots vår fångenskap, den största aktning. Vi följde karlarne med facklorna; de förde oss in i en rikt möblerad sängkammare.

En präktig aftonmåltid var uppdukad på ett bord.

— Ni är hemma hos er, min fröken, sade den man, som redan tvenne gånger tilltalat oss, och efter som en kammarjungfru är nödvändig för er, så får ni behålla den, ni medfört; hennes rum ligger bredvid ert eget.

Gertrud och jag utbytte en glad blick.

— Så snart ni önskar något, forfor den maskerade mannen, så behöfver ni endast klappa på denna dörr, och någon, som ständigt skall vaka i yttre rummet, efterkommer då genast era befallningar.

Denna skenbara uppmärksamhet tillkännagaf, att vi voro bevakade.

Den maskerade mannen bugade sig därpå och gick ut; vi hörde honom stänga dörren i lås.

Gertrud och jag befunno oss nu allena. Gertrud sade med sakta röst: Märkte fröken, att vi gingo endast några få trappsteg upp från gården?

— Ja.

— Vi befinna oss således i bottenvåningen.

— Ja visst.

— Och därför, tillade hon saktare, i det hon fäste sina ögon på luckorna utanför fönstren, och därför...

— Om dessa fönster icke ha några galler, afbröt jag.

— Ja, och om fröken har mod?

— Mod! upprepade jag; ack, var lugn, jag skall nog få det!

Jag gick fram till fönstret, hvars hakar jag sökte att taga reda på. Jag eller snarare Gertrud fann dem snart, och luckan öppnades.

Jag uppgaf ett glädjerop; det fanns inga galler för fönstret.

Men Gertrud hade redan upptäckt orsaken till denna förmenta vårdslöshet hos våra väktare: en bred damm låg tätt intill byggningen på denna sida; vi voro således långt bättre instängda, än om det varit galler för fönstren.

Men då jag såg mig omkring, kände jag genast igen mig: vi voro fångar på slottet Beaugé, där, som jag redan sagt, jag flera gånger varit med min far, och dit man en månad förut hade fört mig, samma dag min stackars Dafne dödades.

Slottet Beaugé tillhörde hertigen af Anjou, och det var nu först jag liksom genom en blixtstråle upplystes om sanna förhållandet. Jag betraktade dammen med en dyster

tillfredsställelse; den kunde bli en sista tillflykt mot våldet och vanäran.

Vi stängde åter luckorna, och jag kastade mig på sängen. Gertrud satte sig i en länstol och inslumrade.

Tjugu gånger denna natt flög jag yrvaken upp, ett rof för en oerhörd fruktan; men ingenting rättfärdigade denna fruktan annat än den belägenhet, hvaruti jag befann mig; ingenting tillkännagaf några elaka afsikter mot mig; tvärtom sofvo alla i slottet, eller åtminstone låtsade sofva, och intet buller störde nattens tystnad.

Dagen grydde ändtligen, och i den mån omgifningarna framträdde ur skymningen, bekräftades min första fruktan; all flykt var omöjlig utan någon hjälp utifrån; och hvarifrån skulle denna hjälp komma?

Mot klockan nio klappades på vår dörr; jag gick in i Gertruds rum och tillsade henne att släppa in dem.

Det var samma tjänare, vi sett aftonen förut, och hvilka nu kommo för att taga bort aftonmåltiden, som vi ej hade rört, och i stället servera vår frukost.

Gertrud gjorde dem några frågor; men utan att besvara dessa lämnade de rummet.

Jag återvände därpå in i mitt rum; allt var mig nu klart. Hertigen af Anjou hade sett mig vid den fest, grefve de Monsoreau gifvit; han hade fattat tycke för mig; min far hade blifvit underrättad härom och velat rädda mig undan de förföljelser, för hvilka jag utan tvifvel skulle utsättas. Han hade därför aflägsnat mig från Méridor, men hans försiktighet var förgäfves, ty vi hade blifvit förrådda antingen genom en trolös tjänare eller genom en olycklig tillfällighet, och jag hade fallit i händerna på den man, för hvilken han velat dölja mig.

På Gertruds böner drack jag en kopp mjölk och åt en bit bröd. Hela förmiddagen sysselsatte vi oss att uppgöra dåraktiga planer till flykt. Vi kunde på hundra stegs afstånd se en liten båt med sina åror fastgjord i vassen. Om denna båt varit oss närmare, skulle vi säkert kunnat rädda oss.

Man serverade oss middagen, liksom man serverat frukosten. Jag satte mig till bords, men plötsligt, då jag bröt en bit bröd, föll därur en liten biljett.

Jag öppnade den hastigt; den innehöll endast dessa ord:

"En vän vakar öfver er. I morgon skall ni få underrättelser om honom och om er far."

Det är lätt att fatta, hur glad jag blef; mitt hjärta klappade så, att det kunnat spränga mitt bröst. Jag visade biljetten för Gertrud, och den öfriga delen af dagen tillbragtes med att vänta och hoppas.

Andra natten förflöt lika lugnt som den första; omsider inföll den så ifrigt efterlängtade frukosttimmen, ty jag betviflade ingalunda, att jag i mitt bröd skulle finna en annan biljett. Jag bedrog mig ej; denna biljett var affattad i följande ordalag:

"Den person, som bortfört er, ankommer till slottet Beaugé i afton klockan tio; men den vän, som vakar öfver er, skall infinna sig under era fönster klockan nio med ett bref från er far, som skall anbefalla er att skänka honom det förtroende, hvilket ni, utan detta bref, kanske ej skulle bevilja honom. Bränn upp denna skrifvelse."

Jag läste och omläste detta bref och kastade det sedan på elden. Handstilen var mig alldeles obekant, och jag erkänner, att jag var okunnig om, från hvem denna biljett kunde vara.

Gertrud och jag förlorade oss i gissningar; väl hundra gånger gingo vi till fönstret för att se, om vi ej kunde upptäcka någon vid dammen eller i skogsbrynet; men allt var tyst och öde.

En timme efter middagen klappade man på vår dörr; det var första gången, man sökte komma in till oss på annan tid än vid måltidstimmarna. Som vi icke kunde stänga vår dörr innanför, återstod ej annat val än att låta dem komma in.

Det var samma person, som hade tilltalat oss, då vi ännu befunno oss i hästbåren, och sedan på slottsgården. Jag kunde icke känna igen hans anletsdrag, emedan han var maskerad, då han tilltalade oss; men vid de första ord han yttrade, igenkände jag honom på rösten.

Han lämnade mig ett bref.

— På hvilkens vägnar kommer ni, min herre? frågade jag.

— Om fröken täckes läsa brefvet, svarade han, så får fröken nog se det.

— Men jag vill ej läsa detta bref, då jag ej vet, från hvem det kommer.

— Fröken har rättighet att göra, hur fröken behagar. Jag har fått befallning att öfverlämna detta bref, och jag lägger det här för era fötter.

Mannen lade verkligen ned brefvet och lämnade sedan rummet.

— Hur skall jag göra? frågade jag Gertrud.

— Om jag vågade gifva fröken ett råd, så läs brefvet; kanhända underrättar det oss om någon fara, den vi sedan kunna undvika.

Rådet var så förståndigt, att jag ändrade mitt första beslut och öppnade biljetten.

I detta ögonblick afbröt Diana sin berättelse, steg upp, öppnade en liten byrå och framtog ett bref.

Bussy blickade på utanskriften och läste: Till Diana de Méridor.

Med en blick på den unga kvinnan tillade han:

— Detta är hertigens af Anjou stil.

— Ack, svarade hon med en suck, han bedrog mig då ej!

Då Bussy tvekade att öppna brefvet, fortfor hon:

— Läs, min herre; slumpen har ju invigt er i de viktigaste händelserna af min lefnad; jag bör ej mer ha någon hemlighet för er.

Bussy läste:

”En olycklig furste, hvars hjärta djupt blifvit träffadt af er himmelska skönhet, skall i afton klockan tio infinna sig hos er för att söka ursäkta sitt uppförande mot er, ett uppförande, som han ganska väl vet ej kan ha någon ursäkt annat än i den oöfvervinneliga kärlek, han hyser för er.

Frans.”

— Således är detta bref verkligen från hertigen af Anjou? frågade Diana.

— Ja, svarade Bussy; det är hans stil och hans egenhändiga namnteckning.

— Skulle han väl vara mindre brottslig, än jag förmodat? suckade Diana.

— Hvilken? Prinsen? frågade Bussy.

— Nej, grefve de Monsoreau.

Nu suckade Bussy i sin ordning.

— Fortfar, min fru, sade han, och vi skola söka bedöma både fursten och grefven rätt.

Diana fortsatte: Detta bref, som jag ej hade något skäl

att anse för falskt, emedan det till alla delar öfverensstämde med mina farhågor, underrättade mig, såsom Gertrud förmodat, om den fara, som hotade mig, och gjorde mig den okände vännens mellankomst så mycket dyrbarare, enär han i min fars namn erbjöd mig sitt bistånd. Hela mitt hopp stod således till honom.

Vi började å nyo stirra ut genom fönstren, men upptäckte ingenting, som kunde ingifva oss någon förhoppning.

Mörkret inbröt. Fyra eller fem timmar återstodo oss ännu att vänta, innan den afgörande stunden var inne, och vi väntade med största ångest.

Omkring klockan sju sågo vi en lätt dimma uppstiga ur dammen; men denna dimma hindrade oss ej att urskilja föremålen, eller också voro våra ögon redan vana vid mörkret.

Som vi ej hade någon klocka, visste vi ej, hvad tiden led, då vi plötsligt varseblefvo några rörliga skuggor vid skogsbrynet. Dessa skuggor tycktes varsamt nalkas. Kanske skulle vi till och med tagit dem endast för en lek af vår ansträngda syn, om ej plötsligt en hästs gnäggande nått vårt öra.

— Det är våra vänner, mumlade Gertrud.

— Eller ock prinsen, sade jag.

— Åh, prinsen, svarade hon, han skulle icke dölja sig på det sättet.

Denna anmärkning skingrade mina misstankar och lugnade mig; vi fördubblade vår uppmärksamhet.

Snart sågo vi en man nalkas. Jag tyckte, att han skilde sig från några andra personer, som stannade i en skogsdunge.

Denne man gick rakt ned till båten, lösgjorde den, steg i, och farkosten gled tyst fram öfver dammen.

Allt efter som den kom närmare, ansträngde jag mina ögon för att genomtränga mörkret. Jag tyckte mig genast känna igen grefve de Monsoreaus höga gestalt och dystra anletsdrag, och slutligen, då han var blott på tio stegs afstånd, tviflade jag ej mer på, att det var han.

Jag fruktade nu hjälpen nästan lika mycket som faran.

Jag stod stum och orörlig på sidan om fönstret, så att han ej kunde se mig. Då han kommit till foten af

muren, fäste han båten i en järnring, och jag såg snart hans hufvud i jämnhöjd med fönstret.

Härvid kunde jag ej återhålla ett sakta rop.

— Ack, förlåt, sade grefve de Monsoreau, jag trodde, att ni väntade mig.

— Det är sant, att jag väntade någon, min herre, svarade jag. Men jag visste ej, att denne någon var ni.

Ett bittert smålöje öfverfor vid dessa ord grefvens ansikte.

— Hvem vakar öfver Diana de Méridors ära utom jag och hennes far?

— I ert bref, min herre, har ni sagt mig, att ni kommer i min fars namn.

— Ja, min fröken; och som jag förutsett, att ni skulle misstro mig, så se här en biljett från baronen.

Vi hade ej tändt några ljus, men vid spiselbrasans sken läste jag följande:

"Min älskade Diana! Grefve de Monsoreau är den ende, som kan rädda dig ur den fara, hvilken hotar dig, och denna fara är omätlig. Anförtro dig således helt och hållet åt honom såsom den bäste vän, himlen kunnat sända oss. Längre fram skall han säga dig, hvad jag af mitt innersta hjärta skulle önska, att du gjorde för att afbörda vår skuld till honom. Det är din far, som besvär dig att tro, hvad han säger, och att ha barmhärtighet med dig själf och med honom."

Jag hade egentligen ingenting emot grefve de Monsoreau; den motvilja, han ingaf mig, var snarare instinktmässig än grundad på några skäl. Jag hade intet annat att förebrå honom, än att han dödat min hind, och detta var ett bra lindrigt brott af en jägare.

— Min herre, sade jag, jag har läst min fars bref; han säger, att ni skall föra mig härifrån, men han säger icke hvart.

— Jag för er till Méridor.

— Jag får således återse min far?

— Inom tvenne timmar.

— Ack, min herre, om ni säger sant...

Jag hejdade mig; grefven väntade synbart att få höra slutet af meningen.

— Räkna på hela min erkänsla, tillade jag med darrande röst, ty jag anade, hvad han kunde vänta af denna erkänsla.

— Min fröken, sade grefven, ni är då färdig att följa mig?

Orolig kastade jag en blick på Gertrud; man kunde lätt se, att grefvens hemska anletsdrag ej heller ingåfvo henne förtroende.

— Betänk, att hvarje minut, som flyr, är dyrbarare än ni någonsin kan ana, sade han. Jag har redan uppehållit mig här nära en half timme; klockan är snart tio, och då skall prinsen infinna sig på slottet Beaugé. Är han väl en gång här, kan jag för er ingenting annat göra än onyttigtvis våga mitt lif, som jag i detta ögonblick vågar med full förtröstan att kunna rädda er.

— Men hvarför har ej min far kommit med hit?

— Er far är omgifven af spioner. Han kan ej taga ett steg utan att man vet, hvart han går.

— Än ni själf då? frågade jag.

— Hvad mig själf angår, så är det helt annat; jag är prinsens vän och förtrogne.

— Men, min herre, utropade jag, om ni är prinsens vän och förtrogne, så...

— Så förråder jag honom för er skull; ja, det är sant. Men också sade jag er nyss, att jag vågar mitt lif för att rädda er ära.

Det låg en sådan ton af öfvertygelse i grefvens ord, att, oaktadt den motvilja jag kände för att anförtro mig åt honom, jag dock ej kom mig för att säga något.

— Hör, sade grefven, om ni ännu tvekar, så se ditåt. Han visade mig en trupp ryttare, som nalkades slottet.

— Hvilka äro dessa? frågade jag.

— Det är hertigen af Anjou med sitt följe, svarade grefven.

— Fröken, fröken, ropade Gertrud, då är ingen tid att förlora!

— Vi ha redan förlorat allt för mycken tid, sade grefven; i Guds namn, besluta er då!

Jag nedföll på en stol; mina krafter sveko mig.

— Hör, sade grefven, hör hur de klappa på porten. Inom fem minuter är det ej mera tid.

Jag sökte förgäfves resa mig.

— Kom och hjälp mig, Gertrud, stammade jag.

— Ack, fröken, sade den arma flickan, hör ni ej, att porten öppnas? Hör ni ej, hur hästarna stampa på gården?

— Jo, jo, svarade jag, i det jag försökte stiga upp, men krafterna sveko mig.

— Ah, är det ingenting annat? sade hon; och härvid lyfte hon upp mig så lätt, som hade jag varit ett barn, och lade mig i grefvens armar.

Då jag kände denne man vidröra mig, spratt jag till, så att jag höll på att falla ur hans famn i sjön; men han tryckte mig hårdt mot sitt bröst och satte mig sedan ned i båten. Gertrud följde oss.

Jag märkte nu, att min slöja fallit i vattnet, och det föll mig in, att den skulle förråda oss.

— Min slöja, min slöja! sade jag åt grefven; tag då upp min slöja!

— Nej, det är bättre att låta den vara, svarade han.

Därpå fattade han årorna och började skyndsamt ro.

I detta ögonblick sågo vi fönstren i mitt rum upplysas och människogestalter röra sig fram och tillbaka därinne.

— Har jag bedragit er, sade herr de Monsoreau, och var det icke hög tid?

— Ack jo, min herre, sade jag; ni är verkligen min räddare.

Vi sågo nu en man inträda, för hvilken alla de andra lämnade plats. Denne man nalkades det öppna fönstret, lutade sig ut, varseblef slöjan, som flöt på vattnet, och uppgaf ett rop.

— Ser ni, att jag gjorde rätt i att låta slöjan ligga där? sade grefven; hertigen skall nu tro, att ni kastat er i vattnet, och medan han låter söka er, få vi tid att fly.

Jag darrade, när jag insåg, med hvilken skarpsinnighet han på förhand hade beräknat denna omständighet.

I detta ögonblick lade vi i land.

15.

Underhandlingen.

Knappt hade vi stigit i land, förrän sju eller åtta karlar skyndade emot oss. Det var grefvens följeslagare, och bland dem tyckte jag mig igenkänna de båda, som åtföljt vår båt, då vi blefvo anfallna af de ryttare, hvilka sedan förde oss till slottet Beaugé. En stalldräng höll tvenne

hästar, af hvilka den ena var grefvens svarta springare och den andra en hvit gångare, som var ämnad åt mig. Grefven hjälpte mig upp i sadeln. Gertrud skulle rida på samma häst som en af grefvens tjänare.

Vi aflägsnade oss i galopp. Jag märkte, att grefven hade tagit min gångares tygel, ehuru jag sade honom att jag var ganska van att sitta till häst; men han svarade mig då, att min gångare var litet skygg af sig.

Vi hade ridit ungefär i tio minuter, då jag hörde Gertrud ropa mig. Jag vände mig om och varseblef, att några af karlarne tagit en motsatt väg och förde henne med sig inåt skogen, medan grefven och de öfriga följde med mig.

— Gertrud! ropade jag. Min herre, hvarför följer icke Gertrud med oss?

— Det är ett oundvikligt försiktighetsmått, svarade grefven; om vi bli förföljda, måste vi lämna tvenne spår efter oss; det skall nu åt bägge hållen heta, att man sett ett fruntimmer, åtföljdt af några karlar, rida förbi. På detta sätt kunna vi hoppas, att hertigen af Anjou tar oriktig väg och förföljer er tjänarinna i stället för er själf.

Ehuru detta svar syntes ganska naturligt, tillfredsställde det mig ingalunda; men hvad var att göra? Jag suckade och afbidade hvad komma skulle.

För öfrigt följde grefven verkligen den väg, som förde till Méridor. Med den hastighet, hvarmed vi redo, borde vi inom en fjärdedels timme ankomma till slottet; men då vi hunnit till en korsväg i skogen, som var mig väl bekant, tog grefven plötsligt af åt vänster och följde en väg, som aflägsnade oss från slottet. Jag började genast att skrika, och oaktadt min gångares hastiga lopp, stödde jag redan handen mot sadelknappen för att hoppa af, då grefven slingrade sin arm omkring mig, lyfte mig ur sadeln och satte mig framför sig på sin häst. Min hvita gångare, som kände sig fri, flydde gnäggande inåt skogen.

Detta skedde så hastigt, att jag knappt hann skrika till, innan grefven lade sin hand på min mun för att tysta mig.

— Min fröken, sade han, jag svär, att jag endast handlar i enlighet med er fars vilja, hvarpå jag skall gifva er ett bevis vid första halt vi göra; om detta bevis ej är nog för er, så bedyrar jag vid min heder, att ni skall bli fri.

— Men ni sade ju, min herre, att ni skulle föra mig till min far!

— Ja, jag sade så, ty ni tvekade att följa mig, och ett ögonblicks längre tvekan hade påskyndat både hans, er och min undergång, hvilket ni sedan bort inse. Hör på, fortfor grefven, i det han höll inne sin häst, vill ni bereda er fars död? Vill ni störta er själf i fördärfvet? Säg blott ett ord, och jag skall genast föra er till slottet Méridor.

— Ni nämnde, att ni skulle förete bevis på att ni handlar i enlighet med min fars vilja?

— Ja, se här beviset, sade grefven; tag detta bref och läs det på första ställe, där vi taga in. Om ni, då ni läst det, ännu önskar återvända till slottet, så upprepar jag vid min heder, att ni skall vara fri. Men om ni vördar er fars befallningar, så är jag viss på, att ni ej skall återvända dit.

— Välan, min herre, låt oss då skynda till det ställe, där vi skola göra halt; ty jag längtar att få öfvertyga mig om, huruvida ni sagt mig sanningen.

— Men kom ihåg, min fröken, att ni följer mig frivilligt.

— Ja, frivilligt, såvida en ung flicka kan sägas handla frivilligt, då hon å ena sidan ser för ögonen sin fars död och sin egen vanära, å den andra nödvändigheten att förtro sig till en man, den hon knappt känner; men, lika godt, jag följer er frivilligt, min herre; därom kan ni öfvertyga er, såvida ni vill låta gifva mig en häst.

Grefven gaf härvid ett tecken åt en af sitt folk att stiga af. Jag hoppade ned från hans häst, och inom ett ögonblick red jag åter vid hans sida.

— Gångaren kan icke vara långt härifrån, sade grefven till den karl, som stigit af; sök reda på honom i skogen. Du träffar oss åter vid La Châtre.

Jag ryste ovillkorligen. La Châtre låg tio lieues från slottet Méridor, på vägen till Paris.

— Min herre, sade jag, jag följer er; men vid La Châtre skola vi uppgöra våra villkor.

— Det vill med andra ord säga, min fröken, svarade grefven, att ni vid La Châtre skall gifva mig era befallningar.

Denna skenbara undergifvenhet lugnade mig ingalunda; emellertid, som jag icke hade något annat medel att undkomma hertigens af Anjou förföljelser, fortsatte jag färden under djup tystnad. Vid dagbräckningen ankommo vi till

La Châtre. Men i stället för att rida in i byn ställde vi vår kosa till en aflägsen stuga.

Jag höll hastigt in min häst.

— Hvart taga vi nu vägen? frågade jag.

— Hör på, min fröken, svarade grefven; jag har redan märkt ert öfverlägsna förstånd, och det är just till detta ert förstånd jag nu vädjar. Kunna vi väl, då vi söka undfly en furste, näst konungen den mäktigaste man i riket, taga in på ett vanligt värdshus midt i en by, där förste bonde, som såge oss, skulle ange oss? En människa kunde man väl muta, men icke en hel by.

Det låg i alla grefvens svar så mycket skarpsinne, att jag ej kunde invända något.

Då vi anlände till stugan, syntes det, att vi voro väntade. Utan att jag gifvit akt därpå hade en af vårt följe ridit förut dit, och en god brasa flammade i en liten, ganska snygg kammare, där en säng redan stod bäddad.

— Se här ert rum, min fröken, sade grefven; jag skall nu afvakta edra befallningar.

Därefter bugade han sig och lämnade mig allena.

Jag tog genast fram min fars bref...

— Se här är det, grefve Bussy; jag tar er till domare; läs själf.

Bussy tog brefvet och läste:

”Min älskade Diana!

Om du, såsom jag ej betviflar, enligt min bön följt med grefve de Monsoreau, så har han helt visst sagt dig, att du haft den olyckan att allt för mycket behaga hertigen af Anjou, och att det är denne furste, som låtit enlevera dig och föra dig till slottet Beaugé; döm häraf, hvad du har att frukta af denne furste, och hvilket öde som hotar dig. Välan, det gifs ett medel att undgå denna vanära, den jag ej skulle öfverlefva, och det är att räcka din hand åt vår ädle vän. Är du väl en gång grefvinna de Monsoreau, skall grefven försvara sin hustru, och han har svurit att på allt upptänkligt sätt göra det. Min önskan är således, älskade barn, att detta giftermål försiggår så fort ske kan, och om du uppfyller mina önskningar, så ger jag dig min faderliga välsignelse och ber till Gud, att han värdes skänka dig all den sällhet, hans kärlek förvarar åt sådana hjärtan som ditt.

Din egen far.”

— Om detta bref verkligen är från er far, min fru, sade Bussy, så är det, tyvärr, allt för tydligt.

— Det är från honom, därom är intet tvifvel; men icke dess mindre genomläste jag det tre gånger innan jag fattade något beslut. Om en stund ropade jag på grefven. Han inträdde genast, hvilket bevisade, att han väntat utanför min dörr.

— Nå, frågade han, har ni läst brefvet?

— Ja, svarade jag.

— Tviflar ni ännu på min hängifvenhet och min vördnad?

— Om jag tviflat därpå, så har detta bref kommit mig att ändra mening. Nå, låt höra, min herre; om jag vore böjd att följa min fars råd, hvad ämnar ni göra?

— Jag ämnar föra er till Paris, min fröken, emedan där är lättast att dölja er.

— Och min far?

— Så snart ej mer någon fara hotar, skall jag föra baronen till er.

— Välan, jag är färdig att mottaga ert beskydd på de villkor ni föreskrifver.

— Jag föreskrifver ingenting, min fröken, svarade grefven, jag erbjuder er endast ett medel att rädda er.

— Nåväl, jag är färdig att antaga det medel till räddning ni erbjuder mig, men på trenne villkor.

— Tala, min fröken.

— Det första är, att Gertrud blir mig återgifven.

— Hon är därute, svarade grefven.

— Det andra är, att vi färdas hvar för sig till Paris.

— Jag ämnade just föreslå er detta för att lugna er.

— Och det tredje är, att, så framt ej någon å min sida erkänd nödvändighet det fordrar, vårt giftermål ej måtte äga rum annat än i min fars närvaro.

— Detta är min lifligaste önskan, och jag räknar på hans välsignelse för att öfver oss nedkalla himlens.

Jag stod stum. Jag hade trott, att grefven skulle sätta sig emot dessa trenne villkor, men tvärtom tycktes de öfverensstämma med hans egen plan.

— Och nu, min fröken, sade herr de Monsoreau, tillåter ni mig i min ordning att gifva er några råd?

— Tala, min herre.

— Först och främst, att ni endast måtte resa nattetid.

— Jag går in därpå.

— Vidare, att ni åt mig öfverlämnar omsorgen att bestämma hviloställena under vägen; alla mina försiktighetsmått skola endast afse samma mål, nämligen att hjälpa er undkomma hertigen af Anjou.

— Om ni, min herre, som ni påstår, verkligen älskar mig, så äro våra intressen gemensamma; jag har således ingen invändning att göra.

— Slutligen anhåller jag, att ni måtte godkänna den boning, jag skall utse åt er i Paris, hur enkel och aflägsen den än må vara.

— Jag begär ingenting högre än att få föra ett obemärkt lif; och ju enklare, ju aflägsnare bostaden blir, desto bättre anstår den en flykting.

— Då äro vi ense i alla punkter, min fröken, och för att handla i enlighet med den af er utstakade planen, återstår mig således ingenting annat än att betyga er min ödmjuka vördnad, att skicka er en tjänarinna och utstaka den väg, ni bör följa.

— Och jag å min sida vill handla lika ädelmodigt som ni, svarade jag; håll ni era löften, och jag skall hålla mina.

— Jag önskar ingenting högre, sade grefven, och detta löfte försäkrar mig om, att jag snart skall bli den lyckligaste bland dödlige.

Härvid bugade sig grefven och lämnade rummet.

Fem minuter därefter inträdde Gertrud.

Den goda flickans glädje var stor, ty hon hade trott, att man för alltid ville skilja henne från mig. Jag berättade henne nu allt; jag behöfde någon, åt hvilken jag kunde meddela mina planer, någon, som kunde bispringa mig vid deras utförande och som, i fall så behöfdes, kunde lyda vid första vink. Grefve de Monsoreaus eftergifvenhet förvånade mig; jag fruktade något svek i afseende på den öfverenskommelse, som nyss blifvit ingången oss emellan.

Just som jag sagt Gertrud allt detta, hörde vi hofslagen af en häst. Jag skyndade till fönstret och såg grefven i galopp återvända samma väg vi kommit. Men hvarför han sålunda återvände i stället för att färdas vidare, detta kunde jag ej förstå. Han hade dock uppfyllt första villkoret, i det han återgifvit mig Gertrud; han uppfyllde nu det andra, i det han aflägsnade sig; jag hade således ingenting att beklaga mig öfver. Dessutom, åt hvilket håll

grefven än styrde sin kosa, lugnade mig alltid hans afresa.

Vi tillbragte hela dagen i stugan. Om aftonen inträdde den, som tycktes vara anförare för eskorten, för att, som han sade, mottaga mina befallningar. Alldenstund faran syntes mig minskas, i samma mån jag aflägsnade mig från slottet Beaugé, svarade jag honom, att jag var färdig att när som helst bege mig på väg; fem minuter därefter inträdde han åter och underrättade mig, att allt var i ordning. Utanför porten fann jag den hvita gångaren; han hade sålunda blifvit återfunnen.

Vi färdades oafbrutet hela natten och gjorde halt först i dagbräckningen. Jag beräknade, att vi borde ha tillryggalagt nära femton lieues; för öfrigt hade grefven vidtagit alla möjliga försiktighetsmått, på det jag hvarken skulle lida af trötthet eller köld. Det sto, jag red, var en utmärkt passgångare, och då jag lämnade stugan, hängde man öfver mina axlar en skinnfodrad kappa.

Under hela färden visades mig ständigt samma uppmärksamhet och vördnad. Det var påtagligt, att någon for före oss och hade bestyr att på förhand tinga kvarter, men om det var grefven själf, det har jag aldrig fått veta, ty enligt vår öfverenskommelse återsåg jag honom ej en enda gång under hela vägen.

Sjunde dagen om aftonen varseblef jag från höjden af en kulle en stor massa hus. Det var Paris.

Vi gjorde nu halt för att invänta natten. Då mörkret inbrutit, begåfvo vi oss åter på väg. När vi kommit in i staden, redo vi raka vägen till Bastiljplatsen. Hör möttes vi af en man, som tycktes vänta oss och som sade:

— Här är det.

Porten stod öppen, och en lampa, som var ställd på nedersta trappsteget, upplyste hela förstugan.

— Min fröken, sade anföraren för eskorten, ni har nu kommit fram. Här slutar det uppdrag vi fått att följa er.

Våra ledsagare hälsade nu vördnadsfullt och redo sin väg. Gertruds först göromål var att stänga till porten, och vi gingo uppför trappan. Vi inträdde i samma våning, där ni, grefve Bussy, och jag nu befinna oss. När jag kommit in i min sängkammare, fick jag till min stora förvåning se mitt eget porträtt.

Jag igenkände detta porträtt, det hade hängt i min fars

rum på slottet Méridor; grefven hade utan tvifvel begärt det af min far och erhållit det.

Jag ryste, ty af detta nya prof fann jag, att min far redan ansåg mig som grefve de Monsoreaus maka.

Vi gingo genom hela våningen; den var ödslig, men ingenting fattades där; i alla rum var eld uppgjord, och i matsalen väntade oss ett väl serveradt bord. Jag blickade flyktigt därpå och såg, att det fanns blott ett enda kuvert; detta lugnade mig något.

— Fröken, sade Gertrud, ni ser, att grefven ända till slut håller sitt löfte.

— Ja, tyvärr, svarade jag med en suck; jag skulle hellre sett, att han brutit några af sina löften; han hade därigenom löst mig från mina.

Följande dag gick Gertrud ut och såg sig omkring; vid hennes återkomst fick jag veta, att vi bodde vid gatan Saint-Antoine, midt emot hôtel des Tournelles, och att den fästning, som reste sig till höger om oss, var Bastiljen.

Dessa underrättelser tjänade mig för öfrigt till ingenting. Jag kände ej Paris, emedan jag aldrig varit där förr.

Dagen förflöt utan någon ny tilldragelse, men om aftonen, då jag skulle sätta mig till bords, klappade någon på porten.

Gertrud och jag sågo häpna på hvarandra; det klappade ånyo och hårdare än förut.

— Gå och se efter, hvem det är, sade jag.

— Och om det är grefven? frågade hon, då hon såg mig blekna.

— Om det är grefven, svarade jag med ansträngning, så öppna för honom; han har redligt hållit sina löften, och han skall få se, att äfven jag håller mina.

Ett ögonblick därefter kom Gertrud tillbaka.

— Det är grefven, sade hon.

— Må han komma in, svarade jag.

Gertrud lämnade plats för grefven, som redan visade sig på tröskeln.

— Välan, min fröken, frågade han, har jag troget uppfyllt öfverenskommelsen?

— Ja, min herre, jag tackar er, svarade jag.

— Ni tillåter då, att jag gör er min uppvaktning? tillade han med ett smålöje, hvars gäckande uttryck han ej förmådde dölja.

— Stig in, min herre.

Grefven nalkades men förblef stående, till dess jag gaf honom tecken att sätta sig.

— Medför ni några underrättelser? frågade jag.

— Hvarifrån och från hvem, min fröken?

— Från min far, från Méridor.

— Jag kommer ej från slottet Méridor och har ej återsett baronen.

— Nå, från Beaugé och hertigen af Anjou?

— Ja, jag har varit på Beaugé och talat vid hertigen.

— Nå?

— Han fruktade, att ni var död.

— Ni sökte väl att öfvertyga honom därom?

— Jag gjorde allt hvad jag kunde i den vägen.

— Hvar är hertigen nu?

— I Paris, dit han återkom i går afton.

— Hvarför har han återkommit så hastigt?

— Emedan man ej gärna stannar på ett ställe, där man tror sig ha en kvinnas död att förebrå sig.

— Har ni träffat honom sedan hans återkomst till Paris?

— Ja, jag kommer just nu från honom.

— Har han talt med er om mig?

— Jag lämnade honom ej tid därtill. Jag anhöll, att han måtte uppfylla ett löfte, som han gifvit mig. Han har nämligen lofvat att för de tjänster, jag gjort honom, låta utnämna mig till öfverhofjägmästare.

— Ack ja, sade jag med ett sorgset leende, ty jag kom ihåg min arma Dafnes död, ni är en fruktansvärd jägare, jag minns det alltför väl; ni är säkert fullt berättigad till denna befattning.

— Det är ej för min skicklighet som jägare jag erhåller den, min fröken, det är för de tjänster, jag gjort prinsen. Jag har ingalunda någon rättighet till denna plats, men hertigen af Anjou vågar ej vara otacksam mot mig.

Det låg i dessa svar, oaktadt den vördnadsfulla ton, hvarmed de uttalades, någonting som förfärade mig, ty de förrådde en okuflig vilja.

Jag stod ett ögonblick stum.

— Är det mig tillåtet att skrifva till min far? frågade jag.

— Utan tvifvel; men betänk, att era bref kunna bli uppsnappade.

— Är det mig förbjudet att gå ut?

— Ingenting är er förbjudet, min fröken, men jag vill endast göra er uppmärksam på, att man kan spionera på er.

— Åtminstone kan jag väl om söndagarna få höra mässan?

— Det vore för er säkerhets skull bättre, om ni läte bli det, men om ni nödvändigt önskar det, så lyd åtminstone det enkla råd jag ger er, nämligen att endast besöka kyrkan Sainte-Catherine.

— Hvar ligger denna kyrka?

— Midt emot detta hus på andra sidan om gatan.

— Jag tackar er, min herre, för denna tillåtelse.

Åter uppstod en paus.

— När får jag återse er, min herre?

— Jag afvaktar er tillåtelse för att återkomma.

— Behöfver ni väl den?

— Visserligen. Ända hittills har jag för er varit en främling.

— Ni har således ingen nyckel till detta hus?

— Det är endast er man, som kan ha rättighet att ha en sådan.

— Min herre, svarade jag, mera förskräckt öfver dessa så ytterst undergifna svar, än jag skulle varit, om de uttalats i en trotsig ton, ni återkommer när ni behagar eller när ni tror er ha något af vikt att säga mig.

— Jag tackar er, min fröken, jag skall begagna mig af tillåtelsen utan att missbruka den... första beviset därpå är, att jag ber er vara förvissad om min vördnad och säger er farväl.

Vid dessa ord steg grefven upp för att gå.

— Ni lämnar mig redan? utbrast jag, allt mer och mer förvirrad af detta handlingssätt, hvilket jag var långt ifrån att vänta.

— Min fröken, svarade grefven, jag vet att ni ej älskar mig och jag vill ej missbruka er belägenhet, hvilken tvingar er att mottaga mina omsorger. Om jag ej för ofta begagnar tillåtelsen att se er, hoppas jag, att ni så småningom skall vänja er vid min närvaro; och på det sättet skall er uppoffring bli mindre påkostande, då ögonblicket är inne för er att bli min hustru.

— Min herre, sade jag och steg också upp, jag erkänner fullkomligt ert grannlaga uppförande och oaktadt den sträf-

het, som ligger i era ord, uppskattar jag deras värde. Ni har rätt, och jag skall visa er samma uppriktighet, som ni visat mig. Jag hade några fördomar mot er, som jag dock hoppas att tiden skall häfva.

— Tillåt mig, min fröken, sade grefven, att dela detta hopp, i afvaktan på det lyckliga ögonblicket.

Därefter bugade han sig med all den vördnad, jag kunnat vänta af min ringaste tjänare, gaf Gertrud, som åhört hela detta samtal, ett tecken att lysa honom ut, och lämnade rummet.

16.

Giftermålet.

— Han är, vid Gud, en underlig människa, sade Bussy.

— Ack ja, mycket underlig, ty hans kärlek till mig tyckes äga hatets hela bitterhet. Då Gertrud återkom, fann hon mig därför mycket mera sorgsen och uppskrämd än någonsin. Hon försökte lugna mig, men det syntes tydligt, att den arma flickan var lika orolig som jag själf. Den isande vördnad, den gäckande undergifvenhet, den kufvade passion, som på ett skärande sätt förråddes i hvarje hans ord, voro mera förfärande än en bestämdt uttalad vilja, den jag kunnat bekämpa.

Följande dag var en söndag. Så långt jag kan minnas tillbaka, har jag aldrig försummat någon gudstjänst. Jag hörde kyrkan i Sainte-Catherines klockor kalla mig. Jag såg folket gå i Guds hus; jag kastade öfver mig en tät slöja och, åtföljd af Gertrud, skyndade jag att hörsamma klockornas kallelse.

Då jag inkommit i kyrkan, uppsökte jag det aflägsnaste hörnet och knäböjde där tätt invid muren. Gertrud placerade sig såsom ett värn mellan folkmassan och mig, men denna gång behöfdes det ej, ty ingen människa tycktes ge akt på oss.

Dagen därpå återkom grefven och underrättade mig, att han var utnämnd till öfverhofjägmästare. Hertigens af Anjou inflytande hade förskaffat honom denna plats, hvilken hade varit så godt som bortlofvad åt en af konungens

favoriter vid namn Saint-Luc. Detta var en triumf, den grefve de Monsoreau knappt vågat hoppas. Han meddelade mig denna nyhet, i hopp att hans nya titel skulle påskynda mitt samtycke, men han syntes ingalunda vilja tvinga mig, han var ej enträgen, han väntade allt af mitt löfte och omständigheterna.

Jag för min del började hoppas, att, då hertigen af Anjou trodde mig vara död och ej mera någon fara var för handen, jag skulle bli fri från mitt löfte till grefven.

En vecka förflöt. Grefven gjorde mig under tiden två besök, lika kalla och vördnadsfulla som förut.

Följande söndag gick jag åter i kyrkan och intog samma plats som förra gången. Säkerhet föder oförsiktighet: under mina böner hade min slöja fallit af... i Guds hus tänkte jag endast på Gud... Jag bad innerligt för min far, då jag plötsligt kände Gertrud fatta mig i armen; hon måste upprepa denna varning för att rycka mig ur min andakt. Jag upplyfte då hufvudet, blickade mekaniskt omkring mig och varseblef med fasa hertigen af Anjou, som stödd mot en pelare, tycktes sluka mig med sina blickar. En person, som snarare tycktes vara hans förtrogne än hans tjänare, stod bredvid honom.

— Det var Aurilly, sade Bussy, det var hans lustspelare.

— Ja, jag tror verkligen, sade Diana, att det var detta namn Gertrud sedermera nämnde för mig.

— Fortfar, min fru, bad Bussy, af barmhärtighet fortfar! Jag börjar nu förstå alltsammans.

— Jag drog hastigt slöjan för ansiktet, men det var för sent; han hade sett mig. Om han också ej igenkänt mig, så hade åtminstone min likhet med den kvinna han älskat och som han trodde vara förlorad, djupt gripit honom. Jag steg upp och skyndade till kyrkdörren, men då jag kom dit, fick jag åter se honom; han hade doppat sina fingrar i vigvattenskärlet och räckte mig vigvatten.

Jag låtsade ej märka det, utan gick förbi honom, men utan att vända mig om förstod jag, att man följde efter oss. Om jag varit bekant med Paris, skulle jag försökt föra hertigen vilse, men jag hade aldrig gått någon annan väg än den, som förde från det hus jag bebodde till kyrkan, jag kände ingen människa, hos hvilken jag kunde anhålla om en fjärdedels timmes gästfrihet; jag ägde ingen vän, blott en försvarare, den jag fruktade mer än en fiende.

— O, min Gud! mumlade Bussy, hvarför har försynen eller ödet ej förr fört mig i er väg?

— Samma afton, fortfor Diana, fick jag besök af grefve de Monsoreau. Jag visste ej, om jag skulle berätta honom mitt äfventyr, då han själf skingrade min tvekan härutinnan.

— Ni frågade mig, sade han, om det var er förbjudet att gå i mässan, och jag svarade er, att ni var fri i era handlingar, men att ni gjorde bäst i att icke gå dit: ni har icke velat tro mig. Ni har denna morgon varit i mässan uti Sainte-Chaterine. Prinsen, som olyckligtvis befann sig där, har sett er.

— Det är sant, min herre, och jag tvekade att berätta er denna omständighet, emedan jag icke visste, om prinsen verkligen känt igen mig.

— Er åsyn har gjort ett djupt intryck på honom; er likhet med den kvinna han saknar har förefallit honom utomordentlig; han har följt er i spåren och gjort efterspaningar, men ingen har kunnat lämna honom någon upplysning, ty det är ingen, som vet något om er.

— Min Gud, hvad tror ni att han ämnar göra? utropade jag.

— Hertigen har en passionerad och ihärdig karaktär, sade herr de Monsoreau.

— O, jag hoppas, att han skall glömma mig!

— Det tror jag icke; man glömmer er ej, då man en gång sett er. Jag har gjort allt för att glömma er, men jag har ej kunnat det.

Den första gnista af passion, som jag märkt hos grefve de Monsoreau, förråddes nu i hans blick.

Jag blef mer förfärad häröfver än jag på förmiddagen hade blifvit vid prinsens åsyn.

Jag stod ett ögonblick stum.

— Hvad ämnar ni företaga? frågade grefven.

— Skulle jag icke kunna byta om bostad, flytta till en annan del af Paris eller, ännu bättre, återvända till Anjou?

— Allt det där skulle tjäna till ingenting, sade grefve de Monsoreau och skakade på hufvudet; hertigen af Anjou är en förfärlig spårhund, ni må taga vägen hvart som helst, så skall han alltid följa er, till dess han får reda på er.

— O, min Gud, ni förskräcker mig!

— Det var icke min afsikt, jag säger er blott, huru det förhåller sig, ingenting annat.

— Nå, då är det jag, som i min ordning vill ställa till er samma fråga ni nyss gjorde mig. Hvad ämnar ni företaga, min herre?

— Tyvärr, svarade grefven bittert, är jag en man med föga rådighet. Jag har uppgifvit ett medel; detta medel anstår er ej; jag afstår därifrån, men bed mig ej uttänka något annat.

— Men, min Gud, faran är kanske mindre, än ni tror.

— Det är, hvad framtiden skall visa er, min fröken, sade grefven, i det han steg upp. I alla fall upprepar jag ännu en gång, att grefvinnan de Monsoreau nu skulle ha så mycket mindre att frukta af prinsen, som det nya ämbete, jag innehar, gör mig helt och hållet beroende af konungen, och både jag och min hustru skulle naturligtvis kunna påräkna hans beskydd.

Jag svarade blott med en suck. Hvad grefven nämnde, var ganska sannolikt.

Grefve de Monsoreau teg ett ögonblick liksom för att lämna mig tid att svara, men jag hade ej styrka därtill. Han hade stigit upp och var färdig att gå. Ett bittert småleje öfverfor hans läppar; han bugade sig och lämnade rummet.

Jag trodde mig höra några eder undfalla honom, då han gick nedför trappan.

Jag ropade på Gertrud, som vanligen uppehöll sig i kabinettet eller sängkammaren, då grefven kom; hon skyndade in till mig.

Jag stod bakom ena fönstergardinen, så att jag utan att bli bemärkt kunde se allt, som passerade på gatan. Vi stodo ungefär en timme kvar vid fönstret, men ingen syntes till.

Dagen därpå, då Gertrud gick ut, tilltalades hon af en ung man: det var den samme, som hon dagen förut sett i prinsens sällskap. På alla hans frågor svarade hon ej ett ord, så att han slutligen förlorade tålamodet och gick ifrån henne.

Denna omständighet förfärade mig på det högsta; det var början till en förföljelse, som säkert ej skulle stanna vid detta första försök. Jag fruktade, att grefven ej skulle komma till mig på aftonen, och att man möjligen om natten

skulle intränga i huset; jag skickade därför bud till honom, och han infann sig genast.

Jag berättade allt och beskref för honom den unge mannens utseende, såsom Gertrud hade beskrifvit det för mig.

— Det är Aurilly, sade han; hvad har Gertrud svarat honom?

— Gertrud har ej alls gifvit honom något svar.

Grefven tycktes öfverlägga en stund.

— Hon har gjort orätt uti att ej svara, sade han. Det gäller att vinna tid. I dag beror jag ännu af hertigen af Anjou; men om fjorton dagar, ja, kanhända om åtta dagar är det hertigen af Anjou, som beror af mig. Det gäller således att draga ut på tiden. Hoppet skall gifva honom tålamod. Ett bestämdt afslag däremot skulle förmå honom till ett förtvifladt beslut.

— O, skrif till min far, utropade jag; han skall kasta sig till konungens fötter, och konungen skall ha medlidande med en gubbes tårar.

— Det kommer an på, i hvad lynne konungen är och huru vida det för ögonblicket ingår i hans politik att vara vän eller ovän med hertigen af Anjou. För öfrigt fordras sex dagar för att få ett bud till er far och sex dagar för er far att komma hit, och inom tolf dagar kan hertigen af Anjou, så vida vi ej hindra honom, ha företagit mycket.

— På hvad sätt kan man då hindra honom?

Grefven svarade ej; jag förstod, hvad han tänkte, och jag slog ned ögonen.

— Min herre, sade jag efter ett ögonblicks tystnad, gif Gertrud era befallningar, och hon skall rätta sig därefter.

Ett omärkligt småleende sväfvade på grefvens läppar vid detta första vädjande till hans beskydd.

Han samtalade därefter en stund med Gertrud, hvarefter han vände sig till mig och sade:

— Min fröken, jag skulle kunna bli bemärkt, om jag ginge härifrån nu. Om ett par timmar är det mörkt; tillåter ni mig att tillbringa dessa timmar i ert sällskap?

Grefven hade nästan rättighet att fordra detta, och han nöjde sig dock med att bedja därom. Jag gaf honom tecken att stanna.

Det var nu först jag märkte det utomordentliga välde grefven hade öfver sig själf: inom ett ögonblick öfvervann han det brydsamma uti vår ömsesidiga ställning, och hans

samtal började bli omväxlande och intressant. Grefven hade rest mycket, sett mycket, tänkt mycket, och efter tvenne timmars förlopp förstod jag ganska väl, hur det kom sig, att denne besynnerlige man kunde utöfva så stort inflytande på min far. —

Bussy suckade.

— Då det blef mörkt, steg grefven upp och tog afsked. Därefter gingo jag och Gertrud och ställde oss vid fönstret för att se utåt gatan. Denna gång urskilde vi tydligt tvenne karlar, som gåfvo akt på huset. Flera gånger nalkades de porten; vi hade släckt ljusen, så att de ej kunde se oss. Mot klockan elfva gingo de sin väg.

Då Gertrud dagen därpå gick ut, träffade hon samme unge man, hon förut sett; han kom å nyo emot henne och gjorde henne frågor, liksom dagen förut. Denna gång var Gertrud mindre förbehållsam och växlade några ord med honom. Följande dag var hon ännu språksammare och berättade honom, att jag var änka efter en ämbetsman, att jag var utan förmögenhet och lefde ganska indraget; han envisades att få veta något mer, men han fick för den gången nöja sig med de underrättelser, han fått.

Dagen därpå tycktes Aurilly ha fattat några misstankar rörande den berättelse, Gertrud uppdukat för honom, ty han talade om Anjou, Beaugé och nämnde till och med Méridor.

Gertrud svarade, att alla dessa namn voro henne fullkomligt obekanta.

Då sade han henne, att han var hertigens af Anjou förtrogne, att hertigen hade sett mig och blifvit kär i mig; därefter gjorde han henne lysande anbud, om hon ville släppa in prinsen till mig.

Hvarje afton kom herr de Monsoreau till mig, och jag berättade, hvad som passerat. Han stannade då vanligen kvar hos mig från klockan åtta till midnatt; men det syntes tydligt, att han var mycket orolig.

I lördags afton såg jag honom komma till mig, blekare och mer upprörd än vanligt.

— Min fröken, sade han till mig, ni måste lofva att om tisdag eller onsdag gifva vika för hertigens böner.

— Hvarför det? utropade jag.

— Emedan hertigen har föresatt sig att trotsa alla hinder; emedan han för ögonblicket är vän med konungen, och dennes beskydd följaktligen icke är att påräkna.

— Men skall det då innan tisdagen inträffa något, som kan hjälpa oss?

— Ja, kanske. Dag från dag afvaktar jag den händelse, som skall göra prinsen beroende af mig. Jag påskyndar denna händelse, ej blott med önskningar, utan ock med handlingar. I morgon måste jag lämna er och bege mig till Monsoreau.

— Ni måste? sade jag med en viss oro, som dock var blandad med hemlig glädje.

— Ja, svarade grefven; jag nödgas där träffa en person för att kunna påskynda den händelse, hvarom jag nyss talade.

— Och om vi om tisdag stå på samma punkt, hvad är att göra? Min Gud, min Gud!

— Hvad vill ni att jag skall företaga mot en furste, då jag ej har någon rättighet att försvara er? Ni måste gifva vika för ett oblidt öde.

— O, min far, min far! utropade jag.

Grefven betraktade mig skarpt.

— Ni afskyr mig då bra mycket? sade han.

— Åh, min herre!

— Men hvad har ni då att förebrå mig?

— Ack, ingenting; tvärtom!

— Har jag ej varit tillgifven som en vän, vördnadsfull som en bror?

— Ni har i alla afseenden uppfört er som en ädel man.

— Haue jag ej fått ert löfte?

— Jo.

— Har jag en enda gång påmint er därom?

— Nej.

— Och likväl, då omständigheterna nu äro sådana, att ni har att välja mellan en ärofull och en vanhederlig ställning, vill ni hellre bli hertigens af Anjou mätress än grefve de Monsoreaus maka.

— Det säger jag icke, min herre.

— Men tag då ert beslut.

— Mitt beslut är taget.

— Att bli grefvinna de Monsoreau?

— Ja, det hellre än hertigens af Anjou mätress.

— Hellre än hertigens af Anjou mätress; alternativet är i sanning smickrande!

Jag svarade ingenting

— Lika godt, sade grefven; jag förstår er. Må Gertrud söka att uppehålla dem med fagert tal till tisdagen, och om tisdag få vi se.

Dagen därpå gick Gertrud efter vanligheten ut, men hon såg ej till Aurilly. Vid hennes återkomst voro vi oroligare öfver hans uteblifvande, än vi förut varit, då han infann sig. Gertrud gick ännu en gång ut blott för att råka honom, men äfven då förgäfves.

Jag skickade henne då till grefven, men han var borta, och ingen visste, hvar han var.

Vi kände oss ensamma och öfvergifna; för första gången insåg jag hela min orättvisa mot grefven.

— O, min fröken, utropade Bussy, gör er då ej så brådt att ursäkta denne man; det är i hans uppförande något, som vi ej ännu kunna fatta, men som vi väl till slut skola få veta. —

— Aftonen kom och med den nya farhågor; jag var färdig till allt hellre än att lefvande falla i hertigens af Anjou händer. Jag hade försett mig med denna dolk och föresatt mig att döda mig i prinsens åsyn, i samma ögonblick man försökte bruka våld mot mig. Vi barrikaderade dörrarna. Porten åt gatan hade tyvärr ingen regel innanför. Vi släckte lampan och ställde oss som vanligt på vår post vid fönstret.

Allt var tyst till klockan elfva, men då sågo vi fem karlar komma från gatan Saint-Antoine; de syntes rådslå och ställde sig sedan i bakhåll vid hôtel des Tournelles.

Vi började darra af fruktan, ty dessa karlar hade troligen några afsikter mot oss. Emellertid höllo de sig stilla, men en kvart efter deras ankomst sågo vi tvenne andra karlar vid hörnet af Saint-Paulsgatan. Månen skymtade fram mellan molnen, och Gertrud kunde se, att en af de två sistnämnda var Aurilly.

— Det är tyvärr prinsen och hans förtrogne, mumlade hon.

— Ja, svarade jag rysande, och de fem andra äro där för att bistå dem.

— Men de kunna inte slippa in utan att slå in porten, och vid detta buller skola grannarne komma oss till hjälp.

— Hur kan du tro, att grannarne skola göra det? De känna oss ju icke, och hvad orsak ha de väl att ge sig i

handgemäng för att försvara oss? Olyckligtvis, Gertrud, ha vi ingen verklig försvarare utom grefven.

— Nå, hvarför nekar fröken då ständigt att bli grefvinna?

Jag suckade blott.

Giftermålet (*fortsättning.*)

17.

Under tiden hade de båda personerna, som synts vid hörnet af Saint-Paulsgatan, smugit sig utmed husen och stannat utanför vår port.

Vi öppnade sakta fönstret för att lyssna.

— Är du säker på, att det är här? frågade en röst.

— Ja, nådig herre, fullkomligt säker. Det är femte huset, räknadt från Saint-Paulsgatan.

— Och tror du att nyckeln passar?

— Ja, jag har tagit aftryck af låset.

Jag fattade Gertruds arm och tryckte den krampaktigt.

— Och då vi väl kommit in? återtog samma röst.

— Då vi väl kommit in, så låt mig sörja för resten. Kammarjungfrun skall nog öppna för oss. Ers höghet har i sin ficka en guldnyckel, som är lika god som denna.

— Nå, läs upp då.

Därefter hörde vi en nyckel vridas om i låset. Men plötsligt framrusade då de personer, som tycktes stå på lur vid hôtel des Tournelles, och störtade mot prinsen, i det de ropade: Hugg ned! Hugg ned!

Jag förstod ingenting af allt detta, men anade blott, att det var någon oväntad hjälp, som kom till vår räddning. Jag föll ned på mina knän och tackade himlen.

Prinsen behöfde emellertid blott visa sig och nämna sitt namn, så tystnade alla röster, alla värjor sänktes, och angriparne togo ett steg baklänges.

— Ja, ja, sade Bussy, det var icke prinsen, de ville åt, det var mig.

— I alla fall, återtog Diana, förmådde detta anfall prinsen att aflägsna sig, och de fem ädlingarne intogo åter sin post vid hôtel des Tournelles. Det var påtagligt, att vi åtminstone för denna natt ingenting hade att frukta. Vi

stodo likväl kvar vid fönstret för att afvakta den händelse, vi instinktmässigt anade skulle inträffa.

Vi behöfde ej vänta länge. En ryttare visade sig snart; utan tvifvel var det på honom de fem ädlingarne väntade, ty de ropade genast: Till vapen! och störtade emot honom.

När vi sågo er efter den tappraste strid draga er tillbaka för att stödja er mot porten till vår boning, fattades Gertrud och jag af samma tanke, nämligen att gå och öppna för er. Hon såg frågande på mig, och jag svarade ja. Men, som jag sagt er, vi hade barrikaderat våra dörrar; det gick åt en minut för att flytta undan möblerna, som stängde ingången, och i det ögonblick vi hunno ned i förstugan, hörde vi porten slås igen.

Vi stannade båda två orörliga. Hvem var då den person, som kommit in, och hur hade han kommit in?

Snart hörde vi steg i portgången; en man syntes, vacklande, med utsträckta armar: han föll ned på de första trappstegen, i det han uppgaf ett sakta klagorop.

Det var tydligt, att denne man ej längre var förföljd; han hade stängt igen porten, som hertigen lyckligtvis lämnat öppen; på detta sätt hade han kommit undan sina angripare, och nu hade han farligt, ja, dödligt sårad, neddignat i trappan.

I alla händelser hade vi ingenting att frukta, utan det var tvärtom denne man, som behöfde vårt bistånd.

— Gå efter lampan, sade jag åt Gertrud.

Hon skyndade upp och återkom snart med ljus.

Vi hade ej bedragit oss: ni var afdånad. Vi igenkände i er den hjälte, som en stund förut så modigt försvarat sig, och utan att tveka beslöto vi att skänka er all den hjälp, som stod i vår förmåga.

Inom ett ögonblick blef ni uppburen på mitt rum, där vi lade er på sängen.

Er sanslöshet fortfor, och en fältskärs biträde syntes vara af nöden. Gertrud påminde sig ha hört talas om en märkvärdig kur, som en ung doktor, boende på... på gatan Beautreillis, gjort några dagar förut. Hon visste, hvar han bodde, och erbjöd sig att gå efter honom.

— Men, sade jag till henne, han kan möjligen förråda oss.

— Var lugn, svarade hon, jag skall taga mina försiktighetsmått.

Gertrud är på en gång rask och försiktig, och jag litar fullkomligt på henne. Jag lät henne alltså gå.

Gertrud återkom snart med den unge doktorn; han hade samtyckt att med förbundna ögon följa henne. Jag stannade i salongen, medan han infördes i det rum, där ni låg. Där fick han tillåtelse att aftaga bindeln.

— Ja, sade Bussy, det var just i detta ögonblick jag återfick sansen. Jag varseblef ert porträtt och tyckte mig se er inträda.

— Jag inträdde verkligen, sade Diana; min oro tog öfverhand öfver min försiktighet; jag gjorde den unge doktorn några frågor, han undersökte ert sår, ansvarade mig för ert lif, och jag blef något lugnad.

— Allt det där har stannat kvar i mitt minne men blott som en dunkel dröm, och likväl — fortfor den unge mannen, i det han lade handen på sitt hjärta, — var här någonting, som ständigt sade mig, att jag icke hade drömt.

— Då fältskären förbundit er, fortsatte Diana, upptog han ur sin ficka en liten flaska och hällde några droppar därur mellan era läppar: det var, sade han, ett läkemedel, som skulle gifva er sömn och häfva febern.

Ett ögonblick efter sedan ni nedsväljt läkemedlet slöto sig era ögon verkligen å nyo, och ni återföll i det slags dvala, hvarur ni ett ögonblick varit uppvaknad. Jag blef rädd, men doktorn försäkrade, att ingen fara vore för handen, och att man blott skulle låta er sofva.

Därefter satte Gertrud åter bindeln för läkarens ögon och förde honom tillbaka till hans bostad, men hon tyckte på vägen, att han räknade stegen, och detta uppskrämde oss. Han kunde ju förråda oss. Vi beslöto således att undanröja hvarje spår till den gästfrihet, vi visat er; men det viktigaste af allt var att skaffa undan er själf.

Jag samlade allt mitt mod; klockan var två på morgonen, gatorna voro öde och tomma. Gertrud åtog sig att bära er; jag hjälpte henne, och vi förde er till Tempeltornets vallgraf. Därpå återvände vi, helt förfärade öfver vår djärfhet att våga oss, två ensamma fruntimmer, ut på en sådan timme. Men Gud beskyddade oss: vi mötte ingen människa och återkommo hem utan att ha blifvit sedda.

Då jag åter inkommit i mina rum, svimmade jag.

— Ack! utropade Bussy, hur skall jag någonsin kunna vedergälla allt, hvad ni gjort för mig?

Det uppstod ett ögonblicks tystnad. Man hörde nu Sainte-Catherines tornur slå två.

— Klockan är två, utropade Diana, i det hon spratt till; och ni är ännu här!

— O, bönföll Bussy, låt mig ej gå, innan ni sagt mig allt, låt mig ej gå, innan ni sagt mig, på hvad sätt jag kan vara er nyttig! Föreställ er, att Gud gifvit er en bror, och säg åt denne bror, hvad han kan göra för sin syster.

— Tyvärr, numera ingenting, sade den unga kvinnan; det är för sent.

— Men hvad tilldrog sig dagen därpå? frågade Bussy.

— Jo, då gick Gertrud ut och träffade Aurilly, som var enträgnare än någonsin. Han nämnde dock ej ett ord om hvad som passerat natten förut, men anhöll i sin herres namn om ett möte. Gertrud låtsade samtycka, men hon bad om uppskof till onsdagen, det vill säga som till i dag, för att kunna öfvertala mig. Aurilly lofvade, att hans herre skulle vänta till dess.

Om aftonen infann sig grefve de Monsoreau. Vi berättade honom allt, undantagandes det som rörde er. Vi sade honom, att hertigen aftonen förut hade öppnat porten med en falsk nyckel, men att han, i samma ögonblick han skulle gå in, blifvit anfallen af fem män, bland hvilka voro herrarne d'Epernon och Quélus. Jag hade hört dessa tvenne namn nämnas, och jag upprepade dem för honom.

— Jag har redan hört talas därom, sade grefven; han har således skaffat sig en falsk nyckel; jag anade just det.

— Skulle man ej kunnat förändra låset? frågade jag.

— Han låter då göra en ny nyckel, svarade grefven.

— Men om man sätter reglar innanför porten.

— Då slår han in porten.

— Än den händelse, som, enligt hvad ni sade, skulle göra hertigen beroende af er?

— Är fördröjd på obestämd tid.

Jag stod förstummad och med kallsvetten på min panna. Jag insåg, att det ej fanns något annat medel att undkomma hertigen af Anjou än att bli grefvens maka.

— Min herre, sade jag, hertigen har genom sin förtrogne gått in på att vänta till onsdags afton; jag ber, att ni infinner er här om tisdag.

— Jag skall komma, min fröken.

Utan att tillägga ett ord steg han upp och gick sin väg. Jag följde honom med ögonen: i stället för att aflägsna sig ställde han sig bredvid hôtel des Tournelles' mur och tycktes ha beslutat att bevaka min bostad hela natten.

Hvarje prof på denne mans hängifvenhet var ett nytt dolkstyng i mitt hjärta.

De båda dagarna försvunno fort som sekunder, och ingenting störde vår enslighet. Hvad jag led under dessa tvenne dagar, då jag lyssnade till timmarnas hastiga flykt, är omöjligt att beskrifva.

Då tisdags afton kom, var jag alldeles tillintetgjord. Jag var stum och till utseendet känslolös som en bild; endast mitt hjärta klappade våldsamt, men hela min öfriga varelse tycktes ha upphört att lefva.

Gertrud höll sig ständigt vid fönstret. Jag satt, där jag nu sitter; tid efter annan aftorkade jag kallsvetten från min panna.

Plötsligt sträckte Gertrud ut handen; men denna åtbörd, som förut skulle kommit mig att bäfva, gjorde nu ej minsta intryck på mig.

— Fröken! sade hon. Fyra karlar ... jag ser fyra karlar ... de komma hitåt ... nu öppna de porten ... de komma in.

— Må de komma, svarade jag utan att röra mig ur stället.

— Men dessa fyra karlar äro säkert hertigen af Anjou, Aurilly och tvenne af hertigens folk.

Som enda svar härpå drog jag min dolk och lade den bredvid mig på bordet.

— Ack, låt mig åtminstone gå och se efter! ropade Gertrud och skyndade till dörren.

— Ja, gör det, svarade jag.

Ett ögonblick därefter återkom Gertrud.

— Fröken, sade hon, det är grefven.

Jag gömde åter min dolk i barmen utan att säga ett ord och vände mig sedan mot grefven, som redan kommit in. Utan tvifvel häpnade han öfver min blekhet.

— Är det sant, hvad Gertrud säger, utropade han, att ni tog mig för hertigen, och att, om det varit denne, ni skulle dödat er?

Detta var första gången jag såg honom rörd. Men var denna rörelse verklig eller låtsad?

— Gertrud har gjort orätt uti att säga er det, min herre,

svarade jag. Efter som det icke var hertigen, så är allt godt igen.

Nu uppstod ett ögonblicks tystnad.

— Som ni vet, har jag ej kommit ensam, sade han.

— Gertrud nämnde, att det var fyra personer.

— Anar ni, hvilka de äro?

— Jag förmodar, att en af dem är en präst, och att de tvenne andra äro våra vittnen.

— Ni är då beredd att bli min maka?

— Det är ju afgjordt? Jag vill blott minnas, att det var öfverenskommet, att, så framt ej någon å min sida erkänd nödvändighet det fordrade, jag ej skulle vigas annat än i min fars närvaro.

— Jag erinrar mig fullkomligt väl detta villkor, min fröken, men tror ni, att nödvändigheten nu fordrar det?

— Ja, jag tror det.

— Nåväl?

— Ja, min herre, jag är färdig att vigas vid er. Men märk, hvad jag nu säger: Jag skall aldrig verkligt bli er maka, förrän jag återsett min far.

Grefven rynkade ögonbrynen och bet sig i läppen.

— Min fröken, sade han, min mening är ej att på något sätt tvinga er; om ni återfordrar ert löfte, så ger jag er det tillbaka: ni är fri. Men...

Härvid gick han fram till fönstret.

— ... men, sade han, se dit.

Jag steg upp, drifven af den mäktiga kraft, som tvingar oss att öfvertyga oss om vår olycka, och nedanför fönstret varseblef jag en man, insvept i en kappa: denne man tycktes söka komma in i huset.

— O, min Gud! utropade Bussy, och ni säger, att det var i går?

— Ja, grefve, i går omkring klockan nio på aftonen.

— Fortfar, sade Bussy.

Efter en stund kom en annan man, som höll en lykta i handen; han började språka med den förste.

— Hvad tänker ni om dessa tvenne personer? frågade mig grefve de Monsoreau.

— Jag tänker, att det är hertigen och hans förtrogne, svarade jag.

Bussy uppgaf en djup suck.

— Befall nu, fortfor grefven, skall jag stanna, eller skall jag aflägsna mig.

Jag tvekade ett ögonblick — ja, trots min fars bref, trots det löfte jag gifvit, trots den hotande faran, tvekade jag ännu, och om ej de tvenne karlarne hade synts utanför...

— O, jag olycklige, utropade Bussy, mannen i kappan var jag, och den, som bar lyktan, var samme unge läkare som ni hade skickat efter.

— Var det ni? utropade Diana bestört.

— Ja, jag, jag, som, mer och mer öfvertygad om, att min dröm var verklighet, sökte taga reda på det hus, där jag blifvit vårdad, det rum, dit jag blifvit förd, den kvinna, eller snarare den ängel, som uppenbarat sig för mig. Ack, har jag icke rätt att utropa: jag olycklige!

Bussy var som förkrossad.

— Således, återtog han efter ett ögonblick, är ni då hans maka?

— Sedan i går, svarade Diana.

En tystnad uppstod, som endast stördes af de båda ungas flämtande andedräkt.

— Men, frågade Diana hastigt, hur har ni kommit in i detta hus?

Bussy visade henne nyckeln utan att säga ett ord.

— En nyckel! utropde Diana, hur har ni fått denna nyckel? Hvem har gifvit er den?

— Har icke Gertrud lofvat prinsen att införa honom hos er i afton? Prinsen hade varseblifvit herr de Monsoreau och mig här utanför: han fruktade en snara och skickade mig hit i sitt ställe.

— Och ni har mottagit detta uppdrag? sade Diana med förebrående ton.

— Det var enda medlet att kunna inkomma till er. Kan ni vara nog orättvis att vredgas på mig, för det jag sökt mitt lifs högsta sällhet och högsta smärta!

— Ja, jag harmas på er därför, sade Diana, ty det hade varit bättre, att ni ej återsett mig; ni skulle då ha glömt mig.

— Nej, min fru, sade Bussy, ni bedrar er. Det är tvärtom Gud själf, som fört mig hit för att genomskåda denna listiga plan, för hvilken ni fallit offer. Hör mig: I samma stund jag fick se er, ägnade jag er mitt lif. Den mis-

sion, jag åtagit mig, skall nu börja. Ni önskar ju att få underrättelser om er far?

— Ack ja!

— Välan, sade Bussy, jag åtar mig att skaffa er underrättelser om honom; behåll blott i vänligt minne den, som från detta ögonblick endast skall lefva för er.

— Men nyckeln? invände Diana med oro.

— Nyckeln, svarade Bussy, den lämnar jag er härmed, ty jag vill icke, att någon annan än ni skall gifva mig den. Vid min adliga ära bedyrar jag er emellertid, att aldrig en syster anförtrott nyckeln åt en mera tillgifven och vördnadsfull bror.

— Jag litar på den tappre Bussys ord, sade Diana och räckte honom nyckeln.

— Min fru, sade Bussy, inom fjorton dagar skola vi veta, hvem herr de Monsoreau verkligen är.

Han bugade sig vördnadsfullt och lämnade rummet.

Diana hörde honom aflägsna sig. Ljudet af hans steg hade redan för länge sedan upphört, men med klappande hjärta och tårfyllda ögon lyssnade hon ännu.

18.

Henrik III:s sätt att resa.

Omkring klockan åtta följande morgon uttågade ur Louvrens stora port en mängd ädlingar till häst, insvepta i vida pälskappor; efter dem kommo pager, sedan en hop lakejer och slutligen ett kompani af schweizergardet närmast framför den kungliga hästbåren.

Denna bår, som drogs af åtta rikt utstyrda mulåsnor, förtjänar en särskild beskrifning.

Den liknade ett slags ofantlig låda på fyra hjul, var omkring femton fot lång och åtta fot bred och var invändigt väl madrasserad. Där vägen var svår, ersattes de åtta mulåsnorna af ett stort antal oxar.

Denna låda inrymde konung Henrik III och hans hof, med undantag af drottningen, hvilken sällan åtföljde sin gemål.

Utom kungen själf färdades i detta besynnerliga åkdon

hans lifmedikus Marc Miron, hans kaplan, hvilkens namn är oss obekant, hans hofnarr Chicot och fem eller sex favoriter, hvilka för tillfället voro Quélus, Schomberg, d'Epernon, d'O och Maugiron. Vidare funnos där ett par stora vindthundar, hvilka då och då gäspande framräckte sina fina, ormlika hufvuden midt ibland denna mängd af sittande, liggande, stående, knäböjande eller halfliggande personer, och slutligen fanns där en korg med små engelska hundvalpar, hvilken korg konungen antingen höll på sitt knä eller hade hängande på ett band omkring halsen.

I taket hängde en bur af förgylld ståltråd med de vackraste turturdufvor. Till äfventyrs funnos därjämte i den kungliga båren två eller tre apor, emedan dylika djur för tillfället voro på modet vid den siste Valois' hof.

En madonnabild af marmor var placerad uti en förgylld nisch längst i fonden af båren. Madonnans blickar tycktes röja stor förvåning öfver hvad hon såg.

Alla den tidens smädeskrifter både på vers och prosa, och de voro ej få, gjorde också den kungliga båren den äran att ganska ofta sysselsätta sig med den samma och hedra den med benämningen Noaks ark.

Konungen hade sin plats just nedanför madonnabilden. Vid hans fötter sutto Quélus och Maugiron och flätade band, hvilket var en af den tidens allvarsammaste sysselsättningar för unga personer, och i hvilken konst somliga hunnit utomordentligt långt. I ett hörn satt Maugiron och sydde sitt vapen i tapisseri med en ny devis, den han trodde sig ha uppfunnit, men den han endast återfunnit. I ett annat hörn språkade kaplanen och läkaren. D'O och d'Epernon, med sömnen ännu i ögonen, tittade då och då ut mellan gardinerna och gäspade i kapp med vindthundarna. Slutligen såg man Chicot sitta på ett af fotstegen, med benen hängande utanför båren för att efter behag kunna stiga ur och i, och man hörde honom oafbrutet ömsom sjunga psalmer, uppläsa smädeskrifter eller enligt tidens rådande vurm sätta ihop anagram, och uti hofmännens namn visste han att utleta anspelningar, som voro i hög grad oangenäma för den, hvars personlighet han på detta sätt angrep.

Då man hunnit till Place du Châtelet, började Chicot stämma upp en psalm.

Kaplanen vände sig då om och rynkade ögonbrynen.

— Chicot, min vän, sade konungen, akta dig. Tyga till mina favoriter så mycket du vill, var gärna elak mot mig själf, säg hvad du behagar om vår Herre, ty Gud är god, men stöt dig icke med kyrkan.

— Tack för rådet, min son, sade Chicot, jag såg ej vår vördige kaplan, som ju helst vill vara ostörd, i synnerhet under måltidstimmarna. Inga psalmer, säger du; du talar som en krona. Det är för gammalmodigt; i stället vill jag sjunga för dig en spritt ny visa.

— På hvilken melodi? frågade konungen.

— Alltid på samma melodi, svarade Chicot och började med full hals sjunga:

Kung Henrik är skyldig fem tjog millioner...

— Jag är skyldig mer än det, sade Henrik; din vismakare är illa underrättad, Chicot.

Chicot återtog utan att låta störa sig:

Kung Henrik är skyldig sju tjog millioner,
och för att betala den stora skuld
hans gunstlingar göra för bjäfs och galoner,
nationen mister båd' gods och guld.
Ja, stackare den, som råkar ut
för dylika hajar; han måste till slut
uppslukad bli eller själf sig sälja
åt dessa odjur, som allting svälja.

— Bra, sade Quélus, allt under det han flätade på sina sidenband, du har en vacker röst, Chicot, låt höra den andra versen, min vän.

— Hör på, Valois, sade Chicot utan att bevärdiga Quélus med ett svar, befall dina vänner att ej kalla mig vän, det förolämpar mig.

— Tala på vers, Chicot, sade konungen, din prosa är ej bevändt med.

— Må göra, svarade Chicot och började åter:

En sådan klädsel och sådant språk
en hederlig kvinna ej ville bruka,
och hufvudet vända de ej utan bråk,
ty kråset ej hör just till de mjuka.
Ack, titta, en sådan stärkelse rar!
Och ändock ej duger i våra dar
med hvete att stärka, då risgryn man har.

— Bravo! sade konungen, är det icke du, d'O, som uppfunnit risstärkelse?

— Nej, sire, sade Chicot, det är herr de Saint Mégrin, som förlidet år föll för Mayennes svärd; för tusan, tag inte från den arme döde den förtjänsten. Han har inte annat än den där stärkelsen och det sätt, hvarpå han handskades med hertigen af Guise, för att komma till eftervärlden; om man tar stärkelsen ifrån honom, så stannar han på halfva vägen.

Utan att gifva akt på konungen, hvars anletsdrag mörknade vid denna erinring, fortfor Chicot:

Och håret är klippt efter cirkelmått...

— Det förstås, att frågan alltjämt är om hans majestäts gunstlingar, afbröt Chicot.

— Ja, ja, gå på, sade Schomberg.

Chicot återtog:

Och håret är klippt efter cirkelmått,
och ändock synes det ej vara lika,
framtill långt och i nacken smått;
hvad sällsamt är, därefter de fika.

— Din visa är redan för gammal, sade d'Epernon.

— Gammal? upprepade Chicot; den är bara sedan i går.

— Välan, modet har förändrats denna morgon. Se själf.

Därvid aftog d'Epernon sin barett och visade Chicot, att hans hår var lika kort både i nacken och i pannan.

— Fy, sådant otäckt hufvud! sade Chicot.

Därefter fortfor han:

I hufvudet smeta de allsköns pomada,
det gör de narrarna muntra och glada.
De krusa sitt hår utaf själfvaste hin
och sätta på nacken baretten så fin.

— Jag hoppar öfver fjärde versen, sade Chicot, den är för omoralisk. Sedan återtog han:

Tron I, att våra modiga fäder,
hvilkas rykte fransmännen gläder,
tron I, att de uti stridens larm,
svärdet i handen och sköld på arm,
hade ett krås, som var stärkt så där,
hade sitt hår friseradt så här?

— Bravo, ropade Henrik, om min bror vore här, skulle han var ganska tacksam mot dig, Chicot.

— Hvem kallar du din bror, min son? sade Chicot. Är det kanske Joseph Foulon, abboten i S:t Genovevas kloster, hos hvilken man påstår att du skall aflägga ditt klosterlöfte?

— Nej, icke han, sade Henrik, som godlynt besvarade Chicots skämt. Jag menar min bror Frans.

— Aha, du har rätt; han är icke din bror i Gudi, han! Godt, godt, du menar Frans, med Guds nåde kunglig prins af Frankrike, hertig af Brabant, Luxemburg, Geldern, Alençon, Anjou, Touraine, Berry, Evreux och Château-Thierry, grefve af Flandern, Holland, Zeeland, Zutphen, Maine, Perche, Nantes, Meulon och Beaufort, markis af det heliga romerska riket, herre till Friesland och Mecheln, belgiska frihetens försvarare, åt hvilken naturen gifvit en näsa och kopporna två, och om hvilken jag gjort följande vers:

Förvånas ej, godt folk, jag ber,
om näsor två på Frans ni ser.
Ty den, som mask uppå sig tar,
på tvenne näsor anspråk har.

Gunstlingarne utbrusto i gapskratt, ty hertigen af Anjou var deras personliga fiende, och epigrammet mot prinsen kom dem för ögonblicket att glömma de smädelser, hvarmed Chicot nyss uppvaktat dem själfva.

Konungen, som ända hittills träffats blott af några gnistor från detta fyrverkeri, skrattade ännu hjärtligare än alla de andra. Under det han utdelade socker och bakelser åt sina hundar, riktade han sina sarkasmer både mot sin bror och sina vänner:

Plötsligt utbrast Chicot:

— Ack, Henrik, det är verkligen inte politiskt af dig; Henrik, det är både djärft och oförsiktigt!

— Hvad då? sporde konungen.

— Vid Chicots ära, du borde förtiga sådana saker. Fy då!

— Hvilka saker? frågade Henrik förvånad.

— Det du säger om dig själf, då du undertecknar ditt namn; ack, lille Henrik, ack, min son!

— Akta er, sire, sade Quélus, som misstänkte någon elakhet under Chicots låtsade vänlighet.

— Hvad hin menar du, narr? frågade konungen.

— Hur tecknar du ditt namn? Låt höra.

— För tusan... jag tecknar... jag tecknar Henri de Valois.

— Godt. Märken nu, mina herrar, fortfor Chicot, att jag inte har förestafvat honom det: låt se, det finns ju ett V bland dessa tretton bokstäfver?

— Visserligen; Valois börjar ju med ett V.

— Tag upp er plånbok, herr kaplan, ty ni skall få höra det namn, ni hädanefter bör skrifva, när det blir fråga om hans majestät. Henri de Valois är blott ett anagram.

— Huru?

— Ja, blott ett anagram; jag skall säga er vår konungs rätta namn. Som sagdt: i Valois finnes ett V; sätt upp ett V i er plånbok.

— Det är redan gjordt, sade d'Epernon.

— Finns inte också ett i?

— Jo visst; det är sista bokstafven i Henri.

— Hvad människorna äro elaka, att de på detta sätt skilja bokstäfver åt, som höra tillsammans sade Chicot. Sätt nu i bredvid V. Nå, är det gjordt?

— Ja, sade d'Epernon.

— Låt oss nu söka reda på ett l; det finns ju där, inte sant? Så ett a, det finns ocks; så ett annat i och sedan slutligen ett n. Godt, kan du läsa, Nogaret?

— Jag erkänner till min skam, att jag ej kan det, sade d'Epernon.

— Hvad nu då, slyngel! Tror du kanske, att du är tillräckligt förnäm för att ha rätt att vara okunnig?

— Galning, ropade d'Epernon och höjde sin käpp öfver Chicots hufvud.

— Slå gärna, men stafva bara, sade Chicot.

D'Epernon började att skratta och stafva.

— Vi-lain, vilain[1], sade han.

— Bra! ropade Chicot. Du ser, Henrik, hur det börjar; nu ha vi igenfunnit ditt rätta dopnamn. Jag hoppas, att du ger mig en pension, då jag också tagit reda på ditt släktnamn.

— Du skaffar dig ett kok stryk, Chicot.

---

[1] Vilain betyder usel, nedrig. Ö. a.

— Hvar skäras då de spön, som man slår ädlingar med, min son, är det i Polen, säg?

— Jag menar likväl, sade Quélus, att herr de Mayenne ej sparade dig, min stackars Chicot, då han fann dig hos sin älskarinna?

— Den räkningen är ännu ouppgjord, svarade Chicot.

— Du skall få se, Quélus, sade d'Epernon, att vi få dig att tacka för det vi gå miste om släktnamnet.

— Var inte rädd, sade Chicot, jag kommer nog ihåg det.

— Låt höra då! ropade alla på en gång.

— Bland de bokstäfver, som återstå, ha vi först och främst ett stort H; skrif således upp H, Nogaret.

D'Epernon lydde.

— Sedan ett e och ett r; vidare, längre fram i Valois ett o; därefter få vi tag uti ett d och ett e som i förening med s, hvilket slutar släktnamnet, gör... stafva, d'Epernon... H, e, r, o, d, e, s.

— Herodes, sade d'Epernon.

— Vilain Herodes! utropade konungen.

— Riktigt, sade Chicot, så undertecknar du hvar enda dag ditt namn, min son.

Härvid drog sig Chicot tillbaka, med alla tecken till låtsad fasa.

— Herr Chicot, sade Henrik; ni öfverskrider gränserna.

— Jag? sade Chicot; jag säger bara som det är, jag, och ingenting annat; men se, sådana äro konungarne; säg dem sanningen bara, och genast bli de onda.

— Det var sannerligen en vacker genealogi! sade Henrik.

— Förneka den inte, min son, sade Chicot; den är sannerligen den rätta för en konung, som två eller tre gånger i månaden behöfver anlita judar.

— Det är vanligt, att den där lymmeln alltid skall ha sista ordet, utropade konungen. Tyst, mina herrar, så att han åtminstone inte har det nöjet att få något svar.

Genast uppstod den djupaste tystnad. Denna tystnad, som Chicot ingalunda syntes fallen för att bryta, hade räckt några minuter, då i hörnet af gatan des Noyers man plötsligt såg narren hoppa ned från båren, röja sig väg genom eskorten och kasta sig på knä framför ett ganska vackert hus.

— Hvad nu, din hedning! ropade konungen; om du skall knäböja någonstädes, så gör det åtminstone framför korset,

som står midt på gatan Sainte-Geneviève, och icke framför det där huset, som hvarken är en kyrka eller ett kapell.

Chicot svarade ej alls härpå, utan bad helt högt följande bön, till hvilken konungen lyssnade utan att förlora ett ord däraf:

— Allgode, rättvise Gud! Här... jag känner väl igen det och skall i hela mitt lif känna igen det... här är det hus, där Chicot har lidit, om ej för dig, o Gud! åtminstone för en af dina skapade varelser. Chicot har aldrig bedt, att det skulle hända Mayenne, upphofsmannen till hans lidande, eller mäster Nicolas David, verktyget därför, något ondt. Nej, o Herre! Chicot har varit nog klok att vänta, ty Chicot är tålig. Det är nu sex hela år Chicot lagt räntorna till kapitalet af sin fordran hos herrar Mayenne och Nicolas David; efter tio för hundra, som är laglig procent, emedan konungen själf ger så mycket, då han lånar, skulle således på sju år de hoplagda räntorna fördubbla kapitalet. Gif då, store Gud, att Chicots tålamod ännu må räcka ett år, på det att de femtio prygel, som Chicot bekommit uti detta hus på den nedrige lothringske prinsens och den usle normandiske advokatens befallning, och som ur Chicots kropp tappat ett stop blod, må bestiga sig till två stop blod och hundra prygel för hvardera af dem. Må Mayenne, så tjock han än är, och Nicolas David, så lång han än är, icke ha tillräckligt med blod för att betala Chicot, utan må de bli skyldiga minst femton eller tjugu procent och uppge andan vid det åttionde eller åttiofemte slaget.

I alla helgons namn!

— Amen! sade konungen.

Chicot kysste därefter marken, och till stor förvåning för alla åskådarne, hvilka ingenting begrepo af hela denna scen, intog han åter sin plats i den kungliga hästbåren.

— Hör på, sade konungen, hvars värdighet numera var afklädd en massa prerogativ, dem han låtit andra taga ifrån honom, men som åtminstone ägde kvar den rättigheten att få svar på de frågor, han gjorde, — hör på, mäster Chicot, hvad betyder hela denna långa, besynnerliga litania, hvad betyda alla dessa slag för bröstet och alla dessa upptåg utanför detta profana hus?

— Sire, svarade Chicot, allt detta betyder, att Chicot är som räfven; Chicot slickar så länge de stenar, där hans blod

blifvit spilldt, till dess han mot samma stenar krossar hufvudena på dem, som gjutit hans blod.

— Sire, utropade Quélus, jag slår vad, att Chicots bön har afseende på den bastonad, hvarom vi nyss talade; ty, såsom ers majestät hörde, nämnde han hertigens af Mayenne namn.

— Slå vad, grefve de Quélus, sade Chicot, slå vad, och ni vinner.

— Talar han då sant? utropade konungen.

— Ja, sire, återtog Chicot; i detta hus hade Chicot en älskarinna, en god och förtjusande varelse, på min ära en verklig dam. En afton, då han var hos henne, lät en viss svartsjuk furste omringa huset, lät gripa Chicot och slå honom så grufligt, att Chicot hoppade ut genom fönstret ned på gatan. Efter som det är ett underverk, att Chicot ej då slog ihjäl sig, så knäböjer han hvarje gång han går förbi detta hus, uppsänder en bön och tackar Herren, som räddat honom ur en så stor fara. — Ack, den stackars Chicot, och ni som nyss fördömde honom, sire! Jag tycker likväl, att det är att handla som en god kristen, då man gör som han.

— Du blef då bra illa handterad, min stackars Chicot?

— Ja, fasligt illa, sire, men ändå inte så mycket, som jag skulle önskat.

— Hur så?

— Jo, jag skulle verkligen icke haft något emot, om jag fått en allvarsam stöt.

— För dina synders skull då?

— Nej, för Mayennes.

— Aha! Jag förstår; din mening är att betala Cæsar...

— Cæsar? Åh nej; låt oss inte förblanda personer, sire: Cæsar, det är den store generalen, den tappre krigaren, den äldste brodern, den som vill bli konung af Frankrike; det är dig den affären angår, min son; betala du dina skulder, Henrik; jag skall nog betala mina.

Henrik tyckte icke om, att man talade med honom om hertigen af Guise; Chicots anmärkning gjorde honom därför så allvarsam, att man hann ända till Bicêtre, utan att det afbrutna samtalet åter kommit i gång.

Man hade behöft tre timmar för att komma från Louvren till Bicêtre, hvadan optimisterna räknade på att följande dagen om aftonen hinna fram till Fontainebleau, medan

pessimisterna ville slå vad om att man ej skulle komma dit förrän tredje dagen mot middagen.

Chicot menade, att man alldeles icke skulle komma dit.

Fram på aftonen passerade man förbi värdshuset Franska hofvet, som i den friska aftonluften sände ut en ljuflig ånga från sina stekspett, medan ett muntert larm förnams från dess kök.

Chicots näsa vädrade i förbifarten dessa ljufva ångor. Han lutade sig utom båren och såg på värdshustrappan flera karlar, insvepta i vida kappor. Bland dessa karlar befann sig en liten och tjock person, hvars bredskyggiga hatt helt och hållet dolde hans ansikte.

Alla dessa karlar skyndade hastigt in, så snart de fingo sikte på tåget. Men den korte och tjocke mannen hann ej in så fort som de öfriga, och Chicot hade således tillfälle att taga honom i närmare skärskådande. I samma ögonblick den tjocke mannen inträdde i huset, hoppade vår gascognare ned från den kungliga båren, och sedan han begärt sin häst af en page, som förde den vid tygeln, lät han, gynnad af den inbrytande skymningen, tåget aflägsna sig. Då de sista ryttarne försvunnit och det aflägsna bullret af hjulen dött bort i fjärran, smög han sig fram ur sitt gömställe och närmade sig porten, liksom han kommit från Fontainebleau. Då han kom fram till fönstret, blickade han hastigt in genom rutan och såg då till sin stora förnöjelse, att de karlar, han nyss bemärkt, ännu voro kvar, bland dem äfven den korte och tjocke, hvilken han gjort den äran att ägna en särskild uppmärksamhet. Som Chicot emellertid tycktes ha sina skäl att önska sig ej bli igenkänd af nämnda person, så lät han servera sig en butelj vin i rummet midt emot det, där denne befann sig, men placerade sig på så sätt, att ingen kunde gå ut eller in utan att ses af honom.

Chicot kunde från denna kammare blicka in i den andra, där han nu varseblef den tjocke och korte mannen, hvilken, utan tvifvel öfvertygad om, att han ej behöfde frukta några spioner, lät en blossande vinrefsbrasa med sitt klara sken belysa hela hans person.

— Jag bedrog mig icke, tänkte Chicot, och då jag gjorde min bön på gatan des Noyers, var det liksom hade jag vädrat denne mans återkomst. Men hvarför kommer han så här i smyg in uti vår vän Herodes' goda hufvudstad?

Hvarför gömde han sig, då han såg honom passera? Skulle möjligtvis den gode Guden ej vilja förläna mig de år jag tiggt om, utan tvinga mig till betalningen förr än jag trodde?

Chicot märkte snart till sin stora glädje, att från det ställe, där han tagit plats, han ej allenast kunde se, utan äfven genom en ödets lyckliga skickelse kunde höra. Då han gjort denna upptäckt, började han lyssna med största uppmärksamhet.

— Mina herrar, sade den tjocke och korte mannen till sitt sällskap, jag tror nu, att det är tid att bege sig af; den sista afdelningen af tåget har länge sedan försvunnit, och jag förmodar, att vägen vid denna timme är säker.

— Fullkomligt säker, nådig herre, svarade en röst, som kom Chicot att spritta till. Denna röst tillhörde en person, den Chicot ända hittills ej ägnat någon uppmärksamhet, emedan han endast gifvit akt på hufvudpersonen.

Den individ, som sist talat, var i motsats mot den, hvilken han benämnde nådig herre, af en hisklig längd; han var lika blek, som denne var röd, och lika krypande, som den andre var högdragen.

— Ha, mäster Nicolas, mumlade Chicot småskrattande; du kacklar; det är bra! Det skall gå särdeles rasande den här gången, om vi skiljas åt utan att först talas vid.

Chicot tömde därpå sitt glas och betalade värden, på det att ingen skulle uppehålla honom, då han funne för godt att bege sig på väg.

Denna försiktighet var ej öfverflödig, ty de sju personer, hvilka ådragit sig Chicots uppmärksamhet, betalade äfven i samma vefva, eller, rättare sagdt, den tjocke och korte betalade för dem alla. Därefter stego de till häst, den lilla truppen tog vägen till Paris och bortskymdes snart af nattens dimmor.

— Godt, sade Chicot, de bege sig till Paris; då vänder jag tillbaka dit.

Han kastade sig upp på sin häst och följde dem på långt håll utan att ett ögonblick förlora ur sikte deras grå kappor. Kavalkaden red in genom Porte-Saint-Antoine för att sedan, lik en bisvärm, störta in uti hôtel de Guise, som tycktes ha väntat blott på deras ankomst för att sedan slå igen sina portar.

— Jaså, sade Chicot, i det han ställde sig i bakhåll vid

hörnet af gatan des Quatre Fils, här är inte allenast Mayenne med i spelet, utan äfven Guise. Hittills har det endast varit litet besynnerligt, men nu börjar det att bli intressant. Tålamod bara!

Chicot väntade ock verkligen en god timme, oaktadt han både frös och var hungrig. Slutligen öppnades palatsets port ånyo; men i stället för de sju i kappor insvepta ryttarne var det sju genovevermunkar, hvilka, insvepta i sina kapuschonger, nu visade sig med nedlutade hufvuden och ofantliga radband.

— Åhå, sade Chicot för sig själf, hvilken oväntad upplösning! Är då hôtel de Guise så inpyrdt med helighet, att ulfvar där bli förvandlade till lamm, bara de stiga inom porten? Detta blir allt intressantare.

Chicot följde därefter munkarne, liksom han förut följt ryttarne; han var säker på, att kåporna skylde samma personer, som kapporna nyss förut skylt.

Munkarne passerade Seinen och togo sedan vägen till gatan Sainte-Geneviève.

— Hm, hm! tänkte Chicot, månne vi händelsevis få vända om till Fontainebleau? I det fallet har jag icke tagit den kortaste vägen. Men nej; vi komma ej att färdas så långt.

Munkarne stannade verkligen utanför S:t Genovevas kloster och inträdde i vapenhuset, i hvars dunkel man såg en annan munk af samma orden, som med största uppmärksamhet granskade de inträdandes händer.

— För tusan, tänkte Chicot, det ser ut, som om man för att bli insläppt i klostret i afton måste ha rena händer. Det är bestämdt någonting ovanligt, som föregår där.

Chicot var nu tämligen brydd, hur han skulle bete sig för att ej förlora ur sikte de personer, han följde. Villrådig blickade han omkring sig och såg med förvåning, att på alla gator, som stötte till klostret, munkar kommo tågande, somliga ensamma, andra två och två, men alla styrande kosan till klostret.

— Aha, tänkte Chicot, i afton måste det vara ordenskapitel, till hvilket alla genovevermunkar i Frankrike äro sammankallade. Detta är på min ära första gången jag känner mig hågad att bevista ett ordenskapitel.

Alltjämt inträdde munkar i vapenhuset, i det de visade händerne eller ock något tecken de höllo i handen.

— Jag skulle gärna vilja följa med dem in, tänkte Chicot; men för att kunna göra det fattas mig tvenne oundgängliga saker: först och främst den vördnadsbjudande kåpan och för det andra det där tecknet, som de uppvisa för brodern portvakten; ty de äro bestämdt försedda med något tecken. Ack, broder Gorenflot, broder Gorenflot, om jag nu hade dig här till hands, min värde vän!

Detta utrop undföll Chicot vid minnet af en af genoveverordens värda munkar, Chicots vanliga bordskamrat, då han händelsevis ej spisade i Louvren.

Munkarne fortforo emellertid att inströmma i klostret i så stor mängd, att man kunnat tro, det halfva Paris' befolkning tagit kåpan, och utan att tröttna synade portvakten deras händer med samma uppmärksamhet.

— Man skall få se, sade Chicot för sig själf, att det är någonting ovanligt, som förehafves i afton. Jag vill hålla ut med mitt spionerande. Klockan är nu half åtta, och allmoseinsamlingen är gjord. Jag bör således kunna träffa broder Gorenflot på Ymnighetshornet, ty just nu är timmen för hans aftonmåltid.

Chicot gaf hästen sporrarna och satte af i fullt galopp till gatan Saint-Jacques, där värdshuset Ymnighetshornet låg, flitigt besökt af studenter och dryckesälskande munkar.

Chicot var känd där, visserligen ej som en daglig kund, men som en af de hemlighetsfulla gäster, hvilka emellanåt kommo för att offra några guldstycken och en del af sitt förnuft på mäster Claude Bonhomets värdshus.

19.

Broder Gorenflot.

Det var en af dessa kalla vinteraftnar, då man finner den flammande brasan, som lyser genom en värdshussals fönster, i dubbelt mått inbjudande.

Chicot inträdde först i salen, där han nyfiket såg sig omkring i alla vrår, men då han ej bland mäster Claudes gäster fann den han sökte, gick han helt hemmastadd ut i köket.

Värden stod där, fördjupad i läsningen af en andlig bok, medan han afvaktade, att flottet i en ofantlig stekpanna skulle smälta och uppnå nödig värmegrad för att till stekning mottaga en hop hvitling. Då Chicot inträdde, lyfte mäster Bonhomet upp hufvudet.

— Jaså, det är ni, min herre, sade han, i det han slog igen sin bok. God afton och god aptit!

— Tack, min vän, för denna dubbla tillönskan, ehuru hälften af den är lika mycket till er egen fördel som till min. Men det kommer dock an på.

— Hur så? Hvad menar ni med det?

— Jo, ni vet ju, att jag inte tycker om att äta ensam.

— Om så är, min herre, sade Bonhomet och lyfte på sin gröna mössa, så skall jag göra er sällskap.

— Tack, min käre värd! Jag vet, att ni är en ganska god bordskamrat; men saken är, att jag söker en annan.

— Broder Gorenflot kanhända? frågade Bonhomet.

— Just så, svarade Chicot; har han börjat sin aftonmåltid?

— Nej, inte ännu. Men skynda er emellertid.

— Hvarför skall jag skynda mig?

— Jo, ty om fem minuter har han slutat.

— Broder Gorenflot har ännu inte börjat sin aftonmåltid, och skall ändock inom fem minuter ha slutat, säger ni?

— Min herre, sade mäster Claude, det är i dag onsdag, och fastan börjar.

— Nå, än se'n? yttrade Chicot med en ton, som antydde, att han hade föga förtroende till Gorenflots religiösa samvetsgrannhet.

— Ja, hvad vet jag? sade Claude med en åtbörd, som påtagligen uttryckte: Jag förstår inte mer än ni af allt detta, men det är dock emellertid så.

— Bestämdt, återtog Chicot, är något i olag hos hans lekamliga människa. Fem minuter bara för Gorenflots aftonmåltid! I dag är det mitt öde att bli vittne till underbara saker.

Chicot styrde nu sina steg till ett litet enskildt rum, hvars med glasrutor och rödrutig yllegardin försedda dörr han sköt upp. Därinne varseblef han vid skenet af ett oputsadt ljus den värde munken, som liknöjdt på sin tallrik kringrörde en klen portion i vatten kokad spenat, den

han försökte göra mustigare genom att däruti blanda några bitar ost.

Broder Gorenflot var omkring trettioåtta år och ungefär fem fot lång. Denna något oansenliga växt ersattes dock, såsom den värde brodern själf påstod, genom en beundransvärd harmoni uti proportionerna; ty hvad som fattades honom i längd, ersattes på annat sätt, emedan hans rygg var minst tre fot bred, hvilket, som hvar man vet, svarar mot nio fots omkrets.

Midt emellan hans herkuliska axlar satt en muskulös hals. Olyckligtvis var denna hals äfven i förhållande till den öfriga kroppen; det vill säga, den var kort och tjock, hvilket förkunnade, att broder Gorenflot vid första häftiga sinnesrörelse hotades af slag. Men just i medvetande af den fara, som sålunda hotade honom, förifrade sig broder Gorenflot aldrig; det var till och med sällsynt att finna honom så märkbart upprörd, som han var i det ögonblick, då Chicot inträdde.

— Kors, käre vän, hvad är det ni håller på med? utropade vår gascognare, i det han betraktade än spenaten, än Gorenflot, än det oputsade ljuset och än en pokal, ända till brädden fylld med vatten, knappast färgadt af några droppar vin.

— Som ni ser, min broder, äter jag kvällsvard, svarade Gorenflot med en röst, lika gäll som hans klosterklocka.

— Kallar ni det att äta kvällsvard? Grönsaker och ost? Ni skämtar!

— Vi ha i dag första onsdagen i fastan; låt oss tänka på vår salighet, min broder, på vår salighet, sade Gorenflot med stark näston och höjde andäktigt sina ögon mot himmeln.

Chicot stod häpen. Hans uppsyn antydde, att han redan mer än en gång sett Gorenflot på helt annat sätt tillbringa den heliga fastlagen.

— Vår salighet, upprepade han; hvad hin håle ha vatten och grönsaker att göra med vår salighet?

— Det är skrifvet: Fredagen ingen äte kött, icke heller onsdagen, svarade Gorenflot.

— Men huru dags frukosterade ni då?

— Jag har inte frukosterat, min broder, svarade munken med allt starkare näston.

— Ja så, är det inte fråga om annat än att tala i näsan, sade Chicot, så är jag färdig att däruti täfla med alla geno-

vevermunkar i världen. Om ni inte frukosterat, fortfor han med en omåttligt snörflande ton, så hvad har ni då gjort, min broder?

— Jag har skrifvit ett tal, svarade Gorenflot och höjde stolt hufvudet.

— Bah! Ett tal! Hvar skall det hållas?

— I afton, i klostret.

— Aha, tänkte Chicot, ett tal i afton; det låter roligt.

— Jag måste till och med tänka på att bege mig dit nu, ty kanske mina åhörare eljest bli otåliga, sade Gorenflot, i det han förde till sin mun första skeden af sin ostspenat.

Chicot erinrade sig nu den tallösa hop munkar, han sett inträda i klostret, och då han påminde sig, att hertigen af Mayenne efter all sannolikhet befann sig bland dessa, undrade han storligen, hur det kom till, att Gorenflot, som hittills ej ansetts vara synnerligt vältalig, blifvit utsedd att just i afton hålla tal för den lothringske prinsen och en så talrik församling.

— Nå, jag måtte säga, inföll han; vid hvad tid skall ni hålla ert tal?

— Från klockan nio till half tio, min broder.

— Godt, klockan är inte mer än tre kvart på nio ännu. Jag hoppas, att ni vill skänka mig fem minuter; för fan i våld, det är ju mer än åtta dar sedan vi spisade tillsammans!

— Det är hvarken ert eller mitt fel, svarade Gorenflot, och vår vänskap lider ingenting däraf, det ber jag er vara förvissad om, min älskade broder. Er befattning nödgar er ju att ständigt uppvakta vår store konung Henrik III, den Gud beskydde! och mitt stånds plikter ålägga mig almoseinsamling samt att förrätta bön; det är således inte underligt, att vi sällan se hvarandra.

— Ja, sade Chicot; men därför tycker jag, att det är så mycket större skäl att vi muntra oss litet, då vi träffas.

— Också är jag obeskrifligt glad däröfver, svarade Gorenflot med den ömkligaste min, men jag måste icke dess mindre lämna er.

Munken gjorde härvid min af att vilja stiga upp.

— Ät åtminstone upp era grönsaker, sade Chicot, i det han lade handen på hans axel och tvingade honom att åter sätta sig ned.

Gorenflot betraktade spenaten och suckade; därefter blic-

kade han på det rödfärgade vattnet och vände bort hufvudet.

Chicot fann nu ögonblicket vara inne att börja anfallet.

— Kommer ni inte ihåg den där lilla middagen häromdagen, vid Porte Montmartre, ni vet, där vi, medan vår store konung Henrik gisslade sig och de andra, smorde oss med en stekt anka med kräftpastej och det där rara Bourgognevinet; hur var det ni kallade det?

— Det var en vinsort från min hemort, sade Gorenflot.

— Ja, ja, jag kommer nu ihåg; det är den mjölk ni diat, allt sedan ni kom till världen, ni Noaks värdige ättling.

Med ett mjältsjukt småleende slickade sig Gorenflot om munnen.

— Hvad tyckte ni om det vinet? sade Chicot.

— Det var godt, svarade munken; men det finns dock det, som är bättre.

— Det var just det, vår värd Claude Bonhomet sade förliden afton, då han påstod, att han i sin källare har femtio buteljer, i jämförelse med hvilka det vin, hans ämbetsbror vid Porte Montmartre har att bjuda på, är bara en eländig smörja.

— Ja, det är sanning, sade Gorenflot.

— Hvad, är det möjligt? utropade Chicot, och likafullt sitter ni, broder, och dricker det där rödfärgade vattnet, då ni bara behöfver räcka ut handen för att få sådant vin? Fy då!

Härvid tog Chicot pokalen och slängde ut dess innehåll på golfvet.

— Allt har sin tid, min broder, sade Gorenflot. Vin är godt, då man, sedan man druckit, inte har annat att göra än att prisa Gud, som skänkt oss det. Men då man skall hålla tal, då är vattnet att föredraga, visst inte för smakens skull, men för nyttan åtminstone.

— Bah! invände Chicot. Jag, som också skall hålla ett tal och tänker lyckas därmed, ämnar begära en butelj af det där bourgognevinet, och säg mig, Gorenflot, hvad råder ni mig att ha för tilltugg?

— Tag hvad som helst, svarade munken, men inte sådan här spenat; det är det sämsta af allt.

— Fy! sade Chicot, i det han förde broder Gorenflots tallrik till näsan, fy!

Han öppnade fönstret och kastade både spenaten och tallriken ut på gatan.

Därefter vände han sig om och ropade på värden. Denne, som utan tvifvel höll sig tillreds, visade sig genast på tröskeln.

— Mäster Claude, tag hit ett par buteljer af det där vinet, ni berömde så mycket här om aftonen.

— Ett par buteljer! sade Gorenflot. Hvad skall ni med så mycket, då jag ingenting dricker?

— Om ni ville dricka med, så skulle jag säga till om fyra buteljer, om sex, jag skulle säga till om så mycket, som funnes i huset, sade Chicot. Men då jag dricker ensam, så går det inte bra att dricka, och två buteljer är fullt tillräckligt.

— Två buteljer äro verkligen lagom, sade Gorenflot, och om ni därtill inte äter annat än några lätta rätter, så skall er biktfar ingenting ha att säga.

— Nej, visserligen, sade Chicot; fett i fastan, fy då!

Medan nu mäster Bonhomet gick ned i källaren för att hämta upp de bägge buteljerna, styrde Chicot sina steg till skafferiet, där han skaffade sig en gödd höna.

— Hvad gör ni där, min broder? frågade Gorenflot, som med ett ovillkorligt deltagande följde alla Chicots rörelser, hvad gör ni där?

— Som ni ser, lägger jag vantarna på en karp, på det att ingen annan må få tag i den. Under fastan är det snål åtgång på sådana här slags matvaror.

— En karp! utbrast Gorenflot förvånad.

— Ja visst är det en karp, sade Chicot, i det han stack honom i näsan med det läckra fjäderfäet.

— När fick karpen näbb? frågade munken.

— Näbb, sade gascognaren, hvad ser ni den? Jag ser inte annat än en gäl, jag.

— Och vingar sedan? fortfor munken.

— Det är fenor.

— Och fjädrar?

— Det är fjäll, min käre Gorenflot; ni är ju alldeles pirum.

— Pirum! utropade Gorenflot; pirum! Ah, det har ni just rätt uti: jag, som inte ätit annat än spenat och druckit vatten!

— Nå, då är det spenaten och vattnet, som slagit i hufvudet på er.

— Prat, menade Gorenflot; här är vår värd, och han må afgöra.

— Hvad?

— Om det är en karp eller en höna.

— Må ske. Men först skall han draga korken ur vinbuteljen, ty jag vill veta, om det är rätta vinet. Drag korken ur buteljen, mäster Claude.

Mäster Claude gjorde så och slog i ett halft glas åt Chicot, som i en klunk tömde det, hvarefter han smackande satte det ifrån sig och sade:

— Ack, jag är en dålig vinprofvare; min tunga har inte det ringaste minne; det är omöjligt att säga, om det är bättre eller sämre än det vid Porte Montmartre. Jag är inte en gång säker, om det är samma slags vin.

Gorenflots ögon tindrade, då han i bottnen på Chicots glas såg de rubinröda dropparna, som stannat kvar där.

— Hör på, min broder, sade Chicot, i det han slog en fingerborg vin i munkens glas, ni är ju här i världen för att tjäna er nästa; upplys mig nu.

Gorenflot tog glaset, förde det till sina läppar och smakade långsamt på de få droppar, det innehöll.

— Det är samma slag, sade han; det är säkert, men...

— Men? upprepade Chicot.

— Men det var för litet, för att jag skulle kunna säga, om det är sämre eller bättre.

— Jag ville emellertid gärna veta det, sade Chicot. För böfveln i våld, jag vill inte, att man bedrar mig; om ni inte hade ett tal att hålla i afton, min broder, skulle jag verkligen be er att ännu en gång smaka på vinet.

— Nå, må göra då, för er skull, sade munken.

— Det var hederligt och beskedligt, inföll Chicot.

Därvid fyllde han till hälften munkens glas.

Gorenflot förde glaset till sina läppar med samma högtidlighet som nyss och smakade därpå med samma allvar.

— Det är bättre, sade han, det ansvarar jag för.

— Bah, ni håller i hop med värden!

— Den, som är van att dricka, menade Gorenflot, bör vid första klunken igenkänna sorten, vid den andra godheten och vid den tredje åldern.

— Åldern, säger ni, inföll Chicot; då skulle jag bra gärna vilja veta, huru gammalt det här vinet är.

— Det är lätt att få veta det, sade Gorenflot och räckte fram sitt glas; slå i åt mig bara två droppar, så skall jag strax säga det.

Chicot slog munkens glas nära fullt; munken tömde det långsamt, men i ett enda drag.

— 1561, sade han, i det han satte glaset tillbaka på bordet.

— Ja, jultiden 1561, bestyrkte Claude Bonhomet; det är mycket riktigt.

— Broder Gorenflot, sade gascognaren, i det han tog hatten af sig och bugade sig för munken, man har i Rom kanoniserat mången, som förtjänt det mindre än ni.

— Bara litet vana, min broder, invände blygsamt Gorenflot.

— Och fallenhet, sedan, menade Chicot. För knäfveln, vanan ensam är inte nog, det är jag ett bevis på, jag, som allt kan säga mig ha litet vana. Men hvad ämnar ni nu göra?

— Jag stiger upp, som ni ser.

— Hvarför det?

— För att bege mig till mitt kloster.

— Utan att smaka en bit af min karp?

— Ah, det var sant, utropade Gorenflot; det tycks, min värde broder, som ni ännu mindre förstode er på mat än på dryck. Mäster Bonhomet, hvad är det här för ett djur?

Gorenflot visade härvid föremålet för tvisten.

Värden såg förvånad på den, som gjorde honom en sådan fråga.

— Ja, återtog Chicot, man frågar er, hvad är det där för ett djur?

— Kors för hin, sade värden, det är ju en höna!

— En höna! återtog Chicot med förvånad min.

— Ja visst, fortfor mäster Claude.

— Nå, hvad har ni nu att invända? frågade Gorenflot triumferande.

— Ja, ja, sade Chicot, det tycks, som om jag haft orätt, men som jag känner mig synnerligt fallen för att spisa denna höna utan att synda, så gör mig åtminstone den tjänsten, min broder ... jag besvär er därom vid vår ömse-

sidiga vänskap ... att med några droppar vatten döpa den till karp.

— Aha! sade Gorenflot skrattande.

— Ja, jag ber er därom, sade gascognaren, ty eljest kan jag kanske komma att försynda mig med att äta förbjuden mat.

— Må ske, sade Gorenflot, som, af naturen en ypperlig bordskamrat, nu började bli vid godt lynne, tack vare de tre gånger, han smakat på vinet. — Men det finns ju inte mera vatten.

— Det står någonstädes skrifvet, jag minns ej rätt hvar: du må i nödfall begagna dig af hvad du har. Ändamålet helgar medlet; döp med vin, min broder, döp med vin; djuret blir kanske däraf litet mindre katolik, men inte sämre för det.

Chicot fyllde till brädden munkens glas; nu var första buteljen tömd.

— I Bacchi, Comi och Momi namn döper jag dig till karp, sade Gorenflot.

Sedan han doppat fingerspetsarna i vinet, stänkte han några droppar på hönan.

— Seså, sade gascognaren, i det han klingade med munken, låt oss nu tömma ett glas till den nydöptas ära; må hon bli stekt så fort som möjligt, och må mäster Claude Bonhomets skicklighet ytterligare fullkomna de egenskaper, denna höna af naturen fått.

— Ja, skål för den nydöpta! ropade Gorenflot skrattande, hvarefter han nedstörtade ett glas bourgogne, som Chicot hade hällt i åt honom. Skål för karpen! På min ära, ett kostligt vin.

— Mäster Claude, sade Chicot, sätt genast denna karp på spettet; häll öfver den färskt smör, blandadt med finhackadt fläsk och schalottenlök. När den börjar bli brun, så lägg två rostade brödskifvor i stekpannan och servera sedan varmt.

Gorenflot sade icke ett ord, men den gifna föreskriften godkände han med blicken och en omärklig böjning på hufvudet, hvilken antydde ett fullkomligt bifall.

— Vidare, sade Chicot, då han såg, att hans afsikt lyckades, vidare, mäster Bonhomet, skola vi ha sardeller och makrill. Vi äro i fastlagen, såsom den fromme broder Gorenflot nyss anmärkte, och jag vill ha en fullkomlig fast-

lagsmiddag. Håll, vänta då... två buteljer till af det där förträffliga vinet från år 1561.

Ångorna från köket började sprida sig och trängde så småningom till munkens näsa. Det vattnades honom i munnen, hans ögon tindrade, men ännu lade han band på sig, och han gjorde till och med en rörelse för att stiga upp.

— Hvad! utropade Chicot, ni vill då lämna mig just när det gäller att smaka på karpen?

— Jag måste det, min broder, sade Gorenflot och höjde sina ögon mot himmelen, liksom för att låta Vår Herre förstå, hvilken uppoffring han underkastade sig.

— Det är emellertid bra oförsiktigt af er att vilja hålla ett tal fastande.

— Hvarför det? frågade munken.

— Emedan andedräkten skall tryta er, min broder. Galenus säger: Människans tunga är svag och tröttnar lätt.

— Det är tyvärr sant, instämde Gorenflot, det har jag ofta själf erfarit; om jag haft tillräckligt starka lungor, hade jag varit en dundrande vältalare.

— Ja, ser ni det, sade Chicot.

— Lyckligtvis, återtog Gorenflot, i det han åter satte sig ned, lyckligtvis har jag så mycket mera nit.

— Ja, men det är inte nog med bara nitet; i ert ställe skulle jag smaka på de här sardellerna och dricka några droppar af den här nektarn.

— Nå, så tag hit en sardell och ett enda glas vin.

Chicot lade en sardell på munkens tallrik och slog i hans glas.

— Nå, hur känns det? frågade Chicot, som, medan han narrade munken att äta och dricka, själf höll sig ganska nykter, hur känns det?

— Jag känner mig verkligen mindre svag än förut, sade Gorenflot.

— Men för hin, sade Chicot, när man skall hålla ett tal, så är det inte nog med att känna sig, som ni säger, mindre svag, utan man måste känna sig stark till både kropp och själ, och i ert ställe, fortfor gascognaren, skulle jag för att komma därhän förtära den där karpens båda fenor; ty om ni inte äter mer än ni gjort, så äfventyrar ni att lukta vin.

— För knäfveln, sade Gorenflot, ni har rätt; det tänkte jag inte på.

Och som hönan just i detta ögonblick togs af spettet, skar Chicot genast af ett af dess lårben, som han döpt till fenor. Munken smackade och åt.

— Vid Gud, sade Gorenflot, är icke detta en mustig fisk!

Chicot skar nu af den andra "fenan" och lade äfven den på munkens tallrik, medan han själf nöjde sig med en vinge.

— Och hvad vinet är godt sedan! fortfor Chicot, i det han drog korken ur den tredje buteljen.

Sedan Gorenflots ofantliga mage väl en gång fått litet i sig, hade han ej mera någon makt öfver sig själf, han slukade den andra vingen, gnagde skrofvet intill bara benen, ropade därefter på Bonhomet och sade:

— Mäster Claude, jag är mycket hungrig; bjöd ni mig inte nyss fläskpannkaka?

— Jo visst, sade Chicot, den är ju redan beställd. Eller hur, Bonhomet?

— Visserligen, svarade värden, som aldrig motsade sina kunder i dylika saker.

— Nå, hit då med den, mäster Claude! ropade munken.

— Inom fem minuter, svarade värden efter ett ögonkast af Chicot och gick genast ut för att tillaga det begärda.

— Ack! sade Gorenflot, i det han lät sin ofantliga knytnäfve, beväpnad med en gaffel, nedfalla på bordet, nu känner jag mig verkligen bättre.

— Ja, är det inte som jag säger? sade Chicot.

— Och vore pannkakan här nu, så skulle jag ta den i en munsbit, liksom jag tömmer detta glas i ett tag.

Med gnistrande ögon tömde munken nu fjärdedelen af den tredje buteljen.

— Jaså, sade Chicot, ni kände er således inte rätt bra?

— Jag var alldeles medtagen, min vän, svarade Gorenflot; det fördömda talet hade riktigt utmattat mig; i hela tre dar har jag inte tänkt på något annat.

— Men då bör det också var förträffligt, menade Chicot.

— Dråpligt, svarade munken.

— Läs upp litet däraf, medan vi vänta på pannkakan.

— Nej, det gör jag inte, sade Gorenflot; ett kristligt tal vid bordet! Hvar har du någonsin hört talas om dylikt, herr narr? Vid din konungs hof kanske?

— Man håller ganska vackra tal hos konung Henrik, den Gud beskydde! sade Chicot, i det han lyfte på hatten.

— Hvad handla då de talen om? frågade Gorenflot.

— Om dygden, svarade Chicot.

— Jo, det kan jag just tro, ropade munken, i det han kastade sig bakut på stolen, men det oaktadt är din kung en ganska odygdig sälle.

— Inte vet jag, om han är dygdig eller ej, sade Chicot; men hvad jag vet, är, att jag aldrig varit vittne till något, som jag behöft rodna för.

— För hin, det tror jag nog, sade munken, det är länge sedan du kunde rodna, din slarf!

— Hvad, inföll Chicot, jag en slarf! Jag, som är själfva ordentligheten, själfva återhållsamheten till både kropp och själ! Jag, som är med i alla processioner och alla fastor!

— Ja, med din Sardanapalus, din Herodes, din Nebukadnezar! Bara hycklade processioner och fastor! Lyckligtvis börjar man nu att kunna utantill din konung Henrik III, den fan anamme!

I detta ögonblick kom mäster Bonhomet in: i ena handen höll han ett fat med den efterlängtade pannkakan och i den andra ytterligare tvenne vinbuteljer.

— Tag hit, tag hit! skrek munken med tindrande ögon och skrattade så, att alla hans trettiotvå starka tänder syntes därvid.

— Men, min käre vän, sade Chicot, ni sade ju, att ni skulle hålla ett tal?

— Det har jag här, sade munken och slog sig för pannan, hvilken började antaga samma högröda färg som hans kinder.

— Klockan half tio, påminde Chicot.

— Åh, jag bara narrades, sade munken.

— Huru dags skall det då hållas?

— Klockan tio.

— Klockan tio? Jag trodde, att klostret stängdes klockan nio.

— Må det stängas, sade Gorenflot, i det han plirande betraktade ljuset genom sitt fyllda glas; det rör mig inte; jag har nyckeln.

— Nyckeln till klostret! utropade Chicot; ni skulle ha nyckeln till klostret?

— Ja, här i min ficka, sade Gorenflot, i det han slog på sin kåpa.

— Omöjligt, sade Chicot; jag känner klosterreglerna; jag har gjort bot i ej mindre än tre kloster; man anförtror inte nyckeln åt en simpel broder.

— Men här är den ändå, sade Gorenflot, i det han kastade sig tillbaka mot stolskarmen och grinande visade Chicot ett lytet mynt.

— Hvad! Pengar? sade Chicot. Aha, jag förstår! Ni mutar portvaktaren för att komma in när ni behagar, förhärdade syndare!

Gorenflot grinade så, att munnen gick ända upp till öronen, och med en drucken persons hjärtligt sälla smålöje stammade han:

— Det behöfs inte mer.

Därefter ämnade han stoppa ned myntet i sin ficka.

— Vänta, vänta då, sade Chicot; nej, men se bara ett så lustigt mynt!

— Med kättarens bild, sade Gorenflot; också är det genomborradt just vid hjärtat.

— Då jag ser rätt på det, sade Chicot, så är det verkligen ett mynt med konungens af Navarra bröstbild, och där är verkligen ett hål genomslaget.

— En dolkstöt, ja, sade Gorenflot; död åt kättaren! Den, som dödar kättaren, är på förhand kanoniserad, och jag skänker honom, Gud hjälpe mig, min andel i paradiset.

— Aha, mumlade Chicot för sig själf, nu börjar saken att reda sig; men den syndaren är ännu inte nog full.

Han fyllde ånyo munkens glas och ropade:

— Ja, död åt kättaren och lefve mässan!

— Lefve mässan! hickade Gorenflot.

— Således, sade Chicot, som påminde sig, att brodern portvaktaren synat händerna på alla munkarna, som inträdt i klosterkyrkan, således visar ni vid ert inträde detta mynt för portvaktaren... och...

— Slipper in, ifyllde Gorenflot.

— Utan svårighet?

— Hm, lika lätt som detta vin rinner ned i min strupe.

Härmed hällde munken i sig en ny dosis af den härliga drycken.

— Det vill säga, fortfor Gorenflot, som nu var alldeles

drucken, det vill säga, att för broder Gorenflot öppnas dörrarna på vid gafvel.

— Och ni håller sedan ert tal?

— Jag håller mitt tal, upprepade munken. Så här går det till: Jag kommer in, du förstår, Chicot, jag kommer in...

— Ja, visst förstår jag det; jag är idel öra.

— Jag kommer då in, som sagdt är. Samlingen är talrik och vald; där är baroner, där är grefvar, där är hertigar.

— Till och med prinsar kanske?

— Ja, till och med prinsar, upprepade munken; du har rätt, inte mer och inte mindre än prinsar. Jag inträder helt ödmjuk midt ibland Förbundets trogna.

— Förbundets trogna? upprepade i sin ordning Chicot. Hvad månde den troheten betyda?

— Jag inträder bland Förbundets trogna; man ropar broder Gorenflot, och jag framträder.

Vid dessa ord reste sig munken upp.

— Ja, så går det till, sade Chicot; fortfar.

— Jag framträder, återtog Gorenflot, i det han med mimik försökte illustrera sina ord, men knappt hade han tagit ett steg framåt golfvet, förrän han raglade mot bordshörnet och föll omkull.

— Bravo! sade Chicot, i det han reste upp honom och satte honom på en stol; ni framträder, ni hälsar ert auditorium och säger?

— Nej, jag säger ingenting; det är vännerna, som säga.

— Nå, hvad säga vännerna då?

— Vännerna säga: Broder Gorenflot, ditt tal, broder Gorenflot! Hm! Vackert namn för en ligist, broder Gorenflot!

Och munken upprepade flera gånger med självförnöjelse sitt namn.

— Vackert namn för en ligist! upprepade Chicot. Hvilka hemligheter skola väl genom den där fyllbulten komma i dagen? tillade han sakta för sig själf.

— Då börjar jag, återtog munken, i det han blundade, reste sig upp och stödde sig mot väggen, ty han var alldeles plakat.

— Ni börjar? sade Chicot, i det han höll honom fast mot väggen, som Pajazzo gör med Arlekin.

— Jag börjar: Mina bröder, det är en skön dag för tron. Mina bröder, det är en härlig dag för den sanna tron.

Chicot insåg nu, att det var omöjligt att få veta något mer af munken, hvarför han handlöst släppte honom. Broder Gorenflot gled ned och stötte med fötterna till bordet, så att några tomma buteljer rullade ned därifrån.

— Amen! sade Chicot.

Nästan i samma ögonblick hördes en väldig snarkning, så att det lilla rummets fönsterrutor skallrade därvid.

— Bra, sade Chicot; välfägnaden gör verkan. Vår vän skall slumra ljuft minst i tolf timmar, och jag kan utan olägenhet kläda af honom.

Chicot knöt genast upp snörena på munkens kåpa och drog den af honom; därefter vände han om Gorenflot, liksom hade han varit en rågsäck, svepte in honom i bordduken, knöt en servett om hans hufvud, stack hans kåpa under sin kappa och gick sedan ut i köket.

— Mäster Bonhomet, sade han, i det han i värdens hand stack en rosenobel, se där har ni för vår supé, för min häst, den jag anbefaller i er vård, och i synnerhet för det man ej må väcka upp den värde broder Gorenflot, som sofver den rättfärdiges sömn.

— Godt, sade värden, som fann sin räkning vid allt detta, godt, lita på mig, herr Chicot.

Chicot skyndade till gatan S:t Etienne, där han satte på sig Gorenflots kåpa och tog myntet i ena handen. Klockan var nu tre kvart till tio, och med klappande hjärta begaf han sig till S:t Genovevas klosterkyrka.

20.

En natt i klosterkyrkan.

Då Chicot påtog munkkåpan, hade han haft den försiktigheten att öka sin axelbredd med sin kappa och öfriga klädespersedlar, dem munkkåpan gjorde öfverflödiga; hans skägg hade samma färg som Gorenflots, och ehuru den ene var född på Saônes, den andre på Garonnes stränder, hade han så ofta roat sig med att härma sin väns röst, att han på ett förvillande sätt kunde göra det, och som hvar man vet, är skägget och rösten det enda, en munkkapuschong förråder.

Kyrkdörren skulle just stängas, då Chicot ankom. Gascognaren visade sitt genomborrade mynt och blef genast insläppt. Tvenne munkar gingo före honom, han följde dem och inträdde jämte dem i kapellet, hvilket han igenkände, emedan han ofta dit åtföljt konungen, som alltid ägnat S:t Genovevas kloster ett synnerligt beskydd.

Under koret, som låg åtta eller tio fot högre än kyrkans skepp, fanns en underjordisk kyrka, en s. k. krypta. Klosterkyrkan upplystes för tillfället blott af några få lampor.

Chicot roade sig till en början med att räkna munkarne. I skeppet funnos etthundratjugu och i koret tolf, tillsammans etthundratrettiotvå. De tolf munkarne i koret stodo uppställda i en rad framför altaret. Chicot såg med tillfredsställelse, att han icke var den siste, som kom att sluta sig till dem, hvilka broder Gorenflot kallat Förbundets trogne. Efter honom inträdde ännu trenne munkar, klädda i vida grå kåpor, och togo plats i koret.

En liten korgosse gick nu omkring och tycktes räkna de närvarande, hvarefter han hviskade något till en af de trenne sist ankomna munkarne.

— Vi äro här etthundratrettiosex, sade denne munk med ljudelig stämma; det är Herrens tal.

Genast reste sig de uti skeppet knäböjande hundratjugu munkarne och satte sig på stolar eller bänkar. Man hörde nu, att kyrkdörrarna tillästes.

Det var ej utan en viss hjärtklappning Chicot, så modig han än var, hörde gångjärnens gnisslande. För att få tid att hämta sig gick han och satte sig nedanför predikstolen, och ovillkorligt fästes hans blickar på de tre sist ankomna munkarne, hvilka tycktes vara de förnämsta i denna församling.

Man hade burit fram länstolar åt dem, och de sutto där likt trenne domare. Bakom dem stodo de tolf nämnda munkarne.

Nu ringdes tre gånger i en liten klocka som signal till tystnad.

— Broder Monsoreau, sade samme munk, som redan talat, hvilka nyheter från provinsen Anjou tillför ni Förbundet?

Tvenne omständigheter förmådde nu Chicot att lyssna uppmärksammare än förut: den första, att denna röst var så stark och befallande, att den snarare syntes ämnad att

ljuda under ett hjälmgaller på ett slagfält än under en munkkapuschong i en kyrka. Den andra omständigheten var namnet Monsoreau.

En högväxt munk gick nu med raska steg upp på predikstolen. Chicot försökte att få se hans ansikte; men det var omöjligt.

— Godt, tänkte han, om jag inte får se de andras ansikten, skola de ej heller få se mitt.

— Mina bröder, började nu en röst, den Chicot genast igenkände vara öfverhofjägmästarens, nyheterna från provinsen Anjou äro ingalunda tillfredsställande; visserligen sakna vi där icke sympatier, men vi sakna representanter. Föreningens spridande inom denna provins hade blifvit anförtrodd åt baron Méridor; men förtviflad öfver sin dotters nyligen timade död, har denne gubbe i sin smärta försummat den heliga Ligans sak, och innan han hunnit trösta sig öfver sin förlust, kunna vi ej räkna på honom. Hvad mig angår, tillför jag Förbundet trenne nya medlemmar. Rådet må afgöra, om dessa trenne bröder, för hvilka jag ansvarar såsom för mig själf, skola upptagas i det heliga Förbundet.

Ett bifallssorl hördes, och broder Monsoreau begaf sig tillbaka till sin plats.

— Broder La Hurière, återtog samme munk, som syntes vara utsedd att uppropa de trogne, säg oss, hvad ni uträttat i Paris.

En ny munk uppträdde nu i sin ordning på predikstolen.

— Mina bröder, sade han, I veten bäst, om jag är den katolska läran tillgifven och om jag gifvit prof på denna tillgifvenhet den stora dag, då den segrade. Ja, mina bröder, jag har alltid, Gudi lof! varit en af vår store Henriks af Guise trogne anhängare, och det var af herr de Besme själf som jag mottog de befallningar, han täcktes gifva mig, och dem jag efterkom ända därhän, att jag dödade mina egna hyresgäster. Denna min hängifvenhet för den heliga saken gjorde, att jag blef utnämnd till uppsyningsman öfver ett kvarter, och jag vågar säga, att detta var en lycklig omständighet för religionen. Jag har därigenom kunnat uppteckna alla kättare uti kvarteret Saint-Germain-l'Auxerrois, där jag vid gatan l'Arbre Sec fortfarande håller värdshuset Stjärnan till eder tjänst, mina bröder, och sedan jag antecknat kättarne, uppger jag dem för våra vänner. Visserligen törstar jag ej så mycket som förr efter hugenott-

nas blod, men jag skattar dock högt ändamålet med det heliga förbund, vi hålla på att grunda.

— Nu gäller det att hålla öronen öppna, tänkte Chicot; den där La Hurière var, om jag ej missminner mig, en ursinnig kättaremördare och bör stå högt hos Ligan.

— Tala, tala, sade flera röster på en gång.

La Hurière, som nu fann stunden inne att utveckla sina gåfvor som vältalare, hvartill han sällan hade tillfälle, ehuru han trodde sig född till talare, tänkte efter ett ögonblick, hostade och återtog:

— Om jag ej bedrar mig, mina bröder, så är det enskilda kätteriets utrotande ej det, som ensamt sysselsätter oss. De goda fransmännen måste äfven vara förvissade om att aldrig behöfva räkna någon kättare bland de furstar, som äro kallade att styra dem. Nåväl, mina bröder, på hvad punkt stå vi i detta hänseende? Frans II, som lofvade att vara nitisk i tron, har dött barnlös, Karl IX, som var nitisk, har äfven dött barnlös. Konung Henrik III, hvars tro och handlingar det ej anstår mig att granska och bedöma, skall troligen äfven komma att dö barnlös; återstår sedan hertigen af Anjou, som ej allenast också är utan barn, utan dessutom synes ljum för den heliga Ligan.

Här afbröts talaren af flera röster, bland hvilka man igenkände öfverhofjägmästarens; denne yttrade: Hvarför ljum? Hvad är det, som föranleder er att säga så?

— Jag säger ljum, emedan han ännu icke slutit sig till Ligan, ehuru den högt ansedde broder, som nyss uppropade mig, uttryckligt på hans vägnar lofvat det.

— Hvem har sagt, att han ej slutit sig till oss? återtog samma röst; nya medlemmar äro ju nyss anmälda. Ni har ej rätt att misstänka någon, så länge ej namnsedlarna blifvit öppnade.

— Det är sant, sade La Hurière, jag skall då vänta ännu något litet; men efter hertigen af Anjou, som också är dödlig och barnlös... ty man bör märka, att de dö unga inom den ätten... hvem tillfaller då kronan? Jo, den vildaste hugenott man kan tänka sig, en renegat, en dubbel affälling, en Nebukadnezar.

Fanatiska bifallsrop afbröto nu La Hurière.

— Ja, jag menar Henrik af Béarn, mot hvilken detta förbund förnämligast bildat sig, Henrik af Bearn, den man

ofta tror vara i Pau eller i Tarbes, sysselsatt med sina kärleksäfventyr, men den man dock träffar i Paris.

— I Paris? utropade flera röster på en gång; i Paris? Det är omöjligt.

— Jo, han har varit här! utropade La Hurière. Han var här samma natt, då M:me de Sauves mördades; han är här kanske i detta ögonblick.

— Död åt béarnaren! skreko flera röster.

— Ja, död åt honom! ropade La Hurière, och om han händelsevis kommer att taga in på Stjärnan, så lofvar jag att... men dit kommer han inte. Man fångar ej en räf två gånger i samma kula. Han tar nog in annanstädes hos någon god vän, ty den kättaren har vänner nog. Nåväl, det är antalet af dessa vänner, som man bör söka förminska. Vårt förbund är heligt, vår liga är laglig, den är helgad och välsignad af vår helige fader påfven Gregorius III. Jag fordrar, att man ej längre gör en hemlighet däraf, utan att listor må utdelas åt uppsyningsmännen i kvarteren, hvilka med dessa listor må inträda i husen och uppmana alla goda medborgare att underteckna. De, som göra det, skola vara våra vänner, men de, som neka att göra det, äro våra fiender, och om tillfälle erbjuder sig till ännu en S:t Bartolomeinatt, något som för de sanna trogna synes vara allt mer och mer af nöden, nåväl, då skola vi göra, hvad vi en gång förr ha gjort, och bespara vår Herre mödan att skilja agnarna från hvetet.

Detta tal belönades med stormande bifallsyttringar. Då dessa upphört, höjde samme munk, som redan talat, sin stämma och yttrade:

— Den framställning, som blifvit gjord af brodern La Hurière, hvilken det heliga förbundet tackar för hans nit, skall tagas i öfvervägande och omröstning däröfver anställas i högsta rådet.

Nya bifallsyttringar. La Hurière bugade sig flera gånger, nedsteg därefter från predikstolen och återvände till sin plats, liksom dignande under bördan af sin triumf.

— Aha, mumlade Chicot, jag börjar genomskåda det här. Man har mindre förtroende till min son Henriks nit för katolicismen än till Guisernas. Emedan Mayenne har sin näsa med i allt detta, är troligt, att Guiserna midt uti staten vilja bilda ett litet samhälle för sig, som de ärna styra på så sätt, att den store Henrik, som är general, skall taga

armén för sig, den tjocke Mayenne skall taga borgarne och den namnkunnige kardinalen kyrkan, och följden blir den, att min son Henrik en vacker dag gör den upptäckten, att han rår om ingenting mer än sitt radband, och man skall helt artigt bedja honom draga sig undan till något kloster. Bra tillställdt, min själ! Ja, men... hertigen af Anjou återstår, för knäfveln! Hvar skall man göra af honom då?

— Broder Gorenflot! sade nu samma stämma, som redan hade uppropat öfverhofjägmästaren och La Hurière, men vare sig att Chicot var fördjupad i sina tankar, eller att han ännu ej var van vid det namn, han tillika med broder Gorenflots kåpa antagit, nog af, han svarade ej.

— Broder Gorenflot! upprepade korgossens stämma, en stämma så klingande och gäll, att Chicot spratt till därvid.

— Åhå, mumlade han; månn' tro det är en kvinnoröst, det där? Månne i denna hedervärda församling ej allenast stånden utan ock könen äro förblandade?

— Broder Gorenflot! upprepade samma kvinnliga stämma; är ni inte här?

— Aha, mumlade Chicot; broder Gorenflot, det är ju jag, det.

Därefter sade han högt, i det han härmade munkens starka näston:

— Jo visst, jo visst, jag är här. Jag var fördjupad i allvarsamma betraktelser, som broder La Hurières tal väckt hos mig, och jag hörde ej, att man ropade mig.

Ett doft bifallssorl hördes härvid i anledning af La Hurières tal, som ännu genljöd i hvarje bröst, och detta sorl gaf Chicot tid att hämta sig.

Man skulle kunna tycka, att Chicot ej behöft svara, då man uppropade Gorenflot, emedan ingen af de närvarande hade sin kapuschong tillbakaslagen; men som man påminner sig, voro alla räknade; sålunda kände och väntade de hvarandra; om man därför hade företagit sig en granskning af de närvarande, såsom naturligtvis hade skett, om de uppropade icke svarat, så hade bedrägeriet genast varit upptäckt och Chicots ställning blifvit ganska kinkig.

Chicot tvekade således icke ett ögonblick. Han steg upp, gick så lutad som möjligt upp på predikstolen, och under det han steg uppför trappan, drog han ytterligare ned sin kapuschong.

— Mina bröder, sade han med en stämma, alldeles förvillande lik munkens, jag är detta klosters allmosesamlare, och I veten, att denna befattnnig ger mig rättighet att intränga i alla boningar. Jag begagnar mig således af denna rättighet till Herrens ära. Mina bröder, sade han, i det han erinrade sig början af Gorenflots tal, som så snöpligt blifvit afbrutet, mina bröder, det är en härlig dag för tron, denna dag, som nu här förenar oss. Låtom oss tala oförställdt, mina bröder, emedan vi nu äro församlade i Herrens hus.

Hvad är väl konungariket Frankrike? En kropp. S:t Augustinus har sagt: Omnis civitas corpus est, d. v. s. "hvarje stat är en kropp". Hvad är nu villkoret för kroppens bestånd? En god hälsa. Hur bevarar man kroppens hälsa? Därigenom att man använder försiktiga åderlåtningar, då det finns öfverflöd på krafter. Alldenstund det är påtagligt, att den katolska religionens fiender äro starka, emedan vi frukta dem, alltså måste denna stora kropp, som man kallar samhället, ännu en gång åderlåtas; detta är, hvad jag alla dagar hör upprepas af de trogna, från hvilka jag till klostret hemför ägg, skinkor och penningar.

Denna första afdelning af Chicots tal gjorde ett lifligt intryck på åhörarne. Chicot lämnade bifallssorlet tid att lägga sig och återtog sedan:

— Kanske skall man göra det inkastet, att kyrkan afskyr blod. Men, märken väl, älskade bröder: teologen säger icke, hvilket blod kyrkan afskyr, och jag skulle vilja sätta upp en oxe mot ett ägg, att det ingalunda är kättarnes blod han menar. Och ännu en annan invändning, mina bröder! Jag har sagt kyrkan: men vi äro ej blott och bart kyrkan, vi. Broder Monsoreau, som nyss så vältaligt yttrat sig, har, jag är viss därpå, sin jaktknif i bältet. Broder La Hurière handterar med lätthet stekspettet: Veru agreste, lethiferum tamen instrumentum. Jag själf, som nu talar till er, mina bröder, jag, Jakob Nepomuk Gorenflot, har själf burit musköten i Champagne och hjälpt till att steka hugenotterna i deras predikohus. Detta skulle för mig ha varit tillräckligt ärofullt och tillskyndat mig paradiset. Jag trodde det åtminstone, men då uppstod plötsligt i mitt samvete en betänklighet: hugenotterna hade, innan de brändes, blifvit en smula illa behandlade. Detta torde ha skadat den goda saken, åtminstone påstod min biktfader så. Också skynda-

de jag mig att antaga kåpan, och för att utplåna den besmittelse, kättarne hos mig hade kvarlämnat, har jag från detta ögonblick gjort ett löfte att tillbringa mina dagar i återhållsamhet och att endast umgås med goda katoliker.

Denna senare afdelning af Chicots tal hade ej mindre framgång än den första, och hvar och en tycktes beundra de medel, hvaraf Herren betjänat sig för att åstadkomma broder Gorenflots omvändelse.

— Nu återstår, fortfor Chicot, att tala om anförare, i afseende å hvilka det synes mig, ovärdige broder, att några anmärkningar skulle kunna göras. Visserligen är det vackert, framför allt försiktigt, att nattetid under en munkkåpa smyga sig hit för att höra broder Gorenflot hålla tal; men mig tyckes, att den skyldighet, som åligger slika anförare, ej borde stanna härvid. En så stor försiktighet ger anledning till gäckeri af de fördömda hugenotterna, hvilka, det måste man tillstå, äro ursinniga, då det gäller att slåss. Jag fordrar således, att vi gå till väga på ett sätt, mera värdigt behjärtade män, hvilket vi äro, eller snarare vilja synas vara. Hvad är det vi önska? Kätteriets utrotande... Nåväl, detta kan ju, som mig synes, högt och öppet skrikas ut på taken. Hvarför tåga vi ej genom Paris' gator i en helig procession, i stället för att komma såsom nattliga tjufvar, de där vid hvarje gathörn frukta att få se nattvakten? Men ho är den, som vill gifva exemplet? frågen I. Välan, det skall jag göra, jag, Jakob Nepomuk Gorenflot, jag, den heliga genoveverordens ovärdige broder, detta klosters ringe och ödmjuke allmosesamlare, det skall jag göra, och med harnesk på bröstet, hjälm på hufvudet och musköt på armen skall jag, om så erfordras, tåga i spetsen för de goda katoliker, hvilka vilja följa mig, vore det ock endast för att tvinga våra anförare att blygas. De dölja sig ju, liksom vore det en lapprisak att försvara kyrkan!

Chicots tal, som öfverensstämde med tänkesättet hos många af ligans medlemmar, hvilka ej insågo nödvändigheten af att söka uppnå målet på en annan väg än den, S:t Bartolomeinatten sex år förut hade öppnat, och hvilka följaktligen voro förtviflade öfver anförarnes långsamhet, Chicots tal, säga vi, upptände den heliga flamman i de flesta hjärtan, och med undantag af trenne munkar, som höllo sig tysta, började hela församlingen enhälligt att ropa: Lef-

ve mässan! Prisad vare den tappre broder Gorenflot! En procession! En procession!

Hänryckningen var så mycket lifligare, som det var första gången den värde brodern visade sig i en sådan dager. Hittills hade hans förtrognaste vänner väl räknat honom bland de nitiskas antal, men bland dessa nitiska, dem själfbevarelsedriften höll inom försiktighetens gränser. Nu, däremot, intet spår till den ljumhet, han förut visat! Broder Gorenflot störtade nu plötsligt fram på banan, väpnad till strids; detta var en stor öfverraskning, som gaf honom en lysande upprättelse, och några, hvilkas beundran var så mycket större, emedan den var oväntad, ställde i sitt sinne broder Gorenflot, som predikade den första processionen, i bredd med Peter Eremiten, som predikat det första korståget.

Olyckligtvis eller lyckligtvis för den, som väckt denna hänryckning, ingick det ej i chefernas plan att låta den fortfara. En af de trenne munkarne, som ej instämde i de allmänna bifallsyttringarna, lutade sig ned och hviskade några ord till korgossen, och den kvinnliga stämman hördes strax ljuda under hvalfven och ropa tre gånger.

— Mina bröder, det är tid att skiljas åt; sammankomsten är upplöst.

Halfhögt pratande stego munkarne upp, och i det de föresatte sig att vid nästa sammankomst enhälligt begära den procession, som den modige broder Gorenflot föreslagit, styrde de långsamt sina steg åt dörren. Många af dem hade nalkats predikstolen för att lyckönska broder Gorenflot i anledning af det tal, han med så mycken framgång hållit. Men Chicot, som besinnade, att hans röst, hvilken aldrig rätt kunnat frigöra sig från en liten gascognisk brytning, på nära håll torde bli igenkänd, och att hans person, som var goda åtta tum högre än broder Gorenflots, möjligen skulle väcka någon förvåning, Chicot, säga vi, hade kastat sig på knä och tycktes liksom Samuel fördjupad i ett enskildt samtal med Herren.

Emellertid hade Chicot nära nog förfelat sitt mål. Hvad som förmått honom att utan afsked lämna konungen, var åsynen af hertigen af Mayenne. Hvad som förmått honom att återvända till Paris, var åsynen af Nicolas David. Såsom vi ofvanför omtalat, hade Chicot gjort ett dubbelt löfte att hämnas; men då han var alltför ringa att våga öppet

anfalla en prins af lothringska huset, måste han tåligt afvakta tillfället. Men så behöfde han ej tänka med afseende på Nicolas David, som endast var en simpel normandisk advokat, som hade varit militär, innan han blef advokat.

Chicot såg munkarne, den ene efter den andre, gå ut, och sökte att under deras kåpor och kapuschonger igenkänna mäster Nicolas Davids långa och tunna figur, då han plötsligt märkte, att hvarje munk vid utgåendet var underkastad en lika granskning som vid inträdet, och att hvar och en upptog ett tecken och ej fick slippa ut, förrän broder portvaktaren noga granskat detta. I början trodde Chicot, att han sett orätt, och var ett ögonblick i ovisshet; men denna ovisshet förvandlades snart till en visshet, som kom håret att resa sig på hans hufvud och kallsvetten att drypa från hans panna.

Broder Gorenflot hade väl sagt honom det tecken, med hvilket han kunde komma in, men han hade glömt att säga honom det, med hvilket man kunde komma ut igen.

21.

Ytterligare äfventyr.

Chicot skyndade ned ur predikstolen för att, om möjligt, kunna urskilja det nämnda tecknet och skaffa sig detta, om det läte sig göra.

Då han hunnit fram till de sist utgående och höjt sig på tå för att bättre kunna se, upptäckte han verkligen, att tecknet bestod i ett litet stjärnformigt mynt.

Vår gascognare hade i sin ficka ganska mycket småmynt, men olyckligtvis ej ett enda af denna egna form, så mycket mer obruklig, som ett sålunda stympadt mynt för alltid var förvisadt ur myntcirkulationen.

Chicot stod tveksam. Hunnen till dörren och ur stånd att uppvisa ett stjärnformigt mynt, skulle han naturligtvis bli igenkänd och vara liksom fångad i en fälla. Han kröp in emellan en pelare och en biktstol. Om jag, tänkte han, förlorar min egen sak, så förlorar jag äfven den kunglige saken Henriks, som jag har den dårskapen att hålla af, fast jag spelar honom spratt och är oartig mot honom.

Nu ropade korgossen:

— Är någon mera kvar? Dörrarna skola stängas.

Ingen röst svarade. Chicot stack fram hufvudet och såg, att kyrkan var tom, undantagandes de trenne munkarne, hvilka sutto kvar på sina platser i koret.

— Godt, sade Chicot, bara man inte tillbommar fönstren, så är jag nöjd.

— Låt oss göra runden, sade korgossen till portvaktaren.

— För knäfveln, tänkte Chicot, den där korgossen skulle jag vilja åt!

Portvaktaren påtände ett vaxljus.

Det var ej ett ögonblick att förlora. Portvaktaren skulle passera på fyra stegs afstånd från Chicot, som ej kunde undgå att bli upptäckt. Chicot smög sig skickligt rundt omkring pelaren, höll sig alltjämt i skuggan, allt efter som denna flyttade sig, öppnade slutligen biktstolen, som blott var stängd med klinka, gled in där och drog igen dörren efter sig.

Portvaktaren och korgossen passerade tätt förbi.

— Anamma! mumlade Chicot; denne portvaktare, denne korgosse och dessa trenne munkar skola väl ej i all evighet stanna kvar i kyrkan; då de gått sin väg, skall jag stapla upp stolarna på bänkarna, och på det sättet skall jag väl komma ut genom fönstret, hoppas jag... men då jag sålunda kommit ut, befinner jag mig på gården, och gården är icke detsamma som gatan. Det kan vara lika så godt att tillbringa natten i den här biktstolen. Gorenflots kåpa är varm; det skall bli en mindre hednisk natt, än den jag möjligen skulle ha tillbragt annanstädes, och jag räknar mig det till godo för min salighet.

Portvaktaren släckte nu lamporna, så att hela kyrkan försänktes i ett dystert mörker. I detsamma slog klockan tolf.

— För hin i våld, tänkte Chicot; klockan tolf om natten ensam i en kyrka! Vore min son Henrik i mitt ställe, skulle han vara tämligen rädd, menar jag. Och nu, Chicot, min vän, god natt!

Chicot sökte göra det så bekvämt som möjligt i sin biktstol, sköt för den lilla regeln på dörren och tillslöt ögonen.

Hans ögonlock hade knappt i tio minuter varit tillslutna, och hans sinnen började förvirras genom sömnens annal-

kände, då ett gällt slag, såsom mot en kopparplåt, genljöd i kyrkan.

— Hvaba! sade Chicot för sig själf, i det han spärrade upp ögonen och lyssnade; hvad månde detta betyda?

I samma ögonblick tändes åter en lampa i koret, och dess blåaktiga sken belyste de tre munkarne, hvilka ännu sutto kvar på samma plats, lika orörliga. Chicot var ej fri från en viss vidskeplig fruktan; så modig vår gascognare än var, delade han dock sin tids fördomar. Han gjorde korstecknet och mumlade sakta:

— Vade retro, Satanas!

Men som ljusen ej slocknade vid dessa ord, hvilket säkert skulle ha skett, om de varit helvetiska lågor, och som de tre munkarne, oaktadt detta Vade retro! sutto kvar på sina platser, började gascognaren att tro, det han hade att göra med naturliga ljus och, om ej med verkliga munkr, så åtminstone med personer af kött och blod. Icke dess mindre ryste han.

I detta ögonblick upplyftes långsamt en af stenarna i korgolfvet. En grå kapuschong syntes vid kanten af den mörka öppningen, och därefter en munk hel och hållen, hvilken stannade på marmorgolfvet, medan stenen sakta tillslöts bakom honom. Vid denna syn försvann Chicots förtroende till den besvärjelse han förut ansett säker. Hans hår reste sig på ända, och han tänkte ett ögonblick, att alla abbéer och munkar i S:t Genovevas kloster skulle uppstiga ur sina grafvar i kryptan.

— Broder Monsoreau, sade en af de tre munkarne i koret till den, som på ett så besynnerligt sätt framträdt, har den, vi vänta, ännu anländt?

— Ja, nådiga herrar, svarade den tilltalade.

— Öppna dörren för honom.

— Aha, tänkte Chicot; komedien tycks ha två akter, och jag har ännu blott sett den första.

Trots detta försök till skämt kände Chicot sig hemsk till mods. Broder Monsoreau gick emellertid för att öppna en dörr, som förde till kryptan.

Den munk, som satt mellerst, nedfällde i detta ögonblick sin kapuschong; då hans ansikte vardt synligt, varseblef Chicot ett stort ärr, detta ädla tecken, på hvilket parisarne med så mycken hänryckning igenkände den, som redan an-

sågs för katolikernas hjälte, i afvaktan på att bli deras martyr.

— Den store Henrik af Guise i egen hög person, mumlade Chicot förvånad; och hans allra enfaldigaste majestät Henrik III tror honom nu som bäst sysselsatt vid La Charités belägring! Ah, nu börjar jag förstå! Den, som sitter till höger om honom och som välsignade de närvarande, är kardinalen af Lothringen, medan den där till vänster, som talade till korgossen, är min vän, hertigen af Mayenne.

Liksom för att omedelbart bekräfta Chicots gissningar nedfällde de båda andra munkarne äfven sina kapuschonger, och den till höger blottade den ryktbare kardinalens uttrycksfulla drag, breda panna och genomträngande blick, den till vänster hertigens af Mayenne hvardagliga ansikte.

— Aha, nu känner jag igen dig, sade Chicot, du föga heliga, men ganska syndiga treenighet. Låt nu se, hvad du ämnar säga och göra; jag är helt och hållet öga och öra.

— Trodde du, att han skulle komma? frågade den med ärret sin broder kardinalen.

— Jag ej allenast trodde det, svarade denne, utan jag var så säker därpå, att jag under min kåpa medfört allt som behöfs för den heliga smörjelsen.

— Jaså, menade Chicot, det tycks, som om man ämnade smörja någon här. Och jag, som alltid önskat få öfvervara en smörjelseakt! Det var rasande bra!

Emellertid sågos omkring tjugu stycken munkar med hufvudena insvepta i kapuschongerna komma uttågande genom kryptans dörr och placera sig i kyrkan. En af dem steg, åtföljd af herr de Monsoreau, upp i koret och ställde sig till höger om Guiserna.

Hertigen af Guise öfverskådade denna församling, mycket mindre talrik än den förra, följaktligen sannolikt en utvald del däraf, och, sedan han förvissat sig om, att alla uppmärksamt lyssnade, började han:

— Mina vänner, tiden är dyrbar; jag går således rakt på saken. I han nyss hört . . . ty jag förmodar, att I deltagit i den första sammankomsten . . . I han nyss hört åtskilliga klagomål framställas, i det somliga misstänka en af de förnämsta bland oss, den furste, som står tronen närmast, för ljumhet, ja, till och med för dåliga tänkesätt. Ögonblicket

har kommit att ägna denne furste den vördnad och den rättvisa, vi äro honom skyldiga. I skolen själfva höra honom, och I, som nitälsken för att den heliga Ligans första mål måtte uppnås, I skolen nu själfva döma, huruvida edra anförare förtjäna de förebråelser för köld och likgiltighet, som nyss gjordes af en af den heliga Ligans bröder, hvilken vi icke ansett nödigt att inviga i vår hemlighet, jag menar munken Gorenflot.

Vid detta namn, hvilket hertigen af Guise uttalade med en ton, som förrådde hans ovilja mot den stridslystne genovevermunken, kunde Chicot i sin biktstol ej afhålla sig från en känsla af munterhet.

— Mina bröder, fortfor hertigen, den furste, hvars medverkan man hade lofvat oss, den furste, hvars, jag vill ej säga närvaro, men minsta bifall vi knappt vågat hoppas, denne furste är här.

Allas blickar fästes nyfiket på den munk, som stod till höger om de tre lothringska prinsarne.

— Nådig herre, sade hertigen af Guise, i det han vände sig till den, som för ögonblicket var föremålet för den allmänna uppmärksamheten, Guds vilja synes mig uppenbar; ty då ni samtyckt att förena er med oss, så bevisar det, att vår sak är rättvis. Tillåt mig nu en bön, prins: fäll ned er kapuschong, på det att edra trogna med egna ögon må öfvertyga sig om, att ni håller det löfte, vi i ert namn gifvit dem, ett löfte, så smickrande, att de ej vågade tro därpå.

Den hemlighetsfulla person, Henrik af Guise sålunda tilltalade, förde nu handen till sin kapuschong och kastade den tillbaka. Chicot, som hade väntat sig att under denna kåpa få se någon lothringsk prins, om hvilken han ej ännu hört talas, såg med förvåning hertigens af Anjou bleka ansikte, hvilket nästan tycktes tillhöra en marmorstod.

— Aha, sade Chicot, vår broder af Anjou; han tröttnar då aldrig att med andras hufvuden spela om tronen.

— Lefve hertigen af Anjou! utropade alla de närvarande.

Frans blef ännu blekare än förut.

— Frukta ingenting, nådig herre, sade Henrik af Guise; detta kapell är döft, och portarna äro väl stängda.

— En lycklig försiktighet, mumlade Chicot.

— Mina bröder, sade grefve de Monsoreau, hans höghet begär att få tala några ord till församlingen.

— Ja, ja, må han tala, utropade all på en gång, vi lyssna!

De tre lothringska prinsarne vände sig bugande till hertigen af Anjou. Denne såg ut som hade han velat digna ned.

— Mina herrar, sade han med en röst, så dof och darrande, att man knappt kunde höra de första orden, mina herrar, jag tror, att Gud, som ofta synes likgiltig och döf för denna världens angelägenheter, tvärtom ständigt håller sitt allseende öga fäst på oss, och att han endast skenbart förblir overksam och stum för att en dag, förr eller senare, genom ett oväntadt slag rätta de förvillelser, som orsakas af människornas dåraktiga ärelystnad.

Början af hertigens tal var, liksom hans karaktär, tämligen dunkel. Efter en paus återtog han med något säkrare stämma:

— Äfven jag har kastat ögonen på denna värld, och då jag ej med min svaga blick kunnat öfverskåda hela dess yta, har jag fäst mina ögon på Frankrike. Men hvad har jag sett i detta konungarike? Jo, Kristi heliga religion skakad i sina grundvalar, Guds sanna tjänare skingrade och förföljda. Jag har mätt djupet af den afgrund, som sedan tjugu år varit öppnad genom kätteriet, hvilket undergräfver troslärorna under förevändning att säkrare närma sig Gud, och min själ har, liksom profetens, varit genomträngd af smärta.

Ett bifallssorl hördes. Hertigen hade visat sympati för kyrkans lidanden, hvilket redan var så godt som en krigsförklaring mot dem, som förföljde denna kyrka.

— Midt under denna min djupa bedröfvelse, fortfor prinsen, nådde det ryktet mitt öra, att flera ädlingar, fromma och tillgifna våra förfäders seder och bruk, försökte befästa det skakade altaret. Jag har blickat omkring mig, och det har förefallit mig, liksom vore jag redan vittne till den yttersta domen, då Gud skiljer de förkastade från de utvalda. Å ena sidan stodo de förkastade: jag har med fasa dragit mig tillbaka från dem; å andra sidan åter stodo de utvalda, och jag har nu kommit för att kasta mig i deras armar. Mina bröder, här är jag!

Starka bifallsrop, till hvilka de tre lothringska prinsarne gåfvo signal, ljödo. Därefter tog kardinalen, som stod hertigen närmast, ett steg emot honom och sade:

— Ers höghet har ju kommit hit frivilligt?

— Fullkomligt frivilligt.

— Hvem har då underrättat er om den heliga hemligheten?

— En man, som är nitisk för religionens sak, grefve de Monsoreau.

— Nåväl, sade nu i sin ordning hertigen af Guise, nu, då ers höghet är en af de våra, täckes ni ha den godheten att säga oss, hvad ni ämnar göra för den heliga Ligans väl?

— Jag tänker på allt sätt tjäna den romersk-katolska religionen, svarade nykomlingen.

— För tusan! sade Chicot för sig själf, det är på min ära bra enfaldigt folk, som gömmer sig för att säga slika saker. Hvarför föreslå de ej detta helt öppet för min höge herre Henrik III? Allt det där skulle just vara i hans smak. Processioner, späkningar, kätteriets utrotande liksom i Rom, bål liksom i Flandern och Spanien. Besitta mig, har jag inte lust att gå ur min biktstol och äfven presentera mig, så innerligt har den gode hertigens af Anjou tal rört mig! Fortfar, du majestätets värdige broder, ädle fåne, fortfar!

Liksom hade hertigen af Anjou varit känslig för denna uppmaning, fortfor han verkligen och yttrade:

— Men religionens intresse är ej det enda mål, dessa ädlingar böra eftersträfva. Hvad mig angår, har jag äfven haft ett annat i sikte.

— Hvaba? tänkte Chicot. Jag är också adelsman; och det där angår mig lika mycket som de andra; tala, Anjou, tala.

— Ers höghet, man lyssnar med största uppmärksamhet, sade kardinalen.

— Och våra hjärtan klappa af hopp, inföll hertigen af Mayenne.

— Jag vill då förklara mig, återtog hertigen af Anjou, i det han med sin oroliga blick sökte genomtränga dunklet i kyrkan, liksom ville han öfvertyga sig om, att hans ord ej skulle nå andra öron än dem som vore värdiga att mottaga förtroendet.

Grefve de Monsoreau förstod prinsens oro och lugnade honom genom ett smålöje och ett uttrycksfullt ögonkast.

— Ja, fortfor hertigen, i det han ovillkorligt sänkte rös-

ten, då en ädling betänkt, hvad han är skyldig sin Gud, så tänker han sedan på...

— På sin konung, hviskade Chicot.

— På sitt land, fortsatte hertigen, och han gör sig den frågan, om hans land verkligen är i åtnjutande af den ära och det välstånd, som det kunde äga; ty en värdig ädling anser sig ha först sin Gud och sedan sitt land att tacka för de fördelar, han åtnjuter.

Lifliga bifallsyttringar hördes.

— Nå, än den stackars kungen då? sade Chicot för sig själf.

— Jag frågade mig då, fortfor hertigen, hvars utstående kindknotor så småningom öfverdrogos af en feberaktig rodnad, jag frågade mig, om mitt land åtnjöte den fred och den sällhet, som detta sköna och härliga Frankrike förtjänar, och med smärta såg jag, att så icke var. I sanning, mina bröder, staten är ett rof för stridiga viljor, alla nästan lika mäktiga. I följd af svagheten hos den styrande viljan, hvilken glömmer, att den till sina undersåtars bästa bör behärska allt, och ej annat än för ögonblicket ihågkommer denna kungliga grundsats, men då nästan alltid så olämpligt, att dess maktspråk snarare skada än gagna, är det utan tvifvel Frankrikes onda genius eller dess styresmans blindhet, som man måste tillskrifva det onda. Men ehuru vi äro okunniga om den rätta källan därtill eller blott misstänka den, är olyckan ej dess mindre verklig, och jag för min del anklagar för det onda, som sker, mindre konungen själf än de brott, som Frankrike begått mot religionen, och de gudlösheter, som blifvit föröfvade af vissa bland konungens falska vänner. Detta, mina herrar, har öfvertygat mig, att jag, för att kunna tjäna både kyrkan och tronen, bör förena mig med dem, hvilka genom alla medel sträfva att utrota kätteriet och störta trolösa rådgifvare. Detta, mina herrar, är hvad jag vill göra för Ligan, i det jag förenar mig med den.

— Aha, mumlade Chicot, nu sticker räfven fram.

Detta hertigens af Anjou tal, som kanske förefallit våra läsare något för långt, emedan de genom trenne sekel äro skilda från denna tidpunkts politik, hade till den grad intresserat åhörarne, att de flesta bland dem närmat sig prinsen för att ej förlora en enda stafvelse.

Skådespelet var i sanning sällsamt. Alla hade slagit ka-

puschongerna tillbaka och framvisade ädla, djärfva, lifliga anletsdrag, ögon glänsande af nyfikenhet. Det hela belystes af skenet från den enda lampa, som matt flammade i koret, medan kyrkan för öfrigt låg försänkt i dunkel.

Midt i gruppen urskilde man hertigens af Anjou bleka anlete, hvars framskjutande panna beskuggade de insjunkna ögonen, och hvars mun, då den öppnades, liknade en dödskalles hemska grinande.

— Nådig herre, sade hertigen af Guise, i det jag tackar ers höghet för de ord, ni nyss uttalat, tror jag mig böra underrätta er, att ni endast är omgifven af vänner, hvilka sätta värde ej blott på de grundsatser, ni nyss yttrat, utan tillika på era personliga egenskaper, och om ers höghet skulle tvifla härpå, så skall slutet af denna sammankomst på ett kraftigare sätt än ni förmodat öfvertyga er därom.

Hertigen af Anjou bugade sig och blickade orolig på de kringstående.

— Aha, mumlade Chicot, om jag ej för mycket bedrar mig, är allt, hvad vi hittills sett, blott ett förspel, och det kommer att tilldraga sig något, som är vida viktigare än alla de dårskaper, man hittills sagt och gjort.

— Om ers höghet, sade kardinalen, som märkt prinsens oroliga ögonkast, händelsevis skulle känna någon fruktan, så hoppas jag, att blotta namnen på de personer, som i detta ögonblick omgifva er person, skola lugna er. Se här herrarne d'Entragues, Ribeirac och Livarot, unga ädlingar, dem ers höghet kanske känner och hvilka äro lika tappra som lojala. Se här ytterligare stiftsamtmannen af Castillon, baron de Lusignan, herrar Cruce och Leclerc, alla uppfyllda af beundran öfver ers kunglig höghets klokhet och högligen lyckliga att under ert hägn få arbeta på religionens och tronens frigörande från förtrycket. Vi skola således tacksamt mottaga de befallningar, ers höghet värdes gifva oss.

Hertigen af Anjou kunde ej återhålla en rörelse af högmod. Dessa Guiser, eljest så stolta, att man aldrig lyckats kufva dem, talade nu om att lyda.

Hertigen af Mayenne återtog:

— Genom er börd och er klokhet, nådig herre, är ni förbundets naturliga öfverhufvud, och det är af er vi vänta

föreskrifter, huru vi böra gå till väga i afseende på dessa konungens falska vänner, om hvilka vi nyss talade.

— Ingenting är enklare, svarade prinsen med det slags feberaktiga exaltation, som hos svaga själar ersätter modet. Då giftiga parasitväxter frodas på ett fält, hvars rika skörd de förstöra, måste man med rötterna upprycka detta skadliga ogräs. Konungen är omgifven, icke af vänner, utan af hofmän, som fördärfva honom och gifva Frankrike och kristenheten en ständig skandal.

— Det är sant, sade hertigen af Guise med dof röst.

— Dessutom, återtog kardinalen, hindra dessa hofmän oss, hans majestäts verkliga vänner, att nalkas honom, hvilket dock är en rättighet, som tillkommer våra ämbeten och vår börd.

— Låtom oss då, inföll häftigt hertigen af Mayenne, låtom oss då åt de öfriga anhängarne af Ligan lämna omsorgen att skydda religionen. Vi åter ha annat att tänka på. Det finns personer, som trotsa oss, som skymfa oss, som ständigt fela i vördnad mot den furste, vi framför alla andra vörda och som är vårt öfverhufvud.

Hertigens af Anjou panna betäcktes af rodnad.

— Låtom oss, fortfor Mayenne, ända till sista man förgöra denna fördömda afföda, som konungen riktar på vår bekostnad, och må hvar och en af oss förbinda sig till att döda en af dem. Vi äro här trettio tillsammans; låt oss räkna, hur många de äro.

— Det är klokt taladt, sade hertigen af Anjou, och ni har redan uppfyllt ert åliggande, hertig af Mayenne.

— Det, som redan är gjordt, räknas icke, svarade denne.

— Ni måste äfven lämna oss något att göra, nådig herre, sade Entragues. Jag åtager mig Quélus.

— Och jag Maugiron, sade Livarot.

— Och jag Schomberg, tillade Ribeirac.

— Godt, godt! återtog hertigen; och så ha vi Bussy, min tappre Bussy, som nog skall åtaga sig ett par af dem.

— Än vi då, än vi då? ropade alla ligisterna.

Grefve de Monsoreau framträdde nu.

— Aha, tänkte Chicot, som nu ej skrattade längre. Här ha vi öfverhofjägmästaren, som äfven vill vara med om jakten.

Chicot bedrog sig.

— Mina herrar, sade grefve de Monsoreau, jag anhåller

om ett ögonblicks uppmärksamhet. Vi äro beslutsamma män, och ändock frukta vi att tala öppet med hvarandra. Vi äro män med förstånd, och ändock fästa vi oss vid småaktigheter. Välan, mina herrar, mer mod, mer djärfhet, mer öppenhjärtighet! Det är ej om konung Henriks gunstlingar det nu handlar och icke heller om den svårighet, vi ha att nalkas hans majestäts person. Hvad som bekymrar oss alla, mina herrar, är följande: Vår nuvarande regering är sådan, att den ej kan fördragas af franska adeln: litanior, despotism, vanmakt, orgier, slöseri vid fester, som komma hela Europa att le af medömkan, njugghet i allt, hvad krigsmakten och konsterna beträffar. Ett sådant handlingssätt är hvarken okunnighet eller svaghet; det är vanvett, mina herrar.

En hemsk tystnad följde på öfverhofjägmästarens ord. Intrycket däraf var så mycket djupare, som hvar och en inom sig tänkte, hvad denne nu högt yttrade, så att hvar och en spratt till liksom vid ett eko af sin egen stämma och ryste vid tanken på att i allo vara af talarens mening. Grefve de Monsoreau, som väl förstod, att denna tystnad endast var tecken till bifall, fortfor:

— Skola vi lefva under en overksam och slö konung i det ögonblick, då Spanien tänder bålen; då Tyskland ser nya kätterska sekter framträda i klostrens skugga, då England med sin oböjliga politik hugger af både idéer och hufvuden? Alla nationer arbeta ärofullt på något. Vi däremot, vi sofva. Förlåten mig, mina herrar, att jag yttrat detta i närvaro af en så stor furste, som kanhända af familjefördom skall tadla min djärfhet; sedan fyra år, mina herrar, styras vi ej af en konung, utan af en munk.

Nu bröt det löst. Dessa nyss så lugna och kallt beräknande män stojade som galningar.

— Ned med Valois, skrek man; ned med munken Henrik! Låt oss till styresman få en ädel furste, en ridderlig konung, en tyrann, om så fordras, men inte en munk!

— Mina herrar, mina herrar, sade skrymtaktigt hertigen af Anjou, förlåten, jag besvär er därom, min bror, som bedrar sig själf eller, rättare sagdt, blir bedragen! Låten mig få hoppas, mina herrar, att Ligans vaksamma mellankomst och våra föreställningar skola återföra honom på rätta vägen.

— Hväs, orm, hväs! sade Chicot för sig själf.

— Nådig herre, sade hertigen af Guise, ers höghet har kanhända något för hastigt fått höra förbundets uppriktiga tanke, men ni har nu emellertid hört den. Ja, det är ej mer fråga om en liga mot béarnaren, denne alla dårars fågelskrämma; det är ej fråga om en liga för att uppehålla kyrkan, som ganska väl kan uppehålla sig själf; mina herrar, det är fråga om att lyfta den franska adeln ur det tillstånd af förnedring, hvari den befinner sig. Alltför länge ha vi återhållits af den vördnad, ers höghet inger oss; alltför länge har den kärlek, vi veta er hysa för er familj, hållit oss inom förställningens gränser. Nu, nådig herre, är allt yppadt, och ers höghet skall nu bli vittne till ligans egentliga sammankomst, hvartill det, som nyss passerat, endast var förspelet.

— Hvad menar ni, hertig? frågade prinsen, med hjärtat klappande på en gång af oro och ärelystnad.

— Nådig herre, fortfor hertigen af Guise, vi ha ej, såsom öfverhofjägmästaren ganska riktigt yttrade, förenat oss för att tvista om utslitna teoretiska frågor, utan för att handla med eftertryck. I dag utkora vi en anförare, som är i stånd att hedra och rikta den franska adeln; och som det var de gamle frankers sed, att, då de valde sig en styresman, gifva honom en värdig skänk, så tillbjuda vi nu här åt den styresman, vi valt...

Hertigen af Anjou stod stum och orörlig; endast hans blekhet förrådde hans sinnesrörelse.

— Mina herrar, fortfor hertigen af Guise, i det han i bänken bakom sig fattade ett, såsom det syntes, tämligen tungt föremål, hvilket han upplyfte med bägge händerna, mina herrar, se här den skänk, jag i allas vårt namn nedlägger för prinsens fötter.

— En krona! utropade hertigen af Anjou, häftigt skakad, en krona åt mig, mina herrar?

— Lefve Frans III! ropade alla, så att kyrkans hvalf darrade därvid.

— Jag? Jag? stammade hertigen, darrande på en gång af glädje och förskräckelse. Jag? Men det är ju omöjligt! Min bror lefver ju ännu, min bror är Herrens smorde.

— Vi afsätta honom, sade hertigen af Guise, i afvaktan på, att Gud genom hans död skall stadfästa det val, vi nu gjort, eller snarare i afvaktan på, att någon af hans under-

sätar, trött vid denna ärelösa regering, skall genom gift eller dolk förekomma Guds rättvisa! ...

— Mina herrar, sade hertigen af Anjou med ännu svagare röst, mina herrar!

— Nådig herre, sade nu i sin ordning kardinalen, se här vårt svar på den ädla betänklighet, ers höghet nyss yttrat: Henrik III var Herrens smorde; men vi ha afsatt honom; han är ej mer Guds utkorade; det är ni som skall blifva det, nådig herre. Detta tempel är lika vördnadsvärdt som det i Reims, ty här ha Paris' skyddspatronessas, den heliga Genovevas, kvarlefvor hvilat; här har Klodvig, den förste kristne konung i Frankrike, blifvit begrafven. Nådig herre, i detta heliga tempel säger jag, en af kyrkans furstar och som utan dåraktig ärelystnad kan hoppas att bli dess öfverhufvud: nådig herre, se här i stället för smörjelsen en helig olja, sänd af påfven Gregorius XIII. Utnämn, nådig herre, er tillkommande ärkebiskop af Reims, utnämn er konnetabel, och inom ett ögonblick är det ni, som skall bli den smorde konungen, och er bror Henrik däremot skall, om han ej vill åt er afstå tronen, bli ansedd som en inkräktare däraf. Tänd ljusen på altaret.

I samma ögonblick utträdde korgossen, som påtagligen afvaktat denna befallning, ur sakristian med en ljuständare i handen, och inom några minuter flammade femtio vaxljus på altaret och i koret. Man varseblef då på altaret en mitra, strålande af ädelstenar, och ett bredt svärd, beströdt med liljor. Det var den ärkebiskopliga mitran och konnetabelssvärdet. I den mörka kyrkan, som korets eklärering ej förmått upplysa, hördes nu orgeln uppstämma: Veni creator.

Denna sällsamma öfverraskning, tillställd af de tre lothringska prinsarne och hvilken hertigen af Anjou ej väntat sig, gjorde ett djupt intryck på de närvarande. De modiga kände sig ännu modigare, och de svaga kände sig starka.

Hertigen af Anjou rätade upp sig, och med raskare steg, än man skulle väntat, gick han rakt fram till altaret, tog mitran i vänstra handen och svärdet i den högra, återvände därmed till hertigen af Guise och kardinalen, hvilka på förhand väntade sig denna ära, satte mitran på kardinalens hufvud och omgjordade hertigen med svärdet.

Enhälliga bifallsyttringar belönade denna handling, så mycket mer oväntad, som man kände prinsens obeslutsamma karaktär.

— Mina herrar, sade prinsen till de närvarande, låten hertigen af Mayenne, marskalk af Frankrike, genast skrifva upp er; den dag: då jag blir konung, skolen I alla dubbas till riddare.

Bifallsyttringarna fördubblades.

— För tusan, sade Chicot för sig själf, hvilket härligt tillfälle att få blå bandet! Det kommer aldrig mer igen, och ändå måste jag lämna det obegagnadt.

— Nu till altaret, sire! sade kardinalen.

— Herr de Monsoreau, öfverste, herrar Ribeirac och d'Entragues, kaptener, herr de Livarot, löjtnant vid min lifvakt, sade hertigen af Anjou, intagen i koret de platser, till hvilka er härmedelst erhållna rang berättigar er.

De uppropade gingo nu att, enligt ceremonielet vid en verklig kröning, intaga de platser, som hofetiketten skulle anvisat dem.

— Mina herrar, fortfor hertigen af Anjou, i det han vände sig till de öfriga, mån I alla begära något af mig, och jag hoppas, att ingen skall gå missnöjd härifrån.

Emellertid hade kardinalen gått bakom altaret och påklädt sig den prästerliga skruden, hvarefter han framträdde med den heliga smörjelsen, som han nedsatte på altaret. Därefter gjorde han ett tecken åt korgossen, hvarpå denne frambar bibeln och krucifixet. Kardinalen mottog bägge, lade krucifixet på bibeln och räckte dem sedan åt hertigen af Anjou, som lade fingrarna därpå.

— Inför Gud, sade hertigen af Anjou, lofvar jag mitt folk att vidmakthålla och ära vår heliga religion, såsom det tillkommer hans allrakristligaste majestät och kyrkans äldste son. Detta svär jag vid Gud och hans heliga evangelium!

— Amen! svarade enhälligt alla de närvarande.

Hertigen af Guise, som nyss blifvit utnämnd till konnetabel, gick nu fram till altaret och nedlade där sitt svärd, hvilket välsignades af kardinalen. Denne drog det sedan ur skidan, tog det om klingan och räckte det åt den nye konungen, som fattade det vid fästet.

— Sire, sade han, tag detta svärd, som är er gifvet med Herrens välsignelse, på det ni medels detsamma och med den Helige andes bistånd må kunna bekämpa alla era fiender samt beskydda och försvara den heliga kyrkan och det konungarike, som är er anförtrodt. Tag detta svärd, på det

att ni må skipa rättvisa, beskydda änkor och faderlösa och afstyra oordningar; på det att ni, omgifvande er med ära och alla dygder, må förtjäna att regera vid sidan af den, hvars afbild ni är på jorden, och som i evighet regerar med fadern och den helige ande.

Hertigen sänkte svärdet, så att dess udd vidrörde golfvet, och sedan han därefter höjt det mot himmelen, öfverlämnade han det åt hertigen af Guise.

Kardinalen tog nu den heliga smörjelsen och tecknade med tummen ett kors på den knäböjande hertigens panna, i det han sade:

— Jag smörjer dig med helig olja till konung, i Faderns, Sonens och den Helige andes namn.

Därefter fattade han kronan med bägge händerna och höll den öfver prinsens hufvud, men utan att nedsätta den. Hertigen af Guise och hertigen af Mayenne trädde nu fram och höllo i kronan en på hvardera sidan, och kardinalen, som höll den blott med vänstra handen, sade, i det han välsignande höjde sin högra hand öfver prinsen:

— Må Gud kröna dig med ärans och rättvisans krona!

Därefter nedtryckte han kronan på prinsens hufvud och tillade:

— Emottag denna krona i Faderns, Sonens och den Helige andes namn!

Alla drogo sina svärd, höjde dem och ropade: Lefve konung Frans III!

— Sire, sade kardinalen till hertigen af Anjou, från och med denna dag regerar ni öfver Frankrike, ty ni är smord af påfven Gregorius XIII, hvars representant jag är.

— Hin besitta, sade Chicot, hvad det där går högtidligt till!

— Mina herrar, sade hertigen af Anjou, i det han stolt och majestätiskt uppreste sig, jag skall aldrig glömma namnen på de trettio ädlingar, hvilka voro de förste, som funno mig värdig att regera öfver dem, och nu farväl, mina herrar, må Gud taga er i sitt heliga beskydd!

Såväl kardinalen som hertigen af Guise bugade sig, men Chicot märkte, att, medan hertigen af Mayenne ledsagade den nye konungen från altaret, de båda lothringska prinsarne utbytte ett ironiskt smålöje.

— Kors, tänkte gascognaren, hvad månde detta betyda? Hvartill tjänar spelet, om alla bedraga?

Hertigen af Anjou begaf sig ned i kryptan, dit den ene efter den andre af de närvarande följde honom, undantagandes de tre bröderna, hvilka ingingo i sakristian, medan portvakten släckte ljusen.

Kryptan upplystes nu åter blott af en enda lampa.

22.

En genealogisk upptäckt.

Chicot reste sig upp i biktstolen för att räta ut sina domnade ben. Han trodde att denna sammankomst var den sista, efter som klockan var två på natten. Men plötsligt fick han till sin stora förvåning se de tre lothringska prinsarne komma tillbaka ur sakristian; de hade nu bortkastat munkkåpan och återtagit sina vanlig dräkter.

Så snart de visade sig, uppgaf korgossen ett så gällt och hjärtligt skratt, att Chicot smittades däraf och äfven började skratta utan att veta hvarför.

Hertigen af Mayenne yttrade hastigt:

— Skratta ej så högt, syster; de äro knappt utkomna än och skulle kunna höra dig.

— Hans syster! mumlade Chicot ytterst förvånad. Skulle då verkligen denne korgosse vara en kvinna?

Novisen kastade tillbaka sin kapuschong och framvisade verkligen det mest kvicka och förtjusande kvinnoanlete.

Det var hertigarnes af Guise syster, madame de Montpensier, en farlig siren, som hade förstått att under munkkåpan skickligt dölja de henne så mycket tillvitade lytena af en sned axel och en lätt haltning.

I denna kropp, åt hvilken Gud gifvit en ängels hufvud, bodde en demonisk själ. Chicot kände igen henne, emedan han ofta sett henne på besök hos hennes kusin, drottning Louise.

— Ack, broder kardinal, sade hertiginnan lifligt, så ypperligt du spelar andäktig, och hvad du talar väl om Gud! Ett ögonblick skrämde du mig riktigt, och jag trodde, att du tog saken på allvar. Och han, som lät smörja och kröna sig! Kors, hvad han såg otäck ut med den kronan!

— Lika godt, sade hertigen, vi ha nu fått hvad vi velat, och Frans kan nu inte taga sina ord tillbaka. Monsoreau, som utan tvifvel har något hemligt intresse vid allt detta, har ledt saken därhän, att vi nu kunna vara säkra på att han ej skall öfvergifva oss såsom han gjorde med La Mole och Coconnas, halfvägs till schavotten.

— Åh, sade Mayenne, det är en väg, som man inte så lätt får sådana furstar som vi att beträda.

Chicot förstod nu, att man spelat komedi med hertigen af Anjou, och som han afskydde prinsen, skulle han gärna för detta skälmstycke velat omfamna Guiserna, undantagandes Mayenne, förstås.

— Alla dörrar äro ju väl stängda? frågade kardinalen.

— Ja, det ansvarar jag för, sade hertiginnan; för öfrigt kan jag gå och se efter.

— Nej, nej, sade hertigen, du kan vara trött, min stackars lilla korgosse.

— Nej, visst inte; det har varit alltför roligt att kunna bli trött.

— Mayenne, du sade ju, att han är här? yttrade hertigen.

— Ja.

— Men jag har inte sett honom.

— Det tror jag nog; han är gömd.

— Hvar då?

— I en biktstol.

Dessa ord genljödo i Chicots öron såsom uppenbarelsebokens hundratusen trumpeter.

— Hvem är det, som är gömd i en biktstol? frågade han sig oroligt. För tusan, jag ser inte, att det kan vara någon annan än jag själf!

— Då har han sett och hört allt? fortfor hertigen.

— Nå, hvad gör det? Är han inte en af de våra?

— För hit honom, Mayenne, sade hertigen.

Mayenne gick ned ur koret, tycktes se sig omkring och styrde sina steg rakt åt den biktstol, där gascognaren befann sig. Chicot var en behjärtad man; men denna gång skallrade hans tänder af förskräckelse och kallsvetten droppade från hans pannna.

— Hå hå, tänkte han, under det han försökte att draga fram värjan under kåpan, inte vill jag dö som en stackare andå i den här lådan! För hin i våld, nog kan jag se döden i ansiktet, och efter tillfälle erbjuder sig, må jag åt-

minstone först försöka att döda honom, innan jag själf expedieras.

För att verkställa denna modiga föresats hade Chicot, som ändtligen fått tag i fästet på sin värja, fört handen till dörrklinkan, då hertiginnan ropade:

— Inte i den där, Mayenne, inte i den där; i den andra, till vänster, längst bort.

— Ah, sade gascognaren och uppgaf en suck, den Gorenflot kunnat afundas honom, det var minsann hög tid; men hvem tusan är då i den andra?

— Kom ut, mäster Nicolas David, sade Mayenne, vi äro nu ensamma.

— Här är jag, nådig herre, sade en man, som steg fram ur biktstolen.

— Bra, tänkte gascognaren, jag saknade dig vid högtidligheten, mäster Nicolas; men nu, då jag inte söker dig, får jag reda på dig.

— Ni har ju sett och hört allt? sade hertigen af Guise.

— Jag har ej förlorat ett ord af hvad som blifvit sagdt, och jag skall ej glömma minsta omständighet af hvad som passerat; var säker därpå, nådig herre.

— Ni skulle således kunna afgifva berättelse om alltsammans till hans helighet Gregorii XIII:s sändebud? frågade hertigen.

— Ja.

— Min bror, hertigen af Mayenne, har sagt mig att ni gjort underverk till vår förmån, återtog hertigen. Låt höra, hvad har ni då gjort?

Kardinalen och hertiginnan närmade sig med nyfikenhet.

— Jag har gjort, hvad jag lofvat, nådig herre, sade Nicolas David; det vill säga, jag har funnit medlet att kunna sätta er på franska tronen.

— Det också! mumlade Chicot. För hin, hela världen vill då bli kung af Frankrike! Det bästa är sparadt till sist.

Chicot hade återfått sin glädtighet, ty först och främst hade han på ett oväntadt sätt undsluppit en hotande fara; för det andra hade han upptäckt en fullständig sammansvärjning; för det tredje hade han härigenom fått ett medel att störta sina tvenne värsta fiender, Mayenne och Nicolas David.

— Men om olagligheten är för mycket i ögonen fallande, sade hertigen af Guise, så låt oss afstå från detta medel.

Jag vill ej få på halsen alla så kallade legitima konungar i kristenheten.

— Jag har anat detta inkast å er sida, nådig herre, sade advokaten, i det han bugade sig för hertigen. Såsom det ägnar och anstår en erfaren jurist, har jag rådfrågat de tideböcker och handlingar, hvilka bestyrka mitt påstående i afseende på arfsrätten till kronan. Att vinna bevis på legitimitet är att vinna allt, och hvad det beträffar, mina nådiga herrar, har jag upptäckt, att I ären lagliga arfvingar och att huset Valois endast är en usurperande gren.

Den säkerhet, hvarmed Nicolas David uttalade dessa ord, tycktes väcka både nyfikenhet och glädje hos hans högättade åhörare.

— Det är emellertid svårt, sade hertigen af Guise, att bevisa, att lothringska huset, så frejdadt det än är, kan bestrida huset Valois företrädet.

— Detta är emellertid bevisadt, nådig herre, sade mäster Nicolas, i det han ur sin vida ficka tog upp ett pergament.

Hertigen tog pergamentet ur advokatens hand.

— Hvad är det här? frågade han.

— Lothringska husets stamträd.

— Och dess stamfar är?

— Karl den store, nådig herre.

— Karl den store! utropade de tre bröderna med en misstrogen min, som dock ej var fri från en viss förnöjelse; det är omöjligt! Den förste hertigen af Lothringen, fortfor hertigen af Guise, var samtidig med Karl den store, men han hette Ranier och var ingalunda släkt med denne store kejsare.

— Vänta, nådig herre, sade Nicolas. Ni förstår väl, att jag ej vill komma fram med ett af dessa bevis, som vid första inkastet vederläggas. Hvad ni förnämligast behöfver, är en lång process, som sysselsätter parlamentet och folket, medan ni under tiden kan vinna, icke folket, ty det är redan på er sida, utan parlamentet. Hör nu följande, nådig herre: Ranier, förste hertigen af Lothringen, samtidig med Karl den store, Gilbert, hans son, samtidigt med Ludvig den fromme. Henrik, Gilberts son, samtidigt med Karl den skallige.

— Men ... invände hertigen af Guise.

— Litet tålamod, nådig herre; här ha vi det. Hör nu väl på, Bona ...

— Ja, sade hertigen, hon var dotter till Ricin, Raniers andre son.

— Godt, återtog advokaten; hvem blef hon gift med?

— Med Karl af Lothringen, son till Ludvig IV, konung af Frankrike.

— Ja, så var det, sade David. Lägg härtill: broder till Lothar, som, i Ludvig V:s person, beröfvades franska kronan af usurpatorn Hugo Capet.

— Ah, ah! utropade på en och samma gång hertigen af Mayenne och kardinalen.

— Fortfar, sade hertigen af Guise, det är en skymt af sannolikhet i det där.

— Således ärfde Karl af Lothringen sin bror Lothar vid ättens utslocknande. Nu är Lothars ätt utslocknad, alltså, nådiga herrar, ären I de enda och rätta arftagarne till franska kronan.

— Anamma, tänkte Chicot, skorpionen är giftigare, än jag trodde!

— Hvad sägs om det där, min bror? frågade på en gång kardinalen och hertigen af Mayenne.

— Jag säger, svarade hertigen, att det i Frankrike olyckligtvis finnes en lag, som kallas den saliska och hvilken, tyvärr, tillintetgör alla våra anspråk.

— Det inkastet har jag väntat mig, nådig herre, utropade David med hela högmodet af en tillfredsställd egenkärlek; men hvilket är första exemplet på den saliska lagens tillämpande?

— Filips af Valois uppstigande på tronen trots Edvards af England rättmätiga anspråk därpå.

— När skedde detta?

Hertigen af Guise letade i sitt minne.

— År 1328, sade utan tvekan kardinalen.

— Det vill säga 341 år efter Hugo Capets usurpation och 240 år efter den lotharska ättens utslocknande. Således hade era förfäder i 240 år haft rättighet till kronan, då den saliska lagen började tillämpas. Nu vet hvar och en, att en lag ej äger någon retroaktiv verkan.

— Ni är en skicklig man, mäster Nicolas David, sade Henrik af Guise, i det han betraktade advokaten med en beundran, som dock var blandad med ett visst förakt.

— Det är ganska sinnrikt uttänkt, sade kardinalen.

— Högst förträffligt! instämde hertiginnan; nu är jag

således kronprinsessa, och jag gifter mig ej med någon ringare än en tysk kejsare.

— Och dylikt krångel skall behöfvas för en sådan man som jag! mumlade hertigen af Guise; hur kan man finna sig i, att folket för att lyda först skall granska ett dylikt lumpet pergamentsblad i stället för att läsa mannens adel uti blixtarna ur hans ögon och från hans svärd?

— Du har rätt, Henrik, mycket rätt; om man nöjde sig med att blott taga ansiktet i betraktande, så skulle du genast bli konung, emedan de andra furstarne, efter hvad man påstår, se ut som pöbel i jämförelse med dig. Men, såsom mäster Nicolas David nyss sagt, en process är nödvändig för att kunna bestiga tronen, och då vi en gång väl kommit dit, skall, såsom du själf sagt, vårt sköldemärke vara lika godt som de, hvilka sitta öfver Europas öfriga troner.

— Nå, då är denna genealogi riktig, fortfor suckande Henrik af Guise, och se här, mäster Nicolas David, de tvåhundra écus i guld, som min bror, hertigen af Mayenne, begärt af mig för er räkning.

— Och se här ytterligare tvåhundra för det nya uppdrag, vi skola lämna er, sade kardinalen till advokaten, hvars ögon tindrade af förnöjelse, då han stoppade guldet i sina djupa fickor.

— Tala, nådig herre; jag är färdig att hörsamma ers eminens' befallningar.

— Vi kunna ej lämna er det uppdraget att bege er till Rom för att åt den helige fadern Gregorius XIII framlämna detta stamträd, hvilket han måste skänka sitt bifall, innan det duger. Ni är en för ringa person för att Vatikanens dörrar skulle öppnas för er. Vi äro således nödsakade att lämna detta uppdrag åt Pierre de Gondy.

— Visserligen, inföll hertiginnan, äro dessa Gondys folk med förstånd, men vi kunna ej räkna på dem. Det är endast deras ärelystnad, som drifver dem, och den kunna de ju få tillfälle att tillfredsställa lika bra, om de tjäna konung Henrik.

— Vår syster har rätt, sade hertigen af Mayenne med sin vanliga rättframhet; vi kunna ej förtro oss åt Pierre de Gondy med samma säkerhet som åt Nicolas David, hvilken är vår man, och den vi kunna låta hänga, när helst vi behaga.

Detta hertigens skämt, som utan omsvep yttrades i advo-

katens närvaro, hade den besynnerligaste verkan på den stackars ligisten; han utbrast i ett konvulsiviskt skratt, som förrådde den högsta grad af förskräckelse.

— Min bror Karl skämtar bara, sade Henrik af Guise till den bleknande advokaten, och vi veta, att ni är oss trogen; det har ni vid många tillfällen bevisat. Emellertid har jag på förhand tagit mina mått och steg. Pierre de Gondy skall föra detta stamträd till Rom, men utan att veta, hvad det är för något. Påfven skall gilla eller ogilla det, utan att Gondy har någon kunskap därom. Ni, Nicolas Davis, skall resa nästan samtidigt med honom och invänta honom i Châlons, i Lyon eller i Avignon, enligt de befallningar, ni af oss erhåller. På det sättet är ni den ende, som känner hemligheten af uppdraget. Ni ser således, att ni städse är och förblir vår förtrogne.

David bugade sig.

— Du vet, på hvad villkor, arme vän, mumlade Chicot: på villkor att bli hängd, om du gör något snedsprång; men var lugn; ty jag svär vid den heliga Genoveva, att du för ögonblicket sväfvar mellan tvenne galgar, men att den, som är dig närmast, käre vän, är just den jag ämnar dig.

De tre bröderna satte nu åter på sig sina kåpor, hvarefter de jämte systern lämnade kyrkan. David följde dem.

Portvakten stängde porten efter dem, släckte lampan i koret och aflägsnade sig sedan.

Fem minuter, som föreföllo Chicot ganska långa, förflöto utan att något vidare störde tystnaden och mörkret.

— Godt, sade gascognaren, nu tycks då ändtligen komedien vara slut. Det är tid att söka aflägsna sig.

Chicot, som, efter det han sett grafvarna öppna sig och biktstolarna vara bebodda, hade öfvergifvit sin första idé att till morgonens inbrott kvarstannna i kyrkan, smög sig försiktigt ur sitt gömställe. Han hade förut i ett hörn varseblifvit en stege, som syntes ämnad att begagnas vid fönstrens rengöring. Han förlorade ej ett ögonblick. Med händerna famlande framför sig, smög han sakta framåt och lyckades att utan buller komma till stegen, den han sedan uppreste mot ett fönster. Vid månens sken såg han, att han ej irrat sig i sina beräkningar: fönstret vette åt klostrets kyrkogård, som gränsade till Bordellegatan.

Chicot öppnade fönstret, satte sig grensle däri, och med den styrka och den färdighet, som glädjen eller fruktan

ständigt ingifva, drog han stegen åt sig inifrån och flyttade den öfver till den yttre sidan. Då han väl nedkommit på marken, gömde han stegen i en häck, smög sig sedan fram till muren, som skilde honom från gatan, och klättrade öfver, ej utan att rycka lös några stenar, som rullade ned på gatan.

Då Chicot hunnit så långt, gaf han sig ett ögonblicks tid att andas ut. Med några skråmor hade han undsluppit en fara, hvarunder han mer än en gång känt, att hans lif stod på spel. Han styrde nu sin kosa till gatan Saint-Jacques och stannade ej förr än vid värdshuset Ymnighetshornet, där han knackade på.

Mäster Claude Bonhomet kom själf och öppnade. Han var en man, som visste, att allt omak betalar sig, och som mer räknade på extra förtjänster än på de vanliga.

Vid första ögonkastet igenkände han Chicot, oaktadt denne gått bort som en ädling och återkom som munk.

— Ah, är det ni, min herre? sade han; välkommen!

Chicot stack åt honom en écu.

— Hur är det med broder Gorenflot?frågade han.

Ett bredt grin drog öfver värdshusvärdens anlete; han öppnade dörren till det lilla rummet och sade:

— Se själf.

Broder Gorenflot snarkade ganska riktigt på samma ställe, där Chicot lämnade honom.

— För tusan, min vördnadsvärde vän! sade gascognaren, utan att ana det har du haft en märkvärdig dröm.

23.

Reskamraten.

Dagen efter dessa händelser skulle vår läsare, om han färdats på vägen från Paris till Angers, kunnat mellan Chartres och Nogent varsebli tvenne ryttare, en ädling med sin page.

Kvällen förut hade dessa ryttare på löddriga hästar ankommit till Chartres; den ena af hästarna hade till och med störtat utanför domkyrkan, och som det just var vid den tiden de trogne gingo i mässan, hade det för Chartres'

borgare varit ett rätt intressant skådespel att se det präktiga djuret, döende af trötthet och ansträngning, medan dess ägare ej syntes fråga mer därefter, än om det varit en eländig skinkmärr. Några hade till och med märkt, att den längste af ryttarne då smugit en écu i handen på en pojke, för att han skulle föra de resande till ett närbeläget värdshus. Genom värdshusets bakport, som vette utåt fältet, hade de båda resande en half timme senare ridit ut på friska hästar.

Då de väl hunnit ut på fältet, närmade sig den längre af de bägge ryttarne den mindre och sade, i det han utbredde armarna:

— Min älskade lilla hustru, omfamna mig nu i allt lugn; ty numera ha vi ingenting att frukta.

Fru de Saint-Luc, ty det var ingen annan än hon, lutade sig då behagfullt åt sidan, och i det hon slog tillbaka den vida kappa, hvaruti hon var insvept, och stödde sin arm mot den unge mannens axel, blickade hon honom djupt in i ögonen och gaf honom en kyss.

— Ack, utropade hastigt Saint-Luc, hvad det ändå är härligt att känna sig fri! Har du någonsin varit fri, Jeanne?

— Jag, svarade den unga kvinnan med glädtig stämma, aldrig; det är första gången jag kan säga mig ha haft luft och frihet. Min far var misstrogen; min mor gick aldrig ut; jag fick aldrig sticka näsan utom dörren utan att vara åtföljd af en guvernant, två kammarjungfrur och en lång lakej, så att jag aldrig kan påminna mig ha sprungit i gräset, allt sedan den tid jag som ett gladt och självsvåldigt barn sprang omkring i Méridors vidsträckta skogar, i sällskap med min väninna Diana, och där vi ofta förvillade oss så, att vi ej mera funno reda på hvarandra. Men du, älskade Saint-Luc, du har väl åtminstone känt dig fri?

— Jag fri?

— Ja visst; en karl . . .

— Jo, det skall du se! Aldrig. Jag, som ständigt vistats hos konungen och som varit dömd af den eviga etiketten att aldrig lämna honom! Så snart jag aflägsnade mig, förföljdes jag af hans jämmerliga stämma, som oupphörligt ropade:

— Saint-Luc, min vän, jag leds; kom och leds med mig.

— Fri! Jo visst också! Jag skulle då inte haft snörlifvet,

som klämde min kropp, och halskragen, som strypte mig, och det insmorda, friserade håret, utan att tala om den satans baretten, fastspikad med knappnålar på mitt hufvud. Ack, nej, nej, kära Jeanne, jag tror, att jag var ännu mindre fri än du! Men också, ser du, njuter jag nu af min frihet. Vid Gud, är det ej en härlig sak, och hur är det möjligt att vilja beröfva sig den, då man har fritt val?

— Men om man ertappar oss, Saint-Luc, sade den unga frun, i det hon orolig blickade bakom sig; om man sätter oss på Bastiljen?

— Åh, vi skola gömma oss väl, sade Saint-Luc.

— Ja, svarade Jeanne, vi skola nog bli väl gömda. Om du kände Méridor, med dess ofantliga ekskogar, med dess ändlösa snår, med dess klara bäckar, hvilka flyta under skuggrika löfhvalf, och midt ibland allt detta skall du skåda drottningen i detta lilla rike, förtrollerskan i dessa Armidas trädgårdar, den sköna, den ojämförliga Diana; du skall älska henne, Saint-Luc, det är jag säker på.

— Jag älskar henne redan på förhand, emedan hon älskat dig.

— O, jag är säker på, att hon ännu älskar mig och alltid skall göra det! Diana är ej den, som är nyckfull och ombytlig i sin vänskap. Kan du föreställa dig det sälla lif, vi skola föra i detta bo af blommor och mossa, som våren snart skall göra så härligt! Diana har öfvertagit styrelsen öfver faderns hus; vi behöfva således icke vara oroliga. Den gamle baronen är en krigare från Frans I:s tid, som har blott ett minne från det förflutna: segraren vid Marignano och den besegrade vid Pavia; blott en tanke för det närvarande, blott ett hopp för framtiden: sin älskade Diana. Vi skulle kunna bebo Méridor, utan att han någonsin skulle veta af det. Och får han veta det, så behöfva vi bara hålla med honom, då han säger, att hans Diana är den skönaste flicka i världen, och att Frans I är den störste fältherre, som någonsin funnits.

— Det skall bli förtjusande, sade Saint-Luc, men jag förutser allvarsamma tvister mellan baronen och mig.

— Hvarom då? Om Frans I?

— Nej. Hans fältherre lämnar jag i fred; men hvad angår den skönaste flicka i världen, så...

— Jag kan ju icke räknas till flickorna, ty jag är ju din hustru.

— Ack ja, det är så rätt! sade Saint-Luc.

— Föreställ dig, min älskade, detta lefnadssätt! fortfor Jeanne. Från morgon till kväll skola vi ströfva omkring i skogarna, som omge den lilla paviljong, Diana skall gifva oss till bostad.

— Låt oss skynda, Jeanne, sade Saint-Luc, jag ville redan vara framme vid Méridor.

Båda två sporrade nu sina hästar, som snabbt ilade framåt. På detta sätt tillryggalades vägen från Chartres till Mans, där de båda makarna, nu nästan fullkomligt trygga för efterspaningar, uppehöllo sig en hel dag. Följande dag inkommo de i den sandiga skogstrakt, som då sträckte sig från Guécelard till Ecomoy, och gladde sig i hopp att ännu samma afton anlända till slottet Méridor.

Saint-Luc ansåg att de nu voro räddade, ty han kände konungens ömsom uppbrusande, ömsom slöa sinnelag och visste att han, allt efter det lynne, hvari han befann sig vid Saint-Luc's flykt, antingen skulle skickat ut tjugu kurirer och hundra soldater med befallning att återföra flyktingarna lefvande eller döda, eller också nöjt sig med att uppgifva en djup suck, sträcka armarna en tum längre än vanligt utom sängen och mumla:

— Ah, Saint-Luc, din förrädare, hvarför har jag ej genomskådat dig förr?

Men som flyktingarna nu ej blifvit förföljda af någon kurir och ej sett till en enda soldat, så var det sannolikt, att Henrik III för tillfället befunnit sig vid sitt slöa lynne.

— Godt, tänkte Saint-Luc, ovädret har urladdat sig mot den stackars Chicot i stället, hvilken, så tok han än är, och kanhända just därför att han är en tok, gifvit mig ett så godt råd. Jag skall slippa ifrån alltsammans med att gifva anledning till ett mer eller mindre kvickt anagram.

Plötsligt kände Saint-Luc sin hustrus hand på sin arm. Han spratt till; ty det var icke en smekning.

— Se! ropade Jeanne.

Saint-Luc vände sig om och såg på långt afstånd en ryttare, hvilken färdades samma väg som de själfva och tycktes sporra sin häst.

Denna persons plötsliga uppträdande föreföll Saint-Luc såsom ett elakt tecken, antingen därför att verkligheten nu tycktes vilja gäcka hans glada sinnesstämning eller ock där-

för att det lugn, han visade, blott var låtsadt, och att han ännu fruktade något nyckfullt infall af konungen.

— Låt oss fly, sade Jeanne, i det hon sporrade sin häst.

— Nej, svarade Saint-Luc, som oaktadt den fruktan, han erfor, icke förlorade fattningen; nej, denne ryttare är, så vidt jag kan se, ensam, och vi böra ej fly för en enda person. Vi skola rida åt sidan och låta honom passera, så få vi sedermera fortsätta vår väg.

— Men om han stannar?

— Nåväl, om han stannar, så få vi se, med hvem vi ha att göra och kunna då handla efter omständigheterna.

— Du har rätt, svarade Jeanne, och det är jag, som haft orätt att vara rädd, då jag har min Saint-Luc här att försvara mig.

— Men när jag tänker rätt på saken, så är det ändock bäst att vi fly inåt skogen, återtog Saint-Luc, sedan han å nyo sett sig om efter den okände, hvilken, då han blifvit flyktingarna varse, satt sin häst i galopp; — ty plymen på hans hatt och hans halskrås väcka en viss farhåga hos mig.

— Ack, hur kunna en plym och ett halskrås skrämma dig?

— Jo, emedan plymen har en färg, som just nu är på modet vid hofvet, och halskråset ett alldeles nytt snitt, och vidare äro dylika plymer af ett för högt värde, för att den, som bär en sådan, skulle kunna vara en fattig landtadelsman. Nej, min Jeanne, låt oss skynda undan, ty denne ryttare synes mig vara ett sändebud från min höge herre och konung.

— Ja, låt oss skynda undan, instämde den unga frun, darrande som ett asplöf vid tanken på att bli skild från sin man.

Men att fly var lättare sagdt än gjordt. Granarna stodo så tätt, att deras grenar utgjorde ett slags mur, och sanden var så lös, att hästarna nedsjönko däri.

— Ack, min Gud, det är nog oss han vill åt! utropade den unga frun.

— På min ära, sade Saint-Luc, i det han stannade, om det är oss han vill åt, så låt oss se, hvad han vill; ty om han stiger af hästen, så hinner han oss genast.

— Han stannar, sade Jeanne.

— Han stiger till och med af, tillade Saint-Luc, och kommer in i skogen. Jag vill gå honom till mötes.

— Vänta, sade Jeanne, i det hon höll sin man tillbaka, vänta; jag tycker, att han ropar.

Sedan den okände bundit sin häst vid ett träd, inträngde han verkligen i skogen, i det han ropade:

— Hör på, min ädle herre! Haf, för fan i våld, ej så brådtom! Jag har med mig något, som ni tappat. Stanna då, min lille herr page, fortfor den okände, ni har på värdshuset i Courville glömt ert armband. För knäfveln! Ett fruntimmersporträtt glömmer inte en kavaljer på det sättet efter sig, helst om det föreställer den vördnadsvärda fru de Cossé. För er fru mors skull, jag ber, låt mig då inte springa på det här viset!

— Jag känner igen den där rösten! utropade Saint-Luc.

— Och han nämnde min mor.

— Har du då glömt ditt armband, min vän?

— Ack ja! Jag märkte det först i morse, men jag kunde ej påminna mig, hvar jag glömt det.

— Åh, det är ju Bussy, vår vän! utbrast Saint-Luc och skyndade emot den ankommande.

— Saint-Luc! Jag bedrog mig då inte, hördes nu Bussys glada och välljudande röst, och med ett skutt stod han bredvid de bägge makarna. — God dag, min grefvinna, fortfor han gapskrattande, i det han räckte Jeanne porträttet, som hon verkligen glömt på värdshuset i Courville.

— Kommer ni för att i konungens namn arrestera oss, herr de Bussy? sporde Jeanne småleende.

— Jag? Nej, min själ! Jag är ej tillräckligt vän med hans majestät för att få ett sådant uppdrag. Nej, jag hittade ert armband i Courville, och däraf slöt jag, att jag hade er framför mig på vägen. Jag sporrade då min häst, fick se er, förmodade genast, att det var ni, och utan att vilja det har jag jagat er. Ursäkta mig.

— Således, sade Saint-Luc med ännu en skymt af misstroende, är det blott slumpen, som fört er samma väg vi färdas?

— Ja, slumpen, eller rättare sagdt försynen, svarade Bussy.

Hvarje skugga af misstroende, som ännu fanns kvar i Saint-Luc's sinne, försvann nu vid den vackre ädlingens strålande blick och oförställda smålöje.

— Ni är således stadd på resa? frågade Jeanne.

— Ja, jag är stadd på resa, svarade Bussy, i det han åter steg till häst.

— Men inte som vi heller? Jag menar i följd af onåd.

— Föga fattas, min själ!

— Hvart färdas ni då?

— Åt Angers till. Än I?

— Vi också.

— Aha! Jag förstår. Brissac är beläget omkring tio lieues härifrån, och I ämnen som förföljda dufvor taga er tillflykt till fäderneborgen; det är alldeles gudomligt, och jag skulle afundas er lycka, om ej afunden vore ett så styggt fel.

— Ack, herr de Bussy, sade Jeanne med en blick full af erkänsla, gift er, och ni skall bli lika lycklig som vi. Jag bedyrar, att det är ganska lätt att vara lycklig, då man älskar hvarandra.

Härvid såg hon småleende på Saint-Luc liksom för att åberopa hans vittnesbörd.

— Min fru, svarade Bussy, jag misstror detta slags lycka; det är icke allom gifvet att, liksom ni, få gifta sig med kungligt privilegium.

— Prat! Ni, som är älskad af alla!

— Då man är älskad af alla, min fru, svarade Bussy suckande, är det, som vore man älskad af ingen.

— Välan, sade Jeanne, i det hon betydelsefullt blickade på sin man, låt mig få gifta bort er; det skall först och främst trygga en hel hop svartsjuka gifta män, som jag känner, och sedan lofvar jag er, att ni själf skall få lära känna den sällhet, hvars tillvaro ni förnekar.

— Jag nekar ej, att denna sällhet finnes till, min fru, svarade Bussy med en suck, jag blott nekar, att denna sällhet kan bli min lott.

— Vill ni, att jag skall gifta bort er? upprepade fru de Saint-Luc.

— Om ni vill gifta bort mig efter ert tycke, då svarar jag nej; men om ni vill gifta mig efter mitt eget, då svarar jag ja.

— Ni säger det där med tonen af en man, som beslutat förbli ungkarl.

— Kanhända.

— Ni är då kär i ett fruntimmer, som ni inte får gifta er med?

— Af nåd, herr grefve, sade Bussy, bed då er fru, att hon ej stöter tusen dolkstyng i mitt hjärta.

— Akta er, Bussy, ni kan verkligen inbilla mig, att det är min hustru ni är kär i.

— I så fall måste ni åtminstone medge, att jag är en ytterst grannlaga älskare, och att de äkta männen ha bra orätt i att vara svartsjuka på mig.

— Ja, det är sant, sade Saint-Luc, i det han påminde sig, att det var Bussy, som fört hans hustru till Louvren. — Men lika godt. Tillstå ändå, att ni förlorat ert hjärta.

— Jag medger det, svarade Bussy.

— Af kärlek eller af nyck? frågade Jeanne.

— Af passionerad kärlek, min fru.

— Jag skall bota er: jag skall gifta bort er, som jag sagt.

— Det betviflar jag.

— Och jag skall göra er så lycklig, som ni förtjänar att vara.

— Ack, min fru, min enda lycka för närvarande är att vara olycklig.

— Jag är ganska envis, det säger jag er på förhand, försäkrade Jeanne.

— Jag icke mindre, svarade Bussy.

— Ni skall ge vika, grefve.

— Hör på, min fru, sade den unge mannen, låt oss nu färdas tillsammans som goda vänner. Först skola vi, om I behagen, lämna denna sandmark, och sedan skola vi till nattläger välja den där lilla täcka byn, vi se där borta.

— Ja, den eller någon annan.

— Lika godt, det gör mig detsamma.

— Ni gör oss då sällskap?

— Ja, till dess jag hinner dit jag ämnar mig, så vida I ej han någonting däremot.

— Tvärtom. Men ännu bättre, följ oss dit vi ämna oss.

— Hvart ämnen I er då?

— Till slottet Méridor.

Blodet steg upp i ansiktet på Bussy och strömmade sedan tillbaka till hans hjärta. Han blef så blek, att han skulle förrådt sin hemlighet, om ej Jeanne i samma ögonblick småleende sett på sin man.

— Till slottet Méridor, min fru? sade Bussy, då han tillräckligt återhämtat sig för att kunna uttala detta namn; hvad är det för ett slott, om jag får fråga?

— En egendom, som tillhör en af mina goda vänner, svarade Jeanne.

— En af era goda vänner... som.... som väl nu är på sin egendom? fortfor Bussy.

— Visserligen, svarade fru de Saint-Luc, som var fullkomligt okunnig om de händelser, hvilka under de sista tvenne månaderna tilldragit sig på slottet Méridor; har ni då aldrig hört talas om baron de Méridor, en af de rikaste ädlingar i Poitou och...

— Och....? upprepade Bussy, som märkte, att Jeanne hejdade sig.

— Och om hans dotter, Diana de Méridor, den vackraste flicka, som någonsin funnits?

— Nej, min fru, svarade Bussy, nästan kväfd af sinnesrörelse.

Och medan Jeanne ännu en gång såg på sin man med ett egendomligt uttryck, frågade sig den vackre ädlingen helt sakta, genom hvilken besynnerlig skickelse han på denna väg sammanträffade med personer, som talade om Diana de Méridor och liksom ett eko besvarade hans hjärtas enda tanke.

Var det för att utforska honom? Ingalunda troligt. Var det en snara? Nästan omöjligt. Saint-Luc hade redan lämnat Paris, då han själf fått veta, att grefvinnan de Monsoreau var Diana de Méridor.

— Ha vi ännu långt till detta slott? frågade Bussy?

— Sju lieues, tror jag. Och jag skulle vilja slå vad om, att det är där och inte i den där lilla byn, ni nyss nämnde, som vi skola taga in för natten. Ni följer ju med oss, är det inte så?

— Jo, min fru.

— Nå, sade Jeanne, det är redan att taga ett steg närmare den sällhet, jag föreslog er.

Bussy bugade sig. En stund förblefvo alla tysta; men Bussy, som ännu önskade veta åtskilligt, dristade sig slutligen att göra några frågor.

— Den där baron de Méridor, om hvilken ni talade, hurudan karl är han?

— En fulländad ädling, en forntidens riddare.

— Med hvem är hans dotter gift? frågade Bussy, i det han bjöd till att i sin ton inlägga den möjligaste grad af säkerhet.

— Diana gift?

— Hvad är det för underligt i det?

— Ingenting; men Diana är inte gift, visst inte; ty då hade jag säkert varit den första, som blifvit underrättad därom.

En smärtsam suck banade sig väg ur Bussys bröst.

— Alltså är fröken de Méridor hos sin far? frågade han.

— Vi hoppas det, svarade Saint-Luc, som lade vikt på dessa ord för att visa sin hustru, att han förstått henne och att han delade hennes idéer och planer.

— Ack, se där, utropade plötsligt Jeanne, i det hon reste sig i sadeln, se där ha vi slottstornen! Ser ni, herr grefve?

— Ack ja, svarade Bussy med en sinnesrörelse, som förvånade honom själf; ja, jag ser. Det där är således slottet Méridor?

Och vid åsynen af detta stolta herresäte påminde han sig den arma fången, undangömd i den trånga boningen vid gatan Saint-Antoine.

Ännu en gång suckade han, men det var ej mer blott af smärta. Genom löftet om sällhet hade fru de Saint-Luc nästan kommit honom att hoppas.

24.

Den barnlöse gubben.

Inom tvenne timmar anlände de till slottet Méridor.

Bussy hade gjort sig den frågan, om han ej för sina goda vänner borde berätta det äfventyr, som hade aflägsnat Diana från slottet Méridor. Men en gång inkommen på detta ämne, borde han ej allenast yppa, hvad hela världen snart skulle få veta, utan äfven hvad han ensam visste och ej för någon ville uppenbara. Han afstod således från en berättelse, som naturligtvis skulle föranleda alltför många uttydningar och frågor.

Dessutom ville Bussy uppträda på Méridor såsom en fullkomligt okänd person. Han ville utan något slags förberedelse se baron de Méridor, höra honom tala om grefve de Monsoreau och hertigen af Anjou; med ett ord, han ville

öfvertyga sig om, icke huruvida Dianas berättelse var sanningsenlig, ty ej ett ögonblick misstrodde han denna änglalena varelses uppgifter, utan om hon ej i något afseende kunnat misstaga sig och om den berättelse, till hvilken han med så mycket deltagande hade lyssnat, troget återgifvit verkliga förhållandet.

Som man ser, iakttog Bussy tvenne saker, hvilka hindra den öfverlägsne mannen att, till och med under kärlekens berusning, träda utom sin upphöjda sfär; han visade nämligen försiktighet i valet af förtrogne, och han ägnade det dyrkade föremålet den djupaste vördnad.

Således var fru de Saint-Luc, oaktadt sin kvinnliga skarpsinnighet, fullkomligt missledd i afseende på Bussys känslor, och det välde, han bibehöll öfver sig själf, öfvertygade henne, att den unge mannen nu för första gången hörde Dianas namn uttalas, och att han endast väntade sig att få se en tafatt landtflicka.

I följd häraf beredde hon sig att njuta af hans förvåning.

Emellertid förvånade henne själf en sak, nämligen att, då vakten stött uti sitt horn för att förkunna gästernas ankomst, Diana ej skyndade ned till vindbryggan, såsom hon plägade göra vid denna signal. I stället för Diana såg man ur slottsporten framträda en gubbe, böjd af år och stödd mot en käpp. Aftonvinden lekte med hans snöhvita hår.

Han gick öfver bryggan, åtföljd af tvenne stora hundar. Då gubben hunnit fram till bröstvärnet, frågade han med svag röst:

— Hvem är det, som gör en stackars gubbe den äran att besöka honom?

— Jag! Jag, käre baron Augustin, hördes den unga fruns glädtiga stämma.

Men i stället för det glada uttryck af öfverraskning, som Jeanne väntade sig att få höra från gubbens mun, endast upplyfte han sitt hufvud och stirrade på de inkommande.

— Ni, sade han, ni? Jag ser ingenting; hvem är ni då?...

— O, min Gud! utropade Jeanne, känner ni då inte igen mig? Ack, det är sant, min förklädning...

— Ursäkta mig, sade gubben, men jag ser nästan inte mer. En gubbes ögon tåla ej vid att gråta, och när de gråta för mycket, förmörkas de af tårarna.

— Ack, min bäste baron, sade den unga frun, jag märker

verkligen, att era ögon blifvit mycket svaga; ty annars skulle ni nog ha igenkänt mig, oaktadt min förklädning. Jag måste således säga er mitt namn: Jag är grefvinnan de Saint-Luc.

— Saint-Luc! upprepade gubben; jag känner er inte.

— Mitt flicknamn var Jeanne de Cossé Brissac.

— Ack, min Gud! utropade gubben, i det han med darrande händer försökte öppna gallerporten.

Jeanne, som ingenting förstod af detta besynnerliga mottagande, så olika det hon väntat sig, och hvilket hon tillskref gubbens ålder och försvagade själsförmögenheter, hoppade, då hon omsider såg sig igenkänd, ned af hästen och kastade sig i baronens famn, såsom hon plägade göra; hon märkte därvid, att han grät.

— Det är af glädje, tänkte hon. Ack! Hjärtat är då alltid ungt.

— Kom, sade gubben, sedan han kysst Jeanne på pannan.

Liksom hade han ej märkt hennes båda följeslagare, återvände baronen därefter med långsamma steg till slottet, åtföljd af sina tvenne hundar.

Slottet hade ett sällsamt och sorgligt utseende; alla fönstren hade innanluckorna för, och man skulle kunnat likna det vid en ofantlig graf. De tjänare, som man där och hvar såg, voro svartklädda. Saint-Luc blickade på sin fru, liksom för att fråga henne, om det var sålunda hon väntat sig att finna slottet. Jeanne förstod honom, och som hon själf var angelägen att komma ur denna pinsamma ovisshet, fattade hon baronens hand och frågade:

— Men hvar är Diana? Skulle hon olyckligtvis ej vara här?

Gubben stannade plötsligt, liksom träffad af åskan, betraktade den unga frun med ett uttryck af fasa och suckade:

— Diana!

Vid detta namn blickade de båda hundarna på sin herre och uppgåfvo ett sorgligt tjut.

Bussy kunde ej låta bli att rysa; Jeanne såg på Saint-Luc, och denne tvekade, om han skulle gå framåt eller vända om.

— Diana! upprepade gubben, liksom hade han behöft tid att förstå den fråga, man gjort honom. Ni vet då inte...?

Han började härvid snyfta konvulsiviskt.

— Men hvar är hon då, och hvad har händt? ropade Jeanne häpen.

— Diana är död! svarade gubben, i det han med en förtviflad åtbörd höjde sina händer mot himmeln. Han neddignade på de första stegen af trappan, dit man nu hunnit, gömde hufvudet i sina händer och vaggade det fram och tillbaka liksom för att förjaga det sorgliga minne, som oupphörligt marterade honom.

— Död! utropade Jeanne, likblek af förskräckelse.

— Död! upprepade Saint-Luc med ömt deltagande för den arme gubben.

— Han har då också låtit honom tro, att hon är död! tänkte Bussy.

— Död! Död! upprepade baronen; de ha dödat henne!

— Ack, min gamle vän! stammade Jeanne, som efter den förfärliga underrättelse, hon fått, uti en ström af tårar funnit det räddningsmedel, som hindrar det svaga kvinnohjärtat att brista.

— Men, lika godt, sade gubben, i det han stapplande reste sig upp, fastän mitt hus är tomt och öde, är det ej dess mindre lika gästfritt som förr; stigen in.

Jeanne tog gubbens arm och gick in; de öfriga följde efter.

Då de kommit in i salongen, satte sig eller snarare neddignade gubben i en stor länstol.

Jeanne vågade ej bryta tystnaden. Hon darrade af fruktan att genom sina frågor upprifva gubbens sår, och likväl, som alla unga och lyckliga personer, kunde hon ej förmå sig att tro på verkligheten af den olycka, hon hört. Det gifves en ålder, då man ej förmår att fatta, hvad döden är, emedan man ej tänker därpå.

Baronen gick själf hennes önskan till mötes, i det han återtog:

— Du sade mig, att du var gift, min bästa Jeanne; är den herrn din man?

Härvid pekade han på Bussy.

— Nej, baron Augustin, svarade Jeanne; se här grefve de Saint-Luc.

Saint-Luc bugade sig djupt för den olycklige fadern. Denne hälsade honom med välvilja och bemödade sig till och med att småle; därefter vände han sina matta blickar på Bussy och sade:

— Än den herrn, är han din mans bror, är han en af dina släktingar?

— Nej, den herrn är ej vår släkting, utan vår vän, han är Louis de Clermont, grefve Bussy af Amboise, kavaljer hos hans höghet hertigen af Anjou.

Vid dessa ord spratt gubben till, steg upp och slungade på Bussy en ljungande blick, men därefter, liksom tillintetgjord genom denna stumma utmaning, dignade han tillbaka i länstolen, i det han uppgaf en dof suck.

— Hvad betyder detta? frågade Jeanne.

— Känner baronen er? frågade Saint-Luc Bussy.

— Det är första gången jag har den äran attt se baron de Méridor, svarade Bussy lugnt. Han ensam hade förstått den verkan, hertigens af Anjou namn utöfvat på gubben.

— Ha, ni tillhör hertigens af Anjou hof! sade baronen; ni är kavaljer hos detta vilddjur, denna demon, och ni vågar erkännna det; ni har den djärfheten att visa er hos mig!

— Är han tokig? frågade Saint-Luc helt sakta sin fru, i det han med förvånade blickar betraktade baronen.

— Smärtan har säkert gjort honom vansinnig, svarade Jeanne rysande.

Baron de Méridors ord åtföljdes af en ännu mera hotande blick än den första; men Bussy, ständigt kall och lugn, uthärdade i den vördnadsfullaste ställning denna blick och svarade ej ett ord.

— Ja, detta vilddjur, återtog gubben, hvars hufvud mer och mer syntes förvirras, — denne mördare, som tagit lifvet af min dotter!

— Arme far! mumlade Bussy.

— Men hvad är det då han säger? utropade Jeanne med frågande blickar.

— I veten då ej, återtog baronen, i det han fattade Jeannes och Saint-Luc's händer, I veten då ej, att hertigen af Anjou dödat min Diana, att hertigen af Anjou mördat mitt barn, min dotter!

Gubben uttalade dessa sista ord med en så smärtsam ton, att tårarna stego själfve Bussy i ögonen.

— Min baron, sade den unga frun, om så än är, ehuru jag ej kan begripa möjligheten däraf, så bör ni dock ej för denna grymma olycka anklaga den rättsinnigaste och ridder-

ligaste ädling som finnes. Men se då, min gamle vän, herr de Bussy vet af ingenting; han gråter liksom vi. Skulle han ha kommit hit, om han kunnat ana ett sådant mottagande! Ack, min bäste baron, säg oss då i er högt älskade Dianas namn, hur denna bedröfliga händelse tilldragit sig.

— Ni vet då ingenting? sade gubben, i det han vände sig till Bussy.

Denne bugade sig tigande.

— Ack, min Gud, nej, sade Jeanne; alla människor äro i okunnighet härom.

— Min Diana är död, och hennes bästa vän vet det ej! Men det är sant, jag har hvarken skrifvit till eller talat med någon därom; det föreföll mig, som kunde ingen lefva, då min Diana var död; det föreföll mig, som skulle hela världen bära sorg efter henne.

— Tala, tala; det skall lindra er smärta, sade Jeanne.

— Nåväl, sade baronen snyftande, denne nedrige furste, franska adelns skamfläck, fick se min Diana, och emedan han fann henne skön, lät han bortröfva henne och föra henne till slottet Beaugé för att vanhedra henne, såsom hade hon varit en lifegens dotter. Men min ädla, dygdiga Diana föredrog döden. Hon störtade sig ut genom ett fönster i sjön, och man har där endast funnit hennes slöja flytande på vattnet.

Jeanne var i hög grad upprörd. Hon betraktade grefven, äfven hon, med ett slags fasa.

— Ack, grefve Bussy, utropade Saint-Luc, det är ju förskräckligt! Ni måste öfvergifva denne nedrige furste; ett ädelt hjärta, sådant som ert, kan ej förbli fäst vid en röfvare, en mördare!

Men i stället för att svara på Saint-Luc's uppmaning gick Bussy ett steg närmare baron de Méridor.

— Herr baron, sade han, vill ni bevilja mig äran af ett enskildt samtal?

— Ack ja, gör det! utropade Jeanne.

— Tala, min herre, sade baronen darrande.

Bussy vände sig till Saint-Luc och hans fru, fäste på dem en betydelsefull blick och sade:

— Med er tillåtelse, mina vänner, anhåller jag att få vara allena med baronen.

De båda makarna lämnade salongen. Då dörren var

stängd efter dem, nalkades Bussy baronen och bugade sig djupt för honom.

— Herr baron, sade han, ni har nyss i min närvaro anklagat en furste, den jag tjänar, och ni har anklagat honom med en häftighet, som nödgar mig att begära en förklaring.

Gubben gjorde en rörelse af förakt.

— O, jag ber, misstyd ej mina vördnadsfulla ord; det är med det innerligaste deltagande, med den lifligaste önskan att kunna mildra er smärta, som jag ber er, herr baron, att meddela mig alla enskildheter af den sorgliga händelse, ni nyss omnämnde för grefven och grefvinnan de Saint-Luc. Låt höra: förhåller sig allt verkligen så, som ni tror, och är allt hopp förloradt?

— Min herre, svarade gubben, jag hoppades verkligen ett ögonblick. En högsinnad och rättskaffens ädling, grefve de Monsoreau, älskade min stackars dotter och intresserade sig för henne.

— Grefve de Monsoreau! Skulle ni vilja säga mig, hurudant hans uppförande varit i denna sak?

— Ack, hans uppförande var ädelt och värdigt, ty Diana hade afslagit hans hand! Det oaktadt var han den förste, som underrättade mig om hertigens nedriga planer. Det var han, som sade mig, hur jag skulle kunna tillintetgöra dem; för att rädda min dotter fordrade han blott en sak, hvilket ytterligare bevisade hela ädelheten af hans karaktär: han begärde nämligen, att, om han lyckades rycka henne ur hertigens händer, skulle jag gifva henne till maka åt honom själf, på det han, ung, verksam och modig, måtte kunna försvara henne mot en mäktig furstes förföljelser, hvilket hennes arme fader ej förmådde. Jag gaf med glädje mitt samtycke; men tyvärr var det öfverflödigt; han kom för sent och fann blott, att min arma Diana genom döden räddat sig från vanäran.

— Har grefve de Monsoreau ej låtit höra af sig efter detta olyckliga ögonblick? frågade Bussy.

— Det är blott en månad sedan denna förskräckliga händelse tilldrog sig, och den olycklige ädlingen har troligen ej velat visa sig för mig, då hans ädla plan misslyckats.

Bussy sänkte sorgsen hufvudet; allt var honom nu klart. Han förstod nu, på hvad sätt Monsoreau lyckats frånröfva fursten den unga flickan, och hur hans fruktan, att prinsen

skulle upptäcka, det denna flicka blifvit hans hustru, hade nödgat honom att inbilla den arme fadern, att hon var död.

— Välan, herr grefve? sade gubben, då han såg den unge mannens panna mörkna.

— Min baron, svarade Bussy, jag har af hertigen af Anjou fått i uppdrag att föra er till Paris, ty hans höghet önskar träffa er.

— Träffa mig, utropade baronen; jag befinna mig ansikte mot ansikte med denne man! Hvad kan då den mördaren ha att säga mig?

— Hvem vet? Kanske han vill rättfärdiga sig.

— Och kunde han än rättfärdiga sig, utropade gubben, så är ju min dotter, tyvärr, i alla fall död! Nej, grefve de Bussy, nej; jag beger mig ej till Paris.

— Herr baron, sade Bussy med stadig röst, tillåt mig att vara enträgen; det är min plikt att föra er till Paris, och jag är hitkommen i detta ändamål.

— Nåväl! Jag skall då bege mig dit, utropade gubben, darrande af vrede; men ve dem, som gjort mig olycklig! Konungen skall lyssna till min klagan, och om ej han gör det, så skall jag vädja till Frankrikes alla ädlingar. Också, — mumlade han, — glömde jag i min smärta, att jag i mina händer har ett vapen, hvaraf jag hittills ej gjort bruk. Ja, herr grefve, jag skall följa er.

— Och jag, herr baron, sade Bussy, i det han fattade han hand, jag anbefaller er det tålamod, det lugn och den värdighet, som höfves en kristen. Guds barmhärtighet mot ädla hjärtan är oändlig, och ni vet ej, hvad han förbehållit åt er, jag ber er äfven att, i afvaktan på den dag, då hans barmhärtighet skall uppenbara sig, icke räkna mig bland era fienders antal, ty ni anar ej, hvad jag skall göra för er. I morgon således, om ni behagar, herr baron, skola vi i dagbräckningen bege oss å väg.

— Jag samtycker, svarade gubben, mot sin vilja rörd af den milda ton, hvarmed Bussy uttalade dessa ord. Till dess, ni må vara vän eller ovän, är ni min gäst, och jag vill föra er till ert rum.

25.

Huset vid gatan Saint-Antoine.

Grefven och grefvinnan de Saint-Luc kunde ej hämta sig från sin förvåning: Bussy hade förmått baron de Méridor att begifva sig till Paris!

Då morgonen kom, tog baronen afsked af sina gäster, dem han bad stanna kvar på slottet; men som Saint-Luc och hans fru insågo det obehagliga i sin belägenhet, kommo de öfverens om att lämna Méridor, så fort sig göra lät, och att begifva sig till slottet Brissac, som var beläget i grannskapet.

Bussy behöfde blott några ögonblick för att förklara sitt besynnerliga uppförande. Han hviskade några ord åt den unga grefvinnan. Genast uppklarnade hennes anlete på ett sällsamt sätt.

Gubben hade ingenting märkt af detta; med ögat fäst på fäderneborgen, smekte han mekaniskt sina bägge hundar, och med rörd stämma gaf han några befallningar åt sina tjänare, hvilka stodo där nedslagna och sorgsna. Sedan han bestigit en gammal favorithäst, sände han med handen en afskedshälsning åt slottet Méridor och begaf sig å väg utan att säga ett ord.

Med strålande blick besvarade Bussy Jeannes småleende och vände sig flera gånger om för att säga sina vänner farväl. Då han skildes från dem, hade Jeanne hviskat i hans öra:

— Hved ni spelar för en besynnerlig roll, grefve; jag hade lofvat er, att sällheten väntade er på Méridor, och nu är det ju tvärtom ni, som till Méridor återför den därifrån flydda sällheten.

Bussy sökte under vägen genom den största uppmärksamhet vinna gubben, hvars hat han i förstone ådragit sig, och utan tvifvel lyckades han, ty sjätte dagen om morgonen, då de ankommo till Paris, yttrade baron Méridor till sin reskamrat dessa ord, som skildrade den förändring, resan åstadkommit i hans sinne:

— Det är besynnerligt, grefve: jag är nu min olycka närmare än någonsin, och likafullt är jag mindre orolig vid min ankomst hit, än jag var vid min afresa från Méridor.

— Ännu tvenne timmar, min baron, sade Bussy, och ni skall döma mig så, som jag vill bli dömd af er.

Våra resande inkommo i Paris genom förstaden S:t Marcel.

— Hvart färdas vi nu? frågade gubben; till Louvren förmodligen?

— Jag skall först föra er till mitt hus, herr baron, sade Bussy, på det ni en stund må få hvila ut.

Grefvens folk trodde nästan, att de aldrig mer skulle få se sin herre. Då han kom hem från Diana, hade han gått in genom en liten bakport, hvartill han ensam hade nyckeln, hvarefter han själf sadlat sin häst och begifvit sig å väg utan att ha blifvit sedd af någon annan än af Remy-le-Haudouin. Hans plötsliga försvinnande, de faror, för hvilka han under de föregående dagarna varit utsatt, och slutligen hans böjelse för äfventyr hade fört mången på den tanken, att han fallit offer för någon af hans fiender utlagd snara.

Blott Remy, den unge läkaren, var vid godt mod och påstod, att Bussy lefde och mådde väl. Remy lämnade under dessa dagar ofta palatset, utan att någon visste, hvart han gick.

Efter en af dessa hemlighetsfulla utflykter återkom han just i det ögonblick borggården genljöd af glädjerop, ty grefven var ändtligen kommen.

— I ären glada att se mig vara vid lif, sade Bussy: tack för det! I tron väl ej, att det är jag själf, utan min skugga. Men tron mig, det är allt jag. Hjälpen nu genast denne herre af hästen och märken noga hvad jag säger, att jag fäster mera afseende vid honom än vid en furste.

Bussy ledsagade själf den gamle uppför trappan och bjöd till att visa honom ännu mer uppmärksamhet, än han själf rönt på slottet Méridor. Den gamle baronen erfor en angenäm känsla vid all denna välvilliga artighet, och med en vänlig blick mottog han den förgyllda bägare, hvaruti grefven själf räckte honom välkomstdrycken.

— Tack, tack, min herre! sade gubben; men skola vi ej snart bege oss dit vi ämna oss?

— Jo, min baron, strax; var lugn, ty detta möte skall bereda mig lika mycken glädje som er.

— Hvad menar ni, grefve, och hvaraf kommer det sig, att ni nästan alltid talar till mig i gåtor?

— Jag säger er, herr baron, att det finns en barmhärtig

försyn, och att vi nu nalkas det ögonblick, då jag i ert namn vill vädja till denna försyn.

Baronen betraktade Bussy med förvånad min; men Bussy gjorde en vördnadsfull åtbörd med handen liksom för att säga: jag återkommer om ett ögonblick, hvarpå han leende skyndade ut.

Såsom han väntade, stod Remy utanför dörren; Bussy fattade den unge mannens arm och drog honom med sig in uti ett kabinett.

— Nå, min käre Hippokrates, huru långt äro vi komna?

— Med hvad?

— För hin, jag menar naturligtvis gatan S:t Antoine!

— Jag förmodar, att vi stå på en ganska intressant punkt, åtminstone i era ögon, nådig herre: jag har nämligen ingenting nytt att berätta.

Bussy andades lättare.

— Mannen har således icke återkommit? frågade han.

— Jo visst; men utan framgång. I denna historia finns en far, som, efter hvad det synes, skall göra utslag i saken, så att man dag från dag synes vänta på denna frånvarande person.

— Godt! sade Bussy; men hur har du fått veta allt det där?

— Ni förstår väl, nådig herre, svarade Remy med sin glada öppenhjärtighet, att jag under er frånvaro icke hade något att göra som läkare, men jag har till er fördel på annat sätt velat draga nytta af min ledighet.

— Nå, låt höra: hvad har du då gjort? Berätta, min käre Remy; jag är helt och hållet öra.

— Jo, då ni hade rest, hyrde jag ett litet rum i hörnhuset vid gatan S:t Antoine och gatan S:te Catherine, och därifrån kunde jag bespeja huset ni vet, men jag fann snart, att jag måste begagna ännu kraftigare medel.

— Nå?

— Jag... blef själf kär.

— Hm! sade Bussy, som ej förstod, hvad nytta han kunde ha af Remys kärlek.

— Det är, som jag har den äran att säga er, upprepade allvarsamt den unge doktorn; jag blef kär, kär som en tok.

— I hvem då?

— I Gertrud.

— I Gertrud? Grefvinnan de Monsoreaus kammarjungfru!

— Ja visst, i kammarjungfrun. Jag är ingen ädling, jag, som har rättighet att förälska mig i förnäma damer.

— Stackars Remy, sade Bussy, var säker på, att jag uppskattar din tillgifvenhet. Men fortfar.

— Ja, nådig herre, svarade Remy; noga räknadt, är jag dock inte så mycket att beklaga. Gertrud är en ganska bygglig snärta, två tum längre än jag, och hon skulle lätt kunna taga mig i kragen och hålla mig på rak arm, hvilket bevisar, att hon har ganska starkt utbildade armmuskler. Detta inger mig för henne en vördnad, som smickrar henne; och som jag alltid ger efter för henne, så disputera vi aldrig, dessutom äger hon en beundransvärd talang, hon berättar förundransvärdt väl.

— Gör hon det?

— Ja, jag får af henne veta allt, som passerar i huset... Hm, hvad säger ni om det, herr grefve? Jag har tänkt, att ni inte skulle tycka illa om att få några underrättelser från det hållet.

— Min käre Remy, du är en god genius, som händelsen eller försynen fört i min väg; du står då således på god fot med Gertrud?...

— Jo, det är säkert, det, svarade Remy i det han låtsades se helt högfärdig ut; i går kväll var jag inne hos henne och språkade en stund.

— Hur har du kommit därhän?

— Jo, dagen efter den, då jag flyttade in i min lilla kammare, väntade jag vid porten, att mitt hjärtas utkorade skulle gå till torget, ett göromål, som upptar hennes tid emellan åtta och nio hvarje morgon. Klockan tio minuter efter åtta såg jag henne komma ut, och genast skyndade jag henne till mötes.

— Och hon kände igen dig?

— Ja, hon gaf till ett rop och sprang undan, jag sprang efter och hade ganska svårt attt hinna henne, ty hon snodde af kvickt som fan, men, ni förstår, kjortlarna äro ändock litet i vägen.

— Jesus! utropade hon.

— Heliga jungfru! utropade jag.

Detta utrop gaf henne en god tanke om mig; en annan, mindre from än jag skulle ha ropat: för tusan eller för fan!

— Doktorn! sade hon.

— Den vackra kammarjungfrun! sade jag.

Då smålog hon; men fann sig genast och sade:

— Ni bedrar er, min herre; jag känner er inte.

— Men jag, jag känner er, sade jag; ty jag lefver och andas blott för er och tillber er till den grad, att jag flyttat från min gamla bostad på gatan Beautreillis till gatan S:t Antoine, i hörnet af gatan S:te Catherine; jag har bytt om bostad endast för att få se er gå in och ut. Om ni ännu en gång behöfver anlita mig för att förbinda någon ung ädling, så är det således inte i mitt forna hem ni skall söka mig, utan i mitt nya.

— Tyst, tyst! sade hon.

— Nå, ser ni nu, att jag hade rätt! svarade jag. Och på det sättet började eller snarare förnyades vår bekantskap.

— Så att du i denna stund är?...

— Så lycklig som en älskare kan vara... med Gertrud, välförståendes; allt är relativt här i världen; men jag är mer än lycklig, jag är öfversäll, emedan jag hunnit så långt jag ville för att kunna tjäna er.

— Men hon skall kanske misstänka?...

— Inte det minsta; jag har ej ens nämnt er. Skulle det passa, att den stackars Remy-le-Haudouin är bekant med sådana ädlingar som grefve de Bussy? Nej, jag har bara helt löst frågat henne: Och er unge husbonde mår väl bättre?

— Hvilken husbonde? sade hon.

— Den unge herrn, som jag förband hos er.

— Det var inte min husbonde, svarade hon.

— Ack, förlåt! Jag trodde så... jag tänkte... återtog jag.

— O, min Gud, nej, svarade hon suckande; den stackars unge mannen var oss alldeles främmande; vi ha sett honom bara en enda gång sedan.

— Då vet ni ej ens hans namn? frågade jag.

— Jo, bevars.

— Ni har kanske hört det och glömt det igen?

— Åh nej, det är inte ett namn, som man glömmer.

— Nå, hur heter han då?

— Har ni nånsin hört talas om grefve de Bussy?

— För tusan, svarade jag, Bussy, den tappre Bussy!

— Ja, det är ju den samme.

— Än damen då?

— Min matmor är gift, min herre.

— Nå, man kan vara gift och trogen och ändå emellanåt tänka på en ung, vacker karl, som man sett... helst då den unge mannen är sårad...

— För att vara uppriktig, sade Gertrud, så påstår jag heller inte att min matmor ej tänker på honom.

Bussy rodnade starkt.

— Vi tala till och med om honom, så ofta vi äro allena, tillade Gertrud.

— Förträffliga flicka! utropade grefven.

— Nå, hvad sägen I då om honom? frågade jag.

— Jag förtäljer hans bragder, hvilket inte är svårt, emedan man i Paris inte talar om annat än de värjstyng, han ger och får. Jag har äfven lärt min matmor en liten visa, som är mycket på modet.

— Ack, jag vet! svarade jag; låter den inte så här?

Den riddaren Bussy är vida berömd
för tapperhet, djärfhet och mod;
och herren af Amboise är icke glömd,
ty som vän är han trofast och god.

— Riktigt! utropade Gertrud; min matmor sjunger nu aldrig något annat än den visan.

Bussy tryckte den unge doktorns hand; en ovillkorlig rysning af sällhet genomilade hans ådror.

— Och det är allt, hvad du har att berätta? sade han — så oförnöjd är människan i sina önskningar.

— Ja, nådig herre. Men längre fram får jag nog veta mer; för katten, man kan inte få veta allt på en gång heller!

26.

Fadern och dottern.

Denna Remys berättelse gjorde Bussy mycket lycklig, emedan den underrättade honom om tvenne saker: först att Monsoreau ständigt var lika hatad och vidare att han, Bussy, i samma mån var älskad.

Han insåg, att ingen tid var att förlora och att hvarje ögonblick, som förlängde den arme gubbens smärta, var ett brott. En far, som begråter sin dotter, är så djupt olycklig, att den, som kan trösta denne far och ej gör det så fort som möjligt, felar i hög grad.

Bussy och baronen begåfvo sig genast af, åtföljda af Remy. Den gamle var ytterst nedstämd och orolig. På hvad sätt skulle hertigen mottaga honom, och hvilka nya olyckor skulle väl härflyta från detta nya möte?

Emellanåt såg han på Bussy och frågade sig själf, hvilken besynnerlig eftergifvenhet kunnat förmå honom att nästan blindt följa en ädling, som tjänade den furste, hvilken varit orsaken till alla hans lidanden. Skulle det ej snarare ha anstått honom att trotsa hertigen af Anjou och i stället för att följa Bussy, dit denne behagade föra honom, direkt begifva sig till Louvren och kasta sig för konungens fötter? Hvad hade väl prinsen att säga honom? På hvad sätt kunde han trösta honom? Var han ej en af dem, som slösa några granna ord till en ögonblicklig balsam på de sår, de gifvit, ord, hvilka, så snart man vändt ryggen till, komma såret att blöda ännu häftigare och smärtsammare än förut?

Emellertid ankom man till S:t Paulsgatan. Såsom en skicklig fältherre hade Bussy sändt Remy förut med uppdrag att rekognoscera terrängen och bereda tillträde till fästningen.

Remy vände sig till Gertrud. Han kom snart tillbaka och sade sin beskyddare, att ingenting stängde vägen till fru de Monsoreaus rum.

Som man lätt kan förstå, talade härvid Bussy och Haudouin med låg röst sins emellan.

Under tiden blickade baronen förvånad omkring sig.

— Huru! mumlade han; är det här, hertigen af Anjou bor?

En känsla af misstroende började väckas hos honom till följd af husets anspråkslösa utseende.

— Icke precis han, svarade Bussy småleende, men om det ej är hans boning, så tillhör den åtminstone en dam, som han älskat.

Ett moln drog härvid öfver den gamle ädlingens panna.

— Min herre, sade han, i det han höll inne sin häst, vi landtjunkare äro ej vana vid sådant här; de lättsinniga

parisorborna stöta oss till den grad, att vi ej kunna finna oss uti era hemlighetsfulla tillställningar. Jag tycker, att om hertigen af Anjou vill se baron de Méridor, så bör det vara i hans eget slott och ej i hans älskarinnas hus. Dessutom, tillade gubben med en djup suck, hvarför vill ni, som synes vara en hederlig karl, föra mig till en af dessa kvinnor? Är det för att låta mig förstå, att min arma Diana skulle lefva ännu, om hon ej föredragit döden framför vanäran?

— Håll, håll, min baron, sade Bussy, drag ej på förhand några falska slutsatser. Vid min adliga ära, här är ej fråga om något sådant, ni menar. Den dam, ni skall få se, är fullkomligt dygdig och förtjänar allas vördnad.

— Men hvem är hon då?

— Hon är... hon är hustru till en ädling, som ni känner.

— Verkligen? Men hvarför säger ni då, min herre, att prinsen älskat henne?

— Emedan jag alltid säger sanningen, herr baron; stig in, och ni skall själf få döma därom.

— Kom ihåg, att jag begrät mitt barn, och att ni sade till mig: Trösta er; Guds barhärtighet är stor. Att lofva mig tröst var nästan det samma som att lofva mig ett underverk.

— Stig in, upprepade Bussy, med det vänliga leende, hvarmed han ständigt bevekte den gamle.

Baronen steg af. Gertrud hade skyndat ned i porten och betraktade med förvånad blick Remy, Bussy och gubben utan att kunna utgissa, genom hvilken underlig försynens skickelse dessa trenne befunno sig tillsammans.

— Skynda att underrätta grefvinnan de Monsoreau, sade Bussy, att jag är återkommen och önskar att genast få tala vid henne. Men vid ditt lif, tillade han sakta, nämn ej ett ord om den person, som följer mig.

— Grefvinnn de Monsoreau! inföll gubben häpen, grefvinnan de Monsoreau?

— Stig på, herr baron, sade Bussy, i det han sakta sköt gubben in i förstugan.

Medan den gamle med vacklande steg gick uppför trappan, hördes Dianas röst, som darrande uttalade dessa ord:

— Grefve de Bussy, säger du, Gertrud; — grefve de Bussy! Välan, må han stiga in.

— Denna röst! utropade baronen, i det han plötsligt stannade midt i trappan; denna röst! O, min Gud, min Gud!

I samma ögonblick syntes på öfversta trappsteget och belyst af en klar solstråle plötsligt Diana, skönare än någonsin.

Vid denna syn, den gubben tog för en uppenbarelse från en annan värld, uppgaf han ett anskri, och, där han stod med utsträckta armar och stirrande ögon, erbjöd han en sådan bild af skräck och vansinne, att Diana, som var färdig att störta i hans famn, hejdade sig förfärad och häpen.

— Diana lefver då! mumlade baronen; Diana, min Diana, som man sagt mig vara död! O, min Gud!

Och den åldrige krigaren förkrossades nu af glädje, hans sviktande knän ville ej bära honom, och hade han ej fattat tag i Bussy, skulle han störtat ned utför trappan vid åsynen af denna älskade gestalt, som likt en andesyn sväfvade för hans matta öga.

— O, min Gud! utropade Diana, i det hon skyndade ned. Hvad fattas det min far, grefve de Bussy?

Och förskräckt öfver den besynnerliga verkan, som detta möte, det hon trodde vara förberedt, hade framkallat, blickade den unga kvinnan frågande omkring sig.

— Baron de Méridor trodde er vara död, och han begrät er, såsom en far bör begråta en sådan dotter, svarade Bussy.

— Huru! utropade Diana; och ingen har tagit honom ur hans villfarelse?

— Ack nej, ingen! utropade gubben, i det han började hämta sig från sin sinnesrörelse, ingen; icke ens grefve de Bussy.

— Otacksamme! sade Bussy med en mildt förebrående ton.

— Ja, svarade gubben, ja, ni har rätt, ty detta ögonblick godtgör all min smärta. O, min Diana, min älskade Diana! fortfor han, i det han kysste sin dotter och räckte handen åt Bussy. Därefter, liksom ett smärtsamt minne eller en ny känsla af fruktan velat smyga in i hans hjärta i trots af den glädje, som uppfyllde det, sade han:

— Men, grefve de Bussy, ni nämnde ju, att jag skulle få se grefvinnan de Monsoreau; hvar är hon?

— O, min far! mumlade Diana.

Bussy samlade all sin styrka och sade:

— Ni ser henne för era ögon; grefve de Monsoreau är er måg.

— Hvad, stammade gubben, grefve de Monsoreau min måg! Och alla dessa människor, du själf, Diana, har lämnat mig i okunnighet därom.

— Jag vågade ej skrifva till dig, af fruktan att brefvet skulle falla i hertigens händer. Dessutom trodde jag, att du visste allt.

— Men hvarför, frågade gubben, har man hållit allt detta så hemligt?

— Ack ja, min far, förklara detta själf, om du förmår, utropade Diana; hvarför har grefve de Monsoreau lämnat dig i den tro, att jag var död? Hvarför har han lämnat dig i okunnighet om, att han är min man?

Baronen darrade, liksom hade han fruktat att klart genomskåda detta mörker; han kastade frågande och skygga blickar på sin dotter och Bussy.

Under tiden hade man gått in i salongen.

— Grefve de Monsoreau min måg! stammade alltjämt baron de Méridor bestört.

— Det bör ej förvåna dig, sade Diana sorgset; du har ju själf befallt mig, att jag skulle gifva honom min hand.

— Ja, om han räddade dig.

— Nåväl, han har räddat mig, sade med dof stämma Diana, i det hon neddignade bredvid sin bönpall. Han har räddat mig, om ej från olyckan, åtminstone från vanäran.

— Men hvarför har han då låtit mig tro, att du var död? utropade gubben; hvarför lät han mig tråna bort af förtviflan, då han med ett enda ord, ett enda, kunnat återskänka mig lifvet?

— O, det ligger någonting under detta! utropade Diana. Min far, du lämnar mig ju icke mer? Grefve de Bussy, ni skall beskydda oss, är det ej så?

— Tyvärr, min fru, svarade den unge mannen, i det han djupt bugade sig, tillkommer det mig ej att intränga djupare i era familjehemligheter. Då jag blef underrättad om er mans besynnerliga uppförande, var det min skyldighet att skaffa er en försvarare, som ni öppet kunde erkänna. Denne försvarare har jag hämtat från Méridor; ni har nu er far, och jag drar mig tillbaka.

— Han har rätt, sade gubben sorgset; grefve de Monso-

reau har fruktat hertigens af Anjou vrede, och grefve de Bussy fruktar den nu äfven.

Diana kastade på den unge mannen en uttrycksfull blick, som tycktes säga:

— Ni, som man kallar den tappre Bussy, kan ni frukta hertigens vrede, liksom Monsoreau gjort?

Bussy förstod Dianas blick och smålog.

— Herr baron, sade han, ursäkta mig, jag ber, den besynnerliga fråga, jag vill bedja er göra, och ni, min fru, jag besvär er därom vid min lifliga önskan att vara er nyttig, ursäkta mig äfven ni.

Både far och dotter sågo tigande på hvarandra.

— Herr baron, återtog Bussy, var god och fråga grefvinnan de Monsoreau...

Han lade tonvikt på dessa sista ord. Den unga kvinnan bleknade. Bussy märkte detta och återtog:

— Fråga er dotter, om hon är lycklig genom det giftermål, ni befallt henne ingå, och hvartill hon samtyckt.

Diana sammanknäppte sina händer och utbrast i en ström af tårar. Det var hennes enda svar på Bussys fråga; också hade hon ej kunnat gifva något tydligare. Äfven den gamle baronens ögon fylldes af tårar; ty han började finna, att hans kanske alltför öfverdrifna vänskap för grefve de Monsoreau till en stor del hade förorsakat hans dotters olycka.

— Således är det verkligen sant, sade Bussy, att ni, herr baron, utan att genom list eller våld därtill ha blifvit förmådd, gifvit er dotters hand åt grefve de Monsoreau?

— Ja; om han räddade henne.

— Och han har verkligen gjort det. Således behöfver jag ej fråga er, herr baron, om ni ämnar stå fast vid ert ord.

— Att hålla hvad man lofvat tillhör en hvar, synnerligast ädlingar, såsom ni själf bättre än någon annan vet, min herre. Grefve de Monsoreau har räddat min dotters lif; min dotter tillhör således grefve de Monsoreau.

— Ack! suckade den unga kvinnan; hvarför är jag ej död?

— Min fru, sade Bussy, som ni ser, hade jag rätt, då jag sade, att jag här ingenting mer har att göra. Er far ger er åt grefve de Monsoreau, och ni har själf lofvat att tillhöra honom, så snart ni återsåge er far frisk och sund.

— Ack, sönderslit ej mitt hjärta, grefve! utropade Diana,

i det hon nalkades den unge mannen; — min far vet ej, att jag rädes för denne man; min far vet ej, att jag hatar honom; min far envisas att i honom se min räddare; men jag, jag, som instinktmässigt hatar honom, jag framhärdar i det påståendet: denne man är min bödel.

— Diana! Diana! utropade gubben, han har räddat dig!

— Ja, ropade Bussy, hänförd utom de gränser, inom hvilka hans försiktighet och grannlagenhet hittills hållit honom, ja; men om man inbillat er, att faran varit större, än den verkligen var, om faran varit uppdiktad, om ... hvad vet jag? ... Hör mig, baron, under allt detta ligger en hemlighet, som jag skall afslöja. Men hvad jag kan bedyra er är, att om jag haft den lyckan att vara i grefve de Monsoreaus ställe, skulle jag också ha räddat er sköna, oskyldiga dotter från vanäran; men, vid Gud, som hör mig, jag skulle ej låtit henne betala mig denna tjänst.

— Han älskade henne, sade baron de Méridor, som själf insåg det afskyvärda i grefve de Monsoreaus uppförande, och man måste väl förlåta kärleken.

— Än jag då! utropade Bussy; tror ni ej att ....

Men häpen öfver detta utbrott, som mot hans vilja var nära att förråda hans hemlighet, hejdade sig Bussy; blott hans eldiga blick fortsatte den på hans läppar afbrutna meningen. Diana förstod likväl denna mening, kanske bättre till och med, än om den blifvit fullföljd.

— Välan, sade hon rodnande, ni har förstått mig, är det ej så? Min vän, min bror ... ni har själf önskat, att jag skulle kalla er så, jag gör det gärna ... min vän, min bror, förmår ni att göra något för mig?

— Men hertigen af Anjou, hertigen af Anjou! mumlade gubben, som i prinsens vrede ständigt såg en hotande åska.

— Jag är ej en af dem, som fruktar furstars vrede, herr baron, svarade den unge mannen, och jag skulle mycket bedraga mig, om ni från det hållet ha något att frukta; i fall ni så vill, baron de Méridor, skall jag göra er till en så god vän med prinsen, att just han skall försvara er mot grefve de Monsoreau, från hvilken, tro mig, den verkliga faran hotar, en fara, okänd, men säker; osynlig, men kanhända oundviklig.

— Men om hertigen får veta, att Diana lefver, så är allt förloradt, sade gubben.

— Ah, sade Bussy, jag märker, att oaktadt allt hvad jag

sagt, tror ni ändock grefve de Monsoreau bättre än mig. Låt oss således ej mera tala härom; skjut ifrån er mitt anbud, herr baron, afvisa den verksamma hjälp, jag ville förskaffa er. Kasta er i armarna på den man, som på ett så värdigt sätt rättvisat ert förtroende. Som jag sagt, mitt värf är nu slutadt. Jag har här ingenting mer att göra. Farväl, herr baron! Farväl, min fru! I skolen ej återse mig. Farväl!

— O! utropade Diana, i det hon fattade den unge mannens hand, har ni sett mig ett ögonblick tveka? Har ni hört mig ha mer än en tanke om honom? Nej. På knä anropar jag er: öfvergif mig ej, grefve de Bussy, öfvergif mig ej!

Bussy tryckte den vackra bedjerskans händer, och all hans vrede försvann, såsom snön smälter för majsolens strålar.

— Efter så är, sade Bussy, så må ske! Ja, min fru, jag åtager mig det heliga uppdrag, ni anförtror mig, och inom tre dagar ... ty jag måste hinna att träffa prinsen, som, efter hvad det sägs, jämte konungen är stadd på en pilgrimsfärd till Chartres ... inom tre dagar skall ni återse mig, så sant jag heter Bussy.

I det han närmade sig henne under en berusning, den hans glödande blick förrådde, hviskade han:

— Vi äro i förbund emot Monsoreau; kom ihåg, att det icke är han, som återfört er far till er, och var ej trolös mot mig.

Därefter störtade han ut ur rummet.

27.

Gorenflots uppvaknande.

Då vi sist lämnade Chicot, var han helt förtjust öfver broder Gorenflots oafbrutna sömn. Han bad värden att ej med ett ord omnämna för den värde brodern, att han gått ut klockan tio på kvällen och återkommit klockan tre på morgonen.

Som mäster Bonhomet hade märkt, att när narren och munken spisade tillsammans, var det alltid narren, som be-

talade, så hyste han stor vördnad för narren, hvaremot han så lagom högaktade munken. Han lofvade därför Chicot att iakttaga den djupaste tystnad rörande nattens tilldragelser, hvarpå han gick och tog ljuset med sig, enligt Chicots tillsägelse.

Emellertid fann Chicot, att han i mörkret skulle få ganska svårt att å nyo göra allt i ordning, så att Gorenflot vid sitt uppvaknande ej skulle märka något; han blåste därför upp kolen i spiseln.

Vid detta blåsande upphörde Gorenflot att snarka och mumlade:

— Mina bröder, det är ett starkt och häftigt väder; det är Herrens andedräkt, som ingifver mig att tala.

Därefter började han åter att snarka.

Chicot väntade ett ögonblick, tills sömnen hunnit återtaga sitt välde, och började sedan att rulla munken ur bordduken.

— Hu, sade Gorenflot, hvilken köld! Den skall hindra drufvan att mogna.

Chicot höll upp ett ögonblick.

— I kännen mitt nit, mina bröder, så väl för kyrkan som för hertigen af Guise.

— Din kanalje! sade Chicot.

— Jag har sagt min mening, återtog Gorenflot; men det är säkert, att...

— Hvad är det som är säkert? frågade Chicot, i det han reste upp munken för att sätta på honom kåpan.

— Det är säkert, att människan är starkare än vinet; broder Gorenflot har brottats med vinet, såsom Jakob med ängeln, och Gorenflot har vunnit seger.

Munken slog nu upp ena ögat och varseblef Chicot.

— Hvad? Är det spöken här? mumlade han.

— Han är ännu alldeles oredig, sade Chicot, i det han vecklade in Gorenflot i kåpan och drog kapuschongen öfver hans hufvud.

— Nå, det var bra, mumlade munken; sakristanen har stängt dörren till koret, så att det inte drar mer.

— Vakna nu, när du vill, sade Chicot.

— Herren har hört min bön, mumlade munken, och nordanvinden, som han sändt för att skada drufvorna, har förbytts till en mild västanfläkt.

Chicot gjorde nu af bordduk och servetter en slags bädd åt sig på golfvet och lade sig.

Dagern, som sken Gorenflot i ansiktet, och värdens gällande röst i köket fingo honom ändtligen halfvaken. Han satte sig ej utan möda upp och började att granska den betydelsefulla oredan på bordet; därefter riktades hans blickar på Chicot, hvilken, i följd af sitt läge, med ena armen vårdslöst kastad öfver pannan, oförmärkt kunde se hvarje munkens rörelse. Chicot låtsade snarka och gjorde det så naturligt, att det hedrade hans beryktade härmningsförmåga.

— Det är ljusan dag, utropade munken; för knäfveln i våld! Det är ljusan dag; det ser ut, som hade jag tillbragt natten här... Och klostret! Kors för tusan!

Han började nu knyta till sin kåpa, en omsorg, den Chicot ej ansett sig behöfva iakttaga.

— Nå, lika godt, fortfor han, jag har haft en bra besynnerlig dröm; jag tyckte, att jag var död och höljd i en blodfläckad svepning.

Gorenflot misstog sig ej helt och hållet; han hade en gång vaknat upp ett ögonblick och då tagit duken, hvari han var inlindad, för en svepning och vinfläckarna för bloddroppar.

— Lyckligtvis var det blott en dröm, sade Gorenflot, i det han å nyo såg sig omkring.

Hans ögon fästes på Chicot, hvilken snarkade ännu värre, då han märkte, att munken betraktade honom.

— Det är bra roligt att se en full människa, sade Gorenflot. Ack, hvad han är lycklig, som får sofva så där! Ja, det är därför, att han icke är i mina kläder, han.

Härvid uppgaf han en suck, lika högljudd som Chicots snarkning, så att denna suck troligen skulle uppväckt gascognaren, om han verkligen sofvit.

— Om jag skulle väcka honom för att bedja honom om råd? sade munken; han är en god rådgifvare.

Chicot snarkade af alla krafter.

— Nej, återtog Gorenflot, det skulle ge honom för stor fördel öfver mig. Jag kan nog hitta på en god lögn, honom förutan... Men denna lögn må vara så bra påhittad som helst, jag får ändå bra svårt att undvika arrest. Visserligen fruktar jag inte så mycket själfva arresten; men vatten och bröd följer den åt, och det är det värsta. Om jag åtminstone hade litet pengar att muta broder fångvaktaren med!

Då Chicot hörde denna senare fras, smög han behändigt af sin ficka en tämligen väl försedd börs, den han stoppade under sig. Detta var ingalunda ett öfverflödigt försiktighetsmått; ty Gorenflöt kröp närmare, i det han mumlade:

— Om han vore vaken, skulle han inte neka mig en écu; men jag har aktning för hans hvila... och därför vill jag taga slanten utan att väcka honom.

Broder Gorenflot började nu undersöka den sofvandes fickor.

— Det är förunderligt, sade munken, att ingenting finns i fickorna. Kanske har han något i hatten?

Chicot tömde oförmärkt sin börs i handen och stoppade den sedan tom i sin byxficka.

— Hm! ingenting i hatten heller, sade munken, det förvånar mig. Min vän Chicot, som är en ganska förståndig narr, brukar aldrig gå ut utan pengar. Ha, din gamle skälm! tillade han med ett smålöje, som drog hans mun upp till öronen, jag glömde ju dina byxfickor.

Han smög sin hand ned i Chicots byxficka och uppdrog därur den tomma börsen.

— O ve! mumlade han. Hvem skall betala kalaset?

Munken steg hastigt upp, smög sig med ännu osäkra, men ändock snabba steg ur rummet, gick genom köket utan att säga ett ord åt värden och ilade bort.

Med påsen på ryggen fortsatte den allmoseutdelande brodern sin väg, med ett utseende af låtsad eftertänksamhet, som af de förbigående kunde tagas för andakt, men som dock var någonting helt annat; ty broder Gorenflot funderade oupphörligt på att utfinna någon af dessa ypperliga nödlögner, som hopsmidas af munkar och soldater, då de fått fördröja sig med dryckjom.

När broder Gorenflot blef klosterportarna varse, föreföllo de honom dystrare än vanligt, och han drog obehagliga slutsatser däraf, att han i porten såg flere munkar stå och samtala, under det de oroligt blickade åt alla fyra väderstrecken. Men knappt hade han vikit om hörnet af gatan Saint-Jacques, förrän en lifligt rörelse bland bröderna, då de fingo se honom, förorsakade honom den grymmaste förskräckelse, han någonsin erfarit.

— Det är om mig de tala, mumlade han; de peka på mig; man har sökt mig i natt; min frånvaro har väckt förargelse. Jag är förlorad!

Härvid svindlade hans hufvud. Den dåraktiga tanken att fly uppstod ett ögonblick hos honom; men flere munkar kommo honom redan till mötes; man skulle otvifvelaktigt förfölja honom. Broder Gorenflot kände sig dessutom tillräckligt själf för att veta, att han ej var skapad att springa; han skulle snart bli upphunnen och, bunden till händer och fötter, släpas till klostret.

Skamflat närmade han sig således sina kamrater, som tycktes tveka att tilltala honom.

— Ack, mumlade Gorenflot, de låtsa ej känna mig; jag är en skamfläck för dem!

Slutligen nalkades en af dem Gorenflot och sade:

— Arme, älskade broder!

Gorenflot uppgaf en suck och höjde ögonen mot himmeln.

— Vet ni, att priorn väntar er?

— Ack, min Gud!

— Ja, tillade en tredje, han har sagt, att så snart ni återkommit till klostret, skall man föra er till honom.

— Det var just det jag fruktade, tänkte Gorenflot.

Och mera död än lefvande inträdde han i klostret, hvars port igenstängdes efter honom.

— Ah, är det ni? utropade portvaktaren; kom, fort! fort! Den vördige priorn väntar er.

Portvaktaren fattade Gorenflots hand och förde eller snarare släpade honom med sig till priorns rum.

Gorenflot slog ned ögonen af fruktan att möta priorns vredgade blick; han kände sig stå inför en förman, som med skäl borde vara uppretad.

— Ack! Är ni då ändtligen här! sade priorn.

— Vördige fader... stammade munken.

— Hvad ni gjort oss oroliga! sade priorn.

— Ni är alltför god, min far, återtog Gorenflot, som ej kunde begripa denna saktmodiga ton, den han ej väntat sig.

— Ni har fruktat att återkomma efter scenen i natt, är det ej så?

— Jag tillstår, att jag ej vågat återkomma, sade munken, från hvars panna kallsvetten droppade.

— Ack, älskade broder, sade priorn, ni har betett er alltför obetänksamt!

— Tillåt mig att förklara för er, min far...

— Hvad behöfver ni väl förklara det för mig? Ert utfall...

— Behöfver jag ingenting förklara för er? Så mycket bättre, ty jag visste verkligen inte, hur jag skulle kunna göra det.

— Det förstår jag ganska väl. Ett ögonblicks uppbrusning — entusiasmen har hänfört er; en sådan uppbrusning är en dygd, en sådan entusiasm är en helig känsla; men öfverdrifna dygder kunna urarta till fel, och äfven de aktningsvärdaste känslor kunna stundom bli tadelvärda.

— Ursäkta, min far, sade Gorenflot; men om ni begriper någonting af allt det här, så gör inte jag det åtminstone. Hvad talar ni om för ett utfall?

— Om det ni gjorde i natt.

— Utom klostret? frågade munken med rädd ton.

— Nej, i klostret.

— Har jag gjort ett utfall i klostret, jag?

— Ja, just ni.

Gorenflot ref sig på näsan. Han började förstå, att det var fråga om något misstag.

— Jag är lika god katolik som ni; men ändock förfärades jag af er dristighet.

— Min dristighet? sade Gorenflot; jag har således varit dristig?

— Mer än dristig, min vän; ni var djärf.

— Ack, man måste förlåta ett alltför häftigt temperament; jag skall bättra mig, min far.

— Ja, men emellerid kan jag ej låta bli att både för oss och er frukta följderna af detta utbrott. Om saken passerat blott oss emellan, så skulle det ingenting gjort.

— Huru, sade Gorenflot; den är då känd af flera?

— Visserligen; ni vet ju, att mer än hundra lekmän voro närvarande, hvilka ej förlorat ett enda ord af ert tal.

— Af mitt tal? upprepade Gorenflot, allt mer och mer förvånad.

— Jag medger, att det var vackert; jag medger, att framgången kunde bedåra er, att de enhälliga bifallsyttringarna kunde göra er yr i hufvudet; men att gå ända därhän att föreslå en procession genom Paris' gator, ända därhän att vilja påtaga harnesk och med hjälm på hufvudet och bardisanen på axeln vädja till alla goda katoliker, det måste ni medge var något för starkt.

Gorenflot stod där stum af häpnad.

— Det finns emellertid ett medel att hjälpa allt, fortfor

priorn. Den andliga ifver, som sjuder i ert ädla hjärta, skulle kunna skada er i Paris, där det finns så många, som spionera på er. Jag önskar därför, att ni må begifva er...

— Hvart, min far? frågade Gorenflot, öfvertygad, att han skulle få gå i arrest.

— Ut på landsbygden.

— En förvisning! utropade Gorenflot.

— Om ni stannar här, kan det gå er långt värre, min högt älskade broder.

— Hvad kan då hända mig?

— Att ni får en kriminalprocess på halsen, som enligt all sannolikhet skall medföra lifstids fängelse, kanhända schavotten.

Gorenflot vardt dödsblek; han kunde ej fatta, på hvad sätt han gjort sig saker till lifstids fängelse eller dödsstraff, för det han berusat sig på ett värdshus och tillbragt natten utom klostret.

— Högt älskade broder, om ni underkastar er denna tillfälliga förvisning, skall ni ej allenast undgå faran, utan tillika komma i tillfälle att plantera trons standar ute på landsbygden. Det förslag, ni i natt framställt, och som är farligt, ja omöjligt att utföra här, skall utom Paris möjligen kunna verkställas. Res således så fort som möjligt, broder Gorenflot; kanhända är det till och med redan för sent, så att polisen fått befallning att arrestera er.

— Vördige fader, hvad säger ni? stammade munken, allt mer och mer häpen öfver den vikt, som fästes vid ett brott, hvilket, strängt taget, endast var en svaghetssynd; — polisen, säger ni? Hvad har jag att göra med den, jag?

— Ni har intet att göra med den, men den kunde möjligen få att göra med er.

— Man har då angifvit mig?

— Det skulle jag kunna slå vad om. Res således, res!

— Resa, vördige fader! sade Gorenflot häpen. Det är lätt att säga; men hvad skall jag uppehålla mig af på vägen?

— Ack, ingenting är lättare! Ni är ju klostrets allmosesamlare; detta är er födkrok. Genom er insamling har ni ända hittills födt andra, genom er insamling skall ni nu föda er själf, och dessutom har ni ingenting att frukta i den vägen; ty de grundsatser, ni visat er hysa, skola förskaffa er tillräckligt många anhängare, för att ingenting skall

fattas er. Men res för Guds skull! Res och kom ej igen, förrän man kallar er.

När Gorenflot kom ut, skyndade alla munkarne emot honom för att få vidröra hans händer och kläder. Det fanns till och med de, som gingo så långt i sin vördnad, att de kysste fållen på hans kåpa.

— Farväl, sade en, i det han omfamnade honom; farväl! Ni är en helig man; glöm mig ej i era böner.

— Bah, tänkte Gorenflot — jag en helig man! Aldrig hörde jag maken.

— Farväl, sade en annan och tryckte hans hand, farväl, du trons tappre kämpe!

— Farväl, martyr! sade en tredje, i det han kysste hans kåpa; blindheten bor ännu ibland oss; men ljusets timme skall snart inbryta.

Gorenflot skjutsades sålunda från famn till famn, och öfverhopad af artigheter uppnådde han klosterporten, som igenstängdes, så snart han satt foten därutom. Han betraktade denna port med ett uttryck, omöjligt att beskrifva, och han gick så godt som baklänges ut ur Paris, liksom hade mordängeln hotat honom med sitt flammande svärd.

De enda ord, som undföllo honom, då han hunnit till stadsporten, voro dessa:

— Fan besitta, äro de inte galna hvar enda en, eller om de ej äro det, så är det väl jag, som är det!

28.

Gorenflots funderingar.

Ända till den bedröfliga dag, då broder Gorenflot hemsöktes af denna oväntade förföljelse, hade han, i förlitan på den gode Guden och på klostrets kök, aldrig tänkt på att förskaffa sig annat än några sällsynta extra förplägningar på Ymnighetshornet; och dessa extra förplägningar, hvilka berodde på de rättroendes gifmildhet, kunde ej fås på annat sätt än medelst penningeallmosor. Dessa lät broder Gorenflot göra ett slags halt, då han anlände till nämnda värdshus, hvarefter de inflöto till klostret med afkortning af den

summa, som den värde munken hade utgifvit på vägen. Visserligen hade han också sin vän Chicot, som älskade ett godt bord och ett gladt bordsällskap; men Chicot förde ett ganska oregelbundet lif. Munken såg honom stundom tre, fyra dagar å rad, men sedan kunde fjorton dagar, en månad, ja, hela sex veckor förgå, utan att han träffade honom. Om Gorenflot ändå haft penningar; men priorns svar på hans fråga hade varit enkelt och utan all apostolisk vältalighet, såsom ett fragment ur evangelisten Lukas:

— Sök och du skall finna.

Emellertid var det angelägnast att undkomma den fara, som hotade honom, en okänd, men öfverhängande fara, efter hvad han kunnat sluta af priorns ord. Den stackars munken tillhörde ej deras antal, som kunde antaga en förklädning och därigenom undgå efterspaningar; han beslöt således att genast begifva sig på väg, och i denna föresats gick han med hastiga steg ut genom stadsporten samt smög sig försiktigt, under det han bjöd till att göra sig så smal som möjligt, förbi nattvakter och soldater, af fruktan att polisen, hvarmed priorn i S:t Genovevas kloster hotat honom, möjligtvis kunde vara honom i spåren.

Men när han väl kommit ut på fria fältet, satte han sig ned bredvid vägen, och med isterhakan hvilande i sin breda hand, började han att fördjupa sig i funderingar.

Gorenflot suckade djupt, emedan klockan nu var nära nio och den timme således inne, då man åt middag i klostret, ty munkarne, som ej följde med civilisationens framsteg, iakttogo ännu år 1578 den gamla, goda plägseden att äta middag klockan åtta på morgonen.

En mängd idéer föddes i den fastande Gorenflots hjärna. Den rådande tanken, och den hvarifrån han hade svårast att lösgöra sig, var dock att återvända till Paris, gå till klostret och förklara för abbén, det han föredroge fängelset framför förvisning, ja, att han till och med, om så behöfdes, samtyckte att undergå späkning och gisslande, allenast man förbunde sig att förse honom med hans måltider, dem han ville inskränka till blott fem om dagen.

På denna tanke, som mer än en fjärdedels timme sysselsatte den arme munkens hjärna, följde en annan, något förståndigare, nämligen att genast begifva sig till Ymnighetshornet och därifrån skicka ett bud till Chicot, i fall denne ej funnes kvar där. Han ville för honom beskrifva

den sorgliga belägenhet, hvari han befann sig till följd af Chicots backanaliska tillställning, i hvilken han, Gorenflot, haft den svagheten att deltaga, och han ämnade af denne ädelmodige vän utbedja sig någon penninghjälp.

Denna plan sysselsatte Gorenflot ytterligare en fjärdedels timme, ty han var en eftertänksam man och planen dessutom ej oklok.

Slutligen upptänkte han en tredje plan, visserligen något djärf, nämligen att på annan väg, genom Porte Saint-Germain, återvända till Paris och hemligen fortsätta sin allmoseinsamling i staden. Han kände till de goda kunderna och de indräktiga ställena samt hade reda på vissa smågator, där han hade goda vänner att räkna på, hvilka handlade med förträffligt fjäderfä och alltid hade någon gödd kapun att stoppa i allmosesamlarens påse; han erinrade sig tacksamt vissa hus, där man om sommaren syltade in frukt och dylikt, och detta förnämligast, åtminstone älskade broder Gorenflot att tro så, för att uti allmosesamlarens påse, i utbyte mot hans faderliga välsignelse, lägga än en burk kvittengelé, än ett dussin syltade nötter eller en låda torkade äpplen, hvilkas blotta lukt kunnat uppväcka döda ur grafven.

Denna sista plan behagade honom särdeles: han tyckte, att naturen just bestämt honom till ett sådant lefnadssätt; men för att verkställa denna plan och för att kunna föra detta ljufva lefnadssätt måste han stanna kvar i Paris och blottställa sig för att vid hvarje steg möta en polisbetjänt eller andliga myndigheter, farliga fiender för en på äfventyr utgången munk. Dessutom förefanns en annan olägenhet: skattmästaren i S:t Genovevas kloster var en alltför nitisk förvaltare för att lämna klostret i saknad af en allmosesamlare. Gorenflot lopp således fara att sammanträffa med en medbroder, som framför honom skulle ha den stora fördelen att vara stadd i laglig utöfning af sin tjänst.

Denna tanke kom Gorenflot att rysa, och han hade sannerligen skäl därtill.

Så långt var han kommen i sina funderingar, då han på långt håll varseblef en ryttare, som närmade sig i fullt galopp. Denne man steg af hästen nära intill ett hus, beläget ungefär hundra steg från det ställe, där Gorenflot satt; han klappade på; man öppnade för honom, och häst och ryttare

försvunno snart inom porten. Inom ett ögonblick kom ryttaren, som Gorenflot igenkände på kappan, åter ut och gömde sig bakom ett i närheten befintligt stenrös.

— Här är säkert fråga om något försåt mumlade Gorenflot. Om jag inte hade att frukta förföljelse, skulle jag försöka göra det om intet.

Mannen, som stod på lur, varseblef i detta ögonblick Gorenflot, som ständigt satt kvar på samma ställe med hakan hvilande i handen. Den okände låtsades nu med likgiltig uppsyn spatsera bakom stenröset.

— Den där hållningen, sade Gorenflot, den där gestalten... jag tycker just, att jag känner igen dem; men nej, det är omöjligt.

Den okände, som vände ryggen åt Gorenflot, hukade sig plötsligt ned. Bullret af hästhofvar hördes.

Trenne karlar, af hvilka tvenne syntes vara lakejer, kommo ridande på mulåsnor. De passerade förbi den okände utan att se eller åtminstone utan att fästa uppmärksamhet vid honom, medan tvärtom den lurande mannen tycktes med ögonen uppsluka dem.

— Det är jag, som hindrat brottet att gå i fullbordan, tänkte Gorenflot, och min närvaro här, just i detta ögonblick, är en af den gudomliga viljans uppenbarelser. Det skulle fordras en dylik för att skaffa mig frukost.

Då ryttarne ridit förbi, gick mannen tillbaka in i huset.

— Godt, sade Gorenflot, detta är en omständighet, som, om jag ej alltför mycket bedrar mig, skall förskaffa mig hvad jag önskar. En människa, som står på lur, tycker ej om att bli sedd. Jag äger nu en hemlighet i mitt våld, och vore den också ej värd mer än sex öre, skall jag icke dess mindre begagna mig däraf.

Utan dröjsmål styrde Gorenflot sina steg mot byggningen; men i den mån han närmade sig, drog han sig till minnes ryttarens martialiska utseende, hans långa värja och de bistra blickar han kastat på de ridande. I det Gorenflot eftertänkte allt detta, mumlade han:

— Jag tror bestämdt, att jag hade orätt; en sådan man kan omöjligt låta skrämma sig.

Då Gorenflot kommit till dörren, var han helt och hållet öfvertygad härom, och tveksam ref han sig bakom örat. Plötsligt uppklarnade dock hans ansikte. Det faller mig något in, tänkte han.

— Det var en god idé, upprepade han för sig själf. Jag skall säga till honom: min herre, hvar och en människa har sina planer, sina önskningar, sina förhoppningar; om ni vill ge mig litet pengar, skall jag bedja för framgången af era planer. Äro hans afsikter elaka, hvilket jag ingalunda betviflar, så har han dubbelt behof af att man beder för honom, och han skall då helt visst gifva mig en allmosa. Jag för min del skall sedan hemställa saken till pröfning hos första sakkunniga person jag träffar; ty det gäller att få veta, huruvida man bör bedja för framgången af planer, som äro en obekanta då man i afseende på dem fattat misstankar. Hvad den sakkunniga personen säger, skall jag göra, och följaktligen blir det inte jag, utan han, som blir ansvarig därför, och skulle jag händelsevis ej råka någon, som jag kan rådfråga: nåväl, så skall jag ändå på eget bevåg låta bli att bedja för planens framgång. Emellertid har jag ändå skaffat mig frukost för den illasinnade karlens allmosa.

Efter detta beslut smög sig Gorenflot fram till byggningen och väntade där. Fem minuter därefter öppnades porten; hästen och ryttaren visade sig åter.

Gorenflot nalkades ödmjukt.

— Min herre, sade han, om fem pater och fem ave för framgången af era planer kunna vara er till behag, så...

Mannen vände sig om.

— Gorenflot! utropade han.

— Herr Chicot! sade munken helt bestört.

— Hvart hin ämnar du dig, broder? frågade Chicot.

— Det vet jag inte; än ni?

— Jo, jag vet nog, hvart jag ämnar mig, svarade Chicot; min väg går rakt fram.

— Går den långt bort?

— Ja, ända till dess jag stannar. Men, broder, efter du inte kan säga mig orsaken, hvarför du befinner dig här, så misstänker jag en sak.

— Hvad då?

— Jo, att du spionerade på mig.

Min Gud! Jag spionera på er? Gud bevare mig! Jag såg er bara, det är alltihop.

— Hvad såg du då?

— Jag såg er lura på de där ryttarne, som redo förbi.

— Du är tokig.

— Men ni gömde er ju bakom de där stenarna och spejade ganska uppmärksamt.

— Hör på, Gorenflot, jag ämnar låta bygga upp ett hus åt mig utanför staden; dessa stenar tillhöra mig, och jag ville blott undersöka, om de äro af godt slag.

— Det förändrar saken, svarade munken, som icke trodde ett ord af hvad Chicot sade.

— Men du själf, hvad har du att göra här utanför staden?

— Ack, herr Chicot! Jag är förvist, svarade Gorenflot med en djup suck.

— Hvad?

— Förvist, säger jag er.

Härvid insvepte sig Gorenflot i sin kåpa, med utseendet af en man, den en stor olycka gifver rättighet att vädja till hans medmänniskors deltagande. Mina bröder stöta mig ifrån sig, fortfor han; jag är förkastad, bannlyst.

— Bah! Hvarför det då?

— Hör på, herr Chicot, sade munken, i det han lade handen på sitt hjärta, ni må tro mig eller ej, men på min ära jag det vet.

— Månne det inte är för det ni varit ute och rumlat i natt, broder?

— Ert skämt är grymt, svarade Gorenflot; ni vet allt för väl, hvad jag gjort sedan i går afton.

— Ja, återtog Chicot, hvad ni gjorde mellan åtta och tio, men inte från tio till tre?

— Huru, från tio till tre?

— Ja visst, klockan tio gick ni er väg.

— Jag? sade Gorenflot, i det han stirrade på gascognaren.

— Ja, och jag frågade er ändå, hvart ni ämnade er.

— Nå, hvad svarade jag då?

— Ni svarade, att ni ämnade er till klostret för att hålla ett tal.

— Det ligger ändå någon sanning i allt det där, mumlade Gorenflot förbryllad.

— För hin i våld! Visst är det sanning; ni uppläste till och med en del af ert tal, som var ganska långt och innehöll svåra tillmälen mot konung Henrik III.

— Bah! sade Gorenflot.

— Så svåra, återtog Chicot, att jag ej skulle förvånas, om man förföljer er som upprorsstiftare.

— Ni öppnar ögonen på mig, herr Chicot; såg jag riktigt vaken ut, när jag talade med er?

— Jag skall säga er, broder, att ni föreföll mig ganska besynnerlig; i synnerhet var er blick förfärligt stirrande; man skulle kunnat tro, att ni talade i sömnen.

— Emellertid, sade Gorenflot, är jag säker på, att därest inte själfva hin är med i spelet, jag i morse vaknade på Ymnighetshornet.

— Nå, är det något förvånande i det?

— Hvad? Är det inte förvånande, då ni påstår, att jag gick därifrån klockan tio i går kväll?

— Ja, men ni kom tillbaka klockan tre på morgonen, och som bevis därpå kan jag säga er, att ni lämnade dörren öppen, och jag frös rätt duktigt.

— Om det, ni säger mig, är sant...

— Det är rena sanningen; fråga mäster Bonhomet, så skall ni få höra. Det var han, som öppnade porten för er. Jag kan till och med säga er, att ni var uppblåst af högmod, då ni kom tillbaka, och att jag sade till er: Fy då, broder! Högmod anstår ej en karl, minst en munk.

— Hvarför var jag högmodig då?

— Därför att ert tal rönt framgång, och ni hade fått höra artigheter af hertigen af Guise, kardinalen och hertigen af Mayenne, den Gud bevare! svarade gascognaren och lyfte på hatten.

— Då är mig allt klart, sade Gorenflot.

— Det är rätt väl det. Ni medger således, att ni varit med om den där sammankomsten... hur fan var det ni kallade den? Vänta, nu minns jag, det Heliga förbundet. Så var det.

Gorenflot sänkte hufvudet mot bröstet och suckade.

— Jag är sömngångare, sade han; det hade jag aldrig kunnat ana.

— Sömngångare! inföll Chicot; hvad vill det säga?

— Det vill säga, herr Chicot, svarade munken, att hos mig anden behärskar materien till den grad, att, medan materien sofver, vakar anden och befaller öfver den förra, hvilken då måste lyda.

— Kors, broder, återtog Chicot, det där liknar bra mycket trolleri; om ni är besatt af en ond ande, så säg mig det helt uppriktigt. En man som talar i sömnen, som går i sömnen, som håller vanvördiga tal mot konungen, allt i

sömnen, för knäfveln i våld, det är inte naturligt det; vik bort, Belsebub! Vade retro, Satanas!

Härvid svängde Chicot om sin häst.

— Således öfverger ni mig också, herr Chicot? Ack, det hade jag aldrig trott er om!

Den förtviflade munken började snyfta.

Chicot hade medlidande med denna synbara förtviflan.

— Hör på, hur var det du sade?

— Ack! det vet jag inte; jag kan bli alldeles galen; mitt hufvud är förbrylladt och magen tom; hjälp mig till rätta, herr Chicot.

— Ni talade om att resa.

— Ja, det var sant; jag sade er, att den vördige priorn befallt mig att resa.

— Nå, hvart ämnar du dig?

— Det vet jag inte, sade Gorenflot och höjde sina händer mot himmeln. Af barmhärtighet, herr Chicot, låna mig två écus till respengar.

— Jag skall göra mer än det, sade Chicot, jag tar er med mig.

Gorenflot såg misstroget på gascognaren, liksom han ej vågat hoppas på en dylik ynnest.

— Men med villkor, att ni förhåller er mycket beskedligt, hvaremot jag tillåter er att vara så ogudaktig som helst. Går ni in på mitt anbud?

— Om jag går in därpå, sade munken; om jag går in därpå... Men ha vi bra med respengar?

— Se här, sade Chicot, i det han drog upp en väl fylld börs.

Gorenflot spratt till af glädje.

— Hur mycket är det? frågade han.

— Hundrafemtio pistoler.

— Nå, hvart skola vi taga vägen?

— Det skall ni få se.

— När äta vi frukost?

— Strax.

— Men hur skall jag färdas? frågade Gorenflot oroligt.

— Inte på min häst; den skulle du snart rida ihjäl.

— Nå, hur skall det då gå till?

— Jo, helt enkelt; du har en mage som Silenus, du är en drinkare som han. Välan! för att göra likheten så mycket fullkomligare skall jag köpa dig en åsna.

— Ni är min kung, herr Chicot; ni är min sol! Tag en stark åsna; ni är min Gud! Men säg nu, hvar vi skola frukostera.

— Här, för tusan, just här. Se, hvad som står öfver porten där, och läs om du kan.

Man hade verkligen anländt till ett slags värdshus; Gorenflot följde med ögonen riktningen af Chicots finger och läste:

Här finnes skinka, ägg, ålpastej och hvitt vin.

Det är omöjligt att beskrifva den förändring, Gorenflots ansikte undergick vid denna syn. Hans drag blefvo strålande, hans ögon plirade, hans mun öppnade sig och visade tvenne rader starka tänder.

29.

Gorenflot som åsneryttare.

Hvad som nu gjorde Chicot så liknöjd för omsorgen om sin egen mage, för hvilken, så narr han var eller berömde sig af att vara, han vanligen hade lika mycket bekymmer som trots någon munk, det var att han, innan han lämnat värdshuset Ymnighetshornet, hade ätit en ganska god frukost. Dessutom påstås ju, att häftiga passioner förtaga aptiten, och Chicot hyste verkligen för tillfället en häftig passion.

Medan munken satt på värdshuset och frossade, anskaffade Chicot en åsna, som Gorenflot genast döpte till Panurge.

Chicot blickade på frukostbordet och såg, att han, utan att anses för tyrann, kunde af sin kamrat fordra, att denne bärgade sig utan middag. Han sade således med en ton, som Gorenflot ej vågade motsäga:

— Nå så, kamrat, nu måste vi åstad. I Melun skola vi äta kvällsvard.

Chicots röst var så befallande, och han hade dessutom i sin något hårda tillsägelse velat insmyga ett så ljuft löfte, att Gorenflot genast upprepade:

— Till Melun! Till Melun!

Utan vidare dröjsmål steg Gorenflot upp på en stol och därifrån på åsnan. Stolt som den mytologiska person, med hvilken Chicot med skäl jämfört honom, uttågade han från värdshuset.

Chicot svingade sig med en erfaren ryttares vighet upp på sin häst, och de båda resande begåfvo sig af i sakta traf. Man tillryggalade på detta sätt fyra lieues, hvarefter man rastade en stund. Munken sträckte ut sig i gräset för att sofva. Chicot däremot uppgjorde sina beräkningar. Skulle de färdas tio lieues om dagen? Denna sträcka var kanske allt, hvad man billigtvis kunde begära af en åsnas och en munks förenade krafter.

Chicot skakade på hufvudet.

— Det duger inte, mumlade han, i det han betraktade Gorenflot, hvilken låg och snarkade i gräset; det duger inte; om den där kåpmannen vill följa mig, måste han färdas minst femton lieues om dagen.

Chicot knuffade till Gorenflot.

— Äro vi redan i Melun? utbrast munken yrvaken; jag är hungrig.

— Nej, kamrat, svarade Chicot, inte ännu, och det är just därför jag väcker dig; vi måste skynda oss dit så fort som möjligt. Vi färdas för långsamt, för knäfveln i våld!

— Tycker ni inte om att färdas långsamt, herr Chicot? Hvad är det väl som brådskar? Ju längre tid vi äro på vägen, desto längre tid få vi vara tillsammans. Jag reser ju för trons utbredande och ni för ert nöje, är det icke så? Välan, ju långsammare vi färdas, desto fortare skall tron utbredas och desto bättre skall ni kunna roa er. Jag hade god lust att dröja några dagar i Melun; man äter där, efter hvad det påstås, förträffliga ålpastejer, och jag skulle just ha lust att anställa en noggrann jämförelse mellan ålpastejerna i Melun och dem, man får annanstädes. Hvad säger ni om det, herr Chicot?

— Jag säger, återtog gascognaren, att min mening tvärtom är, att vi resa så fort som möjligt och att vi ej rasta i Melun, utan att vi spisa först i Montereau för att återvinna den tid, vi förlorat.

Gorenflot stirrade på sin reskamrat, såsom hade han ej förstått, hvad han hörde.

— Se så, låt oss nu bege oss af, manade Chicot.

Munken, som låg utsträckt i gräset så lång han var,

med händerna under hufvudet, satte sig långsamt upp och ruskade.

— Men, fortfor Chicot, om ni vill bli efter och resa efter er bekvämlighet, kamrat, så står det er fritt.

— Nej, visst inte, sade Gorenflot, förskräckt vid tanken på det öfvergifna läge, han nyss liksom genom ett underverk hade undkommit; nej, visst inte. Jag följer er, herr Chicot; jag håller för mycket af er för att vilja skiljas från er.

— Nå, sätt er då i sadeln, kamrat, sade Chicot.

Gorenflot drog sin åsna till en milstolpe och lyckades att sätta sig upp, men denna gång icke grensle, utan på sidan, som ett fruntimmer; han påstod, att denna ställning var bekvämligare för att kunna prata. Förhållandet var, att munken förutsåg en hastigare ridt än förut, i hvilket fall han, sittande på detta sätt, hade tvenne stödjepunkter: manen och svansen.

Chicot satte sin häst i fullt traf, och åsnan följde skriande efter.

De första ögonblicken voro hiskliga för Gorenflot; lyckligtvis hade den kroppsdel, på hvilken han satt, ett sådant omfång, att det var mindre svårt för honom än för någon annan att bibehålla jämvikten.

Chicot höjde sig emellanåt i stigbyglarna och spejade utåt vägen; men då han ej upptäckte hvad han sökte, ökade han farten ännu mer.

Gorenflot teg i början, ty han hade fullt göra att hålla sig kvar på sin åsna. Men då han fått hämta sig så pass mycket, att han kunde flåsa ut, och märkte, att Chicot alltjämt fortsatte sitt spejande, frågade han:

— Hvad är det då ni söker, min bäste herr Chicot?

— Ingenting, svarade denne, jag ser bara efter, hvart vi taga vägen.

— Åh, till Melun; ni sade det ju själf nyss.

— Men vi komma inte ur fläcken, kamrat!

— Huru! Komma vi inte ur fläcken? utbrast munken; vi trafva ju oupphörligt.

— I galopp, i galopp! ropade gascognaren, i det han sporrade sin häst.

Uppmuntrad af exemplet, började nu också Panurge att galoppera, och det så besatt, att det ej lofvade något godt för ryttaren. Gorenflots ångest fördubblades.

— Hör då, hör då, herr Chicot! utropade han, så snart han kunde få fram ett ord, kallar ni detta att resa för sitt nöje? Jag för min del finner det ingalunda roligt.

— Framåt! framåt! svarade Chicot.

— Men vägen är svår och bär uppför.

— Goda ryttare galoppera alltid uppför.

— Ja, men jag gör inte anspråk på att vara någon god ryttare.

— Nå, så blif efter då.

— Nej, för hin, utropade Gorenflot; det vill jag ingalunda.

— Nå, framåt då!

Chicot sporrade sin häst till ännu starkare galopp.

— Se så, nu börjar Panurge att rossla, skrek Gorenflot; nu stannar han!

— Farväl då, kamrat! ropade Chicot.

Gorenflot var ett ögonblick frestad att svara i samma ton; men då påminde han sig, att hästen, den han af innersta hjärta förbannade och som bar en så fantastisk människa, äfven bar börsen, som låg i denne mans ficka. Han underkastade sig således sitt öde, stötte sandalerna i sidan på den ursinniga åsnan och tvang henne åter att galoppera.

— Min stackars Panurge stupar! skrek munken med klagande stämma för att härigenom föra Chicot till besinning af sitt eget intresse, emedan han ej tycktes kunna verka på hans medlidande. Han stupar, det är säkert det.

— Nå, så låt honom stupa då, kamrat, svarade Chicot, utan att denna anmärkning på något sätt saktade hans ridt; låt honom stupa, så skola vi sedan köpa oss en mulåsna.

Liksom åsnan förstått dessa hotande ord, vek hon i samma ögonblick af från stora vägen och ilade in på en gångstig, dit Gorenflot ej ens till fots skulle vågat sig.

— Hjälp, skrek munken, hjälp! Jag trillar ned i floden!

— Åh lappri! svarade Chicot; om ni faller i floden, så ansvarar jag för att ni flyter.

— Ack, jämrade sig Gorenflot, jag drunknar, det är säkert! Och allt detta har jag, för det jag är sömngångare!

Chicot hade nu kommit upp på höjden af en backe och höll plötsligt inne sin häst.

Gorenflot, som var mindre god ryttare än Chicot och dessutom i stället för betsel endast hade ett grimskaft, fortsatte emellertid sin väg.

— Stanna, för tusan, stanna! skrek Chicot.

Men åsnan hade nu fått det infallet att galoppera, och en åsnas infall är ganska uthålligt.

— Vill du stanna, skrek Chicot, eller, vid min adliga ära, skickar jag icke en kula efter dig!

Då Chicots röst ljöd allt strängare och strängare och munken redan tyckte sig höra hvinandet af den kula, hvaraf han hotades, så utförde han en manöver, hvilken var ganska lätt i anseende till det sätt, hvarpå han var placerad: den bestod nämligen i att helt sakta och beskedligt släppa sig ned af åsnan.

— Se så! sade han, i det han satte benen på marken och med bägge händer fasthöll grimskaftet på åsnan, hvilken snare drog honom med sig ett par steg, men slutligen stannade. Gorenflot vände sig om, för att på Chicots ansikte läsa den tillfredsställelse, som där helt naturligt borde visa sig vid åsynen af en så skickligt utförd manöver. Men Chicot höll sig dold bakom en klippa och fortfor därifrån med sina tecken och hotelser.

Denna försiktighet förde munken på den tanken, att det låg något därunder. Han blickade framåt och varseblef på femhundra stegs afstånd tre karlar, långsamt ridande på mulåsnor. Han igenkände genast de trenne resande, på hvilka Chicot hade lurat bakom stenröset.

Chicot stod kvar på samma ställe, tills de trenne resande försvunnit; då först gick han fram till sin kamrat.

— Hör på, sade Gorenflot, som började förlora tålamodet, förklara för mig, herr Chicot, hvad det är för slags lek, vi ha för oss: nyss skulle vi rida i galopp, och nu skola vi plötsligt stanna här midt på vägen.

— Min vän, sade Chicot, jag ville veta, om er åsna var af god ras, och om man ej lurat mig, då jag betalat den med tjugutvå livres; nu är jag öfvertygad om saken och ganska nöjd med handeln.

Som man lätt kan förstå, lät munken ej narra sig af ett dylikt svar och ämnade till och med låta sin kamrat märka det, men hans säfliga natur fick makt med honom och hviskade honom i örat att ej inlåta sig i vidare debatt. Utan att dölja sitt dåliga lynne nöjde han sig således med att svara:

— Lika godt! Jag är mycket trött och hungrig.

— Nå, hvad det angår, återtog Chicot, i det han glädtigt

klappade munken på axeln, så är också jag både trött och hungrig, och i första värdshus, vi råka på, skola vi smörja kråset, det lofvar jag er, kamrat.

— Välan, sade munken, i det han steg upp, låt oss då utan dröjsmål bege oss åstad att söka detta välsignade ställe.

Det efterlängtade värdshuset visade sig snart för våra resandes blickar, men till Gorenflots stora förvåning befallde Chicot munken att sätta sig upp på sin åsna och tog en omväg för att passera förbi värdshuset. Gorenflot, hvars fattningsgåfva gjorde hastiga framsteg, kunde dock snart tyda detta infall: de tre resande, hvilkas spår Chicot syntes följa, hade nämligen stannat utanför porten.

— Det är då efter dessa fördömda människors nyck vår resa, vår tid och våra måltider skola rätta sig? Det är rasande tråkigt!

Han uppgaf en djup suck.

Panurge, som å sin sida märkte, att man vek af från raka vägen, hvilken hela världen, till och med åsnorna, vet vara den kortaste, stannade plötsligt och tycktes liksom ha beslutit att ej gå längre.

— Se, sade Gorenflot med klagande stämma, själfva min åsna vill inte gå längre.

— Ja så, vill hon inte gå? sade Chicot; vänta då, vänta!

Han gick bort till ett par buskar och skar af ett fem fot långt spö, tjockt som fingret och på en gång starkt och smidigt.

Panurge var ej ett af dessa dumma fyrfota fän, som ej taga reda på, hvad som passerar omkring dem. Åsnan hade med ögonen följt hvarje rörelse af Chicot, för hvilken hon utan tvifvel började känna all tillbörlig aktning, och så snart hon trodde sig förstå hans mening, skyndade hon bort med snabba steg.

— Panurge går nu! skrek munken åt Chicot.

— Lika godt, menade denne; för den, som reser i sällskap med en åsna och en munk, är ett spö aldrig öfverflödigt.

Gascognaren medtog ganska riktigt sitt spö.

30.

Vidare reseäfventyr.

Emellertid tycktes Gorenflots missöden nu nalkas sitt slut, åtminstone för denna dag; ty efter den omväg, de gjort, inkommo de åter på stora vägen och stannade tre fjärdedels mils längre bort vid ett annat värdshus. Chicot tog där ett rum, som vette åt landsvägen, och befallde in kvällsvard, men det syntes tydligt, att måltiden endast var en bisak för honom. Han åt blott föga, medan han däremot spejade och lyssnade, allt hvad han förmådde. Detta spejande räckte till klockan tio; men som Chicot vid denna tid ingenting sett eller hört, så tillsade han, att hans häst och munkens åsna skulle hållas färdiga i dagbräckningen.

Gorenflot, som var försänkt i den ljufva dvala, hvilken följer på en god måltid, uppgaf vid denna befallning en djup suck.

— I dagbräckningen? sade han.

— Ja, för tusan, återtog Chicot; du bör vara van att stiga upp vid den tiden.

— Hvarför det? frågade Gorenflot.

— Än ottesångerna då?

— Priorn hade fritagit mig därifrån, svarade munken.

Chicot höjde på axlarna, och ordet lättingar halkade öfver hans läppar.

— Ja visst, lättingar, sade Gorenflot; och hvarför inte?

— Människan är född till arbete, sade gascognaren allvarsamt.

— Men munken till hvila, inföll Gorenflot; munkar äro ju ett undantag från vanliga människor.

Nöjd med detta yttrande, som synts öfverbevisa själfve Chicot, begaf sig Gorenflot med värdig hållning ut ur rummet och styrde kosan till sin säng, den Chicot, af fruktan för någon oförsiktighet å munkens sida, hade låtit bädda i samma rum som sin egen.

Följande dag i gryningen skulle broder Gorenflot, om han ej legat i den djupaste sömn, kunnat se, hur Chicot steg upp och gick fram till fönstret, där han ställde sig att speja bakom gardinen. Oaktadt han var gömd bakom fönster-jalusien, tog Chicot efter en stunds förlopp plötsligt ett steg

baklänges, och om Gorenflot varit vaken, skulle han kunnat höra de tre mulåsnornas hofvar ljuda mot den stenlagda gården.

Chicot gick genast till Gorenflot och skakade honom, ända tills han öppnade ögonen.

— Skall jag då inte få ett ögonblicks ro? stammade Gorenflot, som nu hade sofvit tio timmar å rad.

— Fort upp! sade Chicot; vi skola resa nu genast.

— Än frukosten då? frågade munken.

— Den få vi på vägen till Montereau.

— Hvad är Montereau för ett ställe? frågade den i geografien föga bevandrade munken.

— Montereau, svarade gascognaren, är den stad, där man äter frukost; är det nog för er att veta?

— Ja, svarade Gorenflot lakoniskt.

— Nu, kamrat, sade gascognaren, går jag ned för att betala vår räkning; och om ni ej om fem minuter är färdig, reser jag ifrån er.

En munks toalett drar ej lång tid; emellertid behöfde Gorenflot sex minuter därtill. Då han kom ned i porten, såg han Chicot, hvilken, punktlig som en militär, redan hade fått litet försprång.

Denna gång höll Chicot ord, och man frukosterade i Montereau.

På detta sätt färdades de flere dagar. En afton blef Chicot vid mycket dåligt lynne, ty sedan middagstiden hade han ej sett till de tre resande, hvilka han följde i spåren.

Knappt grydde dagen, förrän han var på benen och skakade sin kamrat vaken. Genast vid afresan satte de sina gångare i traf, som snart förvandlades till det häftigaste galopp. Men så hastigt de än färdades, fingo de ej sikte på några mulåsnor. Mot middagen voro både åsna och häst nära att störta af trötthet.

Chicot begaf sig nu direkt till ett tullhus, beläget vid bron Villeneuve-le-Roi.

— Har ni sett, om trenne resande, som rida på mulåsnor, färdats här förbi på morgonen? frågade han.

— Nej, men väl i går afton vid sjutiden, svarade bomvaktaren.

— Observerade ni, hur de sågo ut?

— Åh ja, visst såg jag på dem, liksom på andra resande.

— Gaf ni akt på, af hvad stånd de kunde vara?

— Det tycktes vara husbonde och tvenne tjänare.

— Det är just dem, jag menar, inföll Chicot.

Han gaf en écu åt bomvaktaren.

Därefter mumlade han för sig själf: I går afton vid sjutiden; de ha tolf timmars försprång! Men friskt mod!

— Hör på, herr Chicot, sade munken, mod, säger ni; sådant har jag nog för egen räkning, men se bara på Panurge.

Det arma djuret, i tvenne dagar ansträngdt öfver sina krafter, sviktade verkligen på benen.

— Till och med er egen häst, fortfor Gorenflot, se bara i hvilket tillstånd han är.

Det ädla djuret var betäckt af skum, och blodet tycktes vilja spränga ut genom den arma hästens ögon. Chicot granskade uppmärksamt de bägge kreaturen och tycktes vara af sin kamrats mening. Gorenflot andades litet lättare.

— Hör på, broder allmosesamlare, här gäller att fatta ett viktigt beslut.

— Men det gjorde vi ju redan för ett par dagar sedan!

— Det är nödvändigt att skiljas åt, sade Chicot, som utan omsvep gick rakt på saken.

— Bah! sade Gorenflot, alltid samma skämt! Skiljas åt! Hvarför det?

— Ni färdas för långsamt, kamrat.

— Kors, jag ilar ju som vinden: vi ha ju denna morgon galopperat fem timmar å rad.

— Det är ändå inte tillräckligt.

— Låt oss då bege oss på väg igen; ju fortare vi färdas, desto förr komma vi fram; ty jag förmodar dock, att vi slutligen komma fram någonstädes.

— Min häst vill ju inte gå längre och inte heller er åsna.

— Nå, hvad återstår då att göra?

— Jo, vi skola lämna dem här och taga dem med oss, då vi färdas tillbaka.

— Än ni då? Tänker ni fortsätta resan till fots?

— Nej, vi skola köpa oss mulåsnor.

Chicot återkom snart med tvenne mulåsnor, på hvilka de den dagen tillryggalade tjugu lieues. Om aftonen hade Chicot den glädjen att utanför en hofslagares smedja varsebli de trenne mulåsnorna, men gascognarens öfvade blick såg hvarken till mulåsnornas seltyg eller deras ägare: krea-

turen voro afsadlade, och herrn och betjänterna voro försvunna. Ännu mer, omkring kreaturen stodo en hop för Chicot obekanta personer, som synade och tycktes värdera dem: först och främst en hästhandlare och vidare hofslagaren jämte tvenne franciskanermunkar.

— Gå fram dit, sade Chicot till Gorenflot, och närma dig franciskanerna; tag dem afsides och språka med dem — munkar ha väl inga hemligheter för hvarandra, hoppas jag. Underrätta dig på fint sätt, hvarifrån dessa mulåsnor kommit, hvad de kosta och hvart deras ägare tagit vägen.

Gorenflot lydde. Om en stund kom han tillbaka.

— Först och främst har jag fått höra, sade han, att vi äro på vägen till Lyon.

— Ja, det vet jag nog, svarade Chicot.

— Den af mulåsnornas ägare, som tycktes vara husbonden, har, åtföljd af en af betjänterna, tagit vägen till Avignon.

— Och den andre betjänten?

— Han har fortsatt vägen till Lyon.

— Bra. Men hvarför har husbonden tagit vägen till Avignon? Jag trodde, att han ämnade sig till Rom. Men, återtog Chicot liksom för sig själf, jag frågar dig ju om saker, som du inte kan veta.

— Jo, visst vet jag det, svarade Gorenflot.

— Huru! Vet du det?

— Ja; han beger sig till Avignon, emedan hans helighet påfven skickat till nämnda stad en legat, som har fullmakt att handla i hans namn.

— Godt, sade Chicot, jag förstår!.. Och mulåsnorna?

— Mulåsnorna voro uttröttade, och dem ha de sålt åt en hästhandlare, som nu åter vill sälja dem åt franciskanerna.

— För hur mycket?

— För femton pistoler stycket.

— Men på hvad sätt ha de sedan fortsatt resan?

— På hästar, som de köpt af en ryttmästare, som är här för att handla upp hästar för regementets räkning.

— För knäfveln, kamrat! utropade Chicot; du är en präktig karl, och först i dag börjar jag uppskatta ditt värde. Men sluta nu, hvad du så lyckligt påbörjat. Tag våra två mulåsnor och gå och bjud ut dem för tio pistoler stycket åt franciskanerna; de böra gifva dig företrädet.

— Det skola de ock göra, sade Gorenflot, eljest anger jag dem för deras prior.

— Bravo, kamrat! Du artar dig allt bättre och bättre.

— Ja, men, frågade Gorenflot, hur skola vi fortsätta vår resa?

— Till häst, min vän.

— Aj, aj! sade munken och klådde sig bakom örat.

— Hvad nu då? inföll Chicot; en så duktig ryttare, som du är!

— Bah, sade Gorenflot, i nödfall, ja.

Chicot begaf sig till köpingens värdshus. Där fann han ryttmästaren, och snart hade han med denne gjort upp köp af tvenne hästar, som den tappre officeren genast annoterade såsom döda på vägen, och hvilka han, prisad vare denna omständighet, kunde lämna för trettiofem pistoler.

Gorenflot anlände snart. Han hade lyckats sälja mulåsnorna åt franciskanerna. Helt belåten tillät Chicot honom att gå och tömma en butelj vin. Munken tömde två. Därpå stego han och hans värde beskyddare till häst.

Som Gorenflot såg sin kvällsvard liksom löpa före honom, sporrade han sin häst rätt tappert; dessutom hade han nu gjort framsteg i ridkonsten: i stället för att hålla fast i manen med ena handen och i svansen med den andra, som han förut gjort, fattade han nu med bägge händerna i sadelknappen och satte af, så fort Chicot kunde önska. Till slut visade han till och med mer ifver än själfve hans beskyddare; ty hvarje gång Chicot lät sin häst sakta sitt galopp till traf, fortsatte munken att galoppera och hojta åt sitt ök.

Så ädla bemödanden förtjäna sin belöning: följande dag mot aftonen hade Chicot upphunnit mäster Nicolas David, hvilken alltjämt var förklädd till betjänt, och den han sedan ej mer förlorade ur sikte. På åttonde dagen efter deras afresa från Paris anlände de alla tre mot aftonen till Lyon.

Detta var ungefär samtidigt med Bussys och grefven och grefvinnan Saint-Luc's ankomst till slottet Méridor.

31.

Värdshuset Gyllene svanen.

Mäster Nicolas David, alltjämt förklädd till betjänt, valde det förnämsta värdshuset i staden, nämligen Gyllene svanen.

— Har du något emot att också taga in på värdshuset Gyllene svanen? frågade gascognaren sin reskamrat.

— Inte det ringaste.

— Gå då dit och hyr ett rum åt oss; du säger, att du väntar en din släkting; ställ dig därför och vänta mig i porten. Jag går emellertid ut och ser mig om och kommer ej tillbaka, förrän det blir mörkt, då jag hoppas finna dig på din post; som du då känner till huset, så för du mig till vårt rum, utan att jag träffar på någon, som jag inte vill skall se mig. Förstår du?

— Fullkomligt, svarade Gorenflot.

— Se ut ett stort och ljust rum, så nära som möjligt intill det, hvilket bebos af den resande, som nyss anländt; äfven bör det vetta åt gatan, så att jag kan se, hvilka som gå ut och in. Nämn ej under någon förevändning mitt namn och utlofva hederliga dricksspengar.

Gorenflot uträttade på bästa sätt sitt uppdrag. Rummet hyrdes, och fram på aftonen anlände Chicot. Munken, listig som alla kyrkans tjänare, om än af naturen aldrig så dumma, berättade för Chicot, att deras rum, ehuru det hade en annan uppgång än Nicolas Davids, icke dess mindre låg alldeles bredvid detta och var skildt därifrån endast genom en brädvägg, ganska lätt att genomborra, om man så ville.

— Hvad du nu sagt mig, sade Chicot, förtjänar sin belöning, och du skall i afton få Xeres vid din kvällsvard. Ja, minsann skall du ej det få, så sant jag heter Chicot.

Chicot lät nu inkalla värden. Denne kom, men sade, att han först måste tala några ord med en annan resande.

Chicot gissade, att denne resande var hans vän advokaten.

— Hvad kunna de ha att säga hvarandra? sade Chicot.

— Ni tror då, att värden och er resande äro i hemligt förstånd med hvarandra?

— För tusan! Det ser ni väl, alldenstund den där lymmeln, som nyss var inne och som jag förmodar var värden....

— Ja, det var han själf, sade munken.

— Nedlåter sig till att tala med en karl, klädd som betjänt.

— Åh, sade Gorenflot, han har bytt om kläder nu; jag har sett honom: han är alldeles svartklädd.

— Aha! sade Chicot. Värden är säkert med i hemligheten.

— Vill ni, att jag skall försöka att få bikta hans hustru? frågade Gorenflot.

— Nej, sade Chicot; jag tycker mer om, att du går ut och gör en tur i staden.

— Nå, än kvällsvarden då? inföll Gorenflot.

— Den skall jag låta ställa i ordning, medan du är borta; se där har du en écu att muntra dig med, medan du väntar.

Knappt var Gorenflot gången, förrän Chicot tog ett borr och gjorde ett hål i väggen. I anseende till väggens tjocklek kunde han visserligen ej genom detta hål se rummets alla delar, men då han lade örat intill hålet, kunde han tämligen tydligt urskilja, hvad som sades där inne.

De i rummet innevarande hade dock tagit en sådan plats, att Chicot tydligen kunde se värden och Nicolas David, som talade med hvarandra.

Chicot gick väl miste om några ord, men hvad han uppfattade af samtalet var tillräckligt för att låta honom veta, att David skröt med sin trohet mot konungen och talade om ett uppdrag, som herr de Morvilliers anförtrott honom.

Under det David talade, lyssnade värden visserligen ganska vördnadsfullt, men likväl med, som det tycktes, en viss liknöjdhet, ty han svarade ganska kort. Chicot tyckte sig till och med märka både i hans blickar och röst en viss ironi, hvarje gång han uttalade konungens namn.

— Hå, hå, tänkte Chicot, skulle vår värd möjligen vara ligist? Det skall jag taga reda på.

Och som ej mer något af vikt yttrades i mäster Nicolas Davids kammare, så väntade Chicot i sin ordning, att värden skulle komma och besöka honom.

Slutligen öppnades dörren.

Värden höll mössan i hand, men han hade samma gäckande min, som Chicot nyss anmärkt, då han såg honom i samtal med advokaten.

— Sitt ned, min bäste herre, sade Chicot; innan vi träffa någon särskild öfverenskommelse, ber jag er till en början lyssna till hvad jag har att säga er.

Värden såg föga belåten ut och gjorde en åtbörd, att han önskade förblifva stående.

— Ni har sett mig komma i sällskap med en munk, fortfor Chicot.

— Ja.

— Tyst, nämn det ej för någon ... denne munk är förvist.

— Ja så, sade värden; skulle han möjligen vara en förklädd hugenott?

Chicot antog en min af förolämpad värdighet.

— Hugenott! sade han med afsky, hvem är det då som säger, att han är hugenott? Vet, att denne munk är min släkting, och att mina släktingar ej äro några hugenotter.

— Åh, min herre, sådant har man sett en gång förr.

— Aldrig inom min familj, herr värd, det skall jag säga er. Denne munk är tvärtom hugenotternas afsvurne fiende och har fallit i onåd hos hans majestät, hvilken, som ni vet, beskyddar dem.

Värden syntes börja att lifligt intressera sig för Gorenflots öde.

— Tyst! sade han, i det han närmade sig och lade fingret på munnen.

— Huru! Hvarför det? frågade Chicot; skulle här händelsevis finnas någon af konungens anhängare?

— Jag fruktar det, sade värden och skakade på hufvudet; här bredvid bor också en resande.

— I så fall, sade Chicot, är det så godt, att jag och min släkting genast rymma fältet; ty, förvist, hatad ...

— Hvart skulle ni då bege er?

— Åh jo, vi ha adresser, som vi erhållit af en vän, värdshusvärden La Hurière.

— La Hurière! Ni känner då La Hurière?

— Tyst! Man får inte tala därom, men vi gjorde hans bekantskap Bartolomeinatten.

— Ja så, sade värden; jag finner, att både ni och er släkting äro gudfruktigt folk; äfven jag känner La Hurière. Ni säger således, min herre, att er släkting ...

— Haft den oförsiktigheten att predika mot hugenotterna; att han haft en ofantlig framgång, och att hans majestät, ursinnig öfver denna framgång, som för honom afslöjade folkets sinnesstämning, låter spana efter honom för att sätta honom i fängelse.

— Och då? frågade värden med en ton af omisskännligt deltagande.

— Då förde jag bort honom.

— Ack, käre herre, däri gjorde ni ganska rätt.

— Hertigen af Guise har visserligen erbjudit sig att beskydda honom.

— Hvad säger ni? Henrik af Guise? Henrik den ärrige?

— Nej, Henrik den helige.

— Ja, som ni säger, Henrik den helige.

— Men jag fruktade för inbördes krig.

— Välan, sade värden, om ni är en af hertigens af Guise vänner, så känner ni det här.

Härvid gjorde värden ett slags frimuraretecken, hvarpå ligisterna igenkände hvarandra.

Under den märkvärdiga natt, Chicot tillbragt i S:t Genovevas kloster, hade han ej allenast observerat detta tecken, som väl tjugu gånger upprepats inför hans ögon, utan äfven det tecken, som utgjorde svaret därpå.

— Ja, visst känner jag det; och ni det här, förmodar jag?

Chicot gjorde nu i sin ordning det andra tecknet.

— Käre herre, återtog värden, anse mitt hus som ert eget, anse mig som en vän; jag betraktar er som en bror, och om det fattas er pengar, så...

Till svar härpå uppdrog Chicot ur sin ficka en börs, som, ehuru något anlitad, likväl ännu ägde en ganska aktningsvärd fyllighet.

— För att ytterligare trygga er, tillade Chicot, vill jag säga er, att vi resa för den sanna trons utbredande, och att utgifterna för vår resa godtgöras oss af det heliga förbundets skattmästare. Gif oss således anvisning på ett värdshus, där vi ingenting ha att befara.

— För tusan! sade värden, ni kan ingenstädes vara säkrare än här, min herre; kom ihåg, att det är jag, som säger er det.

— Men ni talade ju nyss om en person, som bor här bredvid?

— Ja; men må han akta sig, ty vid första tecken till spioneri, som jag kommer under fund med, blir han körd på porten, så sant jag heter Bernouillet. Säg blott ett ord, och jag vräker ut honom.

— Ah nej, hvarför det? återtog Chicot; låt honom tvärtom vara. Det är bäst att ha sina fiender nära intill sig; då kan man åtminstone bevaka dem.

— Ni har rätt, sade Bernouillet med beundran.

— Men af hvad anledning tror ni, att denne man är vår

fiende? Jag säger vår fiende, tillade gascognaren med sitt ömmaste småleende, ty jag ser nog, att vi äro bröder.

— Ja, utan tvifvel, svarade värden. Jo, ser ni, min vän, jag misstror denne man, emedan han kommit hit förklädd till lakej och sedan tagit på sig ett slags advokatdräkt. Nu påstår jag emellertid, att han hvarken är advokat eller betjänt, emedan jag under hans kappa, som låg kastad på en stol, upptäckte spetsen af en lång värja; vidare har han på ett besynnerligt sätt talat med mig om konungen, och slutligen har han sagt mig, att han har ett uppdrag från herr de Morvilliers, hvilken, som ni vet, är minister hos Nebukadnezar.

— Herodes, såsom jag kallar honom.

— Sardanapalus, tillade värden.

— Bravo! ropade Chicot.

— Ack! Jag ser, att vi förstå hvarandra.

— Ja, det göra vi visst, svarade Chicot; således stannar jag kvar här.

— Ja, jag hoppas det.

— Men inte ett ord om min släkting!

— Nej, inte ett ord, det lofvar jag.

— Och inte om mig heller.

— Hvem tar ni mig för? Men tyst, här kommer någon.

Gorenflot visade sig på tröskeln.

— Ah, det är han, den värdige mannen! utropade värden, i det han gick munken till mötes och gjorde ligisternas tecken. Gorenflot blef på en gång förvånad och förskräckt.

— Svara; svara då, min broder, sade Chicot; vår värd vet allt, och han är med om hemligheten.

— Hvilken hemlighet? frågade Gorenflot.

— Det heliga förbundet, sade Bernouillet sakta.

Gorenflot gjorde tecknet, hvilket på det högsta fröjdade värden.

— Men, sade Gorenflot, som var angelägen att få byta om samtalsämne, man hade lofvat mig Xeres.

— Xeres, Malaga, Alicante, alla viner i min källare stå till er tjänst, min broder.

Gorenflot kunde ingenting begripa af allt detta. Tre dagar å rad tog han sig rus: den första af Xeres, den andra af Malaga, den tredje af Alicante.

Under dessa dagar hade Chicot ej lämnat sitt rum, utan från morgon till kväll spionerat på advokaten. Värden,

som tillskref detta Chicots fruktan för den förmente rojalisten, roade sig med att spela denne tusen spratt. Men ingenting, så tycktes det åtminsone, förmådde reta Nicolas David, som på värdshuset Gyllene svanen hade stämt möte med Pierre de Gondy och ingalunda ville lämna detta logis, af fruktan, att hertigarnes sändebud ej skulle träffa honom; i följd häraf syntes advokaten fullkomligt känslolös för alla värdens förolämpningar. Men så snart dörren var stängd efter mäster Bernouillet, hade Chicot, som ej lämnade sitt observatorium, det nöjet att se, hur Nicolas David på alla sätt gaf sin dämpade vrede luft.

Redan dagen efter hans inflyttande på värdshuset, då han märkte värdens ovilja, sade han, i det han ursinnigt knöt näfven mot dörren, hvarigenom värden gick ut:

— Vänta bara fem eller sex dagar till, din lymmel, och du skall få betala mig det!

Chicot visste således nog; han var säker, att Nicolas David ej skulle lämna värdshuset, förrän han erhållit legatens svar.

Men efter en veckas förlopp blef Nicolas David sjuk, sedan värden, trots Chicots invändningar, hade låtit advokaten förstå, att han så fort som möjligt behöfde hans rum. Värden yrkade, att han skulle lämna sin bostad, medan han ännu kunde gå; men advokaten bad, att han måtte få stanna kvar till följande dagen, ty han hoppades, att han då skulle må bättre. Dagen därpå var han emellertid mycket sämre.

Värden kom själf och berättade denna nyhet för sin vän, ligisten.

— Vet ni hvad? sade han och gnuggade händerna, vår rojalist, denne Herodes' vän, lär förmodligen komma att undergå generalmönstring.

Bland ligisterna betecknades med ordet generalmönstring flyttningen från denna världen till en annan.

— Bah! yttrade Chicot; ni tror då, att han dör?

— Han har mycket stark feber och kastar sig som en vansinnig i sängen; läkarne förstå sig inte på sjukdomen.

Chicot såg betänksam ut.

— Hur ser han ut? frågade han.

— Han är blek som döden och skriker som en besatt.

— Hvad säger han då?

— Förvara kungen! Man har ondt i sinnet mot kungen!

Och så säger han emellanåt, att han väntar en person från Avignon och att han vill råka denne, innan han dör. Skulle det inte vara löjligt om han lade sig att dö här?

— Jo, rätt lustigt, menade Chicot; men jag skulle ändå inte vilja, att han dör, innan den där personen från Avignon hunnit hit.

— Hvarför det? Ju förr han dör, desto förr äro vi af med honom.

— Ja visst; men jag drifver inte mitt hat så långt, att jag vill fördärfva både kropp och själ, och efter den där personen kommer från Avignon för att bikta honom, så...

— Ja, men ni begriper väl, att det inte är annat än en feberyrsel, en idé, som han fått i hufvudet, och att han alldeles inte väntar någon.

— Åh, hvem vet? menade Chicot.

— Ack, ni är en sann kristen, ni!

— Löna ondt med godt bjuder den gudomliga lagen.

Värden aflägsnade sig, intagen af den djupaste beundran.

Gorenflot, som ej det ringaste deltog i allt detta, fetmade synbarligen; efter åtta dagars förlopp sviktade trappan under hans steg, och han började att knappt få rum i den, så att han en afton med förvåning yttrade till Chicot, att han trodde, det trappan hade smalnat. För öfrigt tänkte han hvarken på Nicolas David, ligan eller religionens beklagansvärda förfall; hans enda bekymmer var att söka förlika olika vinsorter med de mångfaldiga rätter, han lät servera sig, medan värden hvarje gång, han såg honom gå in eller ut, häpen upprepade:

— Hvem skulle väl kunna ana, att den där tjocke munken är en så ljungande vältalare!

32.

Munken biktar advokaten, och tvärtom.

Den dag, som skulle befria värdshuset från den ovälkomne gästen, tycktes ändtligen randas. Mäster Bernouillet störtade in i Chicots kammare med ett så skallande gapskratt, att gascognaren måste vänta en stund, innan han kunde få veta orsaken därtill.

— Han dör! utropade den barmhärtige värdshusvärden; han uppger andan; han kreverar ändtligen!

— Och detta finner ni så roligt? frågade Chicot.

— Ja visst; men också är det ett kostligt spratt.

— Hvilket spratt?

— Kors! Erkänn, att det är ni, min vän, som spelat honom det.

— Jag spelat den sjuke ett spratt? Hvad är det ni menar? Hvad har händt honom?

— Hvad som händt honom! Ni vet ju, att han oupphörligt ropade efter den där, som skulle komma från Avignon.

— Nå, har denna person ändtligen kommit?

— Ja.

— Har ni sett honom?

— Ja visst, för hin i våld!

— Hur ser han ut?

— Mannen från Avignon? Jo, han är liten, mager och rödblommig.

— Det är han! utropade Chicot.

— Nå, ser ni nu, att jag hade rätt, och att det är ni, som skickat efter honom; ni vet, hur han ser ut?

— Budbäraren är alltså kommen! Berätta mig allt utförligt, broder Bernouillet.

— Skall ske. För ungefär en timme sedan fick jag se en liten ryttare komma ridande på en stor häst och stanna utanför porten.

— Är mäster Nicolas här? frågade den lille mannen. Ni vet, att det är under detta namn den gemene rojalisten inträdt i mitt hus.

— Ja, min herre, svarade jag.

— Säg honom då, att den person, han väntade från Avignon, nu är kommen.

— Strax, min herre; men jag bör förbereda er på en sak mäster Nicolas, som ni kallar honom, håller på att dö.

— Så mycket mera skäl, att ni utan uppskof uträttar hvad jag bedt er om.

— Men han är illa sjuk; han har fått en smittosam feber.

— Nå, skynda er då, för allt i världen! sade mannen.

— Ni fordrar då nödvändigt att få se honom, i trots af faran?

— Jag måste se honom, säger jag er.

Den lille mannen hade en så häftig och befallande ton, att den ej tålde någon motsägelse, och följaktligen förde jag honom till den döendes rum.

— Är han därinne nu? frågade Chicot.

— Ja, det är han; och är det inte bra lustigt? Hvilken olycka, att ej kunna höra, hvad de säga!

— Ja; men hvad hindrar er då att gå in?

— Han har skickat ut mig under förevändning att bikta sig.

— Nå, men ni kan ju lyssna vid dörren.

— Det har ni rätt i, sade värden och skyndade ut.

Chicot å sin sida gick genast till sitt observatorium, och han fick då se Pierre de Gondy sittande vid den sjukes hufvudgärd; men båda talade så sakta, att Chicot ej kunde höra ett ord af deras samtal. Efter fem minuter uppsteg de Gondy, tog afsked af den sjuke och gick sin väg.

Chicot skyndade fram till fönstret.

En ridande betjänt höll vid tygeln den stora häst, hvarom värden talat; ett ögonblick därefter syntes hertigarnes af Guise ambassadör, som skyndsamt kastade sig i sadeln och tog raka vägen till Paris.

— För tusan! sade Chicot, bara han inte nu för med sig genealogien; men jag skall nog hinna upp honom, skulle jag än behöfva spränga tio hästar. Dock nej, fortfor han, de där advokaterna äro sluga räfvar, denne i synnerhet, och jag misstänker... Men jag ville just veta, tillade han och stampade otåligt i golfvet, liksom hade hans tankar tagit en annan riktning — jag ville just veta, hvar den lymmeln Gorenflot håller till!

I detta ögonblick återkom värden. — Han har rest, sade han.

— Biktfadern?

— Ja, som inte är mer biktfar, än jag är det.

— Och den sjuke?

— Har fallit i vanmakt efter samtalet.

— Och ni är säker på, att han ännu finns kvar på sitt rum?

— För hin! Det lämnar han väl inte förr, än han föres till kyrkogården.

— Hm! Gå nu och skicka hit min reskamrat, så fort ni får se honom.

— Till och med om han är drucken?

— Ja, i hvad tillstånd han än måtte vara. Det är för den goda sakens skull.

Bernouillet skyndade hastigt ut; han var en nitisk man,

Nu var det Chicots tur att få feber; han visste ej, om han skulle skynda efter de Gondy eller gå in till Nicolas David; om advokaten var så sjuk, som värdshusvärden påstod, var det troligt, att han öfverlämnat sina depescher åt de Gondy. Chicot gick således orolig fram och tillbaka i sitt rum och slog sig för pannan, i det han sökte att bland de idéer, som trängdes i hans hjärna, finna någon, hvilken kunde hjälpa honom ur hans bryderi.

I rummet bredvid var fullkomligt tyst, och från sitt observatorium kunde Chicot ej urskilja mer än ett hörn af sängen.

Plötsligt skallade en röst i trappan. Chicot spratt till: det var munken, som kom.

Åtföljd af värden, som förgäfves bjöd till att tysta honom, kom Gorenflot uppför trappan, i det han skrålade af alla krafter.

Chicot sprang till dörren.

— Tyst då; tyst, fyllhund! ropade han.

— Fyllhund, för det man druckit en smula! hickade Gorenflot.

— Hör på, kom hit; och ni, Bernouillet, ni vet...

— Ja, jag vet, svarade värden med betydelsefull min och lämnade rummet.

— Kom hit, säger jag dig, fortfor Chicot i det han drog munken in i rummet, och låt oss tala allvarsamt, i fall du kan det.

— Ah, sade Gorenflot, ni skämtar, kamrat; jag är allvarsam som en åsna, då hon dricker.

— Eller som har druckit, sade Chicot och ryckte på axlarna. Han lät munken sätta sig. Hans min var så allvarlig, att Gorenflot förstod, att han nu borde höra på.

— Se så, hvad är det nu igen? frågade Gorenflot, liksom detta ord i sig innefattat alla de obehag, Chicot lät honom utstå.

— Jo, svarade Chicot med sträng ton, det är fråga om, att du inte tänker på skyldigheterna af ditt kall; du suddar bort dagarna i dryckenskap, och under tiden får det gå med religionen som det kan.

Gorenflot stirrade förvånad på den, som tilltalade honom.

— Jag? sade han.

— Ja, just du; se på dig, hur du ser ut. Din kåpa är

sönderrifven; du har slagits på vägen, och du har ett blått öga.

— Jag? återtog Gorenflot, allt mer och mer förvånad öfver dylika förebråelser, vid hvilka Chicot ej vant honom.

— Ja visst; du är smutsig högt öfver knäet, och hvilken smuts sedan? Jo, lera, som bevisar, att du varit och tagit dig ett rus i förstaden.

— Ja, det är min själ sant, sade Gorenflot.

— Ack, din olycksfågel! En genovevermunk! Om du ändå vore en franciskan, så ginge det väl an. Akta dig, om du fortfar på det här sättet, så tar jag min hand ifrån dig. Och det finns dessutom polis i Lyon också.

— O, barmhärtighet, min beskyddare! stammade munken, som började, ej att gråta, men att råma som en tjur.

— Fy! fortfor Chicot; och medan du lefver i sus och dus, ha vi här bredvid en granne, som håller på att dö.

— Det är sant, sade Gorenflot med ångerfull min.

— Låt höra: är du kristen? Ja eller nej.

— Om jag är kristen, utropade Gorenflot, i det han steg upp, om jag är kristen? Ja, vid påfvens mössa, det är jag, och det skulle jag kunna bevisa på S:t Laurentii halster.

Och med utsträckt hand, liksom för att aflägga en ed, började han att sjunga, så att han kunnat spräcka rutorna:

En kristens namn jag bär,
min rikedom det är.

— Nog, sade Chicot, om du är kristen, så låt ej din broder dö utan bikt.

— Du har rätt. Hvar är då min broder? Jag vill bikta honom, sade Gorenflot; men först vill jag ha något att dricka, ty jag dör af törst.

Chicot räckte munken en stor bägare full med vatten, den han nästan tömde.

— Ack, min son, sade han, nu börjar jag att se klart.

— Det är rätt väl det, svarade Chicot, med full föresats att begagna sig af detta ljusa ögonblick.

— Nå, hvem är det jag skall bikta?

— Vår olyckliga granne, som håller på att dö.

— Låt gifva honom ett stop vin med honung i, sade Gorenflot.

— Det missunnar jag honom inte, men han behöfver snarare andlig än lekamlig spis. Du skall gå in till honom.

— Tror ni, att jag är tillräckligt beredd därtill, herr Chicot? frågade munken förlägen.

— Du? Jag har aldrig sett dig ha mer kallelse därtill än i denna stund. Du skall återföra honom på den rätta vägen, om han är vilseförd; du skall visa honom genaste vägen till paradiset, om han söker den.

— Jag skyndar in till honom.

— Nej, vänta då; jag måste säga dig, hur du skall gå till väga.

— Hvad behöfs det? Liksom man inte i tjugu års tid hade utöfvat sitt kall!

— Ja, men det är inte allenast ditt kall, du skall utöfva i dag, utan det är också min vilja, som du skall rådfråga.

— Er vilja?

— Ja, och om du punktligt följer den, så, märk hvad jag säger, skall jag på Ymnighetshornet insätta tusen écus för din räkning, att dricka eller äta för, hvilketdera du behagar.

— Att både dricka och äta för, det tycker jag mer om.

— Välan, må ske; tusen écus får du, om du biktar den döende.

— Jag skall bikta honom, om jag ock själf skall omkomma därvid. Men säg mig nu, på hvad sätt skall jag bikta honom?

— Hör på: din kåpa ger dig stort anseende; du talar i Guds och konungens namn; du måste genom din vältalighet tvinga denne man att till dig öfverlämna de papper, han nyss erhållit från Avignon.

— Men hvarför skall jag tvinga honom därtill?

Chicot såg medlidsamt på munken.

— För att erhålla tusen écus, ditt nöt! sade han.

— Ja, det var rätt, sade Gorenflot; nu går jag.

— Vänta litet. Han skall säga dig, att han nyss biktat sig.

— Nå, om han nyss biktat sig, hvad skall jag då där att göra?

— Du skall svara honom, att han ljuger, och att den, som nyss varit hos honom, inte är någon biktfar, utan en ränkmakare liksom han själf.

— Men då blir han ond.

— Hvad frågar du efter det? Han håller ju på att dö.

— Det är sant.

— Sedan skall du tala om Gud, om djäfvulen, om hvad du vill, men på ett eller annat sätt skall du laga, att du får papperen, som kommit från Avignon.

— Men om han nekar att ge mig dem?

— Då skall du neka honom absolution, du skall bannlysa honom.

— Eller också bemäktigar jag mig papperen med våld.

— Nå, gör det, om du vill; men, låt se, är du nu tillräckligt nykter för att punktligt kunna uföra mina befallningar?

— Punktligt; det skall ni få se.

Vid dessa ord förde Gorenflot handen öfver sitt breda ansikte liksom för att utplåna alla spår af ruset; hans blickar blefvo lugna, ehuru, om man uppmärksamt betraktat honom, man skulle funnit dem något stirrande; hans mun uttalade endast afmätta ord, och hans åtbörder antydde nykterhet, ehuru han ännu darrade en smula. Han styrde högtidligt sina steg mot dörren.

— Vänta litet, sade Chicot; då han gifvit dig papperen, så håll väl i dem med ena handen och knacka med den andra i väggen.

— Och om han nekar att gifva mig dem?

— Så knacka ändå.

— Godt.

Gorenflot lämnade nu rummet, medan Chicot, ett rof för den häftigaste sinnesrörelse, lade örat till väggen för att lyssna till minsta buller. Om några minuter inträdde munken i grannens rum. Advokaten reste sig upp i sängen och stirrade på den inträdande.

— God dag, min broder! sade Gorenflot, i det han stannade midt i rummet och rätade upp sin tjocka figur.

— Hvad vill ni här, min far? mumlade den sjuke med svag stämma.

— Min son, jag är en stackars munk; jag har fått veta, att ni är farligt sjuk, och jag kommer för att tala med er om er själs salighet.

— Tack! sade den döende; men jag tror er omsorg öfverflödig; jag mår nu litet bättre.

Gorenflot skakade på hufvudet.

— Tror ni det? sade han.

— Jag är säker därpå.

— Det är en list af satan, som vill, att ni skall dö utan bikt.

— Satan blir då narrad, sade den sjuke; jag har nyss biktat mig.

— För hvem då?

— För en värdig präst från Avignon.

Gorenflot skakade ännu en gång på hufvudet.

— Han var ingen präst, sade han.

— Huru! Var han icke präst?

— Nej.

— Hur vet ni det?

— Jag känner honom, sade Gorenflot med så säker ton, att, huru svårt det i allmänhet än är att bringa advokater af fattningen, denne dock förbryllades.

— Således alldenstund ni inte befinner er bättre, fortfor Gorenflot, och emedan denne man inte var någon präst, måste ni låta bikta er.

— Jag begär intet bättre, svarade advokaten med något starkare röst; men jag vill bikta mig för hvem jag behagar.

— Ni har inte tid på er att skicka efter någon annan, min son; dessutom, efter jag är här, så...

— Huru! Har jag inte tid? utropade den sjuke med en röst, som blef allt starkare och starkare; men då jag säger er, att jag mår bättre, då jag bedyrar, att jag denna gång är säker på att undslippa döden....

Gorenflot skakade för tredje gången på hufvudet.

— Men jag, sade han med samma flegma, jag, min son, bedyrar, att jag icke har något hopp om ert återställande; ni är dömd till döden såväl af läkaren som af den gudomliga försynen. Det är grymt att säga er det, jag vet det väl; men vi skola alla den vägen fara förr eller senare. Det finnes en vågskål, rättvisans vågskål, och dessutom är det tröstande att dö, emedan man återuppstår i ett annat lif. Således, mitt kära barn, bikta er.

— Men jag försäkrar er, min far, att jag redan känner mig starkare, och det är sannolikt en verkan af er heliga närvaro.

— Villfarelse, min son, villfarelse! inföll Gorenflot. Det finnes i sista stunden ett slags uppflammande lifskraft: det är lampan, som lifvas för att kasta sitt sista sken. Låt oss, fortfor munken, i det han satte sig bredvid sängen, bekänn för mig era intriger, era stämplingar och ränker.

— Mina intriger, mina stämplingar och ränker? uppropade Nicolas David, något rädd för den besynnerlige munken, den han ej kände, men som tycktes känna honom så väl.

— Ja, sade Gorenflot, i det han helt lugnt tycktes bereda sig att uppmärksamt lyssna; sedan, när ni sagt mig allt, skall ni gifva mig papperen; kanhända skall Gud då tillåta mig att gifva er absolution.

— Hvilka papper? utropade den sjuke med en röst, lika stark och kraftigt accentuerad, som hade han varit vid full hälsa.

— De papper, den föregifne prästen fört till er från Avignon.

— Men hvem har sagt er, att denne föregifne präst gifvit mig några papper? frågade advokaten, i det han stack ena benet utom sängen, och hans ton var härvid så häftig, att Gorenflot förbryllades och höll på att komma ur sin roll. Emellertid hämtade sig munken snart och tänkte ögonblicket nu vara inne att visa beslutsamhet.

— Den, som har sagt det, vet hvad han säger, återtog han; således, papperen, papperen, eller också ingen absolution!

— Ha! Hvad frågar jag efter din absolution, skurk! utropade David, i det han kastade sig ur sängen och grep Gorenflot om strupen.

— Kors, utropade denne, ni yrar ju. Ni vill således inte låta bikta er?

Advokatens tumme, som skickligt och eftertryckligt applicerades på munkens strupe, afbröt hans fras, hvilken fortsattes af ett slags hväsande, som mycket liknade en rossling.

— Jag vill bikta dig, jag, fördömde munk! utropade advokaten David; och hvad yrseln angår, så skall du få se, om den kan hindra mig att strypa dig.

Broder Gorenflot var stark, men olyckligtvis befann han sig i det ögonblick af reaktion, då ett rus inverkar på nervsystemet och förslappar det, hvilket vanligtvis inträffar på samma gång som de moraliska förmögenheterna genom en motsatt reaktion börja återtaga sin styrka.

Han förmådde således endast stiga upp från sin stol, med bägge händerna fatta tag i advokaten och stöta honom ifrån sig. Sanningen fordrar dock att säga, det broder Gorenflot, så förslappad han än var, likväl så eftertryckligt skuf-

fade till Nicolas David, att denne rullade långt utåt golfvet, men ursinnig reste han sig upp, fattade tag i den långa värja, som mäster Bernouillet hade sett, och som var upphängd på väggen under hans kläder, drog den ur slidan och störtade mot munken.

— Nu är det din tur att bikta dig, sade han med dof stämma, eller också måste du dö!

Gorenflot blef fullkomligt nykter, då han kände den kalla värjspetsen på sin strupe.

— Aha, sade han; ni var då inte sjuk; det var bara en komedi ni spelade.

— Du glömmer, att det inte är du, som skall fråga, utan att du skall svara. Hvem är du?

— Det ser ni väl, svarade munken.

— Det där är inte att svara, sade advokaten, i det han tryckte hårdare på värjan.

— Men, för tusan, akta er då! Om ni dödar mig, innan jag svarat, så får ni ju ingenting veta.

— Det är sant; ditt namn?

— Broder Gorenflot.

— Du är således verkligen munk?

— Ja, visst är jag det.

— Hur kommer det sig till, att du är i Lyon?

— Emedan jag är förvist.

— Hvem har fört dig till detta värdshus?

— Händelsen.

— Hur länge har du varit här?

— I sexton dygn.

— Hvarför har du spionerat på mig?

— Det har jag inte gjort.

— Hur visste du då, att jag tagit emot några papper?

— Emedan man sagt mig det.

— Hvem har sagt dig det?

— Den, som skickat mig till er.

— Hvem har då skickat dig till mig?

— Det kan jag inte säga er.

— Men det måste du emellertid säga mig.

— Håll, håll, skrek munken; håll! Jag ropar på hjälp; jag skriker.

— Och jag, jag dödar dig.

Munken uppgaf ett rop; en bloddroppe färgade advokatens värjspets.

— Hans namn? frågade han.

— Ack, jag kan inte hjälpa det mer, sade munken; jag har förtegat det, så länge jag kunnat.

— Ja, det är sant; du har räddat din ära. Men säg nu, hvem som skickat dig till mig?

— Det är...

Gorenflot tvekade ännu; han ville ej gärna förråda sin vän.

— Säg då fort! ropade advokaten och stampade i golfvet.

— Jag kan inte hjälpa det! Det är Chicot.

— Konungens narr?

— Ja, just han.

— Och hvar är han?

— Här är jag! svarade en röst.

Chicot visade sig på dörrtröskeln, blek, allvarsam och med blottad värja i handen.

33.

Striden.

Då mäster Nicolas David fick se den man, som han visste vara sin värste fiende, gjorde han en åtbörd af förskräckelse.

Gorenflot begagnade sig häraf för att kasta sig åt sidan och sålunda rädda sin hals undan advokatens värja.

— Hjälp mig, ropade han; hjälp! Han vill döda mig!

— Aha, min bäste herr David, sade Chicot, det är således ni? Det var roligt att få träffa er.

Därefter vände gascognaren sig till munken och tillade:

— Bäste Gorenflot, din närvaro som munk var nyss nödvändig här, då man trodde, att herrn höll på att dö; men nu, då han mår bättre, behöfver han ej någon biktfar, utan nu skall han i stället få att göra med en adelsman.

David försökte att på sina läppar framtvinga ett föraktfullt löje.

— Ja, med en adelsman, som skall visa er, att han är af äkta sorten, fortfor Chicot. Gorenflot, gör mig det nöjet att ställa er på post i förstugan och att hindra hvem det

vara må att störa mig under mitt samtal med den här herrn.

Gorenflot begärde ingenting bättre än att få aflägsna sig så långt som möjligt från Nicolas David. Han skyndade ut med lättare steg än han inträdt. Chicot stängde dörren efter honom och sköt regeln för.

David erfor i början en lätt förklarlig sinnesrörelse, men snart hämtade han sig, i det han förlitade sig på sin skicklighet att föra värjan och märkte, att han icke hade att göra med mer än en person. Då gascognaren stängt dörren och vände sig om, fann han David stödd mot sängen, med värjan i hand och smålöjet på läpparna.

— Kläd på er, min herre, sade Chicot; jag vill lämna er tid därtill, ty jag vill ej ha någon fördel öfver er. Jag vet, att ni är en skicklig fäktare, men det är mig fullkomligt likgiltigt.

David började att skratta.

— Skämtet är godt, sade han.

— Ja, åtminstone tycker jag det, emedan det är jag, som sagt det, och det skall snart smaka er ännu bättre, emedan ni är en man med smak och som förstår er på sådant. Hvad tror ni jag kommer för att söka här, mäster Nicolas?

— Förmodligen de rapp, jag blef er skyldig i hertigens af Mayenne namn, den där dagen, när ni så lättfotad hoppade ut genom fönstret.

— Nej, min herre, dem har jag nog räkning på, och jag skall nog återgälda dem åt den person, som låtit gifva mig dem, var säker därpå. Men hvad jag nu kommit för att söka är en viss genealogi, som Pierre de Gondy nyss lämnat i era händer.

David bleknade.

— Hvilken genealogi?

— Den, hvilken, som ni vet, bevisar, att hertigarne af Guise i rät linie härstamma från Karl den store.

— Aha, sade David, ni är således spion, min herre; jag tog er bara för narr, jag.

— Jag skall, om ni så vill, bli både det ena och det andra i det här fallet: spion för att laga att ni blir hängd, och narr för att sedan skratta däråt.

— Att jag blir hängd?

— Ja, hastigt och lustigt, min herre. Jag hoppas, att ni

ej har anspråk på att bli halshuggen; det är bara adelsmän, som ha den rättigheten.

— Men hur skall det gå till, om jag får fråga?

— Åh, ingenting är lättare; jag behöfver bara berätta sanningen. Jag måste säga er, min käre herr David, att jag förliden månad var närvarande vid en liten sammankomst mellan hertigarne af Guise och madame de Montpensier, i S:t Genovevas kloster.

— Ni?

— Ja, jag befann mig i en biktstol midt emot den, där ni satt; man sitter illa i en sådan, eller hur? Jag för min del hade så mycket mer skäl att beklaga mig, som jag var nödsakad att afvakta slutet, och sammankomsten blef ganska långvarig. Jag hörde alltsammans, jag såg spektaklet med hertigens af Anjou kröning, som var mindre roligt; men i stället var den lilla efterpjäsen ganska putslustig — de lothringska hertigarnes genealogi, öfversedd, tillökt och förbättrad af mäster Nicolas David.

— Ja så, ni känner till genealogien? sade David, i det han med möda betvang sin vrede.

— Ja, sade Chicot, och jag fann den oändligt sinnrik. Men det är bra olyckligt att ha så där mycket förstånd: man riskerar så lätt att bli hängd. Det är synd, tänkte jag, att låta hänga en så hygglig karl som herr David, en så skicklig fäktare, en så slug advokat, ändtligen en af mina goda vänner, då jag ej allenast kan rädda honom från repet, utan till och med göra den hederlige advokatens, den där gode vännens lycka. När jag då hörde er tala om att resa, så beslöt jag att följa er i spåren, och det har jag gjort. Ni förstår väl, att jag ej följt er från Paris till Lyon för att här släppa er ur sikte. Nej, jag borrade ett litet hål i väggen, hvarigenom jag hade den fördelen att kunna speja på er så mycket jag ville, och jag tillstår, att jag njutit af detta nöje flera gånger om dagen. Slutligen blef ni sjuk, och värden ville köra er på porten; ni hade stämt möte med herr de Gondy på Gyllene svanen; ni var rädd, att han inte skulle få reda på er annanstädes. Sjukdomen kunde vara en förevändning; också trodde jag blott till hälften därpå; men som den ju ändå kunde vara verklig, och efter som vi alla äro dödliga, en sanning, hvarom jag snart skall söka öfvertyga er, så skickade jag till er en hygglig munk, min vän och reskamrat, för att väcka er ånger och förmå

er till bättring; men som ni är en förhärdad syndare, har ni velat döda honom. Nu har jag själf kommit hit, och nu säger jag: låt oss komma öfverens om saken; vill ni göra upp affären?

— På hvad sätt då?

— Antag, att ni verkligen hade varit sjuk, antag, att min vän Gorenflot biktat er och ni lämnat honom de papper, han begärde. Jag skulle då ha förlåtit er, ja, af hjärtat sjungit en likpsalm öfver er. Välan, jag skall inte bli strängare mot den lefvande än mot den döde, och det återstår mig således endast att säga dessa ord: Herr David, ni är en förträfflig man: ni kan fäkta, rida, krångla, narra åt er pengar: med ett ord, ni kan allt. Det skulle vara synd, om en sådan man som ni plötsligt försvunne från jorden, där han är bestämd att göra så mycken lycka. Välan nu, bäste herr David, konspirera inte mer. Tro mig, bryt med Guiserna. Gif mig papperen, och vid min adliga ära lofvar jag, att jag skall stifta fred mellan konungen och er.

— Men i fall jag inte ger er dem? frågade Nicolas.

— Ah, om ni inte ger mig dem, lofvar jag lika heligt att döda er. Tycker ni ännu att det är lika löjligt, herr David?

— Ja visst.

— Men om ni ger mig dem, fortfor Chicot, så skall allt vara glömdt. Ni tror mig kanske inte, herr David, ty ni har en dålig karaktär och inbillar er, att mitt agg till er är djupt rotadt. Så är det dock icke; visst hatar jag er, det är sant, men ännu mer hatar jag hertigen af Mayenne; gif mig vapen i händerna mot honom, så skall jag rädda er; och vill ni ännu, att jag skall tillägga några ord, dem ni aldrig skall tro, emedan ni icke älskar något annat än er själf, så välan, vet, att jag håller af konungen, så enfaldig, så fördärfvad, så förvekligad han än är, ty det är han som beskyddat mig mot den där slaktaren Mayenne. Jag vill, att min stackars konung Henrik skall regera i lugn och ro, hvilket blir omöjligt, när han har Guiserna och Nicolas Davids genealogi emot sig. Gif mig således den där genealogien, och jag lofvar er på min ära att förtiga ert namn och göra er lycka.

Medan Chicot talade, betraktade han uppmärksamt David. Han såg dock ej en enda gång det lömska uttrycket i ad-

vokatens blick förändras, ej en enda bättre känsla mildra hans hemska anletsdrag.

— Jag ser, sade Chicot, att min vältalighet är förspilld, och att ni inte tror mig; det återstår mig således blott ett medel att bestraffa era gamla oförrätter mot mig och befria jorden från en man, som hvarken tror på ärlighet eller mänsklighet. Jag skall låta hänga er. Farväl, herr David!

Härvid tog Chicot ett steg baklänges åt dörren utan att förlora advokaten ur sikte.

Denne tog däremot ett steg framåt.

— Och ni tror, att jag skulle låta er komma ut! ropade advokaten; nej, visst inte, min käre spion, visst inte, vän Chicot; då man har reda på sådana hemligheter, måste man dö! Då man hotar Nicolas David, måste man dö! Då man inträder här på det sätt ni gjort, måste man dö!

— Ni går mina önskningar till mötes, svarade Chicot med samma kallblodighet; jag tvekade endast, emedan jag är säker på att döda er. Gif mig således papperen, tillade han med dundrande stämma, eller också dödar jag er, och jag vill säga er på hvad sätt: jag skall genomborra er strupe på samma ställe, där ni nyss ville åderlåta min vän Gorenflot.

Chicot hade knappt uttalat dessa ord, förrän David med ett vildt gapskratt störtade på honom.

De båda motståndarne voro ungefär lika långa; men Chicots kläder dolde hans magerhet, medan däremot ingenting skylde advokatens långa och magra figur. Han liknade en lång och smidig orm, men som Chicot sagt honom, hade han att göra med en motståndare, som var honom vuxen. Chicot, som nästan alla dagar fäktade med konungen, hade genom denna öfning blifvit en af de skickligaste fäktare i konungariket, hvilket äfven Nicolas David snart märkte. Han tog ett steg baklänges.

— Aha, sade Chicot, jag tror, ni börjar förstå mig! Välan, ännu en gång: tag hit papperen.

Davids enda svar var att å nyo störta mot gascognaren, och en ny fäktning följde, ihärdigare än den första, ehuru Chicot ännu nöjde sig med att blott parera. Denna andra strid slutade på samma sätt som den första: advokaten drog sig nämligen några steg tillbaka.

— Nu är det min tur, sade Chicot, och härvid tog han ett steg framåt.

Medan Chicot närmade sig, försökte David hejda honom. Slutligen lyckades Chicot att träffa honom, såsom han förutsagt: han stötte sin värja i hans strupe.

— Se där har ni, hvad jag lofvade er, sade Chicot.

David svarade ej; han sjönk ned, i det han spottade upp något blod.

Chicot drog sig nu i sin tur några steg tillbaka. Så dödligt sårad en orm än är, kan han dock resa sig och stinga.

David försökte släpa sig till sängen, liksom för att ännu skydda sin hemlighet.

— Aha, utropade Chicot, jag trodde dig vara listig som en räf, och du är tvärtom dum som en åsna! Jag visste inte, hvar du hade gömt dina papper, men nu visar du mig det själf.

Och medan David vred sig i dödskvalen, skyndade Chicot till sängen och fann under hufvudgärden en liten pergamentsrulle, den David, okunnig om den fara, som hotade honom, ej brytt sig om att bättre dölja.

I samma ögonblick Chicot upprullade den för att se efter, om det var det dokument han sökte, reste David sig ursinnig upp, men föll strax åter ned och uppgaf sin sista suck.

Med ögon gnistrande af glädje genomsåg Chicot pergamentet, hvarefter han stoppade det i bröstfickan. Sedan tog han den döde, som aflidit nästan utan blodförlust, ty såret hade varit af den natur, att blodet gått inåt, lade honom i sängen med ansiktet vändt åt väggen, öppnade dörren och ropade på Gorenflot.

— Hvad ni är blek! sade munken, när han kom in.

— Ja, svarade Chicot, den där arme mannens sista stunder ha framkallat en viss sinnesrörelse hos mig.

— Han är då död? frågade Gorenflot.

— Det är all anledning att tro det, svarade Chicot.

— Och han mådde så bra nyss!

— För mycket bra. Han ville äta saker, som voro för hårdsmälta för honom, och har dött af något, som han fått i vrångstrupen.

— Ack, sade Gorenflot, den skälmen ville strypa mig, mig, en kyrkans man! Därför har Gud tuktat honom.

— Förlåt honom, min broder; ni är ju kristen.

— Ja, jag förlåter honom, ehuru han skrämt mig rätt duktigt.

— Men det är icke nog, sade Chicot; ni måste tända några vaxljus och mumla några böner vid hans lik.

— Hvarför det?

— Du frågar hvarför? För att inte bli arresterad och förd i fängelse som mördare.

— Jag mördare! Denne mannens mördare! Hvad nu? Det är ju tvärtom han, som velat mörda mig.

— Ack ja, min Gud! Och som han ej lyckades göra det, kom hans blod i jäsning, ett blodkärl har sprungit i hans bröst, och så god natt vackert med honom! Emellertid finner ni väl, Gorenflot, att det är ni, som varit orsak till hans död. Visserligen en oskyldig orsak; men innan er oskuld blefve uppdagad, kunde ni komma att slita ganska ondt.

— Jag tror ni har rätt, herr Chicot.

— Ja, så mycket mer som det i den här goda staden Lyon finns en ganska vaksam polis.

— Jesus! mumlade munken.

— Gör således som jag säger, broder: stanna här; upprepa alla böner, både dem ni kan och inte kan, och begif er härifrån i afton, hvarken för fort eller för långsamt; ni känner ju hofslagaren här vid hörnet?

— Ja visst; det var han, som gaf mig det här slaget i går afton, sade Gorenflot och pekade på sitt blå öga.

— Ett rörande minne. Välan, jag skall laga, att ni finner er häst där, förstår ni? Sätt er upp i sadeln, och sedan, såvida ni har någon smula reda på er, hittar ni nog vägen till Paris. Vid Villeneuve-le-Roi säljer ni er häst och tar tillbaka Panurge.

— Ja, ja, den beskedlige Panurge! Men, tillade munken med en ömklig ton, hvad skall jag lefva af under tiden?

— Då jag ger, så ger jag så att det förslår, och låter ej mina vänner tigga, som man gör i S:t Genovevas kloster, sade Chicot. Se här!

Chicot tog upp ur fickan en näfve guldmynt, som han lade i munkens breda hand.

— Ädelmodige man! utbrast Gorenflot. Låt mig få stanna kvar hos er i Lyon! Jag tycker om Lyon, jag.

— Men begrip då en sak, ditt tredubbla nöt! Jag stan-

nar inte kvar, jag, utan reser min väg, och det så hastigt, att jag ej vill råda dig att följa mig.

— Som ni vill, herr Chicot, sade Gorenflot med undergifven ton.

— Bra, kamrat, återtog Chicot; nu tycker jag om dig.

Chicot gick nu ned till värden, tog denne afsides och sade:

— Utan att ni anar det, mäster Bernouillet, har en viktig händelse tilldragit sig i ert hus.

— Bah! svarade värden med stirrande ögon; hvad är det då som händt?

— Den där ursinnige rojalisten, religionens motståndare, denne afskyvärde hugenottbeskyddare...

— Nå?

— Han har denna morgon haft besök af ett sändebud från Rom.

— Ja, det vet jag väl, efter som det var jag, som berättade er det.

— Välan, vår helige fader påfven, åt hvilken det är öfverlåtet att skipa rättvisa, såväl världslig som andlig, vår helige fader påfven har enkom skickat detta sändebud till konspiratören, ehuru denne sannolikt ej anade i hvad ändamål.

— I hvilket ändamål kom han då?

— Gå upp i den sjukes kammare, mäster Bernouillet, lyft på täcket och betrakta hans hals, så få ni veta det.

— Hvad säger ni? Ni förskräcker mig.

— Jag säger intet mer. Denna rättvisa har blifvit skipad i ert hus, mäster Bernouillet. Det är en stor heder, påfven bevisat er.

Därefter smög Chicot tio écus i värdens hand och skyndade till stallet för att hämta de bägge hästarna. Värden skyndade uppför trappan och inträdde i Davids kammare, där han fann Gorenflot, som mumlade sina böner. Bernouillet gick fram till sängen och lyfte på täcket. Han fann då såret på det angifna stället.

— Måtte på detta sätt alla religionens fiender omkomma! sade han och gjorde ett betydelsefullt tecken åt Gorenflot.

— Amen! svarade munken.

34.

Hertigen af Anjou.

Det var de sista dagarna af april. Domkyrkan i Chartres var smyckad till fest.

Barfotad hade konungen inträdt i kyrkan och stod nu midt i skeppet; han blickade omkring sig för att se, om alla hans hofmän och vänner troget infunnit sig. Men somliga, hvilkas fötter blifvit sargade af gatstenarna, hade påtagit sina skor, och andra, trötta och hungriga, hvilade ut på något värdshus vid vägen, dit de smugit sig; endast få, klädda i sina långa botgörelsekåpor, hade haft mod att med nakna fötter och ben inträda på kyrkans fuktiga golf.

Den religiösa ceremoni, som hade till ändamål att skaffa Frankrike en tronarfvinge, skulle nu försiggå: madonnans båda linnen, hvilkas undergörande kraft i dylika fall allt för ofta bekräftat sig för att kunna sättas i tvifvelsmål, framtogos ur sina gyllene skrin, och folket skyndade hoptals till denna högtidlighet.

Under detta ögonblick af allmän tystnad hörde Henrik III ett besynnerligt ljud, som liknade ett kväfdt skratt, och efter gammal vana sökte hans ögon Chicot, ty det föreföll honom, som om ingen annan än denne kunde ha den förmätenheten att skratta i ett så högtidligt ögonblick. Emellertid var det ej Chicot, som hade skrattat vid åsynen af de bägge heliga linnena; tyvärr saknades Chicot vid den heliga akten, hvilket ganska mycket bedröfvade konungen, som, enligt hvad man påminner sig, hade förlorat honom ur sikte på vägen till Fontainebleau och sedan ej hört talas om honom. Den, som skrattade, var en man, som tycktes nyss ha anländt till staden, ty hans lysande ryttaredräkt var alldeles fullstänkt af smuts.

Då han såg konungen vända sig om, stannade han ett ögonblick med skenbar vördnad.

Henrik, missnöjd att se denne man anlända så sent och så bullersamt samt genom sin klädsel skilja sig från de andra, som buro en för dagen anbefalld dräkt, kastade på honom en vredgad blick.

Den nykomne syntes emellertid ej bry sig härom, utan

gick fram och föll på knä bredvid den stol, där hertigen af Anjou satt. Denne, snarare försänkt i djupa tankar än i böner, gaf ej ringaste akt på hvad som tilldrog sig omkring honom. Om en stund vaknade han dock upp ur sina drömmar, vände sig plötsligt om och utbrast halfhögt: Bussy!

— God dag, nådig herre! sade ädlingen, liksom hade han skilts från hertigen kvällen förut, och liksom hade ingenting af vikt passerat, sedan han lämnade honom.

— Men är du då alldeles förryckt? sade prinsen.

— Hur så, nådig herre?

— Jo, efter som du lämnat det ställe, där du var, lika godt hvilket, och kommit hit till Chartres för att se madonnans linnen.

— Nådig herre, jag måste genast tala med er.

— Hvarför har du då inte kommit förr?

— Emedan det varit omöjligt.

— Men hvad har då allt tilldragit sig på nära tre veckor, som du varit försvunnen?

— Det är just därom jag vill tala med er.

— Ja, men du väntar väl, tills vi kommit ur kyrkan?

— Tyvärr måste jag det, och det är just det, som förargar mig.

— Tyst! Det är strax slut; vi skola följas åt hem till mig.

Konungen pådrog verkligen i detta ögonblick, utanpå sin egen skjorta, madonnans grofva linne, och med tillhjälp af sina damer var drottningen sysselsatt att göra detsamma. Därefter knäföllo konungen och drottningen under en tronhimmel och voro en stund försänkta i andäktiga böner, medan de närvarande för att behaga sin monark lågo med pannan mot golfvet. Ändtligen reste sig konungen upp, aftog det heliga linnet, hälsade ärkebiskopen och drottningen och styrde sina steg mot kyrkdörren. Men plötsligt stannade han, ty han varseblef Bussy.

— Ha, min herre, sade han, våra andaktsöfningar tyckas ingalunda behaga er, emedan ni ej kunnat förmå er att aflägga guld och silke, då er konung är klädd i säck och aska.

— Sire, svarade Bussy med värdighet, ehuru han rodnade af harm, ingen kan lifligare än jag vilja dela ers majestäts andakt, men jag kommer just nu tillbaka från

en lång och tröttsam resa, och först i morse fick jag veta, att ers majestät rest till Chartres. Jag har således tillryggalagt tjugutvå lieues på fem timmar, sire, för att hinna hit; detta är orsaken, hvarför jag ej haft tid att byta om kläder, hvilket ers majestät för öfrigt ej skulle märkt, om jag stannat kvar i Paris i stället för att ödmjukt komma och blanda mina böner med ers majestäts.

Konungen syntes nöjd med detta svar, men som han nu kom att kasta ögonen på sina vänner, af hvilka somliga ryckte på axlarna vid Bussys ord, fruktade han att misshaga dem, om han visade sig vänlig mot en af sin brors anhängare, och gick således vidare.

— Nå, sade hertigen, såg du, att Schomberg, Quélus och Maugiron ryckte på axlarna vid din ursäkt?

— Ja, det såg jag mycket väl, svarade Bussy liknöjdt.

— Nå?

— Tror ers höghet, att jag skulle vilja döda en adelsman i en kyrka? Nej, därtill är jag för god kristen.

Hertigen gick nu och tog afsked af sin bror, hvilken, säkerligen genom madonnans inverkan, var särdeles böjd för öfverseende och därför gaf hertigen af Anjou tillåtelse att återvända till Paris när han behagade. Hertigen och Bussy skyndade genast till den förres bostad.

— Min vän, sade prinsen, berätta mig nu dina äfventyr; vet du, jag trodde att du var död.

— Det kan jag nog tro, nådig herre.

— Kan du tänka dig, att hela hofvet har fröjdat sig i anledning af ditt försvinnande; men det är nu ej fråga härom. Du lämnade mig för att efterspana en skön, okänd dam. Hvem var hon, och hvad har jag att hoppas?

— Jo, nådig herre, ni har att skörda hvad ni sått, det vill säga mycken skam.

— Hur sade ni, min herre? frågade hertigen, ännu mer förvånad öfver dessa besynnerliga ord än öfver Bussys vanvördiga ton.

— Ers höghet hörde det ju, svarade Bussy kallt; det är således onödigt att upprepa det.

— Förklara er, min herre, och lämna gåtor och stickord åt Chicot.

— Välan, nådig herre; jag skall nöja mig med att endast vädja till ert minne.

— Men hvem är då denna kvinna?

— Jag trodde, att ers höghet hade känt igen henne.

— Det var således hon? utropade hertigen.

— Ja, nådig herre.

— Och du har sett henne?

— Ja.

— Har hon talat vid dig?

— Ja visst; det är bara spöken, som inte tala. För öfrigt hade kanske ers höghet orsak att tro henne vara död, och ni hoppades måhända också, att hon var det.

Hertigen bleknade och stod liksom förkrossad vid dessa hårda ord af den, af hvilken han snarare bort vänta sig smicker.

— Ja, nådig herre, fortfor Bussy, ehuru ni nära nog tvungit ett ungt fruntimmer att söka martyrdöden, så har hon dock undgått den; men lugna er ej för hastigt och tro er ej ännu ha vunnit aflösning; ty, i det hon räddat sitt lif, har hon fallit offer för en olycka, värre än själfva döden.

— Hvad har då händt henne? frågade hertigen upprörd.

— Jo, det har händt henne, nådig herre, att en viss man räddat hennes ära och hennes lif, men att denne man låtit henne så dyrt betala sig denna tjänst, att hon har skäl att ångra, att hon mottagit den.

— Fortfar.

— Välan, nådig herre, för att undgå att bli hertigens af Anjou mätress, har fröken de Méridor kastat sig i armarna på en man, som hon afskyr.

— Hvad säger du?

— Jag säger, att Diana de Méridor numera är grefvinna de Monsoreau.

Den vanligen så bleke fursten blef vid dessa ord blossande röd.

— Vid Kristi blod! utropade han ursinnig, är detta verkligen sant?

— Ja, vid Gud, emedan det är jag, som säger det, svarade Bussy med sin stolta min.

— Jag menade ej så, sade prinsen, och jag misstänker ingalunda er trovärdighet, Bussy; jag frågade mig blott, om det vore möjligt, att en af mina ädlingar kunnat ha den djärfheten att beröfva mig en kvinna, som jag gjorde den äran att älska.

— Hvarför inte? sade Bussy.

— Du skulle således gjort detsamma, du?

— Jag skulle gjort det som varit ännu bättre, nådig herre; jag skulle sagt er, att ni fläckade er ära.

— Håll ett ögonblick, Bussy, sade hertigen, som nu åter hämtat sig. Var god och hör mig; ni förstår, min vän, att jag inte söker rättfärdiga mig.

— Däri har ni orätt, min prins, ty ni är ej mer än en vanlig ädling, så snart det handlar om hederssaker.

— Välan! Det är just därför jag ber er vara Monsoreaus domare.

— Jag?

— Ja, just ni; och ni skall säga mig, om han inte handlat som en bedragare mot mig.

— Mot er?

— Ja, mot mig, hvars afsikter han kände.

— Och ers höghets afsikter voro...

— Naturligtvis att göra mig älskad af Diana.

— Att göra er älskad?

— Ja, men att i intet fall använda våld.

— Och detta var er afsikt, nådig herre? sade Bussy med ett ironiskt smålöje.

— Utan tvifvel, och dessa afsikter bibehöll jag ända till sista stund, ehuru Monsoreau bekämpade dem med alla de skäl, han kunde påhitta.

— Nådig herre, hvad är det ni säger? Denne man har således velat tvinga er att vanära Diana?

— Ja.

— Genom sina råd?

— Genom sina bref. Vill du se ett af dem?

— Ack, utropade Bussy, om jag kunde tro detta!

— Vänta ett ögonblick, så skall du få se.

Hertigen tog nu ur ett litet schatull en biljett, som han räckte åt Bussy.

— Läs, sade han, emedan du betviflar sannfärdigheten af din furstes ord.

Bussy tog med darrande hand biljetten och läste:

”Nådig herre!

Ers höghet kan vara lugn. Affären skall försiggå ganska lätt, ty den unga personen reser i afton för att tillbringa åtta dagar hos en tant, som bebor slottet Lude; jag åtager mig hela saken, och ni behöfver ej alls oroa er. Hvad beträffar den unga flickans fördomar, så försäkrar jag, att de

skola häfvas, så snart hon får se ers höghet; emellertid handlar jag ... och denna afton skall hon vara på slottet Beaugé.

Ers kunglig höghets underdånige tjänare
Bryant de Monsoreau."

— Nå, hvad säger du om detta? frågade prinsen, sedan Bussy tvenne gånger genomläst biljetten.

— Jag säger, att ni är väl betjänad, nådig herre.

— Tvärtom, jag är bedragen.

— Ja, ni har rätt: jag glömde utgången.

— Den uslingen! Han har inbillat mig, att hon är död, denna flicka.

— Som han stal från er; det var ett nedrigt dåd. Men, tillade Bussy med en bitande ironi, grefve de Monsoreaus kärlek är en ursäkt.

— Ha! Tror du det?

— Hm, återtog Bussy, jag har ingen bestämd mening i det fallet; jag tror det, om ni själf så tror.

— Tala nu om för mig, hur han betett sig.

— Han har inbillat den unga flickans far, att det är ni, som enleverat henne. Han infann sig på slottet Beaugé med ett bref från baron de Méridor. Sedan han förmått henne att följa med, stängde han in henne i det där huset vid gatan Saint-Antoine, där han, genom att oupphörligt skrämma henne för er, slutligen tvingat henne till giftermålet.

— Och är ej detta en afskyvärd nedrighet? utropade hertigen.

— Endast öfverträffad af er egen, nådig herre, svarade Bussy med sin vanliga dristighet.

— Ha, Bussy! Du skall få se, om jag icke skall taga hämnd.

— Taga hämnd! Ers höghet, det skall ni inte göra.

— Huru?

— Furstar hämnas ej, nådig herre; de straffa. Ni skall förebrå Monsoreau hans nedrighet och straffa honom, därigenom att ni återger fröken de Méridor hennes förlorade frihet.

— Hur skall det gå till?

— Därigenom att ni återskänker henne friheten.

— Förklara dig tydligare.

— Ingenting är lättare; giftermålet är framtvingadt, det

har således ingen laga kraft. Låt alltså upplösa det; då, nådig herre, skall ni handla som en värdig ädling och en högsinnad furste.

— Aha, sade prinsen misstänksamt, hvilken värme! Du intresserar dig således mycket för denna sak?

— Jag? Inte det ringaste; hvad som intresserar mig, nådig herre, är att man ej skall säga, det Bussy tjänar en trolös furste och en man utan ära.

— Välan! Du skall få se. Men huru upplösa detta äktenskap?

— Ingenting är enklare: genom att låta fadern uppträda.

— Men han är ju i Anjou?

— Visst inte, nådig herre; han är hos sin dotter i Paris. Tala med honom, nådig herre; må han i er finna en beskyddare i stället för en fiende.

— När kan jag få träffa honom?

— Så snart vi komma tillbaka till Paris.

— Godt! Det är afgjordt, jag ger er mitt furstliga ord därpå.

35.

Chicot och konungen.

Tystnad rådde i Louvren, ty klockan var ännu blott elfva på förmiddagen; alla voro angelägna om att ej störa konungen, som hvilade ut efter sin mödosamma pilgrimsfärd.

Tvenne ryttare ankommo på samma gång från olika håll till Louvrens hufvudport.

— Ah! Herr de Chicot! utropade den ene.

— Nej, se grefve de Bussy! utbrast den andre.

— Ni kommer väl för att uppvakta konungen? sporde Bussy.

— Och ni också, förmodar jag?

— Nej. Jag kommer för att träffa hertigen af Anjou. Ni vet, herr Chicot, tillade Bussy småleende, att jag ej har den lyckan att tillhöra hans majestäts favoriter.

— Det är konungens fel och inte ert.

Bussy bugade sig.

— Min herre, sade han, vill ni vara god och göra mig en tjänst?

— Oändligt gärna.

— Välan! Ni går hvart ni vill i Louvren, medan jag däremot måste stanna i försalen; var därför så god och underrätta hertigen af Anjou, att jag är här.

— Hertigen af Anjou ämnar utan tvifvel uppvakta hans majestät; hvarför vill ni inte följa med mig in, min herre?

— Jag fruktar att få sura miner af konungen.

— Innan kort skall det bli annorlunda, var viss därpå.

— Aha! Ni är således spåman också, herr Chicot?

— Ibland. Kom därför, herr de Bussy.

Båda inträdde nu; den ene styrde sin kosa till hertigens af Anjou rum, den andre till konungens sängkammare.

Henrik III hade nyss vaknat; han hade ringt, och en svärm af betjäning och hofmän hade störtat in i det kungliga rummet. Redan voro buljongen, kryddvinet och köttpastejerna serverade, då Chicot helt munter inträdde till sin unge herre. Innan han sade god dag, började han genast att äta af fatet och dricka ur guldspillkummen.

— Nå, vid Gud, utropade konungen förtjust, churu han låtsade vara ond, jag tror att det är den skälmen Chicot, den rymmaren!

— Hvad säger du, min son? sade Chicot, i det han utan omsvep med sina dammiga stöflar tog plats i den med gyllene liljor broderade länstol, där Henrik plägade sitta. — Vi glömma då den där lilla resan från Polen, då vi spelade hjortens roll, medan de polska herrarne spelade hundar . . .

— Seså, nu har jag min plågoande här igen, sade Henrik. Jag har haft så lugnt nu i tre veckor.

— Bah! svarade Chicot, alltid beklagar du dig; man skulle, hin besitta, kunna taga dig för en af dina undersåtar! Låt höra nu, hvad har du gjort under min frånvaro, min lille Henrik? Du har väl styrt det vackra konungariket Frankrike bra lustigt medan jag varit borta, kan jag tro?

— Herr Chicot, ni glömmer er.

— Räcker folket ut tungan, hä?

— Galning!

— Ha några små friserade herrar blifvit hängda? Ack, förlåt; jag såg er inte, herr de Quélus.

— Chicot, vi bli ovänner.

— Säg mig också, om det finns några pengar kvar i våra kistor eller i judarnes? Det vore inte så tokigt; ty vi behöfva förlusta oss litet; lifvet är på min ära tämligen tråkigt!

Härunder mumsade han af hjärtans lust på de gulstekta pastejerna.

Konungen började skratta; det var alltid så han slutade.

— Nå, sade han, hvar har du varit så länge. Jag har låtit söka dig på alla illa beryktade ställen i Paris.

— Har du låtit leta i Louvren då också, min son?

— Kanske, när allt kommer omkring, har du haft någon botgöring för dig.

— Alldeles riktigt. Jag har tagit en smula notis om religionen för att se, hur det stod till med den; men det var inte så snart gjort, det. Jag har fått nog af munkar. Fy, sådana eländiga varelser!

I detta ögonblick inträdde herr de Monsoreau och hälsade med den djupaste vördnad på konungen.

— Jaså, det är ni, herr öfverhofjägmästare, sade Henrik. När ställer ni till någon präktig jakt åt oss?

— När ers majestät behagar. Jag har nyss fått den underrättelsen, att det är godt om vildsvin vid S:t Germain-en-Laye.

— Vildsvin äro mycket farliga, inföll Chicot. Om jag minns rätt, höll Karl IX på att bli dödad vid en vildsvinsjakt, och vidare äro jaktspjuten tunga och göra blåsor i våra små fina händer. Är det inte så, min son?

Herr de Monsoreau såg snedt på Chicot.

— Hör på, sade gascognaren till Henrik, det är visst inte länge sedan din öfverhofjägmästare mött en varg.

— Hur så?

— Jo, emedan han påminner mig så mycket om ett sådant djur; ögat i synnerhet är alldeles förvånande likt.

Grefve de Monsoreau bleknade af vrede och yttrade:

— Herr Chicot, jag förstår mig inte på narrar, emedan jag ej lefvat vid hofvet, och jag vill låta er veta, att jag ej tycker om att bli skymfad i min konungs närvaro, helst då jag är här på tjänstens vägnar.

— Välan, min herre, sade Chicot, ni är raka motsatsen till oss, hofmän; också ha vi haft mycket roligt åt det sista narrstrecket.

— Hvilket narrstreck? frågade Monsoreau.

— Jo, då ni blef utnämnd till öfverhofjägmästare; ni finner häraf, att, om min lille Henrik icke är fullt så stor narr som jag, är han dock en mycket större tok.

Monsoreau slungade en förfärlig blick på gascognaren.

— Nå, nå, sade Henrik, som fruktade en träta, låt oss tala om något annat, mina herrar!

— Ja, sade Chicot, låt oss tala om madonnan i Chartres och hennes förtjänster.

— Inga gudlösheter, Chicot! sade konungen med sträng ton.

— Jag säga gudlösheter? inföll Chicot. Jag tror du tar mig för en kyrkans tjänare i stället för att jag är militär!

— Min herre, sade Monsoreau helt sakta till Chicot, behagar ni språka litet med mig i den där fönsternischen?

— Hur kan ni sätta det i fråga? Det skall jag göra med största nöje.

— Låt oss då gå afsides.

— Ja, gärna; långt in i skogen, om ni så behagar.

— Håll upp med era infall: här finns ingen, som kan skratta åt dem, sade Monsoreau, i det han med narren gick till fönsternischen. Nu skola vi tala sanning, herr Chicot, herr dåre, herr narr; en adelsman, hör väl på, en adelsman förbjuder er att skratta åt honom och ber er tänka väl efter, innan ni vill stämma möte i skogen, ty där växer en duktig hop af käppar och spön, fullt dugliga att i tjänstgöring efterträda dem, hvarmed Mayenne så allvarsamt lät traktera er.

— Ha, sade Chicot utan synbar sinnesrörelse, ehuru hans mörka öga blixtrade. Ha, min herre! Ni påminner mig om hvad jag är skyldig Mayenne; önskar ni då, att jag skall bli er gäldenär, liksom jag är hans?

— Jag tycker, min herre, att ni bland era borgenärer glömmer att räkna den förnämste.

— Det påståendet förvånar mig, herr grefve, ty jag kan skryta af att ha godt minne; hvem är då den borgenären, om jag får lof att fråga?

— Mäster Nicolas David.

— Ah, hvad honom angår, så bedrar ni er, sade Chicot med ett dystert smålöje; honom är jag ingenting mer skyldig; han är betald.

I detta ögonblick kom en tredje och blandade sig i samtalet; det var Bussy.

— Se, där ha vi herr de Bussy, sade Chicot; kom och hjälp mig litet. Herr de Monsoreau har, som ni ser, tagit mig afsides och vill jaga mig som en hjort; säg honom, att han bedrar sig, herr de Bussy, att han har att göra med ett vildsvin, och att vildsvinet kastar sig på jägaren.

— Herr Chicot, sade Bussy, jag tror att ni gör herr öfverhofjägmästaren orätt, om ni tänker att han inte håller er för hvad ni är, d. v. s. en god adelsman. Min herre, fortfor Bussy och vände sig till grefven, jag har den äran underrätta er, att hertigen af Anjou önskar tala med er.

— Med mig? sade Monsoreau orolig.

— Ja, just med er, min herre, svarade Bussy.

Monsoreau fäste på Bussy en blick, som hade för afsikt att tränga ända till djupet af hans själ. Grefven smålog lugnt.

Hertigen af Anjou väntade i sitt kabinett, där han läste och omläste den biljett, våra läsare redan känna. Då han hörde dörrgardinen lyftas, trodde han, att det var Monsoreau och skyndade att gömma biljetten.

Bussy inträdde.

— Nådig herre, han kommer genast.

— Och han misstänker ingenting?

— Nå, hvad mer, om han också gör det? Då han af er blifvit uppdragen ur intet, kan ni ju också sänka honom tillbaka till detta intet.

— Visserligen, svarade hertigen med det tankspridda utseende, som han ständigt fick, då det var fråga om att utveckla kraft.

— Synes han er mindre brottslig i dag än i går?

— Hundra gånger mer; hans brott äro af den natur, att de förstoras, ju mer man tänker på dem.

— Dessutom, sade Bussy, är ju saken helt enkel. Han har förrädiskt bortröfvat en ung flicka af börd, han har genom bedrägeri och medel ovärdiga en ädling tvingat henne till äktenskap; han måste själf begära upplösning af detta äktenskap, eller ock skall ni begära det i hans ställe.

— Ja, det är sagdt.

— Och i faderns och dotterns namn har jag ert hedersord härpå?

— Ja, det har du.

— Betänk, att de äro förberedda, att de ångestfullt afvakta utgången af ert samtal med denne man.

— Den unga flickan skall bli fri, Bussy, det lofvar jag dig.

— Ack, sade Bussy, om ni utverkar det, handlar ni verkligen som en storsinnad furste.

Vid dessa ord fattade han hertigens hand, denna hand, som undertecknat så många falska löften, och kysste den vördnadsfullt.

I detta ögonblick hördes steg i förmaket.

— Han är här nu, sade Bussy.

— Låt herr de Monsoreau komma in, ropade Frans med en stränghet i tonen, som syntes Bussy vara ett godt tecken.

Den unge ädlingen, som denna gång nästan var säker om att nå det mål, han så mycket eftersträfvade, kunde ej hindra sin blick från att förråda ett flyktigt uttryck af stolt hån, då han hälsade på grefve de Monsoreau. Öfverhofjägmästaren å sin sida besvarade Bussys hälsning med den glasartade blick, bakom hvilken han förskansade sin själs känslor.

Bussy gick ut i förmaket, där åtskilliga adelsmän befunno sig. Den unge ädlingen visade ett skenbart lugn, och utan att låta någon märka den förfärliga ångest, som tyngde på hans själ, afvaktade han med ängslan utgången af detta för honom så viktiga samtal.

Bussy kände Monsoreau tillräckligt för att veta, att han ej godvilligt skulle gifva med sig. Men hertigen af Anjou behöfde blott yttra sin vilja för att få honom att lyda, eller också kunde han ju krossa honom.

Plötsligt hördes ljudet af prinsens röst, och denna röst lät befallande.

— Ack, tänkte Bussy utom sig af glädje, hertigen håller ord.

Men efter detta utbrott å hertigens sida blef det åter tyst. Plötsligt öppnades dörren till hertigens rum, och innanför dörrgardinen hördes glädtiga röster.

Bussy visste, att hertigen var ensam med öfverhofjägmästaren och att, om deras samtal tagit den vändning, han hoppades, borde det nu vara ingenting mindre än glädtigt; nyssnämnda oväntade ljud kom honom således att rysa.

Snart kommo rösterna närmare, dörrgardinen upplyftes. Monsoreau gick baklänges ut, djupt bugande, och hertigen följde honom ända till dörren och yttrade:

— Farväl, min vän! Saken är afgjord.

— Min vän! mumlade Bussy. O, hvad vill det säga?

— Således, nådig herre, sade Monsoreau, är, enligt ers höghets mening, ett offentliggörande nu det bästa?

— Ja visst, svarade hertigen, allt det där hemlighetsmakeriet är bara barnslighet.

— Då, sade öfverhofjägmästaren, skall jag i afton presentera henne för hans majestät.

— Gör det utan fruktan; jag skall förbereda allt.

Hertigen lutade sig därefter intill öfverhofjägmästaren och hviskade några ord i hans öra.

— Det är allt gjordt, nådig herre, svarade denne.

Monsoreau bugade sig ännu en gång för hertigen, hvilken nu såg sig omkring, utan att dock märka Bussy, som stod dold bakom vecken af dörrgardinen.

— Mina herrar, sade Monsoreau, i det han vände sig till ädlingarna, som redan bugade sig för en favorit, hvilken syntes uttränga själfve Bussy, mina herrar, tillåten, att jag underrättar er om en nyhet: hans höghet har gifvit mig tillåtelse att offentliggöra mitt giftermål med fröken Diana de Méridor, och jag får i afton presentera henne på hofvet.

Bussy vacklade; ehuru slaget nu visserligen ej var oväntadt, var det dock så våldsamt, att han däraf kände sig alldeles tillintetgjord. Ovillkorligt vek han undan gardinen; hertigen och han stodo nu midt emot hvarandra; båda två voro dödsbleka, ehuru i följd af stridiga känslor, och de utbytte en blick, som å Bussys sida uttryckte förakt och å hertigens af Anjou förskräckelse.

Monsoreau banade sig emellertid väg mellan ädlingarna, hvilka öfverhopade honom med artigheter och lyckönskningar.

Bussy gjorde en rörelse för att gå in till hertigen; men denne, som märkte det, förekom honom, i det han nedfällde gardinen och stängde dörren innanför; man hörde nyckeln vridas om i låset.

Bussy kände, hur blodet våldsamt strömmade till hans hjärta. Handen fördes ovillkorligt till den vid bältet hängande dolken, som han mekaniskt till hälften utdrog ur slidan, ty hos denne man yttrade sig passionen oemotståndligt i första ögonblicket; men en djup och bitter smärta kväfde hans vrede. Han insåg emellertid, att om han stannade kvar, skulle han gifva sin sorg till pris åt åtlöjet; han skyndade därför ned på borggården, kastade sig upp på

sin häst och tog i sträckande galopp vägen till gatan S:t Antoine.

Baronen och Diana afvaktade ängsligt det af Bussy utlofvade svaret; de sågo den unge ädlingen återkomma blek, med förstördt utseende.

Diana förstod allt och uppgaf ett skri.

— Min fru, utropade Bussy, förakta, hata mig; jag trodde mig vara något här i världen, och jag är blott en atom! Jag trodde mig kunna verka något, och jag förmår ej ens rycka hjärtat ur mitt bröst. Min fru, ni är verkligen grefve de Monsoreaus hustru, hans lagliga hustru, i detta ögonblick offentligen erkänd, och skall i afton presenteras på hofvet. Men jag är en arm dåre, en eländig vanvetting, eller snarare, som ni sade, herr baron, hertigen af Anjou är en feg usling.

Lämnande far och dotter i outsäglig förfäran, störtade han, vansinnig af smärta och raseri, ut ur rummet, kastade sig upp på sin häst, sporrade den vildt, och med handen krampaktigt tryckt mot hjärtat, flög han framåt, likt en fasaväckande andesyn.

36.

Samtalet.

Då hertigen mottog grefve de Monsoreau, var han på det grymmaste stämd för Bussys planer. Hans egenkärlek hade fått ett styng, och fruktan för den skandal, hvarmed Bussy hotade i baron de Méridors namn, uppjagade prinsens vrede till högsta höjd.

Hertigen mottog således öfverhofjägmästaren med denna stränga uppsyn, som kom de djärfvaste vid hofvet att darra, ty man visste, hur långt Frans kunde gå i sin hämnd.

— Ers höghet har låtit kalla mig, sade Monsoreau lugnt, i det han blickade på de väfda tapeterna.

— Frukta ingenting, min herre, sade hertigen, som gissade till grefvens tankar, det finns ingen, som lyssnar bakom dessa tapeter; vi kunna tala otvunget, framför allt öppenhjärtigt.

Monsoreau bugade sig.

— Ni är ju en trogen tjänare, herr öfverhofjägmästare, och ni har ju mycken tillgifvenhet för min person?

— Jag vågar tro det, ers höghet.

— Och jag är säker därpå, min herre; det är ni, som vid många tillfällen underrättat mig om stämplingar, hopsmidda mot mig; det är ni, som bistått mig i mina företag, i det ni glömt era egna intressen och satt ert lif i fara.

— Ers kunglig höghet!

— Jag vet det. Nyligen, till exempel... jag måste påminna er därom, ty ni har sannerligen så mycken grannlagenhet, att jag aldrig hört er göra någon häntydning på er tjänstaktighet... nyligen, som jag säger, vid det där olyckliga tillfället...

— Hvilket tillfälle, ers höghet?

— Ah, jag menar fröken de Méridors enlevering; ack, den arma, unga flickan!

— Ja, tyvärr! mumlade Monsoreau utan att gifva något egentligt svar.

— Ni beklagar henne, eller hur? sade prinsen, som sökte göra honom allt tryggare.

— Skulle ni då ej göra detsamma, ers höghet?

— Jag? O, ni vet bättre än någon, om jag ångrat detta olyckliga infall! Det har fordrats all min vänskap för er och minnet af de tjänster ni gjort mig för att komma mig att glömma, det jag utan er inrådan aldrig skulle ha enleverat den unga flickan.

Monsoreau kände sig träffad af dessa ord.

— Nådig herre, svarade han, er godhet gör, att ni öfverdrifver saken; ni har lika litet som jag varit orsak till den unga flickans död.

— Hvad menar ni?

— Utan tvifvel hade ni ej för afsikt att bringa henne till denna ytterlighet.

— Ack nej, visst icke!

— Då, nådig herre, är ni ju ursäktad; det var en olycka, sådan som slumpen förorsakar.

— Dessutom, tillade hertigen, i det han kastade en genomträngande blick på Monsoreau, dessutom har ju döden insvept allt i sin ogenomträngliga slöja.

Prinsens röst darrade så hörbart, att Monsoreau hastigt blickade upp.

— Nådig herre, sade han, vill ni att jag skall tala uppriktigt?

— Hvarför tvekar ni att göra det? svarade prinsen med en ton, som på en gång uttryckte stolthet och förvåning.

— Ack, nådig herre, då jag har framför mig en furste, lika utmärkt för sitt förstånd som sitt ädla hjärta, bör vårt samtal från detta ögonblick vara prägladt af uppriktighet.

— Från detta ögonblick?... Hvad betyder det?

— Jo, det vill säga, att ers höghet ej från början ansett nödigt att mot mig begagna en sådan uppriktighet.

— Verkligen! genmälde hertigen med ett gapskratt, som förrådde en ursinnig vrede.

— Hör mig, nådig herre, sade Monsoreau ödmjukt. Jag vet, hvad ers höghet ville säga mig.

— Tala då.

— Ers höghet ville låta mig förstå, att fröken de Méridor kanhända ej är död, och att hennes förmente mördare således ej behöfver hysa några samvetskval.

— Hur länge har ni dröjt, min herre, innan ni sökt ingifva mig denna tröstande föreställning! Ni är, på min heder, en tillgifven tjänare! Ni har sett mig nedslagen, bedröfvad; ni har hört mig tala om de förfärliga drömmar jag haft i anledning af denna flickas död... jag, som ändå icke är blödsint af mig, Gud ske lof... och ni har låtit mig lefva i denna oro, ehuru ni med denna enda upplysning kunnat bespara mig allt detta lidande... Hur vill ni, att jag skall kalla detta uppförande, min herre?

Hertigen uttalade dessa ord med alla tecken till en snart utbrytande vrede.

— Nådig herre, svarade Monsoreau, man skulle kunna tro, att ers höghet mot mig riktar en anklagelse...

— Bedragare! utropade plötsligt prinsen, i det han gick öfverhofjägmästaren några steg närmare, jag gör det, och jag bevisar också denna anklagelse... Du har bedragit mig! Du har röfvat från mig den kvinna jag älskade...

Monsoreau bleknade förfärligt, men förlorade ingenting af sin lugna, nästan stolta hållning.

— Det är sant, sade han.

— Ha! Det är sant, säger du! Skamlöse skurk!

— Värdigas tala litet saktare, nådig herre, inföll Monsoreau, alltid lika lugn. Ers höghet glömmer, att ni talar till en adling och en trogen tjänare.

Hertigen skrattade konvulsiviskt.

— Till en konungens trogne tjänare, fortfor Monsoreau.

Hertigen fäste sig vid ordet: konung.

— Hvad menar ni? mumlade han.

— Jag menar, återtog Monsoreau med ödmjuk ton, att om ers höghet ville göra sig den mödan att höra mig, skulle ni finna, att jag bemäktigat mig denna kvinna, emedan ers höghet önskade äga henne.

Hertigen förstummades af så mycken djärfhet.

— Och min ursäkt, fortfor saktmodigt öfverhofjägmästaren, är, att jag älskade fröken de Méridor.

— Jag också, svarade Frans med en ton af obeskriflig stolthet.

— Det är sant, ers höghet, att ni är min herre; men fröken de Méridor älskade er ej.

— Och hon älskade dig?

— Kanhända, mumlade Monsoreau.

— Du ljuger! Du har tvingat henne med våld, liksom jag gjorde. Det är blott med den skillnad, att jag, husbonden, misslyckades, medan du, drängen, har lyckats. Men jag hade också blott makten till min hjälp, då du däremot hade förräderiet.

— Jag älskade henne, nådig herre.

— Hvad frågar jag efter det, jag?

— Nådig herre...

— Jag tror du vill bitas, orm?

— Nådig herre, tag er till vara, sade Monsoreau, i det han böjde ned hufvudet, liksom tigern, då han bereder sig att rusa på sitt rof. — Jag älskade henne, säger jag er, och jag är icke en af era drängar, såsom ni nyss kallade mig. Min hustru tillhör mig enligt lagen, ingen kan taga henne från mig, ej ens konungen. Således säger jag ännu en gång: jag ville ha denna kvinna, och jag har tagit henne.

— Jaså, sade Frans, i det han sträckte handen efter silfverringklockan på bordet. Du har tagit henne; välan, du skall ock återgifva henne.

— Ni bedrar er, nådig herre, utropade Monsoreau, i det han skyndade till bordet för att hindra prinsen från att ringa. Kväf denna farliga tanke att vilja skada mig, ty om ni en gång ringer, om ni tillskyndar mig en offentlig skymf...

— Du skall återlämna denna kvinna, säger jag dig.

— Återlämna henne?... Hon är min hustru; jag har äktat henne inför Gud.

Monsoreau räknade på verkan af detta ord; men prinsen förändrade ej sin hotande ställning.

— Om hon än är din hustru inför Gud, skall du ändock återlämna henne åt människorna.

— Hvad! Skulle ni då veta allt?

— Ja, jag vet allt. Detta äktenskap skall varda om intet; jag skall upplösa det, om du än vore vigd inför alla gudar, som regera i himmelen.

— Ah, nådig herre, ni hädar!

— I morgon skall fröken de Méridor återgifvas åt sin far, i morgon skall du begifva dig i den landsflykt, jag ålägger dig. Inom en timme skall du sälja din öfverhofjägmästarebefattning; se där mina villkor. Efterkommer du dem icke, så akta dig, vasall; jag skall då krossa dig, som jag krossar detta glas.

Vid dessa ord fattade prinsen en dyrbar kristallskål och slungade den ursinnig mot Monsoreau, så att skärfvorna flögo honom om ansiktet.

— Jag skall ej återlämna denna kvinna, jag skall ej lämna min befattning, och jag skall stanna kvar i Frankrike, återtog Monsoreau.

— Hvad hör jag... fördömde usling!

— Emedan jag begär nåd af Frankrikes konung, af den i S:t Genovevas kloster utkorade konungen, och emedan denne nye monark, så god, så ädel, så lycklig i tanken på denna himmelens ynnest, ej skall vägra att lyssna till den förste, som räcker honom en böneskrift.

Monsoreau hade höjt sin röst; elden i hans blick hade nu öfvergått i hans ord.

Nu var det Frans' tur att blekna; han tog ett steg baklänges och skyndade ovillkorligt att draga det tunga förhänget för dörren; därefter fattade han grefvens hand och stammade:

— Nåväl... grefve... tala blott saktare... jag vill höra er.

— Jag skall tala ödmjukt, sade Monsoreau, som nu återfick sitt lugn, ödmjukt, såsom det anstår ers höghets underdånigaste tjänare.

Frans stirrade på dörrgardinen. Han tycktes frukta, att Monsoreaus ord blifvit hörda där ute.

— Hvad var det ni sade? frågade han.

— Jo, jag sade, nådig herre, att en olycklig kärlek är skulden till allt. Kärleken, ädle furste, är den våldsammaste af alla passioner ... Vid tanken på, att ers höghet kastat ögonen på Diana, kunde jag ej behärska mig.

— Men jag säger er, grefve, det är ett förräderi.

— Förebrå mig ej, nådig herre; se här, hvad jag tänkte. Jag såg er rik, ung, lycklig, jag såg i er den förste monarken i kristenheten.

Hertigen gjorde en åtbörd.

— Ty ni är det ... fortfor Monsoreau saktare; emellan denna högsta rang och er finns ej mer än en skugga, lätt att skingra ... Jag såg hela er lysande framtid, och när jag jämförde denna mäktiga lycka med det lilla jag eftersträfvade, då, bländad af er tillkommande glans, som nästan hindrade mig att se den stackars lilla blomma jag själf önskade, jag, en obetydlig atom bredvid er, då sade jag till mig själf: jag vill lämna åt fursten hans lysande drömmar och hans vidt omfattande planer; det är hans mål; jag däremot söker mitt i skuggan ... Knappt skall han märka mitt aflägsnande, knappt skall han söka denna obetydliga pärla, jag röfvar ur hans kungliga diadem.

— Grefve, grefve! sade hertigen, mot sin vilja berusad af det förledande i denna målning.

— Ni förlåter mig, nådig herre; är det ej så?

I detta ögonblick for hertigen upp, och hans öga föll händelsevis på Bussys porträtt. Denna bild hade en så stolt blick, så högdragen min; den höll sin arm så utmanande stödd i sidan, att hertigen tyckte sig se Bussy själf, som liksom uppmanade honom till mod.

— Nej, sade han, jag kan icke förlåta er; det är ej för min egen skull jag nu är sträng, Gud är därtill mitt vittne; det är, emedan en sörjande och förolämpad far återfordrar sin dotter; det är, emedan en kvinna, tvingad att äkta er, ropar hämnd öfver er; det är slutligen, emedan en furstes första plikt är att öfva rättvisa.

— Nådig herre!

— Detta är, som jag säger, en furstes första plikt; jag skall ock öfva rättvisa ...

— Om, invände Monsoreau, rättvisan är en furstes första plikt, så är erkänslan en konungs första skyldighet.

— Hvad säger ni?

— Jag säger, att en konung aldrig bör glömma den, han har att tacka för sin krona. Således, nådig herre...

— Nå?

— Det är mig ni har att tacka för kronan, sire!

— Monsoreau! utropade hertigen med den största förskräckelse. Monsoreau! återtog han med låg och darrande röst, är ni då en förrädare mot konungen, liksom ni varit det mot prinsen?

— Jag fäster mig vid den, som skyddar mig, sire, fortfor Monsoreau med allt lägre och lägre röst.

— Olycklige!

Hertigen blickade ännu en gång på Bussys porträtt.

— Jag kan ej, sade han. Ni är en rättsinnig ädling, Monsoreau; ni inser, att jag ej kan gilla hvad ni gjort.

— Hvarför det, nådig herre?

— Emedan det är en handling, er och mig ovärdig... Afstå från denna kvinna. Ack, min bäste grefve... Blott denna uppoffring, min vän, och jag lofvar att hålla er skadeslös därför på allt sätt...

— Ers höghet älskar då ännu Diana de Méridor? utbrast Monsoreau, blek af svartsjuka.

— Nej, nej! Jag bedyrar det, nej!

— Nå, hvem kan då tvinga ers höghet? Hon är min hustru; är jag ej af tillräckligt god börd? Är det möjligtvis någon, som inblandar sig i mina förhållanden?

— Men hon älskar er ej.

— Hvad betyder det?

— Afstå från henne för min skull, Monsoreau.

— Jag kan ej...

— Då... sade hertigen, fattad af den grymmaste ångest, då...

— Betänk er, sire.

Hertigen torkade sin panna, betäckt af en kallsvett, som denna af grefven uttalade titel framkallat därpå.

— Skulle ni möjligen vilja förråda mig?

— At den af er afsatte konungen? Ja, ers majestät; ty om min nye monark ville beröfva mig ära och sällhet, skulle jag återvända till den gamle.

— Det är nedrigt!

— Sant, sire; men jag älskar tillräckligt för att kunna vara nedrig.

Hertigen gjorde en bestämd åtbörd, men grefven hejdade honom med en blick.

— Ni vinner ingenting med att döda mig, nådig herre; det ges hemligheter, som öfverlefva de döda. Var ni en nådig konung och låt mig få bli den underdånigaste af era undersåtar.

Hertigen vred händerna, så att naglarna gingo in i köttet.

— Välan, min ädle herre, gör någonting för den man, som bäst har tjänat er i alla stycken.

Frans reste sig upp.

— Hvad begär ni? sade han?

— Att ers majestät...

— Olycklige, olycklige! Du vill då, att jag skall bönfalla om att du tiger?

— Ack, nådig herre!

— Tala, säg, hvad begär ni? mumlade Frans.

— Ers höghet förlåter mig ju?

— Ja.

— Ers höghet undertecknar mitt giftermålskontrakt med

— Ja.

— Ers höghet undertecknar mitt giftermålskontrakt med fröken de Méridor?

— Ja, sade hertigen med kväfd röst.

— Och ni hedrar min hustru med ett småleende den dag, då hon blir presenterad för drottningen?

— Ja, sade Frans; är det allt?

— Allt, nådig herre.

— Välan, ni har mitt löfte.

— Och ni, ers höghet, sade Monsoreau, i det han lutade sig tätt intill hertigens öra, ni skall bibehålla den tron, på hvilken jag hjälpt er att uppstiga. Farväl, sire!

Denna gång sade han ordet sire så sakta, att dess välljud endast syntes smeka prinsens öra.

— Nu, tänkte Monsoreau, återstår mig blott att få veta, huru hertigen blifvit underrättad om allt.

37.

— — — — — — — — —

Samma dag Monsoreau haft det märkvärdiga samtalet med hertigen af Anjou, fick han verkligen presentera sin hustru för drottningen.

Af herr de Morvilliers förberedd uppå, att följande dag konselj måste äga rum, hade Henrik, som vanligt högst bekymrad häröfver, gått och lagt sig. Efter några timmars sömn vaknade han, kastade på sig en nattrock och gick in i rummet bredvid, där Chicot låg.

Gascognaren låg försänkt i djupaste sömn och snarkade af alla krafter. Konungen hade stor svårighet att få honom vaken.

— Hvad är det nu igen? frågade Chicot.

— Ack, min vän! sade Henrik, hur kan du sofva på det sättet, då din konung vakar?

— Hå, min Gud! utropade Chicot, som låtsades ej känna igen konungen, mår hans majestät illa?

— Chicot, min vän, sade Henrik, det är jag.

— Hvilken jag?

— Jag, Henrik.

— Det är bestämdt beckasinerna, som du mår illa af, min son. Jag förmanade dig ju att inte öfverlasta din mage; du åt för mycket i går afton både af beckasinerna och kräftpastejerna.

— Åh, sade Henrik, jag smakade dem ju knappt.

— Då har man väl förgiftat dig. För knäfveln, hvad du är blek, Henrik!

— Det är bara min linnemask, vän Chicot.

— Du är då inte sjuk?

— Nej.

— Nå, hvad fan väcker du mig då efter?

— Emedan jag har så tråkigt.

— Så mycket bättre.

— Hvad säger du?

— Jo; ty ledsnaden skall föra dig till eftertanke, och du skall då besinna, att man ej väcker en människa klockan tu på morgonen, om ej för att gifva henne en present. Hvad ger du mig? Låt höra.

— Ingenting, Chicot; jag kommer för att prata med dig.

— Det är jag lika nöjd om.

— Chicot, Morvilliers kom i går upp på hofvet.

— Alltid tar du emot dåligt sällskap, Henrik! Nå, hvad ville han då?

— Han kom för att begära konselj.

— Ja, se det är en man, som har vett; han gör inte

som du och kommer in till folk klockan tu på morgonen utan att begära tillåtelse.

— Hvad månne han kan ha att säga mig, Chicot?

— Hvad, olycklige! utropade gascognaren; är det för att fråga mig om det, som du väckt mig?

— Chicot, min vän, du vet, att herr de Morvilliers har öfverinseendet öfver min polis.

— Nej, på min ära, det visste jag inte.

— Chicot, jag tycker dock, att Morvilliers alltid är ganska väl underrättad om hvad som sker.

— Och när jag tänker på, sade gascognaren, att jag nu skulle kunna sofva i god ro i stället för att nödgas höra sådant där snack!

— Du tviflar således på kanslerns vaksamhet?

— Ja, för fan, visst gör jag det, och därtill har jag mina skäl.

— Hvilka då?

— Om jag upprepar ett, är det väl nog.

— Ja, om skälet är godt.

— Välan! En kväll gaf jag dig ett kok stryk på gatan Froidmentel; du hade med dig Quélus och Schomberg.

— Hvad! Gaf du mig stryk?

— Ja, jag rappade er alla tre.

— Hvarför det?

— För det I förolämpat min page. I fingen bra med stryk, men herr de Morvilliers hade inte reda på någonting.

— Hvad hör jag! Det var då du, din skurk!

— Just jag och ingen annan.

— Usling!

— Du medger således, att det är sant?

— Jag skall låta piska dig, Chicot.

— Det är inte fråga om det nu; säg blott, om det är sant; ja eller nej? Det är allt, hvad jag begär.

— Du vet väl, att det är sant, olycksfågel!

— Lät du inte dagen därpå kalla herr de Morvilliers?

— Jo, det vet du väl, du, som själf var närvarande.

— Och du omtalade för honom den obehagliga händelse, som kvällen förut träffat en af dina vänner?

— Ja.

— Och bad honom söka rätt på brottslingen?

— Ja.

— Nå, fick han rätt på honom?

— Nej.

— Gå då och lägg dig, Henrik; du ser, att du har en dålig polis.

Därpå vände Chicot sig åt väggen utan at vilja svara ett ord mer och började snarka med ett eftertryck, som beröfvade konungen allt hopp att ännu en gång få honom vaken.

Dagen därpå församlades konseljen, hvars medlemmar ombyttes allt efter konungens nyck. Denna gång utgjordes den af Quélus, Maugiron, d'Epernon och Schomberg.

Chicot satt öfverst vid bordsändan och klippte pappersbåtar, som han uppställde i rad för att, som han sade, göra en flotta åt hans allra kristligaste majestät.

Herr de Morvilliers anmäldes snart. Statsmannen hade pålagt sin allvarsammaste min. Efter en djup bugning, som besvarades af Chicot, närmade han sig konungen.

— Befinner jag mig inför ers majestäts råd?

— Ja, det är mina bästa vänner. Tala.

— Välan, sire, det handlar om att för ers majestät angifva en förskräcklig komplott.

— En komplott! utropade alla de närvarande.

Chicot spetsade öronen och upphörde ett ögonblick med utklippningen af en ståtlig galiot, som skulle bli flottans amiralskepp.

— Ja, en komplott, ers majestät, upprepade Morvilliers, i det han sänkte rösten till den hemlighetsfulla ton, som antyder förskräckliga meddelanden.

— Aj, aj! sade konungen. Är det en spansk komplott?

Hertigen af Anjou, som var kallad till konseljen, inträdde i detta ögonblick.

— Du hör, min bror, sade Henrik, att herr de Morvilliers talar om en komplott, som hotar statens säkerhet.

Hertigen kastade på de närvarande en skarp och misstrogen blick.

— Är det möjligt? mumlade han.

— Ja, tyvärr, nådig herre, sade Morvilliers; en hotande komplott.

— Berätta oss det, sade Chicot, i det han släppte sin färdiga galiot i en kristallskål, som stod på bordet.

— Ja, stammade hertigen af Anjou, berätta oss det, herr kansler.

— Jag är helt och hållet öra, sade Henrik.

Kansleren antog sin viktigaste min och sade med dof röst:

— Sire, redan länge har jag haft ögonen på några missnöjda personers stämplingar, personer utan allt anseende, handelsbetjänter, handtverkare och skrifvare... några studenter voro också med.

— Ah, det var inga stora prinsar, sade Chicot med sitt vanliga lugn, i det han började klippa ett nytt skepp.

Hertigen af Anjou log tvunget.

— Som jag vet, fortfor kansleren, att missnöjda individer alltid begagna sig antingen af religionen eller af krig...

— Ganska förståndigt, sade Henrik. Än sedan?

Smickrad af detta beröm, fortsatte kansleren:

— Inom armén kunde jag räkna på de officerare, som äro ers majestät tillgifna och som underrättade mig om allt; i afseende på prästerskapet var det kinkigare. Då satte jag mina tjänsteandar i verksamhet.

— Allt mycket klokt, anmärkte Chicot.

— Och slutligen, fortfor Morvilliers, lyckades jag att genom mina agenter vinna en af stadens ämbetsmän för att utspionera de präster, som uppreta folket mot ers majestät.

— Aha, tänkte Chicot; skulle min vän möjligen vara känd?

— Dessa personer äro högst fientligt stämda mot regeringen, sire. Jag känner dem, jag.

— Mycket förståndigt, yttrade Chicot.

— Och jag känner deras förhoppningar, tillade Morvilliers triumferande.

— Alldeles förträffligt!

Konungen gjorde tecken åt gascognaren att tiga.

Hertigen af Anjou tog ej sina ögon från talaren.

— Under mer än två månader, återtog kansleren, underhöll jag på ers majestäts bekostnad personer af mycken skicklighet; de voro visserligen rätt snikna, men detta förstod jag att vända till konungens fördel; ty ju mer jag betalade dem, dess mer fick jag veta. Af dem underrättades jag, att jag medelst uppoffrande af en ansenlig summa penningar kunde få kännedom om konspiratörernas första möte.

— Det var härligt! ropade Chicot; betala, kung Henrik, betala bara!

— Nå, hvad är ändamålet med denna komplott, kansler? Hvad hoppas konspiratörerna? frågade konungen.

— Sire, det handlar om ingenting mindre än ytterligare en Bartolomeinatt.

— Emot hvem?

— Mot hugenotterna.

De närvarande sågo förvånade på hvarandra.

— Hur mycket ungefär har det kostat er att få veta det där? frågade Chicot.

— Sjuttiofem tusen livres på ett håll och hundra tusen på ett annat.

Chicot vände sig till konungen.

— Hör, Henrik, om du vill, skall jag för tusen écus säga dig herr de Morvilliers' hemlighet.

Kansleren gjorde en åtbörd af förvåning; hertigen af Anjou höll bättre god min, än man kunnat vänta.

— Nå, säg då, sade konungen.

— Det är rätt och slätt ligan, sade Chicot, den för tio år sedan bildade ligan. Herr de Morvilliers har upptäckt, hvad hvar enda parisisk borgare känner lika väl som sitt Fader vår.

— Min herre! ... afbröt kansleren.

— Jag säger sanningen och skall bevisa den, fortfor Chicot i advokatton.

— Nå, säg mig då stället, där ligisterna församla sig.

— Rätt gärna. 1:o på torget, 2:o på torget, 3:o på torgen.

— Herr Chicot skämtar bara, sade kansleren grinande; och deras igenkänningstecken?

— De äro klädda som parisare och röra benen, då de gå, svarade Chicot allvarsamt.

Ett allmänt gapskratt följde på denna förklaring. Herr de Morvilliers höll för bäst att följa de andras exempel och började också skratta. Men snart blef han åter allvarsam och sade:

— Slutligen har min spion varit närvarande vid en af deras sammankomster, och det på ett ställe, som herr Chicot icke känner.

Hertigen af Anjou bleknade.

— Hvar då? sade konungen.

— I S:t Genovevas kloster.

Chicot tappade härvid en papperskråka, som han ämnade skicka om bord på amiralskeppet.

— Det är omöjligt, mumlade hertigen.

— Det är ändock sant, sade Morvilliers, smickrad af den verkan, hans ord frambragt, och han blickade triumferande omkring sig.

— Nå, hvad gjorde de då, herr kansler? Hvad beslöto de? frågade konungen.

— Att ligisterna skulle utnämna chefer ibland sig, att hvarje värfvad man skulle väpna sig, att hvarje provins skulle erhålla ett ombud, och att alla hugenotter, dem hans majestät beskyddar, så föllo deras ord ...

Konungen smålog.

— Skulle massakreras på utsatt dag.

— Och detta är allt? frågade konungen.

— För tusan, inföll Chicot; man hör nog, att du är katolik och inte hugenott, Henrik!

— Var det ingenting mer? sporde hertigen.

— Nej, nådig herre.

— För hin i våld! Det där måtte väl inte vara allt, sade Chicot. Ha vi ej fått mer för etthundrasjuttiofemtusen livres, så är konungen bestulen.

— Fortfar, kansler, sade konungen.

— Dessa chefer ...

Chicot såg hertigens hjärta klappa så häftigt, att det syntes utanpå hans jacka.

— Nej, hör, hör bara! utropade han; en komplott, som har chefer; det är ju alldeles förvånande. Men vi måste ändå ha ännu litet mer för våra etthundrasjuttiofemtusen.

— Chefernas namn? frågade konungen.

— Först är det en andlig, en fanatiker, hvars namn jag köpt för tiotusen livres.

— Det gjorde ni rätt i, sade konungen.

— Genovevermunken Gorenflot.

— Gorenflot, sade konungen och skref upp namnet; godt! Vidare ...

— Vidare ... sade kansleren tvekande; sire, det var intet vidare.

Härvid blickade Morvilliers omkring sig med en hemlighetsfull min, som tycktes säga: Om ers majestät vore ensam, skulle jag säga mer.

— Tala, kansler, befallde konungen; jag är här endast omgifven af vänner; tala.

— Ack, sire! Den jag tvekar att nämna har vänner, mäktiga vänner ...

— Omkring min person?

— Öfverallt.

— Äro de då mäktigare än jag? utropade Henrik, blek af vrede och oro.

— Sire, en hemlighet säger man aldrig med hög röst; ursäkta mig: jag är statsman.

— Det är rätt.

— Och mycket klokt, tillade Chicot; men, för fan, vi äro ju alla statsmän!

— Min herre, sade hertigen af Anjou, vi vilja taga vårt ödmjuka farväl af konungen, om ni ej kan tala ut i vår närvaro.

Herr de Morvilliers tvekade. Chicot gaf akt på hvarje hans rörelse; han fruktade, att kansleren, så enfaldig han än var, möjligen lyckats upptäcka någonting mindre obetydligt, än hvad han förut meddelat.

Konungen gaf tecken åt kansleren att komma närmare, åt hertigen af Anjou att stanna kvar på sin plats och åt Chicot att tiga. I samma ögonblick hördes ett väldigt larm på Louvrens borggård. Konungen reste sig hastigt upp; Quélus och d'Epernon skyndade till fönstret, och hertigen af Anjou förde handen till sin värja, liksom hade detta hotande buller gällt honom.

— Ah, det är hertigen af Guise, som inträder i Louvren, utbrast Chicot.

Konungen gjorde en rörelse af förvåning.

— Ja, så är det, bekräftade gunstlingarne.

— Hertigen af Guise? stammade hertigen af Anjou.

— Kors, det var besynnerligt, att hertigen af Guise är i Paris, sade långsamt konungen, som i Morvilliers' häpna blickar läste det namn, denne ämnat tillhviska honom.

— Det meddelande ni hade att göra mig, syftade det på min kusin af Guise? frågade han sakta.

— Ja, sire, det var han, som förde ordet vid sammankomsten, svarade kansleren i samma ton.

— Och de andra.

— Jag vet inga flere.

Henrik kastade en frågande blick på Chicot.

— För knäfveln, utropade gascognaren, i det han antog en kunglig hållning; låt min kusin af Guise komma in!

Därefter sade han halfhögt till konungen:

— Se där en, som du känner tillräckligt för att inte behöfva skrifva upp namnet.

Vakten öppnade bullersamt dörrarna.

— Inte mer än ena flygeldörren, ropade Henrik; båda öppnas för konungen!

Hertigen af Guise var tillräckligt nära för att höra dessa ord; men detta utplånade ej det smålöje, hvarmed han föresatt sig att hälsa konungen.

38.

Hertigen af Guise.

Bakefter hertigen af Guise följde en stor mängd officerare, hofmän och ädlingar, och bakom denna lysande svit trängdes folket, en visserligen mindre lysande, men säkrare och fruktansvärdare eskort. Folket måste dock stanna utanför, men uppgaf larmande jubelrop, då hertigen inträdde i slottet.

Vid åsynen af denna armé, som utgjorde den parisiske hjältens hedersvakt hvar gång han visade sig på gatorna, hade gardet fattat sina vapen: det slungade hotande blickar på folket och på triumfatorn.

Guise märkte hållningen hos dessa soldater, hvilkas öfverste var den tappre Crillon; han hälsade artigt på denne, som stod där rak och liknöjd, med spotsk orörlighet. Denna missaktning, som visades hans allmänt erkända makt, förvånade hertigen. Hans panna mulnade ett ögonblick.

— Ah! Är det ni, min kusin? sade konungen; hvad ni kommer med mycket buller och bång. Blåser man ej i trumpeterna också? Jag tyckte just, jag hörde det.

— Sire, svarade hertigen, i Paris ljuda trumpeterna endast för konungen, i lägret endast för fältherren. Här skulle trumpeterna ljuda för starkt för en undersåte; i lägret däremot skulle de ej ljuda tillräckligt starkt för en furste.

Henrik bet sig i läppen.

— Kors, hvad ni ser glad ut, min kusin! sade han efter en paus, under hvilken han skarpt betraktade den lothringske prinsen. Har ni i dag kommit från belägringen af la Charité?

— Ja, sire.

— Ert besök, min kusin, gör oss, på min ära, mycken heder, mycken heder.

Henrik III plägade flera gånger upprepa samma ord, då han ville dölja hvad han tänkte.

— Sire, sade hertigen, ers majestät skämtar utan tvifvel: huru är det möjligt, att mitt besök kan hedra den, hvarifrån all heder kommer?

— Jag menar, hertig af Guise, återtog Henrik, att hvarje god katolik brukar vid återkomsten från ett fälttåg först uppvakta Gud, i något af hans tempel; sedan blir det konungens tur. Frukta Gud och ära konungen; ni vet, min kusin, att detta är en till hälften religiös, till hälften politisk regel.

Hertigen af Guise rodnade. Konungen märkte detta; hans blick flyttades instinktmässigt från hertigen af Guise på hertigen af Anjou, och han såg med förvåning, att hans broder var lika blek, som hans kusin var röd. Han vände genast bort sina ögon och tog på sin en vänlig min, en förrädisk mask, under hvilken ingen bättre än Henrik III förstod att dölja sina kungliga klor.

— I alla händelser, hertig, sade han, kan ingenting jämföras med min glädje att se er lyckligt ha undgått krigets alla farliga skiften, ehuru, efter hvad man säger, ni ganska dristigt söker faran. Men faran känner er, min kusin, och den flyr er.

Hertigen bugade sig vid denna komplimang.

— Tillåt mig dock att säga er, min kusin: var ej så ifrig att uppsöka lifsfaror; ty detta är ju förödmjukande för sådana lättingar som vi, hvilka endast sofva, äta och jaga och ej kunna skryta af andra eröfringar än uppfinnandet af nya moder och nya böner.

— Ja, sire, svarade hertigen, i det han fäste sig vid det sista ordet, vi veta, att ni är en upplyst och from furste, och att ingenting kan komma er att förlora ur sikte Guds ära och kyrkans intressen. Det är därför vi nu med så mycket förtroende trädt inför ers majestäts ögon.

— Ser du din kusins förtroende, Henrik? sade Chicot, i det han pekade på ädlingarna hvilka af vördnad hade stannat i rummet utanför; — han har lämnat en tredjedel af förtroendet utanför dörren till ditt kabinett, och de två andra tredjedelarna utanför Louvren.

— Förtroende? upprepade Henrik; nalkas ni mig ej alltid med förtroende, min kusin?

— Sire, det förstås; men det förtroende, hvarom jag nu talar, har afseende på ett förslag, som jag ämnar göra er.

— Aha! Ni har något att föreslå mig, min kusin; tala då med förtroende, som ni säger, med fullt förtroende. Låt höra: hvad har ni att föreslå oss?

— Utförandet af en den skönaste idé, som allt sedan korstågens tider sysselsatt den kristna världen. Sire! fortfor hertigen och höjde rösten, så att han kunde höras ut i förmaket, — sire, benämningen den allrakristligaste konung är ej en tom titel... Den förpliktar till ett varmt nit för religionens försvar; kyrkans äldste son — hvilket också är er titel, sire — bör alltid vara färdig att försvara sin moder.

— Är kyrkan hotad af saracenerna, min bäste hertig? frågade Henrik. Eller eftersträfvar ni möjligen titeln konung... af Jerusalem?

— Sire, återtog hertigen, den stora folkmassa, som följt mig hit, skulle ej hedra mig så, om det ej vore för att löna mitt varma nit i försvaret af vår heliga tro. Redan före ers majestäts uppstigande på tronen hade jag den äran att tala vid ers majestät om ett förbund mellan alla goda katoliker.

— Ja, ja, inföll Chicot, jag kommer ihåg: ligan, för hin i våld, Henrik, S:t Bartolomeiligan! Sannerligen, min son, är du ej bra glömsk, som inte kommer i håg en så ljus idé!

Hertigen vände sig om vid dessa ord och slungade en föraktlig blick på Chicot, utan att ana hvilket intryck dessa ord gjorde på konungen, som hade hufvudet fullt af Morvilliers' nyligen afgifna berättelse. Hertigen af Anjou däremot blef helt förvirrad; han lade ett finger på sina läppar, stirrade på hertigen af Guise och stod där blek och orörlig som en marmorbild.

Denna gång märkte konungen ej detta tecken af hemligt förstånd mellan de bägge furstarne; men Chicot hviskade till honom:

— Se på din bror, Henrik.

Henrik blickade hastigt upp, och hertigen tog lika hastigt sitt finger från munnen; men det var redan för

sent; Henrik hade sett denna åtbörd och anat, hvad den betydde.

— Sire, fortfor hertigen af Guise, som ganska väl hade märkt Chicots hviskning, ehuru han icke märkt hans ord, — katolikerna ha verkligen kallat denna förening den heliga ligan, och dess förnämsta mål är att befästa tronen mot hugenotterna.

— Men, fortfor hertigen, det är ej nog att bilda en förening; man måste också ge den en riktning. I ett rike sådant som Frankrike förena sig ej flera millioner människor utan konungens samtycke.

— Flera millioner människor! utropade Henrik, som ej försökte dölja en känsla af öfverraskning, den man med skäl kunde tyda som ett tecken till förskräckelse.

— Flera millioner människor, upprepade Chicot; hm! Det var en liten nätt kärna af missnöjda, som, i fall den, hvilket är troligt, planteras af skickliga händer, skall bära en vacker frukt.

Denna gång tycktes det vara ute med hertigens tålamod; i det han stampade i golfvet, sade han:

— Det förvånar mig, sire, att ers majestät tillåter, det man så ofta faller mig i talet, då jag har den äran att med ers majestät afhandla så viktiga ämnen.

— Flera millioner människor utropade konungen, som tycktes ha svårt att svälja en sådan mängd på en gång, — hm! Det är mycket smickrande för den katolska religionen; men huru många protestanter finnas då i mitt rike, som skola utrotas af denna väldiga massa?

Hertigen syntes tänka efter.

— Fyra stycken, svarade Chicot.

Detta nya infall kom konungens vänner att gapskratta, medan hertigen af Guise rynkade ögonbrynen och ädlingarne i förmaket högt knotade öfver gascognarens djärfhet. Konungen vände sig långsamt mot dörren, hvarifrån sorlet hördes, och som Henrik, då han det ville, hade en ganska imponerande blick, upphörde mumlet. Därefter sade han till Guise:

— Nå, hertig, hvad önskar ni?.... Till saken!

— Jag önskar, sire... ty min konungs popularitet är mig måhända ännu kärare än min egen... jag önskar, att ers majestät öppet visar, det ers majestät är oss lika öfverlägsen i nit för den katolska religionen som i alla andra

afseenden, och att ers majestät således beröfvar de missnöjda all förevändning att åter börja krig.

— Åh, är det bara fråga om krig, min kusin, sade Henrik, så har jag ju trupper och det under ert befäl till; i det läger, ni lämnat, för att komma och gifva mig dessa förträffliga råd, har jag ju nära tjugufemtusen man.

— Sire, då jag talar om krig, bör jag kanske uttrycka mig tydligare.

— Förklara er, min kusin; ni är en stor fältherre, och ni bör ej betvifla, det jag med största nöje hör er mening beträffande dylika ämnen.

— Jag vill säga, sire, att i närvarande tid konungarne äro kallade att föra tvenne krig: det moraliska kriget, om jag så får uttrycka mig, och det politiska: kriget mot idéerna, och kriget mot människorna.

— Fan så bra framställdt! inföll Chicot.

— Tyst, narr! sade konungen.

— Människorna, fortfor hertigen, äro synliga, åtkomliga, dödliga; man anfaller och besegrar dem; och sedan man besegrat dem, ställer man dem inför rätta och hänger dem, eller ännu bättre...

— ... hänger man dem utan att ställa dem inför rätta, det är både lättvindigare och kungligare, inföll Chicot.

— Men idéerna, sire, fortfor hertigen, äro oåtkomligare; de smyga fram osynliga och utan hinder; i synnerhet dölja de sig för deras ögon, som vilja utrota dem. En idé, sire, måste man bevaka natt och dag; ty den idé, som i går af er knappt bemärktes, skall i morgon behärska er. En idé, sire, är en gnista, som faller i halmen; det fordras den noggrannaste tillsyn, och därför, sire, äro millioner väktare nödvändiga.

— Se så, nu bär det åt helvete med de fyra hugenotterna i Frankrike! utropade Chicot. Hvad jag beklagar dem!

— Nu, fortfor hertigen, ville jag föreslå ers majestät att utnämna en anförare för det heliga förbundet.

— Har ni talat till slut, min kusin? frågade Henrik.

— Ja, sire, och utan omsvep, som ers majestät kunnat finna.

— Nå, sade konungen, hvad tänken I härom, mina herrar?

Utan att svara fattade Chicot en lejonhud vid svansen, drog den bort i ett hörn af rummet och lade sig därpå.

— Hvad gör du, Chicot? frågade konungen.

— Sire, sade Chicot, man påstår, att sömnen är en god rådgifvare. Jag vill således sofva, sire; och i morgon, då mitt hufvud är uthviladt, skall jag svara min kusin af Guise.

Sedan han sagt detta, sträckte han ut sig på lejonhuden. Hertigen slungade en ursinnig blick på gascognaren, hvilken besvarade den med en väldig snarkning.

— Välan, yttrade hertigen, hvad tänker ers majestät om saken?

— Jag tänker, att ni nu som alltid har rätt, min kusin; sammankalla således de förnämsta af edra ligister, infinn er i morgon i spetsen för dem, och jag skall då utvälja den man, som bäst passar att bli religionens försvarare.

Hertigen af Anjou ämnade aflägsna sig tillika med hofvet; men då konungen märkte detta, sade han:

— Stanna, min bror; jag har något att säga dig.

Hertigen af Guise gick, åtföljd af sin svit. Ett ögonblick därefter hördes massans rop, som hälsade honom vid utgåendet ur Louvren, liksom den gjort, då han kom. Chicot snarkade alltjämt, men vi våga likväl ej svara för, att han sof.

39.

Castor och Pollux.

Hertigen af Anjou, som under den föregående scenen lyckats bibehålla ett utseende af likgiltighet, undantagandes i Chicots och hertigens af Guise ögon, efterkom utan misstroende Henriks önskan.

— Min bror, sade kungen, sedan han förvissat sig om, att ingen mer än Chicot fanns kvar i kabinettet, vet du, jag är en ganska lycklig furste.

— Sire, sade hertigen, ers majestäts lycka, om ers majestät verkligen finner sig lycklig, är endast en belöning, den himlen är skyldig era förtjänster.

Henrik fixerade sin bror.

— Ja, mycket lycklig, återtog han; ty då jag ej själf kan skapa några stora idéer, så upprinna de i mina vän-

ners hjärnor. Så t. ex. är det en verkligt stor idé, som min kusin af Guise nyss utvecklat för oss.

Hertigen bugade sig jakande.

Chicot tittade upp med ena ögat, liksom hörde han ej tillräckligt, då han blundade på bägge, och liksom behöfde han se konungens ansikte för att bättre förstå hans ord.

— Att, fortfor Henrik, under samma banér förena alla katoliker och att på detta sätt oförmärkt beväpna hela Frankrike, så att jag ständigt har en armé färdig att marschera mot engelsmännen, nederländarne eller spaniorerna, utan att dessa ha en aning därom, detta, Frans, är verkligen en ypperlig tanke.

— Ja, är det inte det, sire? inföll hertigen af Anjou, förtjust att se sin bror så helt och hållet gå in på hertigens af Guise åsikter.

— Ja; och jag tillstår, att jag känner mig hågad att rikligen belöna uppfinnaren af ett så härligt förslag.

Chicot tittade upp med bägge ögonen, men blundade genast åter; han hade på konungens ansikte varseblifvit ett af dessa omärkliga leenden, dem endast han förmådde urskilja, han, som bättre än någon annan kände Henrik, och detta leende var nog för honom.

— Ja, fortfor konungen, jag upprepar ännu en gång, att ett dylikt förslag förtjänar sin belöning, och jag skall göra allt för den, som uttänkt det. Är det verkligen hertigen af Guise, Frans, som är upphofsman till denna vackra idé eller, rättare sagdt, detta vackra verk; ty verket är ju redan påbörjadt, min bror, eller hur?

Hertigen af Anjou gjorde en jakande åtbörd.

— Så mycket bättre, återtog konungen. Jag sade att jag var en lycklig furste, men jag borde ha sagt att jag är alltför lycklig, Frans, emedan mina vänner ej allenast uttänka dylika saker, utan äfven, i sin ifver att vara sin konung och frände nyttiga, själfva utföra dem; men ännu en gång frågar jag dig, min käre Frans, om det verkligen är min kusin af Guise, jag har att tacka för denna utomordentliga idé?

— Nej, sire; kardinalen af Lothringen tänkte därpå redan för tjugu år sedan, och endast S:t Bartolomeinatten har hindrat utförandet däraf, eller, snarare, för ögonblicket gjort det onödigt.

— Ack, hvilken skada, att kardinalen af Lothringen är

död! Jag skulle annars låtit utnämna honom till påfve efter Gregorius XIII, då denne en gång dör. Men, fortfor Henrik med den beundransvärda fryntlighet, som gjorde honom till den förste aktören i hans rike, hans brorson har ju i stället ärft denna idé och gjort den fruktbärande. Olyckligtvis kan jag ej göra honom till påfve, men jag skall göra honom... Men hvad skulle jag då kunna göra honom till, som han ej redan är? säg mig det, Frans.

— Sire, svarade Frans, fullkomligt villad af sin brors ord, ni öfverdrifver verkligen er kusins förtjänster. Denna idé är, som jag redan sagt, blott ett arf; dessutom finns det ännu en annan person, som hjälpt honom att draga nytta af detta arf.

— Och det är hans broder kardinalen, eller hur?

— Visserligen har äfven han någon andel däri; men det är likväl icke honom jag menar.

— Det är då Mayenne?

— Ack, sire, sade hertigen, nu gör ni verkligen denne för stor ära.

— Nå, det är sant. Hur är det möjligt att tro, att en politisk idé skulle kunna födas i en sådan slaktares hjärna? Men hvem är det då, jag har att tacka för detta bistånd, som skänkes åt min kusin af Guise?

— Mig, sire, svarade hertigen.

— Dig! sade Henrik, i det han låtsade den högsta förvåning.

Chicot tittade upp med ena ögat. Hertigen bugade sig.

— Huru! sade Henrik; då jag såg hela världen i harnesk emot mig, då prästerna predikade mot mina laster, poeter och smädeskrifvare hånade mina löjligheter, lärde och statsmän kritiserade mina fel; då mina vänner skrattade åt min vanmakt, och min ställning var till den grad kinkig, att jag magrade af och fick grå hår, då närde du en sådan idé, Frans? Du, som... jag tillstår det, men betänk, människan är svag, och konungar äro blinda... du, som jag ej alltid ansåg för min vän! Ack, Frans, hvad jag är brottslig!

Och helt rörd, efter hvad det tycktes, räckte Henrik handen åt sin bror.

Chicot öppnade på ena ögonlocket.

— Ja, återtog Henrik, det är en förträfflig idé. Då jag icke längre kan pålägga skatter eller uppbåda trupper utan

att väcka missnöje; då jag hvarken kan gå eller stå, sofva eller vaka utan att väcka åtlöje, så kommer nu hertigen af Guise, eller rättare du, min bror, med en idé, som på en gång förskaffar mig armé, pengar, vänner och hvila. Men för att denna hvila skall bli varaktig, Frans, är blott en sak nödvändig.

— Hvilken då?

— Min kusin talade ju nyss om, att jag borde sätta en anförare i spetsen för detta stora företag?

— Ja, visserligen.

— Som du lätt inser, Frans, kan denne anförare ej vara någon af mina gunstlingar; ingen af dem har på en gång det hufvud och det mod, som därtill erfordras. Quélus är tapper, men för mycket sysselsatt med sina kärleksäfventyr; Maugiron är tapper, men fåfäng och tänker ej på annat än sin dräkt. Schomberg är tapper, men har icke tillräckligt förstånd, det måste till och med hans bästa vänner erkänna. D'Epernon är tapper, men han är en stor skrymtare, på hvilken jag ej ett ögonblick kan lita. Som du vet, Frans, sade Henrik med stigande förtroende, är det en af konungarnes tyngsta bördor att ständigt nödgas förställa sig. Därför är det mig en vederkvickelse, då jag, såsom nu, kan få tala öppenhjärtigt.

Chicot blundade med bägge ögonen.

— Välan, återtog Henrik, om min kusin af Guise fostrat denna idé, i hvars utveckling du tagit en så betydlig del, Frans, så är det honom det tillkommer att sätta den i verket.

— Hvad säger ni, sire? utropade Frans, flämtande af oro.

— Jag säger, att för att rätt leda en sådan rörelse erfordras det en stor furste i spetsen för den samma.

— Men, sire, tag er till vara!

— En furste, som på en gång är skicklig fältherre och skicklig underhandlare.

— I synnerhet skicklig underhandlare, upprepade hertigen.

— Nåväl, Frans, passar ej Guise i alla afseenden till denna förtroendepost?

— Min bror, svarade Frans, hertigen af Guise är redan ganska mäktig.

— Ja, visserligen, men det är just hans makt, som utgör min styrka.

— Hertigen af Guise styr armén och borgerskapet, kardinalen af Lothringen kyrkan, Mayenne är ett redskap i de bägge brödernas händer; sire, ni samlar nog mycken makt inom ett enda hus, en enda ätt.

— Det är sant, Frans, sade Henrik, jag har allt tänkt därpå.

— Om Guiserna ändå voro franska prinsar, kunde det så vara; det vore då fördelaktigt att öka det franska konungahusets anseende.

— Visserligen; men nu äro de lothringska prinsar.

— Ja, anmärkte Frans, och de tillhöra ett hus, som ständigt täflat med vårt.

— Frans, utropade Henrik, jag trodde verkligen ej, att du var så god statsman! Ja, det som kommer mig att magra, som ger mig grå hår, det är lothringska husets oupphörliga stigande i bredd med vårt eget; ser du, Frans, det går ingen dag förbi, utan att dessa Guiser, hvilka, såsom du nyss så riktigt anmärkte, besitta all makt i staten... det går ingen dag förbi, utan att antingen hertigen, kardinalen eller Mayenne genom djärfhet eller slughet, våld eller list beröfva mig någon del af min makt, någon del af mina företrädesrättigheter, utan att jag förmår det minsta emot dem. Ack Frans, om vi förr hade haft denna förklaring, om jag kunnat läsa i ditt hjärta, såsom jag nu läser däri, skulle jag i dig funnit ett stöd, skulle jag bättre än som skett förmått att göra dem motstånd; men nu är det för sent.

— Hvarför det?

— Emedan det skulle föranleda en strid, och all strid tröttar mig; därför utnämner jag honom till chef för ligan.

— Du gör orätt, min bror, sade Frans.

— Men hvem vill du då, att jag skall utnämna, Frans? Hvem vill mottaga denna farliga post? Ja, den är farlig, ty genomskådade du ej hertigens afsikt? Han önskade tydligen, att jag skulle göra honom till chef, och skulle jag nu utnämna någon annan i hans ställe, blefve denne hans dödsfiende.

— Utnämn då en person, som är tillräckligt mäktig, så att hans makt, understödd af er egen, ej kan ha något att frukta af de trenne lothringska prinsarna.

— Ack, min gode broder, sade Henrik i nedslagen ton, jag vet ingen, som befinner sig i denna ställning.

— Se er då omkring, sire.

— Nå, än sedan? Jag ser ingen annan än dig, min bror, och Chicot, de enda, hvilka jag kan anse som mina verkliga vänner.

— Ack, sade hertigen, du förstår då ej, min bror?

Henrik såg på hertigen af Anjou, såsom hade en slöja fallit från hans ögon.

— Hvad! Skulle det vara möjligt? utbrast han.

Frans gjorde en jakande åtbörd.

— Men nej, sade Henrik, du kan ej samtycka härtill, Frans. Befattningen är för svår; du skulle visst aldrig kunna vänja dig vid att låta dessa borgare exercera inför dig eller att genomse deras prästers predikningar, eller, i händelse af sammandrabbning, förrätta bödelstjänsten i det till slaktarhus förvandlade Paris; man måste därtill vara tredubbel såsom Guise, och ha en högra arm, som heter Karl, och en vänstra, som heter Ludvig. Hertigen slaktade rätt bra S:t Bartolomeidagen, eller hur, Frans?

— Ja tyvärr, alltför bra, sire.

— Men, Frans, du svarar ej på min fråga. Hvad! Skulle du kunna förmå dig till det, jag sade? Skulle du vilja komma i beröring med dessa fårskallar med kastruller på hufvudet i stället för hjälmar? Skulle du vilja göra dig populär, du, den förnämste vid hela vårt hof? Vid Gud, min bror, man förändras då bra mycket med åren!

— Jag skulle kanske ej göra allt det där för min egen skull, sire, men jag gör det bestämdt för er skull.

— Gode, förträfflige broder, sade Henrik, i det han med fingerspetsen borttorkade en tår, som aldrig funnits till.

— Det skulle således ej misshaga dig, Henrik, sade Frans, om jag åtoge mig det uppdrag, du ämnat anförtro hertigen af Guise?

— Misshaga mig! ropade Henrik; nej, det gör det visst icke; tvärtom förtjusar det mig. Du hade således också tänkt en smula på ligan. Så mycket bättre! Således hade du också en ande i den stora idéen: hvad säger jag? Andel, nej, brorslotten! Jag finner verkligen, att jag är omgifven af öfverlägsna snillen, och att jag själf är den största åsnan i mitt rike.

— Åh, ers majestät skämtar!

— Jag! Gud bevare mig därifrån! Saken är därtill för allvarsam. Jag säger rent ut, som jag tänker, Frans; du befriar mig från en stor förlägenhet, så mycket större, som jag sedan någon tid ej är rätt frisk. Men låt oss nu återkomma till det viktiga ämnet för vårt samtal; dessutom, hvartill behöfver jag förstånd, då jag kan anlita ditt? Jag skulle således, som du sade, utnämna dig till chef för ligan, eller hur?

Frans spratt till af glädje.

— Ack, sade han, om ers majestät ansåge mig värdig detta förtroende!

— Förtroende, säger du, Frans! När ej hertigen af Guise är denne chef, hvem skulle jag då behöfva misstro? Månne själfva ligan? Skulle möjligen ligan vara farlig för mig? Tala, bäste Frans; säg mig allt.

— Ah, sire! sade hertigen.

— Hvad jag är dum! återtog Henrik; om så vore, skulle ej min bror vilja bli dess chef, eller, rättare sagdt, från det ögonblick min bror vore dess chef, hade jag ej mer något att frukta. Detta är ju fullt logiskt, och vår informator har ej stulit sina pengar, då han lärt oss logiken. Således hyser jag icke mer något misstroende. Dessutom känner jag tillräckligt många behjärtade män i Frankrike för att veta, att jag i godt sällskap kan draga svärdet mot denna liga, i fall den blefve för närgången.

— Det är sant, sire, svarade hertigen, konungen är ju alltid konung.

— Men, sade Henrik, just nu fick jag en idé; det är märkvärdigt, hur många sådana nu för tiden framkläckas!

— Hvilken idé, min bror? frågade hertigen, som genast blef orolig, emedan han knappast vågade tro på den stora lyckan att bli utnämnd.

— Jo, vår kusin Guise har troligen föresatt sig att bli ligans chef. Äfven han vill säkert ha befälet.

— Befälet, sire?

— Ja visst; säkert har han ej uttänkt saken för annat, än att den skulle vara honom till gagn. Visserligen säger du dig ha varit honom behjälplig; men akta dig, Frans; han är inte den man, som man afspisar så lätt.

— Ah, sire!

— Jag vill slå vad, Frans, att han har ärelystna planer. Han vet, att jag är så liknöjd.

— Ja, men i samma stund du för honom antydt din vilja, skall han gifva vika.

— Eller låtsa göra det. Som jag sagt: tag dig till vara, Frans; min kusin Guise har en lång arm. Jag vore till och med frestad att säga, det han har långa armar, och att ingen i hela riket, konungen inberäknad, räcker så långt som han, då han sträcker ut dem, ty med ena handen når han Spanien, med den andra England.

— Men sade Frans, om ers majestät anser honom så farlig, är detta ännu ett skäl att gifva mig befälet öfver ligan och på det sättet ställa honom emellan er och min makt; då kan man vid första förräderi, han gör sig skyldig till, ställa honom för rätta.

Chicot tittade upp.

— Ställa honom för rätta, Frans! Sådant var lätt att göra för Ludvig XI, som var mäktig och rik; han kunde ställa till rättegångar och resa schavotter, han. Men jag har ej ens nog pengar att betala det svarta sammet, jag vid ett dylikt tillfälle skulle behöfva.

Härvid slungade Henrik på hertigen en blick, som denne ej förmådde uthärda.

Chicot blundade åter.

Nu uppstod ett ögonblicks tystnad. Konungen var den förste, som bröt den.

— Man måste därför öfverväga allt, min käre Frans; inga borgerliga krig, inga tvister mellan mina undersåtar! Jag är son till Henrik den käcke och Katarina den listiga. Jag har ärft litet af min goda mors listighet; jag vill nu låta kalla hertigen af Guise och skall gifva honom så många löften, att vi nog i all vänlighet skola komma öfverens om saken.

— Sire, utropade hertigen af Anjou, ni lämnar mig då befälet, eller hur?

— Ja visst. Det är min högsta önskan; men likväl vill jag ej, att det alltför mycket skall misshaga min kusin, hertigen af Guise.

— Var lugn, sade hertigen af Anjou; om det ej finns något annat hinder, åtager jag mig att genast uppgöra saken med hertigen.

— Du ämnar då göra honom ett besök? Ack, betänk, min bror, att du då gör honom alltför mycken ära!

— Nej, sire, jag ämnar icke gå till honom. Han väntar

mig i mina rum. Konungen hade rätt att erhålla hertigens af Guise första besök; men jag har rätt till det andra.

— Ack, min bror, sade Henrik, hvad jag gillar, att du på detta sätt vidmakthåller våra företrädesrättigheter, dem jag ibland har den svagheten att glömma!

Hertigen fattade sin brors hand för at kyssa den.

— Hvad gör du, Frans? Nej, i min famn, vid mitt hjärta, där är din rätta plats.

Och de båda bröderna omfamnade hvarandra flera gånger, till dess hertigen af Anjou slutligen så godt som slet sig ur konungens armar, hvarefter han, med hjärtat klappande af glädje, lämnade rummet.

Konungen skar tänderna af vrede och skyndade genom en lönngång in i ett slags tambur, som gränsade till hertigens rum och hvarifrån han mycket väl kunde höra samtalet.

— Knäfveln besitta, sade Chicot, i det han öppnade ögonen och satte sig upp; hvad familjescener ändock äro rörande att skåda! Jag trodde mig ett ögonblick se Castors och Pollux' möte i Olympen.

40.

Lyssna är bästa sättet att få höra.

Hertigen af Anjou visste ganska väl, att nästan alla rum i Louvren voro så konstruerade, att äfven sakta uttalade ord kunde höras af den, som ville lyssna. Narrad af broderns vänlighet, glömde han dock detta eller fäste ingen vikt därvid.

Henrik III skyndade in i sitt observatorium, i samma stund hans bror inträdde i sina rum, så att ej ett enda af de bägge hertigarnes ord undföll honom.

— Välan, nådig herre? yttrade lifligt hertigen af Guise.

— Ja, hertig, nu är jag här.

— Ers höghet var bra blek.

— Märkbart? frågade hertigen orolig.

— Ja, åtminstone för mig.

— Konungen märkte dock ingenting.

— Nej, det tror icke heller jag. Hans majestät höll ers höghet kvar, utan tvifvel för att tala om mitt förslag?

— Ja, hertig.

Nu uppstod ett ögonblicks brydsam tystnad, hvars betydelse Henrik ganska väl förstod.

— Hvad säger hans majestät därom? frågade hertigen af Guise.

— Konungen gillar den storartade idéen, men han fruktar att i spetsen för företaget se en så farlig man som ni.

— Nå, då äro vi ju nära att misslyckas?

— Jag fruktar det nästan, min käre hertig; ligan synes mig kväfd i sin verksamhet.

— Ah, sade hertigen, det vore att sluta, innan man ännu ens börjat.

— De äro lika sluga båda två, hviskade en gäckande röst tätt invid Henriks öra. Henrik vände sig hastigt om och fick se Chicot.

— Ja så, du har följt mig, din skälm! sade konungen.

— Tyst, min son, du hindrar mig att höra hvad de säga.

Konungen ryckte på axlarna; men som Chicot var den enda mänskliga varelse, till hvilken han hade fullt förtroende, så började han åter lyssna.

Hertigen af Guise tog åter till ordet.

— Nådig herre, sade han, i så fall tyckes det mig, att konungen genast bort gifva ett vägrande svar. Skulle han kanske ämna kringskära min makt?

— Jag tror nästan det, svarade hertigen tvekande.

— Han skulle då förstöra hela saken.

— Visserligen, återtog hertigen af Anjou; och då det är ni, som bragt förslaget å bane, har jag ansett mig på allt sätt böra bistå er, och det har jag äfven gjort.

— På hvad sätt, nådig herre?

— Jo, konungen har gifvit mig makt att uppehålla ligan eller att — tillintetgöra den.

— Hur skulle det gå till? frågade hertigen af Guise, hvars ögon ovillkorligt blixtrade.

— Ni förstår väl, att detta alltid beror af de förnämsta medlemmarnes samtycke och bifall. Tänk, om han, i stället för att utnämna hertigen af Guise till chef för företaget, utsåge hertigen af Anjou?

— Ha! utbrast hertigen af Guise, som hvarken kunde

återhålla detta utrop eller hindra blodet att stiga upp i ansiktet.

— Bra! sade Chicot; nu komma hundarna att slåss om benet.

Men till stor förvåning för Chicot och synnerligast för konungen, som hade mindre reda på saken, återtog hertigen af Guise med lugn, nästan glädtig ton:

— Ni är en slug politiker, nådig herre, om ni så ställt till.

— Jag har gjort det, sade hertigen. Tillfället var gynnande, och jag begagnade mig däraf. Emellertid, min bäste hertig, är ännu ingenting beslutadt, och jag har ej velat afgöra något, förrän jag fick tala vid er, emedan jag ännu icke vet, hvarthän detta skall leda oss.

— Välan, jag vill säga er, nådig herre, icke hvarthän det skall leda oss, ty det vet endast Gud, men hvartill det kan tjäna oss. Ligan är rikets armé nummer två; således, när jag kommenderar den egentliga armén och min bror kardinalen leder kyrkan, skall ingenting kunna göra oss motstånd, så länge vi äro förenade.

— En omständighet är dock, sade hertigen af Anjou, att jag är närmaste arftagaren till tronen.

— Aha! hviskade Henrik.

— Men, nådig herre, så nära arfvinge ni än är till kronan, måste ni i alla fall beräkna möjliga händelser.

— Ack, hertig, jag har redan tusen gånger afvägt dem.

— Först har ni konungen af Navarra.

— Åh, han oroar mig inte; han tänker ej på annat än sina kärleksäfventyr.

— Misstag, ers höghet! Han är fattig, mager och uthungrad; han liknar dessa vildkatter, som vid blotta lukten af en råtta kunna sitta hela natten i en källarglugg, medan däremot den feta, välfödda huskatten ej vårdar sig att sträcka ut sin sammetstass efter rofvet. Konungen af Navarra lurar på er; han förlorar hvarken er eller er bror ur sikte; han fikar efter er tron. Låt blott ett olycksfall träffa monarken, så skall ni få se, hur spänstiga muskler den magra katten har, och hur han tar ett enda språng från Pau till Paris för att låta er känna sina klor.

— Ett olycksfall för monarken? upprepade Frans långsamt, i det han frågande betraktade hertigen af Guise.

— Aha, sade Chicot; hör noga på, Henrik; den där

Guise säger eller snarare skall komma att säga ganska lärorika saker, dem jag råder dig att lägga på minnet.

— Ja, nådig herre, upprepade hertigen af Guise, ett olycksfall! Sådana äro ej sällsynta inom er familj, det vet ni lika väl som jag, kanske bättre. En furste kan i dag vara vid god hälsa och i morgon plötsligt hemsökas af en tvinsot; en annan åter räknar på en framtid af många år, medan han kanske blott har några timmar att lefva.

— Hör du, Henrik, hör du? hviskade Chicot och fattade konungens darrande och kalla hand.

— Ja, det är sant, sade hertigen af Anjou med så dof röst, att konungen och Chicot måste fördubbla sin uppmärksamhet. Det är sant, att prinsarne af min ätt tyckas födda under en olycklig stjärna; men min bror Henrik är, Gud ske lof! frisk och sund; han har fordom uthärdat krigets mödor och ej dukat under för dem. Med ännu mer skäl skall han nu kunna räkna på en framtid, nu, då hans lif endast är en kedja af förströelser, dem han lika väl uthärdar, som han förut uthärdade mödorna.

— Ja; men, nådig herre, påminn er en sak, nämligen att de förströelser, åt hvilka Frankrikes konungar öfverlämna sig, ej alltid äro utan fara, såsom det t. ex. var med er far, Henrik II, som också lyckligt hade undsluppit krigets faror, men ändock föll offer för de förströelser, hvarom ni talar. Montgommerys lans var väl ett trubbigt vapen och oskadligt för ett harnesk, men icke för ett öga; också dog konung Henrik II däraf. Hvad angår er högstsalig bror Frans II, så måste ni medge, nådig herre, att en åkomma i örat inte är af mycken vikt, och ändock medförde den döden. Också har jag mer än en gång hört sägas, att denna dödliga sjukdom hade blifvit hälld i Frans II:s öra af någon, som man ganska orätt benämnde slumpen, emedan han bar ett mycket kändt namn.

— Hertig! mumlade Frans rodnande.

— Ja, nådig herre, fortfor hertigen, sedan någon tid bringar konungatiteln olycka. Tänk på Anton af Bourbon: utan tvifvel var det konunganamnet, som orsakade det där bösskottet i axeln, ett olycksfall, som för hvarje annan än en konung ingalunda behöft vara dödligt, men af hvars följder han ändock dog. Tänk vidare på Johanna d'Albret, Béarnarens mor, som hade näsan att tacka för sin död, därför att hon luktade på ett par parfymerade

handskar. Detta olycksfall var oväntadt och förvånade alla, så mycket mer som man kände personer, hvilka just i det ögonblicket voro mycket angelägna om hennes död. Kan ni neka, nådig herre, att ej detta dödsfall mycket öfverraskade er?

Hertigens enda svar var en rynkning på ögonbrynen, som åt hans lömska blick gaf ett ännu hemskare uttryck.

— Och olycksfallet med Karl IX är äfven något, som förtjänar omtalas. Han hade hvarken örat, ögat, axeln eller näsan att tacka för sin död; hans baneman var munnen; det är farligt att läsa i jaktböcker, hvilkas blad sitta så fast ihop, att man hvart ögonblick behöfver väta på fingret; de gamla luntorna förskämma saliven, och ingen människa, ej ens en konung, kan lefva länge med förskämd saliv.

— Hertig! Hertig! utbrast prinsen, jag tror, ni roar er med att hopdikta brott.

— Brott! Hvem talar om brott? Jag anför blott olycksfall; förstår ni inte? Det har aldrig varit fråga om annat, och den händelse, som inträffade med konung Karl IX på jakten, var ej äfven den ett olycksfall? Jag menar den där jakten, då ni i den ädelmodiga afsikten att döda vildsvinet, som rusade fram mot er bror, så hastigt sköt af, att ni, i stället för att träffa djuret, som ni siktade på, träffade ett helt annat mål. Detta bösskott, nådig herre, bevisar mer än något annat, hur lätt man kan råka ut för ett olycksfall. Vid hofvet känna alla er skicklighet, nådig herre. Ers höghet förfelar aldrig sitt mål, och ni måtte blifvit bra förvånad, att ni den gången kunde göra det.

— Men, sade hertigen af Anjou, i det han försökte återvinna sin fattning, hvad fördel kunde jag väl ha af min brors, konungens död, då Karl IX:s efterträdare skulle bli Henrik III?

— Vänta litet, nådig herre; det fanns redan en ledig tron, Polens. Karl IX:s död lämnade ännu en annan ledig, Frankrikes nämligen. Det är naturligt, att er äldste bror utan betänkande skulle ha valt Frankrikes tron. Men Polens var emellertid ej att förakta. Dessutom hade ni alltid kommit ett steg närmare, och det var således er olycksfallen skulle gynnat. Henrik III återkom visserligen från Warschau inom tio dagar; hvarför skulle ej ni,

i händelse ett nytt olycksfall inträffat, kunnat göra, hvad Henrik III gjorde?

Henrik III såg på Chicot, som i sin ordning blickade på konungen, men ej med det hånfulla och gäckande uttrycket, som vanligen uppenbarades i narrens ögon, utan med ett nästan ömt deltagande, hvilket dock snart försvann från hans ansikte.

— Hvad drar ni för slutsats, hertig? frågade prinsen, i det han afbröt eller snarare bjöd till att göra slut på detta samtal, hvari hertigens af Guise missnöje så tydligt röjde sig.

— Jag drar den slusats, nådig herre, att, som vi nyss sagt, hvarje konung är underkastad sitt olycksfall. Således är ni Henrik III:s oundvikliga olycksfall, helst om ni blir chef för ligan, ty att vara chef för ligan är nästan det samma som att vara konungens konung, oberäknadt att, om ni blir chef för ligan, ni tillika undanröjer det olycksfall, som möjligen kunde hota ers höghets snart inträffande regering: jag menar Béarnaren.

— Snart inträffande! Hör du? hviskade Henrik III.

— Visst hör jag, svarade Chicot.

— Således ... fortfor hertigen af Guise.

— Således, inföll hertigen af Anjou, skall jag mottaga befälet. Är ej det er mening?

— Hur kan ni tvifla därpå? sade den lothringske prinsen; jag besvär er att mottaga det.

— Och ni?

— Åh, var lugn; allt sedan i morse är mitt folk på fötter, och i kväll skall Paris bli egendomligt att skåda.

— Hvad ärna de då i afton ställa till i Paris? frågade Henrik.

— Ack, hvad du är enfaldig, min son! I afton skall ligan undertecknas offentligt, förstår du; ty det är länge som man hållit på därmed i smyg. De väntade bara på ditt bifall; du gaf det i morse, och i afton sker undertecknandet. För knäfveln, Henrik, du ser, att dina olycksfall ... ty du har två ... att dina olycksfall, de båda hertigarne, ej låta tiden gå förlorad.

— Godt, sade hertigen af Anjou; vi råkas i afton, hertig.

— Ja, vi råkas i afton, upprepade Henrik.

— Hvad! återtog Chicot; tänker du då utsätta dig för

att löpa omkring på gatorna i din hufvudstad i afton, Henrik?

— Ja visst.

— Akta dig för olycksfall, Henrik.

— Ah, var lugn: jag skall bli väl eskorterad; dessutom kan ju du följa med mig.

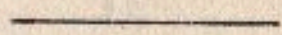
— Hvad nu då? Du tar mig för en hugenott, min son; nej, jag tackar. Jag är en god katolik, jag, och vill gärna underteckna ligan, och det tio gånger, om det behöfdes.

De båda hertigarnes röster hördes nu ej mera; samtalet var slutadt.

— Ännu ett ord, sade konungen, i det han hejdade Chicot, som ämnade gå sin väg, hvad tänker du om allt detta?

— Jag tänker, att hvar och en af era företrädare var okunnig om sitt olycksfall. Ni, munsjör Henrik, har således en stor fördel framför dem; ty, för knäfveln i våld, ni känner er bror, eller hur sire?

— Ja, svarade Henrik, det skall han, vid Gud, innan kort få röna!

ALEXANDER DUMAS

GREFVINNAN DE MONSOREAU

II

GREFVINNAN DE MONSOREAU

AF

ALEXANDER DUMAS

ÖFVERSÄTTNING

II

STOCKHOLM
SVENSKA BOKFÖRLAGET

STOCKHOLM 1912
KUNGL. HOFBOKTR. IDUNS TRYCKERI-A.-B.

1.

Ligans undertecknande.

Samma dag på aftonen lät hertigen af Guise hufvudstadens invånare underteckna ligan.

Oerhörda folkskaror styrde kosan till kyrkorna. Deras hållning var på en gång glädtig och hotande, synnerligast då de passerade förbi några trupper. Denna hållning äfvensom deras rop, hvisslingar och hotelser skulle ha oroat Morvilliers, om ej denne ämbetsman så väl känt sina goda parisare, som visserligen äro skämtsamma och kitsliga af sig, men ur stånd att af egen drift göra något ondt, med mindre någon elak vän drifver dem därtill eller en oförsiktig fiende utmanar dem.

Emellanåt syntes en och annan grupp, som eldigt drog sina rostade värjor ett stycke ur skidan; det var i synnerhet, då de passerade förbi något hus, där en hugenott bodde, som denna hotande åtbörd ägde rum. De skreko då: Saint-Barthélemy! Till bålet med kättarne!

Dessa rop lockade fram till ett fönster någon gammal piga eller präst, och reglarna skötos för porten. Lycklig och stolt öfver att ha skrämt en större pultron än han själf, skyndade då borgaren att fortsätta sitt segertåg.

I synnerhet på gatan l'Arbre Sec var trängseln förfärlig. Folkmassan sökte stojande komma fram till en klart skinande lykta, som hängde under en skylt, den våra läsare kanske igenkänna, då vi säga, att denna skylt föreställde en höna i blått fält, med underskriften: Vackra stjärnan.

På tröskeln till detta hus stod en man, utstyrd i en rutig bomullsmössa. Han svängde i ena handen en blottad värja och i den andra några pappersblad, hvilka redan till hälften voro fulltecknade, och ropade oupphörligt:

— Kommen, kommen, tappre katoliker; träden in på värdshuset Vackra stjärnan, där I skolen finna godt vin

och fryntliga ansikten. Kommen; denna natt skola de goda siktas från de onda; i morgon bittida skall man kunna skilja hvetet från agnarna. Kommen, mina herrar! I, som kunnen skrifva, kommen och skrifven; och I, som icke kunnen skrifva, kommen ändå och anförtron edra namn antingen åt mig, mäster La Hurière, eller åt min medhjälpare, herr Croquentin.

Herr Croquentin, en ung glop i hvit tröja och vid hvars gördel hängde en knif och ett skriftyg, uppskref verkligen på förhand grannarnes namn och i spetsen för dem sin värde husbondes, mäster La Hurières.

— Lefve mässan, mina vänner! skrek med full hals värden på Vackra stjärnan; lefve den heliga religionen, lefve mässan, uff!

Härvid var han nära att kväfvas af ansträngning och trötthet, ty denna entusiasm hade räckt sedan klockan fyra på eftermiddagen.

Följden var, att många, lifvade af samma nit, självva tecknade sina namn på La Hurières lista, om de kunde skrifva, och kunde de det icke, uppdrogo de åt Croquentin att göra det.

Saken var så mycket mera smickrande för La Hurière, som kyrkan Saint-Germain-l'Auxerrois låg i grannskapet och kunnat göra honom hedern stridig; men lyckligtvis voro de trogna talrika på denna tid, och i stället för att skada hvarandra skaffade tvärtom de båda ställena hvarandra kunder; de som ej kunnat intränga i kyrkan för att på högaltaret, där anteckningen skedde, få uppskrifva sina namn, försökte smyga sig fram till den disk, där La Hurière förrättade sin sekreteraresyssla; och de, som hos La Hurière förfelat sitt syfte, hoppades bli lyckligare i Saint-Germain-l'Auxerrois.

Då La Hurières och Croquentins listor voro fulltecknade, lät den förstnämnde oförtöfvadt säga till om tvenne nya. Han var helt stolt öfver sin framgång, hvilken skulle höja honom i hertigens af Guise tanke och slutligen förskaffa honom den högt uppsatta plats, hvarefter han så länge sträfvat.

Nu såg man en högväxt man tränga sig fram genom massan; medelst knuffar och sparkar banade han sig väg och lyckades slutligen komma fram till Croquentin. Han tog pennan ur en hederlig borgares hand och skref på en

alldeles ny sida sitt namn med en half tums höga bokstäfver och utstyrdt med de väldigaste slängar; sedan detta var gjordt, lämnade han med högtidlig min pennan till den, som stod bakom honom.

— Chicot! läste efterträdaren. För tusan! Det var hin till herre att skrifva grant!

Chicot, ty det var han, hade ej velat åtfölja Henrik III, utan sprang omkring i staden och undertecknade ligan för egen räkning. Sedan han skrifvit sitt namn på Croquentins lista, skyndade han genast till mäster La Hurière, som med en viss afund hade sett den ståtliga namnteckningen på sin medhälpares lista. Chicot mottogs således af honom, om ej med öppna armar, åtminstone med öppen lista, och sedan han tagit pennan från en ullhandlare, skref han för andra gången sitt namn med ännu siratligare slängar, hvarefter han frågade La Hurière, om han ej hade en tredje lista.

La Hurière förstod sig ej på skämt och var ej att narras med: han mumlade något om kättare och Chicot något om gårkock. La Hurière lade från sig sin lista för att föra handen till sin värja; Chicot kastade bort pennan för att draga sitt svärd, och sannolikt skulle scenen slutat med några värjstötar, hvarvid värden på Vackra stjärnan säkert kommit till korta, om ej Chicot i detsamma känt, att någon ryckte honom i armen. Det var konungen, förklädd till simpel borgare och åtföljd af Quélus och Maugiron, hvilka likaledes voro förklädda och utom de långa värjorna buro hvar sin bössa.

— Nå, nå, sade konungen, hvad är på färde? Goda katoliker i gräl! Det är, vid Gud, ett dåligt exempel!

— Högädle herre, sade Chicot, utan att låtsa igenkänna Henrik, banna den, som har orätt. Här står en lymmel, som skriker till de förbigående, att de skola teckna sina namn på hans lista, och då man skrifvit, skriker han ännu värre.

La Hurières uppmärksamhet afvändes nu genom nya ifriga katolikers ankomst, och han skildes snart af den påträngande folkhopen från kungen och Chicot, hvilka kommit upp på en trappa midt emot.

— Hvilken nitälskan för religionen i afton, på gatorna i min goda stad! sade Henrik.

— Ja, sire; men det är farligt för kättare, och ers maje-

stät vet, att ni är ansedd för en sådan. Titta åt vänster bara!

— Aha! Mayennes breda mun och kardinalens spetsiga tryne.

— Tyst, sire; man har goda kort på hand, när man vet, hvar man har sina fiender, men fienderna ej veta, hvar de ha oss.

— Tror du då, att jag har något att frukta?

— Ack, min Gud, i en sådan folkmassa kan man ej svara för någonting! Man har i fickan en knif, som helt behändigt och oförvarandes stickes in i grannens mage, utan att man precis vet hvarför, och grannen ger i samma minut upp andan. Låt oss därför gå åt ett annat håll, sire.

— Har någon sett mig?

— Det tror jag inte; men ni skall oförtöfvadt bli sedd, om ni stannar kvar här längre.

— Lefve mässan, lefve mässan! skrek nu en folkström, som kom från de öppna platserna och böljade, lik en stigande flod, in på gatan l'Arbre Sec.

— Lefve hertigen af Guise, lefve kardinalen, lefve hertigen af Mayenne! svarade den hop, som stod utanför La Hurières port och känt igen de lotringska prinsarne.

— Håhå! Hvad är det där för rop? utbrast Henrik III och rynkade ögonbrynen.

— Det är rop, som bevisa, att hvar och en bör stanna på sin plats; hertigen af Guise på gatan och vi i Louvren. Begif er tillbaka till Louvren, sire.

— Följer du med oss?

— Nej. Du har ej längre behof af mitt sällskap, min son; du är ju omgifven af din vanliga lifvakt. Framåt, Quélus, framåt Maugiron! Men jag, jag vill se skådespelet till slut; jag finner det sällsamt, till och med roligt.

— Hvart går du då?

— Jag vill gå och teckna mitt namn på de andra listorna, ty jag vill, att i morgon hundratals namnteckningar af mig skola kunna uppvisas på Paris' gator. Vi äro vid kajen, min son; god natt nu! Tag du af åt höger, jag går åt vänster; hvar och en har sin väg. Jag skyndar till Saint-Mery för att höra en ryktbar predikant.

— Hvad är det där för buller? sade plötsligt konungen; hvarför springa de så åt Pont-neuf till?

Chicot höjde sig på tåspetsarna, men kunde ej urskilja

annat än en skrikande och knuffande folkmassa, som tycktes bära något eller någon i triumf. Men hastigt delade sig massan midt för gatan des Lavandières och skingrade sig åt höger och vänster, så att föremålet för hopens hänryckning blef synligt. Det var en munk, som red på en skriande åsna och af människoströmmen fördes till det ställe, där konungen befann sig.

— Åhå! sade Chicot, så snart han fick sikte på mannen och kreaturet, hvilka nu uppträdde på scenen; jag talade nyss om en ryktbar predikant i Saint-Mery; nu behöfver jag inte gå så långt; hör nu litet på den här.

— En predikant på åsna! sade Quélus.

— Hvarför inte, min son?

— Hvilkendera är predikanten? frågade Henrik; de tala ju båda på en gång.

— Den understa är den vätaligaste, svarade Chicot, men den öfversta talar lättare franska; hör på, Henrik, hör på!

— Tyst! skreks från alla sidor. Tyst!

Alla tego. Man slog en ring omkring munken och åsnan, och munken började sitt tal.

— Mina bröder, sade han, Paris är en dråplig stad; Paris är konungariket Frankrikes stolthet, och parisarna äro ett kvickt folk, såsom visan säger.

Munken började härvid med full hals sjunga:

Parisaren, min söte vän,
Är kvick som själfva fan.

Vid denna sång började åsnan att så högljudt och envist ackompanjera, att hon afbröt ryttaren, och folket utbrast i skratt.

— Tig, Panurge, tig då! skrek munken; du får tala sedan, men låt mig tala först. Mina bröder, fortfor predikanten, jorden är en jämmerdal, där människan för det mesta måste läska sig med sina tårar.

— Han är ju drucken! sade konungen.

— Jag, som talar till eder, fortfor munken, jag återkommer från en landsflykt, liksom fordom de hebréer ur babyloniska fångenskapen, och Panurge och jag lefva nu endast af allmosor och försakelser.

— Hvem är Panurge? frågade konungen.

— Troligen superiorn i hans kloster svarade Chicot;

men tyst, låt oss höra på; den hedersmannen intresserar mig.

— Och hvem har jag att tacka härför, mina vänner? Jo ingen annan än Herodes. I veten, hvem jag menar med Herodes.

— Och du vet det också, min son, sade Chicot; jag har ju uttydt anagrammet för dig.

— Tack! sade konungen.

— Mina bröder, fortfor munken, se här min åsna, den jag älskar som ett lam, hon kan säga er, att vi på tre dagar har färdats från Villeneuve-le-Roi och hit för att vara närvarande vid denna dagens stora högtidlighet, och hur ha vi färdats? Jo:

Med börsen tom
Och strupen torr.

Men hvarken Panurge eller jag ha aktat därpå. Hvad är det, som tilldrager sig här, mina bröder? Är det i dag man afsätter Herodes? Är det i dag man sätter broder Henrik i kloster?

— Hör man på! sade Quélus; jag hade god lust att hugga sönder det där vinfastaget; hvad säger du om det, Maugiron?

— Bah! inföll Chicot; inte är det värdt att förarga sig öfver så litet Quélus. Går inte kungen alla dagar i kloster! Tro mig, Henrik, gör man dig ingenting värre, så bör du ej beklaga dig, eller hur, Panurge?

Åsnan, som hörde sitt namn nämnas, spetsade öronen och började skria af alla krafter.

— Hvad, Panurge, hvad! sade munken; har äfven du passioner? Mina herrar, fortfor han, jag har lämnat Paris i sällskap med tvenne reskamrater: Panurge, som är min åsna, och Chicot, som är hans majestäts hofnarr. Mina herrar, kunnen I säga, hvart min vän Chicot tagit vägen?

— Aha! sade konungen; den där är således din vän?

Quélus och Maugiron utbrusto i skratt.

— Du har just en hygglig vän, sade konungen, och mycket ärevördig. Hur heter han?

— Det är Gorenflot, Henrik; den där Gorenflot, som herr de Morvilliers nämnde ett par ord om.

— Talaren i Sanct Genovevas kloster?

— Just han.

— Om så är, vill jag låta hänga honom.
— Omöjligt.
— Hvarför? om jag får fråga.
— Emedan han inte har någon hals.
— Mina bröder, fortfor Gorenflot, I sen i mig en verklig martyr. Mina bröder, det är min sak, man i detta ögonblick försvarar eller, rättare, det är alla goda katolikers. I veten ej, hvad som tilldrar sig i provinserna och hvad hugenotterna ha för sig. Vi ha varit tvungna att i Lyon döda en, som predikade uppror. Så länge denna afföda finns kvar i Frankrike, skola de rättsinnige ej ha ett enda ögonblicks lugn. Låt oss således utrota hugenotterna. Till vapen, mina bröder, till vapen!
— Till vapen! upprepade flera röster.
— Vid Gud! sade konungen, laga så, att den där fyllhunden tiger, eller skaffar han oss ännu en Bartolomeinatt.
Chicot ryckte bössan från Quélus, smög sig bakom munken och gaf honom ett mustigt slag mellan skuldrorna.
— Mord! Mord! skrek munken.
— Hvad, är det du? ropade Chicot, i det han trädde sitt hufvud under munkens arm. Hur står det till?
— Hjälp mig, herr Chicot, hjälp mig! skrek Gorenflot; trons fiender vilja döda mig, men jag skall ej dö, utan att min röst först skall höras: till bålet med hugenotterna! Död åt béarnaren!
— Vill du tiga, ditt kreatur!
— Åt helvete med gascognarne! fortfor munken.
I detta ögonblick föll ett käpprapp på Gorenflots skuldra, så kraftigt, att han uppgaf ett rop af smärta. Chicot såg sig förvånad omkring. Slaget hade gifvits af en man, som blandade sig i massan, sedan han i förbigående tilldelat broder Gorenflot denna eftertryckliga tuktan.
— Hvem är det, som hämnar oss så eftertryckligt? sade Chicot för sig själf. Skulle det möjligen vara någon landsman? Jag måste underrätta mig därom.
Och genast började han att springa efter mannen med käppen, som, åtföljd af en enda person, aflägsnade sig utåt kajen.

2.

Gatan la Ferronnerie.

Chicot hade goda ben och skulle nog begagnat sig däraf för att hinna upp mannen, som slagit Gorenflot, om ej något besynnerligt i denne mans hållning, men allra mest i hans följeslagares, antydt, att det vore farligt att söka göra deras bekantskap.

Chicot insåg, att han endast på ett sätt kunde inbilla dem, att han ej följde dem, och det var att skynda om dem. Vid hörnet af gatan Tirechappe gjorde han också detta och skyndade att ställa sig på lur vid ändan af gatan des Bourdonnais.

De båda männen skyndade uppför gatan S:t Honoré, och med hattarna nedskjutna i pannan och kapporna uppdragna till ögonen togo de med brådskande steg och militärisk hållning vägen till gatan la Ferronnerie. Vid hörnet af nämnda gata stannade de för att se sig omkring.

Under tiden hade Chicot kommit ett långt stycke före dem och hunnit ungefär till midten af gatan. Här stod en hästbår. Chicot kastade en blick omkring sig, såg kusken insomnad på kusksätet och en kvinna, som oroligt tittade ut mellan hästbårens gardiner. Chicot kröp ned under en bred stenbänk.

Knappt hade han gömt sig där, förrän han fick se de båda männen stanna bredvid hästarna; en af dem vände sig till kusken, och som denne var hårdsöfd, lät den, som sökte väcka honom, en äkta gascognisk svordom undfalla sig, medan den andre, ännu otåligare, lindrigt stack kusken i armen med udden af sin dolk.

— Aha, sade Chicot, jag bedrog mig då ej; det var således landsmän; nu förvånar det mig inte mer, att de så eftertryckligt slogo till Gorenflot, efter han smädade gascognarne.

Den unga kvinnan lutade sig ut, och Chicot kunde nu bättre observera henne; hon var omkring tjugu år, ganska vacker men mycket blek.

De båda männen nalkades hästbåren. Den längste af dem fattade damens hand, och i det han satte foten på fotsteget, sade han:

— Nå, min älskade, hur är det med dig?

Damen svarade endast med ett sorgligt småleende.

— Ännu samma svaghet!! O, hvad det gör mig ledsen!

— Ja, hvarför har ni också fört den unga damen med er till Paris? sade den andra karlen ganska sträft; det är sannerligen en förbannelse, att ni ständigt skall ha en kjortel fastsydd vid er jacka.

— Ack, min käre Agrippa, sade mannen som först talat, det är så smärtsamt att skiljas från den man älskar!

— Vid Gud, ni kan göra mig förryckt med sådant där tal, återtog den vresige kamraten; är ni då kommen till Paris bara för kärleks skull, min vackre Celadon? Jag tycker likväl, att Béarn är tillräckligt stort för era känslosamma promenader, utan att ni behöfver utsträcka dem ända hit till detta Babylon, där ni mer än tjugu gånger i afton hållit på att störta oss i fördärfvet. Vänd tillbaka dit bort, om ni vill kuttra om kärlek; men här, vid Gud, spelas ej andra intriger än politiska, nådig herre!

Vid ordet nådig herre hade Chicot gärna velat titta upp, men han kunde det svårligen utan att äfventyra en upptäckt.

— Låt honom gräla, min söta, och oroa dig ej öfver hvad han säger. Det är nödvändigt för honom att brumma litet.

— Men, utropade den vresige kamraten, stig då åtminstone upp i hästbåren, om ni vill säga ömma saker åt er dam, ty ni skall då mindre äfventyra att bli igenkänd, än om ni står så här midt på gatan.

— Du har rätt, Agrippa, sade den förälskade gascognaren, och du ser min sötaste lilla, att han är bättre rådgifvare än man skulle tro. Maka därför åt dig, min älskade, ty jag hoppas du tillåter, att, då jag ej kan ligga för dina fötter, jag åtminstone sitter vid din sida.

— Jag ej allenast tillåter det, sire, svarade den unga damen, utan jag önskar det innerligt.

— Sire, mumlade Chicot, i det han ofrivilligt lyfte upp hufvudet och häftigt stötte det mot stenbänken, sire! Hvad vill det säga? Jag vill bli hängd, om jag förstår det minsta af allt detta; men, tålamod!

— O, hvad jag är lycklig, fortfor den, som kallades sire, utan att det ringaste låta oroa sig af sin väns otålighet, hvarvid han för öfrigt syntes van, — hvad jag är

lycklig! I dag är det en härlig dag. Här har jag mina goda parisare, som afsky mig hjärtligt och utan barmhärtighet skulle döda mig, om de bara visste, hur de skulle få fatt i mig, men ändå på allt sätt och vis arbeta att bana mig väg till tronen, och i mina armar håller jag den kvinna jag älskar! Hvar äro vi, d'Aubigné? Jag vill då jag blir kung, på detta ställe låta uppresa en staty, föreställande béarnarens skyddsängel.

— Béar . . .

Chicot tvärtystnade, ty han slog för andra gången hufvudet mot bänken.

— Vi äro på gatan la Ferronnerie, sire, och den bådar mig inte något godt, svarade d'Aubigné buttert.

— Det förefaller mig, fortfor Henrik, ty våra läsare ha utan tvifvel redan igenkänt konungen af Navarra, det förefaller mig, såsom öfverskådade jag tydligt hela mitt lif, såsom såge jag mig vara Frankrikes konung, stark och mäktig, men kanhända mindre älskad än jag i detta ögonblick är; det förekommer mig, som genomträngde min blick framtiden ända till min dödsstund. O, min älskade, upprepa ännu en gång, att du älskar mig, ty vid din röst veknar mitt hjärta!

Och med en melankolisk känsla, hvaraf han stundom öfverväldigades, lät béarnaren med en djup suck sitt hufvud sjunka ned mot sin älskarinnas axel.

— Ack, min Gud! sade den unga kvinnan förfärad, mår ni illa, sire?

— Bra! Det skulle bara fattas, sade d'Aubigné; vacker soldat, vacker general, vacker konung, som dånar!

— Nej, min älskade, lugna dig, sade Henrik; om jag dånade vid din sida, vore det blott af sällhet.

— I sanning, sire, jag vet ej, hvarför ni skrifver er för Henrik af Navarra; ni borde ta er ett ömt herdenamn. Hur är det möjligt, att ni så litet kan komma öfverens med fru Margot, då I likväl båda två ären så ömsinta och poetiska!

— Ack, d'Aubigné, för Guds skull tala ej om min gemål! Tänk, om vi skulle möta henne!

— Men hon är ju i Navarra, eller hur? sade d'Aubigné.

— Besitta! Är inte jag också i Navarra? Man tror ju åtminstone, att jag är där. Agrippa, kom och stig upp.

— Nej, min själ, svarade d'Aubigné; jag går hellre bak-

efter; jag skulle besvära er, eller, hvad ännu värre är, ni skulle besvära mig.

— Stäng då dörren, din béarniska björn, och gör som du vill, sade Henrik.

Därefter vände han sig till kusken och tillade: Lavarenne, dit du vet!

Hästbåren aflägsnade sig långsamt, åtföljd af d'Aubigné, som, på samma gång han bannade vännen, ville vaka öfver konungen.

Deras aflägsnande befriade Chicot från en förfärlig oro, ty den oförsiktige, som åhört detta samtal, kunde anse sig som död, i fall han upptäcktes.

— Skall jag låta Valois veta det här? sade Chicot, i det han kröp fram. Men hvarför skulle han behöfva veta det? Nej, jag skall ingenting säga; dessutom, då jag vet det, är det ju tillräckligt, ty noga räknadt är det ändock jag, som regerar.

Chicot gjorde härvid ett glädtigt skutt.

— Det är ett lustigt folk, de där förälskade, fortfor han; men d'Aubigné har rätt; han har alltför många kärleksäfventyr, den gode Henrik af Navarra. För ett år sedan kom han till Paris för fru de Sauves skull. Idag har han tagit med sig den där förtjusande lilla varelsen. Hvem hin kan hon vara? Troligen la Fosseuse. Dessutom så tänker jag, att, om Henrik af Navarra på fullt allvar är pretendent och om den stackars gossen verkligen funderar på att få tronen, så måste han äfven tänka litet på att förgöra sin fiende, hertigen af Guise, sin fiende kardinalen af Guise och sin fiende hertigen af Mayenne. Välan, jag tycker om béarnaren och är säker på, att han endera dagen skall spela den där afskyvärde lotringske slaktaren något spratt. Afgjordt: jag säger ej ett ord om hvad jag hört. Jag har nu sett kardinalen af Guise, jag har sett hertigen af Mayenne, jag har sett konung Henrik af Valois, jag har sett konung Henrik af Navarra; en enda furste fattas i samlingen, det är hertigen af Anjou. Låt se, hvar har jag min Frans III? Jag längtar just efter att få se denne värdige monark.

Chicot tog nu vägen till kyrkan Saint-Germain-l'Auxerrois. Han var ej den ende, som sökte hertigen af Anjou; äfven Guiserna sökte honom fåfängt öfverallt. Hertigen af Anjou var ej den man, som oförsiktigt utsatte sig för faran. Ett ögonblick trodde sig Chicot likväl ha funnit honom;

det var på gatan Béthisy. En talrik folksamling hade där skockat sig, och i denna grupp urskilde Chicot grefve de Monsoreau och hertigen af Guise.

— Godt, sade han, här ha vi den fula fisken, som är hajens förebud; hajen själf måtte då ej vara långt borta.

Chicot bedrog sig; Monsoreau och hertigen af Guise voro sysselsatta att utanför en krog ymnigt förpläga en talare, hvars stammande vältalighet de på detta sätt uppeggade. Det var Gorenflot, nu alldeles plakat. Munken berättade om sin resa från Lyon, och hur han i ett värdshus haft en duell med en förskräcklig kalvinist. Hertigen af Guise som i denna berättelse tyckte sig finna vissa omständigheter, hvilka torde förklara Nicolas Davids långvariga tystnad, lyssnade uppmärksamt. Chicot å sin sida ställde sig äfven på litet afstånd för att lyssna.

Gorenflot, som oupphörligt vägde fram och tillbaka, föll emellanåt ned från sin lefvande predikstol, men sattes åter i sadeln. Hans tal var nu blott afbrutna meningar, men olyckligtvis kunde han ännu tala, och hertigen och Monsoreau lockade listigt ur honom fragmentariska uppgifter.

Denna bikt förfärade den lyssnande gascognaren. Han förutsåg det ögonblick, då Gorenflot skulle förråda hans namn, och detta namn skulle sprida ett fruktansvärdt ljus öfver hela hemligheten. Chicot förlorade således ej ett ögonblick, utan afskar betslen på några hästar, som stodo bundna där, gaf dem några eftertryckliga rapp och jagade dem midt in bland folkmassan, som förskräckt skingrade sig.

Som en pil ilade Chicot genom folkhopen till Gorenflot, såg vredgad på honom, fattade Panurge vid betslet, och snart voro Gorenflot och hertigen af Guise skilda åt af den böljande folkmassan. Chicot drog munken ned i en återvändsgränd, ställde honom och Panurge emot muren och sade:

— Ack, din fyllhund, din bedragare! Skall du då alltid, alltid föredraga en bägare vin för en vän?

— Ack, herr Chicot! stammade munken.

— Jag föder dig, din usling, fortfor Chicot, jag ger dig att dricka, och ändock förråder du din herre så här!

— Ack, Chicot! upprepade munken rörd.

— Tig, du är inte annat än en lögnare och förtjänar straff.

Den undersätsige munken, eljest stark som en tjur, men

nu kufvad af ånger, dock mest af vin, vacklade hit och dit, medan Chicot våldsamt skakade honom.

— Att slå mig, mumlade munken; att slå mig, er vän, käre herr Chicot!

— Ja, du förtjänar tuktan, svarade Chicot, och den skall du också få.

Gascognaren gaf honom några kraftiga käpprapp.

— Ack, att jag vore nykter! suckade Gorenflot med en vredgad åtbörd.

— Om du vore nykter, skulle du slå mig, din otacksamma gök, är det inte så? Mig, din vän?

— Är ni min vän, Chicot, som öfverfaller mig så här?

— Den man älskar, den agar man ock.

— Tag då lifvet af mig genast! utropade Gorenflot.

— Med rätta borde jag det.

Chicot fördubblade nu sina vänskapsbevis mot den stackars genovevermunken, som började tjuta af alla krafter.

— Se så, håll sig nu vackert fast i Panurge och gå snällt och lägg sig på Ymnighetshornet.

— Jag hittar inte vägen, sade munken, med ögonen fulla af tårar.

— Ack, återtog Chicot, om du kunde gråta ur dig vinet, du druckit, så kunde du åtminstone bli nykter. Men det lär inte bli af, och jag måste väl vara din vägvisare.

Chicot fattade åsnan vid betslet, medan munken med bägge händer höll sig fast vid sadeln och hade all möjlig möda att behålla jämvikten.

Då de anländt till värdshuset, kommo några kypare genast ut och hjälpte Gorenflot af åsnan samt förde in honom.

— Nu snarkar han redan, sade mäster Bonhomet om några minuter till Chicot.

— Bra! Men som han endera dagen vaknar, så kom ihåg, att jag inte vill, att han skall veta, på hvad sätt han hitkommit. Ej ett ord därom till förklaring; det vore till och med ej så illa om han trodde, att han ej varit härifrån allt sedan den där märkvärdiga natten, då han väckte ett sådant uppseende i sitt kloster, och att han toge för en dröm allt hvad som händt honom sedan dess.

— Jag förstår, herr Chicot, svarade värden; men hvad har då händt den arma munken?

— En stor olycka. Han har visst i Lyon kommit i gräl med någon af Mayennes utskickade, den han dödat.

— O, min Gud! utropade värden; och ...

— Och hertigen af Mayenne har svurit på, att han skall låta rådbråka honom.

— Var lugn, försäkrade Bonhomet; han skall under ingen förevändning komma härifrån.

— Godt! tänkte gascognaren, som nu var tryggad i afseende på Gorenflot. Nu måste jag nödvändigt taga reda på hertigen af Anjou.

Därpå styrde han kosan till dennes palats.

3.

Prinsen och vännen.

Hertigen af Guise hade uppmanat hertigen af Anjou att samma afton begifva sig ut bland folket; denna uppmaning hade i hög grad oroat den skuggrädde fursten. Frans öfverträffade själfva ormen i försiktighet. Som dock hans intresse fordrade, att han med egna ögon såg, hvad som föregick denna afton, beslöt han att efterkomma uppmaningen, men fattade äfven det beslut att ej sätta foten utom sitt palats utan att vara väl eskorterad. Liksom hvarje rädd människa tager med sig något favoritvapen till sitt värn, gick hertigen att söka sitt svärd, som var Bussy.

Hertigen insåg, att han måste vara mycket försiktig, ty allt sedan den där tilldragelsen med Monsoreau, var Bussy trumpen och tvär, och Frans erkände själf, att, om han varit i Bussys ställe och ägt dennes mod, skulle han visst mer än harm mot den furste, som så grymt bedragit honom.

Bussy, liksom alla öfverlägsna naturer, kände sorgen lifligare än glädjen; den, som är oförskräckt i faran, dukar merendels lättare än den fege under för hjärtats lidelser. De män, som kvinnor lättast bringa till tårar, äro just de mest fruktansvärda för sitt eget kön.

Sorgen hade försänkt Bussy liksom i en dvala: han hade sett Diana presenteras vid hofvet, erkännas som grefvinna de Monsoreau och af drottningen utnämnas till hofdam; han hade sett tusen nyfikna blickar sluka denna ojämförli-

ga skönhet, den han så till sägandes, först hade upptäckt. Under en hel afton hade han haft sina eldiga blickar fästa på den unga kvinnan, som ej upplyfte sina nedslagna ögon. Bussy tänkte ej på, hur mycket Diana led, då hon höll sina ögon sålunda nedslagna.

— Ack, sade Bussy för sig själf, då han såg, att han förgäfves väntade på ett ögonkast af henne, — kvinnorna äro listiga och djärfva, endast då det handlar om att narra en förmyndare, en man eller en mor; men är det fråga om att gälda en simpel skuld af erkänsla, då äro de blyga och fega. De äro så rädda för misstankar och fästa ett så öfverdrifvet pris vid sin minsta ynnest, att de föga fråga efter att krossa ett hjärta, om det så faller dem in. Diana kunde ju öppet sagt mig: tack, grefve de Bussy, för hvad ni gjort för mig, men jag älskar er ej. Häraf skulle jag antingen fått döden eller blifvit botad. Men nej, hon låter mig hopplöst älska; dock har hon därvid ingenting vunnit; ty jag älskar henne ej mer, jag föraktar henne.

Med raseri i hjärtat aflägsnade han sig.

I detta ögonblick var det ej mer detta ädla ansikte, som väckte kvinnornas kärlek och männens fruktan; det var en mulen panna, en hemsk blick, ett gäckande smålöje.

Då Bussy gick ut, såg han sig händelsevis i en stor venetiansk spegel och fann sin bild odräglig.

— Ack, sade han, jag är ju galen, då jag, därför att en föraktar mig, gör mig afskyvärd för hundra andra, hvilka söka mig! Men hur kommer det till, att hon föraktar mig, och hvem föredrar hon?

— Kanske det där långa skelettet med den gula hyn och som ständigt med sin svartsjuka blick rufvar öfver henne och ej heller låtsar se mig? När jag betänker, att jag, om jag ville, inom en kvart kunde hålla honom stel och kall under mitt knä, med tio tum af min värja i hans hjärta; att jag kunde öfverskölja hennes hvita, blomsterprydda klädning med hans blod; att jag kunde göra mig, om ej älskad, så åtminstone hatad! Ja, hennes hat, hennes hat snarare än hennes likgiltighet!

— Ja, men detta vore ju något helt vanligt och lumpet; det kunde anstå en Quélus, en Maugiron, i fall en sådan verkligen kunde älska. Bättre är att likna denne Plutarki hjälte, den jag så mycket beundrat, den unge Antiokus, som dog af kärlek utan att yttra en klagan. Ja, jag vill

tiga; jag skall kväfva min smärta, skall instänga den inom min själ.

På vägen mötte han hertigen af Anjou, men vände bort hufvudet, ty han kände sig ej nog stark att kunna smålo mot eller ens hälsa på en furste, som kallade honom sin vän och så afskyvärdt bedragit honom. Prinsen ropade honom vid namn, men Bussy vände sig ej ens om.

När grefven kom hem, satt han flera timmar utan att märka, att i andra ändan af rummet satt en man, som nyfiket observerade honom utan att göra minsta rörelse, utan att säga ett ord.

Slutligen kände Bussy en isande frosskakning, han sträckte sig häftigt, och hans hufvud neddignade på ena axeln.

Mannen som gifvit akt på honom steg i detta ögonblick upp och nalkades honom.

— Herr grefve, sade han, ni har feber.

Grefven lyfte upp hufvudet; hans panna var purpurröd.

— Ja så, är det du, Remy, sade han.

— Ja, grefve; jag har väntat er här.

— Här? Hvarför det?

— Emedan man ej stannar länge kvar på det ställe, där man lider.

— Tack, min vän! sade Bussy, i det han fattade den unge mannens hand.

Remy höll mellan sina händer denna fruktansvärda hand, som nu var svagare än ett barns, och tryckte den med ömhet och vördnad till sitt hjärta.

— Grefve, sade han, vill ni, att febern skall öfvermanna er, stanna då uppe; vill ni däremot kväfva den, så lägg er och låt läsa för er någon god bok, hvarur ni kan hämta föredöme och styrka.

Grefven efterkom sin väns råd.

Under hela påföljande dagen lämnade ej Remy grefvens hufvudgård; han hade det dubbla åliggandet att vara läkare både för kroppen och själen. Men dagen därpå, samma dag, då hertigen af Guise ankom till Louvren, saknade Bussy Remy.

— Han har tröttnat, tänkte Bussy; det är också naturligt! Stackars gosse, han behöfver luft och solljus.

Så förflöt dagen; Remy syntes ej till. Bussy blef otålig.

— Ack, mumlade han flera gånger, och jag, som trodde på erkänsla och vänskap! Nej, hädanefter vill jag ej mer tro på någonting.

Mot aftonen hörde Bussy högljudda röster i sitt förmak. En tjänare skyndade häpen in och anmälde:

— Hans höghet hertigen af Anjou.

— Låt honom komma in, sade Bussy, i det han rynkade ögonbrynen.

Hertigen inträdde.

— Det är för mörkt hos dig, Bussy, sade hertigen; det gör dig tungsint.

Bussy teg; föraktet höll hans mun sluten.

— Är du då allvarsamt sjuk, fortfor hertigen, efter du ej svarar mig?

— Jag är verkligen mycket sjuk, nådig herre, mumlade Bussy.

— Då är det därför, jag ej sett dig hos mig på ett par dagar? sade hertigen.

— Ja, nådig herre, svarade Bussy.

Stött af dessa korta svar gick prinsen ett par hvarf kring rummet, i det han betraktade taflorna på väggarna.

— Du har ett bra vackert palats, Bussy, sade hertigen.

Bussy svarade ej.

— Mina herrar, sade hertigen till sin svit, stannen i rummet utanför, ty min stackars Bussy är mycket sjuk. Men hvarför har man ej skickat efter Miron? Konungens läkare är ej för god för Bussy.

— Låt höra, Bussy, har du någon sorg? frågade hertigen med nästan ödmjuk ton.

— Jag vet icke, svarade grefven.

Hertigen närmade sig, likt en af dessa älskare, hvilka, i den mån de afvisas, bli allt ödmjukare och artigare.

— Säg mig det, Bussy.

— Ack, hvad skall jag säga er, nådig herre?

— Du är ond på mig, är det icke så? tillade prinsen med låg röst.

— Jag ond, för hvad då? Dessutom blir man inte ond på furstar. Hvartill skulle det tjäna?

Hertigen teg.

— Men, sade Bussy i sin ordning, vi förlora tiden med omsvep. Till saken, nådig herre!

Hertigen såg på Bussy.

— Ni behöfver mig, är det ej så? yttrade Bussy helt sträft.

— Ack, grefve de Bussy! Hvad menar ni?

— Jo, utan tvifvel behöfver ni mig, jag upprepar det ännu en gång; tror ni jag tänker, att det är af vänskap ni kommit till mig? Nej, vid Gud, ty ni älskar ingen, ni!

— Bussy! Är det du, som säger mig sådana ord!

— Låt oss lämna det där och säg, nådig herre, hvad vill ni? Då man ägnat sig åt en furstes tjänst, och då denne furste förställer sig ända därhän att kalla en människa sin vän, välan, då måste man hålla honom räkning därför och vara färdig att för honom uppoffra allt, till och med lifvet. Tala.

Hertigen rodnade, men som det var mörkt, märktes det ej.

— Jag vill dig ingenting, Bussy, sade han; du misstar dig, då du tror mitt besök vara egennyttigt. Jag önskade blott, då jag såg det vackra vädret i afton och hela Paris i rörelse för att underteckna ligan, att ha dig i sällskap för att se mig omkring litet i staden.

— Har ni inte Aurilly? sade Bussy.

— En lutspelare!

— Ack, nådig herre, ni uppskattar ej nog alla hans egenskaper; jag trodde, att han hos er hade andra åligganden, och utom Aurilly har ni ju ytterligare tio eller tolf ädlingar, hvilkas värjor jag hör slamra i mitt förmak.

Förhänget för dörren upplyftes sakta.

— Hvem är där? frågade hertigen högdraget, hvem inträder oanmäld i det rum, där jag är?

— Jag, Remy, svarade denne, i det han nalkades stolt och utan all förlägenhet.

— Hvem är Remy? frågade hertigen.

— Jag är läkare här, nådig herre, svarade den unge mannen.

— Remy, sade Bussy, är mer än läkare, nådig herre; han är min vän.

— Ha! svarade hertigen stött.

— Har du hört hvad hans höghet önskar? frågade Bussy, i det han ämnade stiga ur sängen.

— Ja, att ni skall följa honom, men . . .

— Men hvad? frågade hertigen.

— Men ni får ej följa hans höghet, grefve.

— Hvarför det? ropade Frans.

— Emedan det är för kallt ute, ers höghet.

— För kallt? upprepade hertigen, förvånad öfver att man vågade motsäga honom.

— Ja, för kallt; och som jag för grefvens hälsa måste ansvara inför hans vänner och i synnerhet inför mig själf, förbjuder jag honom följaktligen att gå ut.

Bussy ämnade icke dess mindre stiga ur sängen, men Remy tryckte på ett betydelsefullt sätt hans hand.

— Nåväl, sade hertigen, efter han skulle löpa så mycken fara vid att gå ut, så må han stanna hemma.

Och öfvermåttan stött tog hans höghet ett par steg åt dörren. Bussy rörde sig ej.

— Ditt beslut står då fast? sade hertigen; du vill ej följa med?

— Ni hör, nådig herre, sade Bussy, att läkaren förbjuder det.

— Du skulle vända dig till Miron, Bussy; det är en skicklig läkare.

— Ers höghet, jag föredrar en läkare, som är min vän, framför den allra lärdaste, svarade Bussy.

— Ja så; farväl!

— Farväl, nådig herre!

Hertigen aflägsnade sig med mycket buller.

Knappt var han borta, förrän Remy skyndade till den sjuke.

— Se så, nådig herre, sade han, stig nu upp.

— Hvarför skall jag stiga upp?

— För att göra en liten promenad med mig. Det är för varmt här i rummet.

— Men du sade ju nyss åt hertigen, att det var för kallt ute?

— Sedan han gick, har temperaturen förändrat sig.

— Huru? utropade Bussy och reste sig nyfiket upp.

— Ja, svarade Remy, jag är nu öfvertygad om, att luften är er ganska nyttig.

— Det förstår jag icke, sade Bussy.

— Förstår ni er på de läkemedel, jag ger er? Men ni tar ju in dem ändå? Således, fort upp nu! En promenad med hertigen af Anjou hade varit farlig; en promenad med läkaren däremot är nyttig; kom ihåg, att det är jag, som

säger er det; har ni ej längre förtroende till mig? Då är det bäst, att ni afskedar mig.

— Välan då, sade Bussy, efter du så vill.

— Ja, det är nödvändigt.

— Hvart skola vi gå?

— Till ett kvarter, hvars luft jag just i dag undersökt, och som är ett suveränt botemedel för er sjukdom, nådig herre.

Bussy klädde sig, hvarefter de lämnade palatset.

4.

Mötet.

Det är besynnerligt, sade Bussy om en stund, att du för mig åt träsket vid la Grange-Batelière och påstår, att det är ett sundt kvarter!

— Tålamod, nådig herre.

Efter ytterligare en stunds vandring frågade Bussy: Hvart skola vi gå?

— Ser ni den där lilla kyrkan? sade Remy i stället för att svara på Bussys fråga. Jag vill svära på, att ni intill denna dag aldrig märkt den.

— Nej, minsann jag någonsin gifvit akt på den, svarade Bussy.

Bussy var ej den ende bland de förnäma, som aldrig varit inne i denna kyrka, hvilken kallades Sainte Marie l'Egyptienne.

— Välan, nådig herre, fortfor Remy, låt oss gå in och beskåda fönstren, som väl förtjäna att ses.

Bussy märkte på den unge mannens ansikte ett så skälmskt smålöje, att han begrep, att den unge doktorn, då han förde honom in i kyrkan, hade någon annan afsikt därmed än att visa honom fönsterrutorna, dem man dessutom ej kunde se, emedan det var mörkt, ehuru kyrkan visserligen var upplyst till aftonbönen.

Efter en stunds förlopp, sedan de betraktat kyrkans väggmålningar, sade Bussy: Nu har jag sett nog; låt oss gå.

— Tålamod! Nu slutas ju aftonbönen, och om vi gå nu genast, störa vi de rättrogna.

Remy kvarhöll Bussy vid armen.

— Se så, nu gå alla sina färde; nu skola vi göra likaledes.

Bussy närmade sig dörren med synbar likgiltighet och tankspridd min.

— Hvad, skall ni inte taga vigvatten? Hvad tänker ni på, nådig herre?

Bussy nalkades mekaniskt vigvattenskärlet.

Remy begagnade sig af tillfället att gifva tecken åt en kvinna, som därvid skyndade åt samma håll som Bussy. I samma ögonblick han sträckte handen mot vigvattenskärlet, sträcktes äfven dit en annan hand, visserligen något stor och röd, men ändock en fruntimmershand, och denna hand fuktade Bussys fingrar med vigvatten. Bussy kunde ej låta bli att flytta sin blick från den röda handen till ägarinnans anlete; men härvid bleknade han och for ett par steg tillbaka, ty han hade igenkänt Gertruds ansikte, till hälften gömdt under en svart slöja.

Han stod där med utsträckt arm utan att tänka på att göra korstecknet, medan Gertrud hälsade och gick förbi honom. På tvenne stegs afstånd bakom Gertrud, som med sina starka armbågar banade väg, gick en kvinna, omsorgsfullt insvept i en svart sidenkappa, en kvinna, hvars vackra växt, täcka fot och smärta, ungdomliga gestalt erinrade Bussy, att det i hela världen ej kunde finnas mer än en sådan varelse.

Remy behöfde ingenting säga; han såg blott betydelsefullt på honom, och Bussy förstod nu, hvarför den unge doktorn fört honom till kyrkan Sainte Marie l'Egyptienne.

Bussy och Remy följde efter den ungdomliga gestalten.

Gertrud, som gick framför de andra, tog af vid gatan Montmartre och skyndade sedan hastigt in i en återvändsgränd, vid hvars ända syntes en stor port.

Bussy tvekade ett ögonblick, om han skulle gå vidare.

— Nå, grefve, sade Remy, vill ni då, att jag skall trampa er på hälarna?

Bussy fortsatte sin gång. Gertrud drog upp en nyckel, öppnade en port och lät sin matmoder gå in, hvilket denna gjorde utan att se sig om. Remy sade ett par ord till kammarjungfrun, som drog sig tillbaka och lät Bussy komma in, hvarefter äfven doktorn och Gertrud inträdde. Den sistnämnda låste sedan sakta igen porten efter sig.

Klockan var half åtta på aftonen; det var i första dagarna af maj.

Bussy såg sig omkring och befann sig i en liten trädgård, omgifven af höga murar. I en berså af jasminer och syrener satt Diana med sänkt hufvud och händerna i knäet, medan hon omedvetet sönderplockade en blomma, hvars blad kringflögo för vinden. I detta ögonblick började en näktergal i ett nära stående kastanjeträd att uppstämma sin melankoliska sång.

Bussy var ensam med grefvinnan de Monsoreau, ty Remy och Gertrud höllo sig på afstånd. Han nalkades; Diana upplyfte hufvudet.

— Herr grefve, sade hon med darrande röst, skrymteri skulle vara oss ovärdigt; att ni nyss träffat mig i kyrkan var ej en slump.

— Nej, min fru, svarade Bussy; Remy hade fört mig ut att promenera utan att säga i hvad afsikt, och jag svär, att jag var okunnig om ...

— Ni misstar er om meningen af mina ord, herr grefve, afbröt sorgset Diana. Jag vet, att det är herr Remy, som fört er till kyrkan; kanske har han måst nödga er därtill.

— Min fru, svarade Bussy, det har han ej behöft... Jag visste ej, hvem jag där skulle få se.

— Det var ett hårdt ord, herr grefve, hviskade Diana, i det hon skakade på hufvudet och mot Bussy höjde en tårfylld blick. Vill ni låta mig förstå, att ni ej skulle följt Remy, om ni känt hans afsikt?

— O, min fru!

— Det är naturligt, det är rättvist, min herre; ni har gjort mig en utomordentligt stor tjänst, och jag har ännu icke tackat er därför. Förlåt mig och mottag mina tacksägelser.

— Fru grefvinna! ...

Bussy hejdade sig; han var så förvirrad, att han hvarken kunde tänka eller tala.

— Men jag har velat bevisa er, fortfor Diana med stigande värme, att jag ej är otacksam och glömsk. Det är jag, som bedt Remy förskaffa mig äran af ett samtal med er; det är jag, som föreslagit detta möte; förlåt mig, om jag misshagat er.

— Ack min fru, sade han, hvarför tala så?

— Jag vet, fortfor Diana, som vid detta tillfälle var den

starkaste, emedan hon länge varit beredd på detta möte, — jag vet, hur svårt ni haft att uträtta mitt uppdrag. Jag känner hela er grannlagenhet. Jag känner och värderar er, tro mig. Döm således, hvad jag måst lida vid den tanken, att ni skulle misskänna mitt hjärtas känslor!

— Min fru, svarade Bussy, jag har varit sjuk i trenne dagar.

— Ja, jag vet det, svarade Diana, med en rodnad, som förrådde hela hennes deltagande, och jag led mer än ni, ty Remy bedrog mig säkert; han kom mig att tro...

— Att er glömska förorsakade mitt lidande. O, det är alltför sant!

— Således, grefve, återtog Diana, har jag gjort, hvad jag borde. Jag har nu träffat er, jag tackar er för era omsorger och svär er en evig erkänsla... Tror ni, att jag talar af mitt innersta hjärta?

Bussy skakade sorgset på hufvudet.

— Tviflar ni på, hvad jag säger? yttrade Diana.

— Min fru, svarade Bussy, människor, som hysa vänskap för någon, yttra den hvar och en på sitt vis; ni visste, att jag var närvarande den där aftonen, då ni presenterades på hofvet; ni visste, att jag stod framför er, men ni lyfte ej ens upp era ögon mot mig; ni lät mig ej genom ett ord, en åtbörd, veta, att ni såg mig; men förmodligen har jag orätt, min fru; kanske kände ni ej igen mig; ni har så få gånger sett mig.

Diana svarade med en så sorgset förebrående blick, att den rörde honom ända in i själen.

— Förlåt, min fru, förlåt, sade han, ni är en ovanlig kvinna, och ändock handlar ni, som vore ni en helt vanlig. Detta giftermål?

— Vet ni ej, att jag tvingades att ingå det?

— Ja, men det var ju lätt att bryta.

— Nej, det var omöjligt.

— Men sade er då ingenting, att bredvid er vakade en hängifven vän?

Diana slog ned ögonen.

— Just det skrämde mig, sade hon.

— Och därför har ni uppoffrat mig? O, betänk blott, hvad lifvet skall vara för mig, sedan ni tillhör en annan!

— Min herre, svarade grefvinnan med värdighet, ni anar ej heller, hvad det kostat mig att byta om namn.

— Dock har ni föredragit att behålla det förhatliga namnet de Monsoreau.

— Tror ni det? stammade Diana. Så mycket bättre! Och hennes ögon fylldes med tårar.

Bussy, som såg henne sänka sitt hufvud mot bröstet, gick häftigt fram till henne.

— Så har jag då åter blifvit för er, hvad jag var, det vill säga en främling, sade han; er tystnad bekräftar det.

— Jag kan ej yttra mig på annat sätt.

— Er tystnad, min fru, är en fortsättning af ert uppförande i Louvren; där såg ni mig ej; här svarar ni mig ej.

— I Louvren var jag i herr de Monsoreaus grannskap; han såg hvarje min rörelse, och han är svartsjuk.

— Svartsjuk! Men hvad vill han då? Hvilken högre sällhet kan han önska, då hela världen afundas honom den, han njuter?

— Som jag säger er, min herre, han är svartsjuk, och sedan några dagar har han sett en man smyga omkring vår nya boning.

— Ni har då lämnat det lilla huset vid gatan Saint-Antoine?

— Hvad! utropade Diana med ofrivillig sinnesrörelse, det var då icke ni?

— Min fru, allt sedan ert giftermål offentliggjordes, har jag legat till sängs i brinnande feber. Det är ej på mig er man har skäl att vara svartsjuk; mig är det icke han sett irra omkring er boning.

— Välan herr grefve, om det är sant, att ni önskat återse mig, så är det denne okände man ni har att tacka därför; ty med den kännedom jag eger om herr de Monsoreau, har jag darrat för er säkerhet, emedan jag trodde, att det var ni, och jag har velat säga er: våga er ej så i faran, herr grefve; gör mig icke olyckligare, än jag är.

— Lugna er, min fru; jag upprepar, att det ej var jag.

— Välan, låt mig säga er allt, hvad jag har att säga, återtog Diana. Af fruktan för denne man, som vi ej känna, men som herr de Monsoreau kanske känner, fordrar han, att jag skall lämna Paris; därför, tillade hon, i det hon räckte sin hand åt Bussy, därför, herr grefve, kan ni anse detta samtal med mig såsom det sista... I morgon reser jag till Méridor.

— Ni reser! utropade Bussy.

— Det ges intet annat medel att lugna herr de Monsoreau, intet annat medel att återvinna mitt eget lugn. Dessutom afskyr jag Paris, världen, hofvet. Jag skattar mig så lycklig att få öfverlämna mig åt mina barndomsminnen; det förefaller mig, som skulle då litet af min forna sällhet lik en välgörande dagg uppfriska mig. Min far följer med, och på Méridor träffar jag grefven och grefvinnan de Saint-Luc. Farväl, herr grefve!

Bussy gömde sitt ansikte i händerna.

— Det är förbi med mig! mumlade han.

— Hvad säger ni? utbrast Diana, i det hon steg upp.

— Jo, svarade Bussy, jag säger, att denne man, som är orsaken till er förvisning, denne man, som beröfvar mig mitt enda återstående hopp, nämligen att andas samma luft som ni, att se er framskymta bakom en gardin, att vidröra er klänning, då ni ginge mig förbi, att, med ett ord, få tillbedja er på afstånd såsom en gudomlighet... denne man, säger jag, är min dödsfiende, och skulle det än bli min undergång, skall jag med egna händer mörda honom.

— O, herr grefve!

— Den uslingen! ropade Bussy. Hvad! Det är ej nog att äga er till maka, er, den skönaste, ljufvaste af alla varelser; han är äfven svartsjuk!

— Ack, lugna er, grefve, lugna er, o min Gud! Han är kanske att ursäkta...

— Ursäkta? Ni försvarar honom således?

— Ack, om ni visste! sade Diana, i det hon betäckte sitt ansikte med sina händer, såsom hade hon fruktat, att Bussy oaktadt mörkret skulle märka hennes rodnad.

— Om jag visste? upprepade Bussy. Ack, min fru, jag vet blott en sak, och det är, att man aldrig borde komma ihåg, att det ges en värld, då man är er make.

— Men, sade Diana sakta och stammande, om ni bedroge er, herr grefve, om han ej är det?

Vid dessa ord vidrörde den unga kvinnan med sin kalla hand Bussys feberheta händer, steg upp, skyndade bort lätt som en skugga och försvann tillika med Gertrud, innan Bussy hunnit sträcka ut armen för att hejda henne.

Remy ankom just i lagom tid för att hålla honom kvar och förmå honom att sätta sig på den bänk Diana nyss lämnat.

5.

Schombergs blåfärgning.

Konung Henrik, mörk i hågen öfver hvad han sett ute i staden, uppretad öfver de predikningar, han hört i kyrkorna, ursinnig öfver de betydelsefulla hälsningar, hvarmed folket mottagit hans broder, hade, i sällskap med Maugiron och Quélus, återkommit till Louvren.

Som vanligt hade konungen gått ut, åtföljd af sina fyra vänner, men helt nära Louvren hade Schomberg och d'Epernon, ledsna öfver att se Henrik så tankfull och missnöjd och i förhoppning, att det i en sådan villervalla skulle finnas många ämnen till förströelser och äfventyr, begagnat sig af första tillfälle att försvinna.

De hade ej gått långt, förrän d'Epernon trädde sin käpp mellan benen på en springande borgare, som därvid föll omkull och rullade några hvarf omkring, och Schomberg ryckte mössan af en kvinna, som han trodde vara gammal och ful, men som lyckligtvis befanns vara ung och vacker. Båda två hade dock illa valt stunden för att gyckla med de vanligen goda och tålmodiga parisarne; ty genom gatorna flög nu denna upprorsanda, som ibland slår ned inom hufvudstädernas murar: den kullkastade borgaren reste sig och skrek: hjälp mot kättaren! Som mannen var en af de nitälskande, trodde man honom, och d'Epernon omringades. Kvinnan, som mist sin mössa, ropade: hjälp mot konungsgunstlingarne! hvilket gjorde ännu starkare verkan, och hennes man, som var färgare, störtade med alla sina lärlingar på Schomberg.

Schomberg var tapper: han stannade och förde handen till värjan. D'Epernon var försiktig och flydde.

När kungen kommit in i sitt vapenkabinett, kastade han sig i sin länstol; darrande af otålighet, afvaktade han blott ett tillfälle att låta sin vrede utbryta.

— De gå allt längre, sade han. Deras sammansvärjning lyckas; än antaga de skepnad af tigrar, än af ormar, och när de ej rusa fram i fullt språng, kräla de.

— Ack, sire, inföll Quélus, det finns ju sammansvärjningar i alla riken. Hvad vill ni väl, att konungarnes sö

ner, bröder och kusiner skulle göra, om de ej hade sammansvärjningar för sig?

— Quélus, sade Henrik, du med dina orimliga påståenden tyckes mig i politik kunna liknas vid en marknadskrämare.

Quélus vände vanvördigt ryggen åt sin monark.

— Maugiron, återtog Henrik, har jag rätt eller icke? Och skall man komma fram med plattheter för mig, såsom vore jag en vanlig konung?

— Åh, sire, svarade Maugiron, som alltid höll med Quélus, om ni ej är en vanlig kung, så bevisa det genom att handla som en stor kung. Se, där ligger Narcisse; det är en snäll hund, men då man drar honom i öronen eller trampar honom på tassarna, så morrar han eller bits.

— Ja så, sade Henrik; den där jämför mig då med min hund?

— Nej visst icke, sire, genmälde Maugiron; ni ser väl, att jag ställer Narcisse vida öfver er, emedan Narcisse vet att försvara sig, hvilket ers majestät ej förstår.

Och äfven han i sin ordning vände ryggen åt Henrik.

— Så är jag då ensam, sade konungen; bra! Fortfaren, mina goda vänner, I, för hvilkas skull man påstår, att jag ruinerar riket; öfvergifven mig, förolämpen mig, strypen mig; jag har på min ära intet annat än bödlar omkring min person! Ack, Chicot, min stackars Chicot, hvar är du?

— Ah, sade Quélus, det fattades blott, att han i detta ögonblick skulle ropa på Chicot!

Henrik rynkade ögonbrynen, och denna gång var det ett konungsligt ögonkast, som monarken slungade på sina obetänksamma vänner. Men förmodligen utmattad af denna ansträngning, sjönk Henrik tillbaka i sin stol och började smeka en af de små hundarna i korgen.

I detta ögonblick hördes hastiga steg i förmaket, och d'Epernon inträdde med sönderrifna kläder. Quélus och Maugiron vände sig om, och Narcisse störtade skällande mot den inträdande, liksom kände han blott på kläderna igen konungens hofmän.

— Hvad har händt? ropade Henrik.

— Sire, svarade d'Epernon, se här, hur man behandlar ers majestäts vänner.

— Hvem har gjort detta? frågade konungen.

— Jo, ert folk, sire, eller rättare sagdt hertigens af

Anjou folk, som ropar: lefve ligan, lefve mässan, lefve Frans! Med ett ord, lefve hela världen! utom: lefve konungen!

— Hvad har du gjort för att bli så tilltygad?

— Jag! Ingenting. Jag blef igenkänd för att vara en af ers majestäts vänner; mer behöfdes ej.

— Än Schomberg då? Hjälpte han dig ej?

— Åh, Schomberg hade nog att sköta för sin egen räkning.

— Hur så?

— Jo, jag lämnade honom i händerna på en färgare, från hvars hustru han ryckt mössan, och den råe karlen ämnade nu med sina fem gesäller tukta honom för hans pojkstreck.

— Hvar har du lämnat min stackars Schomberg? ropade Henrik, i det han steg upp. Jag vill själf skynda till hans hjälp. Kanske, tillade Henrik, i det han blickade på Quélus och Maugiron, skall man kunna säga, att mina vänner öfvergifvit mig, men aldrig, att jag öfvergifvit dem.

— Tack, sire! sade en röst bakom Henrik; tack! Jag har dragit mig ur spelet ensam, men det var icke utan möda.

— Ah, det är Schombergs röst! ropade de tre favoriterna.

Nu såg man en kostlig figur nalkas.

— Schomberg, ropade konungen, hvad vill detta säga? Gunstlingen var från hufvud till fot färgad med den vackraste mörkblå färg.

— Anfäkta, ropade han, de uslingarne! Nu undrar jag icke på, att folket sprang efter mig.

— Men säg då, hur det gått till, frågade Henrik; vore du gul, så kunde det förklaras härröra af rädsla; men blå!

— Jo, de ha doppat mig i ett kar, de skurkarne; jag trodde, att det blott var vatten däri, men det var i stället indigo.

— Vid Gud! sade Quélus gapskrattande, få de ej själfva betala laget! Indigo är dyr, och du har kostat dem åtminstone tjugu écus i färgning.

— Nog går det an att skämta, men jag skulle just velat se dig i mitt ställe.

— Och du gaf ingen något märke?

— Jo, jag lämnade min dolk i kroppen på en af dem, men inom en sekund blef jag tagen, upplyft och neddoppad, ja nästan dränkt.

— Hur kom du då, ifrån dem?

— Jo, jag hade modet att vara feg.

— Hvad gjorde du då?

— Jag ropade: lefve ligan!

— Det var liksom jag, sade d'Epernon, bara med den skillnad, att jag måste tillägga: lefve hertigen af Anjou!

— Jag måste också ropa detsamma, sade Schomberg, i det han af förtviflan bet sig i fingrarna. Men icke nog med det.

— Hvad, min stackars Schomberg, tvungo de dig att ropa något annat?

— Nej, men i det ögonblick jag ropade: lefve hertigen af Anjou!...

— Nå?

— Gissa, hvem som gick förbi?

— Hur vill du, att jag skall kunna gissa det?

— Jo, Bussy, den fördömde Bussy.

— Han begrep visst ingenting af alltsammans, sade Quélus.

— Just som det var något svårt att begripa! Jag låg ju i karet, och de höllo en dolk på min strupe.

— Hvad! sade Maugiron, och han hjälpte dig icke? Det hade han dock som ädling bort göra.

— Han tycktes ha annat att tänka på; han flög fram, som om han haft vingar.

— Kanske kände han ej igen dig? anmärkte Maugiron.

— Det är ingen ursäkt.

— Men kanske du redan var färgad då?

— Ja det är sant, mumlade Schomberg.

— I så fall är han att ursäkta, anmärkte Henrik, ty innerligen, min stackars Schomberg, jag kände icke igen dig jag en gång!

— Lika godt! sade den unge mannen, jag träffar honom väl någon gång, då jag inte ligger i ett kar.

— Ah, hvad mig angår, sade d'Epernon, så är det icke drängen jag vill åt, utan herrn; det är inte Bussy, jag vill åka, utan hertigen af Anjou.

— Ja, ja, instämde Schomberg, hertigen af Anjou vill

mörda oss med åtlöjets vapen, medan han väntar på att få mörda oss med dolken.

— Hertigen af Anjou, hvars beröm skallade genom gatorna! Ni hörde det ju själf, sire? sade Quélus.

— Saken är, sade d'Epernon, att det är han, som nu är herre och konung i Paris; försök att gå ut, sire, och ni skall få se, om man aktar er mer än oss.

— Ack, min bror, min bror! mumlade Henrik med hotande ton.

— Sire, sade Schomberg, många gånger ännu skall ni säga: min bror, min bror! utan att fatta något beslut mot denne bror, och ändock försäkrar jag er, att denne er bror står i spetsen för en sammansvärjning.

— Just det ville jag öfvertyga dessa om, då du kom in, d'Epernon; men de svarade mig endast med att rycka på axlarna.

— Sire, sade Maugiron, vi ryckte på axlarna, ej för det ni påstod, att en sammansvärjning var å bane, utan för det vi ej hörde er ha lust att kufva den.

— Och nu, sade Quélus, vända vi oss åter till er, sire, för att säga: rädda oss, sire, eller snarare, rädda er själf; ty då vi ej mer finnas till, finnes heller ingen, som försvarar er. I morgon kommer hertigen af Guise till Louvren; han ber er utnämna en chef för ligan; ni utnämner hertigen af Anjou, såsom ni lofvat honom, och är hertigen af Anjou väl en gång chef för ligan, d. v. s. står i spetsen för etthundra tusen parisare, upphetsade genom denna nattens orgier, så skall han med er göra hvad han behagar.

— Aha! sade Henrik; ären I således hågade att bistå mig, i händelse det skrede till någon ytterlighet?

— Ja, sire, svarade med en röst de unga männen.

— Sire, sade Schomberg, vi kunna således hoppas, att förolämpningen ej skall bli ohämnad?

Henrik gaf dem tecken att vara tysta, sänkte hufvudet och tycktes tänka efter. Efter ett ögonblick sade han:

— Quélus, gå och hör efter, om hertigen af Anjou återkommit till Louvren.

— Ers majestät har då fattat ett beslut? frågade Maugiron.

— I skolen få se, sade konungen.

Quélus kom ofördröjligen tillbaka och sade, att hertigen ej ännu anländt.

— Ja så, sade konungen; Quélus och Maugiron, gån ned på borggården och hållen vakt, tills hertigen kommer.

— Och då han kommit, sire? frågade Quélus.

— Då han kommit, skolen I låta stänga alla portar. Gån nu.

— Bravo, sire! sade Quélus.

Ädlingarne aflägsnade sig. Då konungen blifvit ensam, föll han på knä i sin bönestol.

6.

Chicot i själfva verket konung af Frankrike.

Klockan slog tolf; det var vid midnattstid Louvrens portar vanligen stängdes. Men Henrik hade klokt beräknat, att hertigen af Anjou den natten säkert skulle återkomma till Louvren för att ej i konungens sinne väcka alltför många misstankar, hvartill oväsendet i Paris denna afton ändå gifvit tillräcklig anledning.

Konungen hade således befallt, att portarna skulle stå öppna till klockan ett, men klockan en kvart på ett kom Quélus upp och sade:

— Sire, han har återkommit.

— Hvad gör Maugiron? frågade konungen.

— Han har stannat kvar på sin post för att se efter, om hertigen skall gå ut igen.

— Åh, det har ingen fara, menade konungen.

— Då, sade Quélus med en åtbörd, som antydde, att konungen borde handla, — då, sire...

— Då, upprepade konungen lugnt, låta vi honom få lägga sig i ro. Hvem är hos honom?

— Herr de Monsoreau och de vanliga.

— Än Bussy?

— Han är inte där.

— Bra! sade konungen helt belåten.

— Hvad befaller ers majestät? frågade Quélus.

— Säg till d'Epernon och Schomberg att skynda sig så mycket som möjligt och underrätta Monsoreau, att jag vill tala med honom.

Quélus bugade sig och uträttade sitt uppdrag med all den skyndsamhet hat och hämndlystnad i förening kunna åstadkomma.

Fem minuter därefter inträdde d'Epernon och Schomberg, den ene omklädd, den andre omtvättad. Strax därpå infann sig Monsoreau.

— Vakthafvande kaptenen har sagt mig, att ers majestät gjort mig den äran att kalla mig till sig, sade öfverhofjägmästaren bugande.

— Ja, svarade Henrik; då jag spatserade i afton, tyckte jag luften var så klar, att det föll mig in, att vi i det härliga vädret kunna företaga en präktig jakt i morgon. Det är nu bara midnatt; res således genast till Vincennes, herr grefve, och spåra upp en dofhjort åt mig; i morgon skola vi jaga den.

— Men, sire, invände Monsoreau, jag trodde, att ers majestät i morgon skulle gifva audiens åt hertigen af Anjou och hertigen af Guise för att utnämna en chef för ligan.

—Nå, min herre, än sedan? sade konungen med den högdragna ton, på hvilken det föll sig så svårt att svara.

— Sedan, sire... skall det kanske inte bli tid.

— Tid fattas aldrig för den, som vet att använda den, herr öfverhofjägmästare, och det är därför jag befaller er att resa på ögonblicket. Ni har tid att i natt spåra upp en dofhjort och att i morgon ha allting färdigt till klockan tio. Begif er således genast å väg. Quélus och Schomberg, gån och låten på konungens vägnar öppna porten för herr de Monsoreau och låten sedan på konungens vägnar stänga den.

Öfverhofjägmästaren aflägsnade sig helt förvånad.

— Det är således ett infall af konungen? yttrade han till de bägge ädlingarna under det de gingo ned tillsammans.

— Ja, svarade de helt lakoniskt, och Monsoreau fann snart, att han på det hållet ingenting kunde få veta.

— Aha! mumlade han för sig själf, då han gick förbi hertigens af Anjou rum, det förefaller mig, som bådade detta ej något godt för hans kunglig höghet.

Men det var för tillfället omöjligt att varna hertigen. Quélus och Schomberg gingo på hvar sin sida om honom, och ett ögonblick fruktade han till och med för sin egen frihet. Icke förrän han kommit utom Louvren och hört

dessa port stängas bakom sig, fann han, att dessa misstankar varit ogrundade.

När Quélus och Schomberg kommo tillbaka sade kungen:

— Varen nu tysta och följen mig alla fyra.

— Hvart gå vi? frågade den ständigt försiktige d'Epernon.

— De, som följa med, få väl se, svarade konungen.

Ädlingarna undersökte sina värjor och följde konungen, som med en lykta i handen förde dem genom åtskilliga lönngångar till hertigens rum.

En kammartjänare vakade i korridoren, men innan han fick tid att skynda in till sin herre, hade Henrik med egen hand fattat tag i honom och befallt honom tiga samt öfverlämnat honom åt sina följeslagare, som stängde in honom i ett kabinett.

Det var således konungen själf, som öppnade dörren till det rum, där hertigen af Anjou befann sig.

Hertigen hade nyss lagt sig och var försänkt i de behagliga, ärelystna drömmar, aftonens tilldragelser hos honom väckt; han hade hört sitt namn äradt och prisadt, konungens däremot nedsatt och försmädadt. Ledsagad af hertigen af Guise, hade han sett parisiska folket lämna plats för honom och hans ädlingar, medan konungens gunstlingar däremot blifvit utskrattade, skymfade och förolämpade.

På bordet bredvid sig hade han lagt ett bref, som Monsoreau på hertigens af Guise vägnar tillställt honom, och hvari den senare uppmanade honom att ej underlåta att infinna sig på uppvaktningen hos kungen.

Hans förvåning blef stor, då han såg dörren till lönngången öppnas, och hans fruktan nådde sin höjd, då han fann, att det var konungen själf, som steg in. Henrik gaf sina följeslagare tecken att stanna vid tröskeln och närmade sig allvarsam, med rynkade ögonbryn och utan att säga ett ord.

— Sire, stammade hertigen, den ära, ers majestät gör mig, är så oväntad...

— Att den förskräcker er, är det icke så? sade konungen; jag kan väl förstå det; men nej, nej, min bror, ligg stilla; stig icke upp.

— Men, sire... tillåt... stammade hertigen och fattade darrande hertigen af Guise bref.

— Ni höll på att läsa?

— Ja, sire.

— Förmodligen en intressant lektyr, efter den höll er vaken så sent.

— Åh, sire, ingenting af vikt, svarade hertigen med ett konstladt smålöje, — endast en liten aftonpost.

— Ja, återtog Henrik, jag förstår: en Venuspost; men nej, jag misstar mig; man förseglar ej dylika biljetter med sådana sigill.

Hertigen gömde brefvet.

— Hvad han är förbehållsam, den käre Frans! sade konungen med ett skratt, allt för mycket liknande en tandagnisslan, att ej hans bror skulle bli högst förskräckt. Emellertid försökte hertigen att taga mod till sig, och då han märkte, att de vid dörren stående gunstlingarne lyssnade och tycktes glädja sig åt detta uppträde, sade han:

— Vill ers majestät tala med mig enskildt?

— Hvad jag har att säga er enskildt, monsieur, sade konungen, i det han med flit lade vikt på ordet monsieur, som det franska hofceremonielet tillägger konungens bröder — täckes ni tillåta, att jag i dag säger i vittnens närvaro; således, mina herrar — tillade han, — hören väl på hvad som säges: konungen tillåter det.

Hertigen lyfte häftigt upp hufvudet.

— Sire, sade han med den hotfulla, giftiga blick, som människan lånat af ormen, innan ni förolämpar en person af min rang, borde ni ha nekat mig gästfrihet i Louvren; i mitt palats hade jag åtminstone varit herre.

— Sannerligen, sade Henrik med grymt gäckeri, ni glömmer, att, hvar helst ni befinner er, ni dock är min undersåte, och att mina undersåtar äro hos mig, hvar de äro, ty, Gud ske lof, ännu är jag konung... konung i landet!

— Sire! svarade Frans, jag är här i Louvren hos min mor.

— Ja, och er mor är hos mig, sade Henrik; se så, gif mig nu brefvet.

— Hvilket bref?

— Det ni nyss gömde.

— Sire betänk er, sade hertigen.

— Hvad skall jag betänka?

— Jo, er begäran är ovärdig en ädling och på sin höjd passande för en af era polisbetjänter.

Konungen vardt gulblek af harm.

— Gif mig brefvet! ropade han.

— Ett bref från ett fruntimmer! Betänk er, sire.

— Det ges fruntimmersbref, som det är godt att få läsa och farligt att vara i okunnighet om, t. ex. dem vår mor skrifver.

— Min bror!

— Brefvet! skrek konungen och stampade i golfvet; gif hit brefvet, eller låter jag någon af min betjäning rycka det ifrån er.

Med ett hopp var hertigen ur sängen och kramade ihop brefvet i sin hand, tydligen i afsikt att komma till kaminen för att kasta det på elden.

— Vill ni handla så mot er bror? frågade han.

Henrik gissade hans afsikt och ställde sig framför honom.

— Nej, icke mot min bror, men väl mot min värste fiende, sade han; icke mot min bror, men väl mot hertigen af Anjou, som i afton lupit omkring på Paris' gator med hertigen af Guise och som försöker att för mig undangömma ett bref från någon af sina medbrottslingar, de lotringska prinsarna till exempel.

— Denna gång, sade Frans, är er polis illa underrättad.

— Men jag säger er, återtog konungen, att jag i sigillet såg de tre beryktade fåglarna, som vilja sluka de tre franska liljorna. Gif mig brefvet, eller, vid Gud!...

Henrik gick ett steg mot hertigen och lade handen på hans axel.

Frans hade ej förr på sin skuldra känt den kungliga handen och med en sidoblick iakttagit de fyra gunstlingarnes hotande ställning, än han föll på knä och ropade:

— Hjälp, hjälp! Min bror vill mörda mig!

Dessa hertigens ord, uttalade med en ton af den djupaste ångest samt i full öfvertygelse, att hans lif verkligen hotades, gjorde ett sådant intryck på konungen, att dennes vrede slocknade, då han betänkte, att Frans verkligen fruktade ett mord, och att detta mord vore ett brodermord. En bäfvan genomfor honom vid den tanken, att hans ätt, olycklig såsom alla, hvilka äro nära att utslockna, sedan urminnes tider sett bröder mörda hvarandra.

— Nej, sade han, ni bedrar er, min bror; konungen vill er icke något ondt; ni har gjort motstånd, men erkänn er

nu besegrad och medgif, att det är konungen, som är herre; ni vet det nu, om ni ej vetat det förr: erkänn det högt!

— Ack ja, jag erkänner det! utropade hertigen.

— Välan, gif då hit brefvet... ty konungen befaller det.

Hertigen af Anjou lät brefvet falla på golfvet, konungen upptog det, vek ihop det och stoppade det i sin ficka.

— Är detta allt? frågade hertigen med sin lömska blick.

— Nej, monsieur, svarade Henrik; med anledning af er uppstudsighet måste ni finna er i att ej gå ut, innan mina misstankar i afseende på er hunnit skingras. Ni stannar således här; rummen äro bekväma, de ha just ej utseende af ett fängelse; dessutom skall ni få godt sällskap, åtminstone för i natt, ty dessa fyra herrar skola hålla vakt här och i morgon aflösas af schweizergardet.

— Men kunna ej mina vänner få träffa mig?

— Hvilka kallar ni era vänner?

— Åh, Monsoreau, Ribeirac, Antraguet, Bussy...

— Vågar ni äfven nämna Bussy?

— Skulle han då haft den olyckan att misshaga ers majestät?

— Ja.

— När då, sire?

— Beständigt, synnerligast i natt.

— I natt; hvad har han då gjort er, sire?

— Han har låtit mig förolämpas på Paris' gator.

— Er sire?

— Ja, mig eller mina vänner, hvilket är det samma.

— Bussy förolämpat någon på Paris' gator... den, som det påstår, bedrar er, sire.

— Jag vet, hvad jag säger, monsieur.

— Sire, utropade hertigen med triumferande min. Bussy har ej på två dagar lämnat sitt hus: han ligger i brinnande feber.

Konungen vände sig med frågande min till Schomberg.

— Om han har feber, vet jag ej, svarade den unge mannen; men att han i natt var på gatan Coquillière, det vet jag.

— Hvem har sagt er det? frågade hertigen.

— Ingen; jag har själf sett honom.

— Ni har sett Bussy, säger ni?

— Ja, frisk och sund och, såsom det tycktes, strålande af glädje. Han hade med sig sin vanliga följeslagare, den

där Remy, som är stallmästare eller läkare, jag vet icke så noga hvilketdera.

— Det kan jag ej begripa, sade hertigen häpen; jag såg Bussy i afton sängliggande hemma hos sig; då måste han bedragit mig.

— Godt! sade konungen; Bussy skall straffas liksom de andra, då det hunnit bli ljus i saken.

I tanke att afvända konungens vrede från sig, försökte hertigen ej mer taga Bussys försvar, utan sade:

— Om Bussy gjort något dylikt, sedan han vägrat följa mig, så har han verkligen haft några afsikter, dem han ej velat yppa för mig, hvars tillgifvenhet för ers majestät han känner.

— I hören, mina herrar, sade konungen, att min bror påstår sig ej ha gifvit honom något uppdrag.

— Så mycket bättre, svarade Schomberg.

— Hvarför det?

— Emedan ers majestät då kanhända tillåter oss att behandla honom som vi vilja.

— Vi få se, sade Henrik. Emellertid, mina herrar, anbefaller jag er min bror; visen honom i natt, då I han den äran att utgöra hans vakt, all den aktning, man är skyldig en prins af blodet.

— Ja, sire, svarade Quélus med en blick, som kom hertigen att rysa, var lugn; vi veta, hvad vi äro hans höghet skyldiga.

— Godt! Farväl, mina herrar! sade Henrik.

— Sire, ropade hertigen, mer förskräckt öfver konungens bortgång än öfver hans närvaro; är jag då verkligen fånge? Få mina vänner ej besöka mig? Får jag icke gå ut?

Han tänkte härvid på morgondagen, då hans möte med hertigen af Guise var så nödvändigt.

— Sire, fortfor hertigen, då han såg konungen nära att bevekas, låt mig åtminstone få vara ers majestät nära; där är min plats; jag kan ju vara fången där lika väl som annorstädes och bättre bevakas där än på alla andra ställen. Sire, bevilja mig den ynnesten att få vara hos ers majestät.

Konungen var nära att bifalla hertigens af Anjou begäran, ty han insåg ej, att däri kunde ligga någon fara, då hans uppmärksamhet i hast vändes mot dörren: där stod

en lång figur, hvilken med hufvud, armar, händer och fötter gjorde alla upptänkliga nekande åtbörder.

Det var ingen annan än Chicot.

— Nej, sade Henrik, ni far ej illa här, monsieur, jag finner för godt, att ni förblir här.

— Sire! . . . stammade hertigen.

— Då konungen af Frankrike yttrat sin vilja, bör det vara er nog, sade konungen med högdragen blick, som fullbordade hertigens nederlag.

— Sade jag ej, mumlade Chicot, att jag i själfva verket är konung af Frankrike!

7.

Ett besök.

Dagen därpå, klockan nio, satt Bussy helt lugn och spisade frukost i sällskap med Remy.

— Hör Remy, sade plötsligt Bussy, tyckte du dig icke känna igen den där personen, som neddoppades i ett stort kar, då vi passerade gatan Coquillère?

— Jo, herr grefve, jag håller just på att i mitt minne leta efter hans namn.

— Du kände då igen honom?

— Nej, han var redan för blå.

— Jag borde ha hjälpt honom ur klämman, sade Bussy, men jag var sannerligen för mycket upptagen af mina egna angelägenheter.

— Men om ni ej kände igen honom, sade Remy, så är det åtminstone säkert, att han kände igen oss, som hade vår naturliga färg; också tyckte jag, att han ursinnigt stirrade på oss och hotande knöt näfven.

— Är du säker därpå, Remy?

— Ja.

— Då, sade Bussy, måste vi taga reda på, hvem det var; jag kan ej lämna en förolämpning ohämnad.

— Håll, håll! ropade Remy, som såg Bussy färdig att fatta eld; jag vet nu hvem det var. Jag hörde honom svärja.

— Det tror jag nog; hvem skulle inte ha svurit vid ett sådant tillfälle!

— Ja, men han svor på tyska.

— Då är det Schomberg, och då, min käre Remy, kan du laga i ordning dina salvor, emedan det innan kort blir något hål att lappa ihop, antingen på hans skinn eller mitt.

— Ni måtte väl aldrig kunna vara så galen och låta döda er, nu, då ni är så lycklig! inföll Remy.

— Tvärtom, Remy, anar du ej, hur sällt det är att äfventyra sitt lif, just då man är lycklig? Jag kan försäkra dig, att jag adrig duellerat med god lust, då jag tappat stora summor på spel, eller kommit under fund med, att min älskarinna bedragit mig, eller då jag haft något att förebrå mig; men då mitt hjärta är rent och mitt samvete utan förebråelse, går jag djärf och glad till mötesplatsen: då är jag säker på min hand och läser i min motståndares ögon hans innersta tankar. I dag Remy, skulle jag slåss duktigt, tillade den unge mannen, i det han räckte sin hand åt doktorn; ty, tack vare dig, är jag nu den lyckligaste bland människor.

— Sakta, sakta! inföll Remy; ni måste emellertid vara god och afstå från det nöjet; ty en vacker dam af mina bekanta har låtit mig svärja på, att jag skall bibehålla er frisk och sund, emedan hon påstår, att hon räddat ert lif, och att ni således ej kan förfoga öfver hvad ni är henne skyldig.

— Gode Remy! sade Bussy, och försjönk i denna ljufva tankedvala, som tillåter den förälskade att höra och se allt, hvad som säges och sker, liksom genom en slöja, hvilken förskönar både föremål och toner.

— Ni kallar mig god, sade Remy, emedan jag låtit er få återse fru de Monsoreau; men skall ni äfven kalla mig så, då ni är skild från henne? Olyckligtvis är den dagen nära för handen, i fall den ej redan inträffat.

— Hvad behagas? utropade Bussy häftigt. Skämta ej, herr Remy!

— Ack, herr grefve! Jag skämtar inte, svarade Remy; vet ni inte, att hon reser till Anjou?

— Remy, när skola vi resa?

— Ack, den frågan anade jag just och kan blott svara, att det måste ske så sent som möjligt.

— Hvarför det?

— Jo, först och främst, emedan vi här i Paris ha den beskedliga hertigen af Anjou, som i går afton inlåtit sig i sådana saker, att han helt visst kommer att behöfva er, och vidare, emedan herr de Monsoreau ingenting misstänker beträffande er, men han skulle misstänka något, i fall ni försvunne från Paris på samma gång som hans hustru eller icke-hustru.

— Nå, hvad gör det mig, om han misstänker mig?

— Ja, men mig gör det mycket, nådig herre; ty jag har visserligen åtagit mig värjstyng, som erhållas i en ordentlig duell, så mycket mer som ni är ganska säker på er sak och ej får särdeles farliga stötar; men jag undanber mig att få att göra med dolkstyng, helst dem, som gifvas af i försåt liggande svartsjuka män.

— Men, min bäste vän, om det är mitt öde att bli dödad af herr de Monsoreau?

— Ja, och åtta dagar, en månad eller ett år därefter flyttar fru de Monsoreau till sin man, hvilken skall göra er arma själ ursinnig, då den uppifrån eller nedifrån ser detta, alldenstund den i brist på kropp ej kan hindra det.

— Du har rätt, Remy; jag vill lefva.

— Ja, men tro mig: det är icke nog med att bara lefva, utan ni bör söka att följa mitt råd, herr grefve, och ställa er in hos herr de Monsoreau, för ögonblicket är han grymt svartsjuk på hertigen af Anjou, hvilken, medan ni låg i feber, spatserade nedanför damens fönster såsom en äfventyrsälskande spanjor och igenkändes på sin följeslagare Aurilly. Närma er den svartsjuke mannen, fråga ej, hvart hans fru tagit vägen, hvilket också är öfverflödigt, då ni vet det, med ett ord: sök att vinna honom, och han skall öfverallt säga, att ni är den ende ädling, som äger Scipios dygder.

— Jag tror verkligen, att ditt råd är godt; nu, då jag icke mer är svartsjuk på björnen, vill jag tämja honom; det skall bli lustigt. Remy, bed mig nu om hvad du vill, och jag skall ge dig det, ty jag känner mig öfverjordiskt lycklig.

I detta ögonblick klappade någon på dörren.

— Hvem är det? frågade Bussy.

— Nådig herre, svarade den inträdande pagen, en adelsman önskar tala med er.

— Tala med mig så bittida? Hur ser han ut?

— Det är en lång herre med ett något löjligt, men hederligt utseende.

— Hvad! sade Bussy; skulle det var Schomberg?

Han gjorde ett tecken, att den främmande skulle komma in.

— Åh! utbrast Bussy, i det han hastigt steg upp, medan Remy af grannlagenhet skyndade in i kabinettet, det är då ni, herr Chicot!

Bussys blick fästes på gascognaren med ett uttryck, som helt tydligt sade: hvad har ni här att göra?

— Herr grefve, jag kommer för att föreslå er ett litet köp.

— Förklara er, min herre, sade Bussy förvånad.

— Hvad ger ni mig, om jag gör er en stor tjänst?

— Det beror på, hvad det är för en tjänst, svarade Bussy högdraget.

Chicot låtsade ej märka detta, utan sade, i det han satte sig:

— Jag märker, att ni ej gör mig den äran att bedja mig sitta ned.

Bussy rodnade starkt.

— Det är ett uraktlåtande, som ökar priset på min tjänst, fortfor Chicot.

Bussy svarade icke.

— Herr grefve, känner ni ligan?

— Jag har mycket hört talas om den, svarade Bussy, som började ägna en viss uppmärksamhet åt hvad gascognaren sade.

— Välan, i så fall bör ni veta, att den består af en samling hederliga kristna, som förenat sig i ändamål att på det kristligaste sätt massakrera sina likar, hugenotterna. Hör ni till ligan, herr grefve? — Jag för min del gör det.

— Men, min herre . . .

— Säg bara ja eller nej.

— Tillåt mig att yttra min förvåning, sade Bussy.

— Jag hade den äran att fråga, om ni hör till ligan. Förstod ni mig?

— Herr Chicot, som jag icke tycker om frågor, hvilkas syfte jag ej förstår, så ber jag er byta om ämne, och jag vill vänta ännu några minuter, såsom höfligheten fordrar,

innan jag säger er, att som jag icke tycker om frågor, tycker jag naturligtvis icke heller om frågare.

— Godt! Höflighet är alltid på sin plats, som den käre grefve de Monsoreau säger, då han är vid godt lynne.

Vid namnet Monsoreau tänkte Bussy: månne han anat något och skickat Chicot att spionera . . .

— Hör på, herr Chicot, sade han, till saken, om ni behagar; ni vet, att vi ha få minuter på oss.

— Mycket sant; men några minuter äro dock mycket, ty på några minuter kan mycket sägas, och således skall jag säga er, att jag ej behöft fråga er, om ni hör till ligan, emedan, om ni ej redan tillhör den, ni snart skall göra det, därför att hans höghet hertigen af Anjou gör det.

Hertigen af Anjou! Hvem har sagt er det?

— Han själf i egen hög person; och som jag nyss sade, förstår ni väl, att, om hertigen af Anjou hör till ligan ni ej kan undgå att också tillhöra den, ni, som är hans högra hand. För hin i våld! Den heliga ligan är väl så klok, att hon inte nöjer sig med en enhändt chef.

— Godt, herr Chicot! Än sedan då? sade Bussy med en påtagligt vänligare ton.

— Än sedan? upprepade Chicot, jo, om ni verkligen tillhör den, eller om man bara tror det, så skall det hända er detsamma, som händt hans kunglig höghet.

— Hvad har då händt hans kunglig höghet? utropade Bussy.

— Min herre, sade Chicot, i det han rätade upp sig och härmade Bussys hållning ett ögonblick förut, min herre, jag tycker inte om frågor och, om ni tillåter mig, följaktligen inte heller om frågare; jag har således god lust att låta dem göra med er, som man i natt gjorde med er herre.

— Herr Chicot, sade Bussy med smålöje, som uttryckte en anhållan om ursäkt, tala, jag ber: hvar är hertigen af Anjou?

— Han är i arrest.

— Hvar då?

— På sina rum, där han bevakas af fyra af mina goda vänner, nämligen Schomberg, hvilken, som ni vet, emedan ni just passerade förbi, då operationen skedde, i går vardt blåfärgad; d'Epernon, som blef gul af förskräckelse; Quélus, som är röd af harm, och Maugiron, som är hvit af ledsnad; medgif, att detta är ett rätt vackert färgspel, så

mycket mer som hertigen af Anjou börjar bli grön af fasa, hvarigenom vi, Louvrens privilegierade gäster, kunna njuta skådespelet af en fullständig regnbåge.

— Min herre, sade Bussy, ni tror således, att min frihet hotas?

— Visserligen, min herre, och jag förmodar till och med, att man i detta ögonblick är . . . eller åtminstone borde vara på väg att arrestera er.

Bussy spratt till.

— Tycker ni om Bastiljen, herr grefve? Det är ett ställe, mycket passande till eftertanke, och herr Testu, som där är guvernör, lär hålla ett tämligen drägligt bord för sina fåglar.

— Skulle man vilja sätta mig på Bastiljen?

— Ja, jag lär i min ficka ha någonting, som liknar en order att föra er dit, svarade Chicot; vill ni se den.

I detsamma uppdrog Chicot en af konungen underteckned order att genast arrestera Louis de Clermont, grefve Bussy d'Amboise.

— Min herre, yttrade Bussy förvirrad, ni gör mig verkligen en tjänst.

— Jag skulle ödmjukast tro det, svarade gascognaren.

— Min herre, jag besvär er, var uppriktig mot mig och säg, om det är för att skada mig på annat håll, som ni nu räddar mig? Ni håller ju af konungen, och konungen håller icke af mig.

— Herr grefve, svarade Chicot, i det han steg upp, jag räddar er, för det jag vill rädda er; tänk i öfrigt om min handling hvad ni behagar.

— Men, min herre, värdes säga mig, hvaraf kommer denna välvilja?

— Har ni glömt, att jag begärde en belöning.

— Nej, det var sant. Ack, herr Chicot, på hvad sätt kan jag tjäna er?

— Lofvar ni då att göra hvad jag ber er om?

— Ja, så sant jag heter Bussy så vida det, ni begär, står i min makt.

— Nog, svarade Chicot; stig nu till häst, så skall jag bära arresteringsordern till vederbörande.

— Ni skulle då ej själf arrestera mig?

— Hvad! För hvem tar ni mig? Jag är adelsman, min herre; kom ihåg det.

— Men jag öfverger ju min herre, hertigen.

— Hys inga samvetskval för det; han har redan öfvergifvit er.

— Ni är en rättskaffens adelsman, herr Chicot.

— För knäfveln i våld! Det vet jag nog, svarade gascognaren.

Bussy ropade på Remy.

— Remy, sade han, laga att vi få hästar.

— De äro redan sadlade, nådig herre, svarade lugnt Remy.

Bussy tog nu afsked af Chicot och tackade honom ännu en gång.

— Förlåt, herr grefve, sade gascognaren, men tillåt mig att se er afresa.

De gingo alla tre ned på stallgården, där tvenne hästar stodo sadlade och höllos af en page.

— Hvart skola vi ställa kosan? frågade Remy helt liknöjdt, i det han fattade tyglarna.

— Jag vet ej, sade Bussy, i det han tvekade eller låtsade tveka.

— Hvad säger ni om Normandie? frågade Chicot, som med kännareblick mönstrade hästarna.

— Nej, det är för nära, anmärkte Remy.

— Än Flandern då? föreslog Chicot.

— Det är för långt bort, invände läkaren; vore det ej bäst att bestämma sig för Anjou, som ligger lagom långt bort? Är det icke så, herr grefve?

— Må göra, Anjou då! biföll Bussy, rodnande.

— Herr grefve, sade Chicot, efter ni nu gjort ert val och är färdig, så farväl! Tänk på mig i era böner.

Den värde adelsmannen gick sin väg, lika allvarsam och gravitetisk, som han kommit.

— Hvad ödet ändock är besynnerligt, herr grefve, sade Remy.

— Låt oss skynda! ropade Bussy; kanske kunna vi hinna upp henne.

— Ack! sade Remy, om ni hjälper ödet, så beröfvar ni det ju dess förtjänst.

De sporrade sina hästar och redo bort i galopp.

8.

Chicot spelar schack.

Hertigen af Guise mottog på morgonen de förnämsta ligisterna, som aflämnade sina fulltecknade listor, och han lät dem svärja att erkänna den chef, som kungen skulle utnämna. Efter en stunds öfverläggning med sina bröder begaf Guise sig till hertigens af Anjou palats.

Chicot anade detta besök; då han lämnat Bussy, företog han sig därför att gå på lur omkring hôtel d'Alençon, och knappt hade han gått fram och tillbaka en kvarts timme, förrän han fick se den han väntade anlända.

Chicot smög sig undan, och hertigen af Guise gick in i palatset utan att ha blifvit honom varse.

Hertigen fann prinsens förste kammartjänare orolig öfver att ej ha sett sin herre återkomma hem; men han förmodade, att hertigen, såsom sanningen var, tillbragt natten i Louvren. Hertigen frågade, om han ej kunde få tala med Aurilly, och kammartjänaren svarade, att denne just nu befann sig i prinsens kabinett, dit hertigen genast begaf sig, emedan lutspelaren var sin herres förtrogne och invigd i alla hans hemligheter, hvadan hertigen ganska riktigt beräknade, att han bättre än någon annan torde veta hvar hans höghet befann sig.

Men Aurilly var lika orolig som kammartjänaren och lade oupphörligt ifrån sig lutan, öfver hvilken hans fingrar omedvetet sväfvade, för att gå till fönstret och se, om hertigen ej kom tillbaka; tre gånger hade man redan skickat till Louvren och ständigt fått det svar, att som hertigen mycket sent kommit hem, sof han ännu.

Hertigen af Guise begärde nu en fullständig redogörelse för den föregående aftonen, och Aurilly svarade, att han af folkmassan blifvit skild från sin herre, hvarför han begifvit sig hem till palatset, emedan han var okunnig om hertigens afsikt att tillbringa natten i Louvren. Aurilly omtalade äfven det svar, de tre buden fått.

— Han sofva klockan elfva på dagen! sade hertigen; det är inte troligt; konungen är själf uppe så här dags. Men ni borde gå dit, Aurilly.

— Jag har nog tänkt på det, svarade denne; men jag

fruktar, att denna sömn blott är en förevändning, och att hertigen sagt till, att så skulle svaras, men att han i stället är ute på något kärleksäfventyr i staden; om så är bleffve hans höghet missnöjd, om man frågat efter honom.

— Aurilly, genmälde hertigen, tro mig, hans höghet är för klok att bry sig om kärleksäfventyr på en sådan dag som denna; gå därför tryggt till Louvren och sök er herre.

— Jag går då, efter ni önskar det; men, nådig herre, hvad skall jag säga honom?

— Ni skall säga honom, att vi äro kallade till Louvren klockan tu, och att han nog vet, att vi behöfva rådgöra, innan vi råkas hos konungen. Ni förstår, Aurilly, tillade hertigen vresigt och i föga aktningsfull ton, att det ej kan komma i fråga att sofva, när konungen utnämner en chef för ligan.

— Godt! Och jag skall bedja hans höghet komma hit?

— Ja, och säg, att jag med otålighet väntar honom; ty som vi äro kallade till Louvren klockan tu, ha säkert många redan begifvit sig dit, och intet ögonblick är att förlora. Emellertid skall jag skicka efter grefve de Bussy.

— Men, nådig herre, om jag ej träffar hans höghet, hvad skall jag då göra?

— Om ni ej träffar honom, Aurilly, så låtsa ej om, att ni söker honom; det är nog, om ni sedan säger honom, att jag ifrigt försökt få träffa honom. I alla händelser skall jag infinna mig i Louvren klockan tre kvart till tu.

Aurilly skyndade bort; Chicot, som såg honom gå ut, gissade i hvad afsikt det skedde och insåg genast, att om hertigen af Guise finge veta hans höghets arrestering, så vore allt förloradt; han skyndade därför på en annan väg till kungliga slottet.

Aurilly gick nedåt kajerna, som vimlade af borgare hvilka alla sågo triumferande ut, och framkom till Louvren, hvilken midt under allt detta stadens jublande syntes majestätiskt lugn. Lutspelaren kände världen och hofvet; han gaf sig således först i samspråk med den vakthafvande officern, som alltid var en nyttig person för dem, som spejade efter nyheter eller tyckte om skandalösa historier. Officern var idel artighet; konungen hade vaknat vid det bästa lynne i världen.

Aurilly gick från officern till slottsfogden; äfven denne smålog mot lutspelaren.

Aurilly gick vidare och kom till den stora trappa, som ledde till hertigens rum, medan han under vägen hälsade på den mängd hofmän, som svärmade omkring i förmak och korridorer. Vid hans höghets dörr fann han Chicot sitta på en fällstol och spela schack helt ensam, efter utseendet försänkt i djupsinniga beräkningar. Aurilly försökte att gå förbi gascognaren, men dennes långa ben stängde vägen. Han klappade honom därför på axeln.

— Ah! Är det ni? sade Chicot; förlåt, herr Aurilly.

— Hvad gör ni, herr Chicot.

— Som ni ser, spelar jag schack.

— Ensam?

— Ja, jag grubblar på ett visst drag; kan ni spela schack?

— Mycket litet.

— Nå, det är sant, ni är musikus, och musiken är en så svår konst, att dess idkare nödgas ägna den hela sin tid.

— Det tycks, sade Aurilly skrattande, som vore det där draget mycket svårt.

— Ja, det är min kung, som gör mig ängslig; ni skall veta, herr Aurilly, att i schack är kungen en ganska obetydlig person, en nolla, som ej har någon egen vilja och som blott kan taga ett steg åt höger eller vänster, framåt eller tillbaka, medan han däremot är omgifven af ganska farliga fiender, så att, om han har dåliga rådgifvare, är han snart förlorad; väl har han sin löpare* eller rättare sin narr, som springer härs och tvärs från ena ändan af schackbrädet till den andra och har rättighet att ställa sig framför, bakom, eller på sidan om honom; men det är ej desto mindre säkert, att ju hängifnare sin konung löparen eller narren är, desto mer äfventyrar han sin egen säkerhet; och jag kan nu säga er, herr Aurilly, att min konung och hans löpare äro i det allra kinkigaste läge.

— Men, frågade Aurilly, hur har ni kommit att fundera på detta utanför hans höghets dörr?

— Emedan jag väntar på herr Quélus, som är inne hos hans höghet.

— Hos hans höghet? upprepade Aurilly förvånad.

Under detta samtal hade Chicot låtit Aurilly komma fram till dörren. Emellertid tvekade Aurilly att öppna.

— Men hvad har då herr Quélus att göra hos hertigen af Anjou? Jag trodde dem ej vara så synnerligt goda vänner.

— Tyst! sade Chicot med hemlighetsfull min. Därpå hviskade han:

— Han ber hans höghet om förlåtelse för en liten tvist, som de hade i går. Konungen har fordrat det; ni vet, hvilken vänskap nu råder mellan de båda bröderna; Quélus har därför fått befallning att göra afbön.

— Är det möjligt?

— Ack, herr Aurilly! sade Chicot, jag tror verkligen, att vi återkomma till guldåldern; Louvren blir ett riktigt Arkadien. Ack, förlåt, herr Aurilly, jag glömmer ständigt, att ni är musikus.

Aurilly smålog och gick in i förmaket; men genom den öppnade dörren utbytte Chicot en betydelsefull blick med Quélus.

Då Aurilly kom in i förmaket, hälsade Quélus mycket artigt på honom. Quélus höll på att öfva sig att spela bilboquet.

— Hvar är hans höghet? frågade Aurilly. Har ni ej talat med honom i dag?

— Jag har verkligen haft löfte om företräde på morgonen; men Schomberg har förekommit mig.

— Ah! Herr Schomberg också! sade lutspelaren med stegrad förvåning.

— Ja, min Gud! Konungen vill så. Gå in, herr Aurilly, och gör mig det nöjet att påminna prinsen om, att vi vänta.

Aurilly öppnade nästa dörr och såg Schomberg sitta eller snarare ligga i en stor länstol. Han höll på att med en käpp måtta små lerkulor genom en guldring, som hängde vid en i taket fäst silkessnodd.

— Hvad! utbrast Aurilly; ett sådant tidsfördrif hos hans höghet!

— Ah! Guten morgen, herr Aurilly! sade Schomberg; ni ser, att jag dödar tiden så godt jag kan, medan jag väntar på företräde.

— Men hvar är då hans höghet? frågade Aurilly ånyo.

— Tyst! Hans höghet ger just nu företräde åt d'Epernon och Maugiron; men vill ni inte gå in, ni, som står så högt i prinsens gunst.

— Kanske vore det opassande att nu gå in, anmärkte Aurilly.

— Alldeles inte; ni finner hans höghet i sitt kabinett; gå bara in.

Härvid sköt han Aurilly in i nästa rum, där den bestörte lutspelaren såg d'Epernon stå framför en spegel, sysselsatt att vrida upp och pomadera sina mustacher, medan Maugiron satt vid fönstret och höll på att klippa ut lättsinniga gravyrer.

Utan värja satt hertigen mellan dessa bägge herrar, som emellanåt med väktaremin betraktade honom och sade honom hvarjehanda obehagliga saker. Då hertigen fick se Aurilly, ville han skynda emot honom.

— Sakta, sakta, nådig herre! sade Maugiron; ni trampar på mina gravyrer.

— Min Gud! utropade Aurilly; hvad ser jag! Man förolämpar min herre!

— Nej, se den hygglige herr Aurilly, sade d'Eperon, i det han fortfor att vrida upp sina mustascher; hur mår han? Bra, tror jag, ty han ser så rödblommig ut.

— Gör mig det nöjet, herr musikus, att lämna mig er lilla dolk, sade Maugiron.

— Mina herrar, ropade Aurilly, kommen I då ej ihåg, hvar I befinnen eder?

— Jo visst, jo visst, bäste herr Orpheus, och det är just därför vi begära er dolk, ty ni ser väl, att hertigen är utan vapen.

— Aurilly, sade hertigen med en röst, full af smärta och förtviflan, anar du då ej, att jag är fånge?

— Hvilkens fånge? frågade Aurilly.

— Min brors; förstod du ej det, då du såg mina fångvaktare.

Aurilly uppgaf ett rop af förvåning.

— Ack, om jag det kunnat ana! sade han.

— Så skulle ni tagit med er lutan för att förströ hans höghet, sade en gäckande stämma; men jag har låtit hämta hit den; här är den.

Härvid räckte Chicot verkligen in lutan åt den arme Aurilly, som bakom gascognaren kunde se Quélus och Schomberg, hvilka gäspade så, att de kunnat vrida munnen ur led.

— Hur går det med schackpartiet, Chicot? frågade d'Epernon.

— Ja, det var sant, tillade Quélus, hur går det?

— Jo, svarade Chicot, jag tror, mina herrar, att min löpare räddar sin konung, men inte utan mycken svårighet. Se så, herr Aurilly, tillade han, gif mig nu er dolk i utbyte mot er luta, den ena tjänsten är den andra värd.

Den häpne lutspelaren lydde och satte sig på en dyna vid sin herres fötter.

— Där ha vi en i fällan, sade Quélus; låt oss nu skrida till de öfriga.

9.

Konungen utnämner en chef för ligan.

Timmen för den stora audiensen var kommen. Paris hade till Louvren sändt sina deputationer af ligister, sina handtverksdeputationer, sin magistrat, sin milis och massor af åskådare.

Konungen, som befann sig i tronsalen, omgifven af sina officerare, sina vänner och sin familj, såg alla korporationerna defilera förbi för att, då de lämnat sina äldste, sina anförare, i palatset, gå och intaga de dem anvisade platserna nere på borggårdarna. Han kunde sålunda med en enda blick öfverskåda massor och nästan räkna sina fiender, hvarvid han hade god hjälp, antingen af Chicot, som stod gömd bakom den kungliga stolen, eller af änkedrottningens uttrycksfulla min eller af en oförsiktig åtbörd af en och annan ligist.

Hastigt inträdde grefve de Monsoreau.

— Se, sade Chicot, se då Henrik lille!

— Hvad vill du, att jag skall se?

— Kors, se då på din öfverhofjägmästare; han är så blek, så betäckt af damm och smuts, att han väl förtjänar uppmärksamhet.

— Ja, det är verkligen han, sade konungen.

Henrik vinkade åt Monsoreau, som genast närmade sig.

— Hvad! är ni i Louvren, min herre? frågade Henrik;

jag trodde er vara i Vincennes, sysselsatt med att uppspåra en hjort.

— Hjorten var uppspårad klockan sju i morse, sire; men då klockan blef nära tolf, utan att jag fått någon underrättelse, fruktade jag, att det händt ers majestät någon olycka.

— Verkligen?

— Sire, återtog grefven, om jag felat i min plikt, så bör jag ers majestät ej tillskrifva detta något annat än min yttorliga tillgifvenhet för ers majestäts höga person.

— Godt, min herre, var försäkrad om, att jag vet uppskatta den.

— Nu, återtog grefven med tvekande ton, nu, då jag är lugnad i afseende på ers majestät, så återvänder jag till Vincennes, om ni befaller, och . . .

— Nej, nej, stanna; denna jakt var blott en nyck, som föll oss in. Stanna; jag behöfver se mig omgifven af dem, som äro mig tillgifna, och ni har själf ställt er ibland antalet af dem, på hvilka jag kan lita.

Monsoreau bugade sig.

— Hvar befaller ers majestät jag skall taga plats?

— Vill du låna mig honom på en half timme? frågade Chicot i konungens öra.

— Till hvad ändamål?

— För att kittla honom litet. Hvad bryr du dig om det? Du är mig också ersättning skyldig, för det du tvingar mig att vara närvarande vid en så tråkig ceremoni som denna.

— Nå, så tag honom då.

— Jag har haft den äran fråga ers majestät, hvar ers majestät tillåter mig att taga plats? frågade grefven ånyo.

— Jag trodde, att jag redan svarat er; ställ er hvar ni vill bakom min kungliga stol t. ex.: det är där mina vänner få sin pats.

— Se så, kom hit, vår öfverhofjägmästare, sade Chicot, i det han makade åt sig och lämnade herr de Monsoreau en del af den plats, han förut ensam innehaft, — kom hit och vädra på de där sällarna. Sannerligen är icke det ett villebråd, som man kan spåra upp utan stöfvare! För tusan, herr grefve, hvilken lukt! Nu är det skomakarne, som passera; se så, nu komma garfvarne; på min ära, om ni tappar spåret af dem, så tar jag ifrån er eder fullmakt.

Herr de Monsoreau låtsade höra, ehuru han ej gjorde det, ty han såg sig oupphörligt omkring med en tankspriddhet, hvilken så mycket mindre undföll konungen, som Chicot gjorde honom uppmärksam därpå.

— Vet du, sade Chicot, hvem din öfverhofjägmästare nu jagar?

— Nej; hvem då?

— Han jagar din bror af Anjou.

— Villebrådet är åtminstone icke i sikte, svarade Henrik skrattande.

— Nej, men det förmodas vara i närheten, svarade Chicot. Skulle du vilja, att han förblir i okunnighet om, hvar det är?

— Ja, jag tillstår, att jag ingenting skulle ha emot, om han blefve missledd härutinnan.

— Vänta då, så skall jag drifva in honom i snåren. Man säger, att vargen har väder af räfven; men han lurar sig på det. Fråga honom bara, hvar grefvinnan är.

— Hvarför det?

— Fråga bara, så skall du få se.

— Herr grefve, sade Henrik, hvar är då er grefvinna? Jag ser henne ej bland damerna.

Grefven spratt till, såsom hade en orm bitit honom. Chicot ref sig på näsan och klippte med ögonen.

— Sire, svarade öfverhofjägmästaren, min hustru är sjuk. Pariserluften är osund; sedan hon därför i går begärt och erhållit tillstånd af drottningen, har hon i natt med sin far begifvit sig till Méridor.

— Till hvilken del af Frankrike far hon då? frågade konungen, glad öfver att få en förevändning att vända bort hufvudet medan garfvarne passerade.

— Till Anjou, där hon är född, svarade grefven.

— Den stackars grefvinnan, inföll Chicot, kan ju dö af ledsnad på vägar och stigar!

— Jag nämnde för hans majestät, att hennes far åtföljer henne.

Det kan väl vara att en far är aktningsvärd, men särdeles rolig är han måhända ej, och hade hon ingen annan, som förströdde henne, så . . .; men lyckligtvis . . .

— Hvad vill det säga: lyckligtvis? frågade häftigt grefven.

— Ja, hvad betyder det ordet? sporde konungen.

— Jo, lyckligtvis betyder lyckligtvis. Det vill säga, att det var lyckligt, och att jag därutinnan beundrade försynens skickelse. Lyckligtvis tänkte jag, äro i detta ögonblick några af våra vänner ändå ute på en af de muntraste resor och i fall de råka grefvinnan, skola de bestämdt roa henne. Ja, tillade vårdslöst Chicot, som de resa samma väg, så är det troligt, att de råka henne. Ack, jag tycker mig just se dem; och du Henrik, som är en människa med liflig inbillningskraft, kan lätt föreställa dig dem, där de rida bredvid grefvinnan och berätta tusen narraktigheter, som komma den älskvärda damen att kikna af skratt.

Detta var ett nytt dolkstyng för öfverhofjägmästaren, men det gick ej an att bryta ut i konungens närvaro, och Chicot hade åtminstone stundtals en bundsförvant i denne; således gjorde Monsoreau våld på sig, huru påkostande det än var, och sade med vänlig ton och blick:

— Hvad! Har ni verkligen vänner, som nu äro stadda på resa till Anjou?

— Ni kan gå ännu längre och säga, att ni själf har vänner, som resa dit, emedan de snarare äro era än mina vänner.

— Ni förvånar mig, herr Chicot, sade grefven; jag känner ingen, som ...

— Ah, hvad ni spelar för en hemlighetsfull roll!

— Jag bedyrar, att jag ingenting vet i detta afseende.

— Ändock, herr grefve, återtog Chicot, äro de där vännerna er så kära att ni nyss af vana...ty ni vet alltför väl, att de farit till Anjou ... att ni nyss af vana, säger jag, lät ert öga leta efter dem här i mängden, naturligtvis utan att finna dem.

— Jag? utbrast grefven.

— Ja, ni, herr öfverhofjägmästare, den blekaste af alla forna, närvarande och tillkommande jägmästare, ända från salig Nimrod ned till herr Auterfort, er företrädare.

— Herr Chicot!

— Den blekaste, jag upprepar det: Veritas veritatum. Detta uttryck är dock en barbarism, emedan det aldrig kan finnas mer än en sanning, alldenstund, om det funnes två, endera af dem ej vore sann; men ni är inte filolog, ni, herr Esau.

— Nej, min herre, det är jag icke, och därför ber jag

er återkomma till de där vännerna och nämna dem vid namn, i fall det öfvermått af inbillningskraft, som förspörjes hos er, tillåter er det.

— Kors! Ni upprepar ständigt ett och samma, herr grefve. Spåra då, det tillhör ert yrke, hvarpå den där stackars hjorten kan tjäna som lefvande exempel, han, som ni störde i morse, och som inte hade skäl att vänta sig det af er. Om man förhindrade er att sofva, skulle ni tycka om det, säg?

Monsoreaus blickar irrade nu förfärade omkring bland Henriks omgifning.

— Hvad! utropade han, då han märkte en plats tom bredvid konungen. Hertigen af Anjou!

— Hallo, hallo sade gascognaren; nu är ni på spåret.

— Har han rest i dag?

— Han har rest i dag, sade Chicot, men det är också möjligt, att han reste i går afton. Ni är inte språkforskare, herr grefve, så att ni ej så noga skiljer tempora åt; men låt oss fråga kungen, som förstår sådant där. Hör, när försvann din bror, Henrik lille?

— I natt, svarade konungen.

— Hertigen har då rest, mumlade Monsoreau, dödsblek och darrande. Ack, min Gud, sire, hvad säger ni?

— Jag säger, svarade konungen, ej att min bror rest, men att han försvunnit, utan att hans bästa vänner veta, hvart han tagit vägen.

— Ah, om jag det trodde! sade grefven med sammanbitna tänder.

— Nå, hvad skulle ni då göra? Dessutom, hvad är det för ondt i det, om han skulle säga er grefvinna några artigheter? Vår käre Frans är familjens ende kurtisör, hans bror har annat att göra än kurtisera: för tusan, det är väl icke för mycket, om det vid hofvet finnes en furste, som representerar det franska folkets lynne.

— Jag är förlorad, mumlade grefven, och tycktes ämna skynda bort, men Chicot kvarhöll honom.

— Håll er då stilla, i Guds namn! Ni gör inte annat än vrider på er, och det besvärar konungen. Jag ville sannerligen vara i er frus ställe, vore det ock bara för att se en prins med två näsor och herr Aurilly, som spelar luta i kapp med salig herr Orpheus. Er fru är bra lycklig hon!

Monsoreau var utom sig af vrede.

— Sakta då, herr öfverhofjägmästare, återtog Chicot, dölj då litet er glädje; det är opassande att så där ge luft åt sina känslor; hör nu på konungens tal.

Öfverhofjägmästaren måste hålla sig stilla, ty Louvrens salar fylldes allt mer och mer. Hertigen af Guise hade kommit in och böjt knä för konungen, ej utan att kasta en förvånad och orolig blick på den tomma stolen bredvid Henrik.

Konungen steg upp, och härolderna äskade tystnad.

10.

Fortsättning.

— Mina herrar! sade konungen, sedan den fullkomliga tystnad inträdt och han öfvertygat sig om, att Schomberg, Quélus, Maugiron och d'Epernon, hvilka blifvit aflösta af tio schweizare, stodo bakom honom, — mina herrar! Emedan en konung så till sägandes, är ställd emellan himmeln och jorden, hör han lika tydligt rösten ofvanifrån och rösterna nedifrån, det vill säga både hvad Gud bjuder och hvad hans folk begär. Uppdragandet af makten är af vikt, att den chef, som utnämnes för att stödja kyrkan, utgör, jag inser det, en borgen för alla mina undersåtar. Också har min kusins af Guise råd vunnit mitt bifall, och jag förklarar härmed den heliga ligan vederbörligt stadfäst och lagligen beståndande. Alldenstund det behöfves den ett lämpligt och mäktigt öfverhufvud och det är af vikt att den chef, som utnämnes för att stödja kyrkan, är en af denna kyrkas mest nitiska söner, ställer jag en kristen furste i spetsen för denna liga, och jag förkunnar härmedelst, att denna chef skall heta...

Med afsikt gjorde Henrik härvid en lång paus, och tystnaden var så djup, att man kunde höra en flugas surrande.

— Och jag förkunnar härmedelst, att denne chef skall heta Henrik af Valois, konung af Frankrike och Polen.

Då Henrik uttalade dessa ord, höjde han rösten till tecken af triumf, lika mycket för att lifva sina vänners mod

som för att krossa ligisternas, hvilkas dofva mummel antydde missnöje, förvåning och fruktan.

Hertigen af Guise stod liksom tillintetgjord, och stora svettdroppar pärlade på hans panna; han utbyttte en blick med hertigen af Mayenne och kardinalen.

Kardinalen lämnade den grupp, af hvilken han omgafs, och nalkades sin bror, till hvilken han hviskade:

— Frans, jag fruktar, att vi icke äro i säkerhet här. Låt oss skynda att taga afsked, ty folket har sina nycker, och den konung, som det i går afskydde, kan för några dar åtminstone bli dess afgud.

— Ja, sade Mayenne, låt oss aflägsna oss. Vänta vår bror här, så skall jag gå och förbereda vår reträtt.

Under tiden hade konungen undertecknat den akt, som på förhand var uppsatt af herr de Morvilliers, den ende, hvilken utom änkedrottningen var invigd i hemligheten; med den glädtighet han så väl föstod att antaga, när han ville, räckte Henrik III sedan pennan åt hertigen af Guise, och i det han med fingret utpekade stället på papperet, sade han med stark näston:

— Underteckna då, min älskade kusin, just där nedan för mig, och sedan kommer hertigens af Mayenne tur.

Men hertigen af Mayenne var redan nere i trappan, och kardinalen hade kommit ut i andra rummet. Konungen märkte deras frånvaro och sade:

— Lämna då pennan åt vår öfverhofjägmästare.

Hertigen undertecknade, lämnade pennan åt grefve de Monsoreau och gjorde en rörelse för att aflägsna sig.

— Vänta litet, sade konungen.

Och under det den närvarande adeln och alla korporationernas äldste beredde sig att underteckna, dels nedan för konungens egen namnteckning, dels på vidhängande blad, till hvilka sedan de blad skulle läggas, på hvilka kvällen förut hvem som helst, hög och låg, frälse och ofrälse, haft rättighet att teckna sitt namn, sade konungen till hertigen af Guise:

— Min kusin, jag förmodar, det ni ämnat att till vår hufvudstads försvar bilda en stark armé af ligans förenade krafter. Denna armé är nu organiserad, och det på ett passande sätt, emedan parisarnes naturliga fältherre är konungen.

— Visserligen, sire, svarade hertigen, utan att rätt veta hvad han sade.

— Men jag glömmer icke, fortfor konungen, att jag äfven har en annan armé, och att befälet öfver denna armé med rätta tillkommer rikets förnämsta krigare: således, medan jag kommenderar ligan, res ni, min kusin, och kommendera arméen.

— När skall jag resa, ers majestät? frågade hertigen.

— Genast, svarade konungen.

— Henrik! Henrik! ropade Chicot, hvilken af etiketten förbjöds att springa fram och hejda konungen midt i hans tal. Men som Henrik ej hade hört hvad Chicot sade, eller, om han också hört det, ej förstått hvad han menade, nalkades Chicot bugande, med en stor penna i handen, banande sig väg ända fram till Henrik och hviskade:

— Tiger du då inte, ditt dumhufvud?

Men det var för sent, ty konungen hade redan till hertigen af Guise öfverlämnat dess på förhand uppsatta och undertecknade fullmakt, och detta i trots af gascognarens åthörder och grimaser. Hertigen af Guise mottog fullmakten och begaf sig bort... Kardinalen väntade på honom vid saldörren, och Mayenne inväntade bägge vid Louvrens port. De stego alla tre till häst, och inom tio minuter voro de utom Paris.

De öfriga drogo sig så småningom tillbaka; somliga ropade: lefve konungen! andra: lefve ligan!

— Så har jag då, sade Henrik, löst det stora problemet.

— Ja, mumlade Chicot, du är just en präktig räknemästare.

— Utan tvifvel, svarade konungen, ty jag förmådde ju alla de där skälmarna att ropa olika och ändå ropa det samma.

— Ack, sire, sire, ropade favoriterna, som stojande trängdes omkring konungen, hvilken sublim idé ni haft!

— De tro nu, att det skall komma att regna pengar som manna, menade Chicot.

Henrik fördes i triumf till sina rum, men Chicot spelade rollen af forntidens anklagare, i det han förföljde sin herre med sin klagan. Denna Chicots envishet att påminna dagens afgud, det han var blott en dödlig människa, förvånade konungen till den grad, att han afskedade alla och förblef ensam med Chicot.

— Hör på, sade Henrik, i det han vände sig till gascognaren, ni är då aldrig nöjd, mäster Chicot, och det börjar bli alldeles odrägligt. Det är inte höflighet, jag ber dig om, utan sundt förstånd.

— Du har rätt, Henrik, sade Chicot, ty det är just det, du bäst behöfde.

— Medgif åtminstone, att det är bra speladt af mig.

— Det är just det, jag inte kan medge.

— Jaså, du är afundsjuk, herr konung af Frankrike?

— Jag? Gud bevare mig! Kommer aldrig i fråga att jag afundas dig.

— Ständigt samma häcklare!...

— Ack, hvilken egenkärlek!

— Säg, är jag konung öfver ligan eller ej?

— Det är otvifvelaktigt, att du det är. Men...

— Men hvad?

— Men du är icke mer konung af Frankrike.

— Hvem är det då?

— Alla, utom du, Henrik; din bror först och främst.

— Min bror? Hvem talar du om?

— Om hvem annan än hertigen af Anjou!

— Som är min fånge.

— Ja, men så fånge han är, är han smord till konung, och det är inte du.

— Af hvem är han då smord?

— Af kardinalen af Guise. Kom nu, Henrik, och tala om din polis; man smörjer en konung i Paris i närvaro af trettiotre personer i Saint-Genovevas kyrka, och du vet det icke?

— Hur kan du veta det, som jag icke vet?

— Därför att herr de Morvilliers är din polismästare, men jag däremot min egen polismästare.

Konungen rynkade ögonbrynen.

— Således, utan att räkna Henrik af Valois, ha vi Frans af Anjou som konung af Frankrike, och sedan tillade Chicot, i det han låtsades leta i sitt minne, ha vi äfven hertigen af Guise.

— Hertigen af Guise? Vacker konung, minsann, som jag förvisar och skickar till arméen!

— Ja, just som man icke hade förvisat dig till Polen, just som det icke vore närmare mellan la Charité och Louvren, än mellan Krakau och Paris! Att du skickat honom

till arméen, däri ligger då det fina i din manöver! Du ställer trettiotusen man under hans befäl, för tusan, och hvilken armé sedan!... Jo, en riktig armé... inte en sådan som din liga... Åh nej, en armé af borgare är lagom åt Henrik af Valois, favoriternas konung; men Henrik af Guise måste ha en armé af soldater, och hvilka soldater sedan? Härdade stridsmän, i stånd att slå tjugu sådana arméer som ligan! Om Henrik af Guise en dag finge det infallet att bli konung till namnet, behöfde han bara vända sina trumpeter åt hufvudstaden till och säga: Framåt! Låt oss svälja Paris i en munsbit, och Henrik af Valois och Louvren med! och de gökarne skulle nog göra det, jag känner dem jag.

— Ni glömmer bara en sak, djupsinnige herr politiker.

— Nå, det kan vara möjligt, i synnerhet om det jag glömt är namnet på en fjärde konung.

— Nej, ni glömmer, återtog Henrik föraktfullt, att då man vill regera öfver Frankrike, när det är en Valois, som bär kronan, så måste man litet se tillbaka och räkna förfäderna. Om något sådant skulle falla hertigen af Anjou in, så betyder det ingenting; ty hans börd kan berättiga honom att äga anspråk; hans och mina förfäder äro de samma; emellan oss må alltför gärna vara tvist om saken, ty oss emellan är det blott förstfödslorätten, som är afgörande, ingenting annat... Men Guise...! Ah, mäster Chicot, min vän, laga, att du får studera heraldiken, och säg sedan, om de franska liljorna icke äro förnämligare än de lotringska fåglarna?

— Men, Henrik, just däri ligger misstaget: Guise är af högre börd, än du menar.

— Af högre börd än jag själf kanske? frågade Henrik småleende.

— Det är inte något kanske det, min lille Henrik.

— Ni är en narr, herr Chicot.

— Det är så min titel.

— Men jag menar, att ni verkligen är tokig, tokig, så att ni borde bindas. Gå och laga, att ni får lära er läsa, min vän.

— Välan, Henrik, du, som kan läsa och inte behöfver gå tillbaka i skolan som jag, läs då det här.

Chicot uppdrog härvid ur sin bröstficka det pergament, hvarpå mäster Nicolas David skrifvit den oss bekanta

genealogien, hvilken af påfven blifvit undertecknad i Avignon, och som bevisade, att Henrik af Guise härstammade från Karl den store.

Henrik bleknade, då han kastade ögonen på pergamentet och bredvid legatens underskrift sågs Sanct Peters insegel.

— Hvad säger du om det där, Henrik? Äro ej de franska liljorna något förringade, eller hur? Jag tycker, att de lotringska fåglarna vilja flyga lika högt som Cæsars örn.

— Hur har du skaffat dig det här släktregistret?

— Åh, det låg under advokaten Nicolas Davids hufvudgärd, då han här om dagen var i Lyon.

— Hvem tog det därstädes?

— En min gode vän, som är munk och heter — Gorenflot.

— Hvad! utropade Henrik; den där afskyvärde ränkmakaren, som höll det eldfängda talet i Saint Genovevas kloster, och som i går förolämpade mig på gatan? Då har han stulit det.

— Nej, han har tagit det med våld.

— Från Nicolas David, den slagskämpen? Och sedan han uträttat en så viktig tjänst, har han ändå ej inställt sig hos mig för att få belöning?

— Han har helt ödmjukt gått tillbaka i sitt kloster och begär bara, att man skall glömma, det han någonsin varit därifrån.

— Chicot, på min ära skall ej din vän få första lediga abbotsstift.

— Tackar, på hans vägnar, sade Chicot och tillade för sig själf: Nu har jag min vän Gorenflot emellan Mayenne och Valois, emellan repet och prebendet; hvilketdera blir hans öde: att bli hängd eller att bli abbé?

11.

Eteocles och Polynices.

Den högtidliga dag då ligan stadfästes, slöts lika bullersamt, som den hade börjat.

Konungens vänner gladde sig; ligans predikanter bered-

de sig att kanonisera broder Henrik; gunstlingarne sade: ändtligen har lejonet vaknat upp, och ligisterna sade: ändtligen har räfven vädrat snaran.

I samma ögonblick Monsoreau ämnade aflägsna sig, skyndade Chicot emot honom. Inga ligister funnos kvar i palatset, och gascognaren fruktade ingenting mer för sin konung.

— Hvart bär det af så hastigt, herr öfverhofjägmästare?

— Till hans kunglig höghet. Jag är orolig för honom. Nu för tiden kan ej en furste vara på resa utan eskort.

— Åh! lappri! Den ifrågavarande är så modig, att han nästan är oförvägen.

Öfverhofjägmästaren såg på gascognaren.

— I alla händelser, återtog Chicot, om ni är orolig, så är jag det ej mindre, jag.

— För hvem då?

— Äfven för samma höghet.

— Hvarför det?

— Ni vet då ej, hvad man säger?

— Man säger ju, att han rest?

— Man säger, att han är död, hviskade gascognaren.

— Bah! sade Monsoreau i en ton af förvåning, som ej var fri från en anstrykning af glädje, ni sade ju, att han var ute och reste.

— Ja, för det man hade sagt mig så. Jag är så godtrogen, att jag tror allt hvad man berättar mig; men nu, ser ni, har jag allt skäl att tro, att om den stackars prinsen är på resa, så är det på resa till andra världen.

— Hvarifrån har ni fått dessa ledsamma underrättelser?

— Han kom till Louvren i går, eller hur?

— Visserligen; jag följde honom dit.

— Välan; man har ej sett honom gå därifrån.

— Än Aurilly och hertigens folk.

— Försvunna! Alla försvunna!

— Ni skämtar väl, herr Chicot.

— Fråga själf.

— Hvem då?

— Kungen.

— Man kan ej fråga hans majestät.

— Lappri! Det beror på, hur man gör det.

— Jag vill försöka; jag kan ej uthärda i en sådan ovisshet.

— Grefven styrde kosan till konungens kabinett.

— Konungen har gått till hertigen af Anjou, fick han till svar.

— Till hertigen af Anjou! upprepade grefven och såg på Chicot; prinsen är således inte död?

— Hm! sade gascognaren; som jag tror, är det inte långt ifrån.

Grefven visste inte hvad han skulle tro; det såg ut, som hade hertigen af Anjou ej lämnat Louvren. Vissa yttranden, dem han hörde fällas af den tjänstgörande personalen, bekräftade sanningen häraf. Men som han emellertid var okunnig om rätta orsaken till prinsens frånvaro, så förvånade honom denna frånvaro öfver all beskrifning.

Konungen hade verkligen begifvit sig till hertigen af Anjou; öfverhofjägmästaren nödgades således vänta i förssalen.

Som vi nämnt, hade de fyra gunstlingarne för att kunna vara närvarande vid den stora audiensen låtit aflösa sig af schweizare, men så snart sammankomsten var slutad, återtogo de, oaktadt den ledsnad denna tjänstgöring förorsakade dem, gärna sin vakt hos prinsen för att reta honom med berättelsen om konungens triumf. Å sin sida hade Frans dödligt ledsamt och var försänkt i yttersta oro; gunstlingarnes samtal var också ingalunda ägnadt att förströ honom.

— Vet du, ropade Quélus till Maugiron, liksom prinsen ej varit närvarande, — vet du Maugiron, först nu började jag rätt uppskatta vår vän Valois, han är i sanning en stor politiker.

— Förklara dig tydligare, sade Maugiron, i det han sträckte ut sig i en stor länstol.

— Konungen har helt öppet talat om konspirationen och därigenom bevisat, att han ej fruktar den mer.

— Förståndigt!

— Och om han ej fruktar den mer, skall han straffa den; du känner Valois; han har visserligen en många lysande egenskaper, men med nåd slösar han inte.

— Det är sant.

— Således, om han straffar konspirationen, så blir det genom en rättegång.

— Det blir ett skådespel minsann!

— Ja, och där våra platser äro gifna på förhand, så vida ej . . .

— Hvad menar du?

— Jo, så vida ej . . . och det är väl möjligt . . . så vida man ej, i anseende till de anklagades rang, lämnar lagliga former å sido och utagerar saken i hemlighet.

— Jag skulle vara fallen för det senare, sade Maugiron; det är så man vanligen går till väga i familjefrågor, och denna sammansvärjning är verkligen en familjefråga.

Aurilly kastade en orolig blick på prinsen.

— Minsann, sade Maugiron, vore jag i konungens ställe, så skulle jag ej spara de högt uppsatta, ty dessa äro dubbelt så brottsliga som de andra; dessa herrar tro, att allt slags sammansvärjning är dem tillåten. Jag skulle minsann ge en minnesbeta åt ett par af dem, en i synnerhet, och det eftertryckligt; sedan skulle jag dränka hela det andra byket. Seine är djup; i konungens ställe skulle jag, på min ära, ej motstå en slik frestelse.

— Åh ja, själfva anförarne kunna ju visserligen alltid räkna på fördelen att bli halshuggna på öppet torg eller lönnmördade; men byket, som du sade, kunde man alltid dränka, och med byke menar jag gunstlingar, stallmästare, hofmästare, lutspelare . . .

— Mina herrar! stammade Aurilly, blek af fasa.

— Svara icke, Aurilly, sade Frans; det där kan ej gälla mig, följaktligen ingen af mitt hof; i Frankrike skämtar man ej med prinsar af blodet.

— Nej, man behandlar dem allvarsammare, sade Quélus, man halshugger dem; Ludvig XI förnekade sig ej det nöjet, han, den store konungen! Hertigen af Nemours fick erfara det.

Nu hördes buller i försalen, dörren till sängkammaren öppnades, och konungen visade sig på tröskeln.

Frans steg upp.

— Sire! utropade han, jag vädjar till ers majestäts rättvisa i afseende på den ovärdiga behandling, ert folk tillåter sig mot mig.

Men Henrik tycktes hvarken se eller höra sin bror.

— God dag, Quélus, sade han, i det han kysste sin favorit på vägge kindbenen; god dag, mitt barn; din åsyn gläder mig. Än du, min stackars Maugiron, hur är det med dig?

— Ack, jag leds, så jag kan dö, svarade Maugiron; jag trodde, då jag åtog mig att vakta er bror, sire, att han var muntrare än så. Fy, så tråkig prins! Kan han vara er fars och mors son, han?

— Ni hör, sire, sade Frans; är det då er kungliga afsikt, att man på detta sätt skymfar er bror?

— Tyst, Monsieur, sade Henrik, utan att vända sig om; jag tycker ej om, att mina fångar beklaga sig.

— Fånge, så mycket ni behagar; men denna fånge är ej dess mindre er . . .

— Det namn, ni åberopar, är just det, som skadar er i mitt omdöme. Då min bror är brottslig, är han dubbelt brottslig.

— Men om han ej är det?

— Han är det!

— Hvad brott har han då begått?

— Han har misshagat mig, monsieur

— Sire, sade Frans förödmjukad, behöfva väl våra familjetvister några vittnen?

— Ni har rätt. Mina vänner, lämnen mig ett ögonblick allena med min bror.

— Sire, hviskade Quélus, det är ej försiktigt att ers majestät blir ensam med tvenne fiender.

— Jag tar med mig Aurilly, hviskade Maugiron.

De båda ädlingarne förde med sig Aurilly, som på en gång brann af nyfikenhet och kvaldes af oro.

— Nå, nu äro vi ensamma, sade konungen.

— Jag afvaktade med otålighet detta ögonblick, svarade prinsen.

— Jag också. Ha! Ni ville åt min krona, min värdige Eteocles; ni ville göra ligan till ett medel och tronen till ett mål. Ha! Man smorde er till konung i en vrå af Paris uti en undangömd kyrka, för att sedan för parisarne helt plötsligt visa er glänsande af den heliga oljan.

— Ack! sade Frans, som såg konungens vrede växa allt mer; ers majestät tillåter mig ej att tala.

— Hvartill skulle det tjäna? För att ljuga kanhända eller för att säga mig saker, som jag vet lika väl som ni; men nej, ni skulle ljuga, ty att erkänna, hvad ni gjort, vore att erkänna er förtjäna döden! Ni skulle ljuga, och jag vill bespara er den skammen.

— Min bror! Min bror! ropade Frans tillintetgjord

har kan ni vilja öfverhopa mig med sådana förolämpningar?

— Om det, jag säger er, kan anses som förolämpande, så är det jag, som ljuger, och jag önskade ingenting högre, än att så vore. Tala, tala; jag hör er; säg oss, om ni icke är en trolös, eller, hvad än sämre är, en dum stackare.

— Jag förstår ej, hvad ers majestät menar; ni tyckes ha föresatt er att tala till mig i gåtor.

— Välan, jag vill då förklara mina ord! utropade Henrik med en hotande röst, som ljöd hemsk i Frans' öron. Ni har stämplat mot mig, såsom ni fordom stämplade mot min broder Karl; med den skillnad blott, att då skedde det med konungens af Navarra biträde, nu har det skett med hertigens af Guise. En rätt vacker plan, som jag beundrar, och som skulle förskaffat er en framstående plats bland herrar troninkräktare! Ni slingrade er fordom som en orm och har i dag velat bitas som ett lejon; efter trolöshet, öppet våld; efter giftet, värjan.

— Giftet! Hvad menar ni med det, sire? utropade Frans blek af raseri och sökande, liksom Eteocles, med hvilken Henrik jämfört honom, ett ställe, där han kunde med sin flammande blick, i brist på svärd och dolk, träffa Polynices. Hvilket gift?

— Det gift, hvarmed du mördade vår bror Karl; det gift, som du ämnade åt Henrik af Navarra, din medhjälpare. Det är nogsamt kändt, det där olycksaliga giftet; vår mor har redan alltför ofta begagnat det. Detta är utan tvifvel skälet, hvarför du ej velat använda det mot mig; det är utan tvifvel därför du velat spela fältherre och kommendera ligan. Men se mig rätt i ansiktet, Frans, fortfor Henrik, i det han med hotande uppsyn gick några steg närmare sin bror, och var öfvertygad om, att en man af din halt aldrig dödar en man sådan som jag.

Frans vacklade under tyngden af detta förfärliga angrepp; men utan skonsamhet, utan barmhärtighet återtog konungen:

— Värjan! värjan! Jag skulle just vilja se dig ensam i detta rum med mig och med värjan i hand. I svek har jag redan öfverträffat dig, Frans; ty också jag har gått krokvägar för att bestiga Frankrikes tron; men dessa vägar gingo dock öfver en million polackers kroppar. Vill du vara skälm, så var det, men åtminstone på det sättet; vill

du härma mig, så gör det, men icke i lägre skala. Se där kungliga intriger, se där ett bedrägeri, värdigt en fältherre; således, jag upprepar det ännu en gång, i list är du öfvervunnen och i öppen, ärlig strid skulle du bli dödad. Tänk således ej mer på att kämpa hvarken på ett eller annat sätt; ty från denna stund handlar jag som konung, som herre, som despot; från denna stund bevakar jag dina stämplingar, förföljer dig på dina smygvägar, och vid minsta sken till förräderi, vid minsta tvetydighet, lägger jag min starka hand uppå dig, usling, och kastar dig flämtande under bödelsyxan. Detta är, hvad jag hade att säga dig rörande våra familjeförhållanden; därför ville jag tala med dig enskidt, Frans; därför vill jag anbefalla mina vänner att i natt lämna dig ensam, på det att du i enslighet måtte kunna öfverväga mina ord.

— Således, stammade hertigen, ser jag mig genom en nyck af ers majestät, genom en misstanke, som liknar en elak dröm, fallen i onåd?

— Ännu mer, Frans: du är hemfallen under min rättvisa.

— Men jag ber er, sire, utsätt åtminstone en viss tid för min fångenskap, så att jag vet, hvad jag har att rätta mig efter.

— Då man uppläer er dom, får ni veta det.

— Min mor! Kan jag inte få se min mor?

— Hvartill skulle det tjäna? Farväl, Frans!

Prinsen nedsjönk i en länstol.

— Mina herrar, sade konungen, i det han åter öppnade dörren, mina herrar, hertigen af Anjou har anhållit om tillåtelse att i natt få begrunda ett svar, som han skall lämna mig i morgon bittida. I skolen således lämna honom allena i hans rum, utom de besök, I emellanåt af försiktighet tron er böra göra. I skolen kanske finna er fånge litet upprörd i följd af det samtal vi haft; men kommen ihåg, att då hertigen af Anjou stämplat mot mig, har han förverkat namnet af min bror; följaktligen finns här endast en fånge; således inga ceremonier. Om fången är ohöflig mot er, så underrätten mig därom, jag har Bastiljen på nära håll och i Bastiljen mäster Testu, den förste man i världen att kväsa upproriska lynnen.

— Sire, sire! mumlade Frans, i det han gjorde ett sista försök, kom ihåg, jag är er...

— Ni var också Karl IX:s bror, vill jag tro, afbröt Henrik.

— Må man åtminstone lämna mig mina tjänare, mina vänner

— Åh, hvad beklagar ni er öfver? Jag beröfvar mig ju mina för att gifva er dem.

Henrik stängde därpå dörren midt för hertigens näsa; denne vacklade tillbaka och neddingnade åter i länstolen.

12.

Hvad som fanns i ett tomt skåp.

Det samtal hertigen af Anjou nyss haft med konungen, kom honom att betraka sin ställning som alldeles förtviflad. Favoriterna hade ej lämnat honom i okunnighet om hvad som passerat i Louvren: de hade sinsemellan talat om Guisernas nederlag och Henriks triumf, och naturligtvis öfverdrifvit bägge delarna; han hade hört folket ropa: lefve konungen och lefve ligan, hvilket i förstone förefallit honom obegripligt. Han kände sig öfvergifven af de förnämsta cheferna, hvilka å sin sida hade fullt göra att tänka på sin egen säkerhet. Öfvergifven af sin familj, som var splittrad genom agg och misshälligheter, suckade han, då han blickade tillbaka på det förflutna, hvarom konungen påmint honom.

Bussy, den tappre Bussy, framstod lifligt för hans minne. Men Frans erfor i detsamma en känsla, som liknade samvetsagg, ty han hade förolämpat Bussy för att behaga Monsoreau; han hade velat göra Monsoreau till viljes, emedan denne kände hans hemlighet, och plötsligt hade nu denna hemlighet, hvarmed Monsoreau ständigt hotat honom, likafullt kommit till konungens vetskap. Monsoreau var således ej mer att frukta.

Hvilken fördel skulle det ej varit för fursten i hans närvarande belägenhet, om han haft det medvetandet, att Bussy, erkänsam och följaktligen trogen, vakat öfver honom. I så fall skulle hans frihet varit sannolik, hans hämnd säker.

Men, som vi redan sagt, Bussy hade, djupt sårad och

missnöjd med prinsen, dragit sig tillbaka; fången befann sig således femtio fot öfver marken och hade fyra tappra väktare att öfvervinna, oberäknadt att borggården var full af schweizare och soldater.

Emellanåt gick han till fönstret och blickade ned i vallgrafvarna; men en sådan höjd kunde framkalla svindel äfven hos den tappraste, och hertigen af Anjou var långt ifrån att uthärda profvet.

Dessutom inträdde hvarje timme någon af prinsens väktare, och utan att bry sig om prinsens närvaro, till och med utan att låtsa se honom, gjorde de sin rund omkring rummet öppnade dörrar och fönster, ja, öfvertygade sig till och med, att gardinerna voro på sitt ställe och att lakanen ej voro klippta i remsor.

Stundom lutade sig äfven utom balkongen, men kände sig trygga, då de besinnade att fången befann sig femtio fot öfver marken.

Favoriterna hade fullkomligt rätt i sin förmodan, att hertigen af Anjou aldrig med våld skulle försöka att komma på flykten, att han aldrig skulle besluta sig till en farlig eller svår rymning. Ej därför att det felades den värdige fursten uppfinningsförmåga; tvärtom, denna var i förtviflad verksamhet, under det han spatserade omkring i rummet.

Emellanåt tryckte prinsen sitt bleka anlete mot fönsterrutorna, som vette åt Louvrens vallgrafvar. Bortom dessa grafvar låg en femton fot bred strandremsa, och ännu längre bort såg man den spegelklara Seinen.

Hertigen af Anjou hade gifvit akt på solnedgången; han hade med allt det intresse, en fånge ägnar åt detta skådespel, följt dagens aftagande och mörkrets tillväxt. Han hade länge betraktat denna skiftande tafla af det gamla Paris med dess tak, den ena timmen förgyllda af solens sista strålar, den andra försilfrade af månens bleka sken; därefter hade han fattats af en häftig förskräckelse, då han fick se tunga moln vältra fram på himlahvalfvet och bebåda ett häftigt oväder till natten.

Bland andra svagheter hade hertigen äfven den att vara rädd för åskan, och han skulle gifvit mycket, om hans väktare då kommit in till honom, hade de än skymfat honom därvid. Emellertid kunde han omöjligt ropa in dem, ty

detta hade varit att gifva dem för mycken anledning till nytt gäckeri.

Han kastade sig på sin säng; omöjligt att sofva; han ville läsa, men bokstäfverna dansade för hans ögon som svarta troll; han försökte att dricka, men vinet föreföll honom beskt; han for med fingrarna öfver Aurillys luta, som var upphängd på väggen; men strängarnas dallring utöfvade en sådan verkan på hans nerver, att han var nära att gråta.

Då började han svärja som en hedning och slå sönder allt, som var i hans väg. Detta var ett familjefel, och man var van därvid i Louvren. Favoriten öppnade dörren för att se efter orsaken till detta buller; men när de märkte, att det bara var prinsen, som sökte förströelse, låste de åter igen dörren, hvilket fördubblade fångens vrede.

Han hade just slagit sönder en stol, då en rutas klingande hördes, och i samma ögonblick kände hertigen en tämligen häftig smärta i höften. Hans första tanke var, att han blifvit sårad af en kula, och att denna kula kommit från konungens utskickade.

— Ha, förrädare! Ha, usling! utropade fången; du låter skjuta mig, som du lofvade. Ha, jag dör!

Vid dessa ord nedföll han på golfvet. Men härvid stötte hans hand mot ett hårdt föremål, ojämnare och något större än en kula vanligen är.

— Ah, en sten! sade han; det är således ett falkonettskott? Men jag borde likväl ha hört smällen.

Han utsträckte sitt ben, och oaktadt smärtan var rätt svår, kände han dock, att han ej var sårad. Han tog upp stenen och undersökte fönstret. Stenen hade blifvit slungad så häftigt, att den snarare genomborrat än splittrat rutan. Vidare fann han stenen invecklȧd i ett papper.

Nu började hertigens tankar taga en annan riktning. Denna sten, i stället för att vara slungad af en fiende, kunde den ej möjligen tvärtom komma från en vän?

Han skyndade fram till ljuset.

Att uppveckla papperet var för hertigen ett ögonblicks verk.

— Ett bref! mumlade han, i det han rädd blickade omkring sig.

Därefter läste han:

"Är ni ledsen vid att vara instängd? Tycker ni om att få frisk luft och frihet? Gå då in i kabinettet, öppna där skåpet, och om ni skjuter undan den nedersta hyllan, så finner ni en dubbelbotten; där ligger en silkesstege; fäst den vid balkongen, och två starka armar skola hålla stegen nere vid vallgrafven. En häst, snabb som tanken, skall sedan föra er i säkerhet."

— En vän, utropade prinsen; en vän! O, jag trodde ej, att jag hade någon sådan! Hvem är då denne vän, som tänker på mig?

Han tänkte efter några ögonblick, men som han ej visste, på hvilken hans tankar skulle stanna, skyndade han fram till fönstret; ingen syntes till där nere.

— Skulle det möjligen vara en snara? mumlade prinsen, hos hvilken fruktan städse var den rådande känslan.

— Men emellertid, tänkte han vidare, kan man ju se efter, om skåpet verkligen har en dubbelbotten och om där finns någon stege.

Utan att flytta ljuset från dess plats skyndade nu hertigen in i kabinettet, trefvade sig fram till skåpet, kände efter på alla hyllor, och då han kommit till den nedersta, undersökte han den noga och fick reda på lönnrummet. Genast stack han ned handen och fick snart tag i silkesstegen. Lik tjufven, som flyr med sitt rof, skyndade han sedan till sin sängkammare.

Klockan slog nu tio, och hertigen tänkte genast på det besök, han plägade få vid hvarje timslag; han gömde därför stegen under dynan i sin länstol och satte sig därpå; stegen var så skickligt gjord, att den fullkomligt gömdes på det trånga ställe, dit hertigen stuckit den.

Fem minuter hade knappt förflutit, förrän Maugiron visade sig: han höll en dragen värja under vänstra armen och i högra handen ett vaxljus. Under det han kom in, fortfor han att tala med sina vänner:

— Björnen är ursinnig, sade en af dem; han höll nyss på att slå sönder allt, hvad han fick tag uti; akta dig, Maugiron, att han ej äter upp dig.

— Skamlöse! mumlade hertigen.

— Jag tror, att ers höghet gjorde mig den äran att tilltala mig? sade Maugiron med den näsvisaste min.

Hertigen var nära att bryta ut, men han kväfde sin harm, i det han betänkte, att en träta skulle förorsaka tids-

utdräkt och kanhända omintetgöra hans flykt. Han svaljde således förtreten och svängde om sin länstol, så att han vände ryggen åt den unge mannen.

Maugiron gick som vanligt fram till sängen för att undersöka lakanen och till fönstret för att se, om gardinerna funnos kvar; visserligen märkte han, att en ruta var sönderslagen, men han trodde, att det var hertigen, som i utbrottet af sitt raseri gjort det.

— Hm, Maugiron, ropade Schomberg, är du redan uppäten, efter du ej säger ett ord? Sucka åtminstone i så fall, så att man vet, hvad man har att rätta sig efter och kan hämnas dig.

— Nej, sade Maugiron. Tvärtom är min björn ganska saktmodig och spak.

Hertigen smålog hånfullt.

Maugiron lämnade rummet utan att buga sig för prinsen, hvilket varit den minsta höflighet, han kunnat visa en så hög person, och då han gått ut, låste han dörren i dubbelt lås. Utan att säga något, lät prinsen honom gå, men då nyckeln vridits om i låset, mumlade han:

— Akten er, mina herrar! Björnen är slugare, än I tron.

13.

Ventre-Saint-Gris!

Då hertigen af Anjou blef ensam och visste, att han hade åtminstone en timmes ostördt lugn att påräkna, drog han fram stegen och undersökte med den småaktigaste försiktighet hvarje knut.

— Stegen är säker, sade han; man tycks åtminstone ej vilja begagna den som medel att få mig att bryta halsen af mig.

Därefter upprullade han den och räknade trettioåtta steg med femton tums afstånd mellan hvartdera.

— Godt, den är tillräckligt lång, sade han; i det fallet är ingenting att frukta.

Han satt några ögonblick och grubblade.

— Ah! Nu vet jag, tänkte han; det är kanhända de

fördömda favoriterna, som skickat mig denna stege; de räkna på, att jag skall fästa den vid balkongen, och när jag som bäst håller på att stiga ned, komma de in och skära af den; där ha vi snaran!

Efter en stunds ytterligare eftersinnande utropade han:

— Nej, det är icke möjligt; de kunna ej vara nog enfaldiga att tro, det jag skulle våga stiga ned utan att barrikadera dörren, och då detta väl är gjordt, böra de väl kunna begripa, att jag skulle få tid på mig att fly, innan de hunnit slå in den. — Men hvem i all världen är denne vän, som så väl känner till skåpen i mina rum?

Plötsligt fick han en idé.

— Bussy! utropade han.

Var det ej, enligt all sannolikhet, den försiktige, den sluge Bussy, den ende vän, på hvilken hertigen kunde räkna, var det ej Bussy, som hade sändt biljetten?

Prinsens tvekan ökades emellertid, ehuru allt förenade sig att öfvertyga honom, det Bussy skrifvit biljetten. Hertigen kände ej alla de skäl, denne ädling hade att hysa agg till honom, emedan han var okunnig om hans kärlek till Diana de Méridor. Dock anade han den, ty efter som hertigen själf blifvit förtjust i Diana, kunde han lätt förstå, huru svårt det var för Bussy att se denna unga, sköna kvinna, utan att älska henne; men icke dess mindre skingrades denna misstanke, och han fann det så naturligt, att den redlige Bussy ej kunde förmå sig att förblifva overksam, då han visste sin herre vara fången. Bussy hade ju dessutom kunnat låta förleda sig af det äfventyrliga i detta företag, och kanske ville han hämnas på hertigen genom att förskaffa honom friheten. Således var det helt visst Bussy, som skrifvit, Bussy, som väntade.

För att söka vidare upplysning gick hertigen fram till fönstret, och trots dimman, som uppsteg ur floden, varseblef han på stranden trenne större gestalter, som kunde tagas för hästar, och tvenne andra smärre, hvilka kunde vara människor.

— Tvenne män, tänkte han; förmodligen Bussy och hans vän Remy.

Frans gick till dörren och tittade genom nyckelhålet; han såg tvenne af sina väktare sofva och de tvenne andra spela schack. Han släckte sitt ljus, öppnade fönstret och lutade sig öfver balkongen. Det bråddjup, hans blick då försökte

mäta, ökades genom mörkret; förfärad ryggade han tillbaka. Men frihet och luft ha för en fånge ett så oemotståndligt behag, att Frans, då han vände sig inåt rummet, tyckte sig kväfvas, och denna känsla intog honom så, att han fattades af något, som liknade afsmak för lifvet och likgiltighet för döden. Den nedslagne fursten tog detta för mod, trodde sig böra begagna tillfället, fäste stegen vid balkongen och sökte sedan på bästa sätt barrikadera dörren. Han var öfvertygad, att man för att undanrödja denna barrikadering skulle behöfva goda tio minuter, d. v. s. mer tid, än han behöfde för att komma ned för stegen.

Han sökte därpå att upptäcka hästarna eller människogestalterna, men varseblef hvarken de ena eller de andra.

— Jag skulle hellre se, om ingen vore där, mumlade han; bättre att fly ensam än med en bepröfvad vän, och denne vän, som väntar mig, är ju alldeles okänd.

Mörkret hade tilltagit, och det åskväder, som hotat att utbrista, lät nu höra sitt mullrande. En blixt fårade ett ögonblick de svarta molnen, och prinsen tyckte sig vid dess flyktiga sken urskilja de gestalter, han nyss förgäfves sökt vid vallgrafven.

En häst gnäggade; således intet tvifvel mer, att han ju var väntad.

Hertigen ryckte på stegen för att öfvertyga sig om, att den var säkert fäst; därefter klef han öfver gallret och satte foten på första steget.

Omöjligt vore att beskrifva den förfärliga ångest, som i detta ögonblick fattade fången, då han hade att välja mellan den bräckliga silkesstegen och sin brors grymma hotelser. Men knappt hade han satt foten på första steget, förrän det föreföll honom, som om stegen, i stället för att efter hans förväntan hänga slak, tvärtom kändes stadig, och han tyckte, att han kunde sätta foten på nästa steg, utan att den gungade.

Var det en vän eller en fiende, som höll stegens nedersta ända; var det en öppen famn eller beväpnade armar, som väntade honom vid sista steget?

En oöfvervinnelig fruktan bemäktigade sig Frans; han höll sig ännu med vänstra handen fast i balkongen och gjorde en rörelse för att stiga tillbaka.

Det såg ut, som hade den hemlighetsfulle person, hvilken väntade prinsen vid foten af muren, anat, hvad som

föregick i fångens hjärta, ty i samma ögonblick kändes en sakta dragning på stegen.

— Man håller stegen fast där nere, mumlade han; man vill således ej, att jag skall falla. Mod därför!

Han fortfor nu att stiga ned. Frans märkte, att man bemödade sig om att hålla stegen ett stycke från muren för att underlätta nedstigandet.

Nu ilade han ned som en pil, i det han hjälpte sig snarare med händerna än fötterna. I stället för att vidröra marken, den hans fötter instinktmässigt anade, kände han sig plötsligt fattad af en person, som tillhviskade honom dessa ord: ni är räddad.

Sedan bar man honom till kanten af vallgrafven och därifrån sköt man honom uppför vallens sluttning. När han väl kommit upp, väntade där en annan man, hvilken fattade honom i kragen för att draga upp honom, gjorde på samma sätt med hans följeslagare och därefter sprang ned till stranden, där de trenne hästarna, som Frans ifrån fönstret upptäckt, verkligen befunno sig.

Prinsen förstod nu, att det ej kunde bli fråga om att rygga tillbaka, och att han var i sina räddares våld. Han sprang således till en af de trenne hästarna och hoppade upp på den; hans båda följeslagare kastade sig äfven i sadeln, och den person, som nyss hviskat till honom, sade nu på samma lakoniska och hemlighetsfulla sätt:

— Sporra!

Alla tre satte af i fullt galopp.

— Hittills har det gått bra, tänkte prinsen; jag vill hoppas, att äfventyrets slut ej skall bli sämre än dess början.

— Tack, tack, min tappre Bussy! mumlade prinsen åt sin kamrat till höger, hvilken ända till ögonen var insvept i sin stora, bruna kappa.

— Sporra! svarade denne blott och föregick själf med exempel, så att de trenne ryttarne framilade som skuggor i natten.

Så hann man till Bastiljgrafven, den man passerade på en provisorisk bro, som kvällen förut blifvit lagd af ligisterna, hvilka ej ville, att deras kommunikationer skulle afbrytas.

De trenne ryttarne styrde sin kosa till Charenton. Prinsens häst syntes bevingad. I en hast satte den, som red till höger, öfver grafven och ilade in åt Vincennerskogen, i det han med sin vanliga lakonism hviskade åt prinsen: kom!

Den, som red till vänster, följde tyst hans exempel. Allt sedan de satte sig till häst, hade denne ej sagt ett enda ord.

Prinsen behöfde ej minsta uppmaning till sin häst; det ädla djuret satte öfver grafven med samma ifver som de båda andra hästarna. Prinsen ville hålla in sin springare, ty han fruktade, att man förde honom till något försåt. Det var för sent; kreaturet var i så starkt språng, att det ej lydde tygeln. Men då hästen såg, att hans båda kamrater saktade sitt lopp, saktade äfven han sitt, och Frans befann sig snart i ett slags uthuggning i skogen, där åtta eller tio ryttare med militärisk hållning visade sig i månskenet, som återglänste från deras rustningar.

— Ah! ropade prinsen. Hvad vill detta säga, min herre?

— Ventre-saint-gris! svarade den, till hvilken frågan var ställd, det vill säga, att vi äro räddade.

— Ni, Henrik? ropade hertigen af Anjou häpen. Ni, min räddare?

— Nå, är det så underligt? Äro vi icke bundsförvanter?

Därefter ropade han.

— Agrippa, hvar är du?

— Här, svarade d'Aubigné, som ännu icke öppnat munnen, men är det skick och skäl att så behandla hästar? Och ni har ändå icke för många.

— Se så, sade konungen af Navarra, gräla nu inte; bara det finns två friska kvar, med hvilka vi snabbt kunna färdas tolf mil, så är det allt, hvad som behöfs.

— Men hvart för ni mig då? frågade Frans med oro.

— Hvart ni vill, svarade Henrik, bara det sker fort; ty d'Aubigné har rätt: konungen af Frankrike har bättre försedda stall än jag och är tillräckligt rik att kunna spränga tjugu hästar, om han får det infallet att vilja taga fatt på oss.

— Är jag verkligen fri att färdas, hvart jag behagar? frågade Frans.

— Visserligen; jag afvaktar er befallning.

— Välan, till Angers då!

— Må göra; det är naturligt; ni är där hemma hos er.

— Men ni, min kusin?

— Jo, jag lämnar er, då vi hunnit i sikte af Angers,

och skyndar till Navarra, där min goda Margot väntar mig och säkert är ond på mig.

— Men ingen människa visste, att ni var här.

— Jag har kommit hit för att sälja tre af min hustrus juveler och vidare för att få veta, om ligan skulle krossa mig.

— Ni ser, att den inte är farlig.

— Ja, det har jag att tacka er för.

— Hvad menar ni?

— Jo, om ni i stället för att vägra att bli chef för ligan, som ni vet vara riktad mot mig, antagit förslaget och gjort gemensam sak med mina fiender, så hade jag blifvit hängd. Därför, då jag fick veta, att konungen straffat er vägran med att göra er till fånge, svor jag, att jag skulle rädda er, och jag har gjort det.

— Alltid lika godtrogen! tänkte Frans; det vore synd att bedraga honom.

— Res till Anjou, min kusin, sade béarnaren småleende; res till Anjou. Ah, herr Guise! Ni trodde er ha vunnet spel, men jag skickar er en besvärlig kamrat; akta er!

I detta ögonblick framleddes de friska hästarna. Henrik och Frans svingade sig upp på dem, och d'Aubigné följde knotande efter.

14.

Väninnorna.

Medan Paris sjöd som en masugn, styrde grefvinnan de Monsoreau, åtföljd af sin far och tvenne tjänare, kosan till slottet Méridor.

Det hände ej sällan under den långa färden, att Diana lät fadern och tjänarne rida förut och ensam höll stilla på någon kulle för att skåda ned i dälden, om ingen följde henne... Men när hon ej blef varse annat än de betande hjordarna eller klockstapeln i en aflägsen by, red hon åter framåt, oroligare för hvarje gång hennes väntan blifvit gäckad.

Hennes far, som ständigt följde henne med sin blick, sade då alltid:

— Frukta ingenting, Diana.

— Hvad skulle jag frukta? frågade hon tankspridd.

— Ser du ej efter, om herr de Monsoreau följer dig?

— Jo... jo! stammade hon.

På åttonde dagen hunno de fram till slottet Méridor, där de mottogos af herr och fru de Saint-Luc, och nu började ett angenämt lif.

Baronen och Saint-Luc jagade från morgon till kväll, och under det larmet af jakten genljöd i skogen, sutto Diana och Jeanne bredvid hvarandra under förtroliga samtal, i skuggan af några lummiga träd.

— Berätta, sade Jeanne, berätta mig allt hvad som händt dig i din graf; ty du var verkligen död för oss... Berätta, min syster; ingenting stör oss här.

— Hvad sade jag dig nyss?

— Du sade mig ingenting. Du är således lycklig... men ändock denna tårdränkta blick, denna blekhet, dessa nedslagna ögonlock, denna mun, som försöker att småle... o, Diana, du har säkert mycket att säga mig!

— Nej, ingenting.

— Du är då lycklig med herr de Monsoreau?

Diana spratt till.

— Med herr de Monsoreau! upprepade hon; hvarför har du uttalat detta namn? Hvarför manar du fram detta spöke här i denna fridfullhet?

— Godt; jag vet nu, hvarför dina sköna ögon äro tårfyllda och hvarför de så ofta höjas mot himmeln; men ännu vet jag icke, hvarför din mun försöker att småle.

Diana skakade sorgset sitt hufvud.

— Du har sagt mig, fortfor Jeanne, i det hon lindade sin arm kring Dianas hals, du har sagt mig, vill jag minnas, att Bussy visade dig mycket deltagande.

Diana blef purpurröd.

— Grefve de Bussy är en intagande man, återtog Jeanne och sjöng:

Den riddaren Bussy är vida berömd
För tapperhet, mandom och mod.

Diana stödde hufvudet mot sin väns bröst och fortsatte med en röst, ljufvare än fågelns, som sjöng i löfven:

Och herren af Amboise är icke glömd,
Ty som vän är han trofast och god.

— O, tala då! sade Jeanne, i det hon tryckte en kyss på sin väns panna.

— Nog med dårskap! inföll hastigt Diana; grefve de Bussy tänker ej mer på Diana de Méridor.

— Det är möjligt, svarade Jeanne; men jag vore nästan frestad att tro, det han mycket behagar Diana de Monsoreau.

— Säg icke så.

— Hvarför misshagar det dig?

Diana svarade ej strax, men återtog efter en paus:

— Jag säger dig, att grefve de Bussy ej mer tänker på mig... och däri gör han rätt... O, jag var svag, jag var feg.... mumlade den unga kvinnan.

— Hvad menar du med det?

— Ingenting, ingenting.

— Se så, Diana, nu börjar du åter att anklaga dig. Du svag! Du feg! Du, min hjältinna; du har ju blifvit tvingad.

— Ja, jag föreställde mig det... Jag såg faror, bråddjup under mina fötter; nu, Jeanne, nu synas mig dessa faror inbillade, dessa bråddjup skulle ett barn kunnat hoppa öfver. Jag var feg, säger jag dig; o, hvarför fick jag ej tid att betänka mig?

— Du talar i gåtor.

— Nej, det är inte heller så! utropade Diana, i det hon, häftigt upprörd, reste sig. Nej, det är icke mitt fel; det var han, som ej ville. Jag minns väl, hur förfärlig min belägenhet föreföll mig; jag tvekade, jag vacklade... min far erbjöd mig sitt stöd, men jag var rädd... han, han erbjöd mig också sitt beskydd; men jag gjorde det ej på ett för mig nog öfvertygande sätt. Men hertigen af Anjou var ju emot honom och hade sammansvurit sig med herr de Monsoreau, invänder du kanske? Nå, hvad gjorde det! Om man verkligt vill en sak, om man verkligt älskar, så finnas inga hinder. O, hvarken en furste eller någon annan makt i världen skulle kunna tvinga mig, om jag älskade...

— Lugna dig, min bästa vän, låt oss resonera...

— Jag säger dig, att vi varit fega.

— Vi?.... O, Diana, hvem talar du om?

— Min far och jag, menar jag; missförstå mig ej.... min far är en oförvitlig ädling och hade kunnat tala med konungen; jag är stolt och fruktar ej en man, då jag hatar honom.... men, ser du, orsaken till min feghet var, att jag förstod det han ej älskade mig.

— Du bedrager dig själf! utropade Jeanne; om du verkligen trodde det, skulle du själf förebrå honom det, om jag känner dig rätt; men du tror det ej, du vet motsatsen, skrymterska! tillade hon, i det hon ömt smekte sin vän.

— Du har blifvit belönad, för det du trott på kärleken, du, som har en make, hvilken, för att få äga dig, trotsat en konungs vilja; du, som han hemligen måste bortföra från Paris; du, som med din kärlek belönar honom för onåd och förvisning.

— Han finner sig också rikligen belönad, svarade skalkaktigt den unga frun.

— Men jag.... tänk efter litet, och var ej egoist.... jag, som denne unge, eldige man påstår sig älska, jag som ådragit mig en Bussys uppmärksamhet, jag har offentligen trädt i äktenskap, jag har visat mig för hela hofvet, och han har ej ens sett på mig; jag har, så till sägandes, lämnat mig i hans händer uti klosterträdgården, där jag stämde möte med honom; vi voro ensamma; där funnos inga andra än Gertrud och Haudouin, hans båda medbrottslingar, och jag, en kanske ännu större medbrottsling. O, då jag betänker, att han ur själfva kyrkan... ty hans häst stod utanför dörren.... kunnat bortföra mig i sin vida kappa! Jag såg nog då, att han led, att han var tröstlös för min skull. Om han bedt mig att dö för hans skull, så hade jag gjort det... Välan! Jag gick... men han tänkte ej ens på att fatta en flik af min slöja och hålla mig kvar. Vänta, vänta, och hör.... O, du vet ej, hvad jag lider... han visste, att jag lämnade Paris, att jag återvände till Méridor; han visste, att grefve de Monsoreau.... Ah! Jag rodnar att omtala det.... han visste, att Monsoreau icke är min make; han visste, att jag var ensam, och under hela den långa vägen, älskade Jeanne, har jag i hvarje ögonblick vändt mig om, emedan jag tyckte mig höra hans häst galoppera bakom oss. Men det var ingenting annat än ett bedrägligt eko! Det är, som jag säger: han tänker ej mer på mig, och jag är ej

värd en resa till Anjou.... då det vid franska hofvet finns så många sköna och intagande damer, hvilkas minsta smålöje är mer värdt än hundra bekännelser af den arma landtflickan, gömd i Méridors skogar. Förstår du mig nu? Har jag rätt? Är jag glömd, föraktad, min Jeanne?

Knappt hade hon uttalat dessa ord, förrän det häftigt prasslade i löfvet, en hop jord och mossa nedrullade från den gamla muren, och en man, som hoppade ned midt ibland murgrönan och de vilda hallonbuskarna, kastade sig för Dianas fötter. Hon uppgaf ett anskri.

Jeanne hade skyndat undan, ty hon hade sett och igenkänt denne man.

— Som ni ser, är jag nu här, mumlade Bussy, i det han vördnadsfullt kysste Dianas klänningsfåll.

Diana igenkände nu grefven. Utom sig af glädje, förvirrad af denna oväntade sällhet, kastade hon sig nästan medvetslös i hans famn, churu hon nyss hade anklagat honom för likgiltighet.

15.

De älskande.

— O, hviskade Diana, i det hon åter uppslog ögonen, o, det är förskräckligt, grefve, att på det sättet öfverraska oss!

Hon drog sig sakta ur de armar, som höllo henne fängslade, och återvände till sin väninna, som först af grannlagenhet hade aflägsnat sig några steg, men sedan, nyfiken som hvarje kvinna, helt sakta åter närmat sig, visserligen ej för att deltaga i deras samtal, men ändock tillräckligt nära för att ej förlorda ett ord däraf.

— Hvad, fru grefvinna! utropade Bussy; är det så, ni tar emot mig?

— Nej, sade Diana; ty i sanning, grefve de Bussy, det är vänskapsfullt, det är ömt af er att.... Men...

— O, af barmhärtighet, inga men! suckade Bussy, i det han åter föll på knä.

— Stig upp, herr grefve, stig upp, jag ber! ropade Diana.

— Ack! Låt mig ett ögonblick få behålla denna plats, den jag så länge önskat mig äga.

— Ja, men för att få den har ni hoppat öfver muren; detta är ej allenast opassande för en person af er rang, utan äfven oförsiktigt af den, som är rädd om min heder.

— Hur så?

— Jo, om händelsevis någon sett er...

— Hvem skulle det vara?

— Möjligen någon af våra jägare...

— Åh, var lugn, grefvinna; jag gömmer mig för sorgfälligt att kunna bli sedd.

— Ni gömmer er? O, grefve de Bussy, inföll Jeanne, detta är högst romantiskt! Berätta oss det.

— Först och främst vill jag säga, att om jag ej hunnit upp er, så är det ej mitt fel; ty jag färdades den ena och ni den andra vägen. Ni tog vägen genom Rambouillet och jag genom Chartres. Hör vidare och döm, om er stackars Bussy älskar er; jag vågade ej rida fatt er, och dock var jag säker om att kunna det. Jag visste, att er far ej hade någon orsak till brådska, då han ägde er vid sin sida. Men jag ville ej i hans eller ert folks närvaro återse er, ty jag är angelägnare, än ni tror, att ej företaga något, som kan blottställa er. Jag har således färdats i så korta dagsresor, att jag hållit på att äta upp mitt ridspö af pur förargelse.

— Stackars riddare! inföll Jeanne; det synes också, att ni blifvit mager på resan.

— Ändtligen anlände ni till Angers, återtog Bussy; jag hade tagit in i förstaden och, gömd bakom en jalusi, såg jag er passera.

— Min Gud! utropade Diana, är ni då icke i Angers under ert rätta namn?

— Nej, jag ger mig ut för en resande köpman; se bara på min kanelfärgade dräkt. Ännu har jag icke blifvit upptäckt.

— Bussy, den vackre Bussy, två dar å rad i en stad utan att bli upptäckt! inföll Jeanne; det skulle de aldrig vilja tro vid hofvet.

— Sedan jag länge irrat omkring i skogen, fortfor Bussy, fann jag till sist denna mur; men parken är stor och muren lång; således tillbragte jag mer än fyra timmar i går med att klättra upp här och där på densamma. Jag

började misströsta; men på aftonen fick jag se er, just i det ögonblick då ni gick in i slottet; ni var åtföljd af fru de Saint-Luc. Jag skyndade då till det ställe, ni nyss lämnat; jag såg mossan och gräset nedtrampade och slöt däraf, att ni till hviloplats under middagshettan valt detta skuggrika ställe. Till igenkänningstecken afbröt jag grenar, såsom man gör på jakt, och återvände sedan till staden.

— Jag skulle burit mig åt på ett helt annat sätt för att få se Diana, inföll Jeanne. Jag skulle gått rakt till slottet Méridor och utan omsvep stigit in. Baronen hade tryckt mig i sina armar, fru de Monsoreau låtit mig sitta bredvid sig vid bordet, herr de Saint-Luc öfverhopat mig med vänskapsbetygelser och fru de Saint-Luc hjälpt mig att göra anagram. Detta hade varit det enklaste i världen; men det säkra är, att de förälskade aldrig hitta på det, som är lätt.

Bussy skakade på hufvudet.

— Nej, sade han, nej, detta hade kanske alla vågat utom jag.

— Kors! sade Jeanne, det ser ut, som om jag alldeles icke förstode mig på hvad som passade.

— Nej, sade Bussy tankfullt, nej, jag kunde ej gå till slottet. Baronens dotter är gift, och, hurudan än hennes make må vara, är hennes far skyldig att i mannens ställe bevaka henne.

— Ja så, inföll Jeanne, det där är en läxa åt mig; tack, grefve! Jag förtjänte den väl, då jag blandade mig i dårars angelägenheter.

— Dårars? upprepade Diana.

— Dårar och älskande är alldeles ett och detsamma.

Härvid kysste hon Diana på pannan, neg för Bussy och skyndade därifrån. Diana ville kvarhålla henne; men Bussy fattade Dianas hand och hindrade henne därifrån, så att de nu befunno sig ensamma; hon såg, hur Jeanne sjungande ilade bort, under det hon plockade blommor vid vägen. Slutligen satte Diana sig rodnande, och Bussy lade sig i gräset vid hennes fötter.

— Har jag gjort rätt, grefvinna? frågade han; gillar ni nu mitt handlingssätt?

— Jag vill ej förställa mig, svarade Diana; dessutom känner ni mina innersta tankar. Ja, jag gillar ert hand-

lingssätt, men härvid stannar ock mitt bifall; ty nyss, då jag anklagade er, var jag vansinnig, var jag brottslig.

— Hvad säger ni, Diana?

— Ack, herr grefve, jag säger sanning! Jag är ej skyldig att göra herr de Monsoreau lycklig, emedan han bedragit mig; men å andra sidan får jag ej heller göra någon annan lycklig. Jag kan vägra grefven mitt sällskap, min välvilja, min kärlek; men om jag gåfve dem åt en annan, skulle jag bestjäla den, som, änskönt emot min vilja, dock är min herre och man.

Bussy åhörde tåligt denna moral, som mycket mildrades genom Dianas veka ton.

— Får jag nu tala oförställdt? frågade han.

— Ja, gärna.

— Välan, af allt, hvad ni sagt, har ej ett enda ord kommit från ert hjärta.

— Hvad menar ni?

— Hör mig tåligt, såsom jag nyss åhörde er, då ni trakterade mig med era sofismer.

Diana spratt till.

— Vanlig moral är blott sofism, min fru, då den saknar tillämpning. I utbyte mot era sofismer vill jag därför gifva er sanning. Er man är er herre, säger ni; men har ni själf valt denne man? Nej, ett olyckligt öde har förenat er med honom; vill ni då för hela er lifstid underkasta er följderna af detta förhatliga tvång? I det fallet tillkommer det mig att befria er från honom.

Diana öppnade munnen för att svara; men Bussy hejdade henne.

— O! Jag vet, hvad ni vill säga, fortfor den unge mannen; ni vill säga, att, om jag utmanar och dödar honom, skall ni aldrig återse mig. Välan! Må jag dö af sorg, men ni åtminstone skall bli lycklig, ni skall lyckliggöra någon ädel man, som stundom skall välsigna mitt namn och säga: tack, Bussy! Tack, för det ni befriade oss från den vederstygglige Monsoreau, — och ni själf, Diana, ni, som ej skulle våga tacka mig, om jag lefde, skall göra det, då jag ej mer finns till.

Den unga kvinnan fattade grefvens hand och tryckte den ömt.

— Ni har ej ännu bedt, Bussy, och ni hotar redan.

— Hota er? Gud är mitt vittne och känner min afsikt;

jag älskar er så innerligt, Diana, att jag ej skulle kunna handla som en vanlig människa. Jag vet, att ni älskar mig, neka ej därtill; ni har ju själf erkänt det. Men en kärlek sådan som min strålar som solen och värmer som den; således skall jag ej förtvifla, utan falla till edra fötter och med handen på detta hjärta, som aldrig ljugit, hvarken af egennytta eller af fruktan, skall jag säga: Diana, jag älskar er, älskar er af hela mitt lif! Diana, jag svär att dö för er, och min sista suck skall vara er helgad. Om ni då upprepar de orden: aflägsna er, stjäl ej en annans sällhet, så skall jag utan en suck, utan en åtbörd stiga upp; jag skall lämna denna plats, där jag dock fann mig så lycklig, och säga: denna kvinna älskar mig ej, skall aldrig älska mig. Då aflägsnar jag mig, och ni skall aldrig mer återse mig. Men eftersom min hängifvenhet för er är större än min kärlek, eftersom min önskan att se er lycklig skall öfverlefva vissheten om att jag själf ej kan bli det, och eftersom jag ej stulit en annans sällhet, skall jag äga rättighet att stjäla hans lif, i det jag offrar mitt eget; detta skall jag göra, på det ni ej evigt må förbli fjättrad och göra dem olyckliga, som älska er.

Diana läste i hans klara, öppna blick hela styrkan af hans beslut; hon insåg, att han skulle handla, som han sagt, och liksom aprilsnön smälter för solens strålar, så smälte ock hennes stränghet för denna flammande blick.

— Välan, sade hon, tack äfven för den orättvisa anklagelse, ni nu gör mig; det är en grannlagenhet af er att på detta sätt vilja hos mig utplåna ångern öfver att ha bekänt min kärlek till er. Men skall ni väl älska mig in i döden, såsom ni nyss påstod? Skall jag aldrig bli en lekboll för en nyck? Skall den dag aldrig komma, då jag måste ångra att ej ha lyssnat till Monsoreaus förhatliga kärlek? Dock nej! Inga villkor! Jag är öfvervunnen, besegrad; jag tillhör er, Bussy; stanna således, och nu, då mitt lif tillhör er, så vaka öfver oss bägge.

Vid dessa ord lade Diana den ena af sina händer på Bussys axel och räckte honom den andra, den han med hänryckning tryckte mot sina läppar.

Nu hördes Jeannes lätta steg och en sakta hostning, ämnad att tillkännagifva hennes ankomst.

Instinktmässigt släppte de båda älskande hvarandras händer, och Jeanne, som märkte denna rörelse, sade:

— Förlåt, att jag stör er, mina goda vänner; men vi måste återvända hem, om man icke skall komma och söka oss här. För er envishets skull går ni nu miste om middagen, herr grefve, fast den, som jag tror, ej skulle smaka illa för en man, som ridit och klättrat så mycket, och dessutom går ni också miste om vissa ögonkast, hvilka särdeles tjusa er. Kom nu, Diana!

Vid dessa ord fattade Jeanne sin väninnas arm och drog henne med sig.

Bussy betraktade småleende de bägge väninnorna; till hälften bortvänd, räckte Diana honom handen. Han frågade:

— Är detta allt, hvad ni har att säga mig?

— Vi råkas i morgon, svarade Diana; det är ju öfverenskommet?

— Endast i morgon?

— I morgon och beständigt.

Bussy kunde ej återhålla ett sakta utrop; han tryckte passioneradt Dianas hand till sina läppar, och sedan han ännu en gång hviskat farväl, aflägsnade han sig eller snarare ilade bort, ty han kände, att det fordrades en häftig ansträngning för att nu skiljas från den, han så länge misströstat om att få återse.

Dianas blick följde honom, i det hon höll sin väninna tillbaka för att så länge som möjligt få lyssna till ljudet af hans steg.

— Vill du nu tala litet med mig, Diana? sade Jeanne, då Bussy ej mer hvarken hördes eller syntes.

— Ack ja! svarade Diana och spratt till, liksom hade hennes väninnas röst väckt henne ur en dröm.

— Hör du, i morgon följer jag med min man och din far på jakt.

— Hvad! Ämnar du då lämna mig allena på slottet?

— Vet du, min vän, sade Jeanne, jag har också mina grundsatser, och det finns saker, som jag aldrig samtycker till.

— O, Jeanne, utropade Diana bleknande; kan du ha hjärta att säga så hårda ord åt mig, åt din väninna?

— Det finns ingen vänskap, som står ut på det här sät-

tet, fortfor Jeanne med samma lugna ton. Jag kan ej hålla ut så här.

— Jag trodde, att du älskade mig, Jeanne, och nu förkrossar du mitt hjärta, sade Diana med tårar i ögonen; du säger, att du ej kan hålla ut så här; med hvad, menar du?

— Jo, hviskade Jeanne i sin väns öra, med att hindra eder, stackars älskade, att ostörda få träffas.

Diana slöt den unga, muntra frun i sina armar och öfverhöljde med kyssar hennes leende ansikte.

I detta ögonblick ljödo jakthornens fanfarer.

— Man kallar oss, sade Jeanne; den stackars Saint-Luc blir otålig. Var således ej hårdare mot honom, än jag vill vara mot den där förälskade herrn i kanelbruna dräkten.

16.

Bussy afstår sin häst.

Följande dag lämnade Bussy helt tidigt Angers.

Man skulle ej kunnat säga, att han skyndade framåt, ty han snarare flög. Diana hade stigit upp på en af slottets terrasser, hvarifrån man kunde se landsvägen slingra sig genom de gröna fälten, och snart såg hon en svart punkt, som nalkades likt en meteor. Genast skyndade hon ned för att ej låta Bussy vänta och för att vara den första på mötesplatsen.

Hennes hjärta erfor en öfversvinnelig glädje; hon kände sig så lycklig öfver sin ungdom, sin skönhet, sin kärlek, att hon stundom, då hon ilade framåt, tyckte, att själen bevingade kroppen för att lyftas mot himmeln. Men vägen från slottet till skogen var lång, och andedräkten tröt henne ofta på vägen; hon hann således ej till mötesplatsen, förrän i det ögonblick Bussy hoppade ned från muren.

Han såg henne komma, skyndade fram till henne, och hon störtade sig i hans famn; deras hälsning blef en lång, innerlig omfamning.

Dagen förflöt som en timme. Diana var den första som vaknade ur denna ljufva dvala, hvilken är den af

sällhet tröttade själens sömn; Bussy tryckte då tankfull den unga kvinnan mot sitt bröst, i det han sade:

— Det förefaller mig, Diana, som började mitt lif först i dag; först i dag tycker jag mig klart se den väg, som för mig till evigheten. Du är det ljus, som för mig uppdagar all denna lycka; jag kände ej förut denna värld; också upprepar jag, hvad jag i går sade, att, då jag börjat lefva genom dig, så är det också med dig jag vill dö.

— Och jag, svarade hon, jag, som en dag utan saknad kastade mig i dödens armar, jag fruktar nu att ej få lefva tillräckligt länge. Men hvarför har du ej kommit till slottet, Ludvig? Min far skulle anse sig lycklig att få mottaga dig; herr de Saint-Luc är din vän, och han är tystlåten. Betänk, att se hvarandra en timme längre är oskattbart.

— Ack, Diana, om jag vore en timme på slottet, så ville jag vara där beständigt, och hela provinsen skulle snart få veta det; om sedan ryktet komme till din mans öron, så skulle han skynda dit... Du har ju förbjudit mig att befria dig från honom...

— Hvartill skulle det tjäna? sade hon med ett uttryck, som blott kan finnas i rösten hos den kvinna, man älskar.

— Jo, för att betrygga vår sällhet är det af vikt, att vi dölja vår hemlighet för hela världen; fru de Saint-Luc känner den redan, Saint-Luc skall då äfven få veta den...

— Åh, hvarför det?

— Skulle du, Diana, nu dölja något för mig?

— Nej, det är sant.

— Jag har denna morgon skrifvit några ord till Saint-Luc, med begäran att få träffa honom i Angers. Då han kommer, skall jag begära hans hedersord på, att ej minsta yttrande må undfalla honom rörande denna händelse. Detta, älskade Diana, är så mycket mer maktpåliggande, som man nu säkerligen öfverallt söker mig. Det såg hotande ut, då vi lämnade Paris.

— Du har rätt... dessutom är min far en så samvetsgrann man, att han, ehuru han älskar mig, vore i stånd att anklaga mig hos herr de Monsoreau.

— Största hemlighet är således nödvändig... och om Gud öfverlämnar oss i våra fienders händer, så må vi åtminstone kunna säga, att vi ej kunnat handla annorlunda än vi gjort.

— Gud är god, Ludvig; tvifla ej på honom i detta ögonblick.

— Jag tviflar ej på Gud, men jag fruktar, att det finns någon ond ande, som missunnar oss vår glädje.

De tvenne älskande utbytte tusende dylika tankar, afbrutna af tusen kyssar. Slutligen hördes jakthornet närmare slottet gifva den mellan Jeanne och Diana öfverenskomna signalen, och Bussy begaf sig ändtligen bort.

Just som han nalkades staden, vaggad i ljufva minnen af denna berusande dag och stolt öfver att känna sig fri, han, som rikedomen och rangens anspråk jämte den nåd, hvari han stod hos en prins af blodet, ständigt höllo fången i gyllene fjättrar, märkte han, att stadsportarna skulle stängas. Bussy ämnade sporra sin springare för att återvinna den förlorade tiden, då han bakom sig hörde galopperande hästar.

Den, som söker dölja sig, i synnerhet en älskare, är rädd för allting. Bussy frågade sig således, hvilketdera vore det bästa, antingen att skynda framåt för att vinna försprång eller att kasta sig åt sidan för att låta ryttarne passera; men deras ridt var så hastig, att de inom ett ögonblick voro inpå honom.

Ryttarne voro tvenne, och Bussy höll åt sidan och såg, hur den ene ryttaren högg sporrarna i sin häst, som dessutom af den andre ryttaren pådrefs genom oupphörliga rapp af stigbygelremmen.

— Här ha vi nu staden, sade denne man med ett starkt gascogniskt uttal; ännu trehundra rapp och hundra sporrhugg, mod och ihärdighet!

— Men kreaturet är uppgifvet; det vacklar och kan ej gå längre, svarade den som red främst. Jag skulle dock gärna offra hundra hästar, om jag vore inne i staden.

— Jag tycker mig känna igen denna röst, tänkte Bussy. Men se, nu vacklar hans häst.

Ryttarne hade nu hunnit upp Bussy.

— Akta er, min herre, ropade grefven; hoppa ur sadeln; er häst störtar.

Hästen föll verkligen tungt på sidan, i det han konvulsiviskt rörde sina ben, liksom sprunge han ännu; men i en hast upphörde hans andedräkt, hans ögon slötos, skummet kväfde honom, och han dog.

— Min herre, ropade den ryttare, hvars häst hade störtat, får jag köpa er häst?

— Min Gud! utbrast Bussy.

— Hörde ni hvad jag sade? upprepade främlingen, jag har brådtom.

— Åh, min prins, tag den för intet, svarade med outsäglig sinnesrörelse Bussy, som igenkänt hertigen af Anjou.

I detsamma drog den andre ryttaren fram en pistol.

— Håll! ropade hertigen åt denne sin obeveklige försvarare; håll, herr d'Aubigné; sannerligen tror jag icke det är Bussy!

— Ja, min prins, det är jag; men hvad i all världen förmår er att spränga hästar på denna väg och vid denna timme?

— Jaså, det är herr de Bussy, sade d'Aubigné; då, nådig herre, behöfver ni mig ej mer... Tillåt mig således att, som Skriften säger, vända om till den, som mig sändt hafver.

— Men icke förr än ni mottagit mina uppriktigaste tacksägelser och mitt löfte om en orubblig vänskap, sade prinsen.

— Jag mottager alltsammans, nådig herre, och skall väl någon dag påminna er om era ord.

— Jag är som fallen från skyarna, stammade Bussy.

— Visste du då icke detta? frågade prinsen med ett uttryck af misstroende, som icke undföll grefven. Efter som du är här, väntade du mig väl, eller hur?

För tusan, tänkte Bussy, då han besinnade allt det tvetydiga, som den misstänksamme prinsen kunde finna i hans hemliga vistelse i Anjou; det är bäst att vara försiktig och ej förråda sig.

— Jag gjorde väl hvad som bättre var än att blott vänta er, nådig herre, sade han; och efter ni vill komma in i staden, innan portarna stängas, så upp i sadeln, nådig herre!

Han erbjöd nu sin häst åt prinsen, som höll på att taga några viktiga papper, hvilka lågo mellan sadeln och täcket på den häst han ridit.

— Farväl då, nådig herre! sade d'Aubigné, i det han svängde om sin häst; er tjänare, grefve Bussy!

D'Aubigné aflägsnade sig hastigt; Bussy hoppade upp

bakom sin herre, och medan de styrde kosan åt staden, undrade han tyst, om ej den svartklädde fursten vore den mörka ande, som redan missunnade honom hans sällhet. På detta sätt inkommo de i Angers.

— Hvad skall man nu företaga, nådig herre? frågade Bussy.

— Fort till slottet! Mitt baner skall planteras där; man skall se, att jag är hitkommen, och provinsens adel skall sammankallas.

— Ingenting är lättare, sade Bussy, som föresatt sig att vara medgörlig för att vinna tid, och som dessutom själf var alltför öfverraskad att ej hålla sig passiv.

— Stöten i trumpeterna! ropade han åt stadstrumpetarne, som de mötte.

Men dessa blott sågo på honom utan att lämna någon egentlig uppmärksamhet åt tvenne dammiga och svettiga ryttare.

— Hvad, sade Bussy, i det han närmade sig dem, är icke husbonden känd i sitt eget hus?... Låt kalla tjänstgörande borgmästaren.

Denna befallande ton hade verkan på trumpetarne, och den ene af dem kom närmare.

— Ack, utbrast han förskräckt, i det han uppmärksamt betraktade prinsen, det är ju vår nådig herre och husbonde!

Hertigen var ganska igenkännelig på sin vanskapliga, klufna näsa, som Chicot besjungit.

— Det är ju hans kunglig höghet hertigen! ropade karlen, i det han fattade sin likaledes häpne kamrat i armen.

— I veten nu lika mycket som jag, sade Bussy; men blåsen nu af alla krafter i era trumpeter, så att hela staden inom en kvarts timme må veta, att hans höghet är här. Emellertid, ers höghet, skola vi långsamt vandra åt slottet, och då vi hunnit dit, hoppas jag, att stekspettet redan skall vara i rörelse för vårt undfägnande.

Vid första trumpetsignalen bildades verkligen flera grupper, vid den andra lupo kvinnor och barn genom staden, skrikande: Hans höghet är i staden!... Lefve hertigen!

Rådmännen, ståthållaren och de förnämsta ädlingarne ilade nu till slottet, åtföljda af en folkhop, som allt mer och mer ökades.

Såsom Bussy förmodat, befunno sig stadens notabiliteter redan före prinsen på slottet för att värdigt mottaga honom.

— Mina herrar, sade fursten, jag har skyndat hit till min goda stad Angers. I Paris ha de största faror hotat mitt lif; jag hade till och med förlorat min frihet, men tack vare goda vänner, har jag lyckats fly.

Bussy bet sig i läppen; han gissade meningen med den ironiska blick, hertigen kastade på honom.

— Och nu, tillade Frans, äro mitt lif och min säkerhet tryggade.

De häpna magistratspersonerna ropade ett svagt: Lefve vår nådige hertig!

Folket, som tänkte på de fördelar, hvarje af hertigens resor vanligtvis tillskyndade det, ropade ett kraftigt Lefve!

Inom ett ögonblick omgafs Frans af sitt hof, som han i egenskap af hertig af Anjou underhöll i Angers, och af hvars personal endast de förnämsta kände sin husbonde. Sedan kom turen till stadens ädlingar och damerna, så att lyckönskningarna räckte ända till midnatt. Staden illuminerades, gevärsskott aflossades på gatorna och torgen, domkyrkans klockor ringde, och ända till slottet Méridor förde vinden ljudet af de goda borgarnes fröjd.

17.

Hertigens af Anjou diplomati.

Då ändtligen Bussy och hertigen befunno sig ensamma, sade den senare:

— Låt oss nu samtala en stund.

Den skarpsinnige Frans hade märkt, att Bussy, sedan de mötts, visat sig medgörligare än vanligt, hvaraf han med sin kännedom af hofvet drog den slutsats, att grefven befunne sig i en kinkig belägenhet, af hvilken han, hertigen, kunde begagna sig. Men å andra sidan hade Bussy nu haft tid till besinning, och med lugn afväktade han således hertigens anfall.

— Sist vi sågo hvarandra, var du mycket sjuk, min käre Bussy!

— Det är sant, ers höghet; jag var mycket sjuk, och det är nästan ett underverk, som räddat mig.

— Du hade också hos dig en läkare, som tycktes vara fasligt mån om ditt tillfrisknande, ty han bet omkring sig bland dem, som vågade nalkas dig.

— Också det är sant, ers höghet, ty le Haudouin är mig i hög grad tillgifven.

— Han höll dig ju också kvar vid sängen, eller hur?

— Ja, och det gjorde mig alldeles förtviflad, som ers höghet kunde märka.

— Men jag tycker nästan, att du kunnat skicka doktorn för hin i våld och gått ut med mig.

— Visserligen, svarade Bussy, i det han brydd vände på sin hatt.

— Men, fortfor hertigen, efter som det var fråga om en allvarsam affär, så var du väl rädd för att blottställa dig.

— Hvad behagas? utbrast Bussy, i det han satte hatten på hufvudet och stötte ned den ända till ögonen; jag tror, ers höghet sade, att jag var rädd för att blottställa mig!

— Ja, just så sade jag.

Bussy rusade upp från stolen och skrek:

— Nådig herre, ni tror ej ett ord af hvad ni nu sade; det finns på min kropp tjugu ärr, som kunna bevisa, att jag många gånger blottställt mig; jag har aldrig varit rädd men jag känner många, som ej kunna säga det samma, åtminstone ej bevisa det.

— Ni har ständigt obestridliga argument, herr de Bussy, sade hertigen, bleknande af harm, och då man förebrår er något, öfverröstar ni alltid förebråelsen och inbillar er därigenom ha rätt.

— Åh, ers höghet, väl vet jag, att jag ej ständigt har rätt, men jag vet också när jag har orätt.

— När har ni orätt då, om jag får fråga?

— När jag tjänar otacksamma människor.

— Sannerligen, min herre, jag tror ni glömmer er, sade prinsen, i det han hastigt reste sig upp med den värdighet, som vid vissa tillfällen utmärkte honom.

— Välan, jag glömmer mig, nådig herre, sade Bussy, gör ni en enda gång i ert lif detsamma: glöm er — eller glöm mig.

Bussy tog ett par steg mot dörren, men prinsen förekom honom och ställde sig i hans väg.

— Nekar ni till, sade hertigen, att ni samma dag, då ni vägrade att gå ut med mig, ögonblicket därefter lämnade ert hus?

— Jag nekar aldrig till någonting, om icke möjligen till det man vill tvinga mig att erkänna.

— Säg mig då, hvarför ni envisades att stanna hemma!

— Emedan affärer tvungo mig därtill.

— Affärer hemma hos er?

— Hemma eller annorstädes.

— Jag trodde, jag, att då en ädling är i en furstes tjänst, denne furstes affärer borde gå i första rummet.

— Hvem är det också som vanligen besörjer era affärer, nådig herre?

— Jag medger, att det är ni, och vanligen har jag funnit er trogen och hängifven; jag vill till och med gå så långt, att jag ursäktar ert dåliga lynne.

— Ni är mycket god!

— Nå, nå, ni hade också litet skäl att vara missnöjd med mig: jag har lofvat er att straffa Monsoreau. Men är han er då så förhatlig, den där Monsoreau?

— Alldeles icke; jag tycker bara, att han är hiskligt ful, och jag skulle önskat, att han blifvit aflägsnad från hofvet, för att jag måtte slippa se hans odrägliga ansikte. Ni, nådig herre, synes däremot tycka om den där figuren; men man bör aldrig disputera om tycken.

— Ah, om detta är er enda ursäkt, så tycker jag, att ni ej bort vara surmulen mot mig som ett bortskämdt, elakt barn, och att ni hade dubbelt orätt, då ni ej ville gå ut med mig, men sedan gick ut ensam för att utföra onyttiga dater.

— Dater! Har jag utfört onyttiga dater, jag? Och nyss förebrådde ni mig att ha varit... Låt höra, nådig herre, hvilka dater jag då utfört?

— Ni vill väl åt d'Epernon och Schomberg, kan jag förstå; också jag vill åt dem, men man måste afbida tiden.

— Nådig herre, hvad menar ni härmed, om jag får fråga?

— Döda dem gärna båda två, ja, alla fyra; jag skall

bli er så mycket mer förbunden; men reta dem icke, ty deras förbittring återfaller på mig.

— Hvad har jag då gjort den värde d'Epernon?

— Ni har ju ställt till så, att han fått sina kläder sönderrifna.

— Jaså, sade Bussy; nu till tysken; hvad har jag då gjort Schomberg?

— Vill ni neka, att ni låtit färga honom i indigo? Då jag ett par timmar efteråt såg honom, var han ännu azurblå, och detta kallar ni ett godt skämt?

Härvid började dock prinsen mot sin vilja att skratta, medan Bussy å sin sida gapskrattade, när han påminde sig Schombergs min i färgkaret.

— Är det då jag, sade han, som anses ha spelat dem detta spratt?

— Är det då jag, menar du? inföll prinsen.

— Och ni kan ha hjärta att ställa förebråelser till en man, som haft sådana infall? Ack! Såsom jag nyss sade, ni är en otacksam människa.

— Må vara; om du verkligen gått ut i och för detta ändamål, förlåter jag dig.

— Är det visst det, ers höghet?

— Ja, på min heder; men du har ännu icke sluppit mig.

— Låt höra då.

— Ja, låt oss nu tala om mig. Hvad har du gjort för att hjälpa mig?

—Ni ser väl, nådig herre, hvad jag gjort: jag har skyndat till Anjou.

— Det vill med andra ord säga, att du flydde.

— Ja, ty då jag flydde, räddade jag äfven er.

— Men i stället för att bege dig så långt bort, kunde du då icke hellre ha stannat i Paris? Jag tycker, att du skulle varit mig nyttigare i Montmartre än i Angers.

— Nej, ers höghet; härutinnan äro vi af olika mening; jag föredrog att resa till Anjou.

— Ni måste dock medge, Bussy, att en nyck ej är ett skäl.

— Ja, men om denna nyck hade till mål att värfva anhängare åt er?

— Nå, det förändrar saken; låt höra, hvad har ni gjort?

— Härpå skall jag svara er i morgon, nådig herre; ty just nu måste jag lämna er.

— Hvarför det, om jag får fråga?

— För att öfverlägga med en af de viktigaste personerna.

— Jaså; gå då, Bussy, men var försiktig.

— Hvartill skulle det tjäna? Äro vi ej de starkaste här?

— Lika godt, äfventyra ingenting; har du redan tagit några mått och steg?

— Jag har varit här blott i två dagar, och hur vill ni, att jag på den tiden skulle kunnat medhinna mycket?

— Men du har väl uppehållit dig i hemlighet här?

— Ja visst; ser ni ej, hvilken kostym jag bär; brukar jag bära kanelfärgade kläder, jag?

— Hvar bor du?

— När ni får höra det, nådig herre, bör ni uppskatta min hängifvenhet... Jag bor i ett hybble, nära stadsmuren, med utgång åt flodsidan. Säg mig nu, ers höghet, hur ni sluppit ut ur Louvren, och hur jag kunnat finna er på landsvägen, på en uttröttad häst och med d'Aubigné i sällskap?

— Emedan jag har vänner.

— Ni, vänner? inföll Bussy; ah, min prins, ni skämtar!

— Jo, vänner, som du icke känner.

— Hvilka äro då dessa?

— Konungen af Navarra och d'Aubigné, som du nyss såg.

— Konungen af Navarra!... Ack, det är sant: I han ju konspirerat tillsammans!

— Jag har aldrig konspirerat, herr de Bussy.

— Jaså. Nå, men hur kom ni ut ur Louvren?

— Genom mitt sängkammarfönster.

— Verkligen! Ers höghet hade då reda på repstegen?

— Hvilken repstege?

— Den som låg i skåpet.

— Du har då reda på den? frågade prinsen bleknande.

— Ers höghet vet ju, att jag ibland haft den lyckan att få komma in i detta rum.

— På min syster Margots tid, är det icke så? Du gick alltså in genom fönstret då?

— Ja, på samma sätt som ni gick ut; men hvad som förundrar mig är, att ni hittat på repstegen.

— Jag har ej hittat på den. Man har låtit mig veta, hvar den fanns.

— Hvilken gjorde det?

— Konungen af Navarra.

— Aha! Konungen af Navarra visste då, att stegen fanns; det skulle jag aldrig ha trott. Säkert är emellertid, att ni frisk och sund befinner er här. Vi skola nu sätta Anjou i eld och låga och med det samma äfven Angoumois och Béarn; det skall bli en liten nätt lusteld!

— Men du talade ju om ett möte, Bussy?

— Ja, det var så rätt det; men det intressanta samtalet kom mig att glömma den saken. Farväl, nådig herre!

— Tar du din häst?

— Nej, om den är ers höghet nyttig, så kan ni behålla den; jag har en till.

— Då antar jag tillbudet; längre fram skola vi göra upp våra räkningar.

— Ja, nådig herre, och gifve Gud, att det ej måtte vara jag, som blir er något skyldig!

— Hvarför det?

— Emedan jag inte kan med den, som ni vanligen ger i uppdrag att afsluta era räkenskaper.

— Bussy!

— Det är sant, nådig herre; vi hade kommit öfverens om att inte tala mer om den saken.

Prinsen, som väl visste, hur stort behof han nu hade af Bussy, räckte honom handen. Bussy fattade den, men skakade på hufvudet.

18.

Herr de Saint-Luc's diplomati.

Midt i mörka natten återvände Bussy hem till sig; men i stället för att där, som han hade hoppats, finna Saint-Luc, fann han endast ett bref, som förkunnade honom, att denne vän skulle komma dagen därpå.

Klockan sex nästa morgon begaf sig Saint-Luc till staden. Utan att synnerligen bry sig om den ovanliga rö-

relsen bland folket red han direkt till det hus, där Bussy bodde.

De båda vännerna omfamnade hvarandra hjärtligt, och Bussy sade:

— Bäste Saint-Luc, stig in i denna ringa boning; jag kamperar för närvarande i Angers.

— Ja, svarade Saint-Luc, och det på segervinnares vanliga maner, på själfva slagfältet.

— Hvad menar ni, min vän?

— Jo, att min hustru lika litet har några hemligheter för mig, som jag har det för henne; med ett ord, min käre Bussy, hon har sagt mig allt. Låt mig nu lyckönska er, ni som är min mästare i allt, och efter ni bedt mig komma hit, så tillåt mig äfven att gifva er ett godt råd.

— Hvilket då?

— Jo, gör så fort som möjligt af med den där förhatlige Monsoreau. Vid hofvet känner ingen er förbindelse med hans hustru; ögonblicket är således gynnande, och då ni sedan gifter er med änkan, så kan åtminstone ingen säga, att ni dödat mannen enkom för att få henne.

— Det finns blott ett hinder i vägen för detta ypperliga förslag: jag har gifvit Diana ett edligt löfte att skona hennes mans lif, välförståendes, i fall han ej anfaller mig.

— Däri har ni gjort orätt, emedan man ej bör lofva något dylikt. Om ni ej skyndar er, skall Monsoreau, som är en slipad skälm, upptäcka förhållandet, och gör han det, så skall han, som är allt annat än ridderlig, helt enkelt låta mörda er.

— Ske Guds vilja! svarade Bussy småleende; men, utom att jag skulle bryta den ed, jag svurit Diana, att ej mörda hennes man . . .

— Hennes man!... Ni vet väl, att han icke är det!

— Ja, men han bär åtminstone namn däraf. Förutom att jag, som sagdt, skulle bryta den ed, jag svurit, skulle världen äfven fördöma mig; ty den, som i dag i allas ögon är ett vilddjur, skall i morgon anses för ett helgon, om jag bringar honom om lifvet.

— Också vill jag ej råda er att själf döda honom.

— Lejda mördare, menar ni kanske; ack, Saint-Luc, det där är ett elakt råd!

— Hvem talar om mördare?

— Hvad menar ni då?

— Ingenting, min vän; en tanke föll mig in, men den är ännu ej tillräckligt mogen, för att jag skulle kunna meddela er den. Jag tycker lika litet om den där Monsoreau som ni, ehuru jag ej har samma skäl att afsky honom; låt oss i stället tala om hans fru.

Bussy smålog och sade:

— Ni är en käck kamrat, Saint-Luc, och ni kan räkna på min vänskap; som ni vet, utgöres den af trenne ting: min börs, min värja och mitt lif.

— Tack! Jag antar tillbudet; men blott med villkor att få erbjuda er det samma igen.

— Nå, hvad var det ni ville säga om Diana? fortfor Bussy.

— Jo, jag ville veta, om ni ej ämnar er till Méridor.

— Min vän, ni känner mina betänkligheter.

— Jag vet. På Méridor skulle ni lätt kunna råka Monsoreau, fastän han nu är på många mils afstånd därifrån; ni skulle blottställa er för att nödgas taga honom i hand, och det är hårdt att taga den i hand, som man gärna vill strypa; likaledes kunde ni lätt få se honom omfamna Diana, och det är hårdt att se någon annan omfamna den kvinna, man älskar.

— Ah, utropade Bussy med harm, så väl ni vet, hvarför jag ej kommer till Méridor! Nu, min vän...

— Afskedar ni mig, afbröt Saint-Luc, som misstog sig om Bussys mening.

— Nej, tvärtom, jag ber er stanna kvar, ty nu är det min tur att göra frågor.

— Låt höra då.

— Har ni ej i natt hört klockringning och gevärssalvor?

— Jo visst, och vi ha där borta undrat, hvad det betydde.

— Såg ni ej en ovanlig rörelse på gatorna, då ni kom?

— Jo, jag ämnade just fråga er om orsaken.

— Orsaken är, att hertigen af Anjou i går kom hit.

Saint-Luc spratt till, såsom hade man förkunnat honom en ond andes närvaro.

— Hertigen af Anjou här? utbrast han; man påstod ju, att han satt fången i Louvren.

— Det är just därför att han var fången i Louvren,

som han nu är här. Han har lyckats undkomma och har tagit sin tillflykt hit.

— Nå, vidare?

— Jo, ser ni, min vän, återtog Bussy, ni har nu ett förträffligt tillfälle att hämnas på hans majestäts småaktiga förföljelse. Prinsen har redan ett parti; han skall snart skaffa sig trupper, och vi skola tillställa ett litet inbördes krig.

— Åhå! sade Saint-Luc allvarsamt.

— Och jag har räknat på er som vapenbroder.

— Emot kungen då? frågade plötsligt med kall ton Saint-Luc.

— Jag säger icke bestämdt mot konungen, utan mot dem, som draga värjan mot oss.

— Min käre Bussy, jag har kommit till Anjou för att njuta af landtlifvet, men inte för att strida mot hans majestät.

— Men låt mig ändock få presentera er för hans höghet.

— Det är förgäfves ni söker öfvertala mig; jag tycker ej om Angers och har föresatt mig att snart lämna denna stad.

— Min bäste Saint-Luc, ni skulle göra mig en stor tjänst, om ni samtyckte till hvad jag begär; ty hertigen har frågat mig, hvarför jag kommit hit, och då jag ej kan säga honom det, emedan han varit förtjust i Diana och misslyckats i sina planer beträffande henne, så har jag inbillat honom, att jag kommit hit i afsikt att för hans sak värfva provinsens ädlingar, och jag har till och med uppgifvit, att jag nu på morgonen skulle ha ett möte med en af dem.

— Nå, ni kan ju då säga, att ni talat vid denna person, och att han begärt sex månaders betänketid.

— Jag finner, min bäste Saint-Luc, att er logik ej är sämre än min.

— Hör på, Bussy, jag är i denna världen fäst endast vid min hustru, ni vid er älskarinna; låt oss öfverenskomma om en sak, och det är, att jag städse skall beskydda och försvara Diana, ni däremot försvara och beskydda min hustru. Sålunda vilja vi sluta ett förbund, som har afseende på dem vi älska, men aldrig ett som rör politiken; endast på detta sätt kunna vi komma öfverens.

— Jag ser Saint-Luc, att jag måste gifva vika; ty i

denna stund är det ni, som har fördel öfver mig, alldenstund jag behöfver er, då ni däremot alldeles kan vara mig förutan.

— Långt därifrån! Tvärtom är det jag, som anropar ert beskydd.

— I hvad afseende då?

— Jo, i den händelse, att de upproriska söka plundra Méridor.

— Ja, ni har rätt, genmälde Bussy; det vore verkligen betänkligt.

Nu dånade kanonerna, och Bussys betjänt tillsade, att hertigen redan tvenne gånger frågat efter grefven. De båda ädlingarne skildes åt, sedan de svurit hvarandra att hålla det icke politiska förbundet.

Bussy skyndade till det furstliga palatset, dit adeln från alla håll tillströmmade; ryktet om hertigens af Anjou ankomst hade spridt sig, och alla byar och städer i trakten voro i rörelse vid denna nyhet. Bussy tillställde en högtidlig audiens med middagsspisning och ty åtföljande tal; ty han hoppades, att, medan prinsen toge emot, spisade och synnerligast hölle tal, skulle han själf få tid att se Diana, vore det ock blott ett ögonblick.

Listen lyckades. Bussy red i galopp till Méridor.

Hertigen höll emellertid mycket vackra tal och gjorde djupt intryck, i det han ordade om ligan, försiktigt vidrörde sitt förbund med Guiserna och framställde sig som en furste, den där förföljdes af konungen för det förtroende parisarne visat honom.

Under svaren och handkyssningarna, som följde härpå, mönstrade hertigen af Anjou uppmärksamt de närvarande ädlingarne.

Då Bussy återkom var klockan fyra på eftermiddagen; han hoppade af hästen och, betäckt af svett och damm, inställde han sig genast hos hertigen.

— Ah, min raske Bussy, du tycks vara verksam! sade hertigen.

— Som ni ser, nådig herre.

— Akta dig, att du inte åter blir sjuk; du är kanske ej ännu riktigt återställd.

— Åh, det har ingen fara.

— Hvarifrån kommer du nu?

— Från trakten häromkring. Men är ers höghet nöjd med uppvaktningarna? Ha de varit talrika?

— Ja, tämligen; men en felades dock.

— Hvem då?

— Din skyddsling.

— Min skyddsling! Hvem är det, ers höghet?

— Baron de Méridor.

— Ah! sade Bussy och skiftade färg.

— Och likväl bör han ej glömmas, ehuru han glömmer mig. Han har stort inflytande i denna provins. Han var ligans korrespondent i Angers; han hade blifvit utsedd af Guiserna, och i allmänhet välja dessa med urskillning sitt folk. Således, Bussy, måste han komma.

— Men om han ändå inte kommer?

— Om han inte kommer till mig, så måste jag göra första steget och bege mig till honom.

— Till Méridor?

— Ja, hvarför icke?

Härvid kunde Bussy icke afhålla sig från att på hertigen slunga en blick af harm och svartsjuka.

— Åh ja, hvarför icke? sade han därpå; ni är furste; allt är er tillåtet.

— Nå, tror du då, att han ännu är ond på mig?

— Det vet jag icke; hur skulle jag kunna veta det?

— Du har då icke träffat honom?

— Nej.

— Men när du vände dig till provinsens adel, borde du ej ha försummat honom.

— Jag skulle ej ha underlåtit det, om jag icke vetat, att han ogärna såg mig.

— Hvarför det?

— Emedan jag ej varit nog lycklig att kunna hålla de löften, jag gifvit honom, ansåg jag mig ej heller böra inställa mig hos honom.

— Men han erhöll ju, hvad han önskade?

— Hvad då?

— Han ville, att hans dotter skulle blifva grefvinna de Monsoreau, och hon blef det ju.

— Nådig herre, låt oss ej mer tala om den saken, sade Bussy och vände hertigen ryggen.

I detta ögonblick anmäldes flera adelsmän; hertigen skyndade att mottaga dem, och Bussy fick tid att begrun-

da hans ord. — Hvad kan väl, tänkte han, hertigens mening med baron de Méridor vara? Vill han i den gamle baronen blott vinna ett aktningsvärdt och mäktigt stöd för sin sak? Eller äro hans politiska planer endast ett medel, hvarigenom han ämnar närma sig Diana?

Bussy tog prinsens ställning i betraktande: Frans var oense med sin bror, han hade flytt ur Louvren och var anförare för en uppresning i landsorten. Bussy lade i den ena vågskålen prinsens politiska intressen och i den andra hans kärleksgriller, och dessa senare syntes honom då vara af föga vikt i jämförelse med de förra. Han kände sig hågad att förlåta hertigen alla hans öfriga fel, endast han ville lämna Diana i fred.

19.

Fortsättning.

Vid palatsets port fann Bussy ett ärligt, leende ansikte, som han trodde vara på många mils afstånd.

— Ack! ropade han glad, är det du, Remy?

— Ja, nådig herre.

— Jag ämnade skrifva till dig för att be dig komma hit.

— Nå, det var bra, ty jag trodde, att ni skulle banna mig.

— Hvarför det?

— Jo, för det jag kommit hit utan er tillåtelse; men då jag fick höra, att hertigen af Anjou flyktat ur Louvren och begifvit sig till sin provins, så kom jag ihåg, att ni var i Angers, och tänkte, att det möjligen kunde bli inbördes krig samt att en hel mängd hugg kunde komma att utdelas, och därför skyndade jag hit.

— Däri gjorde du rätt, Remy. Nå, hur har du fått reda på mig?

— Just som det skulle varit någon svårighet! Jag frågade efter hertigens palats och väntade på er här vid porten, sedan jag först fört min häst in uti stallet, där jag sannerligen tror, att jag såg er häst bunden.

— Ja, prinsen hade mist sin; jag lånade honom då Roland, och som han ingen hade, så behöll han honom.

— Jag känner igen er häruti; det är ni, som är furste, och fursten, som är tjänare.

— Ställ mig icke så högt; du skall nu få se, hur din furste bor.

Han förde le Haudoin till det lilla huset vid stadsmuren.

— Du ser nu palatset, sade Bussy; sök dig nu härbärge, så godt du kan.

— Det skall nog gå för sig, jag behöfver inte stort rum, och som ni dessutom vet, skulle jag kunna sofva på stående fot, om så fordras. Det är jag minsann trött nog till.

De tvenne vännerna skildes nu åt, och Bussy, förnöjd öfver att så nära sig äga både Diana och Remy, insomnade genast.

Bussy skyndade tidigt nästa morgon till slottet, sedan han gifvit befallning, att man skulle tillsäga Remy att infinna sig där. Grefven var angelägen om att vara närvarande vid hans höghets första morgongäspning för att, om möjligt, utleta hans tankar i den första min, han visade. Hertigen vaknade, men man skulle kunnat säga, att han, liksom hans broder Henrik, bar en mask under sömnen, så att Bussys tidiga morgonbesök icke gagnade denne till mycket. Emellertid hade han genast till reds en lång lista på göromål, det ena viktigare än det andra.

Först och främst en promenad utom murarna för att undersöka fästningsverken; så mönstring med invånarne; sedan besök i tyghusen och befallning att anskaffa ammunition af alla slag, vidare ett öfverslag af provinsens beskattning, i afsikt att på furstens goda och trogna vasaller lägga en liten tillökning i utlagorna, till fromma för hans höghets penningkistor, och slutligen brefskrifning. Bussy visste dock på förhand, att han ej mycket kunde räkna på den sista punkten, emedan hertigen af Anjou skref ytterst sällan.

— Jaså, är du redan här? sade hertigen, när han vaknade.

— Ja, nådig herre; jag har ej kunnat sofva; ers höghets intressen ha uteslutande sysselsatt mig. Men hvad skola vi företaga på morgonstunden? Hvad säger ers höghet om en jakt?

— Hvad! Du påstår, att du hela natten tänkt på mina intressen, och resultatet af ditt vakande och begrundande är att komma och föreslå mig ett jaktparti; hvad vill det säga?

— Det är sant; dessutom ha vi intet koppel.

— Och ingen öfverhofjägmästare, anmärkte prinsen.

— Just det skulle göra jakten så mycket roligare.

— Jag säger icke det samma; jag för min del saknar honom.

Hertigen sade dessa ord med ett uttryck, som ej undföll Bussy.

— Denne värde man, som är ers höghets vän, tycks dock icke ha bidragit till er räddning.

Hertigen smålog, och Bussy tillade:

— Aha! Jag känner igen det där smålöjet; det är af det olycksbådande slaget; må Monsoreau akta sig!

— Du bär då agg till honom?

— Hvarför skulle jag det?

— För det han är min vän.

— Tvärtom beklagar jag honom då.

— Hvad menar du med det?

— Jo, att ju högre ers nåd låter honom stiga, desto djupare faller han, då han en gång faller.

— Ah, du är vid godt lynne i dag! Men jag blir ändå vid hvad jag sagt, att Monsoreau skulle varit oss nyttig här på orten.

— Hur så?

— Emedan han har egendomar här omkring.

— Han?

— Ja, han eller hans hustru.

Bussy bet sig i läppen; hertigen återförde samtalet till den punkt, hvarifrån den ädle grefven haft så svårt att kvällen förut afleda det.

— Tror ers höghet det? sade han ändtligen.

— Ja visst; Méridor ligger tre lieues från Angers, det måtte du väl bäst veta, som fört till mig den gamle baronen.

Bussy insåg, att han borde taga sig till vara för att ej förråda sig.

— Jag förde honom till ers höghet, sade han, för det han tiggde och bad mig därom... För öfrigt tjänade mitt beskydd honom ej till mycket.

— Hör på, det faller mig något in. Monsoreau har vunnit det första spelet, men du skall vinna det andra.

— Hvad menar ers höghet?

— Det är helt enkelt. Du känner mig ju, Bussy?

— Jag har den olyckan, nådig herre.

— Tror du, att jag är en man, som kan tåla en skymf utan att hämnas?

— Det beror af omständigheterna.

Hertigen smålog ännu vidrigare än nyss, bet sig i läppen och nickade åt Bussy.

— Förklara er, nådig herre!

— Nåväl! Öfverhofjägmästaren har stulit ifrån mig en ung flicka, som jag älskade, för att göra henne till sin fru; jag i min ordning vill nu stjäla från honom hans fru för att göra henne till min älskarinna.

Bussy bemödade sig att småle, men förmådde endast göra en grimas.

— Stjäla hans hustru? mumlade han.

— Ja, ingenting är lättare, tycker jag, sade hertigen. Hon har nu återkommit till sin far; såsom du sagt mig, afskyr hon sin man, och jag kan således utan alltför mycken fåfänga räkna på, att hon skall föredraga mig framför Monsoreau, helst om jag lofvar henne... det jag ämnar.

— Hvad ämnar ers höghet lofva henne?

— Att göra henne kvitt sin man.

— Nå, hvarför gjorde ni det ej genast? höll Bussy på att utropa. Men han hejdade sig och sade i stället: Skulle ers höghet verkligen vilja begå en så vacker handling?

— Du skall få se. Emellertid skall jag göra ett besök på Méridor.

— Skulle ni våga det?

— Hvarför icke?

— Skulle ni vilja visa er för den gamle baronen, som ni öfvergifvit, sedan ni först lofvat mig....

— Jag har en förträfflig ursäkt till hands.

— Hvar fan tar ni dem alla ifrån?

— Jag skall säga till honom så här: Jag har ej velat upphäfva giftermålet, emedan Monsoreau, som visste, att ni var en af ligans förnämsta agenter, och att jag var dess chef, hotat att förråda oss bägge två för konungen.

— Diktar ers höghet det där?

— Icke helt och hållet, det måste jag erkänna.

— Då förstår jag.

— Du förstår, säger du? inföll hertigen, som misstog sig om meningen af Bussys ord.

— Ja.

— Jag inbillar honom sålunda, återtog hertigen, att jag, i det jag bortgifte hans dotter, räddade hans lif.

— Präktigt påhittadt!

— Ja, är det icke? Men säg nu till om hästar, så kunna vi rida åstad och se, hur det står till med den gamle hedersmannen på Méridor.

— Genast, svarade Bussy, som var ytterligt förvirrad.

— Förlåt, nådig herre, sade han, då han kommit till dörren, hur många hästar befaller ni?

— Fyra eller fem, så många du vill.

— Om ni anförtror bestyret åt mig, nådig herre, så befaller jag fram hundra.

— Godt, säg till om hundra, sade prinsen förvånad; men hvarför skall det behöfvas så många?

— För att åtminstone kunna räkna på tjugufem i händelse af anfall.

Hertigen spratt till och upprepade: I händelse af anfall?

— Ja; jag har hört sägas, svarade Bussy, att det är godt om skogar där i trakten, och det skulle ej förvåna mig, om ni råkade ut för något bakhåll.

— Tror du det?

— Ers höghet vet, att det sanna modet ej åsidosätter försiktigheten.

Hertigen blef tankfull.

— Jag säger således till om hundrafemtio, sade Bussy och nalkades åter dörren.

— Vänta ett ögonblick!

— Hvad befaller ers höghet?

— Tror du, att jag är i säkerhet i Angers, Bussy?

— Visserligen; ty staden är väl ej särdeles stor, men ändock väl befäst.

— Ja, väl befäst; men den kan dock vara illa försvarad; så tapper du än är, kan du ej vara mer än på ett enda ställe.

— Det är troligt.

— Om jag ej är i säkerhet uti staden, och det är jag ej, då Bussy tviflar därpå....

— Men jag har ej sagt, att jag tviflade, nådig herre.

— Godt, godt; om jag ej är i säkerhet där, så vill jag bli det i en hast.

— Bra taladt, nådig herre.

— Jag skall taga slottet i ögonsikte och förskansa mig där.

— Ni har rätt, nådig herre; goda förskansningar....

Bussy stammade; han var ej van att visa räddhåga och hade inga ord, då det var fråga om försiktighetsmått.

— Och ännu en sak faller mig in.

— Morgonstunden är rik på ljusa idéer i dag, nådig herre.

— Jag vill låta familjen Méridor komma hit.

— Ers höghet, det är visst och sant, att ni i dag har en fintlighet, en förmåga att uttänka förslag, hvilken är förvånande.... Men låt oss nu skynda till slottet.

Prinsen ropade på sina tjänare, emedan han ville stiga upp och kläda sig. Bussy begagnade detta ögonbilck för att gå ut och fann i ett af de yttre rummen le Haudouin, som han just sökte. Han förde in honom i hertigens kabinett, skref där några ord, skyndade sedan ned i trädgården, plockade törnrosor till en bukett, rullade biljetten omkring den, ilade till stallet, sadlade Roland, satte buketten i handen på Remy och tillsade denne att sitta upp. Därefter förde han honom utom staden, anvisade honom en gångstig och sade:

— Se så, låt nu Roland gå som han vill; vid gångstigens slut finner du skogen, invid skogen en park, omkring parken en mur, och på stället utanför denna, där Roland stannar, skall du kasta in buketten.

Biljetten lydde så här: ”Den väntade kommer ej, emedan den oväntade kommit och är mera farlig än någonsin, emedan han ännu älskar. Uppfånga med ögonen och hjärtat allt som är osynligt på detta papper.”

Remy lämnade Roland lösa tyglar, och springaren ilade i fullt galopp till Méridor. Bussy begaf sig åter till palatset och fann prinsen klädd.

Efter en half timmes ridt stannade Remy framför en till hälften nedrifven mur, beklädd med murgrön och öfverskuggad af lummiga ekar. Här reste han sig i stig-

byglarna, fäste biljetten ännu stadigare, och i det han uppgaf ett kraftigt: hallo! slängde han buketten öfver muren.

Ett sakta rop från andra sidan förkunnade honom, att blommor och bref kommit den rätta tillhanda. Som Remy ingenting mer hade att göra, ty han hade ej fått några vidare order, vände han om samma väg han kommit.

Bussy besökte emellertid i prinsens sällskap slottet, och Remy mötte honom, då han höll på att granska en underjordisk gång, som förde till en lönnport.

— Nåväl, frågade han sin budbärare, hvad har du sett? Hvad har du hört? Hvad har du gjort?

— Jag har sett en mur, hört ett rop och ridit sju lieues, svarade Remy med äkta spartansk lakonism.

20.

En svärm af hertigens folk.

Bussy lyckades i hela tvenne dagar sysselsätta hertigen af Anjou med krigstillrustningar, så att denne ej fick tid hvarken att rida till Méridor eller kalla baronen till sig. Stundom började hertigen dock åter språka om sitt besök på Méridor, men Bussy skyndade då att syna gardets musköter, mönstra rytteriet, draga kanoner och lavetter fram och åter, som vore det fråga om att inkräkta en hel världsdel. Remy åter lagade i ordning charpi, slipade sina instrument och tillredde salfvor, såsom vore det fråga om att lämna läkarhjälp åt halfva människosläktet, och hertigen häpnade öfver så ofantliga tillredelser.

Det förstås af sig själft, att Bussy tid efter annan, under förevändning att göra ett slag kring de yttre fästningsverken, svingade sig upp på Roland och inom en liten stund anlände till en viss mur, den han så mycket lättare klättrade öfver som för hvarje gång några stenar nedrullade, hvarigenom detta ställe småningom förvandlades till en ordentlig bresch.

— Åtminstone, tänkte han, har jag nu vunnit tvenne dagar, och det skall gå bra illa, om ej inom ytterligare tvenne dagar lyckan tillskyndat mig någon liten fördel.

Bussy hade ej så orätt i att räkna på lyckan, ty mot aftonen den tredje dagen förnams ett väldigt larm från en af stadsportarna. En ryttare på en hvit häst hade stannat utanför den s. k. pariserporten.

Bussy hade låtit utnämna sig till befälhafvare öfver provinsen Anjou och till guvernör öfver alla fästingarna och hade, synnerligast i Angers, infört den strängaste disciplin; ingen kunde komma hvarken ut eller in i staden utan lösen. All denna stränghet hade emellertid intet annat mål, än att hertigen icke skulle kunna skicka något bud till Diana eller hon komma till Angers, utan att Bussy skulle få veta det.

Mannen på den hvita hästen hade i sträckande galopp anländt till stadsporten. Men vakten hade sina förhållningsorder och släppte ingen in.

— Jag är Antraguet, sade ryttaren, och jag vill tala med hertigen af Anjou.

— Vi känna ej Antraguet, svarade befälhafvaren för vakten; men hvad er önskan angår att få tala med hertigen, så skall den efterkommas, ty vi ämna arrestera er och föra er till hans höghet.

— Arrestera mig! Vill den lymmeln arrestera mig, Charles de Balsac d'Entragues, baron af Cuneo och grefve af Graville?

— Så lär det ändock komma att gå, svarade, i det han jämkade på sin ringkrage, borgaren, som hade tjugu man bakom sig och en enda framför sig.

— Vänten litet, mina goda vänner, sade Antraguet. I kännen ännu inte parisarne, eller hur? Välan, jag vill då ge er ett litet prof på, hvad de kunna göra.

— Låt oss arrestera honom och föra honom till hans höghet! ropade de ursinniga kämparne.

— Sakta, mina små lam från Anjou! sade Antraguet; det blir jag, som skall få det nöjet att föra er till honom.

— Hvad är det han säger? skreko borgarne.

— Han säger, svarade Antraguet, att hans häst sprungit blott tio lieues, och att han således skall rida öfver er allesammans, ifall I ej maken åt er. Maken åt er, säger jag, eller, för fan i våld!....

Och som borgarne i Angers ej tycktes förstå meningen, drog Antraguet värjan och förde den så öfverdådigt väl,

att inom tio minuter voro nära ett tjog hillebarder förvandlade till kvastkäppar. Den ursinniga borgarhopen anföll då med skaften den nykomne, som parerade huggen åt alla sidor med en undransvärd skicklighet, allt under det han hjärtligt skrattade åt sina motståndare.

— Hvilket härligt intåg! ropade han. Hvad de borgarne i Angers äro för ett hederligt folk! För tusan, hvad man har roligt här! Prinsen hade verkligen rätt i att lämna Paris, och jag har gjort bra klokt i att komma efter.

Antraguet parerade ej blott, utan stundom, då han fann sig för hårdt ansatt, gjorde han med sin spanska klinga ett hål i den enes kyller, den andres hjälm eller gaf ett döfvande slag med flatsidan af sin värja åt någon oförsiktig krigare, som blott med en yllemössa på hufvudet kastat sig in i tumultet.

Äfven med fara att döda hvarandra sökte de uppretade borgarne att på en gång försvara sig och anfalla. Oupphörligt kommo nya springande.

Antraguet kände nu, att han började tröttna, och sade, då han såg lederna bli allt tätare och tätare:

— Godt, godt; I ären tappre som lejon, det kan jag intyga. Men I sen ju, att I inte han mer kvar än skaften af era hillebarder, och att I ej kunnen ladda era musköter. Jag hade föresatt mig att komma in i staden, men jag var okunnig om, att den vaktades af en hel armé af hjältar. Jag afstår från att besegra er. Farväl! Jag vänder nu om; säg bara till prinsen, att jag kommit från Paris enkom för att hälsa på honom.

Anföraren hade emellertid lyckats att ladda sin musköt, men i samma ögonblick han ämnade lägga an, gaf Antraguet med sitt smidiga ridspö honom några så duktiga rapp på fingrarna, att krigaren tappade sitt vapen och började hoppa, än på ena, än på andra benet.

— Hugg ned! Hugg ned! ropade de sårade och uppretade borgarne. Låt honom inte fly! Låt honom inte komma undan!

— Ja så, menade Antraguet; nyss villen I inte låta mig komma in, och nu viljen I inte låta mig komma ut. Akten er! Det där kan ändra min taktik; i stället för att nyttja flatsidan af min klinga, skall jag låta er smaka udden, och i stället för att hugga af era hillebarder, skall jag

hugga af era händer. Nå, låten I mig rida härifrån, eller hur?

— Nej! Hugg ned, hugg ned honom! Han tröttnar; hugg ned honom!

— Jaså; är det sagdt på fullt allvar?

— Ja, ja!

— Nåväl, akten då era fingrar, ty nu hugger jag näfvarna af er!

Knappt hade han hunnit intaga en ställning, som visade, att han ämnade verkställa sin hotelse, förrän man varseblef en annan ryttare, hvilken kom sättande med samma ursinniga fart och slog ned som en blixt midt i detta tumult, hvilket började att småningom antaga karaktären af en verklig strid.

— Antraguet, ropade den nykomne, hvad tusan gör du här bland dessa borgare?

— Livarot! ropade Antraguet, i det han vände sig om; välkommen! Välkommen!

— Jag visste väl, att jag skulle få fatt dig; för fyra timmar sedan hörde jag talas om dig, och sedan dess har jag följt dig i spåren; men hvarför har du kommit hit? Jag tror, Gud förlåte mig, att de ämna massakrera dig!

— Ja, det är våra goda vänner, borgarne i Angers, som inte vilja låta mig komma hvarken fram eller tillbaka.

— Mina herrar, sade Livarot, i det han tog af sig hatten, skullen I behaga maka er åt höger eller åt vänster, så att vi må kunna passera?

— De förolämpa oss! ropade borgarne; hugg ned! Hugg ned!

— Ja så, äro de så beskaffade i Angers? sade Livarot, i det han med ena handen satte på sig hatten och med den andra drog sin värja.

— Ja, som du ser, svarade Antraguet; olyckligtvis äro de också många.

— Bah! Vi tre skola nog reda oss med dem.

— Ja, tre, ja; om vi vore tre; men vi äro blott två.

— Här kommer Ribeirac. Hallo! Ribeirac! Hitåt!

I dettta ögonblick ankom Ribeirac icke mindre hastigt än sina kamrater och ämnade, som det tycktes, göra sitt inträde i Angers på samma sätt som de förre.

— Ja så, det är slagsmål på färde! utbrast han. Hvilken lycka! God dag, Antraguet! God dag, Livarot!

— Låt oss nu anfalla, uppmanade Antraguet.

Borgarne sågo med häpnad den förstärkning deras fiender erhöllo, och dessa tycktes nu bereda sig att från försvar öfvergå till anfall.

— Men äro de då ett helt regemente? utbrast anföraren. Mina herrar, sade han till sitt folk, vår bataljordning synes mig felaktig och jag föreslår, att vi göra vänster om.

Med den skicklighet, som utmärker borgare vid utförandet af militäriska rörelser, gjorde de genast höger om, ty de märkte mycket väl, att de trenne ryttarne ställde upp sig i linie med en så martialisk hållning, att äfven de oförskräcktaste ryste därvid.

— Det där är förtruppen! ropade borgarne, som ville gifva sig själfva en förevändning att fly. Fienden! Hjälp!

— Elden är lös! ropade andra.

— Fienden! Fienden! skreko de flesta.

— Vi äro fäder, vi äro makar! tjöt anföraren; rädde sig den, som kan!

I följd af dessa rop, hvilka dock alla, som man lätt kan finna, hade samma syfte, uppkom ett väldigt tumult på gatan, och ve de nyfikna, som stängde vägen för de fegas flykt! Det var just i detta ögonblick stojet hördes ända till slottet. Bussy och prinsen frågade efter orsaken till detta oväsen och fingo till svar, att det var tre män eller snarare tre onda andar i människohamn, hvilka kommo från Paris och förorsakade allt detta larm.

— Tre män! sade prinsen; gå, Bussy, och hör efter, hvad det är.

— Tre blott? svarade Bussy; kom med, nådig herre.

Bussy ilade bort, och hertigen följde honom försiktigt, omringad af ett tjog ryttare. De mötte snart de flyende hedersknyfflarne.

Bussy reste sig i stigbyglarna, och hans örnblick urskilde snart i massan Livarots höga gestalt.

— Nådig herre, skynda hit! ropade han; det är våra pariservänner, som belägra oss.

— Nej då, svarade Livarot med en stämma, som öfverröstade larmet, det är tvärtom invånarne här, som misshandla oss.

— Läggen ned vapen! ropade hertigen; läggen ned vapen, era lymlar! Det är ju vänner.

— Vänner! ropade de illa tilltygade borgarne. Vänner! Hvarför ha de då ej fått lösen, så hade vi ej en hel timme behöft behandla dem som hedningar och de oss som turkar!

Livarot, Antraguet och Ribeirac redo nu fram som segervinnare på den plats, borgarne utrymt, och skyndade att den ene efter den andre kyssa hans höghets hand och hälsa på Bussy.

— Täckes ers höghet räkna sin milis? hviskade Bussy till hertigen.

— Hvarför det?

— Räkna blott ungefär, ej man för man.

— De tyckas vara åtminstone hundrafemtio, men hvad menar du med det?

— Jo, jag menar, att ni i dem ej har särdeles duktiga soldater, då tre man kunnat slå dem.

— Det är sant, sade hertigen, än sedan?

— Jo, försök att lämna staden med sådana som de.

— Nej, icke med dem, utan med de tre, som slagit dem, svarade hertigen, är det icke lättare?

— Hm, hm! mumlade Bussy; det tänkte jag icke på. Lefve pultronerna! Åtminstone tänka de sig för.

21.

Roland.

Tack vare denna förstärkning kunde hertigen af Anjou nu företaga ändlösa rekognosceringar omkring fästningen. Då han red ut, åtföljdes han alltid af sina trenne så oväntadt ankomna vänner, öfver hvilka Angers' borgare voro mycket högmodiga, ehuru jämförelsen mellan dem och de väl beridna adelsmännen ej utföll till deras egen fördel.

En vacker dag anlände i ståtlig ordning tjugutvå handhästar, trettio draghästar och fyrtio mulåsnor, hvilka tillika med hästbårar, kärror och rustvagnar utgjorde hertigens af Anjou tross. Allt detta kom, som genom en förtrollning, från Tours, för den lilla nätta summan af femtio tusen écus, som hertigen anslagit till detta ändamål.

Visserligen måste erkännas, att hästarna väl voro sadlade, men sadlarna obetalade hos sadelmakaren, och att penningkistorna väl voro försedda med präktiga lås, men tomma; denna senare omständighet hedrade dock prinsen, emedan han kunnat fylla dem med pålagor. Men det låg ej i prinsens karaktär att taga; han tyckte mer om att undansnilla. Icke dess mindre gjorde detta tåg en präktig effekt i staden Angers.

Penningkistorna uppburos genast af furstens förtrogne, ty det borde ju vara pålitliga personer, åt hvilka man anförtrodde summor, som ej funnos. Därpå tillstängdes slottsportarna midt för näsan på en nyfiken folkhop, som, tack vare detta försiktighetsmått, fann sig öfvertygad, att prinsen låtit införa ett par millioner, medan det tvärtom var fråga om att låta staden kontribuera en motsvarande summa för att fylla de tomma penningkistorna.

Ifrån denna dag stadgades också ryktet om hertigens af Anjou rikedom, och af hvad som tilldragit sig inför deras egna ögon öfvertygades inbyggarne i hela provinsen därom, att hertigen vore tillräckligt rik att, om så gällde, kunna bekriga hela Europa. Detta förtroende till hans penningkistor skulle naturligtvis äfven uppmuntra de goda borgarne att tåligt bära den nya beskattning, hertigen på sina vänners inrådan hade för afsikt att pålägga dem.

Vägarna vimlade af ädlingar, som ilade till Anjou för att betyga prinsen sin underdåniga tillgifvenhet och erbjuda honom sin tjänst. Hertigen af Anjou, å sin sida, forskade ständigt efter någon skatt; men Bussy lyckades förekomma, att hertigens spaningar ej sträckte sig ända till det slott, Diana bebodde.

Medan nu sålunda hertigen af Anjou forskade, ankom herr de Monsoreau en dag till en af stadens portar. Han hade ridit aderton lieues den dagen, och hans häst var halfdöd af trötthet.

Den tid, då man gjorde svårigheter vid att släppa någon in i staden, var förbi; man var i Angers nu så stolt, så förmäten, att man utan hinder skulle låtit en hel bataljon schweizare, anförda af den tappre Crillon själf, inmarschera. Herr de Monsoreau gaf genast tillkänna, att han sökte hertigen af Anjou, och hörde ej ens det svar, som vakten skrek efter honom, ty hans häst tycktes ej hålla sig

uppe på sina ben annat än genom ett underverk af jämvikt, som måhända härledde sig just från den hastighet, hvarmed han ilade framåt; man hade kunnat slå vad, att den arma hästen skulle störta, då han stannade.

Han stannade verkligen framför palatset, men Monsoreau var en förträfflig ryttare och hästen af en ypperlig ras; således stodo både ryttare och häst på benen.

— Hvar är hertigen af Anjou? ropade grefven.

— Hans höghet är ute på rekognoscering, svarade skiltvakten.

— Anamma! ropade Monsoreau, det jag hade att säga honom, är af yttersta vikt; hur skall jag bära mig åt?

I detta ögonblick nalkades en man, som tillkännagaf sig vara hofmästare, och herr de Monsoreau upprepade nu alla sina för- och tillnamn, ämbeten och värdigheter, hvarvid hofmästaren ödmjukt bugade sig, ty öfverhofjägmästarens namn var nogsamt bekant i provinsen.

— Herr grefve, sade han, behagar ni ej gå upp i slottet och hvila er? Det är knappt tio minuter, sedan hans höghet red bort, och han återkommer säkert ej före klockan åtta.

— Klockan åtta! Det vore att förlora för mycken tid, ty jag har att framföra en högst viktig nyhet, som hans höghet ej nog snart kan få veta. Har ni ej en häst och en vägvisare att lämna mig?

— Hästar finnas här nog, herr grefve, men vägvisare har jag ingen att lämna, ty hans höghet har ej sagt, hvart han ämnade sig; men om ni blott frågar er för på vägen, får ni snart veta det. Dessutom skulle jag ej vilja skicka en enda man från slottet, hvilket hans höghet är mycket angelägen om att ha väl bevakadt.

— Ja så, sade öfverhofjägmästaren; är man ej i säkerhet här?

— Åh, herr grefve, man är alltid i säkerhet ibland sådana män som en Bussy, en Livarot, en Antraguet och en Ribeirac, utan att nämna vår oöfvervinnelige furste, hans höghet hertigen af Anjou; men ni förstår, att...

— Ja, jag förstår, att, då alla dessa ej äro här, så är det mindre säkert.

— Just så.

— Då skall jag taga en häst i stallet och försöka att

hinna upp hans höghet; jag får väl fråga mig för på vägen.

— Det är all anledning att tro, att ni på detta sätt skall upphinna hans höghet.

Monsoreau inträdde i stallet, där tio eller tolf de vackraste hästar stodo. Han öfversåg med kännareblick hästarna.

— Jag tar den där mörkbruna, sade han; låt sadla den åt mig.

— Det är hans höghets favorithäst, Roland. Han rider den alla dagar; han har fått den till skänks af grefve de Bussy, och ni skulle säkerligen icke funnit den i stallet, om icke hans höghet i dag försökte nya hästar, som han fått från Tours.

— Det ser således ut som om jag skulle ha godt omdöme i fråga om hästar.

Inom en minut var Roland sadlad och grefve de Monsoreau satte sig upp.

— Hertigen tog vägen ut genom denna port och färdades nedåt den där gatan, sade hofmästaren.

— Då Monsoreau såg, att hästen af sig själf tog samma väg, man utpekade, sade han: På min ära, skulle man ej kunna säga, att Roland har väderkorn!

Utan att afvakta någon uppmaning satte hästen verkligen af i fullt galopp; han tog till och med en genväg för att komma så mycket fortare, och medan det kloka djuret ådagalade detta prof på förstånd, skakade det på hufvudet, liksom ville det befria sig från tygeln.

— Jag ser verkligen, mumlade Monsoreau, att man ej prisat dig för mycket; välan, Roland, efter som du så väl hittar vägen så spring på.

Han kastade tyglarna öfver Rolands hals.

Då hästen kommit till yttre bulevarden, stannade han ett ögonblick liksom för att eftertänka, om han skulle taga af åt höger eller vänster; han tog därpå af åt vänster. I detsamma gick en bonde förbi.

— Har ni sett någon trupp af ryttare, min vän? frågade Monsoreau.

— Ja, herre, svarade bonden; jag mötte dem där borta. Han pekade just åt det håll, hvaråt Roland ämnat sig.

— Spring på, Roland, spring på, sade öfverhofjägmästaren då till sin häst, som därvid började trafva.

Hästen följde ännu en stund utmed bulevarden; därefter tog han hastigt af åt höger, inpå en liten blomsterströdd gångstig, som slingrade sig öfver fältet. Monsoreau tänkte ett ögonblick att hejda Roland; men denne syntes så säker på sin sak, att grefven lät honom fortsätta.

Ryttaren började småningom känna igen trakten.

— Hvad nu! sade han för sig själf, då han inkom i skogen, det ser ut, som skulle vi komma till Méridor; månne hans höghet möjligen färdats åt den sidan till?

Öfverhofjägmästarens panna mulnade hastigt vid denna tanke, som nu ej för första gången föll honom in.

— Hå, hå! mumlade han, och jag, som ämnade att nu genast söka prinsen och först i morgon hälsa på min hustru! Skulle jag händelsevis vara nog lycklig att träffa dem bägge på en gång?

Monsoreau smålog infernaliskt.

Hästen galopperade emellertid framåt, och det med en ihärdighet, som antydde den fullkomligaste kännedom af vägen.

Efter en stund började hästen gnägga, och en annan gnäggning från parken vid Méridor svarade.

— Aha! sade öfverhofjägmästaren; Roland tycks ha bekanta där.

Plötsligt varseblef Monsoreau en mur samt en häst bunden där invid.

— Det är någon här! sade Monsoreau bleknande.

22.

Hvad grefve de Monsoreau hade att förkunna.

Grefve de Monsoreau föll ur den ena öfverraskningen i den andra. Méridors mur, dit han blifvit förd liksom genom en förtrollning; hästarna hvilka smekte hvarandra såsom gamla goda vänner: i allt detta låg utan tvifvel något, som kunnat komma den minst misstänksamme att försjunka i funderingar.

Då han kom närmare, hvilket, som man lätt kan gissa, skedde med mycken skyndsamhet, varseblef han, att muren på detta ställe var betydligt lägre; människofötter

tycktes ha bildat sig ordentliga trappsteg emellan stenarna, och de nyligen afbrutna kvistarna hängde här och där kvar på grenarna.

Med ett enda ögonkast öfversåg grefven det hela, och från det hela öfvergick han sedan till detaljerna.

Hästen förtjänte att först bli uppmärksammad och blef det äfven. Det oförbehållsamma kreaturet bar ett silfverbroderadt schabrak, i hvars ena hörn sågs ett sammanbundet F. och A.

Intet tvifvel mer; hästen tillhörde prinsen, emedan detta namnchiffer betydde Frans af Anjou.

Vid åsynen häraf förvandlades grefvens misstankar till verklig fruktan. Hertigen hade då begifvit sig åt detta håll; efter all anledning kom han ofta dit, emedan, utom den häst, som stod bunden vid muren, det fanns ännu en annan, som hittade vägen.

Emellertid, då händelsen fört honom på detta spår, beslöt Monsoreau att följa det ända till slut. Detta öfverensstämde dessutom med hans vanor både som öfverhofjägmästare och svartsjuk äkta man.

Men så länge han kvarstannade utanför muren, var det naturligt, att han ingenting kunde få se. Följaktligen band han sin häst bredvid den andra hästen och började sedan raskt klättra upp.

Monsoreau hade knappt hunnit upp på sitt observatorium, förrän han varseblef en blå mantilj och en svart kappa vid foten af ett träd. Mantiljen tillhörde ovedersägligen ett fruntimmer och den svarta kappan en man; dessutom behöfde han ej längre forska, ty femtio steg därifrån såg han en kavaljer och en dam, som promenerade arm i arm, med ryggen åt muren och för öfrigt undanskymda af småskogen.

Till olycka för Monsoreau lossnade en sten i muren och nedföll med starkt buller på marken.

Vid detta buller hade förmodligen de personer, hvilkas anletsdrag löfverket undanskymde, plötsligt vändt sig om och varseblifvit Monsoreau, ty ett gällt fruntimmersskrik hördes, hvarpå ett prasslande i löfven förkunnade, att de flydde som tvenne skrämda rågetter. Vid detta rop bröt ångestsvetten fram på grefvens panna; han hade igenkänt Dianas röst.

Utom sig af raseri hoppade han ned från muren, och

med värjan i hand började han bana sig väg mellan träd och buskar för att sätta efter flyktingarna.

Men de voro försvunna; ingenting störde mer parkens tystnad; ej en skugga syntes i de långa alléerna, ej minsta ljud hördes bland träden, om ej fåglarnas sång.

Hvad var att göra? Parken var stor; man kunde, medan man förföljde dem, man sökte, lätt träffa dem, man icke sökte.

Grefve de Monsoreau insåg snart, att den upptäckt, han gjort, var för ögonblicket tillräcklig; dessutom kände han sig själf allt för våldsamt upprörd för att kunna handla med den försiktighet, som var nödvändig, då det gällde en så fruktansvärd rival som Frans; ty han betviflade ej, att det var prinsen. Dessutom, om det händelsevis ej vore han, hade han ju ett ganska viktigt budskap till hertigen, och han skulle då snart uppptäcka, om denne vore brottslig eller ej.

En ljus idé föll honom in, nämligen att gå tillbaka öfver muren, samma väg han kommit, och att jämte sin egen häst bortföra den, som tillhörde den obehöriga person, han nyss upptäckt i parken.

Denna hämndplan gaf honom krafter; han vände om och klättrade ånyo öfver muren. Men på andra sidan fanns icke mer någon häst, eller, rättare sagdt, icke mer några hästar. Den tanke, som fallit honom in, var så förträfflig, att den äfven uppstått hos hans fiende, och denne hade kommit i tillfälle att först sätta den i verket.

Förbittrad uppgaf grefve de Monsoreau ett ursinnigt rop och knöt ovillkorligt sin hand; men som han ej så lätt blef modfälld, föresatte han sig att kämpa mot de missöden, som tycktes ha sammansvurit sig emot honom. Oaktadt den redan inbrytande skymningen letade han sig fram genom skogen och återkom till Angers på en genväg, som sedan hans barndom var honom bekant.

Omkring två och en half timme efter sedan han lämnat staden, återkom han dit, alldeles uppgifven af trötthet. Men han uppehölls af en enda tanke: han skulle fråga skiltvakten, eller rättare skiltvakterna, han skulle gå från stadsport till stadsport, skulle taga reda på, genom hvilken port en man inkommit med två hästar, skulle tömma sin börs, skulle lofva guld och gröna skogar åt alla, han

mötte, och han skulle slutligen lyckas få beskrifning på denne mans utseende.

Han ställde således några frågor till skiltvakten, men denne hade nyss blifvit aflöst och visste ingenting; han gick då in i högvakten för att få upplysningar; den skiltvakt, som nyss blifvit aflöst, hade för omkring tvenne timmar sedan sett en häst utan ryttare inkomma och taga vägen till slottet. Skiltvakten hade då tänkt, att det händt ryttaren något, och att det förståndiga kreaturet ensamt återvände hem.

Monsoreau slog sig för pannan; det var då bestämdt, att han ingenting skulle få veta. Han styrde nu sin gång till palatset.

Där var ett lustigt lefverne, mycket buller och mycken glädje; fönstren strålade som solar, köken lyste som masugnar och utsände vällukter af villebråd och andra läckerheter.

Porten var emellertid stängd. Grefven ropade på portvakten och nämnde sitt namn; men denne ville ej känna igen honom.

— Ni var rak nyss, och nu är ni lutad, sade han.

— Det är af trötthet.

— Ni var blek, och nu är ni röd.

— Det är af hetta.

— Ni var då till häst, och nu kommer ni tillbaka till fots.

— Det är därför, attt min häst skyggade, kastade af mig och sprang hem utan ryttare. Har ni inte sett hästen?

— Jo, det är sant.

— Gå emellertid och säg till hofmästaren.

Portvakten gick. Hofmästaren kom snart och kände genast igen Monsoreau.

— Hvarifrån kommer herr grefven i sådant tillstånd? frågade han.

Monsoreau upprepade samma historia som nyss.

— Vi blefvo verkligen mycket oroliga, sade hofmästaren, då vi sågo hästen komma igen utan ryttare, allra mest hans höghet, som jag haft den äran underrätta om er ankomst.

— Ah! Hans höghet har varit orolig, säger ni?

— Ganska orolig, och han har sagt, att man skulle föra er in till honom, så snart ni komme.

— Godt; jag vill bara först gå till stallet för att se efter, att ingenting händt hans höghets häst.

Monsoreau skyndade till stallet; på samma ställe, där han tagit honom, fann han nu åter den förståndiga hästen, som stod och åt med bästa aptit i världen.

Utan att bry sig om att byta om kläder, emedan Monsoreau tyckte, att den viktiga nyhet, han hade att berätta, borde tysta etikettens fordringar, styrde öfverhofjägmästaren därefter sina steg till matsalen.

Alla prinsens ädlingar och hans höghet själf i egen person sutto omkring ett präktigt serveradt och rikt upplyst bord; de voro som bäst i farten med att anfalla fasanpasteier, vildsvinsstekar och kryddade mellanrätter, dem de fuktade med det ljufliga, mörka cahorsvinet eller med det bedrägliga, gnistrande anjouvinet, hvars dunster uppstiga i hufvudet, redan innan man hunnit tömma glaset i botten.

— Hofvet är fullständigt, sade Antraguet, rödblommig som en ung flicka och redan drucken som en gammal tysk ryttare; — fullständigt, som ers höghets källare.

— Nej, nej, inföll Ribeirac, det fattas oss en öfverhofjägmästare. Det är sannerligen skam, att vi äta upp hans höghets middag, utan att själfva ha bjudit till att anskaffa något till den samma.

— Jag röstar för en öfverhofjägmästare, sade Livarot, lika godt hvilken, vore det än själfve herr de Monsoreau.

Hertigen smålog, ty han var den ende, som visste af grefvens ankomst.

Livarot hade knappt hunnit tala ut och prinsens smålöje knappt försvunnit, förrän dörren öppnades och grefve de Monsoreau inträdde.

— Nå, här ha vi honom nu, sade hertigen; I sen, att försynen gynnar oss, mina herrar, då den på ögonblicket sänder oss hvad vi önska.

Monsoreau hörde ej utan förvåning, att prinsen, ovanligt nog, sålunda fann sig tvärt.

— Sitt ned och deltag i måltiden, sade hertigen, i det han anvisade grefven en plats midt emot sig.

— Nådig herre, svarade Monsoreau, jag är mycket törstig, mycket hungrig och mycket trött; men jag vill hvarken äta, dricka eller sätta mig, förrän jag till ers höghet framfört ett budskap af högsta vikt.

— Ni kommer från Paris, eller hur?

— Ja, i största hast, nådig herre.

— Välan, jag hör er.

Monsoreau nalkades Frans, och med smålöjet på läpparna och hatet i hjärtat hviskade han till honom:

— Nådig herre, änkedrottningen nalkas i långa dagsresor; hon kommer att göra ers höghet ett besök.

Hertigen, på hvilken allas ögon voro fästa, visade en plötslig glädje.

— Bra! sade han; tack herr de Monsoreau! I dag, liksom alltid, finner jag er vara en trogen tjänare. Låt oss fortsätta måltiden, mina herrar.

Öfverhofjägmästaren hade fått plats mellan Livarot och Ribeirac. Hans sorgsna tankar återvände ovillkorligen till Méridors park, och han förlorade plötsligt matlusten. Likgiltig för stojet och allt, som omgaf honom, glömde han, i hvilkens sällskap han befann sig; hans panna mulnade, och ur hans bröst arbetade sig fram en dof suck, som ådrog honom de förvånade gästernas uppmärksamhet.

— Ni dignar af trötthet, herr öfverhofjägmästare, sade prinsen; ni skulle sannerligen göra bäst i att gå till säng.

— Rådet är, på min ära, godt, sade Livarot; om ni ej följer det, löper ni stor fara att somna öfver er tallrik.

— Förlåt, nådig herre, sade Monsoreau, i det han lyfte upp hufvudet, jag är verkligen tillintetgjord af trötthet.

— Drick, grefve, sade Antraguet; ingenting förtager trötthet så bra som vin.

— Dessutom, mumlade Monsoreau, glömmer man, då man dricker.

— Åh! sade Livarot, det är inte något bevändt med honom; se, mina herrar, hans glas är ännu fullt.

— Skål, grefve! sade Ribeirac, i det han höjde sitt glas.

Monsoreau var tvungen att besvara skålen och tömde sitt glas i ett enda drag.

— Han dricker i alla fall rätt försvarligt; se bara, nådig herre, anmärkte Antraguet.

— Ja visst, svarade prinsen, som försökte läsa i grefvens hjärta.

— Ni måste ställa till en präktig jakt åt oss, grefve, sade Ribeirac; ni känner trakten.

— Ni har här både jaktbetjäning och skogar, yttrade Livarot.

— Till och med en hustru, inföll Antraguet.

— Ja, upprepade mekaniskt grefven, ja, jag har jaktbetjäning, skogar och en hustru; ja, mina herrar, det är sant.

— Laga, att vi få oss en vildsvinsjakt, grefve, sade prinsen.

— Jag skall försöka, nådig herre.

— Hå, för tusan, sade en af de anjouiska ädlingarne, ni skall försöka! Det var just ett vackert svar, då skogen vimlar af vildsvin. Om jag ginge på jakt i skogarna bortåt Méridor, skulle jag åtaga mig att inom fem minuter spåra upp tio stycken.

Monsoreau bleknade ovillkorligt; han tänkte nog, han, på skogarna bortåt Méridor.

— Ack ja, i morgon, i morgon! utropade ädlingarne i korus.

— Vill ni ställa till en jakt i morgon, Monsoreau? frågade hertigen.

— Jag är alltid färdig att efterkomma ers höghets befallningar, svarade Monsoreau; men, som ers höghet nyss täcktes anmärka, jag är för mycket uttröttad att anföra en jakt i morgon. Dessutom behöfver jag taga litet kännedom om trakten.

— Och så skall man väl, för hin i våld, låta honom få vaka sin hustru! sade hertigen med en fryntlighet, som öfvertygade den arme mannnen om, att just hertigen var hans rival.

— Beviljadt! Beviljadt! ropade glädtigt de unga männen.

— Nu, öfverhofjägmästare, sade hertigen, må ni begifva er till sängs.

23.

Kungen och änkedrottningen.

Vi vilja nu återvända till den natt, då hertigen flydde från Louvren.

Emot midnatt väcktes Henrik III af ett ovanligt buller i palatset, där likväl den djupaste tystnad var anbefalld, sedan konungen lagt sig.

Man hörde slag af hillebarder mot murarna, hastiga steg i gallerierna, svordomar, som kunnat komma Louvren att sjunka, och bland allt detta buller, allt detta oväsen, alla dessa svordomar urskildes följande af hundratals ekon upprepade ord:

— Hvad skall konungen säga? Hvad skall konungen säga?

Henrik satte sig upp i sängen och blickade på Chicot hvilken, sedan han superat med hans majestät, hade insomnat i en länstol.

Oväsendet tilltog emellertid; helt glänsande af pomada, hoppade Henrik ur sin säng och skrek:

— Chicot! Chicot!

Chicot tittade upp med ena ögat; han var en klok man, som högt uppskattade sömnen och aldrig riktigt vaknade vid första anropet.

— Ack, Henrik, hvad du gjorde orätt i att väcka mig! sade han; jag drömde just, att du hade en son.

— Hör, sade Henrik; hör!

— Hvad vill du, att jag skall höra? Jag tycker, att du låter mig höra tillräckligt med dumheter om dagen, utan att också behöfva störa min nattro.

— Men hör du då inte? skrek konungen, i det han pekade åt det håll, hvarifrån bullret kom.

— Jo, jag hör verkligen några rop.

— Hvad skall konungen säga? upprepade Henrik. Hör du?

— Ja, antingen är din vindthund Narcisse sjuk, eller också hämnas hugenotterna och ställa till en Bartolomeinatt med katolikerna.

— Hjälp mig att kläda mig, Chicot.

— Gärna; men hjälp mig först att stiga upp, Henrik.

— Hvilken olycka! Hvilken olycka! ropades det i de yttre rummen.

— För fan i våld! Det börjar bli allvarsamt, sade Chicot.

— Vi göra klokast i att beväpna oss, sade konungen.

— Vi göra ännu bättre, om vi gå ut genom lönndörren för att själfva se och bedöma olyckan, anmärkte Chicot.

Henrik följde Chicots råd och befann sig snart i den korridor, som ledde till hertigens af Anjou rum. Här såg han idel mot höjden lyfta händer, hörde de mest förtviflade utrop.

— Ah! sade Chicot, jag anar, hvad som är å färde; din olycklige fånge har strypt sig i fängelset. För tusan. Henrik! Jag måste säga dig en artighet; du är en större politiker, än jag trodde.

— Ack nej! utropade Henrik, det är nog icke så.

— Så mycket värre! menade Chicot.

— Kom! Kom!

Henrik drog gascognaren med sig in i hertigens rum. Fönstret där stod öpppet och var upppfylldt af en hop nyfikna, hvilka lågo öfver hvarandra för att betrakta repstegen, som var fäst vid balkongen.

Henrik var dödsblek.

— Ah, min son, sade Chicot, ännu är du inte så förslöad, som jag trodde.

— Flyktad! Rymd! utropade Henrik med en så ljudlig stämma, att alla vände sig om. Konungens ögon blixtrade; hans hand omslöt konvulsiviskt fästet på hans svärd. Schomberg slet af sig håret; Quélus slog sig med knytnäfvarna i ansiktet, och Maugiron bultade sitt hufvud mot väggen. D'Epernon hade försvunnit under förevändning att söka fasttaga hertigen. Vid åsynen af sina favoriters förtviflan lugnade konungen sig hastigt.

— Nå, nå, sakta, min son, sade han, i det han fattade Maugiron om lifvet.

— Nej, vid Gud, jag skall döda mig! ropade den unge mannen, i det han ville stöta hufvudet mot muren i stället för mot träväggen.

— Hjälp mig då att hålla honom! skrek Henrik.

— Hör på, kamrat, inföll Chicot, det finns en lättare död; ränn helt enkelt värjan genom kroppen på dig.

— Vill du tiga, din bödel! skrek Henrik med tårar i ögonen.

Under tiden fortfor Quélus att slå sig i ansiktet.

— Ack, Quélus, mitt barn! sade Henrik, du blir lik Schomberg, då han var doppad i indigo; du blir förfärlig att skåda, min vän, om du fortfar på det där sättet.

Quélus hejdade sig.

Schomberg fortfor alltjämt att rycka håret af sig och grät af raseri.

— Schomberg! Schomberg, min vän! ropade Henrik, var då litet förnuftig, jag ber.

— Jag kan bli galen.

— Åh strunt! menade Chicot.

— Det är visst och sant, sade Henrik, att det är en förfärlig olycka; men just därför måste du taga ditt förnuft till fånga. Ja, det är en förfärlig olycka; jag är nu förlorad; nu blir det borgerligt krig i mitt rike.... Ack! Hvem är det, som har ställt till det här? Hvem har skaffat stegen? Vid Gud, jag skall låta hänga hela staden!

En djup förskräckelse intog alla de närvarande.

— Hvem är den brottslige? fortfor Henrik; tio tusen écus åt den, som kan säga mig hans namn; hundra tusen écus åt den, som öfverlämnar honom död eller lefvande åt mig.

— Hvem kan det väl vara, om ej en hertigens anhängare! inföll Maugiron.

— Vid Gud, du har rätt! ropade Henrik; ack, hertigens anhängare, de skola få betala det!

— Ack ja, de fördömda nidingarne! skrek Quélus.

— Hvar äro de? röt Schomberg.

— De skola flås lefvande, stammade Maugiron.

Chicot, som naturligtvis ej kunde förblifva stum vid detta allmänna raseri, drog värjan med en tragikomisk åtbörd, började därmed att fäkta till höger och vänster och slog än till favoriterna, än till väggarna, i det han med vilda blickar skrek:

— Död och förbannelse! Åt helvete med hertigens anhängare!

Emellertid hade Henrik försvunnit. Han hade kommit ihåg sin mor utan att säga ett ord, smugit ut ur rummet och skyndat till Katarina, som, sedan någon tid försummad, hade antagit skenet af likgiltighet och låtsade endast tänka på andaktsöfningar, under det hon med sin florentinska skarpsinnighet afvaktade lägligt tillfälle att göra sin politiska klokhet gällande.

Då Henrik inträdde, fann han sin mor tankfull utsträckt i en länstol; med sina fylliga, men gulaktiga kinder, med sina blixtrande, men stillastående ögon, med sina feta, men likbleka händer, liknade hon snarare en vaxbild, föreställande eftertanken, än en lefvande varelse.

Men vid underrättelsen om Frans' flykt, en underrättelse, den Henrik, intagen af vrede och hat, utan ringaste skon-

samhet förkunnade henne, syntes bilden plötsligt lifvas, ehuru den åtbörd, som tillkännagaf detta uppvaknande, endast var en skakning på hufvudet, hvarefter hon ännu djupare nedsjönk i sin länstol utan att säga ett enda ord.

— Hvad, min mor, sade Henrik, ni säger ingenting?

— Hvartill skulle det tjäna, min son?

— Huru! Er sons rymning förefaller er då hvarken brottslig, vådlig eller straffvärd.

— Min käre son, friheten har lika mycket värde som en krona, och kom ihåg, att jag själf en gång rådde dig att fly, då du kunde vinna denna krona.

— Men man förolämpar mig, min mor!

Katarina höjde på axlarna.

— Man trotsar mig, min mor!

— Åh nej, sade Katarina, man flyr bara, det är allt.

— Ack, sade Henrik, så där tar ni mitt parti!

— Hvad säger du, min son?

— Jag säger, att känslorna förslöas med åren. Jag säger... Här tystnade han.

— Hvad säger du? återtog Katarina med sitt vanliga lugn.

— Jag säger, att ni ej älskar mig som fordom.

— Du bedrar dig, sade Katarina med stigande köld. Du är alltid min älskade son, Henrik. Men den, öfver hvilken du beklagar dig, är också min son.

— Åh, låt oss nu lämna den moderliga moralen, madame, sade Henrik utom sig; vi veta, hvad den går för.

— Ja, du bör veta det bättre än någon annan, min son; ty hvad dig beträffar, har din moral alltid varit svaghet.

— Och, som ni nu ägnar er åt andakt, så ångrar ni er?

— Jag anade, att vårt samtal skulle taga denna vändning, min son; det var just därför jag iakttog tystnad.

— Farväl, madame, farväl! Jag vet, hvad som återstår mig att göra, då jag till och med hos min mor ej mer finner något deltagande; jag skall nog finna rådgifvare, som ha lust att bistå mig i min hämnd och att råda mig i denna sak.

— Gå, min son, sade lugnt florentinskan, och må Gud vara med dessa rådgifvare, ty de behöfva det väl för att hjälpa dig ur detta bryderi.

Därefter lät hon honom aflägsna sig, utan att göra en

enda åtbörd, utan att säga ett enda ord för att kvarhålla honom.

— Farväl madame! upprepade Henrik.

Men då han kommit till dörren, stannade han ett ögonblick.

— Farväl, Henrik! sade drottningen. Blott ännu ett ord, ty jag gör ej anspråk på att gifva dig ett råd, min son; du behöfver mig ej, jag vet det; men bed dina rådgifvare att väl betänka sina råd, innan de gifva dem, och att ännu bättre betänka dem, innan de sätta dem i verket.

— Ack ja, sade Henrik, som af detta yttrande tog sig anledning att kvarstanna; ställningen är brydsam, eller hur, madame?

— Den är allvarsam, sade långsamt Katarina, i det hon höjde ögon och händer mot himmeln, ganska allvarsam, Henrik.

Konungen, slagen af det uttryck af fruktan, som han trodde sig läsa i sin mors ögon, skyndade tillbaka till henne.

— Hvilka äro de, som fört bort honom? Har ni någon aning därom, min mor?

Katarina svarade ingenting

— Jag, sade Henrik, jag tänker, att det är hertigens anhängare, som gjort det.

Katarina smålog med det uttryck af slughet, hvilket förrådde ett öfverlägset förstånd, som städse vakade för att krossa och förödmjuka andras meningar.

— Hertigens anhängare? upprepade hon.

— Tror ni icke det samma? frågade Henrik. Emellertid tro alla människor det.

Katarina ryckte ännu en gång på axlarna.

— Att andra tro det, må vara, sade hon; men du, min son, du!

— Hvad menar ni, madame?... Förklara er, jag besvär er!

— Hvartill tjänar det?

— Er förklaring skall upplysa mig.

— Upplysa dig? Hvad säger du, Henrik! Jag är ju blott en stackars gammal pratsjuk kvinna; mitt enda inflytande ligger i min ånger och mina böner.

— Nej, tala, tala, min mor! Jag lyssnar till era ord. O, ni är ännu och ni skall alltid förbli allas vår själ; tala!

— Onödigt; jag har bara föråldrade begrepp, och misstroende är alltid ålderdomens fel. Skulle väl den gamla Katarina vid sina år ännu kunna gifva ett råd, som vore någonting värdt! Omöjligt, min son, omöjligt!

— Nåväl, min mor, neka mig ert bistånd, beröfva mig er hjälp. Men inom en timme skall jag, med eller mot er vilja, låta hänga alla hertigens vänner, som finnas i Paris.

— Låta hänga dem! utropade Katarina med den förvåning, som öfverlägsna själar erfara, då man i deras närvaro säger någon oerhörd dumhet.

— Ja, ja; hänga, massakrera, mörda, bränna: i denna stund ha redan mina vänner skyndat ut i staden för att slå armar och ben af dessa fördömda rebeller...

— Må de akta sig för det! utropade Katarina, hänförd af sakens vikt; de skulle därigenom blott störta sig själfva hvilket visserligen ej betyder något; men de skulle störta dig med på samma gång.

— Hur så?

— Blinde! mumlade Katarina; skola då i evighet konungar ha ögon utan att se?

— Konungarne äro konungar blott med det villkor, att de hämnas de förolämpningar, man tillfogar dem: ty då är deras hämnd rättvisa, och det är synnerligast i detta fall hela mitt rike bör resa sig för att försvara mig.

— Dåre, galning, barn! mumlade florentinskan.

— Hvad menar ni?

— Tror du, att man kan strypa, bränna, hänga sådana män som Bussy, Antraguet, Livarot, Ribeirac, utan att strömmar af blod skola flyta?

— Nå, hvad betyder det, blott man förgör dem?

— Ja, visserligen om man förgör dem; visa mig dem döda, och, vid Gud! skall jag ej säga, att du gjort en dråplig gärning. Men man skall ej förgöra dem; man skall i stället för deras skull tända upprorets fackla, man skall tvinga dem att blotta värjan, den de eljest aldrig vågat draga för en sådan herre som Frans; men nu skola de i följd af din oförsiktighet draga svärdet för att försvara sitt lif, och ditt rike skall resa sig, icke för, utan emot dig.

— Men om jag ej hämnas, så skola de tro, att jag är rädd, att jag ryggar tillbaka.

— Har man någonsin sagt, att jag varit rädd? sade

Katarina, i det hon rynkade ögonbrynen och sammanpressade sina tunna läppar.

— Men om det är hertigens anhängare, så förtjäna de att straffas, min mor.

— Ja, om det vore hertigens vänner, men det är icke så.

— Hvem är det då, om det ej är min brors vänner?

— Det är ej din brors vänner, ty din bror har ej några vänner. Det är dina fiender, eller rättare sagdt, din fiende.

— Hvilken fiende?

— Ack! min son, du vet väl, att du aldrig haft mer än en, liksom din bror Karl ej hade mer än en, liksom jag själf aldrig haft mer än en, ständigt oupphörligt den samme.

— Henrik af Navarra, menar ni?

— Ja, Henrik af Navarra.

— Han i Paris?

— Nå, vet du väl, hvem som är i Paris eller hvem som icke är där? Vet du någonting, du? Har du ögon och öron, du? Har du omkring dig folk, som se och höra? Nej, I ären alla döfva och blinda.

— Henrik af Navarra? upprepade Henrik.

— Min son, vid hvarje missöde, som träffar dig, vid hvarje olycka, som händer dig, vid hvarje oförmodad tilldragelse som hemsöker dig, och hvars upphofsman är dig okänd, så sök ej, tveka ej, bråka ej din hjärna med att leta efter honom, ty det är onyttigt. Utropa blott: Det är Henrik af Navarra! Och du kan alltid vara säker om att ha sagt sant.. slå åt det håll där han finns, och du kan alltid vara säker om att ha träffat den rätte .. O, denne man... denne man! Han är det svärd, som Gud har hängt öfver huset Valois' hufvud.

— Det är då er mening, att jag skall gifva kontraorder i afseende på hertigens folk?

— På ögonblicket! Skynda dig; kanhända är det redan för sent; skynda dig eller är du förlorad!

Henrik skyndade ut och sökte få tag i sina vänner. Men han fann endast Chicot, som satt på en sten och ritade figurer i sanden.

Henrik betraktade uppmärksamt gascognaren, som, likt en annan Archimedes, var så fördjupad i sina beräknin

gar, att han ej tycktes vilja vända sig om, hade man än stormat själfva Paris.

— Ha! utropade konungen med dundrande röst, är det så du försvarar din konung?

— Jag försvarar honom på mitt vis, och jag tror, att det är det bästa.

— Det bästa! utropade konungen; ha, din odugling!

— Jag blir vid hvad jag sagt, och jag skall bevisa det.

— Jag är nyfiken att höra detta bevis.

— Hm, först och främst vill jag säga, att vi gjort en ofantlig dumhet.

— Ah, sade Henrik, träffad af likstämmigheten mellan dessa tvenne sluga hufvud, hans mors och Chicots.

— Ja, då dina vänner löpa genom staden och skrika: död åt hertigens folk!... nu, då jag betänker saken, så är jag ej ens rätt säker på, att det verkligen är hertigens folk, som spelat dig detta spratt... då dina vänner, säger jag, löpa genom staden och skrika: död åt hertigens folk! så uppväcka de helt enkelt detta inbördes krig, hvilket hertigarne af Guise ej kunnat framkalla, men hvaraf de äro i så stort behof. Vid det här laget, Henrik, äro antingen dina vänner dödade, en sak, som ej skulle misshaga mig, det tillstår jag, men som skulle bedröfva dig så mycket mer; eller också ha de jagat hertigens anhängare ur staden, hvilket ganska mycket skulle misshaga dig, men hvilket däremot obeskrifligen skulle förtjusa den gode herren af Anjou.

— Hvad! utropade konungen, tror du då, att saken redan kommit därhän?

— Ja, i fall den ej kommit ännu längre.

— Men allt det där förklarar mig ej, hvad du nu håller på med.

— Jag håller på med ett ganska viktigt arbete, min son: jag ritar upp konturerna af de provinser, dem din bror skall bringa i uppror, och jag öfverräknar det ungefärliga antal själar, hvar och en af dessa provinser kan lämna till upprorsarméen.

— Chicot! Chicot! Jag är då ej omgifven af andra än olycksbådande spåmän?

— Ugglan skriker om natten, min son, ty det är då hennes tid. Således, eftersom tiden nu är mörk, Henrik, i sanning så mörk, att man skulle kunna taga dagen för

natt, så låter jag dig höra, hvad du bör höra. Se hit på min karta och döm. Se nu först Anjou, som tämligen liknar en tårta. Det är dit din bror tagit sin tillflykt; och om Anjou rätt bearbetas, hvilket nog är säkert, då din öfverhofjägmästare Monsoreau och din vän Bussy äro där, så skall det ensamt förse oss .... då jag säger oss, menar jag din bror... så skall Anjou ensamt förse din bror med tio tusen stridbara män.

— Tror du det?

— Det är det minsta. Nu vända vi oss till Guyenne; se här, det är den här figuren, som liknar en kalf hoppande på ett ben. Ha, för tusan! Hvad Guyenne angår, så bör du ej förvånas öfver att där finna missnöjda; det är en gammal upprorshåla, och det är icke länge sedan engelsmännen utrymde den. Guyenne skall således genast vara färdigt att resa sig, jag vill ej säga mot dig, men mot Frankrike. Man kan räkna på, att Guyenne uppställer åtta tusen soldater. Det är visserligen litet, men de äro härdade och duktiga krigare, var viss därpå. Sedan ha vi till vänster om Guyenne Béarn och Navarra. Se här dessa figurer, som likna en apa på ryggen af en elefant. Visserligen har man betydligt förminskat Navarra; men i förening med Béarn har det ännu en befolkning af tre till fyra hunda tusen människor. Antag att Béarn och Navarra på Henriks uppmaning understödja ligan med fem procent af sin befolkning, så gör det sexton tusen man. Låt oss nu räkna öfver. Tio tusen för Anjou...

Chicot skref i sanden med sin käpp: . . .	10,000.
Guyenne	8,000.
Béarn och Navarra	16,000.
Summa	34,000.

— Du tror då, att konungen af Navarra ingår förbund med min bror? utbrast Henrik.

— Visserligen.

— Du tror då också, att han hade någon del i hans flykt?

Chicot såg på Henrik och sade:

— Henrik lille, den där idéen rår du inte själf om.

— Hvarför det?

— Emedan den är för skarpsinnig att vara af dig.

— Lika godt, hvems den är; svara på min fråga, om du tror, att konungen af Navarra har del i min brors flykt.

— Ack! svarade Chicot, allt hvad jag kan säga är, att jag på gatan la Ferronnerie hörde ett: ventre saint-gris! som nu, då jag tänker därpå, förefaller mig tämligen afgörande.

— Hvad kan föra dig på den förmodan, att han var i Paris?

— Mina egna ögon.

— Du har då sett Henrik af Navarra?

— Ja.

— Och du omtalade ej, att min värsta fiende var kommen för att trotsa mig i min egen hufvudstad!

— Är man adelsman, eller är man det inte?

— Nå, än sen då?

— Jo, om man är adelsman, så är man inte spion, det är bara det jag vill säga.

Henrik stod en stund tankfull, men sade sedan:

— Således förena sig Anjou och Béarn, min bror Frans och min kusin Henrik.

— Oberäknadt de tre Guiserna.

— Huru? Du tror då, att de förena sig mot mig allesammans?

— Trettiofyra tusen å ena sidan, vidare tjugu eller tjugufem tusen under hertigens af Guise befäl, summa femtionio tusen man. Antaga vi också blott femtio tusen, så är det dock, som du ser, min son, en ganska vacker totalsumma.

— Men Henrik af Navarra och hertigen af Guise äro ju fiender.

— En sak, som ej hindrar dem att förena sig mot dig; sedan de väl gjort sig af med dig, skola de nog vända sig mot hvarandra.

— Du har rätt, Chicot, min mor har rätt; I han rätt båda två. Man måste hindra allt, som kan väcka förtret och missnöje; hjälp mig att samla schweizarne.

— Ja visst, ja! Schweizarne! Dem har Quélus tagit med sig.

— Mitt garde då?

— Det har Schomberg tagit.

— Men min hofbetjäning finns väl åtminstone?

— De ha följt med Maugiron!

— Huru! Utan min befallning!

— När började du ge befallningar, Henrik? Ack, vore det fråga om processioner och gisslingar, då vore det helt annat; men när det handlar om krig, när det handlar om rikets styrelse, då taga Schomberg, Quélus och Maugiron saken om hand; d'Epernon säger jag ingenting om, emedan han gömmer sig, när fara är å färde.

— Vid Gud! ropade Henrik, är det så, det tillgår?

— Tillåt mig att säga dig, min son, att det är bra sent du börjar märka, att du inte förr än i sjunde eller åttonde rummet är konung i ditt rike.

Henrik bet sig i läppen och stampade i marken.

— Se där, Henrik, har du dina vänner.

Tre eller fyra ryttare nalkades nu det ställe, där konungen och Chicot befunno sig, samt åtföljdes på något afstånd af en hop folk, både till häst och fots. Ryttarne ämnade just rida in i Louvren och varseblefvo ej de tvenne personerna, som, dolda i mörkret, stodo vid vallgrafven.

— Schomberg, ropade konungen, Schomberg, hitåt!

— Hallo! Hvem ropar mig? frågade Schomberg.

— Kom, kom, mitt barn, kom hit!

Schomberg trodde sig igenkänna rösten och nalkades.

— Nå, Gud fördöme mig, är det ej konungen!

— Jag själf, som ämnade skynda efter er utan att veta, hvar jag skulle få tag i er; jag har väntat er med otålighet; hvad han I gjort?

— Hvad vi gjort? svarade en annan ryttare, i det han närmade sig.

— Ack, kom Quélus, kom hit, du också, sade konungen; framför allt aflägsna er aldrig på detta sätt utan min tillåtelse.

— Det behöfs ej mer, ty allt är nu slutadt, sade en tredje.

Det var Maugiron.

— Ja, Gud ske lof! inföll d'Epernon, som plötsligt visade sig, utan att man visste, hvarifrån han kom.

— I han då dödat dem? utbrast konungen.

Därefter tillade han sakta:

— Nå nå, det är då som det är: de döda vända ej tillbaka.

— Vi behöfde ej göra oss det besväret, svarade Schom-

berg; de uslingarne togo till flykten likt en flock dufvor, och vi fingo knappt tid att korsa våra värjor med dem.

Henrik bleknade.

— Med hvem han I då korsat edra värjor? frågade han.

— Med Antraguet.

— Åtminstone har då han blifvit på platsen?

— Visst inte; han har tvärt om dödat en af Quélus' betjänter.

— De voro då på sin vakt? frågade konungen.

— För hin! Det vore de väl, vill jag tro, utropade Chicot. Man ryter: död åt hertigens anhängare! man låter draga fram kanoner, man ringer i klockor, man skramlar med allt järn, som i Paris finns, och ändå är man så dum och tror, att de goda människorna äro stockdöfva.

— Välan, då ha vi inbördes krig, mumlade konungen doft.

Vid dessa ord spratt Quélus till.

— Ja, det är sant, sade han.

— Ha! I börjen då ändtligen att finna det, sade Chicot; det är då väl åtminstone. Här ha vi herrarne Schomberg och Maugiron, som ingenting ana.

— Vi förbehålla oss att få försvara hans majestäts person och kronan, yttrade Schomberg.

— Ha, för tusan! inföll Chicot, därtill ha vi herr de Crillon, som skriker mindre, men är lika god som I.

— Hör på, herr Chicot, sade Quélus, ni, som ständigt grälar på oss, för två timmar sedan tänkte ni på samma sätt som vi.

— Jag?

— Ja visst; och ni till och med stötte er värja i väggarna och ropade: död åt hertigens anhängare!

— Åh, det är helt annat med mig, jag är en narr, jag, som hvar och en vet; men I, som alla ären förståndiga människor...

— Se så, mina herrar, sade Henrik, inga tvister, jag ber; snart nog få vi krig tillräckligt.

— Hvad befaller ers majestät? frågade Quélus.

— Att I ådagaläggen samma ifver att lugna folket, som I nyss visat att hetsa det till uppror; återfören schweizarne, gardet och min hofbetjäning till Louvren, och må man sedan stänga portarna, så att de goda borgarne i morgon

måtte anse hvad som passerat såsom endast ett narrstreck af några druckna sällar.

De unga männen aflägsnade sig skamflata för att framföra konungens befallningar till de officerare, hvilka åtföljt dem på deras utflykt.

Henrik återvände till sin mor, som ängslig och dyster utdelade befallningar åt sitt folk.

— Nå, sade hon, hur är det?

— Jo, min mor, det har skett, som ni förutsade.

— De ha då flytt?

— Ja, ty värr.

— Ack! sade hon; och sedan?

— Sedan? Det är allt, och det tycks mig vara nog af.

— Och staden?

— Staden är i uppror; men det är inte staden, som oroar mig; den har jag i min makt.

— Nej, sade Katarina, det är provinserna....

— Som skola resa sig, fortfor Henrik.

— Nå, hvad ämnar du göra?

— Jag ser endast en utväg.

— Och den är?

— Att öppet erkänna min ställning.

— På hvad sätt?

— Jag samlar mina öfverstar, mitt garde, uppbådar min milis, drar arméen från La Charité och tågar mot Anjou.

— Och hertigen af Guise?

— Åh, honom låter jag arrestera, om så fordras.

— Men tror du, att de där åtgärderna lyckas?

— Hvad skall jag annars göra?

Katarina sänkte sitt hufvud mot bröstet och tänkte efter ett ögonblick.

— Allt, hvad du nu föreslagit, är omöjligt, min son.

— Ack, utropade Henrik harmsen, jag säger då ingenting, som duger i dag!

— Åh jo, men du är förvirrad; hämta dig först; sedan få vi väl se.

— Då, min mor, ber jag er att tänka för mig. Låt oss företaga något, låt oss förena oss.

— Som du ser, min son, höll jag på att utdela mina befallningar.

— Till hvad ändamål?

— För att afsända en ambassadör.

— Till hvem?

— Till din bror.

— En ambassadör till den förrädaren! Ni förödmjukar mig, min mor.

— Nu är ej tid att vara stolt, sade Katarina med sträng ton.

— En ambassadör, som skall underhandla om fred!

— Som till och med skall köpa den, om så fordras.

— Hvad fördel kunna vi ha däraf?

— Min son, vore det ej redan en fördel att, sedan freden är afslutad, i allt lugn kunna försäkra sig om dem, som nu tagit till flykten för att resa sig mot dig? Sade du ej nyss, att du önskade ha dem i ditt våld?

— Jo, jag gåfve fyra provinser af mitt rike, om så vore; en för dem hvar.

— Välan, den, som vill vinna, måste något våga, återtog Katarina med en stämma, så genomträngande, att den i Henriks hjärta upptände hämnden och hatet.

— Ni har rätt, min mor, sade han; men hvem skola vi skicka till dem?

— Låt oss söka bland våra vänner.

— Jag må söka så mycket jag vill, min mor, så finner jag ingen enda, åt hvilken jag kan anförtro ett dylikt uppdrag.

— Anförtro det då åt en kvinna.

— Åt en kvinna! Är det möjligt, min mor, att ni vill åtaga er det?

— Min son, jag är både gammal och skröplig, och döden väntar mig kanske vid min återkomst; men icke dess mindre vill jag göra denna resa så skyndsamt, att jag hinner fram till Angers, innan din brors vänner eller din bror själf få tid att inse sin makt.

— O, min mor, min goda mor, utropade Henrik med hänryckning, i det han kysste Katarinas händer; ni är ständigt mitt stöd, min välgörerska, min försyn.

— Det vill med andra ord säga, att jag ständigt är drottning af Frankrike, mumlade Katarina, i det hon på sin son fäste en blick, som uttryckte åtminstone lika mycket medlidande som ömhet.

24.

Saint Luc's erkännsamhet.

Dagen efter den, då grefve de Monsoreau anländt till hertigen af Anjou, steg nämnde ädling ganska tidigt upp och gick ned på borggården. Han ville söka reda på den stalldräng, som redan betjänat honom, och, om möjligt, af denne utleta några upplysningar beträffande Roland.

Grefven lyckades efter önskan; han fann stalldrängen i det ståtliga stallet.

— Hör på, min vän, är det vanligt, att hans höghets hästar återvända ensamma till stallet? Dresseras de därtill?

— Nej, herr grefve, svarade stalldrängen; af hvad anledning gör ers nåd mig denna fråga?

— Jo, jag tänker på Roland.

— Ja, han kom tillbaka ensam i går. Åh, det förvånar mig ej, efter det var Roland, som är ett ovanligt förståndigt kreatur.

— Ja, sade Monsoreau, jag har märkt det; det har då händt honom förr?

— Nej, herr grefve; vanligtvis rides han af hans höghet, som är en förträfflig ryttare och ej lätt kastas ur sadeln.

— Roland har ej kastat mig ur sadeln, min vän, sade grefven, stucken öfver att en man, om än blott en stalldräng, kunde tro, det han, Frankrikes öfverhofjägmästare, blifvit kastad ur sadeln, — ty, ehuru jag ej är lika skicklig som hertigen af Anjou, är jag ej dess mindre en tämligen god ryttare. Nej, jag hade bundit honom vid ett träd för att gå in på ett ställe. Vid min återkomst var han försvunnen; jag trodde, att man stulit honom, eller att någon af hofvet färdats förbi och möjligen spelat mig det sprattet att föra honom tillbaka.

— Han kom tillbaka ensam.

— Det var besynnerligt, sade Monsoreau. Hans höghet rider alltså ofta denna häst? fortfor han.

— Han red den nästan hvarje dag, innan de nya hästarna kommo.

— Kom hans höghet sent hem i går afton?

— Ungefär en timme före herr grefven.

— Hvilken häst red då hertigen? Var det inte en brun med hvita fötter och en stjärna i pannan?

— Nej, herr grefve, i går red hans höghet Isolin, som står där.

— Fanns det ej heller i prinsens svit någon, som red en sådan häst, jag nu beskrifvit?

— Jag känner ingen, som har en sådan häst.

— Jaså, sade Monsoreau med en viss otålighet. Tack för upplysningen. Sadla nu Roland åt mig.

Då detta var gjordt, frågade grefven: hur mycket förtjänar du om året?

— Tjugu écus, herr grefve.

— Vill du förtjäna tio årslöner i ett enda tag?

— Ja, det vill jag visst, svarade mannen. Men hur skall det gå till?

— Tag reda på, hvem som i går red en brun häst med hvita fötter och hvit stjärna.

— Ack, herr grefve, det ni ber mig om är svårt; det är så många, som komma på besök till hans höghet.

— Ja; men två hundra écus äro ock en tämligen vacker summa.

— Visserligen, herr grefve; också lofvar jag att göra mitt bästa.

— Bra, sade grefven, här har du genast tio écus.

— Mycken tack, herr grefve!

Säg nu åt prinsen, att jag lämnar slottet i afsikt att anordna den jakt, han anbefallt.

Knappt hade grefven sagt detta, förrän en tredje person kom in i stallet.

— Herr de Bussy! utropade grefven.

— Ah, god dag, grefve de Monsoreau. Ni i Anjou? Hvilket underverk!

— Och man påstod ju, att ni var sjuk!

— Jag är det verkligen också, sade Bussy; min läkare har anbefallt mig stillhet, och jag har ej på åtta dagar varit ur staden. Aha! Ni ämnar rida Roland? Den hästen har jag sålt åt hans höghet, som är så nöjd med den, att han begagnar den nästan alla dagar.

Monsoreau bleknade.

— Ja, sade han, det finner jag helt naturligt; det är ett förträffligt kreatur.

— Ni har ej tagit fel, då ni genast valde honom, sade Bussy.

— Åh, det är inte först i dag vi göra hvarandras bekantskap; jag red honom i går.

— Ursäkta, återtog Bussy; ni talade nyss om att ställa till en jakt?

— Prinsen önskar jaga en hjort.

— Åt hvad håll ämnar ni spåra upp den?

— Åt Méridor till.

— Hm! Jaså! sade Bussy, som nu i sin ordning ovillkorligt bleknade.

— Vill ni göra mig sällskap? frågade Monsoreau.

— Nej, tusen tack! Jag går hem och lägger mig; jag känner, att febern återkommer.

— Jaså; det är vackert! ropade i dörren en välljudande stämma; grefve de Bussy har då stigit upp utan min tillåtelse?

— Ah! Haudoin, sade Bussy; nu är jag säker på att få bannor! Farväl, grefve.

Bussy och läkaren aflägsnade sig.

— Hvad fattas er då? frågade Haudoin; ni är så blek, att jag nästan börjar tro, att ni är sjuk.

— Vet du, hvart han ämnar sig? frågade Bussy.

— Nej.

— Han ämnar sig till Méridor. Min Gud! Hur skall det gå?

— Grefvinnan skall neka.

— Men han såg oss.

— Hon skall inbilla honom, att han sett orätt.

— Därtill skall Diana ej ha styrka.

— Åh, grefve, är det möjligt, att ni så föga känner kvinnorna?

— Remy, jag har en aning om, att den där bödeln skall ställa till någon tragisk scen på Méridor. Jag borde verkligen ha följt med honom, eftersom han föreslog mig det. Då hade jag kunnat bistå Diana.

— Grefvinnan skall nog reda sig utan hjälp, såsom jag redan sagt och ytterligare upprepar. Det är nödvändigt att vi göra det samma. Hvarför har ni gått ut tvärt emot min föreskrift?

— Jag var för orolig; jag kunde ej uthärda.

Monsoreau hade haft sina skäl att ånyo begära Roland; han ville öfvertyga sig om, huruvida det varit af en blott händelse eller af vana, som det förståndiga djuret fört honom ända till parkens mur. Följaktligen lät han Roland gå som han ville. Hästen bedrog ej sin ryttares väntan. De nalkades snabbt Méridor, och det dröjde ej länge, innan grefven befann sig vid muren, på samma ställe som aftonen förut.

Nu var det dock ensligt och tyst; ingen gnäggning hördes, ingen annan häst syntes till.

Grefve de Monsoreau hoppade ur sadeln; men för att ej äfven denna gång löpa fara att återvända till fots, lindade han tygeln om armen och klättrade upp på muren. Allt var ensligt, både inom och utom parken.

Grefven insåg det ändamålslösa i att spionera på människor, som visste sig vara upptäckta och hvilka, utan tvifvel skrämda af hans åsyn kvällen förut, hade afbrutit sina möten eller därtill utsett något annat ställe. Han steg således åter till häst och anlände snart till gallerporten.

Den gamle baronen var sysselsatt med sina hundar, då grefven red öfver vindbryggan. Han blef sin måg varse och kom ceremoniöst emot honom.

Diana satt i skuggan af en präktig sykomor och läste. Gertrud satt bredvid och broderade.

Då grefven hälsat på baronen, varseblef han Diana. Han steg af hästen och närmade sig henne. Diana reste sig upp, gick tre steg emot grefven och hälsade med en djup nigning.

— Hvilket lugn, eller, snarare, hvilket hyckleri, mumlade grefven; o, hvilken storm skall jag ej uppväcka i denna stilla atmosfer!

En betjänt nalkades; öfverhofjägmästaren kastade tygeln åt honom, vände sig därpå till Diana och sade:

— Min fru, får jag utbe mig ett ögonblicks samtal?

— Gärna, svarade Diana.

— Gör ni oss den äran att stanna kvar på slottet? frågade baronen.

— Ja, åtminstone tills i morgon.

Baronen aflägsnade sig för att efterse, att det rum hans måg skulle bebo blefve iordningställdt.

Monsoreau gjorde tecken åt Diana att återtaga sin plats

och satte sig själf på den stol, Gertrud lämnat, i det han på Diana fäste en blick, som kunnat förvirra den mest beslutsamme man.

— Min fru, hvem var det, som var i parken i går afton?

Diana betraktade lugnt sin man.

— Vid hvad tid? frågade hon med en röst, från hvilken hennes själfbehärskning lyckats bortjaga all osäkerhet.

— Klockan sex.

— Åt hvad håll?

— Åt skogen till.

— Det måtte varit någon af mina bekanta; jag promenerade icke åt det hållet.

— Det var ni, min fru.

— Hur vet ni det?

Monsoreau blef förlägen och visste ej hvad han skulle svara; men snart uppblossade hans vrede.

— Säg mig namnet på denne man!

— Hvilken man?

— Den, som promenerade med er.

— Hur kan jag säga det, då det ej var jag, som var där?

— Det var ni, säger jag, utropade Monsoreau, i det han stampade i marken.

— Ni bedrar er, min herre, svarade Diana kallt.

— Hur vågar ni neka, då jag såg er?

— Ja så, ni själf, min herre!

— Ja, min fru, just jag själf. Hur vågar ni neka, då det på Méridor ej finns något annat fruntimmer än ni!

— Detta är äfven en villfarelse, min herre, ty Jeanne de Brissac är här.

— Fru de Saint-Luc?

— Ja, min väninna fru de Saint-Luc.

— Och herr de Saint-Luc?

— Lämnar ej sin hustru, som ni väl vet; de ha gift sig af kärlek, de. Det är herr och fru de Saint-Luc ni sett.

— Det var ej herr och fru de Saint-Luc. Det var ni, som jag fullkomligt väl igenkände, tillika med en man, som jag ej kände, men som jag skall lära känna, det svär jag dyrt.

— Ni fortfar då i ert påstående, att det var jag?

— Ja, jag säger er ju, att jag kände igen er, att jag hörde ert rop.

— Då ni blir förnuftig, min herre, skall jag samtycka att höra er; men nu tror jag det är bäst, att jag drar mig tillbaka.

— Nej, min fru, sade Monsoreau i det han fattade Dianas arm, ni stannar kvar.

— Min herre, här ha vi herr och fru de Saint-Luc. Jag hoppas, att ni i deras närvaro kufvar er vrede.

Saint-Luc och hans fru syntes nu verkligen i en allé, kallade af matklockan, som nyss blifvit satt i rörelse, liksom hade man blott väntat på Monsoreau. Båda två igenkände genast grefven, och som de gissade, att de genom sin närvaro skulle hjälpa Diana ur ett stort bryderi, nalkades de med hastiga steg.

Fru de Saint-Luc gjorde en djup nigning för Monsoreau; Saint-Luc räckte honom vänligt handen. Alla tre utbytte några artigheter; därefter tog fru de Saint-Luc grefvens arm, Saint-Luc bjöd sin åt Diana, och man begaf sig in i matsalen.

Grefve de Monsoreau fick sin plats emellan herr och fru de Saint-Luc, och Diana, tack vare sin väninnas fintlighet, sin emellan Saint-Luc och baronen. Samtalet blef allmänt och rörde sig naturligtvis om hertigens af Anjou ankomst till Angers. Monsoreau skulle gärna velat öfvergå till andra ämnen, men han hade att göra med slipade bordskamrater. Saint-Luc nekade ingalunda att svara honom; tvärt om smickrade han på allt sätt den svartsjuke äkta mannen, och prisad vare Saint-Luc's språksamhet, kunde Diana få iakttaga tystnad.

— Den där Saint-Luc är en narr och sladdrar som en stare, sade grefven för sig själf. Han skall på ett eller annat sätt upptäcka för mig, hvad jag önskar veta.

Monsoreau kände ej Saint-Luc, emedan han just hade gjort sitt inträde vid hofvet, då den senare aflägsnade sig därifrån. Öfverhofjägmästaren började språka med den unge mannen på ett sätt, som allt mer lugnade Diana. Dessutom kastade Saint-Luc blickar på grefvinnan de Monsoreau, hvilka synbart sade:

— Var lugn; jag öfvertänker en plan.

25.

Saint-Luc's plan.

Då middagen var slut, tog Monsoreau sin nye vän under armen och förde honom med sig ut ur slottet.

— Jag anser mig mer än lycklig att ha träffat er här, jag, som på förhand fruktade Méridors enslighet, sade han.

— Åh! invände Saint-Luc, ni har ju er hustru? Hvad mig beträffar, skulle jag med en sådan följeslagarinna trifvas till och med i en ödemark.

— Ja visst, sade Monsoreau, i det han bet sig i läppen, men ändock...

— Hvad menar ni?

— Ändock är jag ganska nöjd att ha träffat er här.

— Min herre, svarade Saint-Luc, i det han petade sina tänder med en liten guldtandpetare, ni är mycket artig, ty jag kan aldrig tro, att ni ett enda ögonblick behöfver frukta att leds, då ni har en sådan hustru och är omgifven af en sådan natur.

— Bah! Jag har tillbragt halfva mitt lif i skogen.

— Ett skäl till att ej leds där, anmärkte Saint-Luc; jag för min del tycker, att ju längre man bebor skogstrakter, desto mer älskar man dem; se bara, hvilken härlig park! Jag känner på mig, att jag skall bli förtviflad, då jag nödgas lämna den. Olyckligtvis fruktar jag, att det blir snart nog.

— Hvarför det?

— Ack, grefve, är människan någonsin herre öfver sitt öde? Man liknar ett löf, som vinden för med sig öfver fält och dal, utan att man vet, hvart det far. Ni är bra lycklig, ni.

— Lycklig, hvarför det?

— Jo, att få bygga och bo i denna härliga nejd.

— Åh, sade Monsoreau, troligtvis kommer ej heller jag att länge stanna här.

— Ah, ni ändrar nog tanke.

— Nej, jag vurmar ej för den sköna naturen, och jag för min del misstror denna park, den ni finner så skön.

— Ni misstror denna park, säger ni; af hvad skäl då?

— Emedan den ej synes mig säker.

— Inte säker! utropade Saint-Luc förvånad. Ah, jag förstår, den är för enslig, menar ni?

— Nej, jag menar ej just det; ty jag förutsätter, att det emellanåt är främmande på Méridor.

— Nej, på min ära, svarade Saint-Luc oförställdt; ingen själ.

— Verkligen?

— Lita därpå, så förhåller det sig.

— Kommer då ingen hit på besök?

— Åtminstone har det ej händt, så länge jag varit här.

— Och det händer ej ens, att då och då någon ädling från hofvet i Angers smyger sig hit på en stund?

— Ej en enda.

— Det är omöjligt.

— Men ändock sant.

— Åh, ni förtalar de anjouiska ädlingarne.

— Jag vet ej, om jag förtalar dem, men jag har sannerligen icke sett en skymt af dem.

— Nå, då har jag orätt.

— Ja, fullkomligt orätt. Men låt oss återkomma till hvad ni nyss sade, nämligen att parken ej skall vara säker. Finns det då några björnar där?

— Ah, nej!

— Än vargar då?

— Inte det heller.

— Tjufvar?

— Kanske. Hör på, herr grefve, jag tycker, att er fru är ganska vacker. Brukar hon ofta promenera i parken?

— Ganska ofta; hon, liksom jag älskar naturen; men hvarför gör ni mig den frågan?

— Åh bara för ro skull. Och då hon är ute och promenerar, följer ni väl med henne?

— Alltid.

— Nästan alltid, bör ni säga!

— Men, för tusan, hvarthän syftar ni?

— Ah, min Gud! Det är ingenting, herr grefve, eller nästan ingenting.

— Hvad menar ni?

— Jo, man har sagt mig... Men ni lofvar mig ju att icke bli ond?

— Jag blir aldrig ond.

— Dessutom äro sådana förtroenden vanliga, gifta män emellan. Jo, ser ni, jag har hört, att man sett en karl smyga omkring här i parken.

— En karl?

— Ja.

— Som kom för min hustrus skull?

— Åh, det säger jag inte.

— Ni gör orätt i att ej säga det, min bäste grefve; det är ju högst intressant. Hvem är det då som sett detta? Tala om det! Ni säger således, att den där karlen kom hit för min hustrus skull, eller hur?

— Välan, om jag skall säga sanningen, så tror jag inte, att han kommer för fru de Saint-Luc's skull.

— För hvems då?

— Jag fruktar, att det är för Dianas skull.

— Ah, sade Saint-Luc, det skulle jag sannerligen vara mer belåten med!

— Huru! Skulle ni vara mer belåten därmed?

— Ja, utan tvifvel. Som ni vet, finns ej större egoister än äkta män.

— Hm!

— Således tror ni, att en karl irrat omkring i parken?

— Jag mer än tror, jag har själf sett det.

— Var han ensam?

— Nej, han var i sällskap med Diana.

— När då?

— I går afton.

— Hvar?

— Jo, där borta.

Monsoreau utpekade nu stället.

— Aha, sade Saint-Luc, muren är verkligen i ganska klent skick där! Jag måste underrätta baronen om att man gör åverkan på hans inhägnader.

— Hvem misstänker ni?

— För hvad då?

— Jo, för att klättra öfver muren i afsikt att komma in i parken och tala med min hustru.

Saint-Luc syntes en stund försänkt i ett djupt eftersinnande, hvars resultat Monsoreau ångestfullt afvaktade.

— Vid Gud, sade Saint-Luc ändtligen, jag vet ingen annan än ....

— Än ... hvem?

— Än.... ni själf, svarade Saint-Luc, i det han blickade på grefven.

— Skämtar ni, herr de Saint-Luc? frågade grefven förvånad.

— Nej, visst inte. I början af mitt äktenskap gjorde jag så själf; hvarför skulle ni ej kunna göra så med?

— Se så, ni vill inte svara mig; tillstå det, min vän. Frukta ingenting... jag har mod. Hjälp mig att gissa, det är en ofantlig tjänst jag ber er om.

Saint-Luc såg fundersam ut.

— Jag kan omöjligt gissa på någon annan än er själf.

— Låt det vara slut med skämtet, min herre; tag saken allvarsamt, ty jag säger er, att den verkligen är allvarsam.

— Då är det en annan sak. Men hur kommer den karlen hit, vet ni det?

— Han smyger sig hit för fan i våld!

— Ofta?

— Ja, det tror jag visst. Det är märken i muren efter hans steg. Se själf.

— Ja, verkligen.

— Men har ni aldrig förr märkt, hvad jag nu gör er uppmärksam på?

— Åh, sade Saint-Luc, jag nästan misstänkte det.

— Nå, ser ni nu, sade grefven, flämtande af oro.

— Men jag har ej tänkt vidare på saken; jag trodde, att det var ni.

— Men då jag säger er, att det inte är jag.

— Nå, då är det någon annan.

Öfverhofjägmästaren såg nästan hotande på Saint-Luc, som tog på sig en min af den mest älskvärda och okonstlade liknöjdhet.

— Ha! ropade Monsoreau med en så vredgad uppsyn, att den unge mannen lyfte upp hufvudet.

— Det faller mig något in, sade Saint-Luc. Om det vore....

— Säg, hvad menar ni?

— Om det vore hertigen af Anjou?

— Jag tänkte det ett ögonblick, återtog Monsoreau; men jag har gjort mig underrättad; det kan ej vara han.

— Men hertigen är bra slug.

— Ja; men han är det inte.

— Ni säger mig ständigt, att det inte är som jag tror, och ni vill ändå, att jag skall uppge någon.

— Ja visst; ni, som bebor slottet, borde veta...

— Håll, vänta! inföll Saint-Luc.

— Har ni nu hittat på?

— Jag har kommit på en annan tanke. Om det hvarken var ni eller hertigen, så var det visst jag.

— Ni?

— Ja, hvarför inte?

— Ni skulle smyga er in i parken, då ni har rättighet att vara där så mycket ni behagar?

— Åh ja! Jag har så många infall för mig, svarade Saint-Luc.

— Ni skulle tagit till flykten, då ni fick se mig på muren?

— Man kan göra det för mindre än så.

— Ni hade då något olofligt för er? fortfor grefven, som började förlora tålamodet.

— Jag säger inte nej till det.

— När allt kommer omkring, så gör ni bara narr af mig, ropade grefven bleknande, och det har nu räckt en kvarts timme.

— Ni misstar er, min herre, svarade Saint-Luc, i det han drog upp sin klocka och på Monsoreau fäste en blick, som kom denne att studsa, oaktadt hans vilda mod, — ni misstar er, det är till och med tjugu minuter.

— Hvad! Ni skymfar mig, min herre! utbrast grefven.

— Menar ni då, att ni ej skymfar mig med alla era inkvisitoriska frågor?

— Ah, nu ser jag klart!

— Hvilket underverk klockan tio på morgonen! Hvad ser ni då? Säg!

— Jag ser, att ni håller ihop med bedragaren, med den uslingen, som jag gick miste om att döda i går.

— Hvad nu! sade Saint-Luc, det är min vän.

— Om så är, skall jag döda er i stället för honom.

— Bah! I ert eget hus? Utan att en gång säga: akta er?

— Tror ni då, att jag skulle lägga band på mig och ej straffa en usling! utropade grefven ursinnig.

— Ack, herr grefve, hvad ni är illa uppfostrad, och

hvad er sammanvaro med skogens vilda djur fördärfvat era seder! Fy då!

— Men ser ni då inte, att jag är alldeles utom mig! röt grefven, i det han ställde sig framför Saint-Luc, med korslagda armar och ansiktet förvridet af förtviflan.

— Jo, för fan, visst ser jag det, och vreden klär er ingalunda! Ni är hisklig att skåda, som ni nu ser ut, min bäste grefve.

Öfverhofjägmästaren förde häftigt handen till sitt värjfäste.

— Ah! sade Saint-Luc, kom ihåg, att det är ni, som utmanar mig; jag tar er själf till vittne, att jag är fullkomligt lugn.

— Ja, din stackare, ropade Monsoreau, ja, sängkammarfavorit, jag utmanar dig!

— Gör er då den mödan att gå öfver muren, herr de Monsoreau; på andra sidan befinna vi oss på neutralt område.

— Hvad bryr jag mig om det?

— Men jag bryr mig om det; jag vill ej döda er hemma hos er.

— Välan då! sade Monsoreau, i det han skyndade att stiga upp på muren.

— Akta er; far varligt fram, grefve; där är en sten, som ser osäker ut; den har utan tvifvel varit mycket anlitad. Gör er inte illa; jag skulle bli otröstlig däröfver.

Saint-Luc började nu i sin ordning att klättra öfver muren.

— Se så, skynda dig! skrek grefven, i det han drog sin värja.

— Och jag, som for ut på landet för mitt nöjes skull, mumlade Saint-Luc för sig själf; minsann är ej detta ett eget sätt att roa sig!

26.

Saint-Luc lär Monsoreau den stöt, han fått lära af konungen.

Monsoreau väntade Saint-Luc med värjan i hand och i den mest utmanande ställning.

— Är du där? skrek grefven.

— Ja så, sade Saint-Luc, ni har valt den sämsta platsen, då ni har ryggen vänd mot solen; men låt inte störa er.

Monsoreau gjorde härvid en half sväng.

— Nå, må göra, återtog Saint-Luc, på det där sättet kan jag se, hvad jag gör.

— Spara mig ej, sade Monsoreau; ty jag ämnar gå allt varsamt tillväga.

— Ja så, ni vill då bestämdt döda mig?

— Om jag det vill! .... Ja ... visst vill jag det.

— Människan spår och Gud rår, svarade Saint-Luc och drog i sin ordning värjan.

— Du säger: se noga på denna tufva, betäckt med åkervallmo.

— Nå, än sedan?

— Jo, jag säger, att jag vill nedlägga er på den.

Med dessa ord ställde han sig leende en garde.

Monsoreau svängde med raseri sin värja och måttade med största skicklighet några stötar, dem Saint-Luc med lika skicklighet parerade.

— Sannerligen, grefve de Monsoreau, sade han, allt under det han parerade sin fiendes utfall, ni handterar ganska skickligt er värja, och hvilken annan som helst, utom Bussy eller jag, skulle blifvit dödad af er sista stöt.

Monsoreau bleknade, då han såg, med hvilken han hade att göra.

— Ni är kanske förvånad, sade Saint-Luc, att finna mig så pass skicklig fäktare; men det kommer sig däraf, att kungen, hvilken, som ni vet, har mycken vänskap för mig, gjort sig den mödan att gifva mig lektioner i fäktkonsten och har bland annat lärt mig en stöt, den jag genast vill lära er. Jag säger detta, på det att, om jag dödar er med denna stöt, ni må ha det nöjet att veta, det ni fallit för en stöt, som kungen i egen person lärt mig, hvilket bör vara obeskrifligt smickrande för er.

— Ni är oändligt kvick, min herre, sade Monsoreau förbittrad, i det han beredde sig att gifva en stöt, som kunnat genomborra en mur.

— Åh, man gör så godt man kan, och inte som man vill, svarade Saint-Luc blygsamt, i det han kastade sig åt sidan och genom denna rörelse tvingade sin motståndare att

göra en half sväng, hvarigenom han fick solen midt i ögonen.

— Se så, fortfor Saint-Luc, nu står ni just på den plats, där jag ville ha er, i afvaktan på att få se er liggande på det ställe, jag anvisat er. Är det inte sant, att jag tämligen skickligt förberedt den där rörelsen? Också är jag ganska nöjd; nyss hade ni ej mer än femtio möjligheter af hundra att bli dödad; nu däremot har ni nittionio.

Och med en smidighet, en kraft och ett raseri, som Monsoreau ej tilltrott honom och som ingen skulle ha anat hos denna unge, veklige man, måttade Saint-Luc fem stötar å rad mot öfverhofjägmästaren, som helt förvirrad parerade denna orkan af hvinande blixtar; vid den sjätte stöten inträngde Saint-Luc's värja i hans bröst.

— Se där har ni nu de hundra möjligheterna fulltaliga, sade Saint-Luc, och märk noga, min herre, att ni faller just på den tufva, jag anvisade er.

Grefven släppte värjan, hans knän sviktade, och han nedföll på vallmoblommorna, med hvilkas purpur han blandade sitt blod. Saint-Luc aftorkade lugnt sin värja under det han uppmärksamt betraktade de gradvis skeende förändringar, hvilka småningom förvandla en döende människas ansikte till de liflösa dragen af ett lik.

— Ah, ni har dödat mig! stammade Monsoreau.

— Ja, jag försökte att göra det, svarade Saint-Luc, men nu, då jag ser er ligga här döende, är jag sannerligen ledsen öfver hvad jag gjort. Ni är förfärligt svartsjuk, det är sant, men ni var tapper.

Han knäföll bredvid Monsoreau och fortfor:

— Har ni någon önskan, så lofvar jag er, vid min adliga ära, att den skall uppfyllas; vanligtvis, jag vet det af erfarenhet, är man törstig, då man är sårad. Vill ni ha något att dricka, så skall jag skaffa er det?

Monsoreau svarade ej, han hade vändt ansiktet mot marken och vred sig döende i sitt blod.

— Arme man! suckade Saint-Luc, i det han reste sig upp. O, vänskap! vänskap! Du är en bra pockande gudomlighet.

Monsoreau öppnade ögonen och försökte att lyfta upp hufvudet, men föll tillbaka med ett doft jämrande.

— Se så, nu är han död, sade Saint-Luc; det är inte

värdt att tänka på honom mer... Ja, detta är lätt att säga, men ack, jag har i alla fall dödat en människa!

Han skyndade tillbaka till slottet, där han fann Diana och Jeanne.

— Ursäkta, älskvärda borgfru, sade han, men jag har något angeläget att säga min hustru.

— Mycket gärna, svarade Diana. Jag går emellertid in till min far i biblioteket. Jeanne, då du talat till slut med din man, kan du hämta mig där.

Hon skyndade bort, i det hon leende nickade åt dem.

— Hvad är på färde? frågade Jeanne muntert; du ser så dyster ut, min älskade.

— Ja, det tror jag nog.

— Hvad har då händt?

— En olycka. Jag tror, att Monsoreau är död.

— Död! utropade Jeanne med lätt begriplig förskräckelse; död!

— Ja, så förhåller det sig.

— Han, som nyss var här och talade och såg...

— Ja, det är just orsaken till hans död! Han har sett för mycket, men i synnerhet talat för mycket.

— Saint-Luc, du döljer något för mig, fortfor Jeanne, i det hon fattade sin mans händer.

— Jag döljer ingenting, det bedyrar jag; ej ens stället, där han dött.

— Hvar har det då skett?

— Där nere bakom muren, på samma ställe, där Bussy plägade binda sin häst.

— Det är du, som dödat honom, Saint-Luc!

— Ja, hvem skulle det eljest vara?

— Ack, olycklige!

— Min bästa vän, han manade ut mig, han skymfade mig, han drog värjan mot mig.

— Förskräckligt, förskräckligt! Den arme mannen!

— Hm, jag visste det; man skall få se, att inom åtta dagar heter det "den helige Monsoreau".

— Men du kan inte längre stanna kvar här! utropade Jeanne.

— Det är just, hvad jag sade mig själf, och därför har jag skyndat hit för att bedja dig, min vän, laga dig i ordning att resa.

— Men han har väl åtminstone ej sårat dig?

— Nå, ändtligen! Frågan kommer väl något sent, men den förlikar mig dock med dig; nej, jag är fullkomligt frisk och sund. Men vi måste resa så fort som möjligt, ty du förstår, att man i hvarje ögonblick kan upptäcka saken.

— Men hvart skola vi begifva oss?

— Till Paris.

— Till Paris? Nå, än konungen då?

— Konungen har nog glömt alltsammans. Det har tilldragit sig så mycket, sedan vi sågo hvarandra; och blir det krig, hvilket nog är troligt, så är min plats vid hans sida. Men nu måste jag skrifva några ord till Bussy. Omtala under tiden alltsammans för Diana.

Sant-Luc skyndade upp på sitt rum och skref med något darrande hand följande rader:

”Bäste vän!

Genom ryktet får du höra den olyckshändelse, som drabbat grefve de Monsoreau. Vi hade strax bortom parken ett samtal om orsakerna till skadan å muren äfvensom om obehaget af hästar, som återvända ensamma hem. Under loppet af detta samtal föll grefve de Monsoreau ned på en vallmotufva, och det så olyckligt, att han genast uppgaf andan.

Din trofaste vän
Saint-Luc.

P. S. Som detta i förstone kan synas litet osannolikt, så vill jag tillägga, att, då denna olycka tilldrog sig, hade vi båda två värja i hand. Jag reser på ögonblicket till Paris för att uppvakta konungen.”

Tio minuter därefter skyndade en af baronens tjänare till Angers med detta bref, medan herr och fru de Saint-Luc redo från slottet och lämnade Diana ganska bedröfvad, men isynnerhet ganska brydd, på hvad sätt hon skulle underrätta sin far om denna sorgliga historia.

Hon vände sig bort, då Saint-Luc red förbi.

— Så är det att tjäna sina vänner, sade denne till sin hustru; det är bestämdt säkert, att alla människor äro otacksamma, och ingen mer än jag är erkännsam.

27.

Änkedrottningens intåg.

Vid samma tid som Monsoreau föll för Saint-Lucs hand, hördes en ståtlig fanfar smattra vid Angers portar, hvilka, som man vet, med stor omsorg höllos stängda. Skiltvakterna svarade med en likadan fanfar.

Det var Katarina af Medici, som anlände med en rätt ansenlig svit.

Man underättade Bussy, som strax steg upp och skyndade in till prinsen, hvilken däremot genast lade sig.

Visserligen ljödo trumpeterna ganska vackert, men Angers' portar öppnades ej. Katarina lutade sig utom sin bår, i hopp att ett kungligt ansikte skulle göra mer effekt än trumpetljuden. Angers' milis varseblef drottningen och hälsade henne artigt, men portarna förblefvo ej dess mindre stängda.

Katarina sände då en af sina hofmän till vallarna. Man bemötte denne ädling ganska höfligt, men då han begärde inträde för änkedrottningen och påyrkade, att hennes majestät skulle mottagas med tillbörliga ärebetygelser, svarade man, att, som Angers befann sig i krigstillstånd, så öppnades ej portarna utan vissa oundgängliga formaliteter.

Kavaljeren återvände ganska förödmjukad till sin härskarinna, och Katarina lät då undfalla sig detta ryktbara yttrande: Jag väntar!

Bussy, som hade användt nära en half timme att predika för hertigen och att för honom framlägga hundra statsskäl, det ena obestridligare än det andra, beslöt ändtligen att mottaga den höga gästen. Han lät skyndsamt sadla en häst, utvalde fem af de adelsmän, änkedrottningen minst kunde fördraga, och i spetsen för dem begaf han sig högtidligt på väg.

Katarina hade börjat tröttna, icke att vänta, men att uppgöra hämndplaner mot dem, som spelade henne detta spratt. Hon hade i början föresatt sig att småle mot dem, hvilka skyndade henne till mötes, men sedan lofvade hon att låta sin vrede i fullt mått drabba den, som först visade sig.

Bussy infann sig nu, prydd med en ståtlig fjäderbuske.

— Wer da! ropade han.

Katarina väntade sig till det minsta knäfall; hennes kavaljer såg på henne för att utleta hennes vilja.

— Gå, sade hon, ännu en gång fram till vallarna; man ropar: wer da? Svara, det är formalitet....

Kavaljeren skyndade fram till fällgallret.

— Det är hennes majestät änkedrottningen, som kommer för att besöka Angers, sade han.

— Godt, min herre, svarade Bussy, var god och tag af åt vänster; ett litet stycke härifrån finner ni bakporten.

— Bakporten! utropade kavaljeren, en bakport för hennes majestät!

Bussy hörde ej detta. Åtföljd af sina vänner, som skrattade i mjugg, hade han genast begifvit sig till det ställe, där, enligt hans tillsägelse, hennes majestät änkedrottningen skulle stiga af.

— Hörde ers majestät? yttrade kavaljeren; bakporten!

— Ja, visst hörde jag det, min herre; låt oss inträda genom den, efter som det är där man kommer in.

Hennes ljungande blick kom den oförsiktige, som haft den oskickligheten att anmärka den förödmjukelse, en drottning nödgats lida, att blekna.

Tåget vek af åt vänster, och bakporten öppnades.

Med värjan i hand gick Bussy ut och bugade sig så djupt för Katarina, att hans plymer bokstafligen sopade marken.

— Vare ers majestät välkommen till Angers! sade han.

Bredvid sig hade han trumslagare, som icke trummade, och drabanter, som icke skyldrade.

Drottningen steg ur båren, och i det hon stödde sig på sin kavaljers arm, närmade hon sig, sedan hon svarat dessa få ord:

— Tack, herr de Bussy!

Hon skred stolt och rak framåt; Bussy hejdade henne plötsligt, fattade henne till och med i armen och sade:

— Ers majestät måste akta sig; porten är mycket låg, och ers majestät kunde stöta sig.

— Man får då lof att böja sig, sade drottningen. Det är första gången jag på sådant sätt inträder i en stad.

Dessa ord, som uttalades i en naturlig ton, hade dock

för de sluga hofmännen en så djup betydelse, att mer än en af dem fördes på allvarsamma tankar, och själfva Bussy vred sina mustascher, i det han sneglade åt sidan.

— Du har gått för långt, hviskade Livarot till honom.

—Bah! Hvad gör det? svarade Bussy; hon får väl tåla ännu mer.

Man hissade hennes majestäts hästbår öfver muren, och hon kunde åter stiga uti för att begifva sig till slottet. Bussy och hans vänner stego till häst och eskorterade båren på bägge sidor.

— Jag ser ej min son, hertigen af Anjou? sade plötsligt Katarina.

Dessa ord, som hon skulle velat återhålla, undföllo henne ovillkorligt i hennes vrede. Frans' frånvaro i ett sådant ögonblick var höjden af all skymf.

— Hertigen är sjuk; eljest kan väl ers majestät ej betvifla, det hans höghet skulle skyndat att själf mottaga ers majestät.

Vid dessa ord antog Katarina genast en skrymtaktig min, som bedrog alla.

— Sjuk, min stackars son sjuk! utropade hon. Ack, mina herrar, låt oss skynda!... Han har väl åtminstone god vård här, eller hur?

— Vi bjuda till att göra allt hvad vi kunna, sade Bussy, i det han betraktade henne med förvåning, liksom för att utröna, om det hos denna kvinna verkligen fanns en skymt af moderskärlek.

— Vet han, att jag är här? återtog Katarina efter en paus, den hon skickligt begagnade till att taga alla ädlingarne i ögonsikte.

— Ja visst, ers majestät.

Katarina pressade tillsammans läpparna.

— Han är då säkert mycket sjuk, utbrast hon.

— Ja, hans höghet får ofta plötsliga attacker, svarade Bussy.

Under detta samtal anlände man till palatset. Bussy sprang förut uppför trappan och inkom helt andtruten till hertigen.

— Här är hon nu... sade han; var på er vakt!

— Är hon ursinnig?

— Ända till ytterlighet.

— Beklagar hon sig?

— Nej, värre än så: hon småler.

— Hvad sade folket?

— Ingenting; det betraktar henne med en stum fasa.

— Och hon?

— Kastar slängkyssar och biter sig i fingerspetsarna.

— Det var väl fan! Nå, vi stå fast vid kriget, eller hur?

— Ja visst. Om ni af henne begär hundra för att få tio, så ger hon er ändå inte mer än fem.

— Bah! Du tror mig då vara bra svag.... Ären i alla här? Hvarför är Monsoreau ej återkommen?

— Jag tror, att han är på Méridor. Vi få väl hjälpa oss honom förutan.

— Hennes majestät änkedrottningen! anmälde schweizaren på tröskeln till hertigens rum. I detsamma visade sig Katarina, blek och som vanligt svartklädd. Hertigen af Anjou gjorde en rörelse för att resa sig, men med en snabbhet, som man ej skulle förmodat hos en så gammal person, skyndade Katarina fram, omfamnade sin son och betäckte honom med kyssar.

— Hon kväfver honom, tänkte Bussy; de där äro just de rätta kyssarne, de!

Hon gick ännu längre, hon grät.

— Låt oss vara på vår vakt, sade Antraguet till Ribeirac; hvarje tår skall gäldas med ett oxhufvud blod.

Då Katarina många gånger omfamnat hertigen, satte hon sig vid hans hufvudgärd; Bussy gjorde ett tecken, och de närvarande aflägsnade sig. Han själf betedde sig, såsom han hade varit hemma hos sig, stödde sig mot sängstolpen och väntade helt lugnt på hvad som komma skulle.

— Vill ni ej vara så god och draga försorg om min svit, herr de Bussy? sade plötsligt Katarina. Näst min son, är det ju ni, käre vän, som är herre i huset, är det ej så? Jag ber er således åtaga er detta bestyr.

Det fanns ej någon utväg att neka.

— Jag är fångad, tänkte Bussy.

— Jag skattar mig alltför lycklig att efterkomma ers majestäts vilja, sade han. Vänta, mumlade han för sig själf, du känner ej så väl dörrarna här som i Louvren. Jag skall nog komma igen.

Därefter lämnade han rummet utan att ens ha fått till-

fälle att gifva hertigen en vink, ty Katarina misstrodde honom och förlorade honom ej ett ögonblick ur sikte.

Drottningens första omsorg var nu att söka utleta, om hennes son verkligen var sjuk eller blott låtsade det. Däraf skulle alla hennes diplomatiska operationer bero. Men Frans, en värdig son till en sådan mor, spelade förträffligt sin roll. Hon hade gråtit; han hade feber.

Katarina, missledd, trodde honom verkligen vara sjuk; hon hoppades således att kunna utöfva mer inflytande på ett sinne, försvagadt genom kroppsliga plågor. Hon öfverhopade hertigen med ömhetsbetygelser, omfamnade honom på nytt och började åter att gråta, och det så häftigt, att han blef förvånad och frågade efter orsaken.

— Du har ju lupit en så stor fara, mitt barn! svarade hon.

— Då jag flydde från Louvren?

— Åh nej, inte då, men sedan.

— Hur så?

— De, som hjälpte dig vid denna olyckliga flykt, voro ju dina värsta fiender.

— Hon vet ingenting, tänkte han, men hon skulle väl vilja veta, hur det hänger ihop.

— Konungen af Navarra, sade hon plötsligt, vår ätts eviga plågoris.... jag känner nog igen honom.

— Aha, tänkte Frans, hon vet det!

— Skulle du kunna tro, fortfor hon, att han skryter däraf, och att han tror sig ha vunnit spel?

— Det är omöjligt; man bedrar er, min mor.

— På hvad sätt då?

— Emedan han ingenting har att göra med min flykt, och hade han det än, så ser ni ju, att jag är räddad.... Jag har ej på två år sett konungen af Navarra.

— Det är ej ensamt om denna fara jag talar, min son, sade Katarina, som märkte, att hon förfelat sitt mål.

— Vet ni ännu något mer, min mor? återtog han, i det han ofta blickade inåt alkoven på en tapet, som tycktes röra sig bakom änkedrottningen.

Katarina närmade sig ännu mer till Frans, och med en röst, som hon försökte gifva ett uttryck åt den yttersta ängslan, ropade hon:

— Konungens vrede! Denna förkrossande vrede, som hotar dig!

— Det förhåller sig med denna fara som med den, ni nyss nämnde, min mor; konungen är ursinnig, det kan jag väl förstå, men jag, jag är räddad.

— Tror du det? sade hon med en ton, som kunnat skrämma den djärfvaste.

Tapeten rörde sig.

— Jag är säker därpå, svarade hertigen; min goda mor, ni har ju själf nu kommit att förkunna mig det.

— Hvad menar du? utbrast Katarina, oroad af detta lugn.

— Jo, fortfor han, sedan han å nyo blickat på tapeten, om ni endast haft i uppdrag att till mig framföra dessa hotelser, skulle ni ej kommit, och i dylikt fall skulle konungen tvekat att skicka mig en sådan gisslan som ers majestät.

Häpen lyfte Katarina upp hufvudet.

— Jag gisslan? sade hon.

— Den heligaste och vördnadsvärdaste af alla! utropade Frans, i det han kysste Katarinas hand och kastade en triumferande blick på tapeten.

Katarina fällde händerna liksom tillintetgjord; hon kunde ej ana, att Bussy från en lönndörr bevakade hertigen och ända från början af samtalet behärskade honom med sin blick samt därigenom oupphörligen eggade hans mod och slughet.

— Min son, sade hon slutligen, det är blott fredsanbud jag kommer med; du har fullkomligt rätt.

— Jag lyssnar vördnadsfullt därtill, min mor, sade Frans; jag tror, att vi nu börja förstå hvarandra.

28.

Små orsaker, stora verkningar.

Hittills hade Frans uppenbart haft fördelen på sin sida. Detta fall var så föga förutsett af Katarina, framför allt så ovanligt för henne, att hon till sig själf ställde den frågan, om hennes son verkligen vore så fast och beslutsam i sin vägran, som han syntes, då en helt obetydlig händelse plötsligen ändrade sakernas ställning.

Som vi veta befann sig Bussy i en lönngång, hvilken stötte intill hertigens af Anjou alkov, och var där placerad på ett sätt, att ingen annan än prinsen kunde se honom; från sitt gömställe tittade han ut genom en springa i tapeten, hvarje gång han trodde det var någon fara å färde för hans sak.

Hans önskan var, som man lätt kan förstå, krig till hvad pris som helst; man måste söka stanna kvar i Anjou, så länge Monsoreau fanns där, och på detta sätt på en gång beveka mannen och ha tillfälle att besöka hustrun. Denna ytterst enkla politik inverkade emellertid i högsta grad på Frankrikes öde; små orsaker ha ofta stora verkningar.

Detta var skälet, hvarför Bussy genom blinkningar, hotande miner och rynkningar på ögonbrynen förmådde sin herre att visa en obeveklig fasthet. Hertigen, som var rädd för Bussy, lät leda sig af honom, och man hade verkligen aldrig förr sett Frans så beslutsam som nu.

Katarina var således på alla sidor slagen och tänkte endast på att göra en hederlig reträtt, då en obetydlig tilldragelse, nästan lika oväntad som hertigens af Anjou ståndaktighet, kom henne till hjälp.

Just då samtalet mellan mor och son var som lifligast, kände Bussy plötsligt, att någon drog honom i kappan. Otålig vände han sig om. Det var Remy.

Bussy ville tala, men Remy lade fingret på sin mun; därefter drog han sin herre sakta in i det angränsande rummet.

— Hvad är på färde, Remy? frågade grefven högst otålig; hvarför stör du mig i ett så viktigt ögonblick?

— Ett bref från Méridor, hviskade Remy.

— Ah, från Méridor! Tack, Remy, tack! Hvar är brefvet?

— Budbäraren vill ej lämna det åt någon annan än åt er själf.

Remy öppnade dörren och vinkade åt budet att komma in.

— Gif hit brefvet; jag är grefve de Bussy.

Härvid lade han ett guldmynt i budbärarens hand.

— Och det är hon, som gifvit dig det? fortfor Bussy.

— Nej, inte hon, utan han.

— Hvilken han? frågade Bussy häftigt, i det han granskade utanskriften.

— Grefve de Saint-Luc.

— Aha!

Bussy hade lindrigt bleknat, ty vid ordet hade han trott, att brefvet kom från mannen ej från hustrun.

Grefven vände sig bort för att läsa det och för att dölja den sinnesrörelse, som hvar och en fruktar att visa vid mottagandet af ett viktigt bref, såvida man ej är en Cæsar Borgia, en Machiavelli, en Katarina af Medici eller satan själf.

Bussy hade verkligen gjort rätt uti att vända sig bort; ty knappt hade han genomögnat brefvet, förrän han blef alldeles purpurröd.

Budbäraren gick.

— Se, sade Bussy, hvad Saint-Luc gjort för mig.

Han räckte Remy brefvet. Denne genomögnade det.

— Godt! sade han, det här är ju präktigt; herr de Saint-Luc är själfva artigheten. Lefve alla förnuftiga människor, som med ens sända en fattig själ till skärselden!

— Det är alldeles otroligt! stammade Bussy.

— Visserligen är det otroligt, men det gör ingenting till saken. Nu är vår ställning helt och hållet förändrad.

— Monsoreau död! O, det förefaller mig som en dröm, Remy! Hvad! Jag skall då ej mer se detta spöke, som ständigt reste sig emellan mig och sällheten! Remy, vi bedraga oss visst.

— Vi bedraga oss alldeles inte. Läs om biljetten! "Han har fallit ned på en vallmotufva", ser ni det? Och det så våldsamt, att han dött däraf.

— Men då kan ej Diana stanna kvar på Méridor. Jag vill det ej. Hon måste förflyttas till något annat ställe, där hon kan glömma.

— Jag tror, att Paris är tämligen lämpligt därtill, svarade Haudouin; man glömmer mycket bra där.

— Du har rätt; hon skall flytta tillbaka till sitt lilla hus vid gatan des Tournelles, och hennes änketid skola vi tillbringa obemärkta, om sällheten verkligen kan förbli obemärkt.

— Ja, men för att kunna komma till Paris, måste vi ha fred i Anjou.

— Du har rätt. Ack, min Gud! Hur mycken tid förlorad, onyttigtvis förlorad!

— Det vill med andra ord säga, att ni stiger till häst och skyndar till Méridor.

— Nej, inte jag, utan du; jag är ovillkorligt tvungen att stanna här; dessutom skulle min närvaro i ett sådant ögonblick nästan vara opassande.

— Men hur skall jag få träffa henne? Skall jag begifva mig till slottet?

— Nej, begif dig först till parken; kanske att hon promenerar där i afvaktan på min ankomst. Om du ej får se henne där, så gå till slottet.

— Hvad skall jag säga henne?

— Att jag är halfgalen af glädje.

Bussy tryckte den unge mannens hand och skyndade därpå att återtaga sin plats i korridoren.

Under Bussys frånvaro hade Katarina försökt att återvinna den terräng, hon i följd af hans närvaro förlorat.

— Min son, hade hon sagt, det tycks mig likväl, att en mor aldrig borde kunna befara att ej bli förstådd af sitt barn.

— Ni ser dock, min mor, att detta någon gång kan hända, svarade hertigen.

— Aldrig, såvida hon verkligen vill bli förstådd.

— Madame, ni menar förmodligen, såvida de båda vilja det, återtog hertigen, som, nöjd öfver dessa stolta ord, med blicken sökte Bussy för att af honom få ett belönande ögonkast.

— Men jag vill nu bli förstådd af dig, utropade Katarina; hör du det, Frans? Jag vill det.

Tonen i hennes röst motsade orden, ty orden voro befallande, rösten däremot bedjande.

— Ja, fortfor Katarina, jag vill det, och alla uppoffringar skola bli mig lätta för att nå detta mål. Säg, älskade barn, hvad fordrar du? Tala, befall!

— O, min mor! sade Frans, nästan förvirrad af en så fullkomlig seger, som ej en gång lämnade honom tillfälle att vara en sträng segervinnare.

— Hör på, min son, sade Katarina med sin mest smekande stämma, du måtte väl ej vilja dränka riket i blod!

Det är omöjligt. Du är hvarken en ovärdig fransman eller en ovärdig bror.

— Min bror har skymfat mig, och jag är honom ej mer någonting skyldig, hvarken som min bror eller som min konung.

— Men jag Frans, jag! Öfver mig har du ej att beklaga dig.

— Jo, min mor; ty ni har öfvergifvit mig, återtog hertigen, som tänkte, att Bussy ständigt var närvarande och kunde höra, hvad som passerade.

— O, du vill min död! sade Katarina med dyster ton. Välan, må ske! Jag skall dö som en kvinna bör dö, då hon ser sina barn förgöra hvarandra.

Det förstås af sig självt, att Katarina ingalunda hade lust att dö.

— O, tala ej så, min mor, ni söndersliter mitt hjärta! utropade Frans hycklande.

Katarina smälte i tårar. Hertigen fattade hennes händer och sökte lugna henne, under det han alltjämt kastade oroliga blickar inåt alkoven.

— Men hvad begär du då? sade hon. Säg öppet dina anspråk, så att vi åtminstone må veta, hvad vi ha att rätta oss efter.

— Hvad fordrar ni själf, min mor? sade Frans. Tala, jag lyssnar.

— Jag önskar, att du må återkomma till Paris, mitt älskade barn; jag önskar, att du återvänder till hofvet, där konungen väntar dig med öppna armar.

— Ah, min mor; jag genomskådar allt; det är inte hans armar, som vänta mig; det är Bastiljens fängelsehålor!

— Nej, kom tillbaka, kom tillbaka, och vid min heder, vid min moderskärlek, vid vår herres Kristi blod, — härvid gjorde Katarina korstecknet, — svär jag, attt konungen skall mottaga dig på ett sätt, som vore du konung och han hertig af Anjou.

Hertigen hade sitt öga oupphörligt fäst på tapeten.

— Antag mina villkor, fortfor Katarina, antag dem, min son. Vill du ha större apanage? Säg; vill du ha ett lifgarde?

— Ack, min mor, hans majestät har redan gifvit mig ett sådant, till och med en hedersvakt, emedan den utgjordes af hans fyra favoriter.

— Åh, svara mig ej så där. Den vakt, han skall gifva dig, får du själf välja; du skall ha rättighet att till chef för denna vakt tillsätta hvem du behagar, till och med om du så vill, grefve de Bussy.

Hertigen, villrådig vid detta sista anbud, för hvilket han trodde, att Bussy skulle vara känslig, kastade ytterligare en blick inåt alkoven, rädd att där möta ögon gnistrande af vrede. Men tvärtom såg han Bussy glad och leende nicka bifall.

— Hvad skall detta betyda? tänkte han. Önskade då Bussy krig endast för att bli chef för mitt lifgarde.

— Bör jag antaga? sade han högt, liksom ställde han denna fråga till sig själf.

— Ja, ja, ja! svarade Bussy medelst alla möjliga jakande tecken.

— Skall jag då, fortfor hertigen, lämna Anjou för att återvända till Paris?

— Ja, ja, ja! svarade Bussy på samma sätt.

— Ja visst, mitt älskade barn! inföll Katarina. Är det då så svårt att återvända till Paris?

— På min ära jag förstår det minsta af det här, mumlade hertigen. Vi hade kommit öfverens om, att jag skulle vägra allt, och nu råder han mig till fred och vänskap.

— Nå, frågade Katarina ängsligt, hvad svarar du?

— Jag skall betänka mig, min mor, sade hertigen, som af Bussy ville ha förklaring öfver denna motsägelse, och i morgon . . .

— Han ger med sig, tänkte Katarina. Nu har jag vunnit bataljen.

— Noga öfvervägdt, tänkte hertigen, har Bussy kanske rätt.

Mor och son åtskildes därpå, sedan de omfamnat hvarandra.

29.

Grefve de Monsoreau öppnar åter ögonen.

Remy galopperade åstad. Snart var han nära parkmuren. Plötsligt stannade hästen med uppspärrade näsborrar och stirrande ögon. Förvånad blickade Remy ned på

marken för att se, hvilket hinder det var, som på detta sätt hejdade hans häst; men han såg ingenting annat än en bred blodström, som förlorade sig mellan blommorna.

— Hvad! tänkte han, skulle det vara här, som herr de Saint-Luc genomborrat Monsoreau?

Han såg sig omkring åt alla sidor.

På tio stegs afstånd, mellan några buskar, varseblef han då en människokropp, stödd emot muren.

— Ah, se där har jag Monsoreau! tänkte han. Han steg af och gick bort till den döde.

— Det är besynnerligt, sade han för sig själf, här ligger han död, riktigt död, och likafullt är blodspåret där borta. Ah! Här ha vi ännu ett spår. Han har släpat sig därifrån och hit, eller också har den beskedlige herr de Saint-Luc, som är själfva barmhärtigheten, satt honom med ryggen mot muren för att hindra blodet att stiga åt hufvudet på honom. Ja, så är det; han har, på min ära, dött med öppna ögon.

Men plötsligt ryggade Remy tillbaka; de båda ögonen, som han nyss hade sett öppnade, slöto sig, och en ännu hemskare blekhet utbredde sig öfver den dödes ansikte.

Remy vardt nästan lika blek som Monsoreau; men som han var läkare, det vill säga försvarlig materialist, mumlade han, i det han ref sig på näsan:

— Hm, om han sluter till ögonen, så bevisar det bara, att han icke är död.

Men som, i trots af hans materialism, hans knän sviktade något mer än skäligt var, satte han sig eller snarare dignade ned och befann sig ansikte mot ansikte med liket.

— Jag har någonstädes läst, tänkte han, att efter döden försiggå vissa rörelsefenomen, som endast antyda ett hopsjunkande af materien eller med andra ord en början till förgängelse. Satans karl! Skall han också efter döden bry oss! Ja, på min ära, ögonen äro ej allenast slutna, utan blekheten har äfven ökats. För öfrigt finns ett säkert medel att få veta, om han är död eller ej, och det är att ränna min värja en fot djupt in uti hans mage; om han då inte rör sig, är han bestämdt död.

Plötsligt öppnades Monsoreaus ögon ånyo. Remy reste sig, som biten af en orm, och hans panna betäcktes af kallsvett.

— Han är ej död, mumlade Remy. Ja, nu stå vi där vackert!

En flyktig tanke for genom den unge mannens hufvud.

— Han lefver, tänkte han, det är sant, men om jag dödar honom, så är han död.

Härvid betraktade han Monsoreau, som å sin sida såg på honom med en så förfärad blick, som om han i Remys själ kunde läsa dennes afsikt.

— Fy då, mumlade Remy för sig själf; fy, en så hisklig tanke! Gud är mitt vittne, att, om han stode här framför mig och svängde sin värja, skulle jag af godt hjärta döda honom. Men i det tillstånd han nu är, vore det mer än ett brott, det vore ett nidingsverk.

— Hjälp, mumlade Monsoreau, hjälp, jag dör!

— Mitt läge är verkligen kinkigt, tänkte Remy. Jag är läkare; följaktligen är det min skyldighet att bistå min lidande nästa. Jag vill således glömma, att jag är Bussys vän, och jag vill uppfylla min plikt som läkare.

— Hjälp! upprepade den sårade.

— Ni skall så få, svarade Remy.

— Skaffa mig en präst, en läkare!

— Läkaren är redan funnen, och kanske skall han göra prästen öfverflödig.

— Haudouin! stammade Monsoreau, som igenkände Remy; genom hvilken händelse...?

Som man ser, var Monsoreau sin karaktär trogen; i själfva dödsångesten var han misstrogen.

Remy insåg hela vikten af denna fråga. Denna skog var ej en banad väg, och man kom ej dit utan att ha något där att göra. Frågan var således naturlig.

— Hvarför har ni kommit hit? frågade ännu en gång Monsoreau, åt hvilken misstanken åter gifvit styrka.

— För tusan! Emedan jag mötte herr de Saint-Luc ett stycke härifrån, och han sade: Skynda er till skogen; nära parken finner ni en död människa.

— Död! upprepade Monsoreau.

— Ja, han trodde det, sade Remy. Man kan inte bli ond på honom för det; då skyndade jag hit och fann er.

— Säg mig nu... ni talar till en man; frukta således ej att säga mig sanningen.., säg mig nu: är jag dödligt sårad?

— Ni frågar mycket, ni! Emellertid vill jag försöka att svara er.

Som vi funnit, hade läkarens samvetsgrannhet segrat öfver vännens tillgifvenhet. Med största försiktighet blottade således Remy den sårades bröst.

Värjan hade inträngt i högra sidan af bröstet, emellan sjätte och sjunde refbenet.

— Hm! sade Remy, känner ni mycken smärta?

— Inte i bröstet, men i ryggen.

— I hvilken del af ryggen gör det ondt?

— Under skulderbladet.

— Stålet måtte ha träffat ett ben, sade Remy; däraf kommer smärtan.

Han synade nu det ställe, där grefven sagt sig känna den värsta plågan.

— Nej, sade han, nej, jag bedrog mig; stålet har inte träffat något ben; det har obehindradt gått både in och ut. Ah, ett så vackert värjstyng, herr grefve! Det är verkligen ett nöje att sköta patienter, som grefve de Saint-Luc sårat; ni är stucken så, att dagern skiner tvärs igenom er, min bäste grefve.

I detta ögonblick fuktades den sårades läppar af en rödaktig fradga, och han svimmade. Remy uppdrog hastigt ur sin ficka en lancett; därefter slet han en remsa af den sårades skjorta och band om hans arm. Låt se, sade han; om blodet rinner, så kan det på min ära hända, att fru Diana inte blir änka. Men om det inte rinner... Aj, aj! Det rinner, min själ! Förlåtelse, grefve de Bussy, förlåtelse! Men läkaren går framför allt.

Sedan blodet, så till sägandes, ett ögonblick tvekat, började det att frusta ut ur ådern; med det samma andades patienten och öppnade ögonen.

— Ha, stammade han, jag trodde, att allt var förbi!

— Nej, inte ännu, min bäste grefve; det är till och med möjligt...

— Att jag slipper undan?

— Ja. Låt oss först förbinda såret. Vänta, rör er inte; ser ni, naturen sköter er i detta ögonblick invärtes, liksom jag sköter er utvärtes. Jag lägger på ett förband och låter blodet rinna; naturen hejdar och lefrar det. Ack, herr grefve, naturen är en stor läkare. Blodstörtningen är re-

dan hämmad, som ni ser. Godt, det är bra, eller snarare illa.

— Huru, illa?

— Det är nog mycket bra för er, men det är ändock illa. Jag vet väl, hvad jag menar, jag. Min bäste grefve, jag fruktar, att jag har den lyckan att läka er.

— Huru, ni fruktar?

— Ja.

— Ni tror då, att jag kommer mig...

— Tyvärr!

— Ni är en besynnerlig läkare, herr Remy.

— Hvad gör det er, blott jag räddar er?

Då Remy hade stillat blodet, steg han upp.

— Öfverger ni mig nu? stammade grefven.

— Ack, ni talar för mycket, min bäste grefve; för mycket tal är skadligt... Men jag borde snarare råda honom att skrika.

— Jag förstår er ej.

— Lyckligtvis. Se så, nu är ni förbunden. Jag går nu till slottet för att skaffa er hjälp.

— Hur skall jag förhålla mig under tiden?

— Håll er stilla, håll er bara stilla; andas sakta, försök inte att hosta. Vi skola akta oss för att sätta blodet i rörelse. Hvilket är närmaste stället härintill?

— Slottet Méridor.

— Och vägen dit? frågade Remy, som låtsade den fullkomligaste okunnighet.

— Hoppa antingen öfver muren, så kommer ni in i parken, eller följ muren åt, så kommer ni till gallerporten.

— Godt, jag skyndar dit.

— Tack, ädelmodige man! hviskade Monsoreau.

— Om du verkligen visste, hur ädelmodig jag är, mumlade Remy, så skulle du tacka mig ännu mer.

Han steg till häst och galopperade till slottet. Inom fem minuter ankom han till Méridor, hvars samtliga invånare voro i rörelse för att på alla håll söka sin husbondes lik; ty Saint-Luc hade, för att hinna undan, uppgifvit orätt ställe.

Remy slog ned som en meteor midt ibland dem och förde dem med sig. Han visade så mycken ifver, då han anbefallde dem försiktighet, att fru de Monsoreau ej kunde låta bli att se på honom med förvåning. En oredig tanke ge-

somfor hennes hufvud och fördunklade ett ögnblick denna själs änglalika renhet.

— Ack, jag trdde, att han var Bussys vän, mumlade hon, då Remy aflägsnade sig och medförde en bår och linneskaf, med ett ord allt, som för tillfället var nödvändigt.

30.

Hertigens sorgbesök.

Så snart samtalet mellan hertigen af Anjou och hans mor var slutadt, skyndade den förre att söka upp Bussy för att underrätta sig om orsaken till den högeligen oväntade förändringen i hans tänkesätt.

Bussy, som gått in i sina rum, mottog småleende prinsen.

— Huru! sade han; ers höghet värdigas komma till mig?

— Ja, sade hertigen; jag kommer för att begära en förklaring af dig. Du uppmanar mig att från hufvud till fot väpna mig mot min mors ränker och att tappert uthärda anfallet; jag gör så, men när striden är som hetast, när jag skickligt parerat alla mot mig riktade hugg, så kommer du och säger: tag af er harnesket.

— Jag gaf er alla dessa råd, nådig herre, emedan jag var okunnig om, i hvad ändamål drottning Katarina var hitkommen; men nu, då jag ser, att hon kommit hit till ers höghets ära och lycka...

— Huru! Till min ära och lycka! Hvad menar du med det?

— Jo, hvad är det väl ers höghet vill? Besegra sina fiender, är det ej så? Ty jag tänker icke jag som vissa andra, att ni drömmer om att bli konung af Frankrike.

Hertigen sneglade på Bussy.

— Några skola kanske råda er därtill, fortfor den unge mannen, men dessa, tro mig, äro era värsta fiender. Äro de för envisa och ni ej vet, hur ni skall bli af med dem, så skicka dem till mig; jag skall öfvertyga dem, att de bedraga sig.

Hertigen gjorde en grimas.

— Dessutom, fortfor Bussy, tänk noga efter har ni

hundra tusen man och tio millioner livres, är ni allierad med främmande makter och, slutligen, skulle ni vilja draga i fält emot er herre och konung?

— Min herre och konung har ej tvekat att väpna sig mot mig.

— Ja, om ni ser saken från den sidan, så har ni rätt. Låt då utropa er, låt kröna er och antag titel af konung af Frankrike; jag önskar ingenting högre än att se er stiga, emedan, om ni stiger, så skall äfven jag stiga.

— Hvem talar om att bli konung af Frankrike? svarade hertigen sträft. Du framkastar där en fråga, som jag aldrig förelagt någon till lösning, ej ens mig själf.

— Nå, då är allt sagdt, nådig herre, och vi ha ej mer att tvista om, emedan vi äro ense i hufvudsaken.

— Vi äro ense, säger du?

— Ja, så tycks mig åtminstone. Låt således gifva er ett gardeskompani och femhundra tusen livres. Begär innan freden är underteckad, en krigsgärd af Anjou för att föra krig. Då ni en gång väl fått den, så behåller ni den; det förbinder er till ingenting. På detta sätt skola vi få folk, pengar, makt, och vi skola därmed kunna komma... Gud vet, hur långt!

— Men då jag kommit tillbaka till Paris, då de väl en gång åter fått mig i sitt våld, skola de göra narr af mig.

— Åh, nådig herre, nu tänker ni ej på, hvad ni säger. De göra narr af er! Har ni ej hört, hvad änkedrottningen tillbjuder er?

— Hon har tillbjudit mig mycket.

— Ja, jag förstår; det är det, som oroar er. Men bland annat har hon ju tillbjudit er ett gardeskompani, och detta kompani skulle ju få till chef herr de Bussy? Välan, mottag anbudet; utnämn Bussy till er kapten, Antraguet och Livarot till era löjtnanter och Ribeirac till er fänrik. Låt oss fyra utgöra denna hedersvakt; sedan få vi väl se om någon skall våga göra narr af er och ej hälsa på er då ni går förbi, vore det än själfve konungen.

— På min ära tror jag ej, att du har rätt, Bussy, jag skall fundera på saken. Men hvad var det du läste så uppmärksamt, då jag kom in?

— Ack jo, det var ett bref, som... som torde intressera er ännu mer än mig. Hvad tänkte jag på, som ej genast sade er det!

— Det är då en viktig nyhet?

— Ack ja, till och med en sorglig nyhet: grefve de Monsoreau är död.

— Hvad säger du? utropade hertigen häpen, men hade tillika svårt att dölja sin glädje. Monsoreau är död?

— Ja. Äro vi ej alla dödliga?

— Jo, men man dör ej så där plötsligt.

— Det kommer an på. Om man till exempel blir dödad.

— Han har då blifvit dödad?

— Det tyckes så.

— Af hvem då?

— Af Saint-Luc, med hvilken han råkat i tvist.

— Ack, den hedersmannen Saint-Luc!

— Åh, icke visste jag, att den hedersmannen Saint-Luc hörde till era vänner.

— Han är min brors vän, och i samma ögonblick vi ingå förlikning, bli min brors vänner också mina.

— Lika godt, nådig herre; jag är förtjust att se er i en sådan sinnesstämning.

— Och du är säker på, att det är sant?

— För tusan, så säker man kan vara. Se här en biljett från Saint-Luc själf, hvari han underrättar mig om saken, och emedan jag är lika misstrogen som ni, har jag sändt min läkare Remy för att närmare taga reda på alltsammans.

— Död! Monsoreau död! utropade hertigen; död! Ensam!

Detta ord undföll honom, liksom ordet hedersmannen Saint-Luc hade undfallit honom; båda dessa uttryck voro förfärligt oförställda.

— Han har ej dött ensam, svarade Bussy, emedan Saint-Luc dödat honom.

— Åh, jag vet väl, hvad jag menar, sade hertigen.

— Har ers höghet händelsevis uppdragit åt någon annan att döda honom?

— Nej, på min ära; än du?

— Åh, jag, nådig herre, är en alltför obetydlig person att åt andra uppdraga ett sådant arbete; jag är tvungen att göra det själf, om så behöfs.

— Ha! Monsoreau, Monsoreau! sade prinsen med ett förfärligt småleende.

— Hör på, nådig herre, man skulle kunna tro, att ni bar agg till den stackars grefven.

— Nej, det var du, som gjorde det.

— Ja, det är helt naturligt, att jag bar agg till honom, sade Bussy, rodnande mot sin vilja. Har han ej vållat, att jag af ers höghet led en grym förödmjukelse?

— Minns du det ännu?

— Åh nej, nådig herre, det har ni väl sett. Men ni, hvars tjänare, vän och slaf han var....

— Se så, se så, sade prinsen, i det han afbröt samtalet, som började bli brydsamt för honom; låt sadla hästarna, Bussy.

— Sadla hästarna? Hvart skall det bära af?

Till Méridor; jag vill göra mitt sorgbesök hos fru Diana. Dessutom har detta besök redan länge varit påtänkt, och jag vet ej, hur det kommit till, att det ej ännu blifvit af; men nu skall jag ej skjuta upp det längre. För tusan! Jag vet ej, hvaraf det kommer sig, men jag känner mig just fallen för att vara artig i dag.

— På min ära, sade Bussy för sig själf, nu, då Monsoreau är död, och jag ej mer behöfver frukta, att han säljer sin hustru åt hertigen, så må denne gärna återse henne; förföljer han henne, så skall jag nog försvara henne. Således, efter tillfälle erbjuder sig, så låt oss begagna oss däraf.

En fjärdedels timme senare syntes prinsen, åtföljd af Bussy och en talrik svit, styra kosan till Méridor.

Vid åsynen af denna präktiga ryttarskara skyndade slottets portvakt till vallgrafven för att få veta de främmandes namn.

— Hertigen af Anjou, ropade prinsen.

Genast fattade portvakten sitt horn och blåste en fanfar, som kallade alla husets tjänare till vindbryggan. Den gamle baronen syntes själf på tröskeln med sin slottsnyckel i handen.

— Det är otroligt, hvad Monsoreau är litet saknad, sade hertigen; se, Bussy, hur föga sorgsna alla dessa ansikten äro.

Ett fruntimmer visade sig nu på trappan.

— Ack, se där är den sköna Diana! utropade hertigen; ser du, Bussy, ser du?

— Visst ser jag henne, svarade den unge mannen; men, tillade han sakta, jag ser ej till Remy.

Diana kom verkligen ut men bakom henne följde en bår, och på denna hvilade, med ögon brinnade af feber och svartsjuka, grefve de Monsoreau. Han liknade snarare en indisk sultan i sin palankin än ett lik på sin dödssäng.

— Ah, hvad är detta! utropade hertigen, i det han vände sig till Bussy, som var hvitare än den näsduk, med hvars tillhjälp han sökte dölja sin sinnesrörelse.

— Lefve hertigen af Anjou! ropade Monsoreau, i det han med mycken ansträngning höjde sin hand.

— Sakta, sakta! sade en röst bakom honom, ni upprör blodet.

Det var Remy, som ända till slutet trogen sin roll som läkare anbefallde den sårade att vara försiktig.

Vid hofvet räcker ingen öfverraskning länge, åtminstone ej i ansiktsuttrycken: hertigen af Anjou förvandlade inom ett ögonblick sin häpnad till ett smålöje.

— Ack, min bäste grefve, utropade han, hvilken glad öfverraskning! Skulle ni kunna tro, att man sagt oss, det ni var död?

— Kom hit, min herre, sade den sårade, kom, att jag må kyssa er höghets hand. Gud ske lof! Jag har ej allenast undgått döden, utan hoppas äfven att länge få lefva för att varmare och trognare än någonsin tjäna ers höghet.

Bussy, som hvarken var furste eller äkta man, dessa tvenne ställningar i samhället, där förställning är så nödvändig, kände en kallsvett fukta sina tinningar; han vågade ej betrakta Diana; det skar honom i hjärtat att så nära se ägaren till denna skatt, som nu tvenne gånger gått honom ur händerna.

— Grefve de Bussy, sade Monsoreau, ni, som åtföljt hans höghet, mottag mina lifliga tacksägelser, ty det är nästan er jag har att tacka för lifvet.

— Huru! Mig? stammade Bussy, som trodde att grefven gäckades.

— Visserligen indirekt, det är sant; men min erkänsla är ej dess mindre lika stor, ty se här min räddare, fortfor han och visade på Remy, som förtviflad höjde sina händer mot himmeln och nu skulle velat dölja sig i jordens in-

älfvor, — det är honom mina vänner ha att tacka för, att jag ännu lefver.

Oaktadt de tecken, den arme doktorn gjorde honom, att han måtte hålla sig tyst, talade han dock med värme om de omsorger, den skicklighet och det nit, Haudoin ådagalagt.

Hertigen rynkade ögonbrynen, Bussy betraktade Remy med en förfärlig min. Den stackars läkaren, dold bakom Monsoreau, nöjde sig med att svara genom en åtbörd, som ville säga:

— Ack, det är icke mitt fel.

— För öfrigt, fortfor grefven, har jag hört, att Remy en dag funnit er döende, liksom han nu funnit mig. Det råder nu vänskap oss emellan; räkna på min tillgifvenhet, grefve de Bussy; då Monsoreau älskar någon, så älskar han af hela sitt hjärta; när han hatar så förhåller sig på samma sätt.

Bussy trodde sig märka, att grefvens flammande ögon härvid riktades på hertigen af Anjou.

Hertigen märkte ingenting.

Sedan han stigit af hästen, bjöd han armen åt Diana och sade: Värdigas, sköna grefvinna, mottaga oss i ert hus, hvilket vi trodde oss finna försänkt i sorg, men som fortfar att vara ett fridens och glädjens hem. Hvad er angår, Monsoreau, så hvila er, ni; hvila är nödvändig för en sårad.

— Nådig herre, sade grefven, det skall aldrig kunna sägas, att, så länge Monsoreau lefver, någon annan än han skall mottaga er i detta hus; mitt folk skall bära mig, och öfverallt hvart ni går, skall jag följa er.

Man skulle kunnat tro, att hertigen anat grefvens verkliga tanke, ty han släppte genast Dianas hand.

— Gå till henne, hviskade Remy i Bussys öra.

Bussy nalkades Diana, och Monsoreau smålog emot dem; Bussy fattade Dianas hand, och Monsoreau smålog likafullt.

— Det har föregått en stor förändring, grefve, sade Diana halfhögt.

— Ack! mumlade Bussy, hvarför är den ej ännu större!

31.

Obehaget af för breda bärstolar och för trånga dörrar.

Bussy lämnade ej ett ögonblick Diana; Monsoreaus välvilliga leende tillät honom en frihet, den han väl aktade sig för att lämna obegagnad.

— Ack, sade han till henne, jag är i sanning den beklagansvärdaste människa! Vid underrättelsen om grefvens död rådde jag prinsen att återvända till Paris och att ingå förlikning med sin bror; han har samtyckt, och nu stannar ni kvar i Anjou, Diana.

— Ack, Ludvig, svarade den unga kvinnan, i det hon ömt tryckte Bussys hand, hur kan ni säga, att vi äro olyckliga? Så många härliga dagar, så mycken oskattbar sällhet, vid hvars minne mitt hjärta bäfvar, ni glömmer då allt detta?

— Jag glömmer ingenting, Diana; tvärtom, jag minnes allt för väl; detta är skälet, hvarför jag finner mig så beklagansvärd, då jag förlorar all denna sällhet. Kan ni ej fatta, hvad jag skall lida, om jag måste återvända till Paris, på hundra mils afstånd från er! Mitt hjärta brister vid denna tanke, Diana.

Diana såg på Bussy; hans blick uttryckte så mycken smärta, att hon sänkte sitt hufvud och föll i djupa tankar.

— Välan, sade hon plötsligt, ni skall resa till Paris, men jag också.

— Huru! Skulle ni lämna Monsoreau?

— Om jag också lämnar honom, så lämnar han icke mig; nej, tro mig, Ludvig, det är bättre, att han följer med.

— Sårad, sjuk, som han är? Omöjligt!

— Han följer med, säger jag.

Hon gick nu fram till prinsen. Monsoreau rynkade genast pannan.

— Man påstår, sade hon med ett förtjusande småleende, att ers höghet är blomsterälskare. Kom, jag vill visa ers höghet de vackraste blommor i hela Anjou.

Frans bjöd henne artigt handen.

— Hvart för du hans höghet? frågade Monsoreau oroligt.

— Till drifhuset.

— Jaså. Bär mig också dit, sade Monsoreau.

— På min ära tror jag ej nu, att jag gjorde väl i att ej döda honom, tänkte Remy. Gud ske lof! Han skall nog döda sig själf.

— Låt herr de Monsoreau ej ana, att ni lämnar Anjou, och jag åtager mig det öfriga, sade Diana sakta till Bussy.

Bussy gick nu fram till prinsen, medan Monsoreaus bärstol tog af bakom en häck.

— Nådig herre, sade Bussy, var framför allt försiktig; låt Monsoreau ej veta, att vi äro på väg att ingå förlikning.

— Hvarför det?

— Emedan han skulle kunna underrätta änkedrottningen om våra planer för att skaffa sig henne till vän.

— Du har rätt, sade hertigen; du misstror då Monsoreau?

— Ja, vid Gud.

— Det gör jag också. Jag tror sannerligen, att han med afsikt låtsat vara död.

— Nej, minsann, han har nog fått ett ordentligt värjstyng; den där åsnan Remy, som hjälpt honom ur klämman, trodde själf ett ögonblick, att han var död. Själen måtte verkligen vara fastspikad i kroppen på den karlen.

Man hade nu ankommit till drifhuset. Diana smålog allt vänligare mot hertigen.

Prinsen gick först in, sedan Diana; Monsoreau ville följa efter, men då hans bärstol skulle föras in, märkte man, att det var omöjligt att få in den, emedan dörren var för trång. Monsoreau uppgaf ett rop af raseri. Diana gick in utan att bry sig om sin mans förtviflade åtbörder.

Bussy förstod nu Dianas afsikt. Han stannade kvar hos Monsoreau, i det han med lugn ton sade:

— Fåfängt, herr grefve; denna dörr är för trång, och ni kan inte komma in.

— Nådig herre, nådig herre, ropade Monsoreau efter prinsen; gå inte in i drifhuset, där finns utländska växter, som sprida en giftig doft, nådig herre!

Men Frans hörde ej; lycklig att känna Dianas hand

hvila i sin, inträdde han, trots sin vanliga försiktighet, i den grönskande labyrinten.

Bussy uppmanade Monsoreau att vara tålig, men trots detta inträffade hvad som var att befara: Monsoreau kunde icke uthärda all denna fysiska och moraliska smärta: han svimmade. Remy återtog nu sina rättigheter som läkare och befallde, att den sårade skulle föras tillbaka till sitt rum.

— Säg mig nu, sade Remy till Bussy, hvad jag skall göra?

— Hå, för tusan, fullfölj, hvad du så lyckligt börjat; stanna kvar hos honom och gör honom frisk.

Därefter underrättade han Diana om hennes mans tillstånd. Hon lämnade genast hertigen och skyndade till slottet.

— Ha vi lyckats? frågade Bussy, då hon gick förbi honom.

— Jag tror det, svarade hon; men far i alla fall ej härifrån, förrän ni träffat Gertrud.

Hertigen brydde sig ej om blommorna längre än Diana var i hans sällskap: så snart hon gått sin väg, ihågkom han genast grefvens förmaningar och lämnade hastigt drifhuset.

Under tiden hade Diana kommit in till sin man. Efter en stund öppnade grefven ögonen. Hans första rörelse var att häftigt söka resa sig upp; men som Remy förutsett detta, hade han fastbundit patienten vid sängen. Grefven uppgaf då ett vredgadt utrop; men när han såg sig omkring, blef han varse Diana vid sin hufvudgärd.

— Nå det var bra, sade han. Vi skola redan i afton resa till Paris.

Remy började motsäga honom; men Monsoreau låtsade ej höra honom.

— Kan ni tänka på något sådant, ni, som är sårad? sade Diana med sitt vanliga lugn.

— Jag frågar ej efter mitt sår; hellre dö än lida så här. Skulle jag än dö på landsvägen, skola vi likväl resa i afton.

— Välan, som ni behagar.

— Ja, det är min önskan; gör dig således färdig till resan, jag ber.

— Jag är snart färdig, men kan jag få veta, af hvad orsak ni fattat detta hastiga beslut?

— Det skall jag säga er, då ni ej mer har några blommor att visa prinsen, eller då jag låtit göra så tillräckligt stora dörrar, att min bärstol kan komma in öfverallt.

Diana blott böjde hufvudet till svar.

— Men, fru grefvinnan... invände Remy.

— Grefven vill det, svarade Diana, och min plikt är att lyda.

Remy trodde sig på ett tecken af Diana märka, att han borde hålla inne med sina invändningar. Han teg således, men mumlade för sig själf: de taga lifvet af honom, och sedan påstår man, att det är läkarens fel.

Under tiden beredde sig hertigen af Anjou att lämna Méridor.

Gertrud kom nu med hälsning från Diana, att denna måste stanna hos grefven och ej kunde ha den äran att säga prinsen farväl. Därefter fick hon tilfälle att hviska till Bussy, att Diana skulle resa samma afton.

Hertigen och hans svit begåfvo sig på väg.

Frans hade underliga nycker. Om Diana visat sig kallsinnig mot honom, skulle hon sårat honom, kanske påskyndat hans resa från Angers; nu, däremot, hade hon varit vänlig, och hennes leende var en lockelse för honom att kvarstanna. Som han dessutom var okunnig om Monsoreaus beslut, upphörde han ej under hela vägen att tänka på den fara, för hvilken han utsatte sig, om han allt för lätt gåfve vika för änkedrottningens önskningar.

Bussy hade förutsett detta och räknade ganska mycket på en dylik nyck af hertigen.

— Bussy, sade Frans, det är kanske ej klokt af mig att för hastigt gifva vika för min mors skäl.

— Ni har rätt; hon inbillar sig nog ändå vara det bästa politiska hufvud i landet.

— Däremot förstår du, om jag begär åtta dagars betänketid, eller, rättare, drar ut saken en åtta dagar, under hvilka man kunde ställa till fester och inbjuda adeln, så kunde hon få se, hur starka vi äro.

— Klokt resoneradt, nådig herre.

— Jag stannar kvar här i åtta dagar, sade hertigen, under tiden skall jag nog kunna förmå min mor till flera eftergifter, var säker på det.

— Det är rätt, nådig herre; aftvinga henne allt hvad ni kan, men laga likväl så, att era affärer ej måtte förlora i stället för att vinna på detta uppskof; konungen, till exempel, som känner era planer, kan bli förargad, ty han är ganska retlig.

— Du har rätt; jag borde skicka något sändebud till min bror, som kunde underrätta honom om min återkomst: detta skulle just förskaffa mig de åtta dagar jag behöfver.

— Ja, men detta sändebud löper stor fara, invände Bussy.

Hertigen af Anjou log med sitt falska leende.

— I fall jag ändrar beslut, menar du? sade han.

— Ja, i trots af det löfte, ni gifvit er bror, skulle ni nog göra det, om ni ansåge ert intresse så fordra, eller hur?

— Kanske.

— Rätt bra! Och då sättes er ambassadör på Bastiljen.

— Vi skola ej underrätta honom om ändamålet med hans afsändande, utan lämna honom ett bref.

— Gif honom tvärtom ej något bref, utan underrätta honom om faran.

— Men då vill ingen åtaga sig saken.

— Åh, hur kan ni tro det?

— Känner ni någon, som skulle vilja åtaga sig den?

— Ja, jag känner en: jag själf.

— Du?

— Ja, just jag; jag tycker om kinkiga underhandlingar.

Bussy, min vän Bussy, utropade hertigen, om du åtager dig denna, så kan du räkna på min eviga erkänsla.

Bussy smålog, ty han kände måttet af hans höghets erkänsla. Hertigen trodde, att han tvekade.

— Jag ger dig tio tusen écus till resan, tillade han.

— Åh, nådig herre, kunna väl sådana tjänster betalas?

— Du reser således till Paris?

— Ja, redan i afton, om ni så vill, nådig herre.

— Min käcke Bussy, du samtycker då verkligen?

— Ack, för att göra er en tjänst, nådig herre, vet ni väl, att jag skulle kunna gå i elden. Ni för under tiden ett lustigt lif här; skaffa mig, om ni kan, af änkedrottningen ett godt abbotsstift.

— Jag funderar redan därpå, min vän.

Bussy var utom sig af glädje. Han stod i begrepp att afresa, så snart han från Méridor finge signal till uppbrott.

Signalen lät vänta på sig ända till följande morgon. Efter den sinnesrörelse Monsoreau erfarit, hade han känt sig så svag, att han själf ansett sig behöfva denna natt för att hvila ut.

Först omkring klockan sju på morgonen underrättades Bussy, att grefven, trots den gamle baronens böner och Remys förmaningar, begifvit sig af till Paris i en bärstol, som eskorterades af Diana, Remy och Gertrud till häst. Bussy tog genast samma väg.

32.

Saint-Luc återkommer till hofvet.

Så stort förtroende konungen än hyste för den budbärerska, han afsändt till Anjou, tänkte han likväl efter Katarinas afresa på ingenting annat än att rusta sig mot sin brors befarade anfall.

Jämte Chicot uppgjorde han proskriptionslistor, på hvilka man i alfabetisk ordning uppskref namnen på alla dem, som ej visat sig nitiska för konungens sak. Dessa listor blefvo för hvarje dag allt längre, och mer än en gång om dagen uppskref konungen Saint-Luc's namn. För öfrigt underblåstes hans vrede mot den forne favoriten ganska mycket genom hofskvaller äfvensom genom Saint-Luc's flykt till Anjou, ty då han flydde till Méridor, kunde man ju lätt anse honom ha varit hertigens förbud till Angers.

En afton, då konungen superade med drottningen, hvars sällskap han vid hvarje politisk fara ifrigare än eljest sökte, inträdde Chicot.

— Uff! pustade han.

— Hvad står på? frågade konungen.

— Herr Saint-Luc är här.

— Saint-Luc? — Kungen reste sig från bordet.

— Ursäkta, sade han till drottningen, det är statssaker, som ej kunna intressera ers majestät.

Drottningen ville stiga upp från bordet för att lämna sin gemål ensam.

— Nej, madame, sade Henrik, stanna kvar, om ni behagar; jag går in i mitt kabinett.

— Ack, sire, sade drottningen med det ömma deltagande, hon ständigt visade sin otacksamma make, vredgas ej, jag ber!

— Gud gifve, att jag sluppe det! svarade Henrik utan att märka den försmädliga min, som lekte kring Chicots mun.

Då Henrik och Chicot kommit ut ur rummet, utbrast kungen: hvad har han här att göra, den förrädaren?

— Hvem vet? sade Chicot.

— Jag är säker på, att han kommer som min brors ambassadör, ty så går det till vid alla uppror; de likna grumligt vatten, hvari vederbörande fiska åt sig allehanda fördelar. Han har säkert vädrat uppror och har däraf gjort sig ett skyddsbref för att komma och skymfa mig.

— Hvem vet? sade Chicot åter.

— Vidare, fortfor Henrik, under det han med osäkra steg, hvilka röjde hans sinnesrörelse, gick genom galleriet, — vidare kan det hända, att han kommer för att af mig återfordra sina egendomar, hvilkas afkastning jag behållit. Detta är kanske litet orätt af mig, då jag, noga räknadt, icke kan påbörda honom något bestämdt brott.

— Hvem vet? upprepade Chicot.

— Du retar mig verkligen med ditt eviga: hvem vet? utbrast Henrik.

— Nå, tror du då kanske, att du är så fasligt rolig med dina eviga frågor?

— Men man brukar åtminstone svara någonting.

— Hvad vill du jag skall svara? Det är just du, som retar mig med dina dumma inbillningar.

— Herr Chicot..

— Herr Henrik..

— Chicot, min vän, du ser min oro, och ändock grälar du på mig.

— Lägg då bort den där oron.

— Men alla människor bedraga mig.

— Hvem vet? Hvem vet?

I Henriks kabinett hade vid den sällsamma nyheten om Saint-Lucs återkomst kungens förtrogne samlat sig. Saint-Luc stod där helt lugn midt ibland sina fiender. Besynnerligast af allt var, att han medfört sin hustru och anvisat henne en plats på en taburett. Han själf spatserade

fram och åter, med handen på värjfästet, och besvarade med trotsiga ögonkast de nyfikna och oförskämda blickar, som fästes på honom.

Allas väntan var på det högsta spänd, då konungen visade sig. Han inträdde, upptagen af att i tankarna rota upp sig själf. Chicot, som följde honom, hade antagit det lugna och värdiga utseende, konungen af Frankrike nu bort hafva.

— Ni här, min herre? utropade konungen genast.

— Ja, sire, svarade vördnadsfullt Saint-Luc.

— Sannerligen, er närvaro i Louvren förvånar mig på det allra högsta.

Vid detta plumpa uttryck uppstod en dödstystnad omkring monarken och hans f. d. favorit. Saint-Luc var den förste, som bröt tystnaden; med sin vanliga takt och utan den ringaste förlägenhet sade han:

— Sire, jag å min sida är endast förvånad öfver en sak, och det är, att ers majestät under närvarande förhållanden ej väntat att se mig här.

— Hvad vill det säga, min herre? frågade Henrik med sann kunglig stolthet.

— Ers majestät är utsatt för fara.

— Fara! utropade hofmännen om hvarandra.

— Ja, mina herrar, en stor, en hotande fara; en fara, i hvilken konungen har behof af alla dem, som äro honom tillgifna; och öfvertygad om, att vid en fara, sådan som den jag nu antyder, ingens bistånd är öfverflödigt, kommer jag att inför min konungs fötter nedlägga mitt underdåniga anbud att tjäna honom.

— Aha! sade Chicot; ser du nu, min son, att jag hade rätt i att säga: hvem vet?

Henrik III svarade ej genast: han blickade på de kringstående, hvilkas anletsdrag uttryckte både gäckeri och förvåning; men tillika märkte Henrik snart, att äfven afundsjukan hade sin del i deras hotande miner och åtbörder. Emellertid ville han ej alltför hastigt gifva med sig.

— Min herre, yttrade han således, ni har endast gjort er plikt, ty det tillkommer er att tjäna oss.

— Detta tillkommer alla konungens undersåtar, sire; men i våra tider finnas många, som glömma att betala sina skulder. Jag, sire, kommer dock att betala min, och skall

tar mig lycklig, om ers majestät städse vill räkna mig bland sina gäldenärer.

Afväpnad genom denna ödmjukhet, gick konungen ett steg närmare Saint-Luc.

— Således återkommer ni af ingen annan orsak än den, ni säger, och utan uppdrag och lejdebref?

— Sire, svarade lifligt Saint-Luc, som af den ton, hvarmed konungen tilltalade honom, fann, att hans monark ej mer hyste hvarken vrede eller misstroende till honom, — jag återkommer helt enkelt af den orsak jag sagt, och ers majestät kan genast låta kasta mig i Bastiljen och skjuta mig; men åtminstone har jag gjordt min plikt. Sire, Anjou är i uppror, Touraine är på väg därtill, och Guyenne håller sig färdigt att räcka dem handen. Hertigen af Anjou uppviglar hela västra och södra Frankrike.

— Därtill har han väl god hjälp, kan jag tro, utropade konungen.

— Sire, svarade Saint-Luc, som förstod Henriks mening, hvarken råd eller föreställningar kunna hejda hertigen, och grefve de Bussy, så beslutsam han än är, förmår ej att lugna den fruktan, ers majestät inger sin bror.

— Ja så, sade Henrik, leende i mjugg, den rebellen darrar då?

Chicot knuffade med armbågen till konungen och sade:

— Maka åt dig, Henrik, så att jag får gå och ge herr de Saint-Luc ett handslag.

Detta afgjorde konungens beslut. Han gick fram till sin forne vän, lade handen på hans axel och sade:

— Var välkommen, Saint-Luc!

— Ack, sire, utropade Saint-Luc, i det han kysste konungens hand, jag igenkänner då ändtligen min älskade herre!

— Ja, men jag igenkänner ej dig, svarade konungen, ty du har magrat förskräckligt, min stackars Saint-Luc.

Vid dessa ord lät en kvinnlig stämma höra sig och yttrade:

— Sire! Det är af sorg öfver att ha misshagat ers majestät.

Ehuru denna röst var mild och vördnadsfull, spratt Henrik likväl till därvid.

— Fru de Saint-Luc! mumlade han.

Jeanne kastade sig för hans fötter.

— Stig upp, min fru, sade konungen; jag värderar alla, som bära namnet Saint-Luc.

Jeanne fattade konungens hand och förde den till sina läppar; men Henrik drog den hastigt tillbaka.

— Gå och omvänd konungen, sade Chicot till den unga frun; ni är, vid Gud! tillräckligt vacker att kunna det.

Men Henrik vände Jeanne ryggen, lade sin arm kring Saint-Luc's hals och gick med honom till sina rum.

— Se så, Saint-Luc, freden är nu afslutad, sade Henrik.

— Säg, snarare, sire, att nåden är beviljad, svarade Saint-Luc.

— Min fru, sade Chicot till den förlägna Jeanne, en god hustru bör ej öfvergifva sin man .. synnerligast, då han löper fara.

Härvid sköt han sakta Jeanne efter konungen och Saint-Luc.

33.

Gorenflot.

Både Gorenflot och Panurge njuta för ögonblicket af all den välmåga, en åsna och en munk någonsin kunnat drömma sig. Genoveverbröderna ägna all möjlig omsorg åt sin märkvärdiga kamrat, och de tjänande bröderna göda Panurge för att därigenom visa dess herre ära.

Klostrets kök utsänder städse sina lockande ångor, bourgognevin af prima sort strömmar i pokalerna. Kommer en missionär, som rest i aflägsna länder, kommer från påfven en legat med aflat å hans helighets vägnar, då visar man dem broder Gorenflot, detta mönster både för den predikande och den stridande kyrkan; man visar dem Gorenflot i hela hans härlighet, d. v. s. midt under en måltid, då han som bäst är sysselsatt med att förpläga sin heliga lekamen; man har enkom urholkat ett bord för Gorenflots heliga mage, och man yfves af ädel stolthet, då man visar, hur broder Gorenflot ensam förtär åtta gånger så mycket som klostrets mest storätande bröder. Och då den nykomne fromt beundrat detta underverk, säger priorn med sammanknäppta händer och mot höjden lyfta ögon:

— Hvilken beundransvärd natur! Broder Gorenflot tycker

om ett godt bord och är ändå ett mönster af vältalighet; ni ser, hur han kan äta. Ack! om ni hade hört det tal, han höll en viss natt, ett tal, hvari han erbjöd sig till offer för trons seger! Tala kan han som den helige Chrysostomus, och sluka kan han som Gargantua.

Ibland försjunker Gorenflot midt under sin måltid i djupt grubbleri. Då sprider sig det ryktet, att den värde brodern är försjunken i andligt begrundande, och förgudningen ökas.

Med vördnad aflägsna sig alla. Priorn ensam afvaktar det ögonblick, då broder Gorenflot gifver något tecken till uppvaknande, och fattar då vänligt hans hand; Gorenflot lyfter upp hufvudet och betraktar priorn med en slö blick.

— Han återkommer från en annan värld! tänker priorn och frågar vördnadsfullt:

— Hvad tänkte ni på, min broder?

— Jo, jag tänkte på en predikan.

— I samma anda som det tal, ni höll den där natten?

Hvarje gång Gorenflot hör detta tal nämnas, säger han suckande:

— Ja, i samma anda. Ack, hvilken olycka, att jag ej kom att nedskrifva det!

— En sådan man som ni, behöfver han väl skrifva? Nej, han talar af ingifvelse; han blott öppnar munnen, och Guds ord flyter från hans läppar.

Gorenflot, som efter hand inser sin ställning och finner sig nödsakad att gå vidare, öfvertänker en predikan, som skall ställa honom i bredd med alla tiders störste vältalare.

Ibland går den värde munken, liksom drifven af en osynlig makt, rakt ned till stallet, ditkommen betraktar han vänskapsfullt Panurge, som skriar af glädje, och då han läger sin hand på åsnans rygg och hans tjocka fingrar försvinna i det släta håret, är det mer än glädje Panurge erfar, det är känsla af sällhet.

Priorn, som jämte ett par af bröderna alltid åtföljer honom på dessa besök, säger stundom till honom:

— Ni arbetar för mycket, min broder; detta gör er betryckt, och ni smeker så ofta er åsna; skulle lusten för resor åter ha fattat er?

— Ack! svarar Gorenflot med en suck.

Saken är den, att Gorenflot, som i början ansåg sin för-

visning från klostret som en förfärlig olycka, under denna förvisning upptäckte glädjeämnen och njutningar, dem endast friheten förmår skänka. Midt under sin nuvarande lycka gnages han af en mask, som heter begäret efter frihet.

— Ack, säger bīygt en ung man, som observerat Gorenflots ansiktsuttryck, jag tror, vördige prior, att ni har rätt, och att klosterlifvet tröttar vår broder.

— Inte just det, svarade Gorenflot, men jag känner, att jag är född för ett stormigare lefnadssätt — för politik och predikningar.

Då Gorenflot uttalar dessa ord, lifvas hans blick: han tänker på Chicots äggkakor, på mäster Claude Bonhomets vin, på salen i värdshuset Ymnighetshornet.

En dag sade priorn till honom:

— Älskade broder, ingen bör motarbeta sin kallelse, och er kallelse är att kämpa för kyrkan; gå då att verkställa det uppdrag Herren anförtrott er!

— Men, invände Gorenflot, på det jag må kunna insamla allmosor, behöfver jag också till en början själf litet penningar.

Priorn skyndade sig att hämta en stor börs; broder Gorenflot tog en hop guldmynt och lät dem glida ned i fickan på sin kåpa.

— Ni har säkert uttänkt en text, älskade broder? frågade priorn. Anförtro mig den.

— Gärna: slagan, som slår kornet, slår också sig själf.

— O, härligt, sublimt! utropade priorn. Gack, nu, min son, och vandra på Herrens vägar.

Gorenflot satte sig upp på Panurge och lämnade klostret. Det var samma dag Saint-Luc ankommit till Paris.

Om en stund stannade plötsligt åsnan, emedan en kraftig hand slagit ned på hennes länd.

— Hvem är det? frågade Gorenflot häpen.

— God vän, svarade en röst, som munken trodde sig igenkänna.

Gorenflot hade stor lust att vända sig om; men han hade litet svårt att hålla balansen.

— Hvad önskar ni? återtog han.

— Att ni är så god och säger mig vägen till Ymnighetshornet.

— Nå, för tusan! utbrast Gorenflot, det är ju herr Chicot i egen person!

— Riktigt! Jag ämnade mig just till klostret för att träffa er, min hedervärde broder, då jag händelsevis fick se er komma ut därifrån, och jag har följt er en stund. Nu äro vi ensamma; god afton således, din munksjäl! Hur står det till? För fan, jag tror du magrat.

— Sannerligen tror jag ej, att ni däremot blifvit fet, herr Chicot.

— Åh, jag tror på det hela, att vi ömsesidigt smickra hvarandra.

— Men hvad är det då ni bär på, herr Chicot.

— Det är en hjortstek, som jag stulit af hans majestät, och som vi skola steka åt oss.

— Ack, min käre herr Chicot! Nå hvad har ni under den andra armen då?

— En flaska cypervin, som en konung skickat min konung.

— Nej, hör på bara! ropade den hänryckte munken.

34.

. . . . .

För en väl beriden ryttare är det ej allenast lätt att upphinna folk, som färdas till fots, utan han äfventyrar till och med att få försprång; detta var ock hvad som hände Bussy.

Man var nu i slutet af maj månad, och hettan var ganska stark, hvarför också Monsoreau befallde, att de skulle göra halt i en liten skog vid vägen. Under tiden passerade Bussy förbi.

Som man lätt kan föreställa sig, hade han ej försummat att underrätta sig af dem, han mötte, huruvida de sett till några ryttare och en af bönder buren bärstol. Ända till byn Durtal hade han erhållit de mest tillfredsställande upplysningar, hvarför han, i öfvertygelse, att Diana färdades framför honom, satte sin häst i traf och emellanåt på höjden af någon backe reste sig i stigbyglarna för att söka upptäcka sällskapet. Men emot all förväntan slutade

upplysningarna med ens; de resande, han mötte, hade ej sett till ifrågavarande personer, och då han hunnit till de första husen af byn la Flèche, blef han öfvertygad, att han, i stället för att vara efter, hade fått försprång.

Han påminde sig nu ungskogen vid vägen och förstod, hvarför hans häst gnäggat just då.

Han tog i ögonblicket sitt parti, stannade vid byns eländigaste krog, slog sig ned vid ett fönster och gömde sig bakom det skynke, som skulle utgöra gardin. Hvad som förmått Bussy att välja detta kyffe var, att det låg midt emot det förnämsta värdshuset, där han förmodade Monsoreau skulle komma att göra halt.

Bussy hade gissat rätt; frampå eftermiddagen anlände sällskapet.

De resande gingo in i värdshuset, sist Diana, som, efter hvad Bussy tyckte, blickade oroligt omkring sig. Hans första tanke var att visa sig för henne, men han hade nog själfbehärskning att draga sig tillbaka.

Aftonen kom. Bussy hoppades, att Remy skulle gå ut eller Diana visa sig vid något fönster; han insvepte sig således i sin kappa och posterade sig på gatan.

På detta sätt väntade han ända till klockan nio; då infunno sig åtta karlar vid porten; fyra af dem inträdde.

— Ah, tänkte Bussy, skulle de möjligtvis ämna resa under natten? Det vore en förträfflig idé af Monsoreau.

Mycket riktigt! Tåget satte sig åter i gång.

Diana såg sig ånyo uppmärksamt omkring; men grefven ropade på henne, och hon nödgades gå fram till hans bärstol.

De fyra personer, hvilka skulle aflösa de bärande, tände facklor och gingo två på hvar sin sida om tåget.

Bussy steg äfven till häst. Denna gång behöfde han ej frukta att taga miste om vägen eller att förlora tåget ur sikte; ty facklorna vägledde honom förträffligt.

Monsoreau lät ej Diana ett ögonblick aflägsna sig. Han samtalade med henne eller snarare bannade henne. Besöket i drifhuset tjänade till text för oändliga kommentarier och en mängd bittra frågor.

Tåget färdades sålunda framåt, då Bussy, för att gifva sin närvaro tillkänna, plötsligt hvisslade i en silfverpipa, på samma sätt som han hemma brukade kalla på sina tjänare.

Remy igenkände genast denna hvissling. Diana darrade och såg på den unge mannen, som jakande böjde hufvudet, hvarefter han närmade sig henne och hviskade:

— Det är han.

— Hvad är det fråga om? ropade Monsoreau; hvem talar er till, madame?

— Till mig? Ingen.

— Jo visst; jag såg skuggan af en person, som nalkades er, och jag hörde en röst.

Denna röst var herr Remys; är ni också svartsjuk på honom?

— Nej; men jag tycker om att höra talas högt; det förströr mig.

— Det finns likväl saker, hvilka ej kunna sägas inför herr grefven, afbröt Gertrud, som ville komma sin matmor till hjälp; för det första, emedan man kan säga saker, som ej röra herr grefven, och för det andra kan man råka säga saker, som allt för mycket röra honom.

— Af hvad slag voro då de, som Remy anförtrodde grefvinnan?

— Af det slag, som alltför mycket röra herr grefven.

— Huru! utropade Monsoreau; säg genast, jag vill veta det.

— Jag sade, herr grefve, att om ni på detta sätt anstränger er, så är ni död, innan ni tillryggalagt tredjedelen af vägen.

Vid facklornas dystra sken kunde man se Monsoreau bli blek som ett lik.

— Han väntar er där borta, hviskade knappt hörbart Remy till Diana; håll något inne er häst, så hinner han er.

Remy hade talat så sakta, att Monsoreau endast hörde ett mummel; men han gjorde en ansträngning, vände hufvudet åt sidan och såg Diana bakom sig.

— En sådan rörelse till, herr grefve, sade Remy, och jag svarar ej för en blodstörtning.

Sedan någon tid hade Diana blifvit modig; hon vände om sin häst och inväntade Bussy. I detsamma steg Remy af, kastade tygeln åt Gertrud och skyndade fram till bärstolen för att sysselsätta patienten.

— Får jag känna på pulsen, sade han; jag slår vad, att herr grefven har feber.

Några sekunder därefter var Bussy vid Dianas sida. De

tvenne unga älskande behöfde ej tala för att förstå hvarandra; några ögonblick höllo de hvarandra omfamnade. Bussy var den, som först bröt tystnaden.

— Du reser, och jag följer dig.

— Ack, Ludvig, hvad mina dagar skola blifva sköna, mina nätter ljufva, om jag har det medvetandet, att du är mig nära!

— Men om dagen skall han ju se oss.

— Nej, du skall följa oss på långt håll, och endast jag, min Ludvig, skall se dig. Vid vägens krökning, på kullarnas höjd, skall plymen på din hatt, broderiet på din kappa, din fladdrande näsduk, allt skall tala till mig i ditt namn, allt skall säga, att du älskar mig. Må jag, då dagen sänkes, då skymningens töcken breder sig öfver fältet, blott se din kära skugga buga sig och sända en slängkyss, så skall jag anse mig lycklig, ja, säll!

— Tala, tala, älskade Diana; du kan ej ana, hur harmonisk din ljufva röst är.

— Och då vi färdas om natten ... hvilket ofta skall hända, ty Remy har sagt honom, att aftonsvalkan är välgörande för hans sår ... då vi färdas om natten, skall jag liksom nu hålla inne min häst då och då slutas i dina armar, och i ett ögonblick säga dig allt, hvad jag tänkt under dagens lopp.

— O, hvad jag älskar dig! hviskade Bussy.

— Ser du, återtog Diana, jag tror, att våra själar äro så innerligt förenade, att vi till och med skilda åt och utan att talas vid, utan att se hvarandra, äro lyckliga genom blotta medvetandet att vara hvarandra nära.

— Ack, ja! Men att se dig, att trycka dig i mina armar! O, Diana, Diana!

De tvenne älskande glömde hela världen.

I en hast skallade en röst, som kom dem bägge att spritta till, Diana af fruktan, Bussy af vrede.

— Diana, ropade denna röst, Diana, hvar är du? Svara! O, det är han, det är han! Jag hade glömt honom, mumlade Diana. O, ljufva dröm! Grymma dröm!

— Hör, sade Bussy, hör, Diana: vi äro nu förenade; säg ett ord och ingenting förmår rycka dig ifrån mig. Diana, låt oss fly. Hvem hindrar oss att fly? Se: framför oss världen, sällheten, friheten! Ett ord, och vi fly! Ett ord och, förlorad för honom, skall du evigt tillhöra mig.

Den unge manne höll henne härvid sakta kvar.

— Än min far? suckade Diana.

— Ja, men då han får veta, att jag älskar dig... hviskade Bussy.

— Ack! Betänk dock: en far!

— Välan, jag vill ej tvinga dig, älskade Diana. Befall, och jag lyder.

— Hör, sade Diana, i det hon utsträckte handen, vårt öde är där; låt oss vara starkare än den plågoande, som förföljer oss; frukta ingenting, du skall få se, om jag kan älska.

— Min Gud, vi måste då skiljas! mumlade Bussy.

— Grefvinna, grefvinna! ropade rösten. Svara, eller jag hoppar ur denna fördömda bärstol, skulle det än bli min död.

— Farväl! sade Diana, farväl! Han kunde göra, som han hotar, och då blefve det hans död.

— Du beklagar honom?

— Svartsjuke! hviskade Diana med ett tjusande smålöje.

Bussy släppte henne; inom ett par sekunder var hon vid bärstolen, där hon fann grefven till hälften afdånad.

— Stanna, ropade grefven, stanna!

— För tusan, sade Remy, stanna icke! Han är galen; om han vill döda sig, så må han det.

Bärstolen skred sålunda oupphörligt famåt, och Gertrud frågade okonstladt:

— Men hvem ropar då grefven på? Grefvinnan är ju här bredvid mig. Kom hit och svara själf, nådig fru; säkert yrar grefven.

Utan att säga ett ord inträdde nu Diana inom den af facklorna upplysta kretsen.

— Ah! utropade Monsoreau matt, hvar var ni då?

Hvar annars än bakom er?

— Var bredvid mig, var tätt bredvid mig; lämna mig ej.

Man anlände snart till det ställe, där man skulle göra ny halt; Monsoreau hvilade några timmar och ville sedan åter fortsätta resan. Han hade brådt, ej att komma till Paris, men att aflägsna sig från Angers.

Tid efter annan förnyades den scen, vi skildrat.

Remy tänkte då: må han dö af harm; läkarens ära är dock räddad.

Men Monsoreau dog ej; tvärtom, efter tio dagars förlopp anlände han till Paris, synbart förbättrad till hälsan.

Remy var bestämdt en skicklig man, långt skickligare än han önskat.

Under färden hade Diana genom sina ömhetsbetygelser mildrat Bussys stolthet, ja till och med förmått honom lofva att efter framkomsten inställa sig hos Monsoreau och söka den vänskap denne var så villig att skänka honom.

35.

Hertigens af Anjou sändebud.

Emellertid återkom hvarken Katarina eller hertigen af Anjou till Paris, och nyheten om en skarp söndring emellan de bägge bröderna vann med hvarje dag allt mer vikt och trovärdighet.

Favoriterna sade till konungen:

— Sire, er bror har fått dåliga råd.

Det var allt hvad man den tiden vågade säga åt en konung. Och som blott en enda person ägde vilja och förmåga att gifva Frans råd, så växte förbittringen mot Bussy oupphörligt.

En dag spreds den nyheten, att hertigen af Anjou sändt en ambassadör. Då denna nyhet hann till Louvren, blef där en allmän uppståndelse. Konungen bleknade af harm, och hofmännen blefvo naturligtvis alldeles gulbleka. De svuro på, att detta sändebud borde på det grymmaste mördas.

Som vanligt, började hofmännen därpå att feja sina värjor och öfva sig i fäktning.

Chicot lämnade både värja och dolk i slidan och föll i djupa tankar.

Då konungen märkte detta, frågade han honom, hvad han tänkte på.

— Sire, svarade Chicot efter moget öfvervägande, antingen skickar hertigen af Anjou ett sändebud, eller också skickar han det icke.

— Nå, det lönade visst mödan, att du tog en så betänksam min på dig för att göra denna märkvärdiga slutsats.

— Tålamod, tålamod! såsom er höga moder, den Gud bevare, brukar säga.

— Du finner väl, att jag har det, då jag hör på dig.

— Om han skickar er ett sändebud, då tror han sig kunna göra det; om han tror sig kunna göra det, han, som är själfva försiktigheten, så är det därför, att han känner sig stark; om han känner sig stark, så måste man gå varsamt till väga med honom; låt oss alltså mottaga sändebudet och visa det all möjlig välvilja. Det förbinder till ingenting. Om vi sedan finna tillfälle, ej att släcka harmen på ett stackars sändebud, utan att gripa själfve anföraren den höge, ädle fursten, hertigen af Anjou, den ende sannskyldige brottslige, utom de tre Guiserna förstås, och att stänga in honom på ett ännu säkrare ställe än Louvren, så låt oss göra det, sire.

— Jag tycker ej illa om denna inledning.

— Men om han inte sänder någon ambassadör, hvarför låter du dina vänner böla?

— Böla?

— Ja, du förstår väl, att jag skulle säga ryta, om man möjligtvis kunde taga dem för lejon. Skulle det nu vara så, att hertigen af Anjou ingen skickar, så äro de nog galna att inbilla sig, att han verkligen gjort det, och att det skett för deras skull.

— Chicot, du glömmer, att de personer, du talar om, äro mina vänner, mina enda vänner.

— Ack, min konung, vill du, att jag skall slå hvad och vinna af dig tusen écus, säg?

— Hvad menar du?

— Påstår ers majestät, att de äro osvikligen trogna, så påstår jag däremot, att af fyra skall jag ha tre med både kropp och själ i mitt våld, och det inom ett dygn; låt oss slå vad.

Den säkerhet i tonen, hvarmed Chicot talade, gjorde konungen tankfull, och han svarade icke.

— Ja så, sade Chicot, nu funderar du också. Du är skarpsinnigare än jag trodde, min son; ty du anar sanningen.

— Nå, hvad råder du mig till?

— Jag råder dig att vänta. Hälften af Salomos vishet ligger i det ordet. Om en ambassadör kommer, så tag väl emot honom. Om ingen kommer, så gör som du vill, men gör din bror rättvisa och uppoffra honom ej för de där tokarnes skull. Han är, tyvärr, en stor stackare, det vet jag

nog, men han är dock en Valois. Döda honom, om du så tycker; men för namnets skull, förnedra honom ej; det är något, som han med mycken framgång själf sörjer för.

— Det är sant, Chicot.

— Ytterligare en god läxa, som du har mig att tacka för. Men låt mig nu få sofva, Henrik; för åtta dagar sedan måste jag skaffa en munk ett rus, och då jag utför en sådan bragd, är jag sedan yr i hufvudet en hel vecka.

— En munk? Var det den där genovevermunken, om hvilken du redan talat?

— Just han. Du har lofvat honom ett abbotsstift.

— Jag?

— Är det inte det minsta, du kan göra för honom, efter hvad han gjort för dig?

— Han är mig då beständigt tillgifven?

— Han tillber dig. Hör på, om tre veckor är det ju Kristi lekamens fest? Då ställer du väl till en liten procession?

— Det är min plikt att gifva mitt folk ett föredöme af gudfruktighet.

— Och, som vanligt, har du valt till stationer hufvudstadens fyra stora kloster?

— Ja.

— S:t Genovevas är ju ett af dem?

— Visserligen; det är det andra i ordningen, dit jag ämnar bege mig. Men hvarför frågar du så?

— Åh, jag är bara litet nyfiken. God natt, Henrik!

Just då Chicot höll på att laga sig i ordning till en lur, hördes häftiga röster. Gardeskaptenen inträdde med häpen min.

— Sire, sade han, ett sändebud från hertigen af Anjou stiger af vid slottsporten.

— Med följe? frågade konungen.

— Nej, helt allena.

— Då måste man taga dubbelt väl emot honom, Henrik, ty det är en behjärtad man, sade Chicot.

— Välan, sade konungen, som bleknade, ehuru han försökte antaga en lugn min; låt hofvet församlas i tronsalen; jag skall gå och kläda mig i svart, ty den färgen är bäst passande, då man har den olyckan att nödgas underhandla med sin egen bror.

36.

Fortsättning.

Omkring den kungliga tronen trängdes en sorlande människohop. Sorgsen och med rynkad panna intog konungen sin plats. Allas blickar voro vända mot det galleri, genom hvilket vakthafvande kaptenen skulle föra in sändebudet.

— Sire, sade Quélus, i det han lutade sig till konungens öra, känner ni ambassadörens namn?

— Nej; hvad frågar jag efter det?

— Det är Bussy, sire; förolämpningen blir därigenom ännu större.

— Jag inser ej, att detta utgör någon förolämpning, svarade konungen, som bemödade sig att bibehålla kallblodighet.

— Kanske märker ers majestät den ej, sade Schomberg; men vi, vi märka den.

Henrik svarade ej; han såg hatet och vreden jäsa omkring sin tron och lyckönskade sig i tankarna att kunna sätta ett dylikt värn emellan sig och sina fiender.

— Låt honom komma in, sade nu konungen.

Vid dessa ord blef det tyst i salen.

Nu ljödo i galleriet raska steg och sporrar klingade stolt mot golfvet.

Med högburet hufvud och lugn blick inträdde Bussy. Han gick rakt fram till Henrik, hälsade vördnadsfullt och afvaktade med stolt hållning konungens tilltal; denna stolthet inför tronen höfdes dock en ädling och hade ingenting förolämpande för majestätet.

— Hvád, herr de Bussy, är det ni? sade konungen. Jag trodde er vara borta i Anjou.

— Sire, jag har verkligen varit där; men, som ni ser, har jag lämnat det.

— Hvad är det då, som fört er till vår hufvudstad?

— Min önskan att göra ers majestät min underdåniga uppvaktning.

Konungen och favoriterna sågo på hvarandra; det syntes tydligt, att de väntat sig ett helt annat svar af den häftige Bussy.

— Ingenting annat? återtog konungen stolt.

— Jo, sire, den befallning jag fått af hans höghet hertigen af Anjou att äfven framföra hans vördnadsfulla hälsning.

— Och hertigen har ej gifvit er något annat uppdrag?

— Jo, han sade mig, att om han vore sinnad att återvända i sällskap med änkedrottningen, önskade han, att ers majestät skulle bli underrättad om hans, d. v. s. en af ers trognaste undersåtars återkomst.

Svarslös af öfverrraskning förmådde konungen ej fortsätta sina frågor. Under detta afbrott gick Chicot fram till ambassadören och sade:

— God dag, grefve Bussy!

Bussy vände sig om, förvånad öfver att i denna samling äga en vän.

— Ah, herr Chicot! God dag, god dag! sade han. Hur mår herr de Saint-Luc?

— Jo, mycket bra.

— Har ni ingenting mer att säga mig, herr de Bussy! afbröt konungen.

— Nej, sire, endast detta, att om någonting af vikt återstår att framställa för ers majestät, så skall hans höghet ha den äran att själf göra det.

— Godt! svarade konungen, hvarefter han gick ned från tronen.

Audiensen var slut, grupperna skingrade sig; men Bussy märkte, att han var omringad af de fyra gunstlingarna, hvilka skummade af raseri.

I salens ena hörn stod konungen och talade med sin kansler. Bussy låtsade ej märka favoriterna, utan fortfor att samtala med Chicot; men liksom hade konungen deltagit i komplotten, ropade han plötsligt på Chicot, som artigt bugade sig för Bussy, hvilken ej mindre artigt besvarade hans hälsning och nu såg sig vara ensam med favoriterna.

Då Quélus nu kom fram till honom, sade Bussy artigt:

— Se, god dag, herr de Quélus! Tillåt mig fråga, hur ni och er familj befinna er?

— Tämligen illa, svarade Quélus.

— Min Gud, utbrast Bussy, liksom hade detta svårt bedröfvat honom.

— Jo, det finns något, som särdeles besvärar oss.

— Något? återtog Bussy med förvåning; nå, men äro

icke ni och er familj tillräckligt mäktiga att undanröja detta något?

— Förlåt, min herre, sade Maugiron, i det han sköt undan Schomberg, som närmat sig för att deltaga i detta samtal, hvilket lofvade att bli så intressant, det är icke något, utan någon, som Quélus menade.

— Det rådet har jag också gifvit honom, herr de Bussy, så behöfver han ju blott skjuta undan honom, såsom ni nu gjorde.

— Det rådet har jag också gifvit honom, herr de Bussy, inföll Schomberg, och jag tror, att Quélus föresatt sig att följa det.

— Ah! Är det ni, herr Schomberg? sade Bussy; jag hade ej den äran att känna igen er.

— Kanske är jag ännu blåfärgad i ansiktet? svarade Schomberg.

— Nej, ni är tvärtom mycket blek; skulle ni möjligtvis må illa.

— Om jag är blek, så är det af vrede.

— Kanske äfven ni, liksom herr Quélus, är besvärad af något eller någon?

— Ja, min herre.

— Alldeles så är det med mig också, tillade Maugiron; jag har också någon, som besvärar mig.

— Alltid lika kvick, herr Maugiron, anmärkte Bussy. Sannerligen, mina herrar, ju mer jag ser på er, desto mer förvånas jag öfver ert oroliga utseende.

— Ni glömmer mig, min herre, sade d'Epernon, i det han högdraget gick Bussy närmare.

— Förlåt mig, herr d'Epernon; men ni höll er som vanligt bakom de andra, och som jag ej har äran att vara mycket bekant med er, så tillkom det ej mig att först tilltala er.

Det var ett sällsamt skådespel att se Bussy glädtigt och småleende i denna krets af personer, som ej andades annat än hat och hämnd.

— Ändtligen! ropade Quélus och stampade otåligt i golfvet.

Bussy upplyfte ögonen mot taket och såg sig omkring.

— Min herre, sade han, märkte ni, sådant eko det är här i salen? Ingenting upprepar ljudet så som marmorväggar, och rösterna bli dubbelt starkare under tak af stuck,

då tvärtom, när man befinner sig på fria fältet, ljuden dela sig, och, på min ära, tror jag ej, att skyarna uppfånga sin andel däraf. Jag framkastar denna förmodan efter Aristophanes. Han I läst Aristophanes, mina herrar?

Maugiron trodde sig ha förstått Bussys anspelning och närmade sig för att hviska några ord i hans öra. Men Bussy hejdade honom och sade:

— Inga förtroenden här, min herre, jag ber; som ni vet, är hans majestät misstänksam och kunde lätt tro, att vi förtala honom.

Maugiron drog sig ursinnig tillbaka, men Schomberg intog hans plats och sade med tonvikt på hvarje ord:

— Jag är en plump, ohyfsad, men öppenhjärtlig tysk och talar tillräckligt högt, för att de, som höra mig, kunna förstå, hvad jag säger; men då mina ord, dem jag söker göra så tydliga som möjligt, ej höras, emedan den, till hvilken jag talar, antingen är döf eller icke vill förstå dem, så vill jag...

— Ni? afbröt Bussy, i det han på den unge mannen, som mot honom sträckt sin hand, kastade en blick, hvilken ej kunde jämföras med annat än tigerns, en blick, som sprutade eld och lågor.

Schomberg hejdade sig. Bussy ryckte på axlarna, svängde sig om på klacken och vände honom ryggen, men befann sig i detsamma ansikte mot ansikte med d'Epernon, som nu var ur stånd att rygga tillbaka.

— Sen I, mina herrar, sade han, hur småstadsaktig herr de Bussy ser ut efter sitt vistande i Anjou; han är orakad och har svarta stöflar, men grå hatt.

— Det har jag också själf märkt, min bäste herr d'Epernon, och då jag ser er så väl klädd, tror jag nästan, att jag till modell i klädsel nödgas taga en liten gascognisk adelsman. Men jag ber, låt mig komma fram; ni står mig så nära, att ni trampar mig på foten, och det rätt kännbart ändå oaktadt mina svarta stöflar, tillade han med ett glättigt smålöje.

Han gick nu ifrån dem för att hälsa på Saint-Luc, som just nu inträdde.

Saint-Luc kände, att hans hand var feberhet, och som han däraf slöt till något utomordentligt, drog han Bussy med sig ut ur salen.

— Det är otroligt, sade Quélus, jag förolämpade honom, och han svarade ej.

— Jag höjde min hand emot hans ansikte, sade Schomberg, och han svarade ändå ej.

— Jag trampade honom på foten, utropade d'Epernon, och han svarade mig ej.

— Det är klart, att han ej ville höra, sade Quélus; det ligger något därunder.

— Jag gissar, hvad det är, inföll Schomberg; han inser, att vi fyra skulle bli honom öfvermäktiga.

I detta ögonblick kom konungen bort till gunstlingarne; Chicot talade sakta med Henrik.

— Nå, frågade konungen, hvad sade herr de Bussy?

— Han sade ingenting godt, sire, inföll Quélus. Han är ej mer parisare.

— Hvad är han då?

— Han är landtjunkare; han ger med sig.

— Hvad betyder det? frågade konungen.

— Det betyder, svarade Quélus, att jag skall dressera en hund, som biter honom i vadorna, fastän han kanhända ej märker det, om han har stöflar på sig.

— Och jag, sade d'Epernon, skall gå ännu längre; ty i dag trampade jag honom på foten, men i morgon skall jag ge honom en örfil. Han har blott en falsk tapperhet och tänker säkert: jag har nu slagits nog för äran; hädanefter vill jag vara försiktig.

— Hvad, mina herrar! sade Henrik med låtsad vrede, han I vågat här i Louvren skymfa en af min brors ädlingar?

— Ack ja, tre, svarade Maugiron med likaledes låtsad undergifvenhet, och ehuru vi skymfade honom duktigt, svarade han ändå ingenting.

Konungen såg småleende på Chicot och hviskade till honom:

— Påstår du nu också, att de blott bölat? Måhända de denna gång ha rytit, Chicot?

— Kanske ha de jamat, svarade Chicot; jag känner människor, som ej kunna fördraga kattor; måhända är det så med herr de Bussy, och han har därför gått sin väg utan att svara.

— Tror du det? sade konungen.

— Den, som lefver, får väl se, svarade Chicot allvarligt.

— Som herrn är, så är också drängen, återtog Henrik.

— Menar ni därmed, sire, att Bussy är er brors dräng, så bedrar ni er mycket.

— Mina herrar, sade kungen, den italienska skådespelartruppen skall i afton gifva en fars; jag inbjuder er att åse den.

De närvarande bugade sig vördnadsfullt, och konungen gick ut genom stora dörren, just i det ögonblick Saint-Luc kom in genom den lilla och vinkade åt de fyra ädlingarna, hvilka äfven ämnade gå sin väg.

— Förlåt, herr Quélus, sade han, bor ni kvar på gatan Saint-Honoré?

— Ja, min vän; hvarför frågar ni det?

— Jo, emedan jag har ett par ord att säga er.

— Aha!

— Och ni, herr Schomberg, vågar jag äfven bedja om er adress?

— Jag bor på gatan Béthisy, svarade Schomberg helt förvånad.

— D'Epernon, er adress känner jag, ni är min granne; och ni, Maugiron?

— Jag har tjänstgöring i Louvren.

— Ah, jag börjar förstå; ni kommer på herr de Bussys vägnar, sade Quélus.

— Jag säger ej, å hvilkens vägnar jag kommer; jag har några ord att tala med er, mina herrar, ingenting vidare.

— Välan då; vi kunna ju begifva oss till någon af dessa herrar, till exempel till Schomberg, som bor helt nära.

— Må göra, mina herrar, svarade Saint-Luc.

37.

Saint-Luc uträttar sitt uppdrag.

Som vi sett, hade Bussy lämnat audienssalen i sällskap med sin vän. Under vägen hälsade han på alla dem, som ej voro till den grad besatta af hofmannaandan, att de likgiltigt behandlade en så fruktansvärd person som Bussy. Ty på dessa den råa styrkans tider, då personlig kraft var allt, kunde en man, om han var tapper och klok, bilda sig ett

litet rike, både fysiskt och moraliskt, midt i själfva det sköna Frankrike. På detta sätt var det som Bussy regerade vid Henrik III:s hof; men som vi sett, hade han denna dag blifvit tämligen illa mottagen i sitt rike.

Väl hunnen utom salen, stannade Saint-Luc och frågade:

— Skulle ni möjligen må illa, min vän? Ni är så blek att ni tycks färdig att svimma.

— Nej, svarade Bussy, jag är blott färdig att kväfvas af vrede.

— Hvad! Bryr ni er om de där tokarna?

— Om jag bryr mig om dem, frågar ni. Det skall ni snart bli varse.

— Åh, Bussy, lugna er.

— Ni är bra besynnerlig, som vill att jag skall lugna mig; om man hade sagt er hälften af hvad man sagt mig, så skulle redan blod flutit.

— Hvad vill ni då, Bussy?

— Ni är min vän, Saint-Luc, därpå har ni gifvit mig ett stort prof.

— Ack, min käre Bussy, sade Saint-Luc, som trodde Monsoreau vara både död och begrafven, den saken lönar ej mödan att tala om. Visserligen var stöten vacker och lyckades förträffligt, men det är inte min förtjänst; det är konungen, som lärt mig den, medan han höll mig fången i Louvren.

— Ack, min vän!

— Låt oss lämna Monsoreau, där han är, och hellre tala om Diana. Hur gaf hon sig tillfreds, stackars liten? Förlåter hon mig? När blir det bröllop?

— Låt Monsoreau först dö.

— Hvad behagas? skrek Saint-Luc och spratt till, som stungen af en orm.

— Jo, saken är, att åkervallmo ej är en så farlig ört, som ni i början trodde, och Monsoreau är ej död, fastän han fallit på en tufva; tvärtom lefver han och är ursinnigare än någonsin.

— Bah!

— Jo, vid Gud är det ej sant! Han andas blott hämnd och har svurit att vid första tillfälle döda er.

— Han lefver, säger ni? Hvem är då den åsna till doktor, som räddat honom?

— Min egen läkare.

— Huru! Jag förstår er ej, återtog Saint-Luc, förkrossad af denna upptäckt. Jag är då vanhedrad, jag, som tillkännagifvit hans död för hela världen; han skall finna sin släkt i sorgkläder; det tillhör mig således att rättfärdiga mig och nästa gång, i stället för ett styng, gifva honom ett dussin, om så fordras.

— Saint-Luc, nu är det jag, som ber er vara lugn, ty Monsoreau tjänar mig bättre, än ni tror; han misstänker hertigen att ha gifvit er i uppdrag att döda honom; det är på hertigen han är svartsjuk... Mig åter betraktar han som en vän, och det är ju helt naturligt, ty det är ju den lymmeln Remy, som räddat honom.

— Hur fick denne ett sådant fördömdt infall?

— Helt enkelt, för det han är hederlig karl.

— Han är en fantast, den slyngeln!

— Korteligen, det är mig, som Monsoreau anser sig ha att tacka för sin räddning; det är mig han anförtror sin hustru.

— Aha! Jag begriper allt för väl, att denna senare omständighet förmår er att lugnare afvakta hans död; men icke dess mindre är jag ännu alldeles utom mig af förvåning.

— Men, Saint-Luc, det handlar nu ej om Monsoreau.

— Nej; låt oss då njuta af lifvet, så länge Monsoreau är patient; men så snart han blifvit läkt, måste jag väl låta göra mig en pansarskjorta, och ni å er sida får fråga hertigen af Anjou, om Monsoreau möjligen gått i samråd med änkedrottningen för att få lära sig bästa sättet att hämnas.

Bussy fattade Saint-Luc's arm och sade:

— Således, min käre Saint-Luc, ser ni, att ni endast gjort mig en half tjänst.

Saint-Luc såg förvånad ut, men sade:

— Däri har ni rätt, och vill ni, att jag skall göra om det, så gör jag det sannerligen: glor Monsoreau på mig med sina gula ögon, så kan han få mig till hvad som helst.

— Nej, min vän, vi vilja lämna Monsoreau åt hans öde, och om ni anser er vara mig något skyldig, så ber jag er att återgälda det på annat håll.

— Låt höra, Bussy; hvad önskar ni?

— På hvad fot står ni till herrar favoriter?

— Som hund och katt i solen; så länge den lyser på oss

alla, säga vi ingenting; men om någon af oss skulle uppfånga flera strålar än den andre, så svarar jag ej för, att icke tänder och klor komme att göra tjänst.

— Det gläder mig. Antag nu, att strålarna fölle ojämnt: vill ni då visa era tänder och spänna ut era klor?

— Jag förstår er ej, Bussy.

— Vill ni vara så god och gå till herr Quélus? frågade Bussy leende.

— Aha!

— Ni börjar då förstå mig?

— Ja.

— Vill ni vara god och fråga honom, hvilken dag det faller sig lägligt för honom att antingen genomborra mig eller tillåta att jag genomborrar honom.

— Gärna, min vän; jag går genast till honom.

— Vänta litet. Då ni går till Quélus, vill ni med det samma göra mig nöjet att besöka Schomberg och göra honom samma fråga?

— Honom också? Besitta, Bussy, ni tar er mycket för på en gång.

Bussy gjorde en jakande åtbörd och återtog:

— Efter jag finner er så tjänstfärdig, så går ni väl äfven in i Louvren till Maugiron, som jag förmodar vara där, emedan jag såg honom bära ringkrage, ett tecken att han är på vakt; äfven honom gör ni ju samma fråga?

— Tre stycken, Bussy, hvad tänker ni på? Men flera komma väl ej i fråga.

— Jo visst; ni skall äfven vara god och söka upp d'Epernon; honom behöfver ni ej länge uppehålla er med; han är ingen farlig karl, men han fyller antalet.

— Fyra stycken!

— Ja, alla fyra; men det förstås af sig själft, att jag ej behöfver be en man sådan som ni att mot dessa herrar förfara med all den belefvenhet ni i så hög grad besitter.

— Var trygg, min vän.

— Godt, herrar favoriter, nu blir det vår tur att skratta! sade Bussy leende.

— Men, min vän, säg mig nu era villkor.

— Jag föreskrifver inga sådana, utan antager mina motståndares.

Vi ha redan sett, att Saint-Luc träffade de fyra ädlingarna i audienssalen och jämte dem begaf sig till Schom-

bergs bostad. Han väntade, enligt den tidens etikett, helt ceremoniöst i försalen, medan de fyra favoriterna togo plats i den innanför belägna stora salens fyra hörn.

Då detta skett öppnades flygeldörrarna, och en tjänare införde Saint-Luc samt utropade hans namn.

I egenskap af värd gick Schomberg emot sin gäst, som i stället för att hälsa satte hatten på sig. Denna formalitet gaf åt besöket dess rätta färg och mening.

Schomberg bugade sig och sade, i det han visade på Quélus:

— Jag har den äran att för er presentera Jacques de Lévis, grefve af Quélus.

Saint-Luc närmade sig ett par steg och bugade sig aktningsfullt för Quélus, i det han sade:

Jag önskar träffa er, min herre.

Quélus bugade sig djupt.

Schomberg vände sig nu till en annan punkt af salen och sade:

— Jag har den äran att presentera herr Louis de Maugiron.

Med d'Epernon iakttogs samma ceremoni. Sedan presenterade Schomberg sig själf. Då detta var gjordt, satte sig de fyra vännerna; Saint-Luc ensam förblef stående.

— Herr grefve, sade han till Quélus, ni har förolämpat Louis de Clermont d'Amboise, grefve de Bussy, som till er framför sin ödmjuka hälsning och kallar er till envig, hvar dag och timme ni själf behagar, för att på lif och död strida med de vapen, ni själf finner lämpligast att välja... Antager ni denna utmaning?

— Ja visst, svarade Quélus lugnt; grefve de Bussy gör mig mycken ära.

— Och dagen? återtog Saint-Luc.

— Jag föredrar ingen viss dag, men skulle tycka mest om, att det blefve ju förr dess hellre.

— Och timmen?

— Morgonstunden.

— Era vapen?

— Värja och dolk, om herr de Bussy är nöjd därmed.

Saint-Luc bugade sig och sade:

— Allt, hvad ni i detta hänseende bestämmer, är en lag för grefve de Bussy.

Därefter vände han sig till Maugiron, som svarade på samma sätt; likaså de tvenne andra.

— Men, invände Schomberg, hvilken i egenskap af värd tillfrågades sist, vi glömma en sak.

— Hvilken då?

— Jo, tänk, om det händelsevis fölle oss in allesammans välja samma dag och samma timme, så kunde herr de Bussy komma i förlägenhet.

Saint-Luc bugade sig artigt och svarade:

— Visserligen skulle herr de Bussy komma i förlägenhet, såsom förhållandet blefve med hvarje ädling, hvilken befunne sig ansikte mot ansikte med fyra så tappra kämpar, men han säger tillika, att detta ej vore något nytt för honom, emedan samma händelse redan en gång förut inträffat vid Tournelles nära Bastiljen.

— Han är då beredd att kämpa mot oss alla fyra?

— Ja, mot alla fyra, svarade Saint-Luc.

— Hvar för sig?

— Hvar för sig eller alla på en gång.

De fyra unga männen sågo på hvarandra; Quélus bröt först tystnaden.

— Det är vackert af herr de Bussy, sade han, purpurröd af vrede; men, så föga värde vi än ha, kunna vi väl hvar för sig gripa verket an och antaga således i tur och ordning grefvens förslag, eller, hvad som vore ännu bättre...

Quélus blickade på sina vänner, som utan tvifvel förstodo hans mening, emedan de alla gåfvo honom ett bifallstecken.

Eller, hvad som vore ännu bättre, återtog han: emedan vi ej vilja mörda en tapper man, så må slumpen afgöra, hvilken af oss tillfaller herr de Bussy.

— Men, inföll d'Epernon lifligt, de tre andra?

— De tre andra! Herr de Bussy har säkert allt för många vänner och vi allt för många fiender, att de tre andra skulle behöfva stå med armarna i kors. Ären I ej af denna mening, mina herrar? fortfor Quélus, i det han vände sig till sina kamrater.

— Jo, svarade alla med en röst.

— Det skulle till och med vara mig särdeles angenämt, sade Schomberg, om herr de Bussy vid detta tillfälle inbjöde herr de Livarot.

— Och jag för min del, tillade Maugiron, skulle önska att där träffa herr de Balzac d'Entragues.

— Då, sade Quélus, blefve samlingen fulltalig, om herr de Ribeirac ville åtfölja sina vänner.

— Mina herrar, svarade Saint-Luc, jag skall meddela grefve de Bussy dessa era önskningar, och jag tror mig på förhand kunna försäkra, att han är alltför artig att ej bevilja dem. Det återstår mig således endast att å grefve de Bussys vägnar uppriktigt tacka er.

38.

Saint-Luc's lärdomar.

Högligen stolt öfver att så väl ha uträttat sitt uppdrag, återkom Saint-Luc till Bussy. Saint-Luc fann honom helt bedröfvad, hvilket var oväntadt af en så tapper man vid underrättelsen om ett ärorikt och lysande envig.

— Har jag då gjort min sak illa? frågade han.

— Nej, visst inte, min vän; jag blott ångrar, att vi ej, i stället för att lämna dem uppskof, genast uppgjorde saken.

— Åh, tålamod, tålamod! Hertigens ädlingar äro ju ej ännu komma. Har ni då så brådt att göra er en bädd af döda och döende?

— Ja, jag skulle vilja dö så fort som möjligt.

Saint-Luc såg förvånad på Bussy.

— Hvad! Dö, då man är vid er ålder och har ett sådant namn och en sådan älskarinna!

— Jag är säker på, att jag skall döda dem alla fyra och själf få ett godt hugg, som gifver mig evigt lugn.

— Mörka tankar, Bussy!

— Jag skulle vilja se er i mitt ställe. Den äkta mannen, som man trodde vara död, återkommer till lif, och hustrun får ej lämna den föregifne dödes hufvudgärd; den man älskar får man ej se, aldrig tala vid! Undrar ni då på, att jag önskar mig någon att få bryta ut emot?

— Ack, min vän, inser ni då ej, att det icke på hela Guds vida jord kan finnas en lyckligare älskare än ni?

— Var god och bevisa det, om ni kan.

— Ingenting är lättare: är ni ej Monsoreaus vän?

— Jag blyges att nödgas medge någonting så orimligt; den skurken kallar mig verkligen vän.

— Nåväl, så var då hans vän.

— Ack, det skulle vara att missbruka denna titel!

— Nå, men är han verkligen er vän?

— Han säger så åtminstone.

— Nej, han är det ej, emedan han gör er olycklig. Efter som nu vänskapens syfte är, att människorna skola göra hvarandra lyckliga... åtminstone är det så hans majestät förklarar vänskapen, och konungen är lärd han... så ären I ej vänner; häraf följer, att ni antingen kan behandla honom som en likgiltig person och fråntaga honom hans hustru, eller såsom fiende döda honom, i fall han visar sig missnöjd.

— I det hela afskyr jag honom.

— Och han fruktar er: försök bara att taga ifrån honom hans hustru, så får ni se.

— Nej, jag vill hellre handla som hederlig karl.

— Ja, men om ni låter döda er, så är det säkert, att grefvinnan de Monsoreau fäster sig vid den man, som återstår henne.

Bussy rynkade ögonbrynen.

— Men, tillade Saint-Luc, här kommer min hustru; hon är en god rådgifverska.

Bussy hälsade vänskapsfullt på Jeanne.

— Huru är det med kärleken? frågade hon.

— Den ligger i själatåget, svarade Bussy.

— Ja, den håller på att försmäkta, inföll Saint-Luc, men jag slår vad, Jeanne, att du väcker den till lif igen.

— Låt höra, hvaruti det onda består, sade Jeanne.

— Jo, kort och godt, återtog Saint-Luc, herr de Bussy tycker inte om att småle mot Monsoreau; han har således beslutit att draga sig tillbaka.

— Och att lämna honom Diana? utbrast Jeanne med fasa.

— Min fru, er man säger er ej rätta förhållandet; jag ämnar söka döden.

Jeanne såg på honom medlidsamt och mumlade:

— Arma Diana! Att älska en karl är dårskap, ty de äro alla otacksamma varelser.

— Det där är min hustrus vanliga moral, anmärkte Saint-Luc.

— Otacksam! Jag otacksam, för det jag fruktar att förnedra min kärlek genom skrymteriets eländiga ränker?

— Min herre, detta är blott en eländig förevändning, invände Jeanne. Är ni rätt förälskad, så fruktar ni blott ett slags förnedring, den att ej mer vara älskad.

— Men, min fru, sade Bussy, det ges uppoffringar, som...

— Icke ett ord mer, afbröt Jeanne; medgif, att ni ej mer älskar Diana; detta är redligare handladt.

Bussy bleknade vid blotta tanken härpå.

— Och ni törs ej säga henne det; men jag skall göra det.

— Håll, min fru, jag ber!

— I karlar ären bra löjliga, då I talen om era uppoffringar... än vi då? Göra vi inga uppoffringar, vi? Att blott ställa sig för att bli söndersliten af den där tigern Monsoreau; att försvara sina rättigheter emot en man genom att utveckla en kraft, hvartill en Simson och en Hannibal ej varit i stånd; att kufva vilddjuret för att spänna det för sin segervagn... är icke det hjältemod, det! O, jag svär, att Diana är sublim, och att jag inte skulle ha gjort fjärdedelen af hvad hon gör hvarenda dag!

— Tackar ödmjukast! inföll Saint-Luc med en ceremoniös bugning, som kom Jeanne att skratta.

Bussy tvekade.

— Och se, ropade Jeanne hur han betänker sig! Se, han faller icke på knä och läser sitt: Jag fattig syndig människa!

— Ni har rätt, jag är blott en man, det vill säga en ofullkomlig varelse, underlägsen den vanligaste kvinna.

— Nå det var då väl, att ni ändtligen en gång fann er öfverbevisad.

— Hvad befaller ni, att jag skall göra?

— Gå genast och aflägg besök hos...

— Hos herr de Monsoreau?...

— Hvem talar om honom... Nej, hos Diana...

— Men de äro ju ständigt tillsammans.

— Då ni besökte fru de Barbezieux, hade hon ju också ständigt bredvid sig den stora apan, som bet er, för det hon var svartsjuk.

Härvid började alla tre att skratta.

— Min fru, yttrade Bussy, jag går nu till herr de Monsoreau. Farväl!

Han begaf sig verkligen till öfverhofjägmästaren, som han fann sängliggande. Grefven uppgaf ett glädjerop, då han fick se Bussy; Remy hade lofvat, att såret inom trenne veckor skulle vara läkt.

Diana lade till hälsning fingret på sina läppar.

Bussy måste nu berätta för grefven hela historien om hertigens uppdrag, besöket vid hofvet, konungens ovilja och favoriternas kalla miner. Bussy begagnade detta uttryck: kalla miner. Diana, som ingenting anade, smålog blott.

Tankfull vid åhörandet af dessa nyheter, hviskade Monsoreau till Bussy:

Det ligger något under det där.

— Det tror jag också, svarade Bussy.

— Tro mig, sade Monsoreau, bry er ej om hertigen: jag känner honom; han är trolös. Jag ansvarar er för, att han aldrig tvekar att begå en nedrighet.

— Jag vet det, sade Bussy leende.

— Jag vill göra er uppmärksam på faran, emedan ni är min vän, sade Monsoreau. Vänd er alltid med förtroende till mig, när ni kommer i någon kinkig belägenhet.

— Herr grefve, ni måste sofva efter förbindningen, sade Remy, ni måste verkligen sofva.

— Gärna, min bäste doktor. Gå, min vän, och promenera en stund med grefvinnan i trädgården; man säger, att den i år är synnerligen vacker.

— Mycket gärna, svarade Bussy.

39.

Grefve de Monsoreaus försiktighetsmått.

Både Saint-Luc och hans fru hade haft rätt; inom åtta dagar blef Bussy öfvertygad därom och gjorde dem full rättvisa.

Monsoreaus sår läktes snabbt, men en vacker dag erhöll han ett svårt slag, i det han fick underrättelse om hertigens af Anjou ankomst till Paris, i sällskap med änkedrottningen. Grefven hade skäl att oroa sig, ty dagen efter sin ankomst

inställde prinsen sig hos öfverhofjägmästaren, under förevändning att underrätta sig om Monsoreaus hälsa, och hur kunde man stänga sin port för en furste, som visade ett sådant deltagande! Prinsen blef således mottagen och var högligen artig mot värden, men synnerligast mot värdinnan.

Så snart prinsen var borta, ropade Monsoreau på sin fru, och stödd vid hennes arm gick han, oaktadt doktorns invändningar, tre hvarf omkring sin länstol, hvarefter han med förnöjd min satte sig ned. Diana gissade, att han öfvertänkte någon elak plan.

Men detta tillhör huset Monsoreaus enskilda historia. Låt oss således återvända till hertigens af Anjou ankomst, som tillhör den episka delen af vår berättelse.

Som man väl kan föreställa sig, var den dag, då hertig Frans åter visade sig, ingalunda en likgiltig dag för herrar observatörer. Se här, hvad de märkte:

Mycken högdragenhet å konungens sida, mycken ljumhet å änkedrottningens och en ödmjuk spotskhet å hertigens sida. Frans tycktes fråga:

— Hvarför har du kallat mig tillbaka, då du visar mig en så sur min, när jag kommer?

Dagen efter sitt företräde i Louvren gjorde hertigen åter besök hos den sårade. Monsoreau, underrättad om de minsta omständigheter vid konungens möte med sin bror, gjorde allt sitt till för att underblåsa hertigens fiendtliga tänkesätt.

Som han för öfrigt befann sig allt bättre och bättre, fattade han sin hustrus arm och gick, då hertigen aflägsnat sig, ett hvarf ej omkring sin länstol, utan kring rummet. Därefter satte han sig åter med en ännu nöjdare min än förra gången.

Samma afton förberedde Diana Bussy på, att Monsoreau säkert hade något anslag för sig.

En liten stund därefter befunno sig Bussy och Monsoreau ensamma.

— När jag ändock betänker, sade Monsoreau till Bussy, att denne furste, som visar mig ett så vänligt ansikte, är min dödsfiende, och att han genom Saint-Luc velat mörda mig...

— Hvad, mörda! utropade Bussy; betänk, herr grefve, att Saint-Luc är en god adelsman, att ni själf medgifvit er ha förolämpat honom, att ni dragit värjan, och att ni under striden erhöll ert sår.

— Medgifves; men det är ej dess mindre säkert, att han handlade efter hertigens ingifvelse.

— Hör på, sade Bussy, jag känner hertigen, men ännu bättre Saint-Luc, och jag kan försäkra er, att han är konungen tillgifven och ej hertigen. Hade ni blifvit sårad af Antraguet, Ribeirac eller Livarot, så vore det helt annat; men Saint-Luc...

— Ni känner ej franska historien lika väl som jag, afbröt Monsoreau, som envist stod fast vid sin en gång fattade tanke.

Bussy hade kunnat svara honom, att om han ej så väl kände Frankrikes historia, kände han så mycket bättre Anjous, synnerligast i fråga om den del af Anjou, der Méridor var beläget.

Slutligen blef Monsoreau så pass återställd, att han kunde gå ned i trädgården. Då han kom upp därifrån, sade hon:

— I afton skola vi flytta.

— Hvarför det? frågade Remy; har ni ej tillräckligt frisk luft här, eller fattas det er förströelse?

— Tvärtom, svarade Monsoreau, jag har för mycken förströelse: hertigen af Anjou tröttar mig med sina besök; han för ständigt med sig ett tjog ädlingar, och skramlet af deras vapen gör ett obehagligt intryck på mina nerver.

— Hvart ämnar ni då flytta?

— Jo, jag har befallt, att mitt lilla hus vid gatan des Tournelles skall ställas i ordning.

Bussy och Diana utbytte en blick, full af ljufva minnen.

— Hvad! det nästet! utropade obetänksamt Remy.

— Ja så, ni känner till det? inföll Monsoreau.

— Ja, svarade le Haudouin, hvem känner ej en öfverhofjägmästares boning, synnerligast då man bott vid gatan Beautreillis?

Monsoreau fattades som vanligt af dunkla misstankar.

— Ja, dit skola vi flytta, sade han; man kan där inte taga emot mer än fyra personer i sänder. Från fönstret kan man där på tre hundra stegs afstånd varsebli dem, som ämna sig på besök, så att man kan undvika dem, om man vill.

Bussy bet sig i läppen; han fruktade, att den dag skulle komma, då Monsoreau skulle undvika äfven honom. Diana suckade. Hon kom ihåg, hur hon i detta lilla hus sett Bussy ligga afdånad på hennes säng.

— Herr grefven kan ej flytta dit, sade Remy, emedan en

öfverhofjägmästare har uppvaktningar att mottaga, tjänare att underhålla, en jaktstat att hysa.

— Hm! mumlade Monsoreau med en min, som tycktes säga: det är sant.

— Och vidare, tillade Remy, ty jag är hjärtats, såväl som kroppens läkare ... vidare är det inte ert eget vistande här, som oroar er, utan det är grefvinnans: låt henne därför flytta dit.

— Skilja mig från henne? utropade Monsoreau, i det han på Diana fäste en blick, hvari låg vida mer vrede än ömhet.

— Nå, så skilj er då från er syssla och lägg in om ert afsked, det tror jag blir det klokaste; ty antingen måste ni sköta er befattning eller icke; sköter ni den icke, så gör ni konungen missnöjd, och sköter ni den, så ...

— Jag skall göra hvad jag bör, afbröt grefven med sammanbitna tänder, men grefvinnan lämnar jag icke.

Grefven hade knappt hunnit uttala dessa ord, förrän man hörde hästtramp och människoröster nere på gården.

— Åter igen! mumlade grefven.

Knappast hade han sagt detta, förrän hertigen steg in i rummet.

Monsoreau märkte, att hertigens första blick sökte Diana, och snart styrktes han ännu mer i sina misstankar genom prinsens artigheter, utom det att han till Diana medförde en dyrbar gåfva, nämligen en dolk med skaft af guld; skaftet utgjorde en luktflaska, och på klingan var afbildad en hel jakt, ciselerad med undransvärd konstfärdighet.

— Tillåt mig att få se den, sade Monsoreau, som fruktade, att någon biljett kunde vara gömd i skaftet.

Prinsen gick hans önskan till mötes.

— Ni, som är jägare, sade han, förstår er på klingan; grefvinnan däremot kan bedöma handtaget. Se, god dag, Bussy! Är du redan förtrogen med grefven?

— Ers höghet glömmer, att ni i morse själf sände mig att höra efter, hur grefve Monsoreau befann sig.

— Det är sant, sade hertigen, i det han satte sig bredvid Diana. Han talade sakta med henne, men efter en stund ropade han: Vet ni, grefve, det är så kvaft i det här sjukrummet, att grefvinnan kan må illa; jag bjuder henne således min arm för att göra en promenad i trädgården.

Mannen och älskaren utbytte en förbittrad blick.

— Led mig, sade Monsoreau till Bussy.

— Ja så, sade hertigen, då han såg öfverhofjägmästaren följa efter, ni går ju redan rätt bra.

— Ja, ers höghet, och jag hoppas snart vara i stånd att åtfölja grefvinnan, hvart hon går.

— Alltför lyckligt, men emellertid bör ni ej trötta er.

Monsoreau insåg själf, hur riktig denna anmärkning var, och satte sig på ett ställe, hvarifrån han ej kunde förlora dem ur sikte.

— Hör på, grefve, sade han till Bussy, om ni är rätt artig, följer ni min hustru ännu i denna afton till mitt hus vid gatan des Tournelles; jag tycker verkligen mer om att ha henne där än här. Då jag fått henne från Méridor undan den där ulfvens klor, så skall han inte sluka henne i Paris heller.

— Herr grefve, sade Remy och vände sig till Bussy, ni kan ej antaga detta förslag.

— Hvarför det? frågade Monsoreau.

— Emedan grefve Bussy tjänar hertigen af Anjou, och denne aldrig skulle förlåta honom, om han hjälpt till att spela fursten ett sådant spratt.

— Hvad frågar jag efter det? ämnade den unge mannen utropa, då ett ögonkast af Remy antydde honom försiktighet.

Monsoreau eftersinnade en stund, men sade sedan:

— Remy har rätt; det är ej af er jag bör begära en sådan tjänst; jag skall själf åtfölja henne.

— Dårskap! sade Bussy; ni förlorar er syssla.

— Det är möjligt, men jag får behålla min hustru.

Samma afton förde Monsoreau verkligen Diana till sitt hus vid gatan des Tournelles, med hvilket läsaren är väl bekant.

40.

Besöket.

Hertigen hade blifvit utom sig af vrede, då han ej återfann Diana på Méridor. Han var nästan förälskad i henne, och det just därför, att man förde henne undan hans blickar.

Å en annan sida åter, hade han ej afstått från sina politiska förhoppningar; tvärtom hade öfvertygelsen om hans

anseende höjt honom betydligt i hans egna ögon. Knappt återkommen till Paris, började han genast sina stämplingar. Ögonblicket var också gynnsamt; en stor mängd missnöjda, tryggade genom det slags seger, konungens svaghet och Katarinas list beredt hertigen, trängdes omkring honom.

Han fick snart veta, att Monsoreau hade flyttat. Prinsen erinrade sig mycket väl det lilla huset vid gatan des Tournelles, i närheten af Bastiljen. En dag begaf han sig dit, åtföljd af Bussy och en mängd unga adelsmän.

Prinsen inträdde till Monsoreau, som låg utsträckt i en hvilstol, medan Bussy i förstugan mottogs och omfamnades af Diana. Den trogna Gertrud vakade öfver, att ingen skulle öfverraska dem.

Monsoreau vardt dödsblek, då han fick se hertigen.

— Nådig herre, sade han, ni här, i detta ringa hus! Sannerligen är ej detta för mycken ära för en så obetydlig man som jag.

Han log hånfullt. Prinsen låtsade ej märka det, utan gick fram till patienten och sade glädtigt:

— Hvar helst en lidande vän finnes, är jag färdig att besöka honom.

— Sannerligen tror jag ej, att ers höghet nämnde ordet vän.

— Ja; hur befinner ni er?

— Mycket bättre, nådig herre; jag går utan all svårighet, och inom åtta dagar hoppas jag vara alldeles återställd.

— Är det då er läkare, som föreskrifvit er Bastiljluften? frågade prinsen med den naturligaste ton i världen.

— Ja, nådig herre.

— Befann ni er ej väl i er förra bostad?

— Nej, nådig herre, det kom för mycket folk där, och det gjorde stället bullersamt.

Grefven lade en särskild tonvikt på dessa ord, men prinsen låtsade ej märka det.

— Men ni har ju ingen trädgård här?

— Trädgård är ej heller af nöden, ers höghet.

— Hvar spatserar ni då?

— Jag spatserar ej, nådig herre.

Prinsen bet sig i läppen och lutade sig mot stolskarmen.

— Ni vet väl, grefve, sade han efter en stund, att många

öfrigt eftersträfvar ert ämbete som öfverhofjägmästare, ty det påstås ju, att ni är död.

— Jag är säker på, att ers höghet kan bevisa motsatsen.

— Jag bevisar ingenting; ni begrafver er ju frivilligt, min vän; således är ni död.

Det var nu Monsoreaus tur att bita sig i läppen.

— Hvad vill ni jag skall göra, nådig herre? Jag förlorar utan tvifvel min syssla, ty det finns något, som jag föredrar framför den samma.

— Åh, det är ju högst oegennyttigt af er!

— Min karaktär är sådan.

— Efter så är har ni väl ingenting emot, att konungen får veta det?

— Hvem skulle säga hans majestät någonting därom?

— Jo, om han frågar mig, blir jag väl tvungen att berätta vårt samtal.

— Ack, nådig herre, hans majestät skulle få mycket att göra, om han skulle lyssna till allt, som säges i Paris.

— Hvad är det då, som säges i Paris? frågade prinsen i det han häftigt vände sig om, liksom en orm stungit honom.

Monsoreau fann nu, att samtalet tagit en vändning, allt för allvarsam för en patient, hvilken ej ännu kunde handla efter sin önskan; han kufvade således den vrede, som sjöd i hans själ, antog en lugn min och sade:

— Hvad vet jag, stackars sjukling? Om konungen är missnöjd, därför att jag ej kan sköta min tjänst, så har han orätt, ty han är på sätt och vis skuld till min närvarande belägenhet.

— Förklara er.

— Är ej herr de Saint-Luc en af konungens vänner? Dessutom är det konungen, som lärt honom den stöt, medelst hvilken han så väl träffade mig, och kanske är det till och med hans majestät, som gifvit honom det i uppdrag.

Hertigen af Anjou gjorde nästan en jakande åtbörd och sade:

— Ni kan ha rätt; men konungen är konung.

— Ja, till dess han ej längre är det, eller hur?

Hertigen spratt till och sade:

— Det var sant, bor ej er grefvinna också här?

— Nådig herre, hon är sjuk; eljest hade hon för länge sedan haft den äran att uppvakta ers höghet.

— Stackars grefvinna, är hon sjuk? Nå ja, sorgen öfver att se er lida...

— Ja, först och främst det, och vidare trötthet efter resan.

— Låt oss hoppas, att illamåendet ej blir långvarigt. Ni har ju en skicklig läkare?

— Ja, ers höghet; Remy har skött mig utomordentligt väl.

— Är han ej Bussys läkare?

— Jo, nådig herre, men grefven har afstått honom åt mig.

— Ni står då i mycket vänligt förhållande till Bussy?

— Han är min bäste och, jag kan väl säga, ende vän, svarade Monsoreau kallt.

— Farväl, grefve! sade prinsen, i det han upplyfte den tunga dörrgardinen.

I samma ögonblick trodde han sig se fliken af en klädning försvinna i nästa dörr, och Bussy skyndade till sin post midt i korridoren.

Hertigens misstankar ökades.

— Vi återvända nu, sade han till Bussy.

Denne sprang ned för att gifva sviten befallning att hålla sig tillreds, men likväl mest för att dölja sin rodnad.

Då prinsen blef ensam i förstugan, ville han skynda in i den korridor, där han trott sig se klädningen skymta; men då han vände sig om, fick han se Monsoreau blek som en vålnad stå i den dörr, genom hvilken han själf nyss gått ut.

— Ers höghet tar miste om vägen, anmärkte grefven med ett hånlöje.

— Jaså, mumlade hertigen; tack, min vän; farväl.

Med raseri i hjärtat begaf sig Frans på återvägen och växlade ej ett ord med Bussy, som lämnade honom vid palatsets port. Då hertigen kommit in i sina rum och var ensam i sitt kabinett, smög sig Aurilly sakta in.

— Aurilly, sade hertigen, den äkta mannen gör narr af mig.

— Kanske älskaren också, nådig herre, svarade lutspelaren.

—Hvad säger du?

— Sanningen, ers höghet. Jag hoppas, att ni förlåter mig, ty det var för er egen skull...

— Fortsätt, jag förlåter dig på förhand.

— Välan då: medan ni var uppe i huset, höll jag mig under ett skjul på gården för att spionera.

— Nå, hvad såg du då?

— Jag såg först en klädning, sedan dess ägarinna, så ett par armar, som slogos omkring hennes hals, och sist, emedan mitt öra är ganska öfvadt, hörde jag ljudet af en lång och öm kyss.

— Men hvad var det då för en karl?

— Jag kan ej känna igen ett par armar; handskar ha inga anletsdrag.

— Ja, men man kan känna igen, hvem handskarna tillhöra.

— Visst tyckte jag... men det är bara en gissning.

— Lika godt; säg ändå.

— Nåväl, nådig herre, jag tyckte, att det var grefve de Bussys handskar.

— Af buffeläder, broderade med guld, var det så? utropade hertigen, från hvars ögon fjällen började falla.

— Alldeles sådana, svarade Aurilly.

— Ack ja; Bussy! Bussy är det, utbrast hertigen; hvad jag varit blind — eller rättare sagdt, jag kunde ej ana en sådan djärfhet.

— Emellertid, nådig herre, får man ej genast antaga saken som viss, ty det hade ju möjligen kunnat finnas en karl gömd i grefvinnans rum.

— Ja, visserligen; men Bussy, som stod i korridoren, skulle då ha sett honom... och vidare handskarna...

— Ja, och kyssen sedan, och utom den hörde jag äfven dessa ord: I morgon afton.

— Är det möjligt?

— Nådig herre, om vi vilja upprepa, hvad vi fordom gjort, kunna vi snart öfvertyga oss om sammanhanget.

— I morgon afton då.

— Jag afvaktar ers höghets befallningar.

— Godt! ... Ha, Bussy! hviskade hertigen för sig själf, Bussy förrädare mot sin herre! Den hederlige Bussy... han, som ej vill, att jag skall bli konung af Frankrike!

Härvid smålog hertigen med ett afgrundslöje och afskedade Aurilly för att grubbla i ensamheten.

41.

Spionerna.

Klockan var tio på kvällen. Bussy svepte in sig i sin kappa, och med repstegen under armen begaf han sig till Bastiljplatsen. Då han kom fram, såg han ljus i fönstret. Detta var det öfverenskomna tecknet. Han kastade sin med järnkrokar försedda stege upp på balkongen, och den fastnade genast.

Diana kom nu ut och fäste stegen ännu bättre. Sedan gaf hon Bussy tecken att komma upp.

Ögonblicket var lyckligt valdt, ty medan Bussy klättrade uppför stegen, hade Monsoreau, sedan han mer än tio minuter lyssnat utanför sin hustrus dörr, mödosamt gått nedför trappan, stödd på en förtrogen tjänares arm.

Han gick ut på gatan, men ingen människa syntes till.

— Månne du ej är illa underrättad? sade grefven till tjänaren.

— Nej, nådig herre, jag kommer just nu från hertigens palats, och stallmästaren, som är min vän, sade mig bestämdt, att hertigen befalldt, det hästar skulle hållas färdiga i afton; men kanske ämnar han sig annanstädes än hit.

— Hvart annars än hit? mumlade Monsoreau med hotande min. Kanske hade jag dock gjort bättre, om jag stannat kvar i Dianas rum. Men kanske ha de något öfverenskommet tecken; hon hade då underrättat honom om min närvaro, och jag hade ingenting fått veta. Nej, det är nog bäst att spionera utanför. Hvar är det där gömstället, där du säger, att man kan observera allt, som föregår?

— Kom hitåt, nådig herre.

Vid pass tjugu steg från porten, åt Bastiljen till, fanns ett stenröse, bildadt af stenar från i grannskapet nedrifna hus. Midt i detta stenröse hade betjänten gjort en fördjupning, som bekvämt kunde rymma tvenne personer. Han utbredde en kappa därstädes, grefven satte sig på den, och betjänten hukade sig ned vid husbondens fötter. En laddad bössa stod bredvid dem.

Tjänaren ville ytterligare se efter, om denna var i ordning, men Monsoreau hejdade honom och sade:

— Det där är snart gjordt. Det är kungligt villebråd, vi vädra, och galgen hotar den, som lägger hand därpå.

Med ögon brinnande, som den på lur liggande vargens, såg han än på Dianas fönster, än nedåt gatan; han önskade att kunna öfverraska, men fruktade att öfverraskas.

Knappt hade Monsoreau i tio minuter legat i sitt bakhåll, förrän tvenne hästar framskymtade vid gatan Saint-Antonie. De tvenne ryttarne stego af vid hörnet af hôtel des Tournelles och bundo sina hästar vid järnringar i muren.

— Nådig herre, sade Aurilly, jag tror, att vi komma för sent; måhända han har begifvit sig direkt från ert palats, och han har då haft tio minuters försprång.

— Det är möjligt, sade prinsen, men om vi ej fått se honom gå in, skola vi väl åtminstone se honom gå ut.

— Är det nyfiket af mig att fråga, på hvad sätt ers höghet då tänker gå tillväga?

— Ingenting är lättare; vi behöfva endast bulta på porten; du t. ex. kan göra det under förevändning att fråga, hur grefve de Monsoreau mår. Alla älskande skrämmas af buller; när du går in genom porten, går han säkert ut genom fönstret.

— Och Monsoreau?

— Hvad fan kan han säga? Han är min vän, jag är orolig för hans hälsa och skickar för att fråga, hur han mår, emedan jag tyckte honom vara sämre sist; ingenting är enklare.

— Ja visst, nådig herre, svarade Aurilly.

— Kan du höra, hvad de säga? frågade Monsoreau sin tjänare.

— Ej ännu, nådig herre; men de komma allt närmare.

— Se här är ett stenröse, sade Aurilly; det tycks enkom vara där för vår skull, ers höghet.

— Ja, men vänta; kanske kan man se mellan gardinerna.

Diana hade tändt sin lampa, och en svag ljusstråle smög sig fram.

Hertigen och Aurilly gingo tio minuter fram och tillbaka för att söka en punkt, hvarifrån de bäst skulle kunna se. Härunder hade Monsoreau, sjudande af otålighet, ofta lagt sin hand på bössan.

— Skall jag tåla detta? mumlade han; skall jag fördraga denna skymf? Nej, nej! Mitt tålamod är slut. Jag kan

ju hvarken sofva eller vaka eller ens lida i fred, emedan denne eländige furste i sin sysslolöshet kommit på ett nedrigt infall. Nej, jag är ingen medgörlig stackare; jag är grefve de Monsoreau; må han komma hit, så skall jag, på min ära, spränga hans hjärna. Tänd luntan, René...

Då prinsen såg, att han omöjligen kunde varseblifva något genom fönstret, ämnade han gömma sig i stenhögen, medan Aurilly skulle gå och klappa på porten, då i en hast denne, med glömska af all rangskillnad, lade sin hand på prinsens arm.

— Hvad är på färde? frågade prinsen förvånad.

— Kom hit, nådig herre, hviskade Aurilly. Ser ni ej någonting blänka där till vänster?

— Jo, jag ser liksom en gnista i stenhögen.

— Det är en brinnande lunta.

— Aha! hviskade hertigen; hvem kan ligga där i försåt?

— Någon af Bussys vänner eller tjänare; det är bäst att vi aflägsna oss en liten stund och komma tillbaka från en annan sida; tjänaren ger då säkert någon signal, och vi torde få se Bussy taga till flykten.

— Du har rätt, sade prinsen; kom!

— De gå sin väg, sade betjänten.

— Ja, svarade Monsoreau; kände du igen dem?

— Jag tyckte, att det var hertigen och Aurilly.

— Just så, men jag skall ytterligare öfvertyga mig därom. Följ mig.

Monsoreau gick in och befallde, att hans bärstol skulle göras i ordning.

— Hvad hertigen förutsett, inträffade; vid det buller, Monsoreau gjorde, nödgades Bussy fly.

I det ögonblick han satte foten på marken, voro hertigen och Aurilly vid hörnet af Bastiljen och sågo en skugga nedanför Dianas fönster. Skuggan försvann skyndsamt.

Bärstolen var nu färdig, man begaf sig å väg och stannade snart utanför hertigens palats. Denne hade så nyligen hemkommit, att hästarne ej ännu voro afsadlade.

Monsoreau, som hade fritt tillträde till hertigen, syntes på tröskeln, just då Frans hade kastat sin hatt på stolen. Om åskan slagit ned i prinsens rum, hade han ej kunnat bli mer förvånad.

— Grefve de Monsoreau! utropade han bleknande och med darrande röst.

— Ja, nådig herre, sade grefven, i det han kufvade eller, rättare sagdt, försökte kufva sin sinnesrörelse.

Han var så upprörd, att han neddignade på en stol bredvid dörren.

— Ack, sade hertigen, ni tar lifvet af er, min vän; jag tror ni dånar.

— Åh nej, nådig herre; jag har för ögonblicket allt för viktiga saker att anförtro ers höghet. Kanske svimmar jag sedermera, det är väl möjligt.

— Tala, grefve, stammade Frans bestört.

— Men icke i närvaro af ert folk, förmodar jag.

Då de befunno sig ensamma, började Monsoreau:

— Ers höghet är nyss hemkommen?

— Som ni ser.

— Det är oförsiktigt af ers höghet att nattetid ströfva omkring på gatorna.

— Hvem säger er, att jag gjort det?

— Dammet, som betäcker era kläder, nådig herre.

— Herr de Monsoreau, sade prinsen med en ton, på hvars uttryck man ej kunde misstaga sig, har ni någon annan syssla än den att vara öfverhofjägmästare?

— Ja, den att vara spion, nådig herre. Alla människor ha nu för tiden, mer eller mindre, sådant för sig, och jag så väl som andra.

— Hvad nytta har ni då af ert spioneri?

— Att få veta hvad som tilldrager sig.

— Berätta mig då, hvad ni har att säga mig. Kanske ni tillåter, att jag sätter mig?

— Ingen ironi, ers höghet, mot en ödmjuk tjänare som jag, hvilken ej kommer vid denna timme annat än för att göra er en synnerlig tjänst. Om jag satt mig utan tillåtelse, så är det därför att jag, på min heder, ej kan hålla mig uppe.

— En tjänst, återtog hertigen, en tjänst?

— Ja, nådig herre, jag kommer till er på en mäktig furstes vägnar.

— Å konungens?

— Nej, å hertigens af Guise.

— Ah, det var en annan sak! Kom då närmare och tala sakta.

42.

Hertigen undertecknar.

— Välan, grefve, hvad har ni att säga mig å hertigens af Guise vägnar?

— Mycket, nådig herre.

— Ha hertigarne af Guise skrifvit till er?

— Hertigarne skrifva ej vidare något, sedan Nicolas Davids besynnerliga försvinnande.

— Har ni då varit vid arméen?

— Nej, ers höghet, de ha kommit till Paris.

— Äro hertigarne af Guise här? utropade hertigen.

— Ja, nådig herre.

— Och jag har icke sett dem!

— De äro allt för varsamma att utsätta sig själfva eller ers höghet för fara.

— Hvad ha de att göra här?

— De infinna sig till det möte, ni aftalat med dem?

— Jag? Har jag aftalat ett möte med dem?

— Ja visst; samma dag ers höghet arresterades, fick ni ju bref från hertigarne och svarade dem genom mig, att de skulle inställa sig i Paris mellan den 31 maj och 2 juni. Vi ha i dag den 31 maj; om ni glömt hertigarne af Guise, ha de ej glömt er.

Frans häpnade; så mycket hade sedan den dagen tilldragit sig, att han glömt detta möte, så viktigt det än var.

— Det är sant, sade han; men den förbindelse, som då fanns mellan mig och hertigarne, finns nu ej mer.

— Om så är, nådig herre, skulle ni göra väl i att därom underrätta dem; ty jag tror, att de se saken på annat sätt.

— Hur så?

— Jo, kanske tror ni er nu vara skild från dem; men de åtminstone tro sig ännu vara bundna vid er.

— En snara, min bäste grefve, ett lockbete, men en sådan man som jag låter ej tvenne gånger narra sig.

— När har väl då ers höghet blifvit narrad?

— Än i Louvren då?

— Var det hertigarnes af Guise fel?

— Det säger jag inte, mumlade hertigen, men de ha ingenting gjordt för att underlätta min flykt.

— Hade jag ej i uppdrag att säga er, då ni kommit till Anjou, att ni ständigt kunde lita på dem, liksom de ständigt litade på er, och att den dag ni tågade mot Paris, skulle de vara vid er sida?

— Det är sant; men jag har inte tågat mot Paris.

— Nådig herre, ni är likväl där nu.

— Ja, men jag har återkommit som min brors vän.

— Tillåter ers höghet mig den anmärkningen, att ni är mer än bundsförvant till hertigarne af Guise.

— Hvad är jag då?

— Ers höghet är deras medbrottsling.

Hertigen bet sig i läppen.

— Nå, ha de ej meddelat er orsaken till sin återkomst?

— Som de veta mig äga ers höghets förtroende, så ha de gifvit mig del af både orsaker och förslag.

— Och dessa förslag ha fortfarande till syfte . . . ?

Hertigen hejdade sig.

— Till syfte att göra ers höghet till konung af Frankrike? Ja, nådig herre.

Hertigen rodnade af glädje.

— Men, återtog han, är ögonblicket gynnande?

— Då konungen utnämnde sig själf till anförare för ligan, var detta blott en komedi, som strax i början vann bifall, men lika hastigt åter ogillades. Nu föregår en reaktion, och hela landet uppreser sig mot konungens och hans favoriters tyranni. Under sådana förhållanden önska hertigarne af Guise välja en medtäflare om tronen, och deras val har naturligtvis fallit på er. Afstår ni från ert forna uppsåt?

Hertigen teg.

— Nå, hvad tänker ers höghet?

— Jag tänker, att . . . .

— Ers höghet vet, att ni kan tala öppet med mig.

— Jag tänker, återtog hertigen, att min bror ej har några barn, att tronen tillkommer mig efter honom, och att hans hälsa är vacklande; hvarför skulle jag då blottställa mitt namn, min värdighet och min broderliga tillgifvenhet under en onyttig täflan? Hvarför, med ett ord, skulle jag utsätta mig för fara under försöket att taga det, som dock en gång utan fara skall tillfalla mig?

— Just däri ligger ers höghets villfarelse; er broders tron tillfaller er ej, såframt ni ej tager den. Hertigarne

af Guise kunna ej bli konungar själfva, men de skola aldrig låta någon annan bli det, än just den de vilja. De ha räknat på ers höghet, men vägrar ni, så skola de söka sig en annan.

— Hvem då? utropade hertigen af Anjou, i det han rynkade ögonbrynen; hvem eljest skulle våga sätta sig på Carl den stores tron?

— En Bourbon i stället för en Valois; de äro båda afkomlingar af den helige Ludvig.

— Konungen af Navarra alltså?

— Hvarför inte? Han är ung och tapper; sant är, att han ej har några barn, men han kan få sådana.

— Han är hugenott.

— Han afsvor ju sin tro Sanct Bartholomeinatten?

— Ja, men han har sedan återtagit den.

— Åh, nådig herre, hvad han gjort för att rädda lifvet, kan han också göra för att erhålla en tron.

— De inbilla sig då, att jag utan vidare skall afstå från mina rättigheter?

— Jag tror, attt en dylik händelse är förutsedd.

— Jag skall modigt strida med dem.

— Åh, de äro vana vid krig.

— Jag skall ställa mig i spetsen för ligan.

— Den ha de i sina händer.

— Jag skall förena mig med min bror.

— Han är då död.

— Jag skall kalla Europas koungar till min hjälp.

— Europas konungar förklara gärna krig emot hvarandra, men de skola betänka sig, innan de göra det mot ett folk.

— Huru, ett folk?

— Visserligen, hertigarne af Guise äro beredda att införa ständer, om så fordras, ja till och med en republik.

— Mitt parti skall ej tillåta, att man af Frankrike gör en republik.

— Ert parti! Ack, nådig herre! Ni har varit så oegennyttig, så högsinnad, att ert parti knappt består af flere än mig och Bussy.

— Hvarför behöfver man då taga sin tillflykt till mig, om jag, som ni säger, är beröfvad allt välde?

— Nådig herre, ni förmår ingenting utan hertigarne af

Guise, men med dem förmår ni allt. Säg blott ett ord, och ni är konung.

Hertigen steg upp och gick oroligt af och an i rummet; slutligen stannade han framför Monsoreau.

— Du har sagt sant, grefve, då du sagt, att jag har blott tvenne vänner: dig och Bussy.

Dessa ord uttalade han med ett vänligt småleende, emedan han nu haft tid att sansa sig och kufva sitt raseri.

— Nåväl, fortfor grefven, se här i få ord planen. Om åtta dagar är Kristi lekamens fest. Kungen har till denna heliga dag anbefallt processioner till de förnämsta af stadens kloster. Som ers höghet påminner sig, är hans majestät då utan vakt, eller, om han har någon sådan med sig, dröjer den vid porten. Konungen stannar framför hvarje altare, faller på knä och läser fem pater och fem ave samt sjunger sju botsalmer. Han beger sig då naturligtvis äfven till Sanct Genovevas kloster. Men där har en händelse inträffat...

— En händelse? afbröt hertigen.

— Ja, en takfot har under natten fallit ned. Altaret, där processionen skall göra uppehåll, kan således icke uppställas i vapenhuset, utan inne på klostergården.

— Nå!

— Tålamod, nådig herre! Konungen går in, fyra eller fem personer inträda jämte honom, och efter dessa stänger man portarna. Välan, ers höghet känner de munkar, som skola mottaga hans majestät där.

— De samma som...

— Ja, de samma som voro där, då ers höghet valdes till konung.

— De skola då våga att komma sin hand vid Herrans smorda?

— Ja, men endast för att klippa af honom håret.

— Skall man väl våga det? utropade hertigen med glödande blickar; skall man våga röra en konungs hufvud?

— Åh, då skall han ej längre vara konung.

— Hvad menar ni?

— Har ni ej hört talas om en genovevermunk, en helig man, som predikar, i afvaktan på att komma att göra underverk?

— Broder Gorenflot?

— Just han. Välan, man skall ledsaga konungen till

Gorenflots cell, och denne broder skall förmå honom att underteckna sin afsägelse; när detta är gjordt, inträder hertiginnan af Montpensier med saxen i hand.

Frans stod stum; hans skelande ögon hade vidgat sig liksom kattens, då han i mörkret lurar på rof.

— Det öfriga förstår ni, nådig herre, fortfor grefven. Man tillkännager för folket, att konungen erfarit en djup ånger öfver sina synder och yttrat en önskan att ej mer lämna klostret; finnas några, som tvifla på att kallelsen varit verklig, så har hertigen af Guise arméen i sitt våld, kardinalen har kyrkan, och Mayenne borgerskapet; med dessa trenne makter kan man förmå folket att tro nästan allt hvad man vill.

— Men man skall beskylla mig för våld, invände hertigen.

— Ni anses ej ha varit närvarande.

— Man skall betrakta mig som troninkräktare.

— Ers höghet glömmer tronafsägelsen.

— Konungen skall aldrig gå in på den.

— Broder Gorenflot tyckes dock vara, ej allenast en skicklig, utan ock en stark munk.

— Beslutet är således fattadt?

— Ja.

— Och man fruktar ej, att jag angifver det?

— Nej, ers höghet; om ni förråder saken, är ett annat beslut tattadt, och detta rör ... ert lif.

— Välan, jag bifaller.

— Ja, men ni måste äfven gifva ert bifall skriftligen.

— Det är en dårskap af er att tro, att jag det skulle göra.

— Hvarför då?

— Om sammansvärjningen misslyckas?

— Det är just därför, man åstundar ers höghets underskrift.

— Man vill då förskansa sig bakom mitt namn?

— Ja.

— Då vägrar jag tusen gånger.

— Ni kan det ej mer.

— Är ni galen?

— Att vägra är detsamma som att förråda.

— Men jag blottställer mig genom en underskrift.

— Om ni vägrar, så gör ni hvad som är värre: ni blir orsak till er död.

Frans ryste.

— Man skulle våga?... stammade han.

— Man vågar allt, ers höghet; de sammansvurne ha gått för långt; de måste lyckas till hvad pris som helst.

Hertigen tvekade, begripligt nog.

— Jag skall underteckna... i morgon, sade han slutligen.

— Nej, ers höghet, om ni skall underteckna, så måste det ske genast.

— Men hertigarne af Guise skola väl först uppsätta skriften, hvarigenom jag förenar mig med dem.

— Den är redan uppsatt: jag har den med mig. Se här.

Hertigen genomläste papperet; då han slutat, satte han sig eller snarare dignade ned på en stol vid bordet.

Monsoreau räckte honom en penna.

— Jag måstes då underteckna? sade Frans och lade handen på sin panna; hans hufvud svindlade.

— Ja, om ni så önskar, ingen tvingar er därtill.

— Tvingar man mig ej, då man hotar att mörda mig!

— Jag hotar er ej, nådig herre, Gud bevare mig därifrån, jag blott underrättar er om förhållandet.

Hertigen gjorde våld på sig, tog eller rättare sagdt, ryckte pennan ur grefvens händer och undertecknade.

Monsoreau betraktade honom med blickar, glödande af hat. Då hertigen slutat, ryckte han ifrigt till sig papperet och stoppade det innanför sin jacka.

Hertigen såg förvånad härpå, men förstod ej det hemska uttrycket i detta gulbleka ansikte.

— Nu, nådig herre, sade Monsoreau, ber jag er vara försiktig.

— Hur så?

— Jo, stryk ej mer, såsom i afton, omkring på gatorna med Aurilly.

— Hvad betyder detta?

— Det betyder, nådig herre, att ni i afton förföljt en hustru, som är tillbedd af sin man, och på hvilken han är svartsjuk till den grad... ja, till den grad, att han mördar hvar och en, som utan hans tillåtelse nalkas henne.

— Skulle det möjligen var er själf, ni menar?

— Ja, ers höghet. Jag har äktat Diana de Méridor, hon

tillhör mig, och så länge jag andas, skall ingen annan äga henne, ej ens en prins. På det ni måtte vara öfvertygad härom, svär jag vid min ära och vid min dolk, att det är sanning.

Härvid förde han sin dolkklinga nästan intill prinsens bröst; denne drog sig tillbaka och mumlade, blek af fruktan och raseri:

— Jag tror, att ni hotar mig?

— Nej, min prins, nej; liksom nyss, ger jag er endast en underrättelse.

— Hvad underrättar ni mig då om?

— Att ingen skall äga min hustru.

— Och jag, utbrast hertigen, jag ansvarar dig för, din narr, att du ger mig underrättelsen för sent och att någon redan äger henne!

Monsoreau uppgaf ett ursinnigt rop och skakade sin dolk, i det han stammade:

— Det är väl ej ni... ej ni... nådig herre?

Han hade nu endast behöft sträcka ut sin väpnade hand för att nå hertigens bröst.

— Ni är vansinnig, sade hertigen, i det han drog sig undan och beredde sig att ringa.

— Nej, jag är vid mina sinnen, och jag hör rätt: sade ni ej, att någon redan äger min hustru?

— Jo, jag upprepar det ännu en gång.

— Nämn mig hans namn och bevisa, hvad ni säger.

— Hvem låg i afton i bakhåll invid er boning?

— Jag själf.

— Nåväl, under denna tid var en karl inne hos er hustru.

— Har ni sett honom gå in?

— Nej, men jag har sett honom gå ut — genom fönstret.

— Kände ni denne man?

— Ja.

— Nämn då hans namn, nådig herre, nämn hans namn, eller jag svarar ej för hvad jag gör.

— Herr grefve, vid min furstliga ära, vid Gud och vid min själ lofvar jag, att ni inom åtta dagar skall få veta, hvem er hustrus älskare är.

— Svär ni mig det, nådig herre?

— Ja, jag svär det.

— Välan, nådig herre, inom åtta dagar då, sade grefven och slog sig för bröstet på det ställe, där det af prinsen

underteknade papperet låg — inom åtta dagar... eller... ni förstår mig.

— Återkom om åtta dagar; det är allt, hvad jag nu kan säga er.

— Godt! Åtta dagar skola återskänka mig mina krafter, och den, som vill hämnas, behöfver all sin styrka.

Han gjorde en afskedshälsning, som mycket liknade en hotelse, och aflägsnade sig.

43.

En promenad till gatan les Tournelles.

Hertigens vänner hade nu återkommit till Paris. De kände alltför väl både konungen, hertigen och änkedrottningen för att hoppas, att saken skulle biläggas i godo.

Hertigen tog vänligt emot dem och sade: Mina vänner, man funderar nästan på att döda er. Varen på er vakt.

— Ja visst, nådig herre, svarade Antraguet; men borde vi ej uppvakta hans majestät? Om vi gömma oss, är det ej en skam för Anjou, eller hur?

— Ni har rätt, svarade hertigen, om I viljen göra er uppvaktning hos konungen, så skall jag följa med.

De unga männen kastade frågande blickar på hvarandra. I detta ögonblick inträdde Bussy och hälsade hjärtligt på sina vänner.

— Ack, hvad I dröjt! sade han. Men hvad hör jag? Tänker ers höghet gå och låta döda sig i Louvren, liksom Cæsar på Capitolium?

— Men, min vän, vi vilja ju komma i handgemäng med de kungliga favoriterna.

Bussy log och sade blott: Vi få väl se.

Henrik III ville ej taga emot hertigens anhängare; de väntade förgäfves i galleriet. Quélus, Schomberg, Maugiron och d'Epernon hälsade artigt på dem och betygade sin stora ledsnad öfver att de ej kunde få företräde.

— Mina herrar, sade Antraguet, ty Bussy höll sig undan så mycket som möjligt, underrättelsen är rätt ledsam; men efter som den kommer genom er, förlorar den mycket af sitt obehag.

— Mina herrar, svarade Schomberg, I ären utomordentligt artiga och förbindliga. Kanske vi skola förvandla denna audiens som uteblef till en liten promenad?

— Ack, mina herrar, genmälde Antraguet, vi ämnade just utbedja oss detta af er.

— Men hvart skola vi gå? frågade Quélus.

— Jag känner ett förtjusande ställe bortåt Bastiljen till, svarade Schomberg.

— Mina herrar, vi följa er naturligtvis, inföll Ribeirac.

Favoriterna lämnade nu Louvren, åtföljda af hertigens vänner; allesammans ställde sina steg öfver kajerna till inhägnaden kring les Tournelles, som begagnades till hästtorg och var ett slags gräsplan, där man såg några tvinande träd.

De åtta ädlingarna hade tagit hvarandra under armen och pratade med största glädtighet om tusentals lustiga saker.

Då de framkommit, tog Quélus till orda:

— Sen, mina herrar, hvilket ensligt och tyst ställe.

— Ja, minsann har ni ej rätt, svarade Antraguet och intog på skämt fäktställning.

— Välan, fortfor Quélus, dessa herrar och jag ha tänkt att I endera dagen skullen vilja följa oss hit för att sekundera grefve de Bussy, er vän, som gjort oss den äran att utmana oss alla fyra.

— Det är sant, försäkrade Bussy sina förstummade vänner.

— Antagen I utmaningen, mina herrar? frågade Maugiron.

— Ja, utan tvifvel, svarade enhälligt de tre ädlingarne.

— Förträffligt! utropade Schomberg och gnuggade händerna; behagar nu hvar och en välja sin motståndare?

— Jag tycker inte illa om den metoden, sade Ribeirac med gnistrande ögon, och då...

— Nej, håll, afbröt Bussy, detta är ej rätt; vi dela alla samma känslor, och därför vilja vi åt ödet lämna omsorgen att utvälja våra motståndare. Dessutom veten I ju, att ingenting är likgiltigare, ifall vi komma öfverens om, att den som först blir sysslolös, hjälper de andra.

— Visserligen, visserligen! ropade favoriterna.

— Så mycket mer skäl då, att vi göra som Horatierna; låt oss draga lott.

— Ja, låt oss likna dem.

— Men innan vi känna våra motståndare, vilja vi bestämma villkoren och ordningen för striden; det vore opassande att göra det, sedan man dragit lott.

— Det är helt enkelt, genmälte Schomberg; vi skola, såsom herr de Saint-Luc yttrade sig, fäkta, till dess vi stupa.

— Utan tvifvel; men hur skola vi fäkta?

— Med värja och dolk, svarade Bussy; vi sakna ej öfning.

— Hvilken dag?

— Ju förr dess hellre.

— Nej, ursäkta, sade d'Epernon, jag har tusen saker att uträtta bland annat att sätta upp mitt testamente; jag föredrar således att vänta... tre eller fyra dagar skola öka aptiten.

— Det är att tala som en tapper man, anmärkte Bussy ironiskt. Låt oss draga lott.

Schombergs namn kom först, sedan Ribeiracs; de blefvo således första paret. Quélus och Antraguet utgjorde det andra; Livarot och Maugiron det tredje. Då Quélus' namn hördes, rynkade Bussy ögonbrynen, ty han hade hoppats få strida med honom, och då d'Epernon fann sig bli Bussys motståndare, bleknade han så, att han måste rycka sig i mustascherna för att gifva sitt ansikte färg.

— Mina herrar, sade Bussy, ända till den afgörande dagen äro vi ju vänner, icke sant? Viljen I ej nu spisa middag hos mig?

Alla bugade sig till tecken af samtycke och begåfvo sig till Bussys palats, där en präktig måltid väntade dem.

44.

Chicot somnar.

Konungen gick fram och tillbaka och väntade otåligt, att hans vänner skulle återkomma från sin promenad med de fyra adelsmännen. Chicot hade på afstånd följt de promenerande och med egna ögon sett, hvad ingen bättre än han kunde förstå; sedan han öfvertygat sig om deras afsikter, beslöt han att göra ett besök hos öfverhofjägmästaren.

Monsoreau var ytterst listig och slug, men att lura Chicot

gick öfver hans förmåga. Gascognaren framförde vänliga hälsningar från konungen och blef således väl mottagen.

Chicot fann Monsoreau liggande till sängs. Besöket hos hertigen kvällen förut hade uttömt hans ännu svaga krafter. Icke desto mindre förmådde Monsoreau att ganska bra dölja sin bitterhet mot hertigen af Anjou. Men ju förhållsammare och försiktigare grefven var, desto klarare genomskådades han af gascognaren.

Chicot, som förstod sig på sjuka, ville äfven veta, om ej grefvens feber var en komedi, lik den, som Nicolas David spelat; men så snart han känt honom på pulsen, sade han för sig själf:

— Han är verkligen sjuk och kan ingenting företaga. Återstår nu Bussy; låt oss se, hvartill han är i stånd.

Han skyndade till Bussys palats, hvilket han fann strålande af ljus och doftande af matångor, som skulle förmått Gorenflot att uppgifva höga rop af hänryckning.

— Håller grefven de Bussy bröllop? frågade han en tjänare.

— Nej, min herre, svarade betjänten, grefven har försonat sig med några af hofherrarna, denna försoning firas nu med en måltid, som är en smula ståtlig, det kan ni lita på.

— Hans majestät kan alltså vara lugn, så vida ej Bussy skulle förgifta dem, hvartill dock han ej är i stånd, det vet jag, tänkte Chicot.

Han återvände till Louvren, där han fann Henrik spatserande i fäktsalen. Kungen hade sändt trenne ilbud efter Quélus, men som ilbuden ej begrepo, hvarför hans majestät var så orolig, hade de helt enkelt stannat hos Birague den yngre, ett ställe, där hvar och en, som bar kungligt livré, städse fann ett glas godt vin, en bit skinka och syltad frukt.

Då Chicot syntes i dörren, ropade Henrik emot honom:

— Nå, vet du, hvart de tagit vägen?

— Hvilka?

— Mina stackars vänner.

— De ha säkert stupat i detta ögonblick.

— Har man dödat dem? skrek Henrik, i det han for upp med en hotande åtbörd; äro de döda?

— Jag är rädd, att de fått nog...

— Du vet det, och du skrattar, din barbar! afbröt konungen.

— Vänta då, min son. När jag säger, att de fått nog, så menar jag, att de fått nog af vin.

— Ah, narr hvad du skrämde mig! Men hvarför smädar du mina ädlingar?

— Tvärtom gör jag dem rättvisa.

— Du skämtar alltid... var allvarsam, jag bönfaller dig därom; vet du, att det gått ut med hertigens vänner?

— Visst vet jag det.

— Nå, hvad har blifvit följden?

— Det, som jag nyss sade: de äro säkert alldeles druckna.

— Men Bussy då?

— Det är just Bussy, som skaffat dem ett rus; han är en farlig karl.

— Chicot af barmhärtighet!

— Bussy bjuder dina vänner på middag; tycker du, att det är bra?

— Bussy? Det är omöjligt... hans afsvurna fiender!

— Just därför; om de vore vänner, så behöfde de ej dricka så där tappert i hvarandras sällskap. Du är emellertid bra god, som grämer dig för de där människornas skull. De skratta, kalasa och häckla din styrelse. Svara som filosof på allt detta: de skratta... välan, låt oss också skratta; de spisa... vi vilja också göra det; låt äfven servera oss något varmt och godt; de häckla... vi skola i stället lägga oss att sofva, sedan vi spisat kvällsvard.

Kungen kunde ej låta bli att draga på munnen.

— Du kan, fortfor Chicot, smickra dig med att vara en verklig vis. Det har i Frankrike funnits konungar med tillnamnet den skallige, den store, den djärfve, den late; men jag är säker på, att dig skall man kalla Henrik den tålmodige... Ack, min son! Tålamodet är en så vacker dygd, då man ej har någon annan.

— Jag är bedragen, sade konungen; de där människorna bära sig ej åt som adelsmän.

— Ack, du är orolig för dina vänner! utropade Chicot, i det han drog konungen med sig in i matsalen, du beklagar dem, liksom vore de döda, och då man säger dig, att de ej äro det, så fortfar du ändock att pjunka.

— Du sätter mitt tålamod på prof, Chicot.

— Hå, skulle du tycka mer om, att hvar och en af dem hade sig en sju eller åtta värjsting i magen; var då konsekvent.

— Jag skulle önska, att jag kunde räkna på mina vänner, sade Henrik med dof röst.

— För tusan, räkna då på mig; du har ju mig, min son, bara du föder mig väl. Jag vill ha fasan och tryffel, tillade han och räckte fram sin tallrik.

Henrik och hans ende vän lade sig tidigt, konungen suckande och med tomt hjärta, Chicot stånkande och med full mage.

Morgonen därpå inställde sig herrar Quélus, Schomberg, Maugiron och d'Epernon; som vanligt uppslog pagen dörrarna för dem.

Chicot sof ännu; konungen hade ej sofvit. Då han blef favoriterna varse, hoppade han ursinng ur sängen och slet bort de parfymerade omslag, som betäckte ansikte och händer.

— Gån er väg! skrek han.

Den häpne pagen sade till de fyra ädlingarne, att konungen afskedade dem. Förvånade sågo de på hvarandra.

— Men, sire, stammade Quélus, vi ville säga ers majestät...

— Att I inte ären druckna längre, röt Henrik; är det ej så?

Chicot öppnade ena ögat.

— Förlåt sire, återtog Quélus allvarligt; ers majestät misstager sig.

— Och ändå har jag inte druckit i sällskap med hertigens anhängare, jag!

— Aha! sade Quélus leende, jag förstår; men...

— Hvad för men? afbröt Henrik.

— Men om ers majestät vill låta oss i enrum förklara oss...

— Jag hatar fyllhundar och förrädare.

— Sire, sire! ropade på en gång Schomberg, Maugiron och d'Epernon.

— Tålamod, mina herrar! sade Quélus, i det han hejdade dem. Hans majestät har sofvit illa och haft elaka drömmar. Bara vi få språka litet med vår nådige monark, blir han nog riktigt vaken.

Denna näsvisa ursäkt af en undersåte verkade på Henrik. Han fann, att en person, som talade så djärft, ej gjort sig saker till något otillbörligt.

— Tala då, men gör det fort, sade han.

— Detta är tämligen svårt, sire.

— Ja, man går länge omkring somliga saker.

— Nej, tvärtom, sire, man går rakt på dem, svarade Quélus, i det han blickade på pagen och Chicot liksom för att anhålla om, att kungen måtte afskeda dem.

Henrik gjorde en åtbörd, pagen gick ut, och Chicot öppnade det andra ögat och sade:

— Bryn er ej om mig, mina herrar; jag sofver som en oxe.

Och i det han tillslöt bägge ögonen, började han snarka af alla krafter.

45.

Chicot vaknar.

Då man hörde Chicot snarka så eftertryckligt, brydde sig ingen om honom. Dessutom hade man blifvit van att betrakta honom blott som en möbel i konungens rum.

— Ers majestät, sade Quélus och bugade sig, känner saken endast till hälften, och jag vågar påstå, den minst intressanta hälften till på köpet. Visserligen ha vi, ingen af oss ämnar förneka det, spisat middag hos Bussy, och till heder för hans kock måste jag äfven tillägga, att vi fått en god middag.

— Synnerligast var det ett slags ungerskt eller österrikiskt vin, som jag verkligen fann förträffligt, sade Schomberg.

— Ack, den stygge tysken! inföll konungen: han tycker om vin; det har jag alltid misstänkt!

— Jag var säker därpå, mumlade Chicot; jag har väl tjugu gånger sett honom drucken.

Schomberg vände sig hastigt till Chicot.

— Bry dig inte om mig, min son, sade Chicot; Henrik kan säga dig, att jag talar i sömnen.

— Sire, återtog Schomberg, jag gör ingen hemlighet af mina böjelser hvarken då det gäller att tycka om eller hata; vin är godt.

— Kalla inte det godt, som förleder en att glömma sin monark, sade konungen med förebrående ton.

Schomberg ämnade svara, men Quélus gaf honom ett tecken att tiga.

— Jag ville säga, sire, återtog Quélus, att under måltiden och synnerligast före den ha vi haft de allvarligaste samtal rörande ers majestäts intressen.

— Du gör inledningen bra lång, anmärkte konungen; det plär vara ett dåligt tecken.

— Ack, hvad den Valois kan prata! ropade Chicot.

— Aha, mäster narr, sade Henrik stolt; sofver du ej, så gå härifrån.

— Om jag inte sofver, svarade Chicot, så är det därför, att din tunga slumrar som långfredagsklockorna.

När Quélus såg, att man i det kungliga palatset ej kunde afhandla ett ämne, så allvarsamt det än var, emedan vanan att vända allting i skämt där var allrådande, suckade han, ryckte på axlarna och steg harmsen upp.

— Sire, sade d'Epernon leende, det handlar dock nu om ett viktigt ämne.

— Viktigt? upprepade Henrik.

— Visserligen, så framt annars åtta tappra ädlingars lif förtjäna, att ers majestät bevärdigar dem med någon uppmärksamhet.

— Hvad betyder det? utbrast konungen.

— Det betyder, att jag väntar på, att konungen täckes lyssna till hvad jag säger, sade Quélus.

— Jag hör, min son, jag hör, sade konungen, i det han lade sin hand på Quélus' axel.

— Välan, sire, jag sade er, att vi haft allvarliga samtal; vi ha funnit konungamakten hotad och försvagad.

— Åh ja, alla människor sammansvärja sig mot den, sade konungen.

— Den liknar, fortfor Quélus, dessa hedniska gudar, hvilka liksom Tiberius och Caligula, blefvo gamla utan att kunna dö och på de mänskliga krämpornas väg småningom gingo till odödligheten. Då dessa gudar hunnit denna punkt, stannade de ej i sin ständigt tilltagande bräcklighet, om icke någon ung man af deras dyrkare med en skön hängifvenhet föryngrade, återlifvade och pånyttfödde dem genom ingjutandet af ett ungt, eldigt och kraftfullt blod i deras ådror, då de åter fingo ett ungdomligt lif. Välan, sire, er konungamakt liknar de där gudarne; den kan ej fortlefva utan genom offer.

— Han talar ypperligt, inföll Chicot. Quélus, min son, skynda dig att predika på Paris' gator, och jag sätter upp en oxe mot ett ägg, att du skall fördunkla till och med Gorenflots dundrande vältalighet.

Henrik svarade ingenting; det syntes tydligt, att en förändring försiggick i hans sinne. Han hade först slungat förebrående blickar på favoriterna; småningom öfverväldigades han af sanningen, blef eftertänksam, dyster och orolig.

— Fortfar, Quélus, sade han; du ser, att jag lyssnar.

— Sire, återtog denne, ni är en stor konung, men adeln har rundt omkring er upprest skrankor, utöfver hvilka era ögon ingenting mer kunna se, om ej de skrankor, som det redan mäktiga folket i sin ordning uppreser. Välan, sire, ni, som är tapper, säg, hvad gör man i krig, då en bataljon hotande ställer upp sig på trettio stegs afstånd från en annan? De fege se sig om, och i fall de finna fältet fritt, fly de; de tappre däremot rusa framåt.

— Välan, framåt! ropade konungen. Vid Gud är jag ej den förste ädlingen i mitt rike? Hvem har fört befälet i skönare strider, än dem jag stred i min ungdom? Det sekel, hvars slut vi nalkas, har ej många namn, som skalla högre än namnen Jarnac och Moncontour. Således framåt, mina herrar! Jag skall, som vanligt, i striden tåga framför eder.

Chicot satte sig upp och sade:

— Tyst, ni andra där nere; låt min talare fortsätta. Gå på, min son Quélus, gå på; du har redan sagt både vackra och sanna saker, men du har ännu mer att säga; fortfar.

— Chicot, du har, som oftast, rätt. Ja, jag vill fortsätta för att säga hans majestät, att ögonblicket nu är kommet för konungamakten att erhålla ett af dessa offer, hvarom vi nyss talade. Emot dessa skrankor, hvilka småningom kringgärda konungamakten, skola fyra män tåga ut, vissa om att uppmuntras af er, sire, och att äras af eftervärlden.

— Hvad säger du, Quélus? frågade konungen, på en gång orolig och glad; hvilka äro då dessa fyra män?

— Jag och dessa ädlingar, svarade den unge mannen med en känsla af stolthet, som intager en människa, då hon vågar sitt lif för en princip; jag och dessa ädlingar vilja uppoffra oss.

— Till hvad ändamål?

— Till er räddning.

— Prat! Pojkgräl bara! utropade Henrik.

— Ack! se där, sire, ett den allmänna fördomens uttryck, och ers majestäts godhet mot oss är så stor, att den nedlåter sig att förkläda sig under denna dräkt; men, sire, vi genomskåda den; tala som konungen, sire, och ej som en kälkborgare. Låtsa ej tro, att Maugiron afskyr Antraguet, att Schomberg finner sig besvärad af Livarot, att d'Epernon är afundsjuk på Bussy, och att Quélus vill åt Ribeirac. Ah nej, de äro alla unga, hederliga och ädelsinnade; de kunde alla älska hvarandra som bröder. Det är ej en enskild tvist, som förmår oss att draga värjan; det är Frankrike, som är oense med Anjou. Vi framträdde på denna bana som kämpar för konungamakten emot ligans kämpar; vi komma till er och säga: Välsigna oss, nådig herre; småle mot dem, som gå i döden för er. Er välsignelse skall kanske skänka dem segern, ert småleende skall göra deras död lätt.

Kväfd af tårar, öppnade Henrik sina armar för Quélus och de andra, och han tryckte dem alla mot sitt hjärta.

Dyster och allvarsam betraktade Chicot detta uppträde, och hans ansikte, vanligen likgiltigt och kallt eller förvridet af hånlöje, var ej det minst ädla och vältaliga af dessa sex.

— Ack, mina trappra vänner, sade ändtligen konungen, I visen en skön hängifvenhet; ert värf är ädelt, och jag är stolt öfver ej att vara Frankrikes konung, men att vara er vän. Som jag likväl bättre än någon annan inser mina egna intressen, så vill jag ej antaga ett offer, hvaraf följden, om I dukaden under, blefve, att jag öfverlämnades i mina fienders våld. För att bekriga Anjou är Frankrike tillräckligt. Jag känner min bror, Guiserna och ligan; ofta under min lefnad har jag tämt vildare hästar.

— Sire, sade Quélus, de förbindliga ord, ers majestät behagat uttala, fördubbla vår ifver. Hvilken dag skall striden äga rum?

— Aldrig; jag förbjuder er det bestämdt; aldrig, hören I det!

— Värdes ursäkta oss, sire, sade Quélus; mötet blef i går aftaladt; ord äro sagda, som ej kunna återkallas.

— Men konungen kan frikalla från den högtidligaste öfverenskommelse genom att säga: jag vill det; ty konungen är allrådande. Sägen era motståndare, att jag hotat er med min vrede, om I kommen i handgemäng, och på

det I själfva ej måtten betvifla sanningen däraf, så svär jag att förvisa er, om...

— Håll, sire, afbröt Quélus; svär icke, ty om vi ha förtjänt er vrede, och denna vrede yttrar sig i en förvisning, så skola vi med glädje underkasta oss den, emedan vi, då vi ej mer befinna oss på ers majestäts område, kunna hålla ord och möta våra motståndare i främmande land.

— Om dessa personer nalkas inom bösshåll, så låter jag sätta dem på Bastiljen.

— Sire, svarade Quélus, den dag, då ers majestät gjorde det, skulle vi med blottade fötter och rep om halsen inställa oss hos mäster Laurent Testu för att bli arresterade tillsamman med dessa ädlingar.

— Jag skall då låta hugga hufvudet af dem; jag är konung, hoppas jag.

— Om sådant hände våra fiender, sire, skulle vi skära halsen af oss nedanför schavotten, där de halshögges.

Henrik teg en stund; därefter sade han:

— En god och tapper adel!.. Om Gud ej välsignar den sak, som försvaras af sådana män...

— Häda ej, sade Chicot, i det han nalkades konungen. De ha ädla hjärtan; men låt dem göra som de vilja, min konung. Sätt ut en viss dag för dessa ynglingar, det må du göra; men våga ej att föreskrifva den allsmäktige några lagar.

— Min Gud! Min Gud! mumlade Henrik.

— Sire, vi bedja er underdånigt, att ni bifaller vår begäran, sade de fyra ädlingarne, i det de djupt bugade sig.

— Välan då! Gud är rättvis, han skall gifva oss seger. Låt oss tillsammans fira Kristi lekamens fest; sedan, dagen därpå...

— Tack, sire, tack! Således om åtta dagar!

De skyndade alla att kyssa konungens hand. Sedan Henrik ännu en gång omfamnat dem, gick han, badande i tårar, in i sitt bönrum.

46.

Kristi lekamens fest.

Då Monsoreau efter fyrtioåtta timmars feber åter kom på benen, sökte han utspionera, hvem som var hans äras röf-

vare; men som han icke upptäckte något, blef han mer än någonsin öfvertygad om hertigens af Anjou skrymteri och elaka afsikter mot hans hustru.

Bussy gjorde hvarje dag besök hos öfverhofjägmästaren; men genom Remy underrättad om Monsoreaus spionerande, besökte han ej vidare Diana.

Chicot hade i egen person återfört Gorenflot till klostret. Vid detta besök hade mycket talats om konungens gudsfruktan, och priorn var utomordentligt tacksam för den ära, hans majestät ville göra klotsret genom sitt besök. Denna ära var till och med större, än man i början väntat; på abbéns begäran, hade Henrik lofvat att tillbringa en dag och en natt i enslighet uti klostret.

Chicot bekräftade detta, och som man visste, att han hade stort inflytande hos konungen, uppmanade man honom att ibland besöka Gorenflot.

Chicot infann sig verkligen flera gånger i klostret, och som han under sin kappa medförde en och annan vinbutelj, mottogs han särdeles väl af broder Gorenflot. Han inneslöt sig hela timmar med sin vän munken uti dennes cell, och alla trodde, att han deltog i dennes studier och böner. Natten före den dag, som föregick den stora högtidsdagen, tillbragte han till och med hel och hållen i klostret, där det ryktet började sprida sig, att Gorenflot förmått Chicot att taga kåpan.

Om någon nattetid ströfvat omkring i klostrets grannskap, skulle han mött dessa besynnerliga munkar, dem vi redan i de första kapitlen af vår berättelse omtalat, och hvilka mer liknade krigare än andlige. Vi böra äfven tillägga, att i hertigarnes af Guise palats höllos hvarje afton rådplägningar i största hemlighet.

Den stora högtidsdagen var vädret särdeles vackert, och de blommor, hvarmed gatorna voro beströdda, sände vidt omkring sin vällukt. Chicot väckte Henrik ganska tidigt på morgonen.

— Ack, mumlade Henrik, du väckte mig ur den ljufvaste dröm, jag någonsin haft. Jag drömde, att Quélus hade med en värjstöt gjort sig af med Antraguet och var bestänkt af sin motståndares blod. Men det är dager; låt oss gå och bedja Gud, att min dröm måtte gå i fullbordan. Skaffa mig en tagelskjorta och mitt gissel.

— Skulle du inte tycka mer om en god frukost? frågade Chicot.

— Hedning, som vill gå och höra mässan med full mage!

— Nå ja, men klockan är knappt åtta, och du har tid att gissla dig ända till i kväll. Låt oss först prata litet; du skall inte ångra det, Valois, så sant jag heter Chicot. Säg mig först, hur indela vi vår dag, min son?

— Först mässan i Saint-Germain-l'Auxerrois, sedan måltid i Louvren, och därpå botgöringsprocessionen genom gatorna, med uppehåll vid de förnämsta klostren. Jag har lofvat priorn i S:t Genovevas kloster att stanna tills i morgon hos ett slags helgon, och vi skola tillbringa natten i böner för våra vapens framgång.

— Jag känner helgonet mycket väl.

— Så mycket bättre; då följer du med mig, Chicot, och vi kunna bedja tillsammans.

— Ja, var lugn. Men säg, hvad skola din bror och ditt hof göra?

— De följa med mig.

— Och din vakt?

— Crillon med franska gardet väntar mig i Louvren och schweizergardet vid klosterporten.

— Godt, sade Chicot; nu är jag väl underrättad. Ceremonien blir väl präktig?

— Gud skall nådigt anse den, hoppas jag.

— Det få vi se i morgon. Men är det bestämdt afgjordt, att du beger dig till Sanct Genovevas kloster?

— Ja visst.

— Och tillbringar natten där?

— Jag har lofvat göra det.

— Hör på, min son, jag tycker inte om det där ceremonielet.

— Hur så?

— Jag gör det inte; då vi ätit middag, skall du få höra en annan anordning, som jag uppgjort.

— Må göra.

— Om du än icke samtycker därtill, min son, så går det ändå som jag vill.

— Hvad menar du?

— Tyst! Någon kommer.

Hertigen af Anjou anmäldes. Han åtföljdes af Monsoreau.

Då Henrik fick se grefven, ännu blek och med en hemskare min än någonsin, kunde han ej återhålla en åtbörd af förvåning.

Hertigen märkte denna åtbörd, som ej heller undföll grefven.

— Sire, sade Frans, grefve de Monsoreau kommer för att uppvakta ers majestät.

— Tack, grefve, sade Henrik; jag är så mycket mer erkännsam för ert besök, som ni varit svårt sårad, är det ej så?

— Jo, sire.

— Det skedde på en jakt, har man sagt mig?

— Ja, på en jakt, sire.

— Men ni är ju bättre nu?

— Jag är alldeles återställd.

— Sire, sade hertigen, tillåter ni ej, att, sedan vi förrättat vår andakt, grefve de Monsoreau tillställer en jakt vid Compiègne?

— Men, invände Henrik, vet du ej, att i morgon...

Han ämnade tillägga: — skola mina fyra vänner duellera med fyra af dina; men han påminde sig, att hemligheten borde bevaras, och hejdade sig.

— Jag vet af ingenting, sade hertigen; ers majestät täckes kanske underrätta mig..

— Jag ville säga, återtog Henrik, att, som jag tillbringar nästa natt i andaktsöfningar uti Saint Genovevas kloster, blir jag kanske ej färdig i morgon, men grefven kan ju ändå fara dit; blir ej jakten i morgon, så kan den bli i öfvermorgon.

— Hör ni? sade hertigen till Monsoreau.

— Ja, nådig herre, svarade denne.

I detta ögonblick inträdde Quélus och Schomberg.

— Ännu i dag! sade Quélus, i det han hälsade på konungen.

— Men lyckligtvis ej mer! tillade Schomberg.

— Under tiden sade Monsoreau till hertigen:

— Ni förvisar mig då, nådig herre?

— Är det ej en öfverhofjägmästares plikt att tillställa jakter för konungen? frågade hertigen skrattande.

— Jag förstår, svarade Monsoreau, och ser, hur det är. I afton tilländalöper den åttonde dagen af dem, ers höghet utsatt, och ni sänder mig hellre till Compiègne, än ni håller

ert löfte. Men må ers höghet akta sig. Efter denna afton kan jag med ett enda ord...

Frans afbröt grefvens tal, i det han fattade honom i armen och sade:

— Tala sakta; tvärtom håller jag det löfte, jag gifvit er. Er afresa till jakten blir känd af alla, emedan den sker på ämbetets vägnar.

— Nå, än sedan?

— Jo, ni skall ej fara dit, utan dölja er i närheten af er boning. Då den man, ni önskar lära känna, får veta er afresa, skall han nog infinna sig; det öfriga rör allenast er själf, ty jag har ej förbundit mig till något annat, vill jag tro.

— Ah! om så är.. sade Monsoreau.

— Ni har mitt hedersord.

— Jag har väl det, som än bättre är: jag har er underskrift, nådig herre.

— Ja, jag vet det.

— Mina herrar, sade Henrik, nu till Saint-Germain-l'Auxerrois.

— Och därifrån till Sanct Genovevas kloster? frågade hertigen.

— Ja, sade konungen.

47.

Fortsättning.

Aftonen före Kristi lekamens fest, och då allt redan blifvit aftaladt för duellen, besökte Bussy Monsoreau. Den senare yttrade då bland annat:

— Min bäste grefve, tillåter ni, att jag ger er ett råd?

— Med mycket nöje, svarade Bussy.

— I ert ställe skulle jag i morgon aflägsna mig från Paris.

— Jag? Hvarför det?

— Allt, hvad jag kan säga er, är, att er frånvaro sannolikt skulle rädda er ur en stor förlägenhet.

— En stor förlägenhet? Hvilken då?

— Är ni okunnig om hvad som skall ske i morgon?

— Ja, på min ära, fullkomligt.

— Har hertigen af Anjou ingenting anförtrott er?

— Ingenting. Hertigen anförtror mig endast hvad han säger åt alla människor.

— Välan, jag vill då säga er, min bäste grefve, att viktiga saker torde komma att inträffa i morgon; det är till och med fråga om konungens afsättning.

Bussy betraktade med ett visst misstroende Monsoreau, men dennes ansikte utttryckte en omisskännelig uppriktighet.

— Herr grefve, svarade Bussy, ni vet, att jag tjänar hertigen af Anjou, och att mitt lif och min värja äro hans. Konungen, hvilken jag aldrig gjort något ondt, hyser agg till mig och har aldrig försummat något tillfälle att säga eller göra hvad som kunnat såra mig. Just i morgon, — Bussy sänkte rösten, — jag säger det åt er, men åt er ensam, förstår ni .... i morgon ämnar jag därför våga mitt lif för att förödmjuka Henrik af Valois uti hans gunstlingars personer.

— Således har ni beslutit underkasta er alla följderna af er tillgifvenhet för hertigen?

— Ja.

— Ni vet kanske, hvarthän detta kan leda?

— Jag vet, hvar jag ämnar stanna, och huru stort skäl jag än kan ha att beklaga mig öfver konungen, skall jag dock aldrig lyfta min hand mot Herrens smorde; jag skall låta de andra handla, såsom dem godt synes, och utan att förolämpa någon skall jag följa hertigen af Anjou för att försvara honom, i den händelse han hotas af någon fara.

Grefve de Monsoreau teg en stund; därpå sade han, i det han lade sin hand på Bussys axel:

— Min bäste grefve, hertigen af Anjou är en feg och trolös människa, i stånd att på blotta misstankar eller af fruktan uppoffra sin trognaste tjänare, sin hängifnaste vän. Öfvergif honom; följ en väns råd: tillbringa morgondagen i ert landthus vid Vincennes eller hvar helst ni behagar, men följ inte med processionen.

Bussy betraktade uppmärksamt Monsoreau.

— Hm, invände han, hvarför står ni själf på hertigens sida?

— Emedan jag af orsaker, som röra min heder, ännu en tid behöfver honom.

— Samma är förhållandet med mig, återtog Bussy.

Monsoreau tryckte Bussys hand, och de skildes åt. Öfverhofjägmästaren gick in till Diana och förkunnade sin afresa till Compiègne.

Diana hörde med glädje denna nyhet; hon hade af sin man fått höra talas om Bussys förestående duell med d'Epernon, men som denne bland alla konungens favoriter var den, som hade minsta anseendet för mod och skicklighet, hyste hon det bästa hopp.

Bussy hade tidigt på morgonen inställt sig hos hertigen, ledsagat denne till Louvren och sedan åtföljt det kungliga tåget till Saint-Germain-l'Auxerrois.

Då fursten såg Bussy så hängifven, så full af tillförsikt och glädtighet, hade han erfarit något, som liknade samvetsagg; men tvenne saker motarbetade hos honom denna goda själsrörelse: först och främst det stora välde, Bussy utöfvade öfver honom, ett välde, som hos honom väckte farhåga, att Bussy en gång, stående nära hans tron, skulle komma att bli den verklige konungen; för det andra Bussys kärlek till grefvinnan de Monsoreau, en kärlek, som i furstens hjärta väckte både svartsjukans och en sårad fåfängas kval.

Emellertid, då Monsoreau ingaf honom en nästan lika stor farhåga som Bussy, sade han för sig själf:

— Antingen följer Bussy mig, bistår mig med sitt mod och skänker sålunda seger åt min sak, i hvilket fall jag föga frågar efter Monsoreau, eller ock öfverger Bussy mig, och som jag då är honom ingenting skyldig, öfverger jag i min ordning honom.

Prinsen lämnade ej ett ögonblick den unge mannen ur sikte; han såg honom lugn och småleende inträda i kyrkan och, sedan han artigt lämnat d'Epernon plats framför sig, knäfalla bakom denne.

Då mässan pågått en stund, såg hertigen Remy komma in och knäfalla bredvid sin herre. Hertigen spratt till, ty han visste, att den unge doktorn var Bussys förtrogne. Efter en stunds förlopp märkte han också ganska riktigt, att Remy smög en biljett i Bussys hand.

— Det är från henne, tänkte hertigen; hon ger honom sin mans afresa tillkänna.

Bussy smög biljetten in i sin hatt, öppnade och läste den. Prinsen såg, hur hans anlete strålade af glädje.

— Ha, nu är du förlorad, om du öfverger mig! mumlade Frans.

Hertigen såg sig omkring; om han varseblifvit Monsoreau, hade han kanske ej haft tålamod att vänta till aftonen för att angifva Bussy.

Då mässan var slutad, begaf processionen sig tillbaka till Louvren, där en måltid var anrättad för konungen inne i hans rum och för hofvet i galleriet. Schweizergardet var uppställdt hela vägen ända till Louvrens port, och franska gardet under Crillons befäl stod på borggården.

Då de inkommit i Louvren, gick Bussy fram till Frans och sade:

— Jag önskade tala ett par ord med ers höghet.

— Kan du ej säga det under processionen, då vi gå bredvid hvarandra?

— Ers höghet måste ursäkta mig, med det är just för att anhålla om tillåtelsen att slippa deltaga i processionen.

— Hvarför det? frågade hertigen med orolig röst.

— Nådig herre, ni vet, att det i morgon är en viktig dag, emedan den skall afgöra tvisten mellan Frankrike och Anjou; jag skulle således önska att få draga mig tillbaka till mitt landthus vid Vincennes för att där i dag få vara i stillhet.

— Du kommer då ej till Sanct Genovevas kloster?

— Ers höghet, jag önskar att få vara fri hela dagen.

— Men om det skulle inträffa, att jag under dagens lopp behöfde mina vänner?

— Som ers höghet ej kan behöfva dem för annat än att draga värjan mot sin konung, så anser jag mig ha dubbelt skäl att be om tillåtelse att få aflägsna mig. Det är med d'Epernon jag skall korsa min värja.

Monsoreau hade kvällen förut sagt hertigen, att han kunde räkna på Bussy; allt var således sedan dess förändradt, och denna förändring härflöt från den i kyrkan lämnade biljetten.

— Således, sade hertigen med sammanbitna tänder, öfverger du din herre och husbonde, Bussy?

— Nådig herre, den som i morgon skall våga sitt lif i en blodig och hårdnackad envigeskamp, såsom vår kommer att bli, den har endast en herre, åt hvilken han ägnar sin sista tjänst och dyrkan.

— Du vet, att det i dag för mig är fråga om att vinna tronen, och likväl öfverger du mig?

— Nådig herre, jag har tjänat er och skall också i morgon göra det; begär ej mer än mitt lif.

— Godt genmälde hertigen med dof röst, ni är fri, herr de Bussy; gå.

Utan att bry sig om prinsens kallsinnighet skyndade Bussy hem till sig.

Hertigen ropade på Aurilly.

— Nå, hur har det gått, nådig herre? frågade lutspelaren.

— Han har själf uttalat sin dom.

— Han följer er således icke?

— Nej.

— Han går alltså till mötet, hvartill han kallades i biljetten?

— Ja.

— Är herr de Monsoreau underrättad härom?

— Ja, om mötet, men ej hvem mannen är.

— Ers höghet har således beslutit uppoffra grefven?

— Jag har beslutit att hämnas, och jag fruktar numera endast en sak: att Monsoreau litar för mycket på sin egen styrka och skicklighet, så att Bussy slipper undan.

— Ers höghet kan vara lugn.

— Förklara dig.

— Är grefven bestämd att offras?

— Ja, vid Gud! En man, som håller mig under ett slags förmyndarskap, och som bemäktigar sig både min vilja och min älskarinna, liknar ett slags lejon, hvars väktare jag är, snarare än dess herre. Ja, Aurilly, han är dömd utan misskund.

— Välan, om han undkommer Monsoreau, skall han ej undkomma en annan.

— Hvem då?

— D'Epernon.

— Säg mig, hur det hänger ihop.

Aurilly ämnade svara, då en page kallade hertigen. Konungen satt till bords och var förvånad öfver att ej där se hertigen af Anjou.

— Du får säga mig det där under processionen, sade hertigen till Aurilly och följde sedan pagen.

Nu vilja vi berätta, hvad som tilldragit sig mellan d'Epernon och lutspelaren.

Tidigt samma morgon hade d'Epernon inställt sig i hertigens palats och begärt att få tala med Aurilly. Favoriten hade länge varit bekant med lutspelaren, som gifvit honom undervisning i musik. Dessutom var d'Epernon en slug gascognare, och få saker tilldrogo sig hos hertigen af Anjou, om hvilka han ej underrättades af Aurilly.

Låt oss tillägga, att han med diplomatisk slughet ställde sig in både hos konungen och hertigen och vacklade mellan bägge, å ena sidan af fruktan att få den tillkommande konungen till fiende, å andra sidan för att bibehålla sig i nåd hos den regerande.

Han ville nu språka med Aurilly om den förestående duellen med Bussy, en duell, som lifligt oroade honom; tapperhet var aldrig det utmärkande draget i d'Epernons karaktär, och det hade fordrats mer än tapperhet, det hade fordrats öfverdåd att kallblodigt motse en tvekamp med Bussy: att fäkta med honom var att gå en säker död till mötes.

Vid första ord, d'Epernon i detta ämne yttrade till lutspelaren, visade denne, som kände sin herres hemliga hat till Bussy, ett låtsadt deltagande för sin elev och underrättade honom, att Bussy två timmar hvarje morgon öfvade sig med den skickligaste fäktare i hela Paris.

D'Epernon bleknade, men tvang sig att småle och sade:

— Då är jag ju dödens barn!

— Jag kan ej neka till, att jag fruktar det.

— Men det är ju orimligt att vilja mäta sig med en man, som bestämdt skall döda en. Men jag skall nog komma ifrån honom. Man är ej gascognare för ro skull. En narr den, som godvilligt lämnar lifvet, synnerligast då man ej lefvat längre än tjugu år. Om Bussy är så ofelbar, är det ju ej en duell, utan ett mord. Om det är ett mord, så för fan i våld, är det väl tillåtet att förekomma ett mord genom ...

— Genom hvad?

— Genom ... ett mord.

— Visserligen.

— Hvem kan hindra mig från att, då han vill mörda mig, jag förekommer honom och mördar honom själf i stället?

— Åh, ingenting i världen; jag funderade just på detsamma.

— Endast med den skillnad, att jag, i stället för att grymt döda honom med egna händer, såsom han ämnar göra med mig, skall lämna denna omsorg åt någon annan.

— Det vill säga, att ni skall leja banditer?

— Ja.

— Det skall komma att kosta er vackert.

— Jag vågar tre tusen écus därpå.

— Då era sbirrer få veta, med hvem de skola ha att göra, får ni svårligen flera än sex stycken för era tre tusen écus.

— Är det ej nog med sex, då?

— Sex! Bussy skall nog ha dödat fyra, innan han fått en rispa.

— Jag skall då våga sex tusen écus, om så fordras.

— Har ni redan ert folk i ordning?

— Åh, jag känner en hop sysslolöst folk, afskedade soldater och dylika...

— Ja, men akta er: om de misslyckas, så kanske de angifva er.

— Jag har konungen på min sida.

— Det är godt och väl; men konungen kan ej hindra, att ni blir dödad af Bussy.

— Det är sant, mycket sant, sade d'Epernon tankfull.

— Jag kunde väl, sade Aurilly, nämna en annan utväg, men kanske vill ni ej gå in därpå.

— Jag vill hvad som helst, som kan befria mig från denna ursinniga varg.

— Välan, en fiende till er fiende är svartsjuk.

— Aha!

— Just i detta ögonblick lägger han ut en snara för honom, men det fattas honom pengar; med de där sex tusen écus skulle han kunna ställa saken tillrätta för bägge. Ni är ju icke angelägen om, att äran af handlingen tillskrifves er, eller hur?

— Nej, för all del; jag begär ingenting bättre än att bli obemärkt.

— Skicka då era karlar till mötesplatsen utan att ge er tillkänna för dem, så skall den där andre använda dem.

— Men det är nödvändigt, att jag vet hvem det är.

— Jag skall visa er honom nu på förmiddagen i Louvren.

— Det är då en adelsman?

— Ja.

— Efter vi nu tala om affärer, Aurilly, så vill jag säga er, att de där sex tusen écus stå till er tjänst när som helst.

— Det är således afgjordt?

— Ja, oåterkalleligen.

48.

Processionen.

Då måltiden var slutad, gick konungen in i sina rum för att taga på sig sin botgöringsdräkt, och ett ögonblick därefter kom han ut med blottade fötter, ett rep kring lifvet och ansiktet betäckt af en kapuschong. Under tiden hade hofmännen iklädt sig samma dräkt.

Saint-Germain-l'Auxerrois' prästerskap öppnade tåget. Ärkebiskopen af Paris bar hostian. Emellan prästerna och ärkebiskopen gingo baklänges unga gossar, som svängde rökelsekar, och unga flickor, som strödde törnrosor.

Därefter kom konungen, barfotad, med sina fyra vänner, likaledes barfotade och höljda i munkkåpor.

Hertigen af Anjou följde därefter, men i sin vanliga dräkt; hela hans hof ledsagade honom tillika med rikets högsta dignitärer.

Klockan var redan half tu på eftermiddagen, då man lämnade Louvren. Crillon och det franska gardet ville åtfölja konungen, men denne gaf ett tecken, att det var öfverflödigt. Crillon stannade således kvar för att bevaka palatset.

Klockan var nära sex på aftonen, då tåget ändtligen anlände till S:t Genovevas kloster. Abboten och alla munkarna stodo på den heliga byggnadens trenne trappsteg för att mottaga hans majestät.

Emot slutet af vägen hade hertigen, som allt sedan tidigt på morgonen varit i rörelse, känt sig illamående af trötthet och ansträngning och hade då af konungen anhållit att få begifva sig hem till sitt palats, hvilket Henrik beviljat. Prinsens ädlingar lämnade då äfven processionen, liksom för att öppet tillkännagifva, att det var hertigen och icke konungen, de följde. Men rätta förhållandet var, att som

trenne af dem dagen därpå skulle duellera, önskade de att ej för mycket uttrötta sig.

Under förevändning, att Quélus, Schomberg, Maugiron och d'Epernon lika väl som Livarot, Ribeirac och Antraguet behöfde hvila, afskedade Henrik dem. Ärkebiskopen, som sedan morgonen tjänstgjort och, liksom de öfriga prästerna, ej förtärt det ringaste, dignade af trötthet: konungen hade medlidande äfven med dessa heliga martyrer, och då han hunnit till klosterporten, afskedade han dem alla, hvarefter han vände sig till priorn och sade med sin vanliga näston:

— Här är jag nu; jag kommer som en arm syndare för att söka lugn i eder enslighet.

Priorn bugade sig.

Därpå vände konungen sig till dem, hvilka uthärdat dagens mödor och följt honom ända hit, och yttrade:

— Jag tackar er, mina herrar; gån i frid.

Alla bugade sig djupt. Den kunglige botgöraren gick uppför de trenne trappstegen, i det han oupphörligt slog sig för sitt bröst. Knappt hade Henrik stigit öfver tröskeln, innan portarna slogos igen efter honom. Men konungen var så försänkt i sina betraktelser, att han ej märkte denna omständighet, som dessutom ej var någonting besynnerligt, efter som han afskedat allesammans.

— Vi skola först, sade priorn, föra ers majestät till kryptan, den vi på bästa sätt sökt att pryda till både den himmelske och den jordiske konungens ära.

Konungen nickade och följde priorn. Men så snart han hunnit ut ur den mörka pelargången, där tvenne rader munkar voro uppställda, och då han begifvit sig till kapellet, slogos tjugu kapuschoger tillbaka, och man kunde se blickar, som strålade af stolthet och segervisshet. Det var ej fega och lata munkfysionomier, som sände dessa blickar, utan ansikten med yfviga mustascher och mörk hy, och hvilka antydde kraft och verksamhet. Många af dem voro fårade af ärr, och bredvid det stoltaste af dessa anleten syntes ett lifligt, exalteradt fruntimmersansikte.

Denna kvinna lekte med en gluldsax, som hängde vid hennes sida, och hon utropade nu:

— Ack, mina bröder, ändtligen ha vi då Valois fast!

— Ja, jag tror det nästan, min syster, svarade hertigen af Guise.

— Ännu icke, ännu icke, mumlade kardinalen.

— Hur så?

— Ha vi tillräckligt med borgare för att kufva Crillon och hans soldater?

— Vi ha väl det, som bättre är, svarade Mayenne, och tro mig, det skall ej växlas ett enda skott. Då konungen ser sig fångad, skall han skrika; men ingen skall svara på hans skrik. Vi skola då genom öfvertalning eller med våld, men utan att gifva oss tillkänna, förmå honom till afsägelsen, och underrättelsen härom skall snart sprida sig genom staden och till vår förmån stämma både borgare och soldater.

— Planen är god och kan ej gärna misslyckas, inföll hertiginnan.

— Den är något djärf, sade kardinalen och skakade på hufvudet.

— Konungen skall vägra att underskrifva afsägelsen, sade hertigen af Guise; han är tapper och skall föredraga döden.

— Må han då dö! utropade Mayenne och hertiginnan.

— Nej, svarade hertigen af Guise beslutsamt, nej! Gärna vill jag efterträda en furste, som afsäger sig kronan och hvilken man skall förakta, men ej en mördad, hvilken man skall beklaga. Dessutom glömmen I uti era planer hertigen af Anjou, hviken, om konungen mördas, skall göra anspråk på kronan.

— Må han det! sade Mayenne; vår broder, kardinalen, har förutsett detta fall, och hertigen af Anjou är inbegripen i afsägelsen; han har haft förbindelser med hugenotterna och är ovärdig att regera.

— Med hugenotterna! Är du säker på det?

— Ja, emedan konungen af Navarra hjälpt honom att fly.

— Godt.

— Vidare följer efter själfva afsägelsen en klausul till förmån för vårt hus; denna klausul gör dig till riksföreståndare, och från denna plats till konungavärdigheten är blott ett steg.

— Ja, ja, sade kardinalen, jag har förutsett allt detta; men det skulle kunna hända, att franska gardet stormar klostret för att förvissa sig om, att afsägelsen är verklig och frivillig. Crillon förstår sig ej på skämt, och han vore karl

att säga till konungen: Sire, lifvet är i fara, det är godt och väl; men låt oss framför allt rädda äran.

— Detta gör generalen, sade Mayenne och pekade på sig, och han har nog tagit sina försiktighetsmått. Vi ha här för att uthärda belägringen åttio adelsmän, och jag har låtit utdela vapen åt hundra munkar. Vi skola kunna hålla stånd en månads tid emot en hel armé, oberäknadt att vi, i händelse af nederlag, ha den underjordiska gången och genom den kunna fly med vårt rof.

— Men hvad gör hertigen af Anjou i denna stund?

— Det samma som vanligt: då fara är å färde, sviker han alltid, och nu har han begifvit sig hem, där han, säkert gömd bakom Bussy och Monsoreau, inväntar underrättelser.

— Likväl är det här, han borde vara, och ej hemma hos sig.

— Däruti misstager du dig, min bror, svarade kardinalen; om båda bröderna blefve fångade, skulle folket och adeln anse det som ett försåt mot konungaätten. Vi böra akta oss för att ge oss utseende af inkräktare. Vi tillträda genom arfsrätt, det är allt. Då vi lämna hertigen af Anjou i frihet och änkedrottningen oberoende, skola vi välsignas af alla och beundras af våra anhängare. Ingen skall ha det ringaste att säga om oss; det enda är, att vi få Bussys och hundra andra lika goda värjor lyfta mot oss.

— Bah! Bussy duellerar i morgon med favoriterna.

— Dem skall han döda allesammans, det kunna vi glädja oss åt. Sedermera skola vi bringa honom på vår sida. Jag gör honom till general för en armé i Italien, där kriget utan tvifvel skall bryta ut. Bussy är en öfverlägsen person, som jag särdeles högaktar.

— Och till bevis, att jag ej högaktar honom mindre än du, lofvar jag att, om jag blir änka, gifta mig med honom, inföll hertiginnan.

— Gifta dig med honom! utbrast Mayenne.

— Åh, det är förnämare damer än jag, som gjordt mer för honom, och han var ej befälhafvare för en armé den tiden.

— Till verket! sade Mayenne; det där få vi afhandla sedan.

— Hvem är hos konungen? frågade hertigen af Guise.

— Priorn och broder Gorenflot, som jag tror, svarade

kardinalen. Han bör ej se annat än bekanta ansikten; eljest kunde det väcka farhågor hos honom. Nu skall han först bese altaret i kryptan och tillbedja de heliga relikerna. Sedan skall priorn ställa till honom några klingande fraser om de jordiska tingens fåfänglighet, hvarefter broder Gorenflot, som höll det där präktiga talet för ligan, skall försöka att genom öfvertalning uträtta, hvad vi ej gärna vilja tvinga honom till.

— Ja, det vore oändligt mycket bättre på det sättet, sade hertigen tankfull.

— Åh ja, Henrik är vidskeplig och svag, sade Mayenne; jag ansvarar för, att han af fruktan för helvetet skall gifva vika.

— Men jag, återtog hertigen, är mindre lätt öfvertygad än du; vi ha dock nu kastat ut våra krokar och kunna ej rygga tillbaka. Om både priorns försök och Gorenflots tal misslyckas, så måste vi väl gripa till det sista medlet, d. v. s. att skrämma honom.

I detta ögonblick ljöd en klocka genom de af aftonens första skuggor inkräktade hvalfven.

— Konungen går ner i kryptan, sade hertigen af Guise; se så, Mayenne, ropa våra vänner och låt oss åter bli munkar.

Genast betäcktes åter de djärfva pannorna, de strålande ögonen och de djupa ärren af kapuschongerna; därefter närmade sig trettio eller fyrtio munkar, anförda af de tre bröderna, kryptan.

49.

Chicot den förste.

Konungen var försänkt i en andakt, som utlofvade framgång åt hertigarnes af Guise planer. Han besökte kryptan i sällskap med hela brödraskapet, kysste helgonskrinet och afslutade hvarje ceremoni med att slå sig för bröstet och sjunga botpsalmer.

Priorn började nu sina uppmaningar dem konungen åhörde med samma tecken till ånger och ruelse. Slutligen bugade sig priorn för Henrik och sade:

— Sire, behagar ni nu nedlägga er jordiska krona vid den eviges fötter?

— Ja, svarade konungen, som syntes mycket upprörd. Han hade nu kommit till cellen, på hvars tröskel Gorenflot kråmade sig.

— Är det här? frågade konungen.

— Just här, svarade den tjocke munken.

Henrik inträdde i cellen, i det han med rörd stämma yttrade:

— Hic portus salutis!

— Ja, svarade priorn, här är hamnen.

— Lämnen oss, sade Gorenflot med en majestätisk åtbörd.

Genast tillslöts celldörren och de närvarande aflägsnade sig. Då konungen såg en bänk längst framme i cellen, satte han sig därpå och stödde armbågarna mot knäna.

— Ah, är du nu här, Herodes, din hedning! Är du nu här, Nebukadnezar! skrek Gorenflot, i det han satte sina breda händer i sidorna.

Konungen syntes öfverraskad och sade:

— Är det till mig ni talar, min broder?

— Ja, till hvilken annars? Kan man säga en smädelse, som ej du förtjänar?

— Min broder! mumlade konungen.

— Bah! här har du ingen broder. Länge har jag begrundat ett tal... jag skall nu hålla det för dig... Det skall bli i tre afdelningar, såsom goda predikanter bruka: Först och främst är du en stor tyrann, för det anda en liderlig sälle och för det tredje en afsatt regent. Öfver dessa trenne punkter vill jag nu tala.

— Afsatt, min broder...? utbrast konungen häftigt i sin mörka vrå.

— Ja, just afsatt. Det är ej här som i Polen, och du skall icke slippa undan härifrån.

— Ett försåt! skrek konungen.

— O, Valois, lär, att en konung är blott en människa!

— Våld min broder, våld!

— Åh, tror du då, att vi stänga in dig för att skona dig?

— Ni missbrukar religionen, min broder.

— Finns det någon religion? utropade Gorenflot.

— O, suckade konungen, kan väl ett helgon yttra sådana saker? Ni blir fördömd!

— Man blir inte fördömd!

— Ni talar som en otrogen, min broder.

— Se så, inga moralpredikningar, Valois; är du färdig?

— Till hvad?

— Till att nedlägga kronan; man har ålagt mig att uppmana dig därtill, och jag gör det nu.

— Ni begår ju en dödlig synd.

— Ah, sade Gorenflot med ett cyniskt löje, jag har rätt att aflösa, och jag ger mig på förhand aflöning för denna synd. Se så, broder Valois, afsäg dig nu bara!

— Hvad?

— Frankrikes tron.

— Förr vill jag dö.

— Då skall du också dö... Se, här kommer priorn; fatta ditt beslut.

— Jag har mitt garde och mina vänner; de skola försvara mig.

— Det är möjligt; men man skall först döda dig.

— Lämna mig åtminstone en minuts besinningstid.

— Ej en minut, ej en sekund!

— Ert nit hänför er, min broder, sade priorn och gjorde med handen ett tecken åt konungen, hvilket ville säga: Er begäran beviljas er, — hvarefter han ånyo stängde dörren.

Henrik försjönk i djupa tankar.

— Nå, sade Gorenflot, hur går det?

Henrik hade suttit där grubblande i tio minuter, då någon knackade på dörren.

— Det är gjordt, sade Gorenflot; han bifaller.

Konungen hörde nu liksom ett mummel af glädje och öfverraskning i korridoren.

— Läs upp akten för honom, yttrade en röst, som kom konungen att spritta till och ovillkorligen titta ut genom gallret. Ett hoprulladt pergamentsblad räcktes af en munk åt Gorenflot, som med någon svårighet uppläste akten för konungen. Dennes smärta var ganska stor. Han höll handen för pannan och utropade klagande:

— Men om jag icke skrifver under?

— Då skall ni i dubbelt mått bereda ert fördärf, återtog hertigens af Guise stämma, som ljöd doft under kapuschon-

gen. Anse er som död för världen och tvinga ej undersåtar att taga lifvet af den man, som varit deras konung.

— Man skall aldrig kunna tvinga mig, sade Henrik.

— Jag förutsåg det där, mumlade hertiginnan med dyster och hotande blick. Min bror, fortfor hon, i det hon vände sig till Mayenne, låt beväpna alla; må man bereda sig.

— Till hvad? frågade konungen med ömklig ton.

— Till allt, svarade priorn.

Konungens förtviflan ökades allt mer och mer.

— Valois, ropade Gorenflot, förr hatade jag dig, nu föraktar jag dig. Se så, underteckna, eller också dör du för min hand!

— Tålamod, tålamod! bad konungen; låt mig anbefalla mig i den Högstes beskydd!

— Han vill ännu längre betänka sig, sade Gorenflot.

— Må man lämna honom tid till midnatt, svarade kardinalen.

— Tack, medlidsamma människa! utbrast konungen i ett öfvermått af förtviflan; må Gud återgälda dig det!

— Det där är verkligen en svag hjärna, sade hertigen af Guise, och vi göra Frankrike en tjänst genom att afsätta honom.

Under detta samtal hade Gorenflot öfverhopat Henrik med de bittraste smädelser och påmint honom om alla hans utsväfningar.

I en hast hördes ett doft buller utanför klostret.

— Tyst! ropade hertigen af Guise.

Den djupaste tystnad uppstod, och man hörde snart dånande slag på klostrets port.

Mayenne sprang ditåt, så fort hans fetma tillät.

— Mina vänner, ropade han, en beväpnad trupp är utanför.

— Man kommer för att hämta honom, sade hertiginnan.

— Ett skäl till, att han fort undertecknar, anmärkte kardinalen.

— Underteckna, Valois, underteckna! ropade Gorenflot med dånande stämma.

— Ni gaf mig ju anstånd till midnatt, sade konungen med klagande röst.

— Ja så, du ändrar mening, emedan du tror dig få hjälp, svarade Gorenflot.

— Visserligen har jag en möjlighet...

— Att bli dödad, ja, om ni ej genast undertecknar, afbröt hertiginnan med häftig och befallande röst.

Gorenflot fattade konungens hand och räckte honom en penna. Bullret utanför ökades allt mer och mer.

— En ny skara har kringränt trappan till höger, anmälde en munk.

— Se så, skynda er! ropade Mayenne och hertiginnan otåligt.

Konungen doppade pennan.

— Schweizergardet kommer, ropade priorn andtruten; det har uppställdt sig till höger på kyrkogården; hela klostret är nu kringrändt.

— Välan, vi skola försvara oss, svarade hertigen af Mayenne beslutsamt; med en sådan gisslan, som den vi ha, kan en fästning aldrig tvingas att gifva sig på nåd och onåd.

— Han har undertecknat! röt Gorenflot, i det han ryckte papperet från Henrik, som tillintetgjord gömde sitt hufvud i kapuschongen.

— Se så, nu äro vi konungar, sade kardinalen till hertigen: göm väl detta dyrbara dokument.

— Hvad skola vi göra? Hvad skola vi göra? ropade en munk, som kom springande och under hvars kåpa man tydligt urskilde en väl beväpnad ädling. Crillon har kommit med franska gardet och hotar att spränga portarna. Hör! hör!...

— I konungens namn! skallade Crillons starka stämma; låt upp!

— Det finns inte mer någon konung, svarade Gorenflot genom ett fönster.

— Hvem påstår det, din skurk? frågade Crillon.

— Jag, jag! ropade Gorenflot i mörkret med den mest oförskämda stolthet.

— Sök att ta fatt på den där narren, sade Crillon, så att han kan få några kulor i magen på sig.

Gorenflot, som såg flere gevär laddas, släppte sitt tag och nedföll i sittande ställning midt på golfvet i cellen.

— Slå in dörren, min vän Crillon, ljöd midt under den allmänna tystnaden en röst, som kom håret att resa sig på både de falska och de verkliga munkar, hvilka vaktade

korridoren. Denna röst kom från en man, som utträdt ur lederna och gått fram ända till kostrets trappa.

— Ja, sire, svarade Crillon, i det han slog ett dundrande slag på porten, så att murarna darrade.

— Hvad viljen I? frågade priorn, i det han skälfvande visade sig i fönstret.

— Ja så, det är ni, högvördige pater Foulon, sade samma höga och lugna stämma; gif mig då tillbaka min narr, som lär ha tillbragt natten i en af era celler. Jag längtar efter Chicot; jag leds i Louvren.

— Och jag, min son, jag roar mig riktigt, svarade Chicot, i det han fälde ned sin kapuschong och banade sig väg mellan en hop munkar, hvilka med ett skrän af fasa ryggade åt sidan.

Hertigen af Guise läste nu den ännu ej torkade underskriften, som man med så mycken möda erhållit; den lydde:

CHICOT I.

— Hvad för något? Chicot den förste! ropade han; död och förbannelse!

— O, vi äro förlorade! stammade kardinalen, låt oss fly!

— Hej! skrek Chicot, i det han gaf den nästan afdånade Gorenflot några väldiga slag af det rep, han bar om lifvet. Hej!

50.

Räntan och kapitalet.

I den mån de sammansvurne igenkänt konungen, öfvergingo de från häpnad till fasa, och afsägelsen, undertecknad af Chicot I, förbytte åter deras fasa till raseri.

Chicot kastade kåpan tillbaka, lade sina armar i kors öfver bröstet, och medan Gorenflot flydde så fort han förmådde, stod narren där orörlig och leende.

Det var ett fruktansvärdt ögonblick. De rasande ädlingarne störtade mot gascognaren med full föresats att hämnas det grymma gäckeriet.

Men denne obeväpnade man, detta gäckande ansikte, hej-

dade dem kanske mer än föreställningarna af kardinalen, hvilken gjorde dem uppmärksamma på, att Chicots död skulle tjäna till ingenting, men däremot grymt skulle hämnas af konungen, hvilken i samråd med sin narr spelat dem detta rysligt gäckande spratt.

Däraf följde, att dolkar och svärd sänktes inför Chicot. Emellertid blefvo konungens hotelser högljuddare, och yxhuggen föllo allt tätare. Det syntes tydligt, att porten ej länge kunde hålla stånd mot ett sådant anfall, som man dessutom ej det minsta försökte att hejda.

Efter ett ögonblicks öfverläggning gaf därför hertigen af Guise tecken till reträtt, hvilket väckte Chicots löje, ty under de nätter, han tillbragt i klostret, hade han besökt den underjordiska gången, funnit dörren och utpekat denna dörr för konungen, hvilken där låtit placera Tocquenot, befälhafvaren för schweizergardet. Chicot kunde således på förhand veta, att ligisterne, den ene efter den andre, skulle falla i snaran.

Kardinalen aflägsnade sig först, åtföljd af ett tjog ädlingar; sedan kom hertigen med ett ungefär lika stort antal munkar; därpå Mayenne, hvars ofantliga mage och tunga kropp nödvändigt tvungo honom att sluta tåget. Då Mayenne skyndade förbi Gorenflots cell, flåsande af ansträngningen att så fort nödgas framsläpa sin väldiga köttmassa, log Chicot ej mer; han skrattade så, att han måste hålla sig i sidorna.

Tio minuter förflöto, hvarunder Chicot uppmärksamt lyssnade för att få höra, hur ligisterna tillbakadrefvos uti den underjordiska gången, men till hans stora förvåning aflägsnade de sig allt mer och mer.

En tanke föll nu gascognaren in, som kom honom att skära tänderna i stället för att skratta, ty tiden förgick, och ligisterna återkommo ej; månne de hade märkt, att utgången var besatt med vakt, och funnit en annan utgång?

Chicot ämade just springa ut ur cellen, då dörren i en hast fylldes af en oformlig massa, som vältrade sig framför hans fötter och ropade:

— Ack, jag eländige! O, min gode herr Chicot, förlåt mig, förlåt mig!

— Huru! tänkte gascognaren, Gorenflot, som var den förste att springa, återkommer ensam, då han redan bort vara långt borta.

— O, min gode herr Chicot, nådige herr Chicot, hjälp mig! tjöt munken; förlåt er ovärdige vän, som ångrar sig och på knä afbeder sin förbrytelse!

— Hur kommer det sig, att du ej flytt tillika med de andra narrarne?

— Emedan jag ej kunnat komma ut på samma ställe som de andra, ty Herren har i sin vrede gifvit mig denna olycksaliga kropp! Ack, olyckliga mage! eländiga isterbuk! ropade munken och slog sig med bägge händerna på den kroppsdel, hans klagan gällde. O, hvarför är jag ej så smal som ni, herr Chicot! Det är så vackert, men i synnerhet så lyckligt att vara smal!

Chicot förstod ingenting af munkens klagan.

— De andra kommo då ut någonstädes? frågade Chicot med dundrande stämma; de andra fly då?

— Kors, herr Chicot, hvad vill ni då, att de skola göra? Skola de vänta på repet? Ack, olycksaliga mage!

— Tyst! ropade Chicot, och svara mig!

Gorenflot reste sig upp på sina knän.

— Fråga, herr Chicot, fråga; ni har rätt därtill.

— På hvad sätt rädda sig de andra?

— De springa, så fort de orka.

— Det förstår jag väl; men hvar kommo de ut?

— Genom en glugg.

— Hvad för en glugg, usling?

— En glugg i grifthvalfvet.

— Är det den vägen, du kallar för den underjordiska gången?

— Nej, bäste herr Chicot; dörren till den underjordiska gången var bevakad utifrån. I det ögonblick den store kardinalen af Guise öppnade den, hörde han en schweizare säga: Mich durstet, som förmodligen betyder: jag är törstig.

— För knäfveln, jag vet nog, hvad det betyder, jag! Flyktingarne ha således tagit en annan väg?

— Ja, herr Chicot, som jag sagt, genom grifthvalfvet.

— Hvar ligger det hvalfvet?

— Det leder från kryptan...

— Du ljuger. Om de hade flytt genom detta hvalf, skulle jag väl ha sett dem komma tillbaka här förbi.

— Men, herr Chicot, just för det att de inte haft tid att taga en sådan omväg, ha de krupit genom gluggen.

— Hvilken glugg?

— Genom en glugg, som från trädgården släpper in dager i hvalfvet.

— Nå, vidare?

— Jag, som är för tjock att komma igenom, blef dragen vid benen därifrån, emedan jag stängde vägen för de andra.

— Men, utropade Chicot, och hans ansikte ljusnade hastigt, om du ej kunnat komma igenom, så...

— Nej, och ändå har jag grufligen ansträngt mig, hvilket väl kan synas på mina axlar och mitt bröst.

— Han, som är ännu tjockare än Gorenflot, bör således inte heller kunna komma igenom, sade Chicot för sig själf.

— Herr Chicot, hvad befaller ni?

— Stig upp, din stackare!

Munken reste sig ofördröjligen.

— För mig nu till gluggen.

— Hvart ni vill, nådig herr Chicot.

— Gå förut, din slyngel!

Gorenflot började att lufsa, så fort han förmådde, och Chicot manade på honom med ett och annat rapp af det rep, han höll i handen. Munken skyndade ned i trädgården och tog vägen till en tät trädgrupp, hvarifrån hördes dofva klagorop.

— Där är gluggen, sade han andfådd.

Chicot gick fram och blef varse något, som rörde sig i gräset. Bredvid detta något, som liknade bakdelen på det djur, Diogenes plägade kalla en tupp utan fjädrar på tvenne ben, lågo en värja och en munkkåpa.

Det var synbart, att den person, som så olyckligt kommit i klämman, hade tagit af sig allt, som kunde öka hans omfång, så att han nu var tämligen tunnklädd, och dock gjorde han, liksom Gorenflot förut hade gjort, otroliga ansträngningar för att komma igenom. Svärjande, framپustade han följande ord:

— Ack, hellre sprunge jag gatlopp genom hela gardet. Aj, aj, mina vänner, dragen inte så hårdt; jag måste gå långsamt tillväga; jag känner, att det går, men att det går långsamt.

— Ah, hertigen af Mayenne! mumlade Chicot hänryckt. Nu är han i gluggen, som man säger.

— Det är inte utan skäl jag kallas Herkules, grymtade den dofva rösten i gluggen; jag skall försöka att rubba en sten i muren.

Härvid ansträngde han sig verkligen så, att en sten började röra sig.

Chicot stampade nu med fötterna, liksom någon hade kommit springande.

— Nu komma de, ropade flera röster i hvalfvet.

— Ja så, ropade Chicot, som låtsade vara andtruten af springandet, det är då du, eländige munk!

— Säg ingenting, nådige herre, mumlade rösterna i hvalfvet; man tar er för Gorenflot.

— Ha, det är då du, gudlöse! Det är då du, din skurk! Och för hvarje ord gaf Chicot, som ändtligen hunnit sitt så länge efterlängtade mål, med hela styrkan af sin senfulla arm rapp på rapp med tåget på de delar af Mayennes kropp, dem han nu så bekvämt kom åt.

— Tyst, tyst! ropade rösterna, han tar er för munken.

Mayenne uppgaf verkligen endast kväfda rop, under det han fördubblade sitt bemödande att lyfta upp stenen.

— Ah, din förrädare! återtog Chicot; ovärdige munk! fyllhund! lätting! liderlige sälle! Där har du, där har du!

— Nåd! mumlade Gorenflot, som i sin ångest trodde sig bekomma de rapp, Mayenne uppbar. Nåd, herr Chicot!

Men Chicot, i stället för att hålla upp, eldades allt mer af hämndlystnad och ökade så sina rapp, att, huru mycken självbehärskning Mayenne än hade, han dock ej kunde återhålla några klagande ljud.

— Ha! ropade Chicot, hvarför tillåter ej vår Herre, att jag här, i stället för ditt eländiga skrof, har hertigens af Mayenne högborna kropp, den jag är skyldig en mängd rapp med sjuårig löpande ränta... se där... se där har du... din skurk!

— Chicot! tjöt hertigen.

— Ja, jag själf, ja, Chicot, konungens ovärdige tjänare, Chicot med endast ett par armar, men som skulle önska sig vid detta tillfälle ha hundra.

Och allt mer och mer uppeldad, slog Chicot ännu hårdare än förut. I ångesten samlade delikventen alla sina krafter och fick stenen loss, hvarpå han med sönderpiskad rygg föll ned i famnen på sina vänner.

51.

Bussy och Remy.

Klockan var elfva på kvällen. Hertigen af Anjou väntade med otålighet, att hertigens af Guise sändebud skulle komma och förkunna honom konungens afsägelse.

Plötsligt hörde han hästtramp på gården; han skyndade fram till fönstret: ryttaren hade stigit af och var ingen annan än Bussy, hvilken i egenskap af kapten för gardet kom för att, innan han begaf sig till sitt möte, gifva lösen för natten.

Då hertigen såg denne tappre unge ädling, öfver hvilken han aldrig haft skäl att beklaga sig, erfor han ett ögonblicks samvetsagg; men vid skenet af den fackla, en tjänare höll, läste han så mycken glädje och förhoppning i Bussys anlete, att hela hans svartsjuka harm ånyo väcktes.

Okunnig om att hertigen observerade honom, gaf Bussy emellertid lösen, hvarpå han svingade sig upp på hästen och ilade i galopp därifrån.

Bussy red hem till sig för att aflämna hästen. Han träffade då Remy och nämnde för honom, att han ämnade sig till Diana. Den unge läkaren utbad sig att få följa honom ett stycke på väg.

— Ni skulle kunna få något elakt möte på gatorna, herr grefve, sade han.

Bussy log.

— Ja, nådig herre, skratta ni; jag vet väl, att ni inte fruktar elaka möten och att doktor Remy är en klen kamrat; men man anfaller mindre lätt två personer än en, och vidare vill jag följa med er, emedan jag har ett godt råd att gifva er.

— Du, Remy? Nå, så kom då: vi skola tala om henne; näst efter nöjet att se den kvinna, man älskar, känner jag intet större än det att tala om henne.

— Det finns människor, svarade Remy, som till och med högre skatta nöjet att tala om den älskade än att se henne.

Bussy tog den unge doktorns arm, och de begåfvo sig på väg.

Remy påminde nu grefven om morgondagens strid och

uppmanade honom ifrigt att afstå från besöket hos grefvinnan och i stället söka hvilan. Man fäktar vanligen illa, då man sofvit föga, sade han.

Bussy log; Remy vidblef sitt påstående.

— Ser du, Remy, sade Bussy, då min hand håller en värja, fäster den sig därvid så, att fibrerna tyckas antaga stålets hårdhet och böjlighet, medan åter stålet tyckes lifvas, såsom vore det kött och blod. På detta sätt blir min värja en arm och min arm en värja; sedan, förstår du, kan det ej mer vara frågan om trötthet. En klinga tröttas ej.

— Ack, nådig herre, invände Remy, i morgon gäller det en strid, sådan som Herkules' mot Anteus, som Tesei mot Minotaurus, med ett ord någonting utomordentligt; det blir en strid, som man i en framtid skall kalla Bussys kämpalek, och i denna strid för alla strider ville jag ej, att ni ens skulle få en rispa.

— Var lugn, min gode Remy; du skall få se underverk. Jag fäktade i morse med fyra fäktmästare, hvilka på hela åtta minuter ej en enda gång kunde träffa mig, medan jag däremot stack deras jackor i stycken... Jag hoppade som en tiger.

De voro nu vid gatan S:t Antonie.

— Farväl! sade Bussy.

— Får jag ej vänta er här?

— Hvartill skulle det tjäna?

— För att öfvertyga mig om att ni kommer tillbaka före klockan tu, så att ni åtminstone kan ha fyra eller fem timmar att sofva, innan ni duellerar.

— Men om jag ger dig mitt hedersord därpå?

— Ja, då är jag lugn. Det kunde bekomma mig illa, om jag tviflade på Bussys hedersord.

— Välan, jag ger dig det. Inom två timmar är jag tillbaka.

Remy vandrade under filosofiska betraktelser genom de öde gatorna tillbaka till Bussys palats; men just som han vek af vid Place Beaudoyer, såg han fem beväpnade karlar, insvepta i kappor, komma emot sig.

Fem personer ute vid denna timme var någonting ovanligt; han smög sig således bakom ett hörn.

Då de fem personerna hunnit på tio stegs afstånd från honom, stannade de, och efter ett vänligt: god natt! af-

lägsnade sig fyra af dem, men den femte stod fundersam kvar. I detta ögonblick framskymtade månen bakom en mörk sky och belyste nattvandrarens ansikte.

— Herr de Saint-Luc! utropade Remy.

Saint-Luc upplyfte hufvudet, då han hörde sitt namn nämnas och såg en karl närma sig.

— Remy! utbrast i sin ordning Saint-Luc.

— Han själf, svarade doktorn: och jag skattar mig lycklig att ej behöfva tillägga: till er tjänst, emedan ni synes mig vara vid god hälsa. Är det opassande att fråga hvad som fört er så långt från Louvren vid en så sen timme.

— Saken är den, min käre doktor, att jag på konungens befallning vandrat omkring i staden för att, i fall någon frågade mig om hans majestäts afsägelse, med skäl kunna svara, att den icke alls ägt rum.

— Nå?

— Ingen människa har sagt ett ord, och som det snart är midnatt och allt är lugnt, och jag ej mött någon annan än grefve de Monsoreau, så har jag afskedat mina vänner för att begifva mig hem.

— Huru! Monsoreau? Har ni råkat honom?

— Ja, med en skara beväpnade män, tio eller tolf stycken.

— Besynnerligt! Han skulle ju vara i Compiègne!

— Han skulle så, men han är inte där.

— Än konungens befallning?

— Åh, hvem lyder konungen?

— Kände han igen er?

— Jag tror det.

— Och I voren endast fem?

— Ja, mina vänner och jag.

— Och han rusade ej på er?

— Nej, tvärtom undvek han mig, hvilket ej litet förundrade mig, ty jag väntade, att det skulle bli batalj af.

— Åt hvad håll begaf han sig?

— Åt gatan la Tixeranderie.

— O, min Gud! utropade Remy.

— Hvad är på färde? frågade Sait-Luc förvånad.

— Hvilken olycka! Grefve de Bussy!

— Hvad menar ni, Remy? Ni vet, att jag är hans vän.

— Ack! grefve de Bussy trodde, att Monsoreau farit till Compiègne, och är nu hos grefvinnan.

— Hm, det här börjar bli allvarsamt.

— Ja, återtog Remy, Monsoreau har visst fattat misstankar och har säkert endast låtsat fara till Compiègne.

— Vänta litet! sade Saint-Luc, i det han slog sig för pannan. Hertigen af Anjou har sin hand med i spelet.

— Men det var just hertigen af Anjou, som i morse föreslog jakten.

— Ytterligare ett skäl. Har ni goda lungor, min bäste Remy?

— Ja, som blåsbälgar.

— Låt oss då springa allt hvad vi orka; ni känner ju till huset?

— Ja.

— Spring då framför mig och visa vägen.

De tvenne unga männen ilade åstad med en snabbhet, som skulle hedrat ett par förföljda hjortar.

— Har Monsoreau betydligt försprång? frågade Remy.

— Ungefär en fjärdedels timmes väg, svarade Saint-Luc, i det han hoppade öfver en stenhög af fem fots höjd.

— Bara vi inte komma för sent, sade Remy, i det han drog sin värja.

52.

Mordet.

Utan oro och tvekan hade Bussy blifvit mottagen af Diana, som trodde sig säker i sin mans frånvaro.

Aldrig hade den sköna kvinnan varit glädtigare, aldrig hade Bussy känt sig lyckligare.

Diana tänkte likväl på den hotande morgondagen och föreställde den unge mannen, att hans lif var hennes lif. Det var ej nog att segra; han måste, sedan han segrat, söka undfly konungens vrede, ty troligen skulle Henrik aldrig förlåta segraren sina gunstlingars nederlag eller död.

— Ack! sade Diana, med armen omkring sin älskares hals och blicken fäst vid hans sköna drag, är du ej den tappraste ädling i Frankrike? Hvarför behöfver du då tänka på att öka din ära? Du är redan så öfverlägsen alla andra, att det ej är ädelmodigt af dig att vilja bli ryktbarare.

Du vill ju ej behaga andra kvinnor, ty du älskar ju mig och skulle frukta att för alltid förlora mig, är det ej så? Ludvig! Var rädd om ditt lif. Jag säger dig ej: tänk på döden; ty det finnes visst icke en man, nog stark, nog mäktig, att döda min Ludvig, annat än genom förräderi. Men man kan bli sårad, du vet det, emedan det är ett sår jag har att tacka för att jag lärt känna dig.

— Var lugn, svarade leende Bussy, jag skall akta mig att ej bli vanställd.

— Betänk, hvilken smärta du skulle erfara, om du såge mig återkomma sårad och blödande! Välan! Samma smärta skulle ock jag känna, om jag såge ditt blod. Var försiktig, mitt modiga lejon, det är allt, hvad jag anbefaller dig.

— Ja, min Diana, svarade Bussy.

— Ack, Ludvig! Du svarar mig utan att höra hvad jag säger; du ser på mig utan att bry dig om, att jag talar.

— Ja, jag betraktar, hur skön du är.

— Tänk nu ej på mig; kom ihåg, att det gäller dig, ditt lif, vårt lif. Jag vill nu säga dig något, som skall göra dig, väl icke starkare, men åtmistone försiktigare. Jag skall ha mod att själf åskåda din duell.

— Du?

— Ja, jag vill åse den.

— Det är omöjligt, Diana.

— Nej; hör på: du vet, att i rummet näst intill detta är ett fönster, som vetter åt en liten gård, och från detta fönster kan man se les Tournelles.

— Ja, jag kommer ihåg; det ligger ungefär tjugu fot högt, och nedanför är ett järngaller.

— Från detta fönster skall jag kunna se dig. Ställ dig så, att jag kan det; du vet då, att jag är där; du kan till och med se mig... men hvad säger jag, dåraktiga! Din motståndare kunde ju då vinna någon fördel genom din tankspriddhet.

— Ja, han kunde kanske döda mig, medan jag hade ögonen fästa på dig, inföll Bussy. Om jag vore dömd att dö och man lämnade mig valet af dödssätt, så skulle jag välja just detta.

— Ja, men det är ej fråga att dö; det är tvärtom fråga om att lefva.

— Och jag skall lefva, var lugn; dessutom har jag goda

sekundanter; du känner ej mina vänner, men jag känner dem.

— Välan, jag tror dig, min älskade, men hör mig nu och lofva mig att lyda.

— Ja, bara du inte befaller mig att lämna dig.

— Just det ville jag be dig om; jag vädjar till ditt förnuft.

— Då borde du ej själf ha beröfvat mig det.

— Inga fraser, min vackre ädling, utan lydnad; det är genom lydnad, man bevisar sin kärlek.

— Befall då.

— Du måste lämna mig; du behöfver sofva.

— O, redan?

— Jag vill bedja till Gud för dig, och därefter omfamnar du mig till afsked.

— Men det är till dig man borde bedja, liksom man beder till änglarne.

— Nå, tror du då ej, att änglarne bedja till Gud? sade Diana, i det hon föll på knä.

— Ur sitt hjärtas innersta och med blicken riktad mot höjden, bad hon sedan:

— Herre, om du vill, att din tjänarinna skall lefva lycklig och ej förtviflad söka döden, så beskydda den, som du fört i hennes väg, på det att hon må älska honom, endast honom!

Hon hade just uttalat dessa ord, och Bussy hade lutat sig ned för att slå sina armar omkring henne och kyssa hennes panna, då i en hast fönsterrutor klingade och trenne beväpnade män syntes på balkongen, medan den fjärde klängde upp på gallret.

Denne senares ansikte var betäckt af en mask, och han höll i högra handen en pistol, i den vänstra en dragen värja.

Bussy stod ett ögonblick orörlig och isad af det fasans skri, Diana uppgaf, i det hon slog armarna om hans hals.

Den maskerade mannen gaf ett tecken; hans trenne kamrater närmade sig ett par steg; en af dem var beväpnad med en bössa.

Med vänstra handen sköt Bussy hastigt undan Diana, medan han med den högra drog sin värja.

— Framåt, framåt, mina tappre! ropade en graflik stäm-

ma under sammetsmasken. Han är halfdöd af förskräckelse; fruktan har dödat honom.

— Du bedrar dig, sade Bussy; jag har aldrig varit rädd.

Diana ville närma sig honom.

— Gå undan, Diana! sade han.

Men i stället för att lyda slog Diana för andra gången armarna kring hans hals.

— Vill du, att de skola döda mig? mumlade Bussy.

Diana drog sig undan. Hon insåg, att hon ej på detta sätt kunde komma sin älskare till hjälp.

— Aha! sade den hemska rösten, det är herr de Bussy, jag, dåre, ville ej tro det. Sannerligen, en god, en förträfflig vän!

Bussy teg och bet sig i läppen; under det han blickade omkring sig efter försvarsmedel.

— Han har fått veta, återtog hånfullt samma hemska röst, att öfverhofjägmästaren är frånvarande och har lämnat sin hustru ensam, hvarför han kommit för att hålla henne sällskap. Hvilken god, förträfflig vän herr de Bussy är!

— Ah, det är ni, herr de Monsoreau! sade Bussy. Godt! Tag af er masken; jag vet nu, med hvem jag har att göra.

— Må ske, svarade Monsoreau och kastade långt ifrån sig den svarta sammetsmasken. Diana uppgaf ett svagt rop. Monsoreau var likblek, och hans smålöje liknade en fördömd andes.

— Se så, min herre, sade Bussy, låt oss göra slut på detta. Jag tycker ej om stojande utbrott; det kunde passa Homeri hjältar, hvilka voro halfgudar, att hålla tal, innan de skredo till strid; men jag är blott och bart en människa, dock en människa, som ej är rädd; anfall mig således eller låt mig gå.

Monsoreau svarade med ett hånskratt, som kom Diana att darra, men som hos Bussy väckte den mest sjudande vrede.

— Låt mig gå! upprepade den unge mannen, som kände blodet rusa från hjärtat till hufvudet.

— Aha! svarade Monsoreau, låt mig gå: hvad menar ni med det, herr de Bussy?

— Låt oss då korsa våra värjor och göra slut på saken. Jag behöfver komma hem till mig, och jag bor långt bort.

— Nej pass, ni kommer att stanna här!

Under tiden syntes två andra mäns hufvud genom bal-

kongens galler; dessa tvenne män inträdde nu och ställde sig bredvid kamraterna.

— Fyra och två gör sex, sade Bussy; hvar äro de andra?

— De vänta utanför dörren, svarade Monsoreau.

Diana föll på knä, och huru mycket hon än bemödade sig att kväfva sina snyftningar, hörde Bussy dem dock. Han kastade en hastig blick först på henne och sedan på grefven.

— Min bäste grefve, sade han, sedan han ett ögonblick betänkt sig, ni vet, att jag är en man af heder.

— Ja, svarade Monsoreau, ni är en man af heder på samma sätt, som frun där är en ärbar kvinna.

— Godt, min herre, detta är skarpt, men förtjänt, och alltsammans skall gäldas. Men i morgon har jag en affär med fyra ädlingar, dem ni känner, och som de ha företrädet, så anhåller jag att i afton få draga mig tillbaka, i det jag gifver er mitt hedersord på att ni sedan skall få möta mig hvar ni behagar.

Monsoreau ryckte på axlarna.

— Hör på, sade Bussy, jag svär vid Gud, att, sedan jag stridt med herrarne Schomberg, Quélus, Maugiron och d'Epernon, jag sedan tillhör er. Om de döda mig, nå, då är ni hämnad genom deras hand; men om jag åter dödar dem, skall ni få tillfälle att själf hämnas.

Monsoreau vände sig till sitt folk.

— Hurtigt framåt, mina tappre! ropade han.

— Aha, jag bedrog mig! sade Bussy; det är då ej fråga om en duell, utan om mord.

— Som ni behagar.

— Ja, jag ser, att vi bedragit oss på hvarandra; men akta er, akta er; hertigen af Anjou kan illa upptaga saken.

— Det är likväl han, som skickat mig.

Bussy ryste, Diana lyfte klagande sina händer mot höjden.

— Om så är, svarade Bussy, så är det till Bussy ensam jag vädjar. Hållen er tappert, kämpar!

Och i en handvändning slog han omkull bönstolen, drog upp den på bordet och kastade där ofvanpå en stol, så att han inom en sekund hade uppställt ett slags mur emellan sig och sina fiender. Denna rörelse hade varit så hastig, att den ur bössan afskjutna kulan endast träffade bönstolen, där den fastnade; under tiden slog Bussy omkull ett präk-

tigt bord från Frans I:s tid och ökade därmed sin förskansning.

Diana, som nu stod undangömd för de anfallande, förstod, att hon endast genom sina böner kunde bistå sin älskare: hon bad således innerligt. Bussy kastade en blick, först på henne och sedan på sin improviserade förskansning, och sade:

— Framåt nu! Men min värja sticks: akten er!

Uppmanade af Monsoreau, gjorde banditerna en rörelse mot lejonet, som väntade dem med brinnande blickar; den ene af dem utsträckte till och med handen mot bönstolen för att draga ned den, men innan ännu hans hand hade vidrört den skyddande möbeln, uppreste Bussy hans arm från handlofven ända till axeln.

Mannen uppgaf ett skri och raglade till fönstret.

Bussy hörde nu hastiga steg i korridoren och fruktade, att han befann sig mellan tvenne eldar. Han ilade till dörren för att skjuta för reglarna, men innan han hann fram, öppnades den. Bussy tog ett steg tillbaka för att sätta sig till motvärn, både mot sina förra och mot de nykomna fienderna.

Tvenne män störtade in genom denna dörr.

— Ack, älskade husbonde, ropade en välbekant röst, komma vi för sent?

— Remy! utropade Bussy.

— Jag tror, skrek den andra rösten, att man här håller på att mörda?

Bussy igenkände denna röst och uppgaf ett anskri af glädje.

— Saint-Luc!

— Jag själf, min vän.

— Aha! sade Bussy; jag tror nu, min bäste herr Monsoreau, att ni gör bäst uti att låta oss gå, ty om ni ej nu stiger ur vägen, så kommer vi att gå öfver er kropp.

— Tre man hit! skrek Monsoreau.

Tre nya banditer visade sig på balkongen.

— Kors jag tror, att det är en hel armé! sade gäckande Saint-Luc.

— Store Gud, beskydda honom! bad Diana.

— Eländiga! skrek Monsoreau och skyndade fram för att slå henne.

Men Bussy såg denna rörelse, och vig som en tiger, hop-

pade han med ett enda skutt öfver förskansningen; hans värja mötte Monsoreaus och träffade denne vid halsen, men aftåndet var för långt, och öfverhofjägmästaren slapp undan med en skråma.

Fem man störtade nu öfver Bussy; en af dem föll genast för Saint-Lucs värja.

— Framåt! ropade Remy.

— Nej, Remy, sade Bussy, tag och för bort Diana.

Monsoreau uppgaf ett rytande och ryckte pistolen från en af de närmast stående.

Remy tvekade.

— Men ni då? invände han.

— För bara bort henne, för bort henne! skrek Bussy; jag anförtror henne åt dig.

— O, min Gud! mumlade Diana, o Gud, bistå honom!

— Kom, min fru, sade Remy.

— Aldrig, nej aldrig skall jag öfvergifva honom!

Remy upplyfte henne i sina armar.

— Hjälp, Bussy! skrek Diana, hjälp!

Den arma kvinnan yrade; hon förmådde ej mer skilja vän ifrån fiende.

— Gå, gå, svarade Bussy; jag skall sedan komma till dig.

— Ja, ja, tjöt Monsoreau, det tror jag nog.

Ett skott aflossades nu.

Bussy såg Remy vackla, kröka sig och falla, i det han drog Diana med sig i fallet. Bussy uppgaf ett ångestrop.

— Det var ingenting, stammade Remy; det var jag, som fick kulan; hon är räddad.

I samma ögonblick Bussy vände sig om, kastade sig tre män öfver honom; men Saint-Luc störtade mellan Bussy och de tre karlarne; en af dem föll. De tvenne andra ryggade tillbaka.

— Saint-Luc! bad Bussy, Saint-Luc, vid den, du älskar, besvär jag dig att rädda Diana!

— Men du?

— Jag är en man.

Saint-Luc skyndade nu till Diana, som rest sig upp på sina knän, fattade henne i sina armar och försvann med henne genom dörren.

— Hitåt! skrek Monsoreau, hitåt I, som ären i trappan!

— Ha, skurk! Ha, fege usling! röt Bussy.

Monsoreau drog sig undan bakom sina män.

Bussy gjorde ett par utfall; i det första genomborrade han ett hufvud, i det andra geomborrade han ett bröst.

— Det där ger oss litet bättre utrymme, sade han, i det han återvände bakom sin förskansning.

— Fly! mumlade Remy, fly, nådig herre!

— Jag fly för mördare! ropade Bussy, och i det han lutade sig öfver den unge mannen, hviskade han:

— Diana måste räddas; men säg, Remy, hvar är du sårad?

— Akta er, sade Remy, akta er!

Fyra män instörtade nu verkligen genom dörren till trappan. Bussy fann sig instängd på tvenne håll. Men han ägde endast en tanke:

— Diana! ropade han, Diana!

Och utan att förlora en sekund störtade han i detsamma mot dessa fyra män, af hvilka tvenne föllo, den ene sårad, den andre död. Därefter, då Monsoreau nalkades, drog han sig åter tillbaka bakom sin förskansning.

— Skjut för reglarna, ropade Monsoreau, och vrid om nyckeln; vi ha honom fast!

Genom en sista ansträgning hade Remy emellertid släpat sig fram till Bussys fötter och ökade genom sin kropp förskansningen.

Det uppstod ett ögonblicks paus.

Med sviktande knän, med kroppen tryckt intill väggen, med armen böjd och värjspetsen sänkt, stod Bussy och blickade omkring sig.

Sju män lågo på golfvet, nio återstodo att bekämpa.

Bussy räknade dem i ett enda ögonkast. Men när han såg nio värjor blixtra, när han hörde Monsoreau uppmuntra sina män, när han kände sina fötter slinta i blod, så föreföll det denne tappre hjälte, som aldrig känt fruktan, det föreföll honom, som stode dödens bild där hotande och vinkade honom med sitt hemska grin.

— Af nio, tänkte han, skall jag väl ännu döda fem, men de fyra andra skola döda mig. Mina krafter kunna räcka ännu tio minuter. Välan! Under dessa tio minuter vill jag göra, hvad ingen människa hvarken gjort eller kommer att göra.

Sedan han ryckt af sig kappan och lindat den om vänstra armen som sköld, störtade han fram midt i rummet, liksom hade det varit honom ovärdigt att längre strida under någon

betäckning. Där mötte han en mängd af svärd, mellan hvilka hans klinga slingrade sig som en huggorm; tre gånger hade han banat sig väg, tre gånger hade han träffat, och en ljum blodström rann utåt hans klinga ned på hans handlofve. Under tiden hade han parerat tjugu förtviflade stötar; hans kappa var sliten i trasor.

Mördarne ändrade operationssätt, då de sågo tvenne falla och den tredje draga sig tillbaka; de upphörde att begagna sina värjor; somliga angrepo honom med slag af musköterna, andra afsköto sina pistoler, dem de ännu ej aflossat, och hvilkas kulor han hade den skickligheten att undvika antingen genom att kasta sig åt sidan eller böja sig ned. I denna afgörande stund tycktes hans varelse ha blifvit mångdubblad, ty han ej allenast såg, hörde och handlade, utan han utgissade äfven sina fienders hemligaste tankar.

Det föll honom nu in, att om han dödade Monsoreau, vore det slut på striden; han sökte honom således bland sina mördare; men denne, lika lugn, som Bussy var ifrig, nöjde sig med att ladda pistolerna åt sitt folk eller aflossade dem bakom sina slagskämpar.

Men det var lätt för Bussy att bana sig väg; han kastade sig in midt ibland banditerna, hvilka veko undan för honom, så att han snart befann sig ansikte mot ansikte med Monsoreau, som siktade och tryckte af ett skott; kulan träffade Bussys klinga och bräckte den två tum ofvanför fästet.

— Afväpnad! ropade Monsoreau, afväpnad!

Bussy retirerade ett par steg och upptog i detsamma sin afbrutna klinga. Inom en sekund höll han den åter, omlindad med sin näsduk, i handen.

Striden började nu å nyo och erbjöd det sällsynta skådespelet af en ensam, nästan afväpnad man, som skrämde sex väl beväpnade och hade till värn en vall af tio lik.

Kampen blef nu rysligare än någonsin; medan Monsoreaus folk kastade sig öfver Bussy, hopsamlade den förre, som anade den unge mannens önskan att finna ett nytt vapen, alla dem, han kunde åtkomma. Bussy var omringad; den slöa, sönderslagna, halfva klingan vacklade i hans hand; tröttheten började göra hans arm stel, och han såg sig förtviflad omkring, då hastigt en af kropparna vid hans fötter fick lif, reste sig på knä och räckte honom en oskadad värja.

Det var Remy, hvars sista ansträngning var ett prof på hängifvenhet.

Bussy uppgaf ett glädjerop och drog sig hastigt tillbaka för att lossa näsduken från handen och kasta ifrån sig den bräckta klingan.

Monsoreau hade emellertid närmat sig Remy och afsköt sin pistol rakt mot dennes hufvud; Remy sjönk tillbaka och låg där som död.

Bussy uppgaf härvid ett skri eller, rättare sagdt, ett rytande. Med möjligheten att kunna försvara sig hade krafterna återkommit; hans värja hven i en ständig cirkel och afslog här en hand, öppnade där en tinning.

Utgången var nu fri. Snabb och vig störtade han till dörren och försökte att spränga den med en stöt, som kom muren att darra. Men reglarna höllo.

Utmattad af denna ansträngning, sänkte Bussy högra armen, medan han med den vänstra försökte draga ifrån reglarna, hvarvid han vände ryggen åt dörren och ansiktet åt sina motståndare. Härunder fick han ett skott i låret och tvenne hugg i höfterna, men han hade lyckats att frråndraga reglarna och vrida om nyckeln; triumferande stack han nu ned den närmaste af banditerna och störtade mot Monsoreau. Bussy träffade honom midt i bröstet.

Monsoreau utöste förbannelser.

— Ah! ropade Bussy, i det han öppnade dörren, jag börjar tro, att jag kommer undan.

De fyra återstående banditerna kastade då ifrån sig sina vapen och hängde sig fast vid Bussy; de kunde ej träffa honom med sina värjor, ty hans undransvärda skicklighet gjorde honom osårbar; de försökte därför att kväfva honom. Men med slag af värjfästet och klingan döfvade och nedslog Bussy dem; tvenne gånger närmade sig åter Monsoreau, och ännu tvenne gånger träffades han.

Tre män hängde sig nu fast vid Bussys värja och ryckte den ur hans händer; han tog då upp en stol af skulpteradt trä, slog med den tvenne till golfvet, men stolen krossades mot den tredjes axel. Denne man höll stånd och stötte sin dolk i hans bröst. Bussy fattade honom då kring handlofven, ryckte ut dolken, vände den emot sin motståndare och tvingade honom sålunda att med den genomborra sig själf. Den siste hoppade ut genom fönstret. Bussy tog ett par steg för att förfölja honom, men Monsoreau, som låg ut-

sträckt bland liken, reste sig nu i sin tur och stötte en knif i hans knäveck.

Den unge mannen uppgaf ett skri, sökte omkring sig efter en värja, och den första, han fann, stötte han så våldsamt i öfverhofjägmästarens bröst, att den genomborrade honom och fastnaglade honom vid golfvet.

— Ha! ropade Bussy, ej vet jag, om jag skall dö här, men åtminstone har jag sett dig göra det.

Monsoreau ville svara, men uppgaf i det samma sin sista suck.

Bussy släpade sig nu till korridoren; blodet frustade ur knäet och låret; han kastade ännu en sista blick omkring sig.

Månen framträdde i det samma ur en sky, och dess strålar föllo in uti denna af blod öfversvämmade kammare; månstrålarna återspeglades i rutorna, försilfrade de af värjor sönderhuggna, af kulor genomborrade väggarna och belyste dessa bleka ansikten, som ännu i döden bibehållit mördarens hemska, hotande uttryck.

Då Bussy såg detta slagfält, af honom besådt med döda, intogs han, ehuru han var sårad och döende, af ett sublimt högmod. Som han rätteligen sagt, hade ingen annan människa kunnat göra hvad han nu gjort. Det återstod honom att fly, att rädda sig; nu kunde han fly, ty han lämnade endast lik efter sig.

Men allt var ej ännu öfverståndet för den unge hjälten. Då han kom ut i trappan, blänkte vapen på gården; en kula hven och träffade honom i axeln. Äfven gården var besatt med folk.

Han kom då ihåg det lilla fönstret, genom hvilket Diana skulle åse duellen, och så skyndsamt han förmådde, släpade han sig åt denna sida.

Fönstret stod öppet. Bussy stängde och reglade dörren bakom sig, sedan steg han med svårighet upp i fönstret, satte sig grensle där och tänkte försöka hoppa ned på andra sidan om det nedanför varande järngallret.

— O, jag har icke styrka! mumlade han.

I detta ögonblick hörde han steg i trappan; det var en ny trupp, som kom.

Bussy saknade nu förmåga att försvara sig; han samlade alla sina krafter, hjälpte sig med den hand och den fot, han ännu kunde begagna, och störtade sig ned. Men då

han nådde marken, halkade hans fot på en sten, ty hans sulor voro slippriga af blod; han föll på gallrets hvassa järnspetsar; somliga inträngde i hans kropp, andra hakade sig fast i hans kläder, och han förblef hängande där.

I detta ögonblick tänkte han på den ende vän, som återstod honom i världen, och han ropade: Saint-Luc! Saint-Luc! Hitåt!

— Ah! Är det ni, herr de Bussy? svarade en person, som hållit sig gömd i en trädgrupp.

Bussy ryste; denna röst var ej Saint-Lucs.

— Saint-Luc! ropade han å nyo; kom! Frukta ingenting för Diana. Jag har dödat Monsoreau.

Han hoppades, att Saint-Luc var i grannskapet och att han skulle komma vid denna underrättelse.

— Ah! Är Monsoreau dödad? sade en annan röst.

— Ja.

Bussy såg tvenne maskerade personer komma fram ur trädgruppen.

— I Guds namn, mina vänner, ropade han, hjälpen en ädling, som ännu kan räddas, om I viljen bistå honom!

— Hvad beslutar ni, nådig herre? hviskade den ene.

— Oförsiktige! svarade den andre.

— Nådig herre! ropade Bussy, som hört hvad de hviskat: så mycket hade det förtviflade i hans belägenhet skärpt hans hörselorganer, — nådig herre! Befria mig, och jag förlåter er, att ni förrådt mig.

— Hör du? återtog den ene af de maskerade.

— Hvad befaller ni? genmälte den andre.

— Att du befriar honom...

Därefter tillade han med ett löje, som masken dolde: — från hans lidande...

Bussy vände hufvudet åt den sida, hvarifrån den gäckande rösten hördes.

— Jag är förlorad! mumlade han.

I det samma sattes mynningen af en bösspipa framför hans bröst, och skottet smällde af.

Bussys hufvud sänktes mot hans axel, hans armar sträcktes mot marken.

— Förbannelse öfver dig, mördare! suckade han.

Därefter uppgaf han andan, i det han uttalade Dianas namn.

Hans blod neddroppade från gallret på den af de maskerade, som blifvit kallad: nådig herre.

— Är han död? ropade flere karlar, hvilka, sedan de slagit in dörren, nu syntes i fönstret.

— Ja, svarade Aurilly; men flyn nu, go' vänner, ty betänken, att hertigen af Anjou var grefve Bussys vän och beskyddare.

Karlarne önskade ingenting högre; de försvunno genast.

— Gå nu upp, Aurilly, sade hertigen, och kasta ned Monsoreaus kropp åt mig genom fönstret.

Aurilly skyndade upp och sökte reda på öfverhofjägmästarens lik, som han släpade fram till fönstret och kastade ned. I fallet nedstänkte den liflösa kroppen hertigens kläder med blod.

Frans letade under den dödes jacka och fann den af hans furstliga hand undertecknade akten.

— Det var, hvad jag sökte, sade han; vi ha nu ingenting mer här att göra.

— Än Diana? frågade Aurilly.

— Åh, min kärlek till henne är förbi, och som hon ej känt igen oss, så kan man släppa både henne och Saint-Luc lösa nu; de kunna gå, hvart de vilja.

Aurilly försvann.

— Jag blir ej konung den här gången heller, mumlade hertigen i det han ref sönder akten i tusen bitar. Men jag blir ej heller den här gången halshuggen för högförräderi.

53.

Gorenflot nära att bli hängd.

Sammansvärjningen var från början till slut en verklig komedi; schweizergardet, som blifvit placeradt vid mynningen af denna intrigflod, äfvensom franska gardet, hvilket blifvit ställdt vid dess utlopp och där spänt sina nät för att fånga de högättade förrädarne, fingo ej ens sikte på någon af de obetydligaste, emedan alla hade flytt genom hvalfvet.

De sågo som sagdt är, icke till någon människa, hvilket

föranledde Crillon att, i spetsen för trettio man, tillika med konungen tränga in i klostret.

En dödstystnad rådde i den vidsträckta byggnaden. Såsom erfaren krigare, hade Crillon hellre önskat få höra buller, ty han fruktade nu ett försåt. Men förgäfves öppnade man dörrar och fönster, förgäfves letade man öfverallt; ingen fanns.

Konungen gick framför de andra och ropade af alla krafter:

— Chicot! Chicot!

Ingen svarade.

— Skulle de ha dödat honom, sade konungen, så, vid Gud! skola de icke få betala min narr lika dyrt, som vore han en adelsman.

— Ni har rätt, sire, sade Crillon; han är verkligen en ädling och en af de tappraste ändå.

Chicot svarade ej, emedan han nu som bäst höll på att klappa om Mayenne, hvilket gjorde honom så mycket nöje, att han hvarken såg eller hörde, hvad som tilldrog sig omkring honom.

Men sedan hertigen kommit igenom gluggen och ingenting vidare upptog Chicots uppmärksamhet, hörde han ropen och kände igen Henriks röst.

Gorenflot hade under tiden varit halfdöd af skrämsel. Så enfaldig han än var, begrep han nog, hvad som väntade honom.

— Min gode herr Chicot, stammade han, i det han bemödade sig att sammanknäppa händerna öfver sin ofantliga mage, är det möjligt att ni öfverlämnar mig åt mina förföljare, mig, er vän Gorenflot?

— Kanalje! sade Chicot.

Gorenflot började tjuta.

— Jag, som ätit så förträffliga middagar i ert sällskap! ropade han snyftande: jag, som drack med så god smak, att ni ständigt kallade mig svamparnas konung! Jag, som tyckte så mycket om de gödda hönsen, ni beställde på Ymnighetshornet, att jag aldrig lämnade ens så mycket som ett ben kvar!

Detta uppräknande föreföll Chicot så öfvermåttan sublimt, att det bevekte honom till fullkomlig misskund.

— Rättvise Gud, där äro de! skrek Gorenflot. Där kom-

ma de! Jag är dödens barn. O, min gode, nådige herr Chicot, bistå mig!

Den tjocke munken dignade förfärad ned.

— Stig upp, sade Chicot.

— Förlåter ni mig?

— Vi få se.

— Ni har slagit mig så mycket, att det kan vara nog därmed.

Chicot utbrast i ett skallande löje; den arme munken var så förbryllad, att han trodde sig ha fått de rapp, Mayenne erhållit.

— Ni skrattar, gode herr Chicot! sade han.

— Ja, visst skrattar jag, ditt kräk!

— Jag får då lefva?

— Det beror inte af mig, det beror af konungen, som ensam har rätt öfver lif och död.

I detta ögonblick skingrades mörkret af ett klart fackelsken, som belyste en hop dragna svärd, hvilka snart omgåfvo de bägge vännerna.

— Ack, Chicot! min käre Chicot! ropade konungen; hvad det var roligt att få återse dig!

— Hör ni, gode herr Chicot, hviskade munken; den store monarken gläder sig åt att få se er igen.

— Nå, än se'n då?

— I sin glädje skall han icke neka er något; bed honom således om min benådning.

— Skall jag bedja den nedrige Herodes?

— O, tyst, tyst, bäste herr Chicot!

— Nå, sire, frågade Chicot, i det han vände sig om, hur många har ni fått fatt?

— Inte en enda, sade Crillon. De förrädarne måtte haft någon hemlig utgång.

— Men du har väl sett dem, du? frågade konungen.

— Visst har jag sett dem.

— Alla?

— Från den förste till den siste.

— Jag, fattig, syndig människa . . . mumlade Gorenflot.

— Och du har väl känt igen dem också?

— Nej, sire, blott en enda, och det var ändå inte på anletsdragen.

— Hvem var det?

— Mayenne.

— Mayenne, honom, som du var skyldig...

— Ja, men nu äro vi kvitt, sire.

— Ah! berätta mig det, Chicot.

— En annan gång, min son; nu ha vi annat att sköta.

— Jag, fattig, syndig människa... upprepade Gorenflot.

— Ha! ni har tagit en fånge, utropade hastigt Crillon och lade sin starka hand på munkens skuldra, som oaktadt sitt ansenliga omfång dock böjde sig. Chicot dröjde att svara och lät alla fasans kval för ett ögonblick bemäktiga sig den arme munkens hjärta.

Gorenflot var nära att förlora sansen, då han omkring sig såg så många blanka svärd, så många vredgade ansikten. Efter ett ögonblicks tystnad, hvarunder den stackars saten i sitt öra trodde sig höra domsbasunens ljud, svarade ändtligen Chicot:

— Sire, betrakta väl denne munk.

En af soldaterna sänkte sin fackla till Gorenflots ansikte; denna tillslöt ögonen.

— Predikanten Gorenflot! utropade Henrik.

— Jag, fattig, fattig, syndig människa... tjöt munken.

— Han själf, svarade Chicot.

— Den, som....?

— Riktigt, afbröt gascognaren.

— Aha, sade konungen med en min af tillfredsställelse.

Kallsvetten rann ej droppvis, utan i strömmar från Gorenflots ansikte. Han hade också skäl att vara rädd, ty svärden klingade rundt omkring hans ansikte, somliga nästan allt för hotande. Han snarare kände än såg dem och uppgaf ett svagt skri.

— Vänta, sade Chicot, konungen måste veta allt.

Han tog nu Henrik afsides och sade:

— Min son, tacka Gud, som låtit denne helige man födas, ty det är han, som räddat oss allesammans.

— Hur så?

— Jo, det är han, som underrättat mig om hela sammansvärjningen, och därför om ers majestäts fiender skulle få tag i honom, så vore han dödens barn.

Gorenflot hörde endast de sista orden.

— Dödens barn! kved han och föll framstupa.

— Värdige man! sade konungen, i det han kastade en

välvillig blick på denna köttmassa; vi vilja betäcka honom med skölden af vårt beskydd.

Gorenflot uppfattade i flykten denna nådiga blick och låg där orörlig, med munnen på ena sidan uppdragen till ett småleende och på den andra neddragen till gråt.

— Däruti har du rätt, konung, ty han är en ovärderlig tjänare.

— Hvar skola vi göra af honom? frågade konungen.

— Så länge han är i Paris, löper han stor fara.

— Om jag gåfve honom några väktare? sade konungen.

Gorenflot hörde detta yttrande och tänkte:

— Herre Gud! jag tror, jag slipper undan med endast fängelse. Det tycker jag mer om än galgen, bara jag får tillräckligt med mat.

— Nej, svarade Chicot, det blir bäst, att du låter mig taga hand om honom.

— Nå så för honom med dig och kom sedan tillbaka till Louvren, där jag vill förbereda våra vänner på hvad i morgon skall ske.

— Stig upp, vördige fader, sade Chicot till munken.

— Han skämtar, tänkte Gorenflot; ack, den elake!

— Stig då upp, ditt eländiga kräk! hviskade Chicot och sparkade till honom.

— Ack! jag har förtjänat det här! ropade Gorenflot.

— Hvad säger han? frågade konungen.

— Sire, svarade Chicot, han kommer ihåg alla sina mödor, fastor och vakor, och då jag nu lofvar honom ers majestäts beskydd, tänker han med rätta, att han förtjänt det.

— Arme satan! sade konungen, haf omsorg om honom, min vän.

— Var lugn, sire; då han är i sällskap med mig, så fattas honom ingenting.

— Ack, herr Chicot! ropade Gorenflot, min bäste herr Chicot, hvart för man mig?

— Det skall du strax få veta. Tacka emellertid hans majestät, ditt syndiga kreatur; tacka, säger jag! hviskade Chicot.

— För hvad, herr Chicot?

— Tacka, säger jag dig!

— Sire, stammade Gorenflot, emedan ers majestät...

— Ja, ja, sade Henrik, jag vet, hvad ni uträttat på er

resa till Lyon, under ligans dagar, och äfven väl nu. Var lugn: ni skall bli belönad efter era förtjänster.

Gorenflot uppgaf en djup suck.

— Gå genast till stallet efter Panurge, sade Chicot.

Munken aflägsnade sig så fort han förmådde.

— Nu, min son, sade Chicot, tag tjugu man till din egen eskort och skicka minst tio under Crillons befäl till hotel d'Anjou att föra din bror till dig, på det han ej för andra gången måtte slippa undan.

— Har min bror möjligen...?

— Henrik, inföll Chicot, har du befunnit dig illa af att följa mina råd?

— Nej, vid Gud!

— Nå, gör då, som jag säger.

Henrik gaf öfversten för franska gardet befallning att föra hertigen af Anjou till Louvren. Crillon, som ej hyste någon särdeles ömhet för prinsen, begaf sig genast åstad.

54.

Chicot gissar rätt.

Då konungen återkom till Louvren, fann han sina vänner ligga i djup sömn.

Konungen smög sig sakta in till dem, åtföljd af Chicot, hvilken, sedan han bragt sin skyddsling i säkerhet, hade skyndat till Louvren.

En säng var tom; det var d'Epernons.

— Ej ännu hemkommen, mumlade Henrik. Den oförsiktige! Den olycklige! Den dåren! När man skall slåss med Bussy, den tappraste man i Frankrike, den farligaste i världen! Att ej betänka det!

— Sire, anmälde en page, herr d'Epernon kommer nu.

D'Epernon hade hoppats obemärkt kunna smyga sig in i sofrummet, men då han såg, att han ej kunde undgå den läxa, som väntade honom, stannade han förlägen på tröskeln.

— Ah, är du ändtligen här, din olycksfågel! ropade Henrik. Kom hit och se på dina vänner: de äro förståndiga; de ha insett morgondagens vikt; men du, olycklige, i stäl-

let för att bedja, som de ha gjort, och sofva, som de nu göra, löper du omkring på äfventyr! Hvad du är blek! Du skall just göra en vacker figur i morgon, då du i afton ser ut på det här sättet!

— Se så, återtog Henrik, lägg dig genast, jag befaller dig det, och sof sedan; tror du, att du kan sofva?

— Jag? utbrast d'Epernon, liksom hade denna fråga djupt sårat honom.

— Jag frågar, om du får tid att sofva. Vet du, att I skolen duellera i dagningen, och att denna årstid dagen börjar klockan fyra? Klockan är nu tu: således återstå dig knappt tvenne timmar att hvila på.

— Tvenne timmar, väl använda, räcka till mycket.

— Du skall då kunna sofva?

— Ja, fullkomligt lugnt, sire.

— Men jag tror ej på det, jag.

— Hvarför det, sire.

— Emedan du blir orolig, då du tänker på morgondagen. Ack! i morgon är redan i dag; men oaktadt denna olyckliga dag redan inträdt, vill jag, kan jag ej förmå mig att tro det.

— Sire, jag lofvar att sofva, men då måste ers majestät också låta mig sofva.

— Däri har ni rätt, anmärkte Chicot.

D'Epernon lade sig nu med ett lugn, som syntes Henrik och Chicot vara ett godt tecken.

— Han är tapper som Cæsar, sade konungen.

— Så tapper, svarade Chicot och skakade på hufvudet, att jag, min själ, ej förstår det allra minsta.

— Se, han sofver redan, hviskade konungen.

Chicot närmade sig sängen; ty han trodde ej, att d'Epernons trygghet kunde gå ända därhän.

— Ah! ropade han plötsligt.

— Hvad är det? frågade konungen

— Se själf.

Härvid pekade Chicot på d'Epernons stöflar.

— Blod! mumlade konungen.

— Han har vadat i blod, min son. Hvilken hjälte!

— Skulle han vara sårad? återtog konungen ängsligt.

— Åh! det hade han nog talat om, så framt han ej, som Achilles, är sårad i hälen.

— Men se, hans jacka har också blodfläckar. Hvad har då händt?

— Kanske har han dödat någon för att öfva sig.

— Det är besynnerligt, det här, hviskade konungen.

— Hm! hm!

— Du svarar mig icke, Chicot!

— Visst gjorde jag det; jag sade ju: hm! hm! och det betyder ofta mycket, min son.

— Ack, återtog Henrik, hvilken framtid är det väl, som väntar mig? Lyckligtvis blir jag i morgon....

— I dag vill du säga, min son; du har ej reda på tiden.

— Ja, det är sant, i dag skall jag bli lugn, ty då skola dessa unga män ha dödat sina motståndare.

— Tror du det, Henrik?

— Jag är säker därpå: de äro tappra.

— Men jag har aldrig hört talas om, att deras motståndare äro fega, anmärkte Chicot.

— Nej, visserligen; men jag har i mitt kabinett något annat, som gör mig trygg. Jag skall genast visa dig det.

— Kom då.

— Vänta litet, sade Henrik, jag vill ej i morgon eller, rättare sagdt, i dag på något sätt göra mina unga vänner bedröfvade eller veka. Jag vill nu genast taga afsked af dem.

— Gör det, min son.

Den ton, hvarmed Chicot uttalade dessa ord, var så melankolisk, att konungen kände liksom en frossa genomila sina ådror, och en tår darrade i hans öga.

— Farväl, mina vänner! mumlade han; farväl, mina goda vänner!

Chicot vände sig bort: hans hjärta var ej af sten. Men snart, liksom emot sin vilja, blickade han åter på de unga männen. Henrik lutade sig ned till dem och kysste den ene efter den andre på pannan.

Ett enda vaxljus upplyste rummet och spred ett matt sorgligt sken. Chicot var ej vidskeplig, men han tyckte dock, att det var ett sista farväl, och att ynglingarne hvilade på sitt dödsläger.

Knappt hade konungen och Chicot gått, förrän d'Epernon öppnade ögonen för att se, om de voro borta. Den unge mannen hoppade ur sin säng och började, så godt han kunde, torka blodet af sina kläder och skodon.

— Jag skulle aldrig, mumlade han, haft tillräckligt blod i mina ådror för denna man, som utgjutit så mycket i afton.

Därefter lade han sig ånyo.

Henrik hade emellertid fört Chicot till sitt kabinett och öppnat en lång låda af ebenholz, fodrad med hvitt sidensars.

— Se, sade han.

— Ja, jag ser att det är värjor, svarade Chicot.

— Ja, men värjor, som äro välsignade af vår helige fader påfven själf. Det har kostat mig vackert att få denna låda forslad fram och tillbaka mellan Rom och Paris; men så har jag också värjorna.

— Äro de bra hvassa? frågade Chicot.

— Visserligen; men hvad som utgör deras förnämsta värde, är, att de äro invigda.

— Ja, jag förstår; men det roar mig ändå att veta, om de äro hvassa.

— Hedning!

— Se så, min son, låt oss nu tala om någonting annat. Har du låtit kalla hertigen af Anjou?

— Ja, han väntar där nere.

— Hvad ämnar du göra med honom?

— Jag ämnar sätta honom på Bastiljen.

— Mycket förståndigt af dig; men välj bara ett nog säkert fängelserum.

— Åh, var lugn!

— Ja vet, hvar man säljer vacker svart sammet, min son.

— Men, Chicot, han är ju min bror!

— Det är sant det, och vid hofvet är violett den färg, som brukas i familjesorg. Ärnar du säga någonting åt honom?

— Ja visst; om också bara för att beröfva honom allt hopp och visa honom, att hans hemliga anslag äro upptäckta.

— Hm!

— Har du någonting emot, att jag talar med honom?

— Nej, men i ditt ställe skulle jag inställa samtalet och fördubbla bevakningen vid fängelset.

— Låt föra hit hertigen af Anjou! befalde konungen.

— Lika godt, sade Chicot och skakade på hufvudet, jag står ändock fast vid min mening.

Ett ögonblick därefter inträdde hertigen; han var mycket blek; Crillon följde honom och bar hans värja.

— Hvar har ni funnit honom? frågade konungen med en ton, liksom hade hertigen ej varit närvarande.

— Sire, svarade Crillon, hans höghet var icke hemma; men ett ögonblick efter sedan jag på ers majestäts befallning omringat hans palats, återkom hans höghet och lät utan motstånd arrestera sig.

— Det var rätt lyckligt, det, svarade konungen med förakt.

Därefter vände han sig till prinsen och frågade:

— Hvar var ni?

— Hvar jag än hvar, sire, svarade hertigen, så var säker på, att jag tänkte på er.

— Det anade jag just, sade Henrik, och ert svar bevisar, att jag haft rätt att å min sida äfven tänka på er.

Hertigen bugade sig lugnt och vördnadsfullt.

— Låt höra, hvar var ni? fortfor konungen, i det han gick fram till sin bror. Hvad gjorde ni, medan man arresterade era medbrottslingar?

— Mina medbrottslingar?

— Ja, era medbrottslingar.

— Ers majestät är illa underrättad.

— Ha, min herre, denna gång skall ni ej undslippa mig; er brottsliga bana är slutad. Ni kommer icke heller denna gång att efterträda mig.

— Sire, sire, värdes lugna er; det är någon, som uppretat er mot mig.

— Usling! ropade Henrik, utom sig af vrede, du skall hungra ihjäl i en af Bastiljens djupaste hålor.

— Jag afvaktar ers majestäts befallningar och välsignar dem, skulle de än bringa mig döden.

— Säg, skrymtare, hvar var ni? återtog konungen.

— Sire, jag räddade ers majestät och arbetade för er regerings ära och lugn.

— Hvad! utbrast konungen häpen, er djärfhet är verkligen exempellös!

— Kors! sade Chicot, i det han kastade sig baklänges i stolen, berätta oss det, min prins; det skall bli roligt att höra.

— Sire, återtog hertigen, jag skulle genast sagt ers majestät det, om ni behandlat mig som broder; men då jag

däremot behandlas som en brottsling, så må tiden tala för mig.

Härvid bugade han sig ännu djupare än förra gången. Därpå vände han sig till Crillon och de andra officerarne och sade:

— Hvilken af er är det, som skall föra förste prinsen af blodet till Bastiljen?

Chicot var en stund försänkt i djupt begrundande, men hastigt flög en tanke som en blixt genom hans hufvud, och han mumlade:

— Aha! Jag börjar nu förstå, hur det kom sig, att d'Epernon var så blek, men i stället hade så mycket blod på fötterna.

55.

Förberedelser.

Som man af föregående kapitel sett, sof konungen ej på hela natten; han bad och grät, och som han i det hela var en erfaren man, synnerligast i fråga om dueller, så gick han klockan tre ut med Chicot för att besöka det ställe, där striden skulle äga rum.

Konungen var insvept i en vid kappa, och hans ansikte doldes af en bredbrämad hatt.

Chicot, som varit vittne till den öfverenskommelse, som ägt rum för åtta dagar sedan, utpekade det ställe, hvar och en af de stridande skulle intaga. Henrik började genast uppmäta platsen, tog träden i ögonsikte och beräknade, hur solen skulle komma att falla; därefter sade han:

— Quélus kommer att bli illa placerad; han får solen till höger, just i det öga han har kvar. Maugiron däremot kommer alldeles i skuggan. Illa ordnadt. Hvad angår Schomberg, som ej har särdeles styrka i knävecket, så har han fått ett träd bakom sig, som kan gagna honom i händelse af reträtt; detta lugnar mig för honom; men Quélus, min arme Quélus! tillade han och skakade sorgset på hufvudet.

— Du väcker mitt medlidande, sade Chicot; plåga dig ej så! För tusan det går, som det går.

Konungen lyfte ögonen mot höjden och suckade:

— Store Gud! Hör, hur han hädar; men lyckligtvis är han en narr, du vet det.

Chicot ryckte på axlarna.

— Och d'Epernon! återtog konungen; jag är verkligen orättvis; jag tänkte ej på honom, han, som får att göra med Bussy; hvad han råkar illa ut! Se på hans plats, min gode Chicot; till vänster har han ett skrank, till höger ett träd, bakom sig en grop; han, som behöfver falla af i hvarje ögonblick, ty Bussy är en tiger, ett lejon, en orm; hans värja har lif: den hoppar, den sträcker ut sig, den drager in sig, den kröker och vrider sig.

— Bah! sade Chicot, för d'Epernon är jag icke orolig.

— Du har orätt; han skall låta döda sig.

— Han! Åh, han är inte så dum heller; han har nog tagit sina försiktighetsmått.

— Hvad menar du?

— Jag menar, att han inte skall duellera.

— Men hörde du inte nyss, hvad han sade?

— Just därför upprepar jag, att han inte skall duellera.

— Vantrogne!

— Jag känner mina gascognare; jag; men nu är det bäst, att vi vända tilbaka till Louvren, ty det är redan full dager.

— Kan du tro, att jag skall stanna i Louvren under striden?

— Ja, för tusan, visst skall du vara där, ty om man såge dig här, skulle man, om dina vänner segrade, säga, att du förskaffat dem segern genom något trolleri, och i händelse de besegrades, att du bringat dem olycka.

— Hva bryr jag mig om prat och uttydningar? Jag skall ända till sista stunden älska mina vänner.

— Gärna får du vara fritänkare, Henrik, och jag högaktar dig, för det du älskar dina vänner, det är en sällsynt dygd hos furstar; men jag vill inte, att du skall lämna hertigen af Anjou ensam i Louvren.

— Är inte Crillon där?

— Åh, Crillon är icke annat än en buffel, en rhinoceros, ett vildsvin, allt hvad du vill i tapperhet och mod; men din bror däremot är en huggorm, en ödla, en räf, med ett ord: han liknar alla de djur, hvilkas styrka ligger i giftet och slugheten.

— Du har rätt, Chicot; jag hade bort sätta honom på Bastiljen.

— Sade jag dig ej, min son, att du gjorde orätt i att tala vid honom?

— Ja, jag lät narra mig af hans säkra hållning och af påståendet om den tjänst, han gjort mig.

— Ännu ett skäl att misstänka honom. Låt oss skynda tillbaka, min son.

Redan voro alla på fötter i Louvren. De unga ädlingarne voro de förste, som vaknat.

Då kungen och Chicot anlände, varseblefvo de genast d'Epernon, som låtit ställa en slipsten midt i dörren till de unga ädingarnes gemensamma rum och som bäst höll på att slipa sin värja.

— Och du säger, Chicot, att han ej är en Bayard i tapperhet! yttrade kungen.

— Nej, jag påstår bara, att han är en skärslipare, svarade likgiltigt Chicot.

D'Epernon blef Henrik varse och ropade: konungen!

Oaktadt det beslut, Henrik fattat, och det han i alla fall ej haft styrka att vidblifva, inträdde han nu i rummet.

Som vi redan sagt, visade Henrik ofta både majestät och stor själfbehärskning. Hans lugna, nästan småleende drag förrådde i detta ögonblick ingalunda hans hjärtas känslor.

— God dag, mina herrar! sade han; jag finner er som bäst sysselsatta med förberedelser, ser jag.

— Ja, Gud vare lof, sire! svarade Quélus.

— Ni ser dyster ut, Maugiron.

— Sire, som ni vet, är jag mycket vidskeplig, och som jag haft svåra drömmar, så söker jag styrka mig med en droppe spanskt vin.

— Min vän, svarade konungen, man måste komma ihåg.. jag talar nu efter Miron, som är en stor läkare... man måste komma ihåg, säger jag, att drömmarna bero af den föregående dagens intryck, men alldeles icke ha afseende på den kommande dagens händelser.

— Också, sire, sade d'Epernon, ser ni mig redan sysselsatt med tillrustningar, och fastän äfven jag haft svåra drömmar, så är ändock min arm stark och min blick klar.

Därpå gjorde han ett utfall mot väggen, som han gaf en rispa med sin nyslipade värja.

— Ja, sade Chicot, ni har visst drömt, att ni hade blod på era stöflar. Den drömmen är likväl inte svår; den betyder, att ni en dag skall bli en Cæsar eller Alexander.

— Mina tappra vänner, återtog Henrik, I veten, att det är fråga om er monarks ära, emedan det till en del är hans sak, I försvaren, men endast och allenast hans ära, hören I det! Tänken således icke på min personliga säkerhet. I natt har jag så betryggat den, att den ej på länge skall kunna bringas i fara. Fäkten således endast för äran.

— Sire, svarade Quélus, kanske skola vi förlora lifvet, men äran skall räddas.

— Mina herrar, återtog konungen, jag vill nu gifva er ett råd: ingen missförstådd tapperhet; det är ej genom att dö, utan därigenom att I döden era fiender, som I förskaffen mig rätt.

— Åh, hvad mig beträffar, utropade d'Epernon, så ämnar jag ej gifva pardon.

— Jag, sade Quélus, svarar för ingenting; men jag skall göra, hvad jag kan.

Konungen lade handen på sitt bröst; kanske darrade denna hand, kanske klappade detta hjärta våldsamt; men konungens öga var torrt, hans min stolt, han var en konung, som skickade sina soldater till striden och sina vänner till döden.

Ädlingarne voro nu färdiga; det återstod dem endast att taga afsked af sin monark.

Quélus bugade sig och kysste konungens hand; de andre gjorde detsamma. D'Epernon knäföll och sade: Sire, välsigna min värja.

— Nej, d'Epernon, svarade konungen, gif värjan åt er page. Jag har bättre värjor åt er än era egna. Gå efter dem, Chicot.

— Nej, min son, svarade gascognaren; gif det uppdraget åt kaptenen för ditt garde; jag är ej annat än en narr, till och med en hedning, och Guds välsignelse kunde förvandlas i häxeri, om min vän djäfvulen såge sådant där i mina händer.

— Hvad är det för värjor, sire? frågade Quélus, då han såg lådan, som officeren bar in.

— Värjor från Italien, svarade konungen; de äro smidda i Milano.

— Tack, tack, ers majestät utropade de unga männen.

— Nu tror jag, att tiden är inne, sade konungen, som ej längre kunde dämpa sin sinnesrörelse.

— Sire, skola vi ej få njuta glädjen af er åsyn för att fäkta med så mycket större mod? frågade Quélus.

— Nej, det vore opassande, svarade konungen; det måste heta, att I duelleren, utan att någon vet det och utan att jag gifvit min tillåtelse därtill; låt oss ej gifva något utseende af högtidlighet åt denna strid, utan må man tro den vara en följd af enskild ovänskap.

Därefter afskedade dem Henrik med en majestätisk åtbörd; men när de voro ur sikte, när han ej mer hörde slamret hvarken af deras sporrar eller af harnesken, som de beväpnade stallknektarne buro, mumlade han: O, min Gud! .... och sjönk ned i en länstol.

— Men jag, sade Chicot, jag vill bevista denna duell; jag vet ej, hvarför jag tror, att någonting besynnerligt tilldragit sig med d'Epernon.

— Du lämnar mig, Chicot? sade konungen med klagande röst.

— Ja, ty om någon af dem ej gör sin plikt, så vill jag vara där för att intaga hans plats och strida för min konungs ära.

— Gå då.

Konungen gick därefter in i sitt rum, lät stänga till fönsterluckorna och befallde, att tystnad skulle råda i slottet. Till Crillon, som hade reda på duellen, sade han:

— Om vi segra, Crillon, skall du komma in och säga mig det; men om vi besegras, skall du slå tre slag på min dörr.

— Ja, sire, svarade Crillon.

56.

Bussys vänner.

Om konungens vänner tillbragt natten i en lugn sömn, så hade hertigens af Anjou äfvenledes tagit samma försiktighetsmått. De tillbragte natten hos Antraguet, hvars hus blifvit utsedt till mötesplats, emedan det låg närmast stridsplatsen.

På slaget tre, således då konungens vänner ännu knappt

vaknat, voro de allaredan på benen, friska, muntra och väl beväpnade.

Det var en härlig morgon, luften var frisk och himmelen klar.

Innan ädlingarne begåfvo sig å väg, läto de hertigen af Anjou fråga efter Bussy; budbäraren fick till svar, att han ej varit där sedan klockan tio kvällen förut. Budet skyndade då till Bussys boning och fick där höra, att grefven gått ut sent, i sällskap med Remy. För öfrigt var man ej hemma hos Bussy orolig öfver hans frånvaro, ty han gjorde ofta sådana utflykter, och dessutom visste man, hur tapper och öfvad han var, så att ej ens en längre frånvaro väckte någon farhåga.

Då de tre vännerna fingo höra allt detta, sade Antraguet:

— Aha, nu erinrar jag mig, att konungen gifvit befallning om en stor jakt i Compiègne; alltså har Monsoreau måst fara dit.

— Det är sant, sade de andra.

— Då, återtog Antraguet, vet jag, hvar Bussy är: medan öfverhofjägmästaren spårar upp hjorten, jagar vår vän hinden. Varen lugna, mina herrar, han är närmare platsen än vi och infinner sig säkert där före oss.

De begåfvo sig på väg. Då de hunno till gatan Sainte-Catherine, vände sig alla tre åt Monsoreaus lilla hus och smålogo, hvilket antydde, att de alla i denna stund hyste samma tanke.

— Man ser stridsplatsen rätt bra därifrån, sade Antraguet, och jag är viss på, att den stackars Diana mer än en gång skall komma till fönstret.

— Se, sade Ribeirac, jag tror, att hon redan står där.

— Hur så?

— Jo, fönstret är öppet.

— Det är sant. Men hvarför står en stege utanför, då huset har portar?

— Det var besynnerligt, anmärkte Antraguet.

Alla tre skyndade oroliga dit. En trädgårdsmästare stod nedanför balkongen och tycktes granska marken.

— Herr de Bussy, ropade Antraguet, kommer ni ej till oss? Skynda er, ty vi äro angelägna om att vara de första på platsen.

De väntade förgäfves på svar.

— Ingen svarar oss, sade Ribeirac; men för tusan, hvarför står då stegen där?

— Hvad gör du här? ropade Livarot åt trädgårdsmästaren; är det du, som rest upp stegen?

— Gud bevare mig! svarade han.

— Hvad menar du?

— Se då dit upp!

Alla tre blickade nu uppåt.

— Blod! ropade Ribeirac.

— Ja, blod, upprepade trädgårdsmästaren.

— Porten har blifvit inslagen, sade Antraguets page.

Antraguet klättrade genast uppför stegen. Då han kom upp på balkongen, såg han in i rummet.

— Hvad ser du? frågade de andra, som sågo honom blekna och vackla.

Ett fasans rop var hans enda svar.

Livarot klättrade nu äfven upp.

— Lik! död, död, öfverallt! ropade den unge mannen.

Bägge två inträdde nu i rummet. Ribeirac stannade nedanför stegen, betagen af häpnad. Under tiden hade trädgårdsmästaren genom sina rop ditkallat alla förbigående.

Rummet bar öfverallt spår efter nattens förfärliga strid. Fläckar eller rättare sagdt strömmar af blod betäckte golfvet. Tapeterna voro söndertrasade af värjstyng och pistolskott; sönderslagna möbler summo tillika med klädesplagg och människolemmar i den rysliga blodmassan.

— O, Remy! Den arme Remy! ropade Antraguet.

— Är han död? frågade Livarot.

— Han är redan iskall, svarade Antraguet.

— Ett helt röfvareband måtte ha huserat här, skrek Livarot.

I detta ögonblick märkte Livarot den öppna dörren, och äfven åt denna sida visade blodspår, att striden sträckt sig ännu längre; han följde denna förskräckliga vägledning och kom till trappan. Gården var tom och öde. Emellertid hade Antraguet, i stället för att föja honom, gått in i nästa rum; öfverallt var blod. Han skyndade till fönstret, lutade sig ut, och hans förfärade blickar irrade omkring i den lilla trädgården. På järngallret hängde ännu den olycklige Bussys stela, af blod nedsölade kropp.

Ej ett skrik, utan ett rytande var det, som vid denna åsyn banade sig väg ur Antraguets bröst.

Livarot sprang dit.

— Se, sade Antraguet se, Bussy är död!

— Bussy är mördad och kastad ut genom fönstret! skreko båda på en gång; kom in, Ribeirac!

Ribeirac störtade nu in genom en liten port, som förde från gården till trädgården.

— Se, hans hand är genomstungen, han har två kulor i bröstet, hela hans kropp är öfversållad af sår. Ack, arme Bussy!

— Hämnd! Hämnd! röto alla.

Då de vände sig om, snafvade Livarot mot ännu ett lik, som låg i gräset. — Monsoreau ropade han.

— Hvad! också Monsoreau!

— Ja, Monsoreau, genomborrad som et såll och med hufvudet krossadt. Hvilket oerhördt slaktande!

— Än Monsoreaus hustru! ropade Antraguet. Diana! Grefvinnan Diana! skrek han. Ingen svarade.

— Bussy! Arme Bussy! utbrast förtviflad Ribeirac.

— Ja, sade Antraguet, man har velat göra sig af med den farligaste bland oss.

— Det är en feghet, en usel nedrighet! ropade alla.

— Låt oss skynda till hertigen och klaga, sade en af dem.

— Nej, svarade Antraguet, låt oss åt ingen uppdraga omsorgen af denna hämnd; saken blefve då illa uträttad. Mina vänner, fortfor han, sen detta den tappraste mans ädla ansikte; se, hur hans blod ännnu dryper. Han lämnar oss ett exempel: han uppdrog åt ingen omsorgen att hämnas... Bussy, Bussy, vi skola göra som du: var lugn, vi skola hämnas!

Vid dessa ord tryckte han sin mun mot Bussys bleka läppar, drog sin värja och doppade den i hans blod.

— Bussy! sade han högtidligt, jag svär vid ditt lik, att detta blod skall aftvås i dina fienders blod.

— Bussy! ropade de andra, vi svärja att döda eller dö. Ingen nåd, ingen barmhärtighet!

Härvid lade alla sina händer på Bussys kropp.

— Men, inföll Livarot, vi äro nu endast tre mot fyra.

— Ja, svarade Antraguet men vi ha ej mördat, vi, och Gud gifver styrka åt de oskyldige.

— Farväl, Bussy! ropade alla.

Betagna af fasa, lämnade de detta fördömda hus. De hade där fått en påminnelse om döden och erfarit denna känsla af förtviflan, som mångdubblar krafterna, denna ädla harm, som höjer människan öfver hennes jordiska tillvaro.

Med möda banade de sig väg genom människohopen, som i hvarje minut ökades. När de hunno till mötesplatsen, funno de sina motståndare redan där. Harmsna öfver att se sig var de sista, skyndade de ifrigt fram.

— Mina herrar, sade Quélus, i det han hälsade med ett slags förnämt förakt, vi ha haft den äran att vänta på er.

— Ursäkten, mina herrar, svarade Antraguet; vi hade varit här före er, om ej en af våra kamrater dröjt.

— Ja, herr de Bussy fattas, sade d'Epernon; han måtte vara svår att väcka i dag.

— Vi ha redan väntat och kunnat väl vänta ännu en stund, sade Schomberg.

— Bussy kommer ej, svarade Antraguet.

Häpnad målade sig vid dessa ord på allas anleten; endast d'Epernons uttryckte en annan känsla.

— Kommer han ej? utbrast d'Epernon. Den tappraste bland de tappra är då rädd?

— Det är inte möjligt, sade Quélus.

— Hvarför kommer han då inte? frågade Maugiron.

— Emedan han är död, svarade Antraguet.

— Död! utropade hertigens anhängare, utom d'Epernon. Denne sade intet, men bleknade lindrigt.

— Mördad! återtog Antraguet. Veten I ej af det, mina herrar?

— Nej, svarade Quélus; hur skulle vi kunna veta det?

— Men är det säkert? frågade d'Epernon.

Antraguet drog sin värja.

— Ja, så säkert, sade han, att min värja är doppad i hans blod.

D'Epernon fortfor att skaka på hufvudet.

— Detta blod ropar på hämnd, sade Ribeirac; hören I ej det, mina herrar?

— Man skulle kunna tro inföll Schomberg, att era ord innehölle en mening, som ...

— Efterforska, hvem brottet gagnar, säga de rättslärde, mumlade Livarot.

— Hvad! ropade Maugiron med dånande stämma; viljen I förklara er högt och tydligt, mina herrar?

— Vi äro just komna för detta ändamål, svarade Ribeirac, och vi ha nu mer orsak än som behöfves för att hundra gånger döda hvarandra.

— Fort då, värjan i hand, ropade d'Epernon, i det han drog sin värja; låt det gå fort!

— Håhå! ni ha bra brådtom, herr gascognare! sade Livarot; ni gol ej så högt, då vi voro fyra mot fyra.

— Är det vårt fel, om I ej ären flere än tre? frågade d'Epernon.

— Ja, det är ert fel, skrek Antraguet; han är död, emedan man hellre ville veta honom mördad, än se honom med vapen i hand på valplatsen; han är död med genomstungen hand, på det denna hand ej måtte kunna hålla en värja; han är död, emedan till hvad pris som helst dessa ögon skulle lyktas, hvilkas blixtar hade förtärt er alla. Förstån I än, eller hvad?

Schomberg, Maugiron och d'Epernon röto af raseri.

— Nog, mina herrar, afbröt Quélus. Gå undan, d'Epernon: vi skola slåss tre mot tre; dessa herrar skola få se, om vi, oaktadt vår rättighet, äro i stånd att vilja begagna oss af en olycka som vi i likhet med dem beklaga. Kommen, mina herrar, kommen, och då I sen oss strida under bar himmel, under Guds ögon, kunnen I döma om, huruvida vi äro mördare. Se så, till vapen! till vapen!

— O, jag hatade er förut, skrek Schomberg; nu afskyr jag er!

— Och jag, svarade Antraguet, skulle för en timme sedan med glädje genomborrat er; nu vore jag färdig att strypa er. Gifven akt, mina herrar, gifven akt!

— Skola vi behålla våra jackor på? frågade Schomberg.

— Nej, vi vilja strida med bröstet bart, med hjärtan utan värn, ropade Antraguet.

De unga männen kastade nu af sig en del af kläderna.

— Se, sade Quélus, jag har förlorat min dolk; den satt ej stadigt i slidan, och jag har troligen tappat den på vägen.

— Eller också har ni glömt den i Monsoreaus hus vid Bastiljen, sade Antraguet, kanske i en slida, ur hvilken ni ej vågat rycka den.

Quélus uppgaf ett skri af raseri och lyfte sin värja.

— Men han har ju ej sin dolk, herr Antraguet, han har ju ej sin dolk! ropade Chicot, som i detta ögonblick ankom.

— Så mycket värre för honom! svarade Antraguet; det är inte mitt fel.

Och i det han drog sin dolk med vänstra handen, lyfte äfven han sin värja.

57.

Striden.

Ehuru Chicot af naturen ej var särdeles känslofull, satte han sig dock med högt klappande hjärta på ett af staketen. Han tyckte ej om hertigens vänner, han afskydde favoriterna; men alla dessa voro dock tappra unga män; i deras ådror flöt ett ädelt blod, som snart ymnigt skulle gjutas.

D'Epernon ville ännu visa sig trotsig och ropade:

— Hvad! har jag då ingenting att göra?

— Tig, gascognare! skrek Antraguet.

— Jag måste vara med, återtog d'Epernon; partiet skulle ju bli på åtta man hand.

— Ur vägen! ropade Ribeirac otåligt.

D'Epernon gick mumlande undan och höjde stolt sitt hufvud, i det han stack sin värja i slidan.

— Kom, sade Chicot, kom ni, den tappraste bland de tappre, annars fördärfvar ni era stöflar, liksom i går.

— Hvad säger han, mäster narr?

— Jo, jag säger, att det snart kommer att bli blod på marken, och att ni bör akta er för att trampa däri, liksom ni gjorde i natt.

D'Epernon vardt likblek; hela hans trotsighet föll vid denna anspelning; han gick och satte sig på tio stegs afstånd från Chicot, som han ej kunde se på utan förskräckelse.

Ribeirac och Schomberg närmade sig hvarandra efter att ha utväxlat den vanliga hälsningen.

Quélus och Antraguet, hvilka redan en liten stund stått färdiga, började nu striden.

Maugiron och Livarot lurade på hvarandra och gjorde finter för att komma i den ställning de önskade.

Striden började, just då klockan slog fem i Saint-Paul.

Raseriet afmålade sig på de kämpandes anleten; men deras sammanpressade läppar, deras blekhet, handens ovillkorliga darrning antydde, att detta raseri hos dem kufvades af försiktigheten.

Flera minuter, som vid sådana tillfällen kunna anses för en evighet, förflöto. Värjorna klingade mot hvarandra. Ingen stöt hade ännu blifvit gifven.

Trött eller kanske snarare förvissad om att ha pröfvat sin motståndare, sänkte Ribeirac armen och höll ett ögonblick upp. Schomberg kastade sig då ett steg framåt och gaf honom en stöt. Ribeiracs ansikte vardt gulblekt, och en ström af blod frustade ur hans axel; han parerade nästa stöt liksom för att göra sig redo för beskaffenheten af sitt sår.

Schomberg ville förnya utfallet, men Ribeirac höjde sin värja och gaf honom en stöt, som träffade honom i sidan. Båda voro nu sårade.

— Låt oss nu hvila några sekunder, om ni behagar, sade Ribeirac.

Quélus och Antraguet hade emellertid blifvit allt hetare och hetare; men som Quélus ej hade någon dolk, var han tvungen att parera med vänstra armen, och, alldenstund hans arm var bar, kostade honom hvarje parad en liten blessyr, så att handen snart var öfversköljd af blod. Antraguet däremot, som insåg hela sin fördel och som ej var mindre skicklig än Quélus, parerade med största lätthet. Tvenne stötar hade träffat Quélus, ehuru ej farligt, och blodet flöt ur trenne sår i hans bröst, men vid hvarje stöt ropade han:

— Det är ingenting.

Livarot och Maugiron voro alltjämt försiktiga. Ribeirac kände, att han tillika med sitt blod började förlora sina krafter, och ursinnig af smärta störtade han mot Schomberg. Denne ryggade dock ej ett steg tillbaka, utan nöjde sig med att sträcka sin värja framför sig. De gåfvo nu hvarandra en ömsesidig stöt, hvaraf Ribeirac fick bröstet genomborradt, och Schomberg blesserades i halsen. Dödligt sårad, förde Ribeirac vänstra handen till sitt sår, hvarigenom han blottade sig. Schomberg begagnade sig däraf för att gifva honom en ny stöt. Men med högra handen fattade Ribeirac då uti sin motståndare och med den vänstra stötte han

ända till fästet sin dolk i hans bröst. Den hvassa klingan gick rakt igenom hjärtat.

Schomberg uppgaf ett doft skri och föll baklänges, men drog i fallet med sig Ribeirac, som hade värjan kvar i sitt bröst.

Då Livarot såg sin vän falla, skyndade han, förföljd af Maugiron, bort till honom. Han fick flera stegs försprång, så att han kunde hjälpa Ribeirac i de bemödanden denne gjorde att lösgöra sig från Schombergs värja, hvilken Livarot ryckte ur vännens bröst. Men, upphunnen af Maugiron nödgades han nu försvara sig på en slipprig mark i svår ställning och med solen i ögonen.

Efter ett ögonblicks förlopp fick Livarot en stöt i hufvudet, så att han släppte sin värja och föll på knä.

Quélus var häftigt ansatt af Antraguet. Maugiron skyndade sig att genomborra Livarot med en ny stöt, och denne föll. D'Epernon uppgaf därvid ett högt rop.

Quélus och Maugiron voro nu båda mot Antraguet. Quélus blödde starkt, men af lindriga sår. Maugiron var nästan osårad.

Antraguet insåg faran; han hade ej fått den minsta skråma, men han började att känna sig trött; det hade dock varit fruktlöst att begära stillestånd af en sårad, ursinnig människa och af en annan, eldad af stridslust. Med en stöt slog han undan Quélus' värja samt passade på tillfället och hoppade vigt upp på barrieren; Quélus gjorde ett utfall, men träffade endast skranket.

I detta ögonblick anföll Maugiron Antraguet från sidan.

— Han är förlorad, sade Chicot.

— Lefve konungen! ropade d'Epernon. Mod, mina lejon, mod!

— Tyst, min herre, om ni behagar, sade Antraguet; förolämpa ej en man, som tänker slåss, så länge han andas.

I samma ögonblick reste Livarot sig på knä ur den rysliga blodpöl, där han legat, och stötte sin dolk emellan axlarna på Maugiron, som tungt och handlöst föll till marken, i det han framsuckade: Min Gud! jag dör.

Livarot nedsjönk därpå afdånad; ansträngning och vrede hade uttömt hans sista krafter.

— Herr Quélus, sade Antraguet och sänkte sin värja, ni är en tapper man: jag tillbjuder er lifvet.

— Hvarför skulle jag gifva mig? frågade Quélus; jag ligger ju ej ännu på marken.

— Nej; men ni är öfverhöljd af sår, medan jag däremot är alldeles oskadd.

— Lefve konungen! ropade Quélus; jag har ännu min värja, min herre.

Därpå störtade han mot Antraguet, som parerade stöten, så häftig den än var.

— Nej, min herre, nu har ni ej mer er värja, sade Antraguet, i det han fattade den nära fästet och vred den ur handen på Quélus.

Vid denna manöver skar sig Antraguet lindrigt i ett finger på vänstra handen.

— O, röt Quélus, en värja en värja!

Därmed störtade han som en tiger på Antraguet och slog sina bägge armar omkring honom. Antraguet lät detta ske, flyttade värjan i vänstra handen, dolken i den högra och började att oupphörligt och blindvis genomborra Quélus, som i hvart ögonblick öfverstänkte honom med sitt blod, men ingenting kunde förmå Quélus att släppa tag; vid hvarje dolkstyng ropade han: lefve konungen!

Han lyckades till och med att en gång hålla tillbaka den hand, som sårade honom, och att som en orm slingra sig omkring sin fiende. Antraguet kände, att han var nära att kväfvas; han vacklade och föll, men liksom allting skulle gynna honom på denna dag, nästan kväfde han i fallet den stackars Quélus.

— Lefve konungen! mumlade denne i dödsångesten.

Antraguet lyckades nu ändtligen att göra sig lös; han reste sig, stödd på ena armen, och gaf sin motståndare ett styng, som alldeles genomborrade hans bröst.

— Är du ändtligen nöjd? sade han.

Det var nu slut; dödens tystnad och fasa härskade på stridsplatsen.

Antraguet reste sig blodig upp; men det var endast af sina fienders blod han var bestänkt; själf hade han endast fått en rispa på handen.

Förfärad gjorde d'Epernon korstecknet och flydde, som hade han varit förföljd af ett spöke.

Chicot sprang fram och upplyfte Quélus, hvars blod strömmade ur nio sår. Denna rörelse återkallade honom till lif; han öppnade ögonen och sade:

— Antraguet, jag är på min ära oskyldig till Bussys död!

— Ack! jag tror era ord, min herre, inföll Antraguet rörd; jag tror er.

— Fly, mumlade Quélus, fly; konungen skall ej förlåta er.

— Nej, jag vill ej öfvergifva er på detta sätt, väntade mig än schavotten, svarade Antraguet.

— Rädda er, unge man, sade Chicot, och fresta icke Gud; ni är räddad genom ett underverk: begär ej två sådana på en och samma dag.

Antraguet gick fram till Ribeirac, som ännu andades.

— Nå? frågade denne.

— Vi ha segrat, sade Antraguet med sakta röst för att ej förolämpa Quélus.

— Tack! svarade Ribeirac. Skynda dig nu bort!

Han nedföll i det samma liflös.

Antraguet tog upp först sin egen värja, sedan Schombergs, Maugirons och Quélus'.

— Gör slut på mitt lif eller lämna mig min värja, hviskade med matt röst Quélus.

— Här är den, herr grefve, svarade Antraguet och lade den bredvid honom med en vördnadsfull bugning.

En tår glänste i den sårades öga.

— Vi hade kunnat vara vänner, mumlade han.

Antraguet räckte honom handen.

— Godt! sade Chicot, det här är ganska ridderligt; men rädda dig nu, Antraguet; du förtjänar att få lefva.

— Och mina kamrater? frågade Antraguet.

— Jag skall vårda dem, liksom vore de konungens vänner, svarade Chicot.

Antraguets page räckte honom nu en kappa, hvaruti han insvepte sig för att skyla blodet, hvarmed han var betäckt, och i det han lämnade döde och döende omringade af pager och väpnare, försvann han genom Porte Saint-Antoine.

58.

Slutet.

Blek af oro och rysande vid minsta buller gick konungen fram och tillbaka i fäktsalen, under det han med en öfvad

fäktares erfarenhet beräknade såväl den tid, hans vänner behöft för att sammanträffa och strida med sina fiender, som alla de gynnande eller missgynnande omständigheter, hvilka kunde härflyta af deras karaktär, deras styrka och deras skicklighet.

— Nu, sade han för sig själf, gå de öfver gatan Saint-Antoine.... nu gå de in i inhägnaden.... nu draga de värjorna.... nu äro de i handgemäng.

Vid dessa sista ord började den arme konungen att upprepa böner; men hjärtat var uppfylldt af andra känslor, och endast läpparna rördes mekaniskt.

— Bara Quélus kommer ihåg den stöten, som jag lärt honom, och minnes, hur han på en gång skall parera med värjan och stöta med dolken, tänkte han. Hvad Schomberg beträffar, så är han kallblodig och skall nog göra slut på Ribeirac.... Om Maugiron ej har för mycket emot sig, så reder han sig säkert med Livarot... Men d'Epernon, ack! han är visst nu vid det här laget död. Lyckligtvis är han den af de fyra, som är mig minst kär. Men olyckligtvis är det ej nog med att han är död; ty Bussy, den förfärlige Bussy, skall sedan störta på de andra... Ack, mina stackars vänner!...

— Sire! hördes utanför dörren Crillons röst.

— Hvad! redan! ropade konungen.

— Nej, sire, jag medför ingen annan nyhet än den, att hertigen af Anjou ber att få tala vid ers majestät.

— Hvad vill han då? frågade konungen genom dörren.

— Han säger, att det ögonblick är inne, då han bör underrätta ers majestät om hvad slags tjänst han gjort, och han påstår, att detta meddelande skall till en del skingra ers majestäts oro.

— Nå, må han komma; för hit honom, sade konungen.

I detta ögonblick och just då Crillon vände sig om för att verkställa befallningen, hördes hastiga steg och en röst sade till Crillon.

— Jag vill på ögonblicket tala med konungen.

Konungen igenkände rösten och öppnade själf.

— Kom in, Saint-Luc, sade han, kom in. Hvad är nu på färde? Hvad fattas dig? Äro de döda?

Blek och bestänkt med blod instörtade Saint-Luc i konungens rum.

— Sire, sire! ropade han och kastade sig till konungens fötter; hämnd! jag bönfaller därom, sire!

— Min stackars Saint-Luc, sade konungen, hvad har då händt, och hvad är det, som kan göra dig så förtviflad?

— Sire, er ädlaste undersåte, er tappraste krigare...

— Hvaba! mumlade Crillon, som trodde sig ha rättighet till denna senare titel.

— ... har denna natt blifvit mördad, förrädiskt mördad, fortfor Saint-Luc.

Behärskad af en enda tanke, lugnade sig konungen genast; det var alltså ej fråga om någon af hans fyra vänner, emedan han ju på morgonen sett dem allesammans.

— Mördad denna natt? upprepade konungen. Om hvem talar du då, Saint-Luc?

— Sire, jag vet väl, att ni ej älskade honom, fortfor Saint-Luc; men han var trogen, och jag svär, att, om så fordrats, skulle han gifvit sitt blod för ers majestät; annars hade han ej varit min vän.

— Ah! utropade konungen, som började ana hvem det var, och en stråle, om ej af glädje, åtminstone af hopp belyste hans ansikte.

— Hämnd för Bussy! utropade nu Saint-Luc.

— För Bussy? upprepade konungen och lade vikt på hvarje stafvelse.

— Ja, sire, för Bussy, som denna natt tjugu mördare ha genomborrat; de behöfde också verkligen vara så många: han ensam har dödat fjorton af dem.

— Är Bussy död?

— Ja, sire, han är död.

— Då duellerar han icke i dag, utbrast ofrivilligt Henrik, som behärskades af en enda tanke.

Saint-Luc slungade på konungen en blick, som denne ej förmådde uthärda; han vände sig om och varseblef Crillon, som ännu stod kvar och afvaktade vidare befallning. Henrik gaf honom en vink att ditföra hertigen af Anjou.

— Nej, sire, återtog med sträng ton Saint-Luc, Bussy har ej duellerat i dag: det är just därför jag kommer att bedja, ej om hämnd, jag hade orätt att säga det till ers majestät, utan om rättvisa; ty jag älskar min konung, och min konungs ära framför allt, så att jag tycker, att man med Bussys mord gjort ers majestät en bedröflig tjänst.

Hertigen af Anjou stod nu i dörren, blek, orörlig som en marmorbild. Den knäböjande Saint-Luc såg honom ej. Saint-Lucs ord gåfvo konungen upplysning och påminde honom om den tjänst, hertigen af Anjou påstått sig ha gjort honom. Hans blick träffade hertigens, och det återstod ej mer något tvifvel, ty Frans bekräftade med en jakande åtbörd Henriks förmodan.

— Vet ni, sire, hvad man nu skall säga? fortfor Saint-Luc; jo, man skall säga, att om era vänner segrat, så är det därför, att ni låtit mörda Bussy.

— Hvem skall säga det? frågade konungen.

— För tusan, alla människor, sire, inföll Crillon, som efter vanligheten blandade sig i samtalet.

— Nej, min herre, svarade konungen, orolig och försagd öfver detta yttrande af den, som näst Bussy var den tappraste i hans rike; nej, min herre, man skall ej säga det, ty ni skall namngifva mördaren för mig.

Saint-Luc varseblef nu skuggan af en person; det var hertigen af Anjou, som närmat sig ett par steg, och hvilken han nu igenkände.

— Ja, sire, sade han, i det han steg upp från sin knäböjande ställning, jag skall namngifva honom; ty till hvad pris som helst vill jag rentvå ers majestät från misstanken att ha begått en så afskyvärd gärning.

— Nå, säg då, befallde konungen.

Hertigen stannade och väntade lugnt. Crillon, som stod bakom honom, sneglade på honom, under det han uttrycksfullt skakade på hufvudet.

— Sire, återtog Saint-Luc, man har denna natt fångat Bussy i en snara; medan han besökte en kvinna, som han älskade och af hvilken han var älskad tillbaka, återkommer mannen, af en niding underrättad om mötet och åtföljd af en hop mördare, som posterades på gården, i trädgården, i trappan, öfverallt.

Om ej, som vi redan berättat, fönstren i konungens rum varit betäckta af täta gardiner, skulle man kunnat se, hur hertigen, oaktadt sin självbehärskning, bleknade vid dessa ord.

— Bussy försvarade sig som ett lejon, sire, återtog Saint-Luc, men han öfvermannades af mängden och . . .

— Och är död, afbröt konungen; han har fått det, som han förtjänt; jag vill ej hämnas en äktenskapsbrytares död.

— Sire, jag har ej ännu slutat min berättelse, fortfor Saint-Luc. Sedan den olycklige nära en halftimme försvarat sig i rummet, sedan han besegrat sina fiender, flydde han, sårad, blödande och stympad; det var blott fråga om att räcka honom en hjälpsam hand, hvilket jag skulle gjort, om jag ej, tillika med den kvinna han anförtrott mig, af mördarne blifvit bunden till händer och fötter, och om man ej satt en kafvel i munnen på mig. Olyckligtvis hade man glömt att beröfva mig ögonens bruk, liksom man beröfvat mig röstens, ty jag såg tvenne män närma sig den olycklige Bussy, som, hängande på ett järngaller, fasthölls af järnspetsarna, hvilka trängt in i hans kropp och hans kläder; jag hörde den sårade bedja dem om hjälp, ty i dessa tvenne män hade han rättighet att finna vänner. Välan, den ene, sire.... det är rysligt att omtala, men, tro mig, det var ännu rysligare att se och höra... den ene befallde då att skjuta på honom, och den andre lydde.

Crillon knöt näfven och rynkade ögonbrynen.

— Och ni känner mördaren? frågade konungen, emot sin vilja rörd.

— Ja, svarade Saint-Luc.

Därpå vände han sig till prinsen, och i det hans röst och åtbörder uttryckte hela det hat, han hittills dämpat, sade han:

— Denne furste är mördaren, på en gång vän och mördare.

Konungen väntade sig detta; hertigen hörde det utan att ens blinka.

— Ja, svarade han lugnt, ja, herr de Saint-Luc har hört och sett ganska rätt; det är jag, som låtit döda Bussy, och ers majestät skall värdera mig härför, ty Bussy, som var min tjänare, det är sant ämnade denna morgon, oaktadt mina föreställningar, bruka vapen emot ers majestät.

— Du ljuger, mördare, du ljuger! skrek Saint-Luc. Bussy, sårad öfver hela kroppen, med handen genomstungen och axeln krossad af en kula, Bussy, fasthängande på järngallret, skulle väckt medlidande hos sina hätskaste fiender, som säkert hade bistått honom. Men du, du, La Moles och Coconnas mördare, du har äfven mördat Bussy, icke för det han var din brors fiende, utan för det han var förtrogen med dina hemligheter. Ha! Monsoreau visste väl han, hvarför du begick detta brott.

— Tusan djäflar! mumlade Crillon, hvarför är jag inte konung!

— Jag förolämpas hos er, min bror, sade hertigen, darrande af fruktan, ty han kände sig ej rätt säker, då han mötte Saint-Lucs ursinniga blick och såg Crillons konvulsiviskt knutna näfve.

— Gå ut, Crillon, sade konungen.

Crillon lydde.

— Rättvisa, sire! rättvisa! ropade Saint-Luc.

— Sire, sade hertigen, straffa mig då, för det jag denna morgon räddat ers majestäts vänner och gifvit en lysande upprättelse åt er sak, som nu är min.

— Men jag, återtog Saint-Luc utom sig, jag säger dig, att den sak, du försvarar, blir en fördömd sak, och att, ehvar du går fram, drabbar Guds vrede dina fjät. Sire, sire, olyckliga era vänner, om er bror beskyddat dem!

Konungen ryste. I detta ögonblick hördes utanför ett oredigt buller, skyndsamma steg och sedan hastigt upprepade frågor och svar. Därpå uppstod en djup tystnad. Midt under denna tystnad, och liksom hade en röst från himlen besannat Saint-Lucs ord, hördes trenne långsamma, högtidliga slag, hvilka, gifna af Crillons väldiga hand, skakade dörren.

Kallsvetten framträngde på Henriks panna, och hans anletsdrag förvredos af fasa.

— Besegrade! skrek han; o, mina arma vänner!

— Hvad sade jag er, sire! utropade Saint-Luc.

Hertigen hopknäppte bäfvande sina händer.

— Ser du, fege usling, ropade med en sublim stolthet den unge mannen, ser du nu hur lönnmord rädda furstars ära! Kom då och mörda mig också: jag är ju obeväpnad!

Härvid slungade han sin handske i ansiktet på hertigen, som uppgaf ett rytande af raseri och vardt blek som ett lik.

Men konungen såg ingenting, hörde ingenting; han hade låtit hufvudet sjunka ned i sina händer.

— O! mumlade han, mina arma vänner! De äro besegrade, sårade; hvem skall gifva mig några underrättelser om dem?

— Jag, sade Chicot, som nu inträdde.

Konungen kände igen denna vänliga stämma och sträckte armarna mot honom.

— Nå? frågade han ångestfullt.

— Två äro redan döda, och den tredje skall snart uppgifva andan.

— Hvem är den tredje, som ej ännu är död?

— Quélus, sire.

— Hvar är han?

— I hôtel Boissy, dit jag låtit föra honom.

Konungen hörde ingenting mer, utan störtade under klagorop ut ur rummet.

Saint-Luc hade fört Diana till hennes vän Jeanne de Brissac; däraf härledde sig hans dröjsmål att infinna sig i Louvren.

Jeanne vakade i tre dagar och tre nätter öfver den olyckliga kvinnan, som var ett rof för den förfärligaste yrsel. Uttröttad af sömnlöshet och ansträngning, gick Jeanne den fjärde dagen att njuta en stunds hvila; då hon återkom till sin stackars väninnas rum, var denna försvunnen.

Man vet, att Quélus, den ende af de trenne kämparne för konungens sak, som öfverlefde striden, oaktadt han fått nitton sår, dog i Henriks armar efter trettio dygns dödskval.

Henrik var otröstlig; han lät åt sina trenne vänner resa präktiga grafvårdar, med deras marmorstatyer i naturlig storlek. Han anbefallde mässor för deras själar, prästerna skulle bedja för deras salighet, och själf tillade han i sina böner denna vers:

Må Herren nådigt döma en gång
Quélus, Schomberg och Maugiron!

Under nära trenne månaders tid bevakade Crillon hertigen af Anjou, till hvilken konungen hyste ett dödligt hat och den han aldrig förlät.

September månad var nu inne. Vid denna tidpunkt erhöll Chicot, som aldrig lämnade sin herre och som skulle ha tröstat Henrik, om han kunnat tröstas, följande bref från klostret Beaune. Det var skrifvet af en klerk, och innehållet var följande:

”Bäste herr Chicot!

Luften är mild i vår trakt, och vinskörden lofvar att bli god i år. Man säger, att konungen, vår monark, hvars lif jag efter all sannolikhet räddat, ständigt är sorgsen; men för honom hit till vårt kloster, bäste herr Chicot, så skola vi öfvertala honom att smaka på ett vin från 1550-talet, som jag funnit i min vinkällare och som är så ypperligt.

att det kan förmå en människa att glömma de största sorger; detta vin skall otvifvelaktigt göra honom godt, ty jag har i gudliga böcker läst de orden, att godt vin fröjdar människans hjärta. Det låter ganska bra på latin; ni skall själf få läsa det. Bäste herr Chicot, kom således hit med konungen, med herr d'Epernon och herr de Saint-Luc, och ni skall få se, att vi alla då skola få oss litet hull.

Den högvördige priorn Gorenflot,
som kallar sig er ödmjuke tjänare
och vän.

P. S. Ni skall säga åt konungen, att jag ännu icke haft tid att bedja för hans vänners själar, såsom han befallt; det myckna besvär, min installering förorsakat mig, är därtill skulden; men strax efter vinskörden skall jag ihågkomma dem."

— Amen! sade Chicot; de arma satarne lära då komma att få rätt verksamma förböner hos vår Herre!